॥ श्री ॥

※ हरिदास-संस्कृत-ग्रन्थमाला ※

१५६

रूपचन्द्रिका

पण्डित रामचन्द्रझा व्याकरणाचार्येण
प० छविनाथशास्त्रिसङ्कलितरूपाणि
संयोज्य धातुरूपादिना
सम्पादिता ।

प्रकाशकः
चौखम्बा संस्कृत पुस्तकालय,
बनारस सिटी

तृ० संस्करण] मूल्य २।। [सं० २००४

Registered According to Act XXV of 1687

PRINTED BY

JAYA KRISHNA DAS GUPTA

VIDYA VILAS PRESS, BENARES CITY

1947

तृतीय संस्करण पर वक्तव्य ।

भगवान्की असीम कृपासे इन विकट परिस्थितिमें भी प्रस्तुत ग्रन्थका यह तृतीय संस्करण प्रकाशित होकर पाठकोंके करकमलोंमें उपस्थित होने जारहा है। अत्यन्त अल्प समयमें अपने २ ग्रन्थोंके पूर्व २ संस्करणोंकी पुनरावृत्ति को देखकर प्राय. सभी तत्तत् ग्रन्थसम्पादकोंका मन सुकृति-सौरभान्वित अवश्यमेव हो जाता है, किंच उन ग्रन्थोंकी श्रेष्ठताको पुनः २ बढानेके लिए वे प्रयत्नशील होते हैं, पर सङ्कोचके साथ निवेदन करना पडता है कि कठिन परिस्थिति जन्य उपस्थित नाना प्रतिबन्धकोंके कारण इस संस्करणको भी विशेष परिवर्धित करनेका सौभाग्य हमें प्राप्त न होसका । फिर भी हमने परिशिष्टमें "समासचक्र" का यथा स्थान सन्निवेश कर दिया है आशा है इससे विद्यार्थियोंका लाभ अवश्य होगा ।

प्र स १९९९
द्वि स. २००१
तृ. स २००४
आ० कृ० द्वितीया

विदुषामाश्रव
—श्री रामचन्द्र झा ।

धातूनामकारादिक्रमसूची ।

प्राप्तिस्थानम्—

चौखम्बा-संस्कृत-पुस्तकालय,

बनारस सिटी ।

प्रकरणानुक्रमणिका।

रूपचन्द्रिका

[लघुकौमुदीस्थ शब्द-धातु-रूपाणां प्रकाशिका]

स्तुत्वा सरस्वतीं देवीं हंसारूढां शुचिस्मिताम् ।
करोमि बालबोधाय विमलां रूपचन्द्रिकाम् ॥ १ ॥

अथ अजन्तपुँल्लिङ्गप्रकरणम् ।

(१) अकारान्तो रामशब्दः [भगवान् श्रीराम]

	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	
कर्त्ता	रामः	रामौ	रामाः	प्र०
कर्म	रामम्	रामौ	रामान्	द्वि०
करण	रामेण	रामाभ्याम्	रामैः	तृ०

सम्प्र०	रामाय	रामाभ्याम्	रामेभ्यः	च०
अपा०	रामात् द्	रामाभ्याम्	रामेभ्यः	प०
सम्ब०	रामस्य	रामयोः	रामाणाम्	ष०
अधि०	रामे	रामयो.	रामेषु	स०
सम्बो०	हे राम	हे रामौ	हे रामा	

एवं कृष्ण–मुकुन्द–माधवादयोऽदन्ता शब्दा ज्ञेया ।

(२) अकारान्तः सर्वशब्दः [सभी]

कर्त्ता	सर्व.	सर्वौ	सर्वे	प्र०
कर्म	सर्वम्	सर्वौ	सर्वान्	द्वि०
करण	सर्वेण	सर्वाभ्याम्	सर्वै	तृ०
सम्प्र०	सर्वस्मै	सर्वाभ्याम्	सर्वेभ्य	च०
अपा०	सर्वस्मात् द्	सर्वाभ्याम्	सर्वेभ्य	प०
सम्ब०	सर्वस्य	सर्वयो·	सर्वेषाम्	ष०
अधि०	सर्वस्मिन्	सर्वयो.	सर्वेषु	स०
सम्बो०	हे सर्व	हे सर्वौ	हे सर्वे	

(३) अकारान्तः कतरशब्दः [दो में एक]

कर्त्ता	कतर	कतरौ	कतरे	प्र०
कर्म	कतरम	कतरौ	कतरान्	द्वि०

करण	कतरेण	कतराभ्याम्	कतरैः	तृ०
सम्प्र०	कतरस्मै	कतराभ्याम्	कतरेभ्य.	च०
अपा०	कतरस्मात् द्	कतराभ्याम्	कतरेभ्य	प०
सम्ब०	कतरस्य	कतरयो	कतरेषाम्	ष०
अधि०	कतरस्मिन्	कतरयो	कतरेषु	स०
सम्बो०	हे कतर	हे कतरौ	हे कतरे	

(४) अकारान्तः कतमशब्दः [बहुत में एक]

कर्त्ता	कतम	कतमौ	कतमे	प्र०
कर्म	कतमम्	कतमौ	कतमान्	द्वि०
करण	कतमेन	कतमाभ्याम्	कतमैः	तृ०
सम्प्र०	कतमस्मै	कतमाभ्याम्	कतमेभ्य·	च०
अपा०	कतमस्मात्-द्	कतमाभ्याम्	कतमेभ्य	प०
सम्ब०	कतमस्य	कतमयो·	कतमेषाम्	ष०
अधि०	कतमस्मिन्	कतमयो	कतमेषु	स०
सम्बो०	हे कतम	हे कतमौ	हे कतमे	

एवमेव विश्व अन्य अन्यतर इतर-त्वत-त्व सम सिम-आदिशब्दानां रूपाणि ज्ञेयानि ।

(५) उभशब्दो द्वित्वविशिष्टस्य वाचकः, अत एव नित्यं द्विवचनान्तः [दोनों]

प्र०–उभौ द्वि०–उभौ तृ०–उभाभ्याम् च०–उभाभ्याम् प०–उभाभ्याम् ष०–उभयोः स०–उभयोः स०–हे उभौ

(६) उभयशब्दस्य द्विवचनं नास्ति, अनभिधानात् [दो अवयववाला]

कर्त्ता	उभयः	०	उभये	प्र०
कर्म	उभयम्	०	उभयान्	द्वि०
करण	उभयेन	०	उभयैः	तृ०
सम्प्र०	उभयस्मै	०	उभयेभ्यः	च०
अपा०	उभयस्मात्-द्	०	उभयेभ्यः	प०
सम्ब०	उभयस्य	०	उभयेषाम्	ष०
अधि०	उभयस्मिन्	०	उभयेषु	स०
सम्बो०	हे उभय	०	हे उभये	

(७) नेमशब्दः अकारान्तः [आधा]

कर्त्ता	नेम	नेमौ	नेमे नेमा	प्र०
कर्म	नेमम्	नेमौ	नेमान्	द्वि०

करण	नेमेन	नेमाभ्याम्	नेमैः	तृ०
सम्प्र०	नेमस्मै	नेमाभ्याम्	नेमेभ्यः	च०
अपा०	नेमस्मात् द्	नेमाभ्याम्	नेमेभ्यः	प०
सम्ब०	नेमस्य	नेमयोः	नेमेषाम्	ष०
अधि०	नेमस्मिन्	नेमयोः	नेमेषु	स०
सम्बो०	हे नेम	हे नेमौ	हे नेमे नेमाः	

(८) पूर्वशब्दः, अकारान्तः [पहला]

कर्त्ता	पूर्वः	पूर्वौ	पूर्वे-पूर्वाः	प्र०
कर्म	पूर्वम्	पूर्वौ	पूर्वान्	द्वि०
करण	पूर्वेण	पूर्वाभ्याम्	पूर्वैः	तृ०
सम्प्र०	पूर्वस्मै	पूर्वाभ्याम्	पूर्वेभ्यः	च०
अपा०	पूर्वस्मात् पूर्वात्	पूर्वाभ्याम्	पूर्वेभ्यः	प०
सम्ब०	पूर्वस्य	पूर्वयोः	पूर्वेषाम्	ष०
अधि०	पूर्वस्मिन् पूर्वे	पूर्वयोः	पूर्वेषु	स०
सम्बो०	हे पूर्व	हे पूर्वौ	हे पूर्वे-पूर्वाः	

(९) आत्मीयार्थे स्वशब्दः अकारान्तः [अपना]

कर्त्ता	स्वः	स्वौ	स्वे-स्वाः	प्र०
कर्म	स्वम्	स्वौ	स्वान्	द्वि०

करण	स्वेन्	स्वाभ्याम्	स्वै.	तृ०
सम्प्र०	स्वस्मै	स्वाभ्याम्	स्वेभ्य	च०
अपा०	स्वस्मात्–स्वात्	स्वाभ्याम्	स्वेभ्य	प०
सम्ब०	स्वस्य	स्वयो	स्वेषाम्	ष०
अधि०	स्वस्मिन्-स्वे	स्वयो	स्वेषु	स०
सम्बो०	हे स्व	हे स्वौ	हे स्वे-स्वा	

एवं पर अवर–दक्षिण-आदिशब्दानामपि रूपाणि ज्ञेयानि ।

(१०) प्रथमशब्दः, अकारान्तः [पहला]

कर्त्ता	प्रथम.	प्रथमौ	प्रथमे-प्रथमा.	प्र०
कर्म	प्रथमम्	प्रथमौ	प्रथमान्	द्वि०
करण	प्रथमेन	प्रथमाभ्याम्	प्रथमै	तृ०
सम्प्र०	प्रथमाय	प्रथमाभ्याम्	प्रथमेभ्य	च०
अपा०	प्रथमात्-द्	प्रथमाभ्याम्	प्रथमेभ्य	प०
सम्ब०	प्रथमस्य	प्रथमयोः	प्रथमानाम्	ष०
अधि०	प्रथमे	प्रथमयो.	प्रथमेषु	स०
सम्बो०	हे प्रथम	हे प्रथमौ	हे प्रथमे प्रथमा'	

(११) चरमशब्दः, अकारान्तः [अन्तिम]

कर्त्ता	चरम.	चरमौ	चरमे-चरमा.	प्र०

कर्म	चरमम्	चरमौ	चरमान्	द्वि०
करण	चरमेण	चरमाभ्याम्	चरमै·	तृ०
सम्प्र०	चरमाय	चरमाभ्याम्	चरमेभ्यः	च०
अपा०	चरमात् द्	चरमाभ्याम्	चरमेभ्य	प०
सम्ब०	चरमस्य	चरमयो	चरमाणाम्	ष०
अधि०	चरमे	चरमयो	चरमेषु	स०
सम्बो०	हे चरम	हे चरमौ	हे चरमे-चरमाः	

एवमेव तयप्रत्ययान्त-द्वितय तृतय अल्प-अर्ध–
कतिपय–शब्दानां रूपाणि ज्ञेयानि ।

(१२) द्वितीयशब्दः, अकारान्तः [दूसरा]

कर्त्ता	द्वितीय	द्वितीयौ	द्वितीया	प्र०
कर्म	द्वितीयम्	द्वितीयौ	द्वितीयान्	द्वि०
करण	द्वितीयेन	द्वितीयाभ्यां	द्वितीयै	तृ०
सम्प्र०	{ द्वितीयस्मै / द्वितीयाय	द्वितीयाभ्यां	द्वितीयेभ्य·	च०
अपा०	{ द्वितीयस्मात् द् / द्वितीयात् द्	द्वितीयाभ्यां	द्वितीयेभ्य·	प०
सम्ब०	द्वितीयस्य	द्वितीययो	द्वितीयानाम्	ष०

अधि०	द्वितीयस्मिन् द्वितीये	द्वितीययो	द्वितीयेषु	स०
सम्बो०	हे द्वितीय	हे द्वितीयौ	हे द्वितीया	

(१३) तृतीयशब्दः, अकारान्तः [तीसरा]

कर्त्ता	तृतीय	तृतीयौ	तृतीया	प्र०
कर्म	तृतीयम्	तृतीयौ	तृतीयान्	द्वि०
करण	तृतीयेन	तृतीयाभ्याम्	तृतीयै	तृ०
सम्प्र०	तृतीयस्मै तृतीयाय	तृतीयाभ्याम्	तृतीयेभ्य	च०
अपा०	तृतीयस्मात्-द् तृतीयात् द्	तृतीयाभ्यां	तृतीयेभ्य.	प०
सम्ब०	तृतीयस्य	तृतीययो	तृतीयानाम्	ष०
अधि०	तृतीयस्मिन् तृतीये	तृतीययो	तृतीयेषु	स०
सम्बो०	हे तृतीय	हे तृतीयौ	हे तृतीया	

(१४) निर्जरशब्दः अकारान्तः [देवता]

कर्त्ता	निर्जर	निर्जरसौ निर्जरौ	निर्जरसः निर्जरा	प्र०
कर्म	निर्जरसम् निर्जरम्	निर्जरसौ निर्जरौ	निर्जरस निर्जरान्	द्वि०

करण	निर्जरसा निर्जरेण	निर्जराभ्याम्	निर्जरैः	तृ०
सम्प्र०	निर्जरसे निर्जराय	निर्जराभ्याम्	निर्जरेभ्यः	च०
अपा०	निर्जरस निजरात्-द्	निर्जराभ्याम्	निर्जरेभ्यः	प०
सम्ब०	निर्जरस. निर्जरस्य	निर्जरसोः निर्जरयो	निर्जरसाम् निर्जराणाम्	ष०
अधि०	निर्जरसि निजरे	निर्जरसो निर्जरयो.	निजरेषु	स०
सम्बो०	हे निर्जर	हे निर्जरसौ हे निर्जरौ	हे निजरस' हे निजरा.	

(१५) विश्व पातोति विश्वपाशब्दः, आकारान्तः

[विश्व का पालन करने वाले विष्णु भगवान्]

कर्त्ता	विश्वपा	विश्वपौ	विश्वपा	प्र०
कर्म	विश्वपाम्	विश्वपौ	विश्वपः	द्वि०
करण	विश्वपा	विश्वपाभ्यां	विश्वपाभि	तृ०
सम्प्र०	विश्वपे	विश्वपाभ्यां	विश्वपाभ्य	च०
अपा०	विश्वप.	विश्वपाभ्यां	विश्वपाभ्यः	प०

सम्ब०	विश्वपः	विश्वपोः	विश्वपाम्	ष०
अधि०	विश्वपि	विश्वपो	विश्वपासु	स०
सम्बो०	हे विश्वपाः	हे विश्वपौ	हे विश्वपा	

एवं शङ्खध्मा पाणिध्मा, मुखध्मा, अग्निध्मा, वनपा, धेनुपा, गोपा, वनपा इत्याद्याकारान्तशब्दानां रूपाणि बोध्यानि ।

(१६) हा कष्टं जहातीति हाहाशब्दः

आकारान्तः [देव, गन्धर्व]

कर्त्ता	हाहा	हाहौ	हाहा	प्र०
कर्म	हाहाम्	हाहौ	हाहान्	द्वि०
करण	हाहा	हाहाभ्याम्	हाहाभिः	तृ०
सम्प्र०	हाहै	हाहाभ्याम्	हाहाभ्यः	च०
अपा०	हाहाः	हाहाभ्याम्	हाहाभ्यः	प०
सम्ब०	हाहाः	हाहौ	हाहाम्	ष०
अधि०	हाहे	हाहौः	हाहा	स०
सम्बो०	हे हाहा	हे हाहौ	हे हाहा	

(१७) इकारान्तः, हरिशब्दः [विष्णु भगवान्]

कर्त्ता	हरिः	हरी	हरयः	प्र०
कर्म	हरिम्	हरी	हरीन्	द्वि०
करण	हरिणा	हरिभ्याम्	हरिभिः	तृ०

सम्प्र०	हरये	हरिभ्याम्	हरिभ्य	च०
अपा०	हरे	हरिभ्याम्	हरिभ्य	प०
सम्ब०	हरे	हर्यो	हरीणाम्	ष०
अधि०	हरौ	हर्यो	हरिषु	स०
सम्बो०	हे हरे	हे हरी	हे हरय	

एवमिकारान्तानां कवि–रवि–अग्नि–विधि शब्दाना रूपाणि ।

(१८) इकारान्तः, सखिशब्दः [मित्र]

कर्त्ता	सखा	सखायौ	सखाय.	प्र०
कर्म	सखायम्	सखायौ	सखीन्	द्वि०
करण	सख्या	सखिभ्याम्	सखिभिः	तृ०
सम्प्र०	सख्ये	सखिभ्याम्	सखिभ्यः	च०
अपा०	सख्यु	सखिभ्याम्	सखिभ्यः	प०
सम्ब०	सख्यु	सख्यो	सखीनाम्	ष०
अधि०	सख्यौ	सख्यो	सखिषु	स०
सम्बो०	हे सखे	हे सखायौ	हे सखाय	

(१९) इकारान्तः पतिशब्दः [पति या मालिक]

कर्त्ता	पति	पती	पतय	प्र०
कर्म	पतिम्	पती	पतीन्	द्वि०

करण	पत्या	पतिभ्याम्	पतिभि॰	तृ॰
सम्प्र॰	पत्ये	पतिभ्याम्	पतिभ्य॰	च॰
अपा॰	पत्यु	पतिभ्याम्	पतिभ्य	प॰
सम्ब॰	पत्यु	पत्योः	पतीनाम्	ष॰
अधि	पत्यौ	पत्यो	पतिषु	स॰
सम्बो॰	हे पते	हे पती	हे पतय	

(२०) भुवं पातीति भूपतिशब्दः, इकारान्तः

[पृथिवी पालक, राजा]

कर्त्ता	भूपतिः	भूपती	भूपतयः	प्र॰
कर्म	भूपतिम्	भूपती	भूपतीन्	द्वि॰
करण	भूपतिना	भूपतिभ्याम्	भूपतिभि	तृ॰
सम्प्र॰	भूपतये	भूपतिभ्याम्	भूपतिभ्य	च॰
अपा॰	भूपते	भूपतिभ्याम्	भूपतिभ्य.	प॰
सम्ब॰	भूपते.	भूपत्यो॰	भूपतीनाम्	ष॰
अधि॰	भूपतौ	भूपत्यो	भूपतिषु	स॰
सम्बो॰	हे भूपते	हे भूपती	हे भूपतय	

एवमेव, उमापति-श्रीपति-सीतापति-रमापति-गौरीपति आदिशब्दानां रूपाणि बोध्यानि ।

(२१) कतिशब्दो बहुत्वार्थबोधकः अत एव
नित्यं बहुवचनान्तः [कितने]

प्र०—कति द्वि०—कति तृ०—कतिभि च०—कतिभ्य
प०—कतिभ्यः ष०—कतीनाम् स०—कतिषु स०—हे कति

युष्मत् अस्मत्-षट्सञ्ज्ञक शब्दानां त्रिषु (पु० स्त्रि० नपुंसकेषु) समानानि रूपाणि भवन्ति ।

(२२) त्रिशब्दो त्रित्वसङ्ख्याबोधकः अत एव
नित्यं बहुवचनान्तः [तीन]

प्र०—त्रयः द्वि०—त्रीन् तृ०—त्रिभि च०—त्रिभ्य
प०—त्रिभ्य ष०—त्रयाणाम् स०—त्रिषु सं०—हे त्रय.

(२३) द्विशब्दो द्वित्वविशिष्टस्य वाचकः,
अत एव नित्यं द्विवचनान्तः [दो]

प्र०—द्वौ द्वि०—द्वौ तृ०—द्वाभ्याम् च०—द्वाभ्याम्
प०—द्वाभ्याम् ष०—द्वयो स०—द्वयो

(२४) पाति लोकमिति पपीः ईकारान्तः [सूर्य]

कर्त्ता	पपी	पप्यौ	पप्य.	प्र०
कर्म	पपीम्	पप्यौ	पपीन्	द्वि०
करण	पप्या	पपीभ्याम्	पपीभि॰	तृ०

सम्प्र०	पप्ये	पपीभ्याम्	पपीभ्य	च०
अपा०	पप्य	पपीभ्याम्	पपीभ्य	प०
सम्ब०	पप्य	पप्यो	पप्याम्	ष०
अधि०	पपी	पप्यो॰	पपीषु	स०
सम्बो०	हे पपी	हे पप्यौ	हे पप्य	

(२५) वातं प्रमीमीते वातप्रमीशब्द ईकारान्तः [मृग]

कर्त्ता	वातप्रमीः	वातप्रम्यौ	वातप्रम्य.	प्र०
कर्म	वातप्रमीम्	वातप्रम्यौ	वातप्रमीन्	द्वि०
करण	वातप्रम्या	वातप्रमीभ्यां	वातप्रमीभि॰	तृ०
सम्प्र०	वातप्रम्ये	वातप्रमीभ्यां	वातप्रमीभ्य	च०
अपा०	वातप्रम्य	वातप्रमीभ्यां	वातप्रमीभ्य	प०
सम्ब०	वातप्रम्य	वातप्रम्यो.	वातप्रम्याम्	ष०
अधि०	वातप्रमी	वातप्रम्यो	वातप्रमीषु	स०
सम्बो०	हे वातप्रमीः	हे वातप्रम्यौ	हे वातप्रम्य	

(२६) बह्व्यः श्रेयस्यो यस्य स बहुश्रेयसी ईकारान्तः

[बहुत कल्याण चाहनेवाली स्त्रियों का पुरुष]

कर्त्ता	बहुश्रेयसी	बहुश्रेयस्यौ	बहुश्रेयस्यः	प्र०

कर्म	बहुश्रेयसीम्	बहुश्रेयस्यौ	बहुश्रेयसीन्	द्वि०
करण	बहुश्रेयस्या	बहुश्रेयसीभ्यां	बहुश्रेयसीभि	तृ०
सम्प्र०	बहुश्रेयस्यै	बहुश्रेयसीभ्यां	बहुश्रेयसीभ्य.	च०
अपा०	बहुश्रेयस्या	बहुश्रेयसीभ्यां	बहुश्रेयसीभ्य	प०
सम्ब०	बहुश्रेयस्या	बहुश्रेयस्योः	बहुश्रेयसीनाम्	ष०
अधि०	बहुश्रेयस्याम्	बहुश्रेयस्यो	बहुश्रेयसीषु	स०
सम्बो०	हे बहुश्रेयसि	हे बहुश्रेयस्यौ	हे बहुश्रेयस्य	

(२७) लक्ष्मीमतिक्रान्तः, अतिलक्ष्मीशब्दः, ईकारान्तः

[लक्ष्मी को अतिक्रमण करने वाला (लक्ष्मी से भी श्रेष्ठ) पुरुष]

कर्त्ता	अतिलक्ष्मी	अतिलक्ष्म्यौ	अतिलक्ष्म्य	प्र०
कर्म	अतिलक्ष्मीम्	अतिलक्ष्म्यौ	अतिलक्ष्मीन्	द्वि०
करण	अतिलक्ष्म्या	अतिलक्ष्मीभ्याम्	अतिलक्ष्मीभि.	तृ०
सम्प्र०	अतिलक्ष्म्यै	अतिलक्ष्मीभ्याम्	अतिलक्ष्मीभ्य	च०
अपा०	अतिलक्ष्म्या	अतिलक्ष्मीभ्याम्	अतिलक्ष्मीभ्य·	प०
सम्ब०	अतिलक्ष्म्या	अतिलक्ष्म्यो	अतिलक्ष्मीणाम्	ष०
अधि०	अतिलक्ष्म्याम्	अतिलक्ष्म्यो·	अतिलक्ष्मीषु	स०
सम्बो०	हे अतिलक्ष्मि	हे अतिलक्ष्म्यौ	हे अतिलक्ष्म्य·	

(२८) प्रध्यायतीति प्रधीशब्दः, ईकारान्तः ।

[प्रकृष्ट ध्यान करने वाला]

कर्त्ता	प्रधीः	प्रध्यौ	प्रध्यः	प्र०
कर्म	प्रध्यम्	प्रध्यौ	प्रध्यः	द्वि०
करण	प्रध्या	प्रधीभ्याम्	प्रधीभिः	तृ०
सम्प्र०	प्रध्ये	प्रधीभ्याम्	प्रधीभ्यः	च०
अपा०	प्रध्यः	प्रधीभ्याम्	प्रधीभ्यः	प०
सम्ब०	प्रध्यः	प्रध्योः	प्रध्याम्	ष०
अधि०	प्रध्यि	प्रध्योः	प्रधीषु	स०
सम्बो०	हे प्रधीः	हे प्रध्यौ	हे प्रध्यः	

(२९) ग्रामं नयतीति ग्रामणीशब्दः, ईकारान्तः ।

[गाँव का श्रेष्ठ पुरुष, (मुखिया)]

कर्त्ता	ग्रामणीः	ग्रामण्यौ	ग्रामण्यः	प्र०
कर्म	ग्रामण्यम्	ग्रामण्यौ	ग्रामण्यः	द्वि०
करण	ग्रामण्या	ग्रामणीभ्यां	ग्रामणीभिः	तृ०
सम्प्र०	ग्रामण्ये	ग्रामणीभ्यां	ग्रामणीभ्यः	च०
अपा०	ग्रामण्यः	ग्रामणीभ्यां	ग्रामणीभ्यः	प०

सम्ब०	ग्रामण्य	ग्रामण्यो	ग्रामण्याम्	ष०
अधि०	ग्रामण्याम्	ग्रमण्यो	ग्रामणीषु	स०
सम्बो०	हे ग्रामणी॰	हे ग्रामण्यौ	हे ग्रामण्य	

(३०) नीशब्दः, ईकारान्तः [लेजानेवाला]

कर्त्ता	नी	नियौ	निय	प्र०
कर्म	नियम्	नियौ	निय	द्वि०
करण	निया	नीभ्याम्	नीभि	तृ०
सम्प्र०	नियें	नीभ्याम्	नीभ्य	च०
अपा०	निय.	नीभ्याम्	नीभ्य	प०
सम्ब०	निय	नियो	नियाम्	ष०
अधि०	नियाम्	नियो	नीषु	स०
सम्बो०	हे नी	हे नियौ	हे निय	

(३१) शोभना श्रीरस्य सुश्रीशब्दः ईकारान्तः।

[सुन्दर श्रीवाला, शोभावान्]

कर्त्ता	सुश्री	सुश्रियौ	सुश्रिय	प्र०
कर्म	सुश्रियम्	सुश्रियौ	सुश्रियः	द्वि०
करण	सुश्रिया	सुश्रीभ्याम्	सुश्रीभि॰	तृ०

सम्प्र०	सुश्रियै	सुश्रीभ्याम्	सुश्रीभ्य	च०
अपा०	सुश्रिय	सुश्रीभ्याम्	सुश्रीभ्य	प०
सम्ब०	सुश्रिय	सुश्रियो'	सुश्रियाम्	ष०
अधि०	सुश्रियि	सुश्रियो	सुश्रीषु	स०
सम्बो०	हे सुश्री	हे सुश्रियौ	हे सुश्रिय	

(३२) सुष्ठु धीर्यस्य सुधीशब्दः, ईकान्तः [पण्डित]

कर्त्ता	सुधी	सुधियौ	सुधिय	प्र०
कर्म	सुधियम्	सुधियौ	सुधिय	द्वि०
करण	सुधिया	सुधीभ्याम्	सुधीभिः	तृ०
सम्प्र०	सुधिये	सुधीभ्याम्	सुधीभ्य'	च०
अपा०	सुधिय	सुधीभ्याम्	सुधीभ्य	प०
सम्ब०	सुधिय.	सुधियो	सुधियाम्	ष०
अधि०	सुधियि	सुधियो	सुधीषु	स०
सम्बो०	हे सुधी	हे सुधियौ	हे सुधिय	

एवमेव शुद्धधी यवक्री शब्दानां रूपाणि बोध्यानि

(३३) सुखमिच्छतीति सुखीशब्दः, ईकारान्तः ।

[सुख चाहने वाला]

कर्त्ता	सुखी.	सुख्यौ	सुख्य.	प्र०

कर्म	सुख्यम्	सुख्यौ	सुख्य	द्वि०
करण	सुख्या	सुखीभ्याम्	सुखीभि	तृ०
सम्प्र०	सुख्ये	सुखीभ्याम्	सुखीभ्य	च०
अपा०	सुख्यु	सुखीभ्याम्	सुखीभ्यः	प०
सम्ब०	सुख्यु	सुख्यो.	सुख्याम्	ष०
अधि०	सुख्यि	सुख्यो.	सुखीषु	स०
सम्बो०	हे सुखी	हे सुख्यौ	हे सुख्य	

(३४) सुतमिच्छतीति सुतीशब्दः, ईकारान्तः ।

[पुत्र चाहने वाला पुरुष]

कर्त्ता	सुती·	सुत्यौ	सुत्य	प्र०
कर्म	सुत्यम्	सुत्यौ	सुत्य	द्वि०
करण	सुत्या	सुतीभ्याम्	सुतीभि	तृ०
सम्प्र०	सुत्ये	सुतीभ्याम्	सुतीभ्य	च०
अपा०	सुत्यु	सुतीभ्याम्	सुतीभ्य	प०
सम्ब०	सुत्यु	सुत्यो	सुत्याम्	ष०
अधि०	सुत्यि	सुत्योः	सुतीषु	स०
सम्बो०	हे सुती	हे सुत्यौ	हे सुत्य	

(३५) शम्भुशब्दः, उकारान्तः [शिव]

कर्त्ता	शम्भु	शम्भू	शम्भव	प्र०
कर्म	शम्भुम्	शम्भू	शम्भून्	द्वि०
करण०	शम्भुना	शम्भुभ्याम्	शम्भुभिः	तृ०
सम्प्र०	शम्भवे	शम्भुभ्याम्	शम्भुभ्य	च०
अपा०	शम्भोः	शम्भुभ्याम्	शम्भुभ्य	प०
सम्ब०	शम्भोः	शम्भ्वो	शम्भूनाम्	ष०
अधि०	शम्भौ	शम्भ्वो	शम्भुषु	स०
सम्बो०	हे शम्भो	हे शम्भू	हे शम्भवः	

एव भानु, वायु, विष्णु, गुरु, सानु, भानु, इत्याद्यु-कारान्तशब्दानां रूपाणि ज्ञेयानि ।

(३६) क्रोष्टुशब्दः, उकारान्तः [गीदड]

कर्त्ता	क्रोष्टा	क्रोष्टारौ	क्रोष्टार	प्र०
कर्म	क्रोष्टारम्	क्रोष्टारौ	क्रोष्टून्	द्वि०
करण	क्रोष्ट्रा-क्रोष्टुना	क्रोष्टुभ्याम्	क्रोष्टुभि	तृ०
सम्प्र०	क्रोष्ट्रे-क्रोष्टवे	क्रोष्टुभ्याम्	क्रोष्टुभ्यः	च०
अपा०	क्रोष्टु क्रोष्टो	क्रोष्टुभ्याम्	क्रोष्टुभ्य	प०
सम्ब०	क्रोष्टु क्रोष्टो	क्रोष्ट्रो -क्रोष्ट्वो.	क्रोष्टूनाम्	ष०

अधि०	क्रोष्टरि क्रोष्टौ	क्रोष्ट्रो क्रोष्ट्वो	क्रोष्टुषु	स०
सम्बो०	हे क्रोष्टो	हे क्रोष्टारौ	हे क्रोष्टार	

(३७) अव्युत्पन्नप्रातिपदिकः हूहूशब्दः, ऊकारान्तः [गन्धर्व]

कर्त्ता	हूहू	हूह्वौ	हूह्व	प्र०
कर्म	हूहूम्	हूह्वौ	हूहून्	द्वि०
करण	हूह्वा	हूहूभ्याम्	हूहूभि	तृ०
सम्प्र०	हूह्वे	हूहूभ्याम्	हूहूभ्य.	च०
अपा०	हूह्व	हूहूभ्याम्	हूहूभ्य	प०
सम्ब०	हूह्व	हूह्वो	हूह्वाम्	ष०
अधि०	हूह्वि	हूह्वो	हूहूषु	स०
सम्बो०	हे हूहू	हे हूह्वौ	हे हूह्व	

(३८) चमूमतिक्रान्तः, अतिचमूशब्द', ऊकारान्तः।
[सेना को जीतने वाला पुरुष]

कर्त्ता	अतिचमू	अतिचम्वौ	अतिचम्व'	प्र०
कर्म	अतिचमूम्	अतिचम्वौ	अतिचमून्	द्वि०
करण	अतिचम्वा	अतिचमूभ्याम्	अतिचमूभि.	तृ०

सम्प्र०	अतिचम्वे	अतिचमूभ्याम्	अतिचमूभ्य	च०
अपा०	अतिचम्वा·	अतिचमूभ्याम्	अतिचमूभ्य	प०
सम्ब०	अतिचम्वा,	अतिचम्वो	अतिचमूनाम्	ष०
अधि०	अतिचम्वाम्	अतिचम्वो	अतिचमूषु	स०
सम्बो०	हे अतिचमु	अतिचम्वौ	हे अतिचम्व	

(३९) खलं पुनातीति खलपूशब्दः ऊकारान्तः।

[खलिहान को सफा करने वाला पुरुष]

कर्त्ता	खलपू	खलप्वौ	खलप्व·	प्र०
कर्म	खलप्वम्	खलप्वौ	खलप्व·	द्वि०
करण	खलप्वा	खलपूभ्याम्	खलपूभिः	तृ०
सम्प्र०	खलप्वे	खलपूभ्याम्	खलपूभ्य	च०
अपा०	खलप्व	खलपूभ्याम्	खलपूभ्य	प०
सम्ब०	खलप्वः	खलप्वो	खलप्वाम्	ष०
अधि०	खलप्वि	खलप्वो	खलपूषु	स०
सम्बो०	हे खलपू	हे खलप्वौ	हे खलप्व.	

(४०) सुष्टु लूनातीति सुलूशब्दः, ऊकारान्तः

[अच्छा काटने वाला पुरुष]

कर्त्ता	सुलू	सुल्वौ	सुल्व.	प्र०

कर्म	सुल्वम्	सुल्वौ	सुल्व	द्वि०
करण	सुल्वा	सुलूभ्याम्	सुलूभिः	तृ०
सम्प्र०	सुल्वे	सुलूभ्याम्	सुलूभ्य	च०
अपा०	सुल्व	सुलूभ्याम्	सुलूभ्य	प०
सम्ब०	सुल्व	सुल्वो	सुल्वाम्	ष०
अधि	सुल्वि	सुल्वो.	सुलूषु	स०
सम्बो०	हे सुलू	हे सुल्वौ	हे सुल्व	

(४१) स्वयं भवतीति स्वभूशब्द, ऊकारान्तः [ब्रह्मा]

कर्त्ता	स्वभूः	स्वभुवौ	स्वभुव	प्र०
कर्म	स्वभुवम्	स्वभुवौ	स्वभुव	द्वि०
करण	स्वभुवा	स्वभूभ्याम्	स्वभूभि	तृ०
सम्प्र०	स्वभुवे	स्वभूभ्याम्	स्वभूभ्यः	च०
अपा०	स्वभुवः	स्वभूभ्याम्	स्वभूभ्य	प०
सम्ब०	स्वभुव	स्वभुवो	स्वभुवाम्	ष०
अधि०	स्वभुवि	स्वभुवो	स्वभूषु	स०
सम्बो०	हे स्वभू	हे स्वभुवौ	हे स्वभुव	

(४२) वर्षासु भवतीति वर्षाभूशब्दः, ऊकारान्तः [मेढक

कर्त्ता	वर्षाभूः	वर्षाभ्वौ	वर्षाभ्व.	प्र०

कर्म	वर्षाभ्वम्	वर्षाभ्वौ	वर्षाभ्व	द्वि०
करण	वर्षाभ्वा	वर्षाभूभ्याम्	वर्षाभूभि	तृ०
सम्प्र०	वर्षाभ्वे	वर्षाभूभ्याम्	वर्षाभूभ्य	च०
अपा०	वर्षाभ्व	वर्षाभूभ्याम्	वर्षाभूभ्य	प०
सम्ब०	वर्षाभ्व	वर्षाभ्वो	वर्षाभ्वाम्	ष०
अधि०	वर्षाभ्वि	वर्षाभ्वो.	वर्षाभूषु	स०
सम्बो०	हे वर्षाभू	हे वर्षाभ्वौ	हे वर्षाभ्व	

(४३) दृन्-(हिंसां) भवते (प्राप्नोतीति) दृन्भूशब्दः ।

ऊकारान्त [सर्प, कपि, वज्र और सूर्य]

कर्त्ता	दृन्भु	दृन्भ्वौ	दृन्भ्व	प्र०
कर्म	दृन्भ्वम्	दृन्भ्वौ	दृन्भ्व	द्वि०
करण	दृन्भ्वा	दृन्भूभ्याम्	दृन्भूभि	तृ०
सम्प्र०	दृन्भ्वे	दृन्भूभ्याम्	दृन्भूभ्य	च०
अपा०	दृन्भ्व	दृन्भूभ्याम्	दृन्भूभ्य	प०
सम्ब०	दृन्भ्व	दृ भ्वो	दृन्भ्वाम्	ष०
अधि०	दृन्भ्वि	दृन्भ्वो.	दृन्भुषु	स०
सम्बो०	हे दृन्भू.	हे दृन्भ्वौः	हे दृन्भ्व	

(४४) करभूशब्दः ऊकारान्तः [हाथ से पैदा हुआ (नख)]

कर्त्ता	करभू	करभ्वौ	करभ्व	प्र०
कर्म	करभ्वम्	करभ्वौ	करभ्व.	द्वि०
करण	करभ्वा	करभूभ्याम्	करभूभि	तृ०
सम्प्र०	करभ्वे	करभूभ्याम्	करभूभ्य	च०
अपा०	करभ्व	करभूभ्याम्	करभूभ्य	प०
सम्ब०	करभ्व	करभ्वो	करभ्वाम्	ष०
अधि०	करभ्वि	करभ्वो	करभुषु	स०
सम्बो०	हे करभु	हे करभ्वौ	हे करभ्व	

(४५) धातृशब्दः ऋकारान्तः [ब्रह्मा]

कर्त्ता	धाता	धातारौ	धातार	प्र०
कर्म	धातारम्	धातारौ	धातॄन्	द्वि०
करण	धात्रा	धातृभ्याम्	धातृभि	तृ०
सम्प्र०	धात्रे	धातृभ्याम्	धातृभ्य	च०
अपा०	धातु	धातृभ्याम्	धातृभ्य.	प०
सम्ब०	धातु	धात्रोः	धातॄणाम्	ष०
अधि०	धातरि	धात्रो	धातृषु	स०
सम्बो०	हे धातः	हे धातारौ	हे धातारः	

(४६) नप्तृशब्दः, ऋकारान्तः [दौहित्र या पौत्र]

कर्त्ता	नप्ता	नप्तारौ	नप्तारः	प्र०
कर्म	नप्तारम्	नप्तारौ	नप्तॄन्	द्वि०
करण	नप्त्रा	नप्तृभ्याम्	नप्तृभिः	तृ०
सम्प्र०	नप्त्रे	नप्तृभ्याम्	नप्तृभ्यः	च०
अपा०	नप्तुः	नप्तृभ्याम्	नप्तृभ्यः	प०
सम्ब०	नप्तुः	नप्त्रोः	नप्तॄणाम्	ष०
अधि०	नप्तरि	नप्त्रोः	नप्तृषु	स०
सम्बो०	हे नप्तः	हे नप्तारौ	हे नप्तारः	

(४७) ऋकारान्तः पितृशब्दः [पिता]

कर्त्ता	पिता	पितरौ	पितरः	प्र०
कर्म	पितरम्	पितरौ	पितॄन्	द्वि०
करण	पित्रा	पितृभ्याम्	पितृभिः	तृ०
सम्प्र०	पित्रे	पितृभ्याम्	पितृभ्यः	च०
अपा०	पितुः	पितृभ्याम्	पितृभ्यः	प०
सम्ब०	पितुः	पित्रोः	पितॄणाम्	ष०
अधि०	पितरि	पित्रोः	पितृषु	स०

सम्बो०	हे पित	हे पितरौ	हे पितर	

एवं भ्रातृ–जामातृ–शब्दानामपि ।

(४८) ऋकारान्तः नृशब्दः [मनुष्य]

कर्त्ता	ना	नरौ	नर	प्र०
कर्म	नरम्	नरौ	नॄन्	द्वि०
करण	न्रा	नृभ्याम्	नृभि	तृ०
सम्प्र०	न्रे	नृभ्याम्	नृभ्य॰	च०
अपा०	नु	नृभ्याम्	नृभ्य	प०
सम्ब०	नु	न्रो	नॄणाम्-नृणाम्	ष०
अधि०	नरि	न्रो॰	नृषु	स०
सम्बो०	हे न	हे नरौ	हे नर	

(४९) ओकारान्तः, गोशब्द [गाय और बैल]

कर्त्ता	गौ	गावौ	गाव	प्र०
कर्म	गाम्	गावौ	गा	द्वि०
करण	गवा	गोभ्याम्	गोभि	तृ०
सम्प्र०	गवे	गोभ्याम्	गोभ्य	च०
अपा०	गो	गोभ्याम्	गोभ्य	प०
सम्ब०	गो॰	गवो॰	गवाम्	ष०

अधि०	गवि	गवो	गोषु	स०
सम्बो०	हे गौ	हे गावौ	हे गाव	

(५०) ऐकारान्तः, रैशब्दः [धन]

कर्त्ता	रा	रायौ	राय	प्र०
कर्म	रायम्	रायौ	राय	द्वि०
करण	राया	राभ्याम्	राभि	तृ०
सम्प्र०	राये	राभ्याम्	राभ्य	च०
अपा०	राय·	राभ्याम्	राभ्य.	प०
सम्ब०	राय	रायो.	रायाम्	ष०
अधि०	रायि	रायो	रासु	स०
सम्बो०	हे रा	हे रायौ	हे राय	

(५१) औकारान्तः ग्लौशब्दः [चन्द्रमा]

कर्त्ता	ग्लौ	ग्लावौ	ग्लाव	प्र०
कर्म	ग्लावम्	ग्लावौ	ग्लाव	द्वि०
करण	ग्लावा	ग्लौभ्याम्	ग्लौभि	तृ०
सम्प्र०	ग्लावे	ग्लौभ्याम्	ग्लौभ्य	च०
अपा०	ग्लाव.	ग्लौभ्याम्	ग्लौभ्य	प०
सम्ब०	ग्लावः	ग्लावो	ग्लावाम्	ष०

अधि०	ग्लावि	ग्लावो	ग्लौषु	स०
सम्बो०	हे ग्लौ.	हे ग्लावौ	हे ग्लाव	

इत्यजन्तपुँल्लिङ्गप्रकरणं समाप्तम् ।

अथ अजन्तस्त्रीलिङ्गप्रकरणम् ।

(५२) आकारान्तः, रमाशब्दः [लक्ष्मी]

कर्त्ता	रमा	रमे	रमा	प्र०
कर्म	रमाम्	रमे	रमा.	द्वि०
करण	रमया	रमाभ्याम्	रमाभि	तृ०
सम्प्र०	रमायै	रमाभ्याम्	रमाभ्य	च०
अपा०	रमाया	रमाभ्याम्	रमाभ्य.	प०
सम्ब०	रमाया	रमयो	रमाणाम्	ष०
अधि०	रमायाम्	रमयो	रमासु	स०
सम्बो०	हे रमे	हे रमे	हे रमा	

(५३) दुर्गाशब्दः, आकारान्तः [दुर्गा, अम्बिका]

कर्त्ता	दुर्गा	दुर्गे	दुर्गा·	प्र०
कर्म	दुर्गाम्	दुर्गे	दुर्गा	द्वि०
करण	दुर्गया	दुर्गाभ्याम्	दुर्गाभि.	तृ०

सम्प्र०	दुर्गायै	दुर्गाभ्याम्	दुर्गाभ्य·	च०
अपा०	दुर्गाया	दुर्गाभ्याम्	दुर्गाभ्य	प०
सम्ब०	दुर्गाया	दुर्गयो.	दुर्गाणाम्	ष०
अधि०	दुर्गायाम्	दुर्गयो	दुर्गासु	स०
सम्बो०	हे दुर्गे	हे दुर्गे	हे दुर्गा	

(५४) सर्वाशब्दः आकारान्तः [सब स्त्रियां]

कर्त्ता	सर्वा	सर्वे	सर्वा	प्र०
कर्म	सर्वाम्	सर्वे	सर्वा.	द्वि०
करण	सर्वया	सर्वाभ्याम्	सर्वाभि	तृ०
सम्प्र०	सर्वस्यै	सर्वाभ्याम्	सर्वाभ्य	च०
अपा०	सर्वस्या	सर्वाभ्याम्	सर्वाभ्य	प०
सम्ब०	सर्वस्या	सर्वयो	सर्वासाम्	ष०
अधि०	सर्वस्याम्	सर्वयो	सर्वासु	स०
सम्बो०	हे सर्वे	हे सर्वे	हे सर्वा	

एवमेव सर्वादिगणपठितविश्वादय आबन्ता ।

(५५) उत्तरपूर्वाशब्दः, आकारान्तः [ईशानकोण]

कर्त्ता	उत्तरपूर्वा	उत्तरपूर्वे	उत्तरपूर्वा	प्र०
कर्म	उत्तरपूर्वाम्	उत्तरपूर्वे	उत्तरपूर्वा	द्वि०

करण	उत्तरपूर्वया	उत्तरपूर्वाभ्याम्	उत्तरपूर्वाभि	तृ०
सम्प्र०	उत्तरपूर्वस्यै उत्तरपूर्वायै	उत्तरपूर्वाभ्याम्	उत्तरपूर्वाभ्य.	च०
अपा०	उत्तरपूर्वस्या उत्तरपूर्वाया	उत्तरपूर्वाभ्याम्	उत्तरपूर्वाभ्य	प०
सम्ब०	उत्तरपूर्वस्या उत्तरपूर्वाया	उत्तरपूर्वयो	उत्तरपूर्वासाम् उत्तरपूर्वाणाम्	ष०
अधि०	उत्तरपूर्वस्याम् उत्तरपूर्वायाम्	उत्तरपूर्वयो	उत्तरपूर्वासु	स०
सम्बो०	हे उत्तरपूर्वे	हे उत्तरपूर्वे	हे उत्तरपूर्वा	

(५६) द्वितीयाशब्दः आकारान्तः [दूसरी]

कर्त्ता	द्वितीया	द्वितीये	द्वितीया	प्र०
कर्म	द्वितीयाम्	द्वितीये	द्वितीया	द्वि०
करण	द्वितीयया	द्वितीयाभ्याम्	द्वितीयाभि	तृ०
सम्प्र०	द्वितीयस्यै द्वितीयायै	द्वितीयाभ्याम्	द्वितीयाभ्य.	च०
अपा०	द्वितीयस्या द्वितीयाया.	द्वितीयाभ्याम्	द्वितीयाभ्य	प०
सम्ब०	द्वितीयस्या द्वितीयायाः	द्वितीययो	द्वितीयानाम्	ष०

अधि०	द्वितीयस्याम् द्वितीयायाम्	द्वितीययो	द्वितीयासु	स०
सम्बो०	हे द्वितीये	हे द्वितीये	हे द्वितीया	

एवमेव तृतीयाशब्द, आकारान्त ।

(५७) अम्बाशब्दः, आकारान्त [माता या दुर्गा]

कर्त्ता	अम्बा	अम्बे	अम्बा	प्र०
कर्म	अम्बाम्	अम्बे	अम्बा.	द्वि०
करण	अम्बया	अम्बाभ्याम्	अम्बाभि	तृ०
सम्प्र०	अम्बायै	अम्बाभ्याम्	अम्बाभ्य	च०
अपा०	अम्बाया	अम्बाभ्याम्	अम्बाभ्य	प०
सम्ब०	अम्बाया	अम्बयो	अम्बानाम्	ष०
अधि०	अम्बायाम्	अम्बयो'	अम्बासु	स०
सम्बो०	हे अम्ब	हे अम्बे	हे अम्बा	

(५८) अक्काशब्दः, आकारान्तः [माता]

कर्ता	अक्का	अक्के	अक्काः	प्र०
कर्म	अक्काम्	अक्के	अक्का	द्वि०
करण	अक्कया	अक्काभ्याम्	अक्काभि.	तृ०
सम्प्र०	अक्कायै	अक्काभ्याम्	अक्काभ्य.	च०

अपा०	अक्काया	अक्काभ्याम्	अक्काभ्य	प०
सम्ब०	अक्काया	अक्कयो	अक्कानाम्	ष०
अधि०	अक्कायाम्	अक्कयो	अक्कासु	स०
सम्बो०	हे अक्क	हे अक्के	हे अक्का	

एवमेव, अल्लादयमातृवाचका शब्दा ।

(५६) जराशब्दः, आकारान्तः [वृद्धा अवस्था]

कर्त्ता	जरा	जरसौ-जरे	जरस -जरा	प्र०
कर्म	जरसम्-जराम्	जरसौ-जरे	जरस -जरा	द्वि०
करण	जरसा जरया	जराभ्याम्	जराभि	तृ०
सम्प्र०	जरसे जरायै	जराभ्याम्	जराभ्य	च०
अपा०	जरस जराया	जराभ्याम्	जराभ्य	प०
सम्ब०	जरस जराया	जरसो जरयो	जरसाम् जराणाम्	ष०
अधि०	जरसि जरायाम्	जरसो जरयो	जरासु	स०
सम्बो०	हे जरे	हे जरसौ जरे	हे जरस -जरा	

(६०) आकारान्तः गोपा शब्दः (ग्वालिन)

कर्त्ता	गोपा	गोपौ	गोपा	प्र०
कर्म	गोपाम्	गोपौ	गोप.	द्वि०

करण	गोपा	गोपाभ्याम्	गोपाभि·	तृ०
सम्प्र०	गोपे	गोपाभ्याम्	गोपाभ्य.	च०
अपा०	गोप	गोपाभ्याम्	गोपाभ्यः	प०
सम्ब०	गोप	गोपो	गोपाम्	ष०
अधि०	गोपि	गोपो	गोपासु	स०
सम्बो०	हे गोपा·	हे गोपौ	हे गोपा	

एवं–धेनुपा–लोकपा–वनपा–धनपादय ।

(६१) मति शब्दः इकारान्तः [बुद्धि]

कर्ता	मतिः	मती	मतय	प्र०
कर्म	मतिम्	मती	मती	द्वि०
करण	मत्या	मतिभ्याम्	मतिभि	तृ०
सम्प्र०	मत्यै–मतये	मतिभ्याम्	मतिभ्य·	च०
अपा०	मत्या –मते	मतिभ्याम्	मतिभ्यः	प०
सम्ब०	मत्या –मते	मत्यो·	मतीनाम्	ष०
अधि०	मत्याम्–मतौ	मत्यो.	मतिषु	स०
सम्बो०	हे मते	हे मतो	हे मतय	

(६२) बुद्धि शब्दः इकारान्तः [ज्ञान]

कर्त्ता	बुद्धि	बुद्धी	बुद्धय
कर्म	बुद्धिम्	बुद्धी	बुद्धी इत्यादि

एवमेव स्तुति–नीति–कीर्ति–इत्यादय इकारान्ता ।

(६३) त्रिशब्दो नित्यम्बहुवचनान्तः [तीन स्त्रियां]

प्र०–तिस्र द्वि०–तिस्र तृ०–तिसृभि. च०–तिसृभ्य

पं०–तिसृभ्य. ष०–तिसृणाम् स०–तिसृषु स०–हे तिस्र ।

(६४) द्वि शब्दो नित्यं द्विवचनान्तः [दो स्त्रियां]

प्र०-द्वे द्वि०-द्वे तृ०–द्वाभ्याम् च०–द्वाभ्याम्

पं०–द्वाभ्याम् ष०–द्वयो सं०–द्वयोः

(त्यदादेः सम्बोधनं नास्ति)

(६५) गौरी शब्दः ईकारान्तः [पार्वती]

कर्त्ता	गौरी	गौर्यौ	गौर्य.	प्र०
कर्म	गौरीम्	गौर्यौ	गौरी.	द्वि०
करण	गौर्या	गौरीभ्याम्	गौरीभि	तृ०
सम्प्र०	गौर्यै	गौरीभ्याम्	गौरीभ्य	च०
अपा०	गौर्याः	गौरीभ्याम्	गौरीभ्य	पं०

सम्ब०	गौर्या.	गौर्यो	गौरीणाम्	ष०
अधि०	गौर्याम्	गौर्यो	गौरीषु	स०
सम्बो०	हे गौरि	हे गौर्यौ	हे गौर्य.	

एवमेव नदी–सखी–सुन्दरी–वाणी–कुमारी–पद्मिनी–रमणी–कामिनी–नारी–हस्तिनी-महती-प्रभृतय ।

(६६) लक्ष्मी शब्दः ईकारान्तः [लक्ष्मी]

कर्ता	लक्ष्मी	लक्ष्म्यौ	लक्ष्म्य	प्र०
कर्म	लक्ष्मीम्	लक्ष्म्यौ	लक्ष्मी	द्वि०
करण	लक्ष्म्या	लक्ष्मीभ्याम्	लक्ष्मीभि	तृ०
सम्प्र०	लक्ष्म्यै	लक्ष्मीभ्याम्	लक्ष्मीभ्य	च०
अपा०	लक्ष्म्या	लक्ष्मीभ्याम्	लक्ष्मीभ्य.	प०
सम्ब०	लक्ष्म्या.	लक्ष्म्यो	लक्ष्मीणाम्	ष०
अधि०	लक्ष्म्याम्	लक्ष्म्यो	लक्ष्मीषु	स०
सम्बो०	हे लक्ष्मि	हे लक्ष्म्यौ	हे लक्ष्म्य	

अवी-तन्त्री तरी लक्ष्मी-धी ह्री श्रीणामुणादिषु ।
सप्तस्त्रीलिङ्गशब्दाना न सुलोपो कदाचन ॥

(६७) स्त्री शब्दः ईकारान्तः [स्त्री- नारी]

कर्ता	स्त्री	स्त्रियौ	स्त्रियः	प्र०
कर्म	स्त्रियम् स्त्रीम्	स्त्रियौ	स्त्रियः स्त्रीः	द्वि०
करण	स्त्रिया	स्त्रीभ्याम्	स्त्रीभिः	तृ०
सम्प्र०	स्त्रियै	स्त्रीभ्याम्	स्त्रीभ्यः	च०
अपा०	स्त्रियाः	स्त्रीभ्याम्	स्त्रीभ्यः	प०
सम्ब०	स्त्रियाः	स्त्रियोः	स्त्रीणाम्	ष०
अधि०	स्त्रियाम्	स्त्रियोः	स्त्रीषु	स०
सम्बो०	हे स्त्रि	हे स्त्रियौ	हे स्त्रियः	

(६८) श्री शब्दः ईकारान्तः [लक्ष्मी, कान्ति)

कर्ता	श्री	श्रियौ	श्रियः	प्र०
कर्म	श्रियम्	श्रियौ	श्रियः	द्वि०
करण	श्रिया	श्रीभ्याम्	श्रीभिः	तृ०
सम्प्र०	श्रियै श्रिये	श्रीभ्याम्	श्रीभ्यः	च०
अपा०	श्रियाः-श्रियः	श्रीभ्याम्	श्रीभ्यः	प०
सम्ब०	श्रीयाः श्रियः	श्रीयोः	श्रीणां श्रियां	ष०
अधि०	श्रियि-श्रियाम्	श्रियोः	श्रीषु	स०

सम्बो०	हे श्रीः	हे श्रियौ	हे श्रियः	

(६९) धेनु शब्दः उकारान्तः [नई ब्याई गौ]

कर्त्ता	धेनुः	धेनू	धेनवः	प्र०
कर्म	धेनुम्	धेनू	धेनूः	द्वि०
करण	धेन्वा	धेनुभ्याम्	धेनुभिः	तृ०
सम्प्र०	धेन्वै-धेनवे	धेनुभ्याम्	धेनुभ्यः	च०
अपा०	धेन्वाः-धेनोः	धेनुभ्याम्	धेनुभ्यः	पं०
सम्ब०	धेन्वाः-धेनोः	धेन्वोः	धेनूनाम्	ष०
अधि०	धेन्वाम् धेनौ	धेन्वोः	धेनुषु	स०
सम्बो०	हे धेनो	हे धेनू	हे धेनवः	

एवमेव रज्जु–हनु–तनु–लघु–इत्यादय उकारान्ताः ।

(७०) क्रोष्टु शब्दः उकारान्तः [गीदड़नी]

कर्त्ता	क्रोष्ट्री	क्रोष्ट्र्यौ	क्रोष्ट्र्यः	प्र०
कर्म	क्रोष्ट्रीम्	क्रोष्ट्र्यौ	क्रोष्ट्रीः	द्वि०
करण	क्रोष्ट्र्या	क्रोष्ट्रीभ्याम्	क्रोष्ट्रीभिः	तृ०
सम्प्र०	क्रोष्ट्र्यै	क्रोष्ट्रीभ्याम्	क्रोष्ट्रीभ्यः	च०
अपा०	क्रोष्ट्र्याः	क्रोष्ट्रीभ्याम्	क्रोष्ट्रीभ्यः	पं०

सम्ब०	क्रोष्ट्र्याः	क्रोष्ट्र्योः	क्रोष्ट्रीणाम्	ष०
अधि०	क्रोष्ट्र्याम्	क्रोष्ट्र्योः	क्रोष्ट्रीषु	स०
सम्बो०	हे क्रोष्ट्रि	हे क्रोष्ट्र्यौ	हे क्रोष्ट्र्यः	

(७१) भ्रू शब्दः ऊकारान्तः [भृकुटि., भौंह)

कर्त्ता	भ्रूः	भ्रुवौ	भ्रुवः	प्र०
कर्म	भ्रुवम्	भ्रुवौ	भ्रुवः	द्वि०
करण	भ्रुवा	भ्रूभ्याम्	भ्रूभिः	तृ०
सम्प्र०	भ्रुवै-भ्रुवे	भ्रूभ्याम्	भ्रूभ्यः	च०
अपा०	भ्रुवाः भ्रुवः	भ्रूभ्याम्	भ्रूभ्यः	प०
सम्ब०	भ्रुवाः भ्रुवः	भ्रुवोः	भ्रूणां-भ्रुवाम्	ष०
अधि०	भ्रुवाम् भ्रुवि	भ्रुवोः	भ्रूषु	स०
सम्बो०	हे भ्रूः	हे भ्रुवौ	हे भ्रुवः	

(७२) ऊकारान्तः स्वयम्भू शब्दः [माया, प्रकृति]

कर्त्ता	स्वयम्भूः	स्वयम्भुवौ	स्वयम्भुवः	प्र०
कर्म	स्वयम्भुवम्	स्वयम्भुवौ	स्वयम्भुवः	द्वि०
करण	स्वयम्भुवा	स्वयम्भूभ्याम्	स्वयम्भूभिः	तृ०
सम्प्र०	स्वयम्भुवे	स्वयम्भूभ्याम्	स्वयम्भूभ्यः	च०
अपा०	स्वयम्भुवः	स्वयम्भूभ्याम्	स्वयम्भूभ्यः	प०

सम्ब०	स्वयम्भुवः	स्वयम्भुवोः	स्वयम्भुवाम्	ष०
अधि०	स्वयम्भुवि	स्वयम्भुवोः	स्वयम्भूषु	स०
सम्बो०	हे स्वयम्भूः	हे स्वयम्भुवौ	स्वयम्भुवः	

(७३) ऋकारान्तः स्वसृशब्दः [बहिन]

कर्त्ता	स्वसा	स्वसारौ	स्वसारः	प्र०
कर्म	स्वसारम्	स्वसारौ	स्वसॄः	द्वि०
करण	स्वस्रा	स्वसृभ्याम्	स्वसृभिः	तृ०
सम्प्र०	स्वस्रे	स्वसृभ्याम्	स्वसृभ्यः	च०
अपा०	स्वसुः	स्वसृभ्याम्	स्वसृभ्यः	प०
सम्ब०	स्वसुः	स्वस्रोः	स्वसॄणाम्	ष०
अधि०	स्वसरि	स्वस्रोः	स्वसृषु	स०
सम्बो०	हे स्वसः	हे स्वसारौ	हे स्वसारः	

(७४) ऋकारान्तः मातृशब्दः [माता, जननी]

कर्त्ता	माता	मातरौ	मातरः	प्र०
कर्म	मातरम्	मातरौ	मातॄः	द्वि०
करण	मात्रा	मातृभ्याम्	मातृभिः	तृ०
सम्प्र०	मात्रे	मातृभ्याम्	मातृभ्यः	च०
अपा०	मातुः	मातृभ्याम्	मातृभ्यः	प०

सम्ब०	मातु	मात्रो	मातॄणाम्	ष०
अधि०	मातरि	मात्रो	मातृषु	स०
सम्बो०	हे मात	हे मातरौ	हे मातर	

(७५) ऋकारान्तः ननान्दृ शब्दः [ननदी]

कर्त्ता	ननान्दा	ननान्दरौ	ननान्दर	प्र०
कर्म	ननान्दरम्	ननान्दरौ	ननान्दॄ	द्वि०
करण	ननान्द्रा	ननान्दृभ्याम्	ननान्दृभि'	तृ०
सम्प्र०	ननान्द्रे	ननान्दृभ्याम्	ननान्दृभ्य	च०
अपा०	ननान्दु	ननान्दृभ्याम्	ननान्दृभ्य.	पं०
सम्ब०	ननान्दु	ननान्द्रो	ननान्दॄणाम्	ष०
अधि०	ननान्दरि	ननान्द्रो	ननान्दृषु	स०
सम्बो०	हे ननान्द.	हे ननान्दरौ	हे ननान्दर.	

एव दुहितृ मातृ शब्दानां रूपाणि ।

(७६) ओकारान्तः द्यो शब्दः [आकाश]

कर्त्ता	द्यौः	द्यावौ	द्याव	प्र०
कर्म	द्याम्	द्यावौ	द्या'	द्वि०
करण	द्यवा	द्योभ्याम्	द्योभि.	तृ०
सम्प्र०	द्यवे	द्योभ्याम्	द्योभ्यः	च०

अपा०	द्योः	द्योभ्याम्	द्योभ्यः	प०
सम्ब०	द्यो	द्यवो.	द्यवाम्	ष०
अधि०	द्यवि	द्यवो	द्योषु	स०
सम्बो०	हे द्यौ.	हे द्यावो	हे द्यावः	

(७७) ऐकारान्तः रै शब्दः [धन]

कर्त्ता	रा	रायौ	रायः	प्र०
कर्म	रायम्	रायौ	रायः	द्वि०
करण	राया	राभ्याम्	राभिः	तृ०
सम्प्र०	राये	राभ्याम्	राभ्य.	च०
अपा०	राय.	राभ्याम्	राभ्यः	प०
सम्ब०	राय	रायोः	रायाम्	ष०
अधि०	रायि	रायो॰	रासु	स०
सम्बो०	हे राः	हे रायौ	हेराय.	

(८) औकारान्तः नौ शब्दः (नाव)

कर्त्ता	नौ	नावौ	नाव	प्र०
कर्म	नावम्	नावौ	नावः	द्वि०
करण	नावा	नौभ्याम्	नौभि	तृ०
सम्प्र०	नावे	नौभ्याम्	नौभ्यः	च०

अपा०	नावः	नौभ्याम्	नौभ्य	प०
सम्ब०	नाव॰	नावो.	नावाम्	ष०
अधि०	नावि	नावो.	नौषु	स०
सम्बो०	हे नौ.	हे नावौ	हे नाव॰	

इति अजन्तस्त्रीलिङ्गप्रकरणं समाप्तम् ।

अथ अजन्तनपुंसकलिङ्गप्रकरणम् ।

(७९) ज्ञान शब्दः अकारान्तः [ज्ञान]

कर्त्ता	ज्ञानम्	ज्ञाने	ज्ञानानि	प्र०
कर्म	ज्ञानम्	ज्ञाने	ज्ञानानि	द्वि०
करण	ज्ञानेन	ज्ञानाभ्याम्	ज्ञानै॰	तृ०
सम्प्र०	ज्ञानाय	ज्ञानाभ्याम्	ज्ञानेभ्य॰	च०
अपा०	ज्ञानात्-द्	ज्ञानाभ्याम्	ज्ञानेभ्य.	प०
सम्ब०	ज्ञानस्य	ज्ञानयोः	ज्ञानानाम्	ष०
अधि०	ज्ञाने	ज्ञानयो॰	ज्ञाषु	स०
सम्बो०	हे ज्ञान	हे ज्ञाने	हे ज्ञानान	

(८०) धन शब्दः, अकारान्तः [धन]

कर्त्ता	धनम्	धने	धनानि	प्र०

कर्म	धनम्	धने	धनानि	द्वि०
करण	धनेन	धनाभ्याम्	धनै	तृ०
सम्प्र०	धनाय	धनाभ्याम्	धनेभ्य	च०
अपा०	धनात्–द्	धनाभ्याम्	धनेभ्य	प०
सम्ब०	धनस्य	धनयो	धनानाम्	ष०
अधि०	धने	धनयो.	धनेषु	स०
सम्बो०	हे धन	हे धने	हे धनानि	

एवमेव वन–फल–नयन–मुख–इत्यादय. ।

(८१) कतर शब्दः, अकारान्तः [दो में से कौन ?]

कर्त्ता	कतरत्–द्	कतरे	कतराणि	प्र०
कर्म	कतरत्–द्	कतरे	कतराणि	द्वि०
करण	कतरेण	कतराभ्याम्	कतरै	तृ०
सम्प्र०	कतरस्मै	कतराभ्याम्	कतरेभ्य'	च०
अपा०	कतरस्मात्-द्	कतराभ्याम्	कतरेभ्य	प०
सम्ब०	कतरस्य	कतरयो	कतरेषाम्	ष०
अधि०	कतरस्मिन्	कतरयो'	कतरेषु	स०
सम्बो०	हे कतरत्–द्	हे कतरे	हे कतराणि	

(८२) अकारान्तः, कतम शब्दः [बहुतोमेंसे कौन सा कुल]

कर्त्ता	कतमत्-द्	कतमे	कतमानि	प्र०
कर्म	कतमत्-द्	कतमे	कतमानि	द्वि०
करण	कतमेन	कतमाभ्याम्	कतमैः	तृ०
सम्प्र०	कतमस्मै	कतमाभ्याम्	कतमेभ्य	च०
अपा०	कतमस्मात्-द्	कतमाभ्याम्	कतमेभ्यः	प०
सम्ब०	कतमस्य	कतमयो	कतमेषाम्	ष०
अधि०	कतमस्मिन्	कतमयो	कतमेषु	स०
सम्बो०	हे कतमत्-द्	हे कतमे	हे कतमानि	

एवमेव, अन्य-अन्यतर-इतर-त्व-इत्येतेषां रूपाणि ।

(८३) अन्यतम शब्दः, अकारान्तः [बहुतों में एक]

कर्त्ता	अन्यतमम्	अन्यतमे	अन्यतमानि	प्र०
कर्म	अन्यतमम्	अन्यतमे	अन्यतमानि	द्वि०
करण	अन्यतमेन	अन्यतमाभ्याम्	अन्यतमैः	तृ०
सम्प्र०	अन्यतमाय	अन्यतमाभ्याम्	अन्यतमेभ्यः	च०
अपा०	अन्यतमात्-द्	अन्यतमाभ्याम्	अन्यतमेभ्यः	प०
सम्ब०	अन्यतमस्य	अन्यतमयोः	अन्यतमानाम्	ष०
अधि०	अन्यतमे	अन्यतमयो	अन्यतमेषु	स०

सम्बो०	हे अन्यतम	हे अन्यतमे	हे अन्यतमानि	

(८४) अकारान्तः, एकतर शब्दः [दोनों में से एक कुल]

कर्त्ता	एकतरम्	एकतरे	एकतराणि	प्र०
कर्म	एकतरम्	एकतरे	एकतराणि	द्वि०
करण	एकतरेण	एकतराभ्याम्	एकतरैः	तृ०
सम्प्र०	एकतरस्मै	एकतराभ्याम्	एकतरेभ्यः	च०
अपा०	एकतरस्मात्-द्	एकतराभ्याम्	एकतरेभ्यः	प०
सम्ब०	एकतरस्य	एकतरयोः	एकतरेषाम्	ष०
अधि०	एकतरस्मिन्	एकतरयोः	एकतरेषु	स०
सम्बो०	हे एकतर	हे एकतरे	हे एकतराणि	

(८५) श्रीपा शब्दः, आकारान्तः [धनरक्षक]

कर्त्ता	श्रीपम्	श्रीपे	श्रीपाणि	प्र०
कर्म	श्रीपम्	श्रीपे	श्रीपाणि	द्वि०
करण	श्रीपेण	श्रीपाभ्याम्	श्रीपैः	तृ०
सम्प्र०	श्रीपाय	श्रीपाभ्याम्	श्रीपेभ्यः	च०
अपा०	श्रीपात्-द्	श्रीपाभ्याम्	श्रीपेभ्यः	प०
सम्ब०	श्रीपस्य	श्रीपयोः	श्रीपाणाम्	ष०
अधि०	श्रीपे	श्रीपयोः	श्रीपेषु	स०

सम्बो॰	हे श्रीप	हे श्रीपे	हे श्रीपाणि	

(८६) इकारान्त, वारि शब्दः [पानी]

कर्त्ता	वारि	वारिणी	वारीणि	प्र॰
कर्म	वारि	वारिणी	वारीणि	द्वि॰
करण	वारिणा	वारिभ्याम्	वारिभिः	तृ॰
सम्प्र॰	वारिणे	वारिभ्याम्	वारिभ्य	च॰
अपा॰	वारिण	वारिभ्याम्	वारिभ्य	प॰
सम्ब॰	वारिण	वारिणो	वारीणाम्	ष॰
अधि॰	वारिणि	वारिणोः	वारिषु	स॰
सम्बो॰	हे वारे वारि	हे वारिणी	हे वारीणि	

(८७) इकारान्तः, दधि शब्दः [दही]

कर्त्ता	दधि	दधिनी	दधीनि	प्र॰
कर्म	दधि	दधिनी	दधीनि	द्वि॰
करण	दध्ना	दधिभ्याम्	दधिभिः	तृ॰
सम्प्र॰	दध्ने	दधिभ्याम्	दधिभ्य	च॰
अपा॰	दध्न.	दधिभ्याम्	दधिभ्य	प॰
सम्ब॰	दध्न.	दध्नो.	दध्नाम्	ष॰

अधि०	दधिन–दधनि	दध्नो	दधिषु	स०
सम्बो०	हे दधे–दधि	हे दधिनी	हे दधीनि	

एवमेव, अस्थि–सक्थि–अक्षि–शब्दानां रूपाणि।

(८८) ईकारान्तः सुधी शब्दः [बुद्धिमान्]

कर्त्ता	सुधि	सुधिनी	सुधीनि	प्र०
कर्म	सुधि	सुधिनी	सुधीनि	द्वि०
करण	सुधिया सुधिना	सुधिभ्याम्	सुधिभि	तृ०
सम्प्र०	सुधिये-सुधिने	सुधिभ्याम्	सुधिभ्य	च०
अपा०	सुधिय सुधिन	सुधिभ्याम्	सुधिभ्य	प०
सम्ब०	सुधिय -सुधिन	सुधियो.-सुधिनो	सुधियां सुधीनां	
अधि०	सुधियि सुधिनि	सुधियो सुधिनो	सुधिषु	स०
सम्बो०	हे सुधे सुधि	हे सुधिनी	हे सुधीनि	

(८९) उकारान्तः मधु शब्दः [शहद, मदिरा]

कर्त्ता	मधु	मधुनी	मधूनि	प्र०
कर्म	मधु	मधुनी	मधूनि	द्वि०
करण	मधुना	मधुभ्याम्	मधुभि	तृ०
सम्प्र०	मधुने	मधुभ्याम्	मधुभ्य·	च०
अपा०	मधुन.	मधुभ्याम्	मधुभ्य	प०

सम्ब०	मधुन	मधुनो.	मधूनाम्	ष०
अधि०	मधुनि	मधुनो	मधुषु	स०
सम्बो०	हे मधो मधु	हे मधुनी	मधूनि	

(६०) उकारान्तः, सुलु शब्दः [अच्छा काटनेवाला]

कर्त्ता	सुलु	सुलुनी	सुलूनि	प्र०
कर्म	सुलु	सुलुनी	सुलूनि	द्वि०
करण	सुल्वा–सुलुना	सुलुभ्याम्	सुलुभि	तृ०
सम्प्र०	सुल्वे-सुलुने	सुलुभ्याम्	सुलुभ्य	च०
अपा०	सुल्व सुलुन.	सुलुभ्याम्	सुलुभ्य	प०
सम्ब०	सुल्व सुलुनः	सुल्वो सुलुनो	सुल्वां सुलूनां	ष०
अधि०	सुल्वि सुलुनि	सुल्वो. सुलुनो	सुलुषु	स०
सम्बो०	हे सुलो सुलु	हे सुलुनी	हे सुलूनि	

(६१) ऋकारान्तः, धातृ शब्द. [पोषणकरनेवाला]

कर्त्ता	धातृ	धातृणी	धातॄणि	प्र०
कर्म	धातृ	धातृणी	धातॄणि	द्वि०
करण	धात्रा-धातृणा	धातृभ्याम्	धातृभि	तृ०
सम्प्र०	धात्रे धातृणे	धातृभ्याम्	धातृभ्य	च०
अपा०	धातु धातृण.	धातृभ्याम्	धातृभ्य	प०

सम्ब०	धातु धातृणः	धात्रो धातृणो	धातॄणाम्	ष०
अधि०	धातरि–धातृणि	धात्रो –धातृणो	धातृषु	स०
सम्बो०	हे धात धातृ	हे धातृणी	हे धातॄणि	

(६२) ज्ञातृ शब्द ऋकारान्तः [ज्ञानी कुल]

कर्त्ता	ज्ञातृ	ज्ञातृणी	ज्ञातॄणि	प्र०
कर्म	ज्ञातृ	ज्ञातृणी	ज्ञातॄणि	द्वि०
करण	ज्ञात्रा ज्ञातृणा	ज्ञातृभ्याम्	ज्ञातृभिः	तृ०
सम्प्र०	ज्ञात्रे ज्ञातृणे	ज्ञातृभ्याम्	ज्ञातृभ्य	च०
अपा०	ज्ञातु ज्ञातृण.	ज्ञातृभ्याम्	ज्ञातृभ्य·	पं०
सम्ब०	ज्ञातु ज्ञातृण	ज्ञात्रो -ज्ञातृणो	ज्ञातॄणाम्	ष०
अधि०	ज्ञातरि ज्ञातृणि	ज्ञात्रो -ज्ञातृणो.	ज्ञातृषु	स०
सम्बो०	हे ज्ञात·-ज्ञातृ	हे ज्ञातृणी	हे ज्ञातॄणि	

एवमेव कर्तृ हर्तृ नेतृ नप्तृ इत्यादय ऋदन्ता· ।

(६३) प्रद्यो शब्दः, ओकारान्तः [सुन्दर आकाशयुक्त दिन]

कर्त्ता	प्रद्यु	प्रद्युनी	प्रद्यूनि	प्र०
कर्म	प्रद्यु	प्रद्युनी	प्रद्यूनि	द्वि०
करण	प्रद्युना	प्रद्युभ्याम्	प्रद्युभि.	तृ०
सम्प्र०	प्रद्युने	प्रद्युभ्याम्	प्रद्युभ्य.	च०

अपा०	प्रद्युन	प्रद्युभ्याम्	प्रद्युभ्य	प०
सम्ब०	प्रद्युन	प्रद्युनो	प्रद्यूनाम्	ष०
अधि०	प्रद्युनि	प्रद्युनो	प्रद्युषु	स०
सम्बो०	हे प्रद्यो-प्रद्यु	हे प्रद्युनी	हे प्रद्यूनि	

(६४) प्रै शब्दः ऐकारान्तः [विशेष धनी कुल]

कर्त्ता	प्रि	प्रिणी	प्रीणि	प्र०
कर्म	प्रि	प्रिणी	प्रीणि	द्वि०
करण	प्रिणा	प्राभ्याम्	प्राभिः	तृ०
सम्प्र०	प्रिणे	प्राभ्याम्	प्राभ्यः	च०
अपा०	प्रिणः	प्राभ्याम्	प्राभ्य	प०
सम्ब०	प्रिण	प्रिणो	प्रीणाम्	ष०
अधि०	प्रिणि	प्रिणो	प्रासु	स०
सम्बो०	हे प्रे प्रि	हे प्रिणी	हे प्रीणि	

(६५) औकारान्तः सुनौ शब्दः [सुन्दर नौकावाला कुल]

कर्त्ता	सुनु	सुनुनी	सुनूनि	प्र०
कर्म	सुनु	सुनुनी	सुनूनि	द्वि०
करण	सुनुना	सुनुभ्याम्	सुनुभिः	तृ०
सम्प्र०	सुनुने	सुनुभ्याम्	सुनुभ्यः	च०

अपा०	सुनुन.	सुनुभ्याम्	सुनुभ्य	प०
सम्ब०	सुनुन	सुनुनोः	सुनूनाम्	ष०,
अधि०	सुनुनि	सुनुनो	सुनुषु	स०
सम्बो०	हे सुनो सुनु	हे सुनुनी	हे सुनूनि	

इति अजन्तनपुंसकलिङ्गप्रकरणम् ।

अथ हलन्तपुँल्लिङ्गप्रकरणम् ।

(६६) लिह् शब्दः, हकारान्तः [चाटने वाला]

कर्त्ता	लिट् ड्	लिहौ	लिह	प्र०
कर्म	लिहम्	लिहौ	लिह·	द्वि०
करण	लिहा	लिड्भ्याम्	लिड्भि	तृ०
सम्प्र०	लिहे	लिड्भ्याम्	लिड्भ्य	च०
अपा०	लिह	लिड्भ्याम्	लिड्भ्य	प०
सम्ब०	लिह	लिहो	लिहाम्	ष०
अधि०	लिहि	लिहो.	लिट्त्सु लिट्सु	स०
सम्बो०	हे लिट् ड्	हे लिहौ	हे लिह	

(६७) दुह् शब्दः, हकारान्तः [दुहने वाला]

कर्त्ता	धुक् ग्	दुहौ	दुहः	प्र०

कर्म	दुहम्	दुहौ	दुहः	द्वि०
करण	दुहा	धुग्भ्याम्	धुग्भिः	तृ०
सम्प्र०	दुहे	धुग्भ्याम्	धुग्भ्यः	च०
अपा०	दुहः	धुग्भ्याम्	धुग्भ्यः	प०
सम्ब०	दुहः	दुहोः	दुहाम्	ष०
अधि०	दुहि	दुहोः	धुक्षु	स०
सम्बो०	हे धुक् ग्	हे दुहौ	हे दुहः	

(६८) द्रुह् शब्दः, हकारान्तः [द्रोह करने वाला]

कर्त्ता	ध्रुक्-ग् ध्रुट्-ड्	द्रुहौ	द्रुहः	प्र०
कर्म	द्रुहम्	द्रुहौ	द्रुहः	द्वि०
करण	द्रुहा	ध्रुग्भ्यां ध्रुड्भ्यां	ध्रुग्भिः ध्रुड्भिः	तृ०
सम्प्र०	द्रुहे	ध्रुग्भ्यां ध्रुड्भ्यां	ध्रुग्भ्यः ध्रुड्भ्यः	च०
अपा०	द्रुहः	ध्रुग्भ्यां ध्रुड्भ्यां	ध्रुग्भ्यः ध्रुड्भ्यः	प०
सम्ब०	द्रुहः	द्रुहोः	द्रुहाम्	ष०
अधि०	द्रुहि	द्रुहोः	ध्रुक्षु ध्रुट्त्सु ध्रुट्सु	स०
सम्बो०	हे ध्रुक् ग् ध्रुट्-ड्	हे द्रुहौ	हे द्रुहः	

(६९) मुहशब्दः, हान्तः [मुग्ध या मोहित करने वाला]

कर्त्ता	मुक्-ग् ट् ड्	मुहौ	मुहः	प्र०

कर्म	मुहम्	मुहौ	मुह	द्वि०
करण	मुहा	मुग्भ्यां मुड्भ्यां	मुग्भि –मुड्भिः	तृ०
सम्प्र०	मुहे	मुग्भ्यां मुड्भ्यां	मुग्भ्य मुड्भ्य	च०
अपा०	मुह	मुग्भ्यां मुड्भ्यां	मुग्भ्य मुड्भ्य	प०
सम्ब०	मुह	मुहो	मुहाम्	ष०
अधि०	मुहि	मुहो	मुक्षु मुट्त्सु मुट्सु	स०
सम्बो०	हे मुक् ग् मुट् ड्	हे मुहौ	हे मुह	

(१००) स्नुह् शब्दः, हकारान्तः [वमनकरने वाला]

कर्ता	स्नुक् ग् स्नुट् ड्	स्नुहौ	स्नुह	प्र०
कर्म	स्नुहम्	स्नुहौ	स्नुह	द्वि०
करण	स्नुहा	स्नुग्भ्यां-स्नुड्भ्यां	स्नुग्भि स्नुड्भि.	तृ०
सम्प्र०	स्नुहे	स्नुग्भ्यां-स्नुड्भ्यां	स्नुग्भ्य -स्नुड्भ्यः	च०
अपा०	स्नुह.	स्नुग्भ्यां-स्नुड्भ्यां	स्नुग्भ्य.-स्नुड्भ्य.	प०
सम्ब०	स्नुह	स्नुहो.	स्नुहाम्	ष०
अधि०	स्नुहि	स्नुहो	स्नुक्षु स्नुट्त्सु स्नुट्सु	स०
सम्बो०	हे स्नुक् ग् स्नुट् ड्	हे स्नुहौ	हे स्नुह	

ऐवमेव हकारान्तः, स्निह् शब्द ।

(१०१) हकारान्तः, विश्ववाह् शब्दः [विश्वम्भर]

कर्त्ता	विश्ववाट्-ड्	विश्ववाहौ	विश्ववाहः
कर्म	विश्ववाहम्	विश्ववाहौ	विश्वौहः
करण	विश्वौहा	विश्ववाड्भ्याम्	विश्ववाड्भिः
सम्प्र०	विश्वौहे	विश्ववाड्भ्याम्	विश्ववाड्भ्यः
अपा०	विश्वौहः	विश्ववाड्भ्याम्	विश्ववाड्भ्यः
सम्ब०	विश्वौहः	विश्वौहोः	विश्वौहाम्
अधि०	विश्वौहि	विश्वौहोः	विश्ववाट्त्सु विश्ववाट्सु
स०	हे विश्ववाट् ड्	हे विश्ववाहौ	हे विश्ववाहः

(१०२) हकारान्तः, अनडुह् शब्दः [बैल]

कर्त्ता	अनड्वान्	अनड्वाहौ	अनड्वाहः	प्र०
कर्म	अनड्वाहम्	अनड्वाहौ	अनडुहः	द्वि०
करण	अनडुहा	अनडुद्भ्याम्	अनडुद्भिः	तृ०
सम्प्र०	अनडुहे	अनडुद्भ्याम्	अनडुद्भ्यः	च०
अपा०	अनडुहः	अनडुद्भ्याम्	अनडुद्भ्यः	प०
सम्ब०	अनडुहः	अनडुहोः	अनडुहाम्	ष०
अधि०	अनडुहि	अनडुहोः	अनडुत्सु	स०

सम्बो०	हे अनड्वन्	हे अनड्वाहौ	हे अनड्वाहः	

(१०३) हकारान्तः तुरासाह् शब्दः [इन्द्र]

कर्त्ता	तुराषाट्, ड्	तुरासाहौ	तुरासाहः	प्र०
कर्म	तुरासाहम्	तुरासाहौ	तुरासाहः	द्वि०
करण	तुरासाहा	तुराषाड्भ्याम्	तुराषाड्भिः	तृ०
सम्प्र०	तुरासाहे	तुराषाड्भ्याम्	तुराषाड्भ्यः	च०
अपा०	तुरासाहः	तुराषाड्भ्याम्	तुराषाड्भ्यः	प०
सम्ब०	तुरासाहः	तुरासाहोः	तुरासाहाम्	ष०
अधि०	तुरासाहि	तुरासाहोः	तुराषाट्त्सु-तुराषाट्सु	
सम्बो०	हे तुराषाट्, ड्	हे तुरासाहौ	हे तुरासाहः	

(१०४)सुदिव् शब्दो वकारान्तः [स्वच्छआकाशवालादिन]

कर्त्ता	सुद्यौः	सुदिवौ	सुदिवः	प्र०
कर्म	सुदिवम्	सुदिवौ	सुदिवः	द्वि०
करण	सुदिवा	सुद्युभ्याम्	सुद्युभिः	तृ०
सम्प्र०	सुदिवे	सुद्युभ्याम्	सुद्युभ्यः	च०
अपा०	सुदिवः	सुद्युभ्याम्	सुद्युभ्यः	प०
सम्ब०	सुदिवः	सुदिवोः	सुदिवाम्	ष०
अधि०	सुदिवि	सुदिवोः	सुद्युषु	स०

सम्बो० हे सुद्यौः हे सुदिवौ हे सुदिवः

(१०५) चतुर् शब्दो नित्य बहुवचनान्तः [चार]

प्र०—चत्वारः द्वि०—चतुरः तृ०—चतुर्भिः च०—चतुर्भ्यः प०—चतुर्भ्यः ष०—चतुर्णाम् स०—चतुर्षु स० हे चत्वारः

(१०६) किम् शब्दो मकारान्तः [कौन]

कर्त्ता	कः	कौ	के	प्र०
कर्म	कम्	कौ	कान्	द्वि०
करण	केन	काभ्याम्	कैः	तृ०
सम्प्र०	कस्मै	काभ्याम्	केभ्यः	च०
अपा०	कस्मात्	काभ्याम्	केभ्यः	प०
सम्ब०	कस्य	कयोः	केषाम्	ष०
अधि०	कस्मिन्	कयोः	केषु	स०

(१०७) इदम् शब्दो मकारान्तः [यह]

कर्त्ता	अयम्	इमौ	इमे	प्र०
कर्म	इमम् (एनम्*)	इमौ (एनौ)	इमान् (एनान्)	द्वि०

---

* ( ) एतत् कोष्ठान्तर्गतानि रूपाणि, अन्वादेशे एव "द्वितीया टौस्वेन" इति सूत्रेण एनादेशे कृते भवन्ति ।

करण	अनेन (एनेन)	आभ्याम्	एभि	तृ०
सम्प्र०	अस्मै	आभ्याम्	एभ्य.	च०
अपा०	अस्मात्	आभ्याम्	एभ्यः	प०
सम्ब०	अस्य	अनयो (एनयो)	एषाम्	ष०
अधि०	अस्मिन्	अनयो (एनयो)	एषु	स०

त्यदादेः सम्बोधनं नास्ति = त्यद्, तद्, यद्, एतद्, इदम्, अदस्, एक, द्वि, युष्मद्, अस्मद्, भवतु, किम् शब्दानां प्रचुरप्रयोगाऽदर्शनात् सम्बोधनं नास्तीति भाव।

(१०८) राजन् शब्दो नकारान्तः [राजा]

कर्त्ता	राजा	राजानौ	राजान	प्र०
कर्म	राजानम्	राजानौ	राज्ञ	द्वि०
करण	राज्ञा	राजभ्याम्	राजभि.	तृ०
सम्प्र०	राज्ञे	राजभ्याम्	राजभ्यः	च०
अपा०	राज्ञ.	राजभ्याम्	राजभ्यः	प०
सम्ब०	राज्ञ	राज्ञो	राज्ञाम्	ष०
अधि०	राज्ञि-राजनि	राज्ञो	राजसु	स०
सम्बो०	हे राजन्	हे राजानौ	हे राजानः	

(१०९) यज्वन् शब्दो नकारान्तः [यज्ञ करने वाला]

कर्त्ता	यज्वा	यज्वानौ	यज्वान	प्र०
कर्म	यज्वानम्	यज्वानौ	यज्वन	द्वि०
करण	यज्वना	यज्वभ्याम्	यज्वभि.	तृ०
सम्प्र०	यज्वने	यज्वभ्याम्	यज्वभ्य	च०
अपा०	यज्वन.	यज्वभ्याम्	यज्वभ्य.	प०
सम्ब०	यज्वन	यज्वनो	यज्वनाम्	ष०
अधि०	यज्वनि	यज्वनो	यज्वसु	स०
सम्बो०	हे यज्वन्	हे यज्वानौ	हे यज्वान	

(११०) ब्रह्मन् शब्दो नकारान्तः [ब्रह्मा]

कर्त्ता	ब्रह्मा	ब्रह्माणौ	ब्रह्माण	प्र०
कर्म	ब्रह्माणम्	ब्रह्माणौ	ब्रह्मण	द्वि०
करण	ब्रह्मणा	ब्रह्मभ्याम्	ब्रह्मभि	तृ०
सम्प्र०	ब्रह्मणे	ब्रह्मभ्याम्	ब्रह्मभ्य	च०
अपा०	ब्रह्मण·	ब्रह्मभ्याम्	ब्रह्मभ्य	प०
सम्ब०	ब्रह्मण·	ब्रह्मणो·	ब्रह्मणाम्	ष०
अधि०	ब्रह्मणि	ब्रह्मणो.	ब्रह्मसु	स०
सम्बो०	हे ब्रह्मन्	हे ब्रह्माणौ	हे ब्रह्माणः	

(१११) नकारान्तः, वृत्रहन् शब्दः [इन्द्र]

कर्त्ता	वृत्रहा	वृत्रहणौ	वृत्रहणः	प्र०
कर्म	वृत्रहणम्	वृत्रहणौ	वृत्रघ्न	द्वि०
करण	वृत्रघ्ना	वृत्रहभ्याम्	वृत्रहभि'	तृ०
सम्प्र०	वृत्रघ्ने	वृत्रहभ्याम्	वृत्रहभ्य	च०
अपा०	वृत्रघ्नः	वृत्रहभ्याम्	वृत्रहभ्य	प०
सम्ब०	वृत्रघ्न	वृत्रघ्नो	वृत्रघ्नाम्	ष०
अधि०	वृत्रघ्नि-वृत्रहणि,	वृत्रघ्नो'	वृत्रहसु	स०
सम्बो०	हे वृत्रहन्	हे वृत्रहणौ	हे वृत्रहण	

(११२) मघवन् शब्दो नकारान्त [इन्द्र]

कर्त्ता	मघवान्	मघवन्तौ	मघवन्त	प्र०
कर्म	मघवन्तम्	मघवन्तौ	मघवत'	द्वि०
करण	मघवता	मघवद्भ्याम्	मघवद्भि	तृ०
सम्प्र०	मघवते	मघवद्भ्याम्	मघवद्भ्य	च०
अपा०	मघवतः	मघवद्भ्याम्	मघवद्भ्य	प०
सम्ब०	मघवत	मघवतो	मघवताम्	ष०
अधि०	मघवति	मघवतो	मघवत्सु	स०
सम्बो०	हे मघवन्	हे मघवन्तौ	हे मघवन्त	

(११३)तृत्वाभावे-स एव नकारान्तो मघवन्शब्दः।

कर्त्ता	मघवा	मघवानौ	मघवान	प्र०
कर्म	मघवानम्	मघवानौ	मघोन	द्वि०
करण	मघोना	मघवभ्याम्	मघवभि	तृ०
सम्प्र०	मघोने	मघवभ्याम्	मघवभ्य.	च०
अपा०	मघोन'	मघवभ्याम्	मघवभ्य	प०
सम्ब०	मघोन	मघोनो	मघोनाम्	ष०
अधि०	मघोनि	मघोनो.	मघवसु	स०
सम्बो०	हे मघवन्	हे मघवानौ	हे मघवान	

(११४) श्वन् शब्दो नकारान्तः [कुत्ता]

कर्त्ता	श्वा	श्वानौ	श्वान	प्र०
कर्म	श्वानम्	श्वानौ	शुन'	द्वि०
करण	शुना	श्वभ्याम्	श्वभि	तृ०
सम्प्र०	शुने	श्वभ्याम्	श्वभ्य	च०
अपा०	शुन	श्वभ्याम्	श्वभ्य.	प०
सम्ब०	शुन	शुनो.	शुनाम्	ष०
अधि०	शुनि	शुनो	श्वसु	स०
सम्बो०	हे श्वन्	हे श्वानौ	हे श्वान	

(११५) युवन् शब्दः नकारान्तः, [जवान, युवक]

कर्त्ता	युवा	युवानौ	युवान	प्र०
कर्म	युवानम्	युवानौ	यून.	द्वि०
करण	यूना	युवभ्याम्	युवभि	तृ०
सम्प्र०	यूने	युवभ्याम्	युवभ्य	च०
अपा०	यून.	युवभ्याम्	युवभ्य.	प०
सम्ब०	यून	यूनो	युनाम्	ष०
अधि०	यूनि	यूनो	युवसु	स०
सम्बो०	हे युवन्	हे युवानौ	हे युवानः	

(११६) अर्वन् शब्दो नकारान्त [घोड़ा]

कर्त्ता	अर्वा	अर्वन्तौ	अर्वन्त	प्र०
कर्म	अर्वन्तम्	अर्वन्तौ	अर्वत.	द्वि०
करण	अर्वता	अर्वद्भ्याम्	अर्वद्भि	तृ०
सम्प्र०	अर्वते	अर्वद्भ्याम्	अर्वद्भ्यः	च०
अपा०	अर्वत.	अर्वद्भ्याम्	अर्वद्भ्य	प०
सम्ब०	अर्वत	अर्वतो.	अर्वताम्	ष०
अधि०	अर्वति	अर्वतो	अर्वत्सु	स०

सम्बो०	हे अर्वन्	हे अर्वन्तौ	हे अर्वन्त	

(११७) पथिन् शब्द नकारान्तः [रास्ता]

कर्त्ता	पन्था'	पन्थानौ	पन्थान	प्र०
कर्म	पन्थानम्	पन्थानौ	पथ	द्वि०
करण	पथा	पथिभ्याम्	पथिभि.	तृ०
सम्प्र०	पथे	पथिभ्याम्	पथिभ्य	च०
अपा०	पथ	पथिभ्याम्	पथिभ्य	प०
सम्ब०	पथ.	पथो	पथाम्	ष०
अधि०	पथि	पथोः	पथिषु	स०
सम्बो०	हे पन्था.	हे पन्थानौ	हे पन्थानः	

(११८) मथिन् शब्दो नकारान्तः

[दही आदि का मथनदण्ड]

कर्त्ता	मन्था	मन्थानौ	मन्थान	प्र०
कर्म	मन्थानम्	मन्थानौ	मथ	द्वि०
करण	मथा	मथिभ्याम्	मथिभि	तृ०
सम्प्र०	मथे	मथिभ्याम्	मथिभ्यः	च०
अपा०	मथ	मथिभ्याम्	मथिभ्य	प०

सम्ब०	मथ -	मथो	मथाम्	ष०
अधि०	मथि	मथो	मथिषु	स०
सम्बो०	हे मन्था	हे मन्थानौ	हे मन्थान	

एवमेव, ऋभुक्षिन् इत्यादय ।

(११९) पञ्चन्-शब्दः नित्यं बहुवचनान्तः [पाँच]

प्र०-पञ्च द्वि०-पञ्च तृ०-पञ्चभिः च०-पञ्चभ्य
प०-पञ्चभ्य ष०-पञ्चानाम् स०-पञ्चसु सम्बो०-हे पञ्च

एवमेव, सप्तन् नवन् दशन्-एकादशन् द्वादशन् त्रयोदशन्-चतुर्दशन्-पञ्चदशन् षोडशन् सप्तदशन् अष्टादशन् शब्दाः ।

(१२०) नित्यं बहुवचनान्तः, अष्टन् शब्दः [आठ]

प्र०-अष्टौ (अष्ट) (१) द्वि०-अष्टौ (अष्ट) तृ०-अष्टाभि (अष्टभि) च०-अष्टाभ्य (अष्टभ्य) प०-अष्टाभ्य (अष्टभ्य.) ष०-अष्टानाम् २ स०-अष्टासु (अष्टसु) सम्बो०-हे अष्टौ (अष्ट)

---

(१) कोष्ठान्तर्गतः 'अष्टन आविभक्तौ' इत्यात्वाभावे बोध्यम् ।

(१२१) ऋत्विज्-शब्दो जान्तः [यज्ञ करने वाला]

कर्त्ता	ऋत्विक्-ग्	ऋत्विजौ	ऋत्विज	प्र०
कर्म	ऋत्विजम्	ऋत्विजौ	ऋत्विज	द्वि०
करण	ऋत्विजा	ऋत्विग्भ्याम्	ऋत्विग्भि'	तृ०
सम्प्र०	ऋत्विजे	ऋत्विग्भ्याम्	ऋत्विग्भ्य	च०
अपा०	ऋत्विज	ऋत्विग्भ्याम्	ऋत्विग्भ्य	प०
सम्ब०	ऋत्विज	ऋत्विजो	ऋत्विजाम्	ष०
अधि०	ऋत्विजि	ऋत्विजो	ऋत्विक्षु	स०
सम्बो०	हे ऋत्विग्-क्	हे ऋत्विजौ	हे ऋत्विज	

(१२२) युज् शब्दो जान्तः [योगी]

कर्त्ता	युङ्	युञ्जौ	युञ्ज	प्र०
कर्म	युञ्जम्	युञ्जौ	युज	द्वि०
करण	युजा	युग्भ्याम्	युग्भि	तृ०
सम्प्र०	युजे	युग्भ्याम्	युग्भ्य	च०
अपा०	युजः	युग्भ्याम्	युग्भ्यः	प०
सम्ब०	युज	युजो.	युजाम्	ष०
अधि०	युजि०	युजो.	युक्षु	स०

सम्बो०	हे युङ्	हे युञ्जौ	हे युञ्ज.	

(१२३) सुयुज्-शब्दो जान्तः [सुयोगी]

कर्त्ता	सुयुक्-ग्	सुयुजौ	सुयुज	प्र०
कर्म	सुयुजम्	सुयुजौ	सुयुज	द्वि०
करण	सुयुजा	सुयुग्भ्याम्	सुयुग्भि	तृ०
सम्प्र०	सुयुजे	सुयुग्भ्याम्	सुयुग्भ्य·	च०
अपा०	सुयुज	सुयुग्भ्याम्	सुयुग्भ्य	पं०
सम्ब०	सुयुज·	सुयुजो	सुयुजाम्	ष०
अधि०	सुयुजि	युजोः	सुयुक्षु	स०
सम्बो०	हे सुयुक् ग्	हे सुयुजौ	हे सुयुज	

(१२४) खञ्ज् शब्दो जान्तः [लगड़ा]

कर्त्ता	खन्	खञ्जौ	खञ्ज	प्र०
कर्म	खञ्जम्	खञ्जौ	खञ्ज	द्वि०
करण	खञ्जा	खन्भ्याम्	खन्भिः	तृ०
सम्प्र०	खञ्जे	खन्भ्याम्	खन्भ्य	च०
अपा०	खञ्ज	खन्भ्याम्	खन्भ्य·	पं०
सम्ब०	खञ्ज·	खञ्जो	खञ्जाम्	ष०

अधि०	खञ्जि	खञ्जो	खन्त्सु खन्सु	स०
सम्बो०	हे खन्	हे खञ्जौ	हे खञ्जः	

(१२५) राज्-शब्दो जान्तः [राजा]

कर्त्ता	राट् ड्	राजौ	राज	प्र०
कर्म	राजम्	राजौ	राज	द्वि०
करण	राजा	राड्भ्याम्	राड्भि	तृ०
सम्प्र०	राजे	राड्भ्याम्	राड्भ्यः	च०
अपा०	राज	राड्भ्याम्	राड्भ्य	प०
सम्ब०	राज	राजो	राजाम्	ष०
अधि०	राजि	राजो	राट्त्सु-राट्सु	स०
सम्बो०	हे राट्-ड्	हे राजौ	हे राज	

(१२६) विभ्राज्-शब्दो जकारान्तः [बड़ा]

कर्त्ता	विभ्राट् ड्	विभ्राजौ	विभ्राज	प्र०
कर्म	विभ्राजम्	विभ्राजौ	विभ्राज	द्वि०
करण	विभ्राजा	विभाड्भ्याम्	विभ्राड्भि	तृ०
सम्प्र०	विभ्राजे	विभ्राड्भ्याम्	विभ्राड्भ्यः	च०
अपा०	विभ्राजः	विभ्राड्भ्याम्	विभ्राड्भ्यः	प०

सम्ब०	विभ्राजः	विभ्राजो	विभ्राजाम्	ष०
अधि०	विभ्राजि	विभ्राजो	विभ्राट्त्सु विभ्राट्सु	स०
सम्बो०	हे विभ्राट् ड्	हे विभ्राजौ	हे विभ्राज.	

एवमेव—देवेट्, विश्वसृट्।

(१२७) परिव्राज्-शब्दो जान्तः [सन्यासी]

कर्त्ता	परिव्राट्-ड्	परिव्राजौ	परिव्राज	प्र०
कर्म	परिव्राजम्	परिव्राजौ	परिव्राज	द्वि०
करण	परिव्राजा	परिव्राड्भ्या	परिव्राड्भि	तृ०
सम्प्र०	परिव्राजे	परिव्राड्भ्या	परिव्राड्भ्य	च०
अपा०	परिव्राजः	परिव्राड्भ्या	परिव्राड्भ्य	प०
सम्ब०	परिव्राज	परिव्राजो	परिव्राजाम्	ष०
अधि०	परिव्राजि	परिव्राजो	परिव्राट्त्सु परिव्राट्सु	स०
सम्बो०	हे परिव्राट-ड्	हे परिव्राजौ	हे परिव्राज	

(१२८) विश्वराज् शब्दो जान्तः [विश्वेश्वर भगवान्]

कर्त्ता	विश्वाराट्-ड्	विश्वराजौ	विश्वराज	प्र०
कर्म	विश्वराजम्	विश्वराजौ	विश्वराज	द्वि०
करण	विश्वराजा	विश्वाराड्भ्या	विश्वाराड्भि·	तृ०

सम्प्र०	विश्वराजे	विश्वाराड्भ्यां	विश्वाराड्भ्य.	च०
अपा०	विश्वराजः	विश्वाराड्भ्यां	विश्वाराड्भ्यः	प०
सम्ब०	विश्वराज	विश्वराजो	विश्वराजाम्	ष०
अधि०	विश्वराजि	विश्वराजो	विश्वाराट्त्सु-विश्वाराट्सु	
सम्बो०	हे विश्वाराट्-ड्	हे विश्वराजौ	हे विश्वराज	

(१२९) भृस्ज्-शब्दो जकारान्तः [भूजने वाला]

कर्त्ता	भृट्-ड्	भृज्जौ	भृज्ज	प्र०
कर्म	भृज्जम्	भृज्जौ	भृज्ज	द्वि०
करण	भृज्जा	भृड्भ्याम्	भृड्भि	तृ०
सम्प्र०	भृज्जे	भृड्भ्याम्	भृड्भ्य	च०
अपा०	भृज्ज	भृड्भ्याम्	भृड्भ्य	प०
सम्ब०	भृज्जः	भृज्जो	भृज्जाम्	ष०
अधि०	भृज्जि	भृज्जो	भृट्त्सु भृट्सु	स०
सम्बो०	हे भृट्-ड्	हे भृज्जौ	भृज्ज.	

(१३०) त्यद्-शब्दो दकारान्तः [वह]

कर्त्ता	स्य.	त्यौ	त्ये	प्र०
कर्म	त्यम्	त्यौ	त्यान्	द्वि०

करण	त्येन	त्याभ्याम्	त्यैः	तृ०
सम्प्र०	त्यस्मै	त्याभ्याम्	त्येभ्य	च०
अपा०	त्यस्मात्	त्याभ्याम्	त्येभ्य	प०
सम्ब०	त्यस्य	त्ययो.	त्येषाम्	ष०
अधि०	त्यस्मिन्	त्ययोः	त्येषु	स०

(१३१) तद्–शब्दो दकारान्तः [वह]

कर्त्ता	सः	तौ	ते	प्र०
कर्म	तम्	तौ	तान्	द्वि०
करण	तेन	ताभ्याम्	तैः	तृ०
सम्प्र०	तस्मै	ताभ्याम्	तेभ्यः	च०
अपा०	तस्मात्	ताभ्याम्	तेभ्य	प०
सम्ब०	तस्य	तयो	तेषाम्	ष०
अधि०	तस्मिन्	तयोः	तेषु	स०

(१३२) यद् शब्दो दकारान्तः [जो]

कर्त्ता	य	यौ	ये	प्र०
कर्म	यम्	यौ	यान्	द्वि०
करण	येन	याभ्याम्	यैः	तृ०

सम्प्र०	यस्मै	याभ्याम्	येभ्यः	च०
अपा०	यस्मात्	याभ्याम्	येभ्यः	प०
सम्ब०	यस्य	ययो	येषाम्	ष०
अधि०	यस्मिन्	ययो	येषु	स०

(१३३) एतद्-शब्दो दान्तः [यह (अत्यन्त निकटवर्त्ती में)]

कर्त्ता	एषः	एतौ	एते	प्र०
कर्म	एतम्-एनम्	एतौ-एनौ	एतान्-एनान्	द्वि०
करण	एतेन-एनेन	एताभ्याम्	एतै	तृ०
सम्प्र०	एतस्मै	एताभ्याम्	एतेभ्य	च०
अपा०	एतस्मात्	एताभ्याम्	एतेभ्य	प०
सम्ब०	एतस्य	एतयो -एनयो	एतेषाम्	ष०
अधि०	एतस्मिन्	एतयो एनयो	एतेषु	स०

(१३४) युष्मद्-शब्दो दकारान्तः [तुम]

कर्त्ता	त्वम्	युवाम्	यूयम्	प्र०
कर्म	त्वाम्	युवाम्	युष्मान्	द्वि०
करण	त्वया	युवाभ्याम्	युष्माभि	तृ०
सम्प्र०	तुभ्यम्	युवाभ्याम्	युष्मभ्यम्	च०

अपा०	त्वत्	युवाभ्याम्	युष्मत्	प०
सम्ब०	तव	युवयो	युष्माकम्	ष०
अधि०	त्वयि	युवयोः	युष्मासु	स०

(१३५) अस्मद्-शब्दो दकारान्तः [हम]

कर्ता	अहम्	आवाम्	वयम्	प्र०
कर्म	माम्	आवाम्	अस्मान्	द्वि०
करण	मया	आवाभ्याम्	अस्माभिः	तृ०
सम्प्र०	मह्यम्	आवाभ्याम्	अस्मभ्यम्	च०
अपा०	मत्	आवाभ्याम्	अस्मत्	प०
सम्ब०	मम	आवयोः	अस्माकम्	ष०
अधि०	मयि	आवयो.	अस्मासु	स०

(१३६) सुपाद्-शब्दो दकारान्तः [सुन्दर पैर वाला]

कर्ता	सुपात् द्	सुपादौ	सुपाद	प्र०
कर्म	सुपादम्	सुपादौ	सुपदः	द्वि०
करण	सुपदा	सुपाद्भ्याम्	सुपाद्भि	तृ०
सम्प्र०	सुपदे	सुपाद्भ्याम्	सुपाद्भ्य	च०
अपा०	सुपद	सुपाद्भ्याम्	सुपाद्भ्य	प०

सम्ब०	सुपद	सुपदो	सुपदाम्	ष०
अधि०	सुपदि	सुपदो	सुपात्सु	स०
सम्बो०	हे सुपात् द्	हे सुपादौ	हे सुपाद	

(१३७) अग्निमथ् शब्दः थकारान्तः ।

[अग्निको मथन करने वाला]

कर्त्ता	अग्निमत्-द्	अग्निमथौ	अग्निमथः	प्र०
कर्म	अग्निमथम्	अग्निमथौ	अग्निमथ	द्वि०
करण	अग्निमथा	अग्निमद्भ्याम्	अग्निमद्भि	तृ०
सम्प्र०	अग्निमथे	अग्निमद्भ्याम्	अग्निमद्भ्य	च०
अपा०	अग्निमथ	अग्निमद्भ्याम्	अग्निमद्भ्य.	प०
सम्ब०	अग्निमथ.	अग्निमथोः	अग्निमथाम्	ष०
अधि०	अग्निमथि	अग्निमथो	अग्निमत्सु	स०
सम्बो०	हे अग्निमत् द्	हे अग्निमथौ	हे अग्निमथः	

(१३८) गतौ-प्राञ्च्-शब्दश्चकारान्तः [पूर्वं]

कर्त्ता	प्राङ्	प्राञ्चौ	प्राञ्च	प्र०
कर्म	प्राञ्चम्	प्राञ्चौ	प्राञ्च.	द्वि०
करण	प्राचा	प्राग्भ्याम्	प्राग्भि.	तृ०

सम्प्र०	प्राचे	प्राग्भ्याम्	प्राग्भ्यः	च०
अपा०	प्राचः	प्राग्भ्याम्	प्राग्भ्यः	पं०
सम्ब०	प्राचः	प्राचोः	प्राचाम्	ष०
अधि०	प्राचि	प्राचोः	प्राक्षु	स०
सम्बो०	हे प्राङ्	हे प्राञ्चौ	हे प्राञ्चः	

(१३९) गतौ-प्रत्यञ्च्-शब्दश्चकारान्तः [पश्चिम]

कर्ता	प्रत्यङ्	प्रत्यञ्चौ	प्रत्यञ्चः	प्र०
कर्म	प्रत्यञ्चम्	प्रत्यञ्चौ	प्रतीचः	द्वि०
करण	प्रतीचा	प्रत्यग्भ्याम्	प्रत्यग्भिः	तृ०
सम्प्र०	प्रतीचे	प्रत्यग्भ्याम्	प्रत्यग्भ्यः	च०
अपा०	प्रतीचः	प्रत्यग्भ्याम्	प्रत्यग्भ्यः	पं०
सम्ब०	प्रतीचः	प्रतीचोः	प्रतीचाम्	ष०
अधि०	प्रतीचि	प्रतीचोः	प्रत्यक्षु	स०
सम्बो०	हे प्रत्यङ्	हे प्रत्यञ्चौ	हे प्रत्यञ्चः	

(१४०) गतौ-उदञ्च्-शब्दश्चकारान्तः [उत्तर]

कर्ता	उदङ्	उदञ्चौ	उदञ्चः	प्र०
कर्म	उदञ्चम्	उदञ्चौ	उदीचः	द्वि०

करण	उदीचा	उदग्भ्याम्	उदग्भिः	तृ०
सम्प्र०	उदीचे	उदग्भ्याम्	उदग्भ्यः	च०
अपा०	उदीचः	उदग्भ्याम्	उदग्भ्यः	पं०
सम्ब०	उदीचः	उदीचोः	उदीचाम्	ष०
अधि०	उदीचि	उदीचोः	उदक्षु	स०
सम्बो०	हे उदङ्	हे उदञ्चौ	हे उदञ्चः	

(१४१) गतौ–सम्यञ्च्–शब्दश्चकारान्तः [यथार्थ]

कर्ता	सम्यङ्	सम्यञ्चौ	सम्यञ्चः	प्र०
कर्म	सम्यञ्चम्	सम्यञ्चौ	समीचः	द्वि०
करण	समीचा	सम्यग्भ्याम्	सम्यग्भिः	तृ०
सम्प्र०	समीचे	सम्यग्भ्याम्	सम्यग्भ्यः	च०
अपा०	समीचः	सम्यग्भ्याम्	सम्यग्भ्यः	पं०
सम्ब०	समीचः	समीचोः	समीचाम्	ष०
अधि०	समीचि	समीचोः	सम्यक्षु	स०
सम्बो०	हे सम्यङ्	हे सम्यञ्चौ	हे सम्यञ्चः	

(१४२) गतौ–सध्र्यञ्च्–शब्दश्चकारान्तः [साथी, मित्र]

कर्ता	सध्र्यङ्	सध्र्यञ्चौ	सध्र्यञ्चः	प्र०
कर्म	सध्र्यञ्चम्	सध्र्यञ्चौ	सध्रीचः	द्वि०

करण	सध्रीचा	सध्र्यग्भ्याम्	सध्र्यग्भि	तृ०
सम्प्र०	सध्रीचे	सध्यग्भ्याम्	सध्यग्भ्य	च०
अपा०	सध्रीच	सध्यग्भ्याम्	सध्यग्भ्य	प०
सम्ब०	सध्रीचः	सध्रीचो	सध्रीचाम्	ष०
अधि०	सधीचि	सध्रीचो	सध्यक्षु	स०
सम्बो०	हे सध्यूङ्	हे सध्यूञ्चौ	हे सध्यूञ्च	

(१४३) गतौ-तिर्यञ्च्-शब्दः टेढ़ा चलने वाला (पक्षी)

कर्ता	तिर्यङ्	तिर्यञ्चौ	तिर्यञ्च	प्र०
कर्म	तिर्यञ्चम्	तिर्यञ्चौ	तिरश्च	द्वि०
करण	तिरश्चा	तिर्यग्भ्याम्	तिर्यग्भि	तृ०
सम्प्र०	तिरश्चे	तिर्यग्भ्याम्	तिर्यग्भ्य	च०
अपा०	तिरश्चः	तिर्यग्भ्याम्	तिर्यग्भ्य	प०
सम्ब०	तिरश्च	तिरश्चो	तिरश्चाम्	ष०
अधि०	तिरश्चि	तिरश्चो	तिर्यक्षु	स०
सम्बो०	हे तिर्यङ्	हे तिर्यञ्चौ	हे तिर्यञ्च	

(१४४) पूजायां-प्राञ्च् शब्दश्चकारान्तः [अच्छे पुजारी]

कर्ता	प्राङ्	प्राञ्चौ	प्राञ्च	प्र०

कर्म	प्राञ्चम्	प्राञ्चौ	प्राञ्चः	द्वि०
करण	प्राञ्चा	प्राङ्भ्याम्	प्राङ्भि	तृ०
सम्प्र०	प्राञ्चे	प्राङ्भ्याम्	प्राङ्भ्य	च०
अपा०	प्राञ्च	प्राङ्भ्याम्	प्राङ्भ्य	प०
सम्ब०	प्राञ्च	प्राञ्चो	प्राञ्चाम्	ष०
अधि०	प्राञ्चि	प्राञ्चो'	प्राङ्क्षु प्राङ्षु	स०
सम्बो०	हे प्राङ्	हे प्राञ्चौ	हे प्राञ्चः	

एव प्रत्यञ्च उदञ्च् सम्यञ्च् शब्दानां पूजार्थे रूपाणि बोध्यानि ।

(१८५) क्रुञ्च शब्दश्चकारान्तः [क्रौंच पक्षी]

कर्ता	क्रुङ्	क्रुञ्चौ	क्रुञ्च	प्र०
कर्म	क्रुञ्चम्	क्रुञ्चौ	क्रुञ्च	द्वि०
करण	क्रुञ्चा	क्रुङ्भ्याम्	क्रुङ्भि	तृ०
सम्प्र०	क्रुञ्चे	क्रुङ्भ्याम्	क्रुङ्भ्य	च०
अपा०	क्रुञ्च	क्रुङ्भ्याम्	क्रुङ्भ्य	प०
सम्ब०	क्रुञ्च.	क्रुञ्चो	क्रुञ्चाम्	ष०
अधि	क्रुञ्चि	क्रुञ्चो	क्रुङ्क्षु क्रुङ्षु	स०
सम्बो०	हे क्रुङ्	हे क्रुञ्चौ	हे क्रुञ्चः	

(१४६) महत् शब्दः तकारान्तः [बड़ा]

कर्ता	महान्	महान्तौ	महान्त	प्र०
कर्म	महान्तम्	महान्तौ	महत	द्वि०
करण	महता	महद्भ्याम्	महद्भि	तृ०
सम्प्र०	महते	महद्भ्याम्	महद्भ्य.	च०
अपा०	महत	महद्भ्याम्	महद्भ्य	प०
सम्ब०	महत	महतो.	महताम्	ष०
अधि०	महति	महतो	महत्सु	स०
सम्बो०	हे महन्	हे महान्तौ	हे महान्त	

(१४७) धीमत्-शब्दः, अत्वन्तः [बुद्धिमान्]

कर्ता	धीमान्	धीमन्तौ	धीमन्त'	प्र०
कर्म	धीमन्तम्	धीमन्तौ	धीमत	द्वि०
करण	धीमता	धीमद्भ्याम्	धीमद्भि	तृ०
सम्प्र०	धीमते	धीमद्भ्याम्	धीमद्भ्य'	च०
अपा०	धीमत	धीमद्भ्याम्	धीमद्भ्य	प०
सम्ब०	धीमत	धीमतो	धीमताम्	ष०
अधि०	धीमति	धीमतो	धीमत्सु	स०

सम्बो०	हे धीमन्	हे धीमन्तौ	हे धीमन्तः	

(१४८) भवत्-शब्दः, अत्वन्तः [आप]

कर्ता	भवान्	भवन्तौ	भवन्त	प्र०
कर्म	भवन्तम्	भवन्तौ	भवत	द्वि०
करण	भवता	भवद्भ्याम्	भवद्भिः	तृ०
सम्प्र०	भवते	भवद्भ्याम्	भवद्भ्य	च०
अपा०	भवत	भवद्भ्याम्	भवद्भ्य	प०
सम्ब०	भवतः	भवतोः	भवताम्	ष०
अधि०	भवति	भवतो	भवत्सु	स०
सम्बो०	हे भवन्	हे भवन्तौ	हे भवन्त	

(१४९) शत्रन्तो भवत् शब्द [होता हुआ]

कर्ता	भवन्	भवन्तौ	भवन्त.	प्र०
कर्म	भवन्तम्	भवन्तौ	भवत	द्वि०
करण	भवता	भवद्भ्याम्	भवद्भिः	तृ०
सम्प्र०	भवते	भवद्भ्याम्	भवद्भ्यः	च०
अपा०	भवत	भवद्भ्याम्	भवद्भ्यः	प०
सम्ब०	भवत'	भवतोः	भवताम्	ष०

अधि०	भवति	भवतो	भवत्सु	स०
सम्बो०	हे भवन्	हे भवन्तौ	हे भवन्त·	

(१५०) ददत्-शब्दः, तान्तः [देता हुआ]

कर्ता	ददत्-द्	ददतौ	ददत	प्र०
कर्म	ददतम्	ददतौ	ददत	द्वि०
करण	ददता	ददद्भ्याम्	ददद्भि	तृ०
सम्प्र०	ददते	ददद्भ्याम्	ददद्भ्य	च०
अपा०	ददत	ददद्भ्याम्	ददद्भ्य	प०
सम्ब०	ददत	ददतो	ददताम्	ष०
अधि०	ददति	ददतो	ददत्सु	स०
सम्बो०	हे ददत्-द्	हे ददतौ	हे ददत	

(१५१) जक्षत्-शब्दः, तान्त· [खाता व हसता हुआ]

कर्ता	जक्षत्-द्	जक्षतौ	जक्षत·	प्र०
कर्म	जक्षतम्	जक्षतौ	जक्षत	द्वि०
करण	जक्षता	जक्षद्भ्याम्	जक्षद्भि	तृ०
सम्प्र०	जक्षते	जक्षद्भ्याम्	जक्षद्भ्यः	च०
अपा०	जक्षतः	जक्षद्भ्याम्	जक्षद्भ्य·	प०

सम्ब०	जक्षत	जक्षतो	जक्षताम्	ष०
अधि०	जक्षति	जक्षतो	जक्षत्सु	स०
सम्बो०	हे जक्षत्-द्	हे जक्षतौ	हे जक्षत	

(१५२) जाग्रत्-शब्दः, तान्तः [जागता हुआ]

कर्ता	जाग्रत्-त्	जाग्रतौ	जाग्रत	प्र०
कर्म	जाग्रतम्	जाग्रतौ	जाग्रत	द्वि०
करण	जाग्रता	जाग्रद्भ्याम्	जाग्रद्भिः	तृ०
सम्प्र०	जाग्रते	जाग्रद्भ्याम्	जाग्रद्भ्य	च०
अपा०	जाग्रत	जाग्रद्भ्याम्	जाग्रद्भ्य	प०
सम्ब०	जाग्रत	जाग्रतो	जाग्रताम्	ष०
अधि०	जाग्रति	जाग्रतो	जाग्रत्सु	स०
सम्बो०	हे जाग्रत्-द्	हे जाग्रतौ	हे जाग्रत	

(१५३) दरिद्रत्-शब्दः- तान्तः [दरिद्र होता हुआ]

कर्ता	दरिद्रत्-द्	दरिद्रतौ	दरिद्रत	प्र०
कर्म	दरिद्रतम्	दरिद्रतौ	दरिद्रत	द्वि०
करण	दरिद्रता	दरिद्रद्भ्याम्	दरिद्रद्भिः	तृ०
सम्प्र०	दरिद्रते	दरिद्रद्भ्याम्	दरिद्रद्भ्य.	च०
अपा०	दरिद्रत	दरिद्रद्भ्याम्	दरिद्रद्भ्य.	प०

सम्ब०	दरिद्रत	दरिद्रतो	दरिद्रताम्	ष०
अधि०	दरिद्रति	दरिद्रतो	दरिद्रत्सु	स०
सम्बो०	हे दरिद्रत्–द्	हे दरिद्रतौ	हे दरिद्रत	

(१५४) शासत्–शब्दः, तान्तः [शासन करता हुआ]

कर्ता	शासत्–द्	शासतौ	शासत	प्र०
कर्म	शासतम्	शासतौ	शासत	द्वि०
करण	शासता	शासद्भ्याम्	शासद्भि	तृ०
सम्प्र०	शासते	शासद्भ्याम्	शासद्भ्य	च०
अपा०	शासत	शासद्भ्याम्	शासद्भ्य	प०
सम्ब०	शासत	शासतो	शासताम्	ष०
अधि०	शासति	शासतो	शासत्सु	स०
सम्बो०	हे शासत–द्	हे शासतौ	हे शासत	

(१५५) चकासत्–शब्दः, तान्तः [चमकता हुआ]

कर्ता	चकासत्–द्	चकासतौ	चकासत	प्र०
कर्म	चकासतम्	चकासतौ	चकासत	द्वि०
करण	चकासता	चकासद्भ्याम्	चकासद्भि	तृ०
सम्प्र०	चकासते	चकासद्भ्याम्	चकासद्भ्य	च०

अपा०	चकासत.	चकासद्भ्याम्	चकासद्भ्य.	प०
सम्ब०	चकासत	चकासतोः	चकासताम्	ष०
अधि०	चकासति	चकासतोः	चकासत्सु	स०
सम्बो०	हे चकासत्-द्	हे चकासतौ	चकासत	

(१५६) गुप्-शब्दः पकारान्तः [रक्षक]

कर्ता	गुप्-ब्	गुपौ	गुप	प्र०
कर्म	गुपम्	गुपौ	गुप.	द्वि०
करण	गुपा	गुब्भ्याम्	गुब्भिः	तृ०
सम्प्र०	गुपे	गुब्भ्याम्	गुब्भ्य.	च०
अपा०	गुप	गुब्भ्याम्	गुब्भ्य	प०
सम्ब०	गुपः	गुपोः	गुपाम्	ष०
अधि०	गुपि	गुपो	गुप्सु	स०
सम्बो०	हे गुप्-ब्	हे गुपौ	हे गुप	

(१५७) विश्-शब्दः शान्तः [बनियां]

कर्ता	विट-ड्	विशौ	विश	प्र०
कर्म	विशम्	विशौ	विश.	द्वि०
करण	विशा	विड्भ्याम्	विड्भि.	तृ०

सम्प्र०	विशे	विड्भ्याम्	विड्भ्य	च०
अपा०	विश	विड्भ्याम्	विड्भ्यः	प०
सम्ब०	विश:	विशो	विशाम्	ष०
अधि०	विशि	विशो	विट्त्सु विट्सु	स०
सम्बो०	हे विट्-ड्	हे विशौ	हे विश	

(१५८) शकारान्तः तादृश्-शब्दः [वैसा]

कर्ता	तादृक्-ग्	तादृशौ	तादृश	प्र०
कर्म	तादृशम्	तादृशौ	तादृश	द्वि०
करण	तादृशा	तादृग्भ्याम्	तादृग्भि	तृ०
सम्प्र०	तादृशे	तादृग्भ्याम्	तादृग्भ्य	च०
अपा०	तादृश	तादृग्भ्याम्	तादृग्भ्य:	प०
सम्ब०	तादृशः	तादृशो	तादृशाम्	ष०
अधि०	तादृशि	तादृशो	तादृक्षु	स०
सम्बो०	हे तादृक्-ग्	हे तादृशौ	हे तादृश	

(१५९) नश्-शब्दः शकारान्तः [नष्ट होने वाला]

कर्ता	नक् ग्	नट् ड् नशौ	नश	प्र०
कर्म	नशम्	नशौ	नश	द्वि०

करण	नशा	नग्भ्यां नड्भ्यां	नग्भिः-नड्भिः	तृ०
सम्प्र०	नशे	नग्भ्यां नड्भ्यां	नग्भ्यः नड्भ्यः	च०
अपा०	नशः	नग्भ्यां नड्भ्यां	नग्भ्यः नड्भ्यः	पं०
सम्ब०	नशः	नशोः	नशाम्	ष०
अधि०	नशि	नशोः	नक्षु नट्त्सु नट्सु	स०
सम्बो०	हे नक्-ग् नट्-ड्	हे नशौ	हे नशः	

(१६०) घृतस्पृश् शब्दः शान्तः [घृतको स्पर्शकरनेवाला]

कर्ता	घृतस्पृक्-ग्	घृतस्पृशौ	घृतस्पृशः	प्र०
कर्म	घृतस्पृशम्	घृतस्पृशौ	घृतस्पृशः	द्वि०
करण	घृतस्पृशा	घृतस्पृग्भ्याम्	घृतस्पृग्भिः	तृ०
सम्प्र०	घृतस्पृशे	घृतस्पृग्भ्याम्	घृतस्पृग्भ्यः	च०
अपा०	घृतस्पृशः	घृतस्पृग्भ्याम्	घृतस्पृग्भ्यः	पं०
सम्ब०	घृतस्पृशः	घृतस्पृशोः	घृतस्पृशाम्	ष०
अधि०	घृतस्पृशि	घृतस्पृशोः	घृतस्पृक्षु	स०
सम्बो०	हे घृतस्पृक्-ग्	हे घृतस्पृशौ	हे घृतस्पृशः	

(१६१) षकारान्तो दधृष्-शब्दः [तिरस्कर्त्ता]

कर्ता	दधृक्-ग्	दधृषौ	दधृषः	प्र०

कर्म	दधृषम्	दधृषौ	दधृष	द्वि०
करण	दधृषा	दधृग्भ्याम्	दधृग्भि	तृ०
सम्प्र०	दधृषे	दधृग्भ्याम्	दधृग्भ्य	च०
अपा०	दधृष	दधृग्भ्याम्	दधृग्भ्य	प०
सम्ब०	दधृष.	दधृषो	दधृषाम्	ष०
अधि०	दधृषि	दधृषो	दधृक्षु	स०
सम्बो०	हे दधृक् ग्	हे दधृषौ	हे दधृष	

(१६२) रत्नमुष् शब्दः षकारान्तः [रत्नको चुरानेवाला]

कर्ता	रत्नमुट् ड्	रत्नमुषौ	रत्नमुष	प्र०
कर्म	रत्नमुषम्	रत्नमुषौ	रत्नमुष	द्वि०
करण	रत्नमुषा	रत्नमुड्भ्याम्	रत्नमुड्भि.	तृ०
सम्प्र०	रत्नमुषे	रत्नमुड्भ्याम्	रत्नमुड्भ्य	च०
अपा०	रत्नमुष	रत्नमुड्भ्याम्	रत्नमुड्भ्य	प०
सम्ब०	रत्नमुष	रत्नमुषो	रत्नमुषाम्	ष०
अधि०	रत्नमुषि	रत्नमुषो	रत्नमुट्त्सु रत्नमुट्सु	
सम्बो०	हे रत्नमुट् ड्	हे रत्नमुषौ	हे रत्नमुष	

(१६३) नित्यबहुवचनान्तषकारान्तः, षष् शब्दः [छै]

प्र०-षट्-ड् द्वि०-षट् ड् तृ० षड्भि. च०-षड्भ्य

प० षड्भ्यः ष० षण्णाम् स०-षट्त्सु षट्सु स० हे षट् ड्

(१६४) षकारान्तः पिपठिष् शब्दः [पढनेकी इच्छा करनेवाला]

कर्ता	पिपठी	पिपठिषौ	पिपठिष	प्र०
कर्म	पिपठिषम्	पिपठिषौ	पिपठिष	द्वि०
करण	पिपठिषा	पिपठीर्भ्याम्	पिपठीर्भिः	तृ०
सम्प्र०	पिपठिषे	पिपठीर्भ्याम्	पिपठीर्भ्यः	च०
अपा०	पिपठिष	पिपठीर्भ्याम्	पिपठीर्भ्यः	प०
सम्ब०	पिपठिष	पिपठिषो	पिपठिषाम्	ष०
अधि०	पिपठिषि	पिपठिषो	पिपठीष्षु पिपठीःषु	
सम्बो०	हे पिपठी	हे पिपठिषौ	हे पिपठिष	

(१६५) चिकीर्ष्-शब्दः, षकारान्तः [करने का इच्छुक]

कर्ता	चिकी	चिकीर्षौ	चिकीर्षः	प्र०
कर्म	चिकीर्षम्	चिकीर्षौ	चिकीर्षः	द्वि०
करण	चिकीर्षा	चिकीर्भ्याम्	चिकीर्भिः	तृ०
सम्प्र०	चिकीर्षे	चिकीर्भ्याम्	चिकीर्भ्यः	च०
अपा०	चिकीर्षः	चिकीर्भ्याम्	चिकीर्भ्यः	प०
सम्ब०	चिकीर्षः	चिकीर्षोः	चिकीर्षाम्	ष०

अधि०	चिकीषि	चिकीर्षो	चिकीर्षु	स०
सम्बो०	हे चिकी	हे चिकीर्षौ	हे चिकीर्षः	

(१६६) पुम्स्-शब्दः सकारान्तः [पुरुष]

कर्ता	पुमान्	पुमांसौ	पुमांस	प्र०
कर्म	पुमांसम्	पुमांसौ	पुंस	द्वि०
करण	पुंसा	पुम्भ्याम्	पुम्भि	तृ०
सम्प्र०	पुंसे	पुम्भ्याम्	पुम्भ्य	च०
अपा०	पुंस	पुम्भ्याम्	पुम्भ्य	पं०
सम्ब०	पुंस	पुंसो	पुंसाम्	ष०
अधि०	पुंसि	पुंसोः	पुंसु	स०
सम्बो०	हे पुमान्	हे पुमांसौ	हे पुमांस.	

(१६७) विद्वस्-शब्दः सकारान्तः, [पण्डित]

कर्ता	विद्वान्	विद्वांसौ	विद्वांसः	प्र०
कर्म	विद्वांसम्	विद्वांसौ	विदुष.	द्वि०
करण	विदुषा	विद्वद्भ्याम्	विद्वद्भि	तृ०
सम्प्र०	विदुषे	विद्वद्भ्याम्	विद्वद्भ्य.	च०
अपा०	विदुष	विद्वद्भ्याम्	विद्वद्भ्य	पं०

सम्ब०	विदुष	विदुषो	विदुषाम्	ष०
अधि०	विदुषि	विदुषो	विद्वत्सु	स०
सम्बो०	हे विद्वन्	हे विद्वांसौ	हे विद्वांस.	

(१६८) उशनस्-शब्दः, सान्त:, [शुक्राचार्य]

कर्त्ता	उशना	उशनसौ	उशनस	प्र०
कर्म	उशनसम्	उशनसौ	उशनस	द्वि०
करण	उशनसा	उशनोभ्याम्	उशनोभि	तृ०
सम्प्र०	उशनसे	उशनोभ्याम्	उशनोभ्य	च०
अपा०	उशनस	उशनोभ्याम्	उशनोभ्य	प०
सम्ब०	उशनस.	उशनसो	उशनसाम्	ष०
अधि०	उशनसि	उशनसो	उशन सु-उशनस्सु	स०
सम्बो०	हे उशन- उशनन् उशन	हे उशनसौ	हे उशनस	

(१६९) अनेहस्-शब्दः, सकारान्तः [समय]

कर्त्ता	अनेहा	अनेहसौ	अनेहस·	प्र०
कर्म	अनेहसम्	अनेहसौ	अनेहस.	द्वि०
करण	अनेहसा	अनेहोभ्याम्	अनेहोभि	तृ०

सम्प्र०	अनेहसे	अनेहोभ्याम्	अनेहोभ्य	च०
अपा०	अनेहस	अनेहोभ्याम्	अनेहोभ्य	प०
सम्ब०	अनेहसः	अनेहसो·	अनेहसाम्	ष०
अधि०	अनेहसि	अनेहसो.	अनेहस्सु अनेह सु	
सम्बो०	हे अनेह	हे अनेहसौ	हे अनेहस	

(१७०) वेधस्-शब्दः, सकारान्तः [ब्रह्मा]

कर्त्ता	वेधा	वेधसौ	वेधस	प्र०
कर्म	वेधसम्	वेधसौ	वेधस·	द्वि०
करण	वेधसा	वेधोभ्याम्	वेधोभि	तृ०
सम्प्र०	वेधसे	वेधोभ्याम्	वेधोभ्य	च०
अपा०	वेधसः	वेधोभ्याम्	वेधोभ्य.	प०
सम्ब०	वेधस	वेधसो.	वेधसाम्	ष०
अधि०	वेधसि	वेधसोः	वेध सु वेधस्सु	स०
सम्बो०	हे वेध.	हे वेधसौ	हे वेधस	

(१७१) अदस्-शब्दः, सान्तः [वह]

कर्त्ता	असौ	अमू	अमी	प्र०
कर्म	अमुम्	अमू	अमून्	द्वि०

करण	अमुना	अमूभ्याम्	अमीभि	तृ०
सम्प्र०	अमुष्मै	अमूभ्याम्	अमीभ्य	च०
अपा०	अमुष्मात्	अमूभ्याम्	अमीभ्य	प०
सम्ब०	अमुष्य	अमुयो	अमीषाम्	ष०
अधि०	अमुष्मिन्	अमुयो	अमीषु	स०

इति हलन्तपुल्लिङ्गप्रकरणम् ।

अथ हलन्तस्त्रीलिङ्गप्रकरणम् ।

(१७२) उपानह् शब्द., हान्तः [जूता]

कर्त्ता	उपानत्-द्	उपानहौ	उपानह	प्र०
कर्म	उपानहम्	उपानहौ	उपानह	द्वि०
करण	उपानहा	उपानद्भ्याम्	उपानद्भि	तृ०
सम्प्र०	उपानहे	उपानद्भ्याम्	उपानद्भ्य	च०
अपा०	उपानह	उपानद्भ्याम्	उपानद्भ्य	प०
सम्ब०	उपानह	उपानहो	उपानहाम्	ष०
अधि०	उपानहि	उपानहो	उपानत्सु	स०
सम्बो०	हे उपानत् द्	हे उपानहौ	हे उपानहः	

(१७३) उष्णिह्-शब्दः हकारान्तः [पगड़ी या छन्द]

कर्त्ता	उष्णिक्, ग्	उष्णिहौ	उष्णिहः	प्र०
कर्म	उष्णिहम्	उष्णिहौ	उष्णिहः	द्वि०
करण	उष्णिहा	उष्णिग्भ्याम्	उष्णिग्भिः	तृ०
सम्प्र०	उष्णिहे	उष्णिग्भ्याम्	उष्णिग्भ्यः	च०
अपा०	उष्णिहः	उष्णिग्भ्याम्	उष्णिग्भ्यः	प०
सम्ब०	उष्णिहः	उष्णिहोः	उष्णिहाम्	ष०
अधि०	उष्णिहि	उष्णिहोः	उष्णिक्षु	स०
सम्बो०	हे उष्णिक्, ग्	हे उष्णिहौ	हे उष्णिहः	

(१७४) दिव्-शब्दः वकारान्तः [आकाश, स्वर्ग]

कर्त्ता	द्यौः	दिवौ	दिवः	प्र०
कर्म	दिवम्	दिवौ	दिवः	द्वि०
करण	दिवा	द्युभ्याम्	द्युभिः	तृ०
सम्प्र०	दिवे	द्युभ्याम्	द्युभ्यः	च०
अपा०	दिवः	द्युभ्याम्	द्युभ्यः	प०
सम्ब०	दिवः	दिवोः	दिवाम्	ष०
अधि०	दिवि	दिवोः	द्युषु	स०

सम्बो०	हे द्यौ	हे दिवौ	हे दिव	

(१७५) गिर् शब्दः रेफान्त' [वाणी सरस्वती]

कर्ता	गी	गिरौ	गिर	प्र०
कर्म	गिरम्	गिरौ	गिर	द्वि०
करण	गिरा	गीर्भ्याम्	गीर्भि	तृ०
सम्प्र०	गिरे	गीर्भ्याम्	गीर्भ्यं	च०
अपा०	गिर	गीर्भ्याम्	गीर्भ्यं	प०
सम्ब०	गिर	गिरो	गिराम्	ष०
अधि०	गिरि	गिरो	गीर्षु	स०
सम्बो०	हे गी	हे गिरौ	हे गिरः	

(१७६) पुर्-शब्दो रेफान्तः [पुरी, नगरी]

कर्ता	पू	पुरौ	पुर	प्र०
कर्म	पुरम्	पुरौ	पुर	द्वि०
करण	पुरा	पूर्भ्याम्	पूर्भि	तृ०
सम्प्र०	पुरे	पूर्भ्याम्	पूर्भ्यं	च०
अपा०	पुर	पूर्भ्याम्	पूर्भ्यं	प०
सम्ब०	पुर	पुरोः	पुराम्	ष०

अधि०	पुरि	पुरो	पूर्षु	स०
सम्बो०	हे पू:	हे पुरौ	हे पुर	

(१७७) नित्य-बहुवचनान्तः चतुर् शब्दः [चार]

प्र०—चतस्र द्वि०—चतस्र तृ०—चतसृभि च०-चतसृभ्यः

प०—चसृभ्य ष०—चतसृणाम् स०—चतसृषु स०—हे चतस्र

(१७८) त्यदादि-किम् शब्दः मकारान्तः [कौन]

कर्ता	का	के	का	प्र०
कर्म	काम्	के	का	द्वि०
करण	कया	काभ्याम्	काभि	तृ०
सम्प्र०	कस्यै	काभ्याम्	काभ्य.	च०
अपा०	कस्या	काभ्याम्	काभ्य	प०
सम्ब०	कस्या	कयो	कासाम्	ष०
अधि०	कस्याम्	कयो	कासु	स०

(१७९) त्यदादि-इदम्-शब्दः मकारान्तः [यह स्त्री]

कर्ता	इयम्	इमे	इमा	प्र०
कर्म	इमाम्	इमे	इमा	द्वि०
करण	अनया	आभ्याम्	अभि.	तृ०

सम्प्र०	अस्यै	आभ्याम्	आभ्य	च०
अपा०	अस्या	आभ्याम्	आभ्य	प०
सम्ब०	अस्या	अनयो.	आसाम्	ष०
अधि०	अस्याम्	अनयो	आसु	स०

(१८०) त्यदादि-त्यद्-शब्दः, दकारान्तः [वह स्त्री]

कर्ता	स्या	त्ये	त्या	प्र०
कर्म	त्याम्	त्ये	त्या	द्वि०
करण	त्यया	त्याभ्याम्	त्याभि	तृ०
सम्प्र०	त्यस्यै	त्याभ्याम्	त्याभ्य.	च०
अपा०	त्यस्या	त्याभ्याम्	त्याभ्यः	प०
सम्ब०	त्यस्या	त्ययो·	त्यासाम्	ष०
अधि०	त्यस्याम्	त्ययो	त्यासु	स०

(१८१) त्यदादि-तद्-शब्दः, दकारान्तः [वह स्त्री]

कर्ता	सा	ते	ता	प्र०
कर्म	ताम्	ते	ता	द्वि०
करण	तया	ताभ्याम्	ताभि.	तृ०
सम्प्र०	तस्यै	ताभ्याम्	ताभ्य	च०

अपा०	तस्या॰	ताभ्याम्	ताभ्य॰	प०
सम्ब०	तस्या॰	तयो	तासाम्	ष०
अधि०	तस्याम्	तयो	तासु	स०

एवमेव एतद्-शब्दस्यापि रूपाणि।

(१८२) वाच्-शब्दः, चकारान्तः [वाणी]

कर्त्ता	वाक्-ग्	वाचौ	वाच	प्र०
कर्म	वाचम्	वाचौ	वाचः	द्वि०
करण	वाचा	वाग्भ्याम्	वाग्भि	तृ०
सम्प्र०	वाचे	वाग्भ्याम्	वाग्भ्य	च०
अपा०	वाच	वाग्भ्याम्	वाग्भ्य	प०
सम्ब०	वाच	वाचो	वाचाम्	ष०
अधि०	वाचि	वाचो	वाक्षु	स०
सम्बो०	हे वाक्-ग्	हे वाचौ	हे वाच	

(१८३) अप् शब्दः नित्यं बहुवचनान्तः [जल]

प्र०—आप द्वि०—अप॰ तृ०—अद्भि च०—अद्भ्य

प०—अद्भ्य॰ ष०—अपाम् स०—अप्सु स०—हे आप

(१८४) दिश्-शब्दः शकारान्तः [दिशा]

कर्त्ता	दिक्-ग्	दिशौ	दिश	प्र०

कर्म	दिशम्	दिशौ	दिशः	द्वि०
करण	दिशा	दिग्भ्याम्	दिग्भिः	तृ०
सम्प्र०	दिशे	दिग्भ्याम्	दिग्भ्यः	च०
अपा०	दिशः	दिग्भ्याम्	दिग्भ्यः	प०
सम्ब०	दिशः	दिशोः	दिशाम्	ष०
अधि०	दिशि	दिशोः	दिक्षु	स०
सम्बो०	हे दिक्-ग्	हे दिशौ	हे दिशः	

(१८५) दृश् शब्दः शकारान्तः [आँख]

कर्त्ता	दृक्-ग्	दृशौ	दृशः	प्र०
कर्म	दृशम्	दृशौ	दृशः	द्वि०
करण	दृशा	दृग्भ्याम्	दृग्भिः	तृ०
सम्प्र०	दृशे	दृग्भ्याम्	दृग्भ्यः	च०
अपा०	दृशः	दृग्भ्याम्	दृग्भ्यः	प०
सम्ब०	दृशः	दृशोः	दृशाम्	ष०
अधि०	दृशि	दृशोः	दृक्षु	स०
सम्बो०	हे दृक्-ग्	हे दृशौ	हे दृशः	

(१८६) त्विष्-शब्दः षकारान्तः [कान्ति]

कर्त्ता	त्विट्-ड्	त्विषौ	त्विषः	प्र०

कर्म	त्विषम्	त्विषौ	त्विष.	द्वि०
करण	त्विषा	त्विड्भ्याम्	त्विड्भिः	तृ०
सम्प्र०	त्विषे	त्विड्भ्याम्	त्विड्भ्य	च०
अपा०	त्विष	त्विड्भ्याम्	त्विड्भ्यः	प०
सम्ब०	त्विष	त्विषो	त्विषाम्	ष०
अधि०	त्विषि	त्विषो	त्विट्त्सु-त्विट्सु	स०
सम्बो०	हे त्विट्-ड्	हे त्विषौ	हे त्विष	

(१८७) सजुष्-शब्दः षान्तः [मित्र, साथी]

कर्त्ता	सजू	सजुषौ	सजुष.	प्र०
कर्म	सजुषम्	सजुषौ	सजुषः	द्वि०
करण	सजुषा	सजूर्भ्याम्	सजूर्भि	तृ०
सम्प्र०	सजुषे	सजूर्भ्याम्	सजूर्भ्यं.	च०
अपा०	सजुष	सजूर्भ्याम्	सजूर्भ्यं	प०
सम्ब०	सजुषः	सजुषो.	सजुषाम्	ष०
अधि०	सजुषि	सजुषो.	सजूष्षु सजूःषु	स०
सम्बो०	हे सजू	हे सजुषौ	हे सजुष	

(१८८) आशिष्-शब्दः षान्तः [आशीर्वाद]

कर्त्ता	आशीः	आशिषौ	आशिषः	प्र०

कर्म	आशिषम्	आशिषौ	आशिष.	द्वि०
करण	आशिषा	आशीर्भ्याम्	आशीर्भि	तृ०
सम्प्र०	आशिषे	आशीर्भ्याम्	आशीर्भ्य.	च०
अपा०	आशिषः	आशीर्भ्याम्	आशीर्भ्य.	प०
सम्ब०	आशिष	आशिषो	आशिषाम्	ष०
अधि०	आशिषि	आशिषोः	आशीष्षु आशी:षु	स०
सम्बो०	हे आशी	हे आशिषौ	हे आशिष	

(१८९) त्यदादि-अदस्-शब्दः सकारान्तः [वह]

कर्त्ता	असौ	अमू	अमू	प्र०
कर्म	अमुम्	अमू	अमू	द्वि०
करण	अमुया	अमूभ्याम्	अमूभि'	तृ०
सम्प्र०	अमुष्यै	अमूभ्याम्	अमूभ्य	च०
अपा०	अमुष्या	अमूभ्याम्	अमूभ्यः	प०
सम्ब०	अमुष्या	अमुयो	अमूषाम्	ष०
अधि०	अमुष्याम्	अमुयो	अमूषु	स०

इति हलन्तस्त्रीलिङ्गप्रकरणम् ।

अथ हलन्तनपुंसकलिङ्गप्रकरणम् ।

(१६०) स्वनडुह् शब्दो हान्तः [अच्छे बैलवाला कुल]

कर्त्ता	स्वनडुत्-द्	स्वनडुही	स्वनड्वांहि	प्र०
कर्म	स्वनडुत्-द्	स्वनडुही	स्वनड्वांहि	द्वि०
करण	स्वनडुहा	स्वनडुद्भ्याम्	स्वनडुद्भि	तृ०
सम्प्र०	स्वनडुहे	स्वनडुद्भ्याम्	स्वनडुद्भ्य	च०
अपा०	स्वनडुह	स्वनडुद्भ्याम्	स्वनडुद्भ्य	प०
सम्ब०	स्वनडुह	स्वनडुहोः	स्वनडुहाम्	ष०
अधि०	स्वनडुहि	स्वनडुहो	स्वनडुत्सु	स०
सम्बो०	हे स्वनडुत्-द्	हे स्वनडुही	हे स्वनड्वांहि	

(१६१) वार्-शब्दः रेफान्तः [जल]

कर्त्ता	वा	वारी	वारि	प्र०
कर्म	वा	वारी	वारि	द्वि०
करण	वारा	वाभ्याम्	वाभिं	तृ०
सम्प्र०	वारे	वाभ्याम्	वाभ्यं	च०
अपा०	वार	वाभ्याम्	वाभ्यं	प०
सम्ब०	वार	वारो	वाराम्	ष०

अधि०	वारि	वारो	वार्षु	स०
सम्बो०	हे वा.	हे वारी	हे वारि	

(१६२) रेफान्तः, चतुर्-शब्दो बहुवचनान्तः [चार]

प्र०—चत्वारि द्वि०—चत्वारि तृ०—चतुर्भि च०—चतुर्भ्यः

प०-चतुर्भ्यः ष० चतुर्णाम् स० चतुर्षु सम्बो०-हे चत्वारि

(१६३) त्यदादि-किम्-शब्दो मान्तः [क्या ? कौन-वस्तु]

कर्ता	किम्	के	कानि	प्र०
कर्म	किम्	के	कानि	द्वि०
करण	केन	काभ्याम्	कै	तृ०
सम्प्र०	कस्मै	काभ्याम्	केभ्यः	च०
अपा०	कस्मात्	काभ्याम्	केभ्य	प०
सम्ब०	कस्य	कयो.	केषाम्	ष०
अधि०	कस्मिन्	कयो	केषु	स०

(१६४) त्यदादि इदम्-शब्दो मान्तः [यह फल]

कर्ता	इदम्	इमे	इमानि	प्र०
कर्म	इदम्-एतत् द्	इमे एने	इमानि एनानि	द्वि०
करण	अनेन एनेन	आभ्याम्	एभिः	तृ०

सम्प्र०	अस्मै	आभ्याम्	एभ्य	च०
अपा०	अस्मात्	आभ्याम्	एभ्य.	प०
सम्ब०	अस्य	अनयो·-एनयो	एषाम्	ष०
अधि०	अस्मिन्	अनयो एनयोः	एषु	स०

(१९५) अहन्-शब्दः, नान्तः [दिन]

कर्ता	अह	अह्नी अहनी	अहानि	प्र०
कर्म	अह	अह्नी-अहनी	अहानि	द्वि०
करण	अह्ना	अहोभ्याम्	अहोभिः	तृ०
सम्प्र०	अह्ने	अहोभ्याम्	अहोभ्य	च०
अपा०	अह्नः	अहोभ्याम्	अहोभ्य	प०
सम्ब०	अह्न	अह्नो.	अहाम्	ष०
अधि०	अह्नि·अहनि	अह्नोः	अहस्सु अह·सु	स०
सम्बो०	हे अह	हे अह्नी-अहनी	हे अहानि	

(१९६) दण्डिन्-शब्दोः नान्तः [दण्डधारी]

कर्ता	दण्डि	दण्डिनी	दण्डीनि	प्र०
कर्म	दण्डि	दण्डिनी	दण्डीनि	द्वि०
करण	दण्डिना	दण्डिभ्याम्	दण्डिभिः	तृ०

सम्प्र०	दण्डिने	दण्डिभ्याम्	दण्डिभ्यः	च०
अपा०	दण्डिन	दण्डिभ्याम्	दण्डिभ्यः	प०
सम्ब०	दण्डिन	दण्डिनोः	दण्डिनाम्	ष०
अधि०	दण्डिनि	दण्डिनोः	दण्डिषु	स०
सम्बो०	हे दण्डिन्	हे दण्डिनी	हे दण्डीनि	

(१६७) सुपथिन्-शब्दो नान्तः [अच्छा रास्तावाला-वन]

कर्ता	सुपथि	सुपथी	सुपन्थानि	प्र०
कर्म	सुपथि	सुपथी	सुपन्थानि	द्वि०
करण	सुपथा	सुपथिभ्याम्	सुपथिभि	तृ०
सम्प्र०	सुपथे	सुपथिभ्याम्	सुपथिभ्य	च०
अपा०	सुपथ.	सुपथिभ्याम्	सुपथिभ्यः	प०
सम्ब०	सुपथ	सुपथो	सुपथाम्	ष०
अधि०	सुपथि	सुपथोः	सुपथिषु	स०
सम्बो०	हे सुपथिन्	हे सुपथी	हे सुपन्थानि	

(१६८) ऊर्ज-शब्दो जकारान्तः [तेज और बल]

कर्ता	ऊर्क्-ग्	ऊर्जी	ऊर्न्जि	प्र०
कर्म	ऊर्क्-ग्	ऊर्जी	ऊर्न्जि	द्वि०

करण	ऊर्जा	ऊर्ग्भ्याम्	ऊर्ग्भिः	तृ०
सम्प्र०	ऊर्जे	ऊर्ग्भ्याम्	ऊर्ग्भ्यः	च०
अपा०	ऊर्जः	ऊर्ग्भ्याम्	ऊर्ग्भ्यः	प०
सम्ब०	ऊर्जः	ऊर्जोः	ऊर्जाम्	ष०
अधि०	ऊर्जि	ऊर्जोः	ऊर्क्षु	स०
सम्बो०	हे ऊर्क्-ग्	हे ऊर्जौ	हे ऊर्न्जि	

(१६६) त्यदादि तद् शब्दो दकारान्तः [वह]

कर्ता	तत्-तद्	ते	तानि	प्र०
कर्म	तत्-तद्	ते	तानि	द्वि०
करण	तेन	ताभ्याम्	तैः	तृ०
सम्प्र०	तस्मै	ताभ्याम्	तेभ्यः	च०
अपा०	तस्मात्	ताभ्याम्	तेभ्यः	प०
सम्ब०	तस्य	तयोः	तेषाम्	ष०
अधि०	तस्मिन्	तयोः	तेषु	स०

(२००) त्यदादि-यद्-शब्दः दान्तः [वह]

कर्ता	यत्-यद्	ये	यानि	प्र०
कर्म	यत्-यद्	ये	यानि	द्वि०

करण	येन	याभ्याम्	यै.	तृ०
सम्प्र०	यस्मै	याभ्याम्	येभ्य.	च०
अपा०	यस्मात्	याभ्याम्	येभ्य	प०
सम्ब०	यस्य	ययो	येषाम्	ष०
अधि०	यस्मिन्	ययो.	येषु	स०

(२०१) त्यदादि-एतद्-शब्दः दकारान्तः [यह]

कर्ता	एतत्-द्	एते	एतानि	प्र०
कर्म	एतत्-द्	एते	एतानि	द्वि०
करण	एतेन	एताभ्याम्	एतै.	तृ०
सम्प्र०	एतस्मै	एताभ्याम्	एतेभ्य	च०
अपा०	एतस्मात्	एताभ्याम्	एतेभ्य.	प०
सम्ब०	एतस्य	एतयो.	एतेषाम्	ष०
अधि०	एतस्मिन्	एतयो.	एतेषु	स०

(२०२) चकारान्तः, गवाच्-शब्दः ।

[गो पूजक या गौ के पीछे चलनेवाला]

प्रथम (कर्ता) ॥ १६ ॥

एक० { गतौ गवाक् गवाग्-गोअक्-गोअग्-गोऽक्-गोऽग् ,
पूजायां-गवाङ्-गोअङ् गोऽङ् (९)

द्वि० गोची–गवाश्ची–गोअश्ची–गोऽश्ची (४),
बहु० गवाश्चि–गोअश्चि–गोऽश्चि (३)

द्वितीया (कर्म) ॥ १६ ॥

एक० { गतौ-गवाक् गवाग् गोअक् गोअग् गोऽक गोऽग् ,
पूजायां–गवाङ्–गोअङ्–गोऽङ् (९)

द्वि० गोची–गवाश्ची–गोअश्ची–गोऽश्ची (४)

बहु० गवाश्चि–गोअश्चि–गोऽश्चि (३)

तृतीया (करण) ॥ १६ ॥

एक० गोचा–गवाश्चा–गोअश्चा–गोऽश्चा (४)

द्वि० { गतौ-गवाग्भ्याम् गोअग्भ्याम्-गोऽग्भ्याम् ,
पूजायां गवाङ्भ्याम्–गोअङ्भ्याम्–गोऽङ्भ्याम् (

बहु० { गतौ गवाग्भि:-गोअग्भिः गोऽग्भि
पूजायां-गवाङ्भि:-गोअङ्भि. गोऽङ्भिः (६)

चतुर्थी (सम्प्रदान) ॥ १६ ॥

एक० गोचे–गवाञ्चे–गोअञ्चे–गोऽञ्चे (४)

द्वि० गतौ-गवाग्भ्याम्-गोअग्भ्याम् गोऽग्भ्याम्
पूजायां गवाङ्भ्याम् गोअङ्भ्याम्-गोऽङ्भ्याम् (६)

बहु० { गतौ गवाग्भ्य -गोअग्भ्य' गोऽग्भ्य ,
पूजायां-गवाङ्भ्यः-गोअङ्भ्य.-गोऽङ्भ्यः (६)

पञ्चमी (अपादान) ॥ १६ ॥

एक० गोचः-गवाञ्च -गोअञ्च -गोऽञ्च , (४)

द्वि० { गतौ-गवाग्भ्याम् गोअग्भ्याम् गोऽग्भ्याम्
पूजायां गवाङ्भ्याम्-गोअङ्भ्याम्-गोऽङ्भ्याम् (६)

बहु० { गतौ-गवाग्भ्य -गोअग्भ्य गोऽग्भ्य
पूजयां गवाङ्भ्य -गोअङ्भ्य गोऽङ्भ्य (६)

षष्ठी (सम्बन्ध) ॥ १२ ॥

एक० गोचः-गवाञ्च -गोअञ्च -गोऽञ्च (४)

द्वि० गोचो:-गवाञ्चो -गोअञ्चो -गोऽञ्चो (४)

बहु० गोचाम्-गवाचाम्-गोअञ्चाम् गोऽञ्चाम् (४)

सप्तमी (अधिकरण) ॥ १७ ॥

एक० गोचि-गवाञ्चि गोअञ्चि-गोऽञ्चि (४)

द्वि० गोचो -गवाञ्चोः-गोअञ्चो -गोऽञ्चो (४)

बहु० { गतौ-गवाक्षु-गोअक्षु- गोऽक्षु
पूजायां गवाङ्क्षु-गोअङ्क्षु-गोऽङ्क्षु
गवाङ्षु-गोअङ्षु-गोङ्षु (९)

सर्वं मिलित्वा १०९ रूपाणि भवन्ति *

(*) गवाक्शब्दस्य रूपाणि क्लीबेऽर्चागति भेदत: ।

(२०३) शकृत्-शब्दः तकारान्तः [विष्ठा]

कर्ता	शकृत्-द्	शकृती	शकृन्ति	प्र०
कर्म	शकृत्-द्	शकृती	शकृन्ति	द्वि०
करण	शकृता	शकृद्भ्याम्	शकृद्भिः	तृ०
सम्प्र०	शकृते	शकृद्भ्याम्	शकृद्भ्यः	च०
अपा०	शकृतः	शकृद्भ्याम्	शकृद्भ्यः	प०
सम्ब०	शकृतः	शकृतो	शकृताम्	ष०
अधि०	शकृति	शकृतोः	शकृत्सु	स०
सम्बो०	हे शकृत्-द्	हे शकृती	हे शकृन्ति	

(२०४) ददत्-शब्दः, तकारान्तः [देता हुआ]

कर्ता	ददत्-द्	ददती	ददति-ददन्ति	प्र
कर्म	ददत्-द्	ददती	ददति-ददन्ति	द्वि०
करण	ददता	ददद्भ्याम्	ददद्भिः	तृ०
सम्प्र०	ददते	ददद्भ्याम्	ददद्भ्य	च०

असन्ध्यवद्पूर्वरूपैर्नवाधिकशतम्मतम् ॥ १ ॥
स्वम्सुप्सु नवषड्भावो षट्के स्युस्त्रीणि जश्शसोः ।
चत्वारि शेषे दशके रूपाणीति विभावय ॥ २ ॥

अपा०	ददत	ददद्भ्याम्	ददद्भ्य	प०
सम्ब०	ददत	ददतो	ददताम्	ष०
अधि०	ददति	ददतो	ददत्सु	स०
सम्बो०	हे ददत्-द्	हे ददती	हे ददन्ति ददति	

(२०५) तुदत् शब्दः, तकारान्तः [दुःख देता हुआ]

कर्ता	तुदत्-द्	तुदन्ती-तुदती	तुदन्ति	प्र०
कर्म	तुदत्-द्	तुदन्ती-तुदती	तुदन्ति	द्वि०
करण	तुदता	तुदद्भ्याम्	तुदद्भिः	तृ०
सम्प्र०	तुदते	तुदद्भ्याम्	तुदद्भ्य	च०
अपा०	तुदत	तुदद्भ्याम्	तुदद्भ्य	प०
सम्ब०	तुदत	तुदतो	तुदताम्	ष०
अधि०	तुदति	तुदतो	तुदत्सु	स०
सम्बो०	हे तुदत्-द्	हे तुदन्ती-तुदती	हे तुदन्ति	

(२०६) पचत् शब्दः, तकारान्तः [पाक करता हुआ]

कर्ता	पचत्	पचन्ती	पचन्ति	प्र०
कर्म	पचत्	पचन्ती	पचन्ति	द्वि०
करण	पचता	पचद्भ्याम्	पचद्भिः	तृ०

सम्प्र०	पचते	पचद्भ्याम्	पचद्भ्य	च०
अपा०	पचत	पचद्भ्याम्	पचद्भ्य	प०
सम्ब०	पचत	पचतो.	पचताम्	ष०
अधि०	पचति	पचतो	पचत्सु	स०
सम्बो०	हे पचत्	हे पचन्ती	हे पचन्ति	

(२०७) दीव्यत्-शब्दः तकारान्तः [खेलता हुआ]

कर्ता	दीव्यत्-द्	दीव्यन्ती	दीव्यन्ति	प्र०
कर्म	दीव्यत्-द्	दीव्यन्ती	दीव्यन्ति	द्वि०
करण	दीव्यता	दीव्यद्भ्याम्	दीव्यद्भिः	तृ०
सम्प्र०	दीव्यते	दीव्यद्भ्याम्	दीव्यद्भ्यः	च०
अपा०	दीव्यत	दीव्यद्भ्याम्	दीव्यद्भ्य.	प०
सम्ब०	दीव्यतः	दीव्यतो.	दीव्यताम्	ष०
अधि०	दीव्यति	दिव्यतोः	दीव्यत्सु	स०
सम्बो०	हे दीव्यत्-द्	हे दीव्यन्ती	हे दीव्यन्ति	

(२०८) धनुष् शब्दः षकारान्तः [धनुष]

कर्ता	धनु	धनुषी	धनूंषि	प्र०
कर्म	धनुः	धनुषी	धनूंषि	द्वि०

करण	धनुषा	धनुर्भ्याम्	धनुर्भिः	तृ०
सम्प्र०	धनुषे	धनुर्भ्याम्	धनुर्भ्यः	च०
अपा०	धनुषः	धनुर्भ्याम्	धनुर्भ्यः	प०
सम्ब०	धनुषः	धनुषोः	धनुषाम्	ष०
अधि०	धनुषि	धनुषोः	धनुष्षु धनुःषु	स०
सम्बो०	हे धनुः	हे धनुषी	हे धनूंषि	

(२०९) पयस्-शब्दः, सान्तः [दूध और जल]

कर्ता-कर्म	पयः	पयसी	पयांसि	प्र० द्वि०
करण	पयसा	पयोभ्याम्	पयोभिः	तृ०
सम्प्र०	पयसे	पयोभ्याम्	पयोभ्यः	च०
अपा०	पयसः	पयोभ्याम्	पयोभ्यः	प०
सम्ब०	पयसः	पयसोः	पयसाम्	ष०
अधि०	पयसि	पयसोः	पयस्सु-पयःसु	स०
सम्बो०	हे पयः	हे पयसी	हे पयांसि	

(२१०) सुपुम्स् शब्दः, सान्तः [अच्छे पुरुषका कुल]

कर्ता कर्म	सुपुम्	सुपुंसी	सुपुमांसि	प्र० द्वि०
करण	सुपुंसा	सुपुम्भ्याम्	सुपुम्भिः	तृ०

सम्प्र०	सुपुंसे	सुपुम्भ्याम्	सुपुम्भ्यः	च०
अपा०	सुपुंस	सुपुम्भ्याम्	सुपुम्भ्य	प०
सम्ब०	सुपुंस	सुपुंसो.	सुपुंसाम्	ष०
अधि०	सुपुंसि	सुपुंसो	सुपुंसु	स०
सम्बो०	हे सुपुम्	हे सुपुंसौ	हे सुपुमांसि	

(२११) त्यदादि–अदस्–शब्दः, सान्तः [यह वस्तु]

कर्ता कर्म	अद	अमू	अमूनि	प्र० द्वि०
करण	असुना	अमूभ्याम्	अमीभिः	तृ०
सम्प्र०	असुष्मै	अमूभ्याम्	अमीभ्य.	च०
अपा०	अमुष्मात्-द्	अमूभ्याम्	अमीभ्य.	प०
सम्ब०	अमुष्य	अमुयो.	अमीषाम्	ष०
अधि०	अमुष्मिन्	अमुयो.	अमीषु	स०

इति हलन्तनपुंसकलिङ्गप्रकरणं समाप्तम् ।

अथ तिङन्ते भ्वादिप्रकरणम् ।

(१) भू सत्तायाम् (होना) अकर्मक । सेट् । परस्मैपदी ।

वर्तमाने लट्—

एकवचन	द्विवचन	बहुवचन	पुरुष
भवति	भवत.	भवन्ति	प्रथम

भवसि	भवथ	भवथ	मध्यम
भवामि	भवाव	भवाम	उत्तम

परोक्षे लिट्—

बभूव	बभूवतु	बभूवु	प्रथम
बभूविथ	बभूवथु	बभूव	मध्यम
बभूव	बभूविव	बभूविम	उत्तम

अनद्यतने लुट्—

भविता	भवितारौ	भवितार	प्रथम
भवितासि	भवितास्थ	भवितास्थ	मध्यम
भवितास्मि	भवितास्वः	भवितास्म	उत्तम

भविष्यति लृट्—

भविष्यति	भविष्यत.	भविष्यन्ति	प्र०
भविष्यसि	भविष्यथः	भविष्यथ	म०
भविष्यामि	भविष्यावः	भविष्यामः	उ०

विध्यादौ लोट्—

भवतु भवतात्	भवताम्	भवन्तु	प्रथम
भव भवतात्	भवतम्	भवत	मध्यम

भवानि	भवाव	भवाम	उत्तम

अनद्यतने भूते लङ्—

अभवत्	अभवताम्	अभवन्	प्र०
अभव	अभवतम्	अभवत	म०
अभवम्	अभवाव	अभवाम्	उ०

विध्यादौ लिङ्—

भवेत्	भवेताम्	भवेयु	प्र०
भवे	भवेतम्	भवेत	म०
भवेयम्	भवेव	भवेम	उ०

आशिषि लिङ्—

भूयात्	भूयास्ताम्	भूयासु	प्र०
भूया	भूयास्तम्	भूयास्त	म०
भूयासम्	भूयास्व	भूयास्म	उ०

भूते लुङ्—

अभूत्	अभूताम्	अभूवन्	प्र०
अभूः	अभूतम्	अभूत	म०
अभूवम्	अभूव	अभूम	उ०

भविष्यति क्रियातिपत्तौ लृङ्—

अभविष्यत्	अभविष्यताम्	अभविष्यन्	प्र०
अभविष्यः	अभविष्यतम्	अभविष्यत	म०
अभविष्यम्	अभविष्याव	अभविष्याम	उ०

(२) अत सातत्यगमने (हमेशा चलना) सकर्मक । सेट ।

परस्मैपदी ।

लट्—अतति	अततः	अतन्ति	प्र०
अतसि	अतथः	अतथ	म०
अतामि	अतावः	अतामः	उ०
लिट्—आत	आततुः	आतुः	प्र०
आतिथ	आतथुः	आत	म०
आत	आतिव	आतिम	उ०
लुट्—अतिता	अतितारौ	अतितारः	प्र०
अतितासि	अतितास्थः	अतितास्थ	म०
अतितास्मि	अतितास्वः	अतितास्मः	उ०
लृट्—अतिष्यति	अतिष्यतः	अतिष्यन्ति	प्र०
अतिष्यसि	अतिष्यथः	अतिष्यथ	म०

	अतिष्यामि	अतिष्यावः	अतिष्यामः	उ०
लोट्—	अततु अततात्	अतताम्	अतन्तु	प्र०
	अत अततात्	अततम्	अतत	म०
	अतानि	अताव	अताम	उ०
लङ्—	आतत्	आतताम्	आतन्	प्र०
	आतः	आततम्	आतत	म०
	आतम्	आताव	आताम	उ०
वि.लि.—	अतेत्	अतेताम्	अतेयुः	प्र०
	अतेः	अतेतम्	अतेत	म०
	अतेयम्	अतेव	अतेम	उ०
आ.लि.—	अत्यात्	अत्यास्ताम्	अत्यासुः	प्र०
	अत्याः	अत्यास्तम्	अत्यास्त	म०
	अत्यासम्	अत्यास्व	अत्यास्म	उ०
लुङ्—	आतीत्	आतिष्टाम्	आतिषुः	प्र०
	आतीः	आतिष्टम्	आतिष्ट	म०
	आतिषम्	आतिष्व	आतिष्म	उ०
लृङ्—	आतिष्यत्	आतिष्यताम्	आतिष्यन्	प्र०

आतिष्य	आतिष्यतम्	आतिष्यत	म०
आतिष्यम्	आतिष्याव	आतिष्याम	उ०

(३) षिध गत्याम् (जाना) सक० । सेट् पर० ।

लट्—सेधति	सेधतः	सेधन्ति	प्र०
सेधसि	सेधथः	सेधथ	म०
सेधामि	सेधाव	सेधाम	उ०
लिट्—सिषेध	सिषिधतुः	सिषिधुः	प्र०
सिषेधिथ	सिषिधथुः	सिषिध	म०
सिषेध	सिषिधिव	सिषिधिम	उ०
लुट्—सेधिता	सेधितारौ	सेधितारः	प्र०
सेधितासि	सेधितास्थः	सेधितास्थ	म०
सेधितास्मि	सेधितास्वः	सेधितास्मः	उ०
लृट्—सेधिष्यति	सेधिष्यतः	सेधिष्यन्ति	प्र०
सेधिष्यसि	सेधिष्यथः	सेधिष्यथ	म०
सेधिष्यामि	सेधिष्यावः	सेधिष्यामः	उ०
लोट्—सेधतु-सेधतात्	सेधताम्	सेधन्तु	प्र०
सेध-सेधतात्	सेधतम्	सेधत	म०

	सेधानि	सेधाव	सेधाम	उ०
लङ्—	असेधत्	असेधताम्	असेधन्	प्र०
	असेधः	असेधतम्	असेधत	म०
	असेधम्	असेधाव	असेधाम	उ०
वि.लि.-	सेधेत्	सेधेताम्	सेधेयु	प्र०
	सेधेः	सेधेतम्	सेधेत	म०
	सेधेयम्	सेधेव	सेधेम	उ०
आ लि -	सिध्यात्	सिध्यस्ताम्	सिध्यासु	प्र०
	सिध्या	सिध्यास्तम्	सिध्यास्त	म०
	सिध्यासम्	सिध्यास्व	सिध्यास्म	उ०
लुङ्—	असेधीत्	असेधिष्टाम्	असेधिषु	प्र०
	असेधी	असेधिष्टम्	असेधिष्ट	म०
	असेधिषम्	असेधिष्व	असेधिष्म	उ०
लृङ्—	असेधिष्यत्	असेधिष्यताम्	असेधिष्यन्	प्र०
	असेधिष्यः	असेधिष्यतम्	असेधिष्यत्	म०
	असेधिष्यम्	असेधिष्याव	असेधिष्याम	उ०

(४) चिती (चित्) संज्ञाने (समझना) अ० । से० । प० ।

लट्—	चेतति	चेतत	चेतन्ति	प्र०

चेतसि	चेतथः	चेतथ	म०
चेतामि	चेताव	चेताम	उ०
लिट्--चिचेत	चिचिततु	चिचितु:	प्र०
चिचेतिथ	चिचितथु	चिचित	म०
चिचेत	चिचितिव	चिचितिम	उ०
लुट्--चेतिता	चेतितारौ	चेतितार	प्र०
चेतितासि	चेतितास्थः	चेतितास्थ	म०
चेतितास्मि	चेतितास्व	चेतितास्म.	उ०
लृट्--चेतिष्यति	चेतिष्यत:	चेतिष्यन्ति	प्र०
चेतिष्यसि	चेतिष्यथ.	चेतिष्यथ	म०
चेतिष्यामि	चेतिष्याव	चेतिष्याम:	उ०
लोट्--चेततु तात्	चेतताम्	चेतन्तु	प्र०
चेत तात्	चेततम्	चेतत	म०
चेतानि	चेताव	चेताम	उ०
लङ्--अचेतत्	अचेतताम्	अचेतन्	प्र०
अचेत	अचेततम्	अचेतत	म०
अचेतम	अचेताव	अचेताम	उ०

वि.लि चेतेत्	चेतेताम्	चेतेयु:	प्र०
चेते:	चेतेतम्	चेतेत	म०
चेतेयम्	चेतेव	चेतेम	उ०
आ.लिङ्-चित्यात्	चित्यास्ताम्	चित्यासु:	प्र०
चित्या:	चित्यास्तम्	चित्यास्त	म०
चित्यासम्	चित्यास्व	चित्यास्म	उ०
लुङ्—अचेतीत्	अचेतिष्टाम्	अचेतिषु:	प्र०
अचेती:	अचेतिष्टम्	अचेतिष्ट	म०
अचेतिषम्	अचेतिष्व	अचेतिष्म	उ०
लृङ्—अचेतिष्यत्	अचेतिष्यताम्	अचेतिष्यन्	प्र०
अचेतिष्य:	अचेतिष्यतम्	अचेतिष्यत	म०
अचेतिष्यम्	अचेतिष्याव	अचेतिष्याम	उ०

(९) शुच शोके (शोक करना) अक० । सेट् । पर० ।

लट्—शोचति	शोचतः	शोचन्ति	प्र०
शोचसि	शोचथः	शोचथ	म०
शोचामि	शोचाव:	शोचाम:	उ०
लिट्—शुशोच	शुशुचतु:	शुशुचुः	प्र०

	शुशोचिथ	शुशुचथुः	शुशुच	म०
	शुशोच	शुशुचिव	शुशुचिम	उ०
लुट्—	शोचिता	शोचितारौ	शोचितारः	प्र०
	शोचितासि	शोचितास्थः	शोचितास्थ	म०
	शोचितास्मि	शोचितास्वः	शोचितास्मः	उ०
लृट्—	शोचिष्यति	शोचिष्यतः	शोचिष्यन्ति	प्र०
	शोचिष्यसि	शोचिष्यथः	शोचिष्यथ	म०
	शोचिष्यामि	शोचिष्यावः	शोचिष्यामः	उ०
लोट्—	शोचतु तात्	शोचताम्	शोचन्तु	प्र०
	शोच-तात्	शोचतम्	शोचत	म०
	शोचानि	शोचाव	शोचाम	उ०
लङ्—	अशोचत्	अशोचताम्	अशोचन्	प्र०
	अशोचः	अशोचतम्	अशोचत	म०
	अशोचम्	अशोचाव	अशोचाम	उ०
वि.लिङ्-	शोचेत्	शोचेताम्	शोचेयुः	प्र०
	शोचेः	शोचेतम्	शोचेत	म०
	शोचेयम्	शोचेव	शोचेम	उ०

आ लिङ् शुच्यात्	शुच्यास्ताम्	शुच्यासु	प्र०
शुच्या.	शुच्यास्तम्	शुच्यास्त	म०
शुच्यासम्	शुच्यास्व	शुच्यास्म	उ०
लुङ्—अशोचीत्	अशोचिष्टाम्	अशोचिषु	प्र०
अशोचीः	अशोचिष्टम्	अशोचिष्ट	म०
अशोचिषम्	अशोचिष्व	अशोचिष्म	उ०
लृङ्—अशोचिष्यत्	अशोचिष्यताम्	अशोचिष्यन्	प्र०
अशोचिष्य.	अशोचिष्यतम्	अशोचिष्यत	म०
अशोचिष्यम्	अशोचिष्याव	अशोचिष्याम	उ०

(६) गद व्यक्तायां वाचि (स्पष्ट बोलना) स० । से० । पर० ।

लट्—गदति	गदत	गदन्ति	प्र०
गदसि	गदथ	गदथ	म०
गदामि	गदाव	गदाम	उ०
लिट्—जगाद	जगदतु	जगदु	प्र०
जगदिथ	जगदथु	जगद	म०
जगाद जगद	जगदिव	जगदिम	उ०
लुट्—गदिता	गदितारौ	गदितार	प्र०

	गदितासि	गदितास्थ	गदितास्थ	म०
	गदितास्मि	गदितास्व	गदितास्म	उ०
लृट्—	गदिष्यति	गदिष्यतः	गदिष्यन्ति	प्र०
	गदिष्यसि	गदिष्यथ	गदिष्यथ	म०
	गदिष्यामि	गदिष्यावः	गदिष्यामः	उ०
लोट्—	गदतु तात्	गदताम्	गदन्तु	प्र०
	गद-तात्	गदतम्	गदत	म०
	नदानि	गदाव	गदाम	उ०
लङ्—	अगदत्	अगदताम्	अगदन्	प्र०
	अगदः	अगदतम्	अगदत	म०
	अगदम्	अगदाव	अगदाम	उ०
वि.लिङ्	गदेत्	गदेताम्	गदेयुः	प्र०
	गदेः	गदेतम्	गदेत	म०
	गदेयम्	गदेव	गदेम	उ०
आ.लिङ्-	गद्यात्	गद्यास्ताम्	गद्यासुः	प्र०
	गद्याः	गद्यास्तम्	गद्यास्त	म०
	गद्यासम्	गद्यास्व	गद्यास्म	उ०

लुङ्—अगादीत्	अगादिष्टाम्	अगादिषुः	प्र०
अगादीः	अगादिष्टम्	अगादिष्ट	म०
अगादिषम्	अगादिष्व	अगादिष्म	उ०

'अतो हलादेर्लघोः' इति वृद्धिविकल्पपक्षे—

अगदीत्	अगदिष्टाम्	अगदिषुः	प्र०
अगदीः	अगदिष्टम्	अगदिष्ट	म०
अगदिषम्	अगदिष्व	अगदिष्म	उ०
लृङ्—अगदिष्यत्	अगदिष्यताम्	अगदिष्यन्	प्र०
अगदिष्यः	अगदिष्यतम्	अगदिष्यत	म०
अगदिष्यम्	अगदिष्याव	अगदिष्याम	उ०

(७) णद (नद) अव्यक्ते शब्दे (अस्फुट बोलना) अ०से०प०।

लट्—नदति	नदतः	नदन्ति	प्र०
नदसि	नदथः	नदथ	म०
नदामि	नदावः	नदामः	उ०
लिट्—ननाद	नेदतुः	नेदुः	प्र०
नेदिथ	नेदथुः	नेद	म०
ननाद ननद	नेदिव	नेदिम	उ०

लुट्—नदिता	नदितारौ	नदितार	प्र०
नदितासि	नदितास्थ.	नदितास्थ	म०
नदितास्मि	नदितास्व	नदितास्म	उ०
लृट्—नदिष्यति	नदिष्यत	नदिष्यन्ति	प्र०
नदिष्यसि	नदिष्यथ	नदिष्यथ	म०
नदिष्यामि	नदिष्याव.	नदिष्याम	उ०
लोट्—नदतु तात्	नदताम्	नदन्तु	प्र०
नद तात्	नदतम्	नदत	म०
नदानि	नदाव	नदाम	उ०
लङ्—अनदत्	अनदताम्	अनदन्	प्र०
अनद	अनदतम्	अनदत	म०
अनदम्	अनदाव	अनदाम	उ०
वि.लिङ् नदेत	नदेताम्	नदेयु	प्र०
नदे	नदेतम्	नदेत	म०
नदेयम्	नदेव	नदेम	उ०
आ.लिङ् नद्यात	नद्यास्ताम्	नद्यासु	प्र०
नद्या.	नद्यास्तम्	नद्यास्त	म०

	नद्यासम्	नद्यास्व	नद्यास्म	उ०
लुङ्—अनादीत्		अनादिष्टाम्	अनादिषुः	प्र०
	अनादीः	अनादिष्टम्	अनादिष्ट	म०
	अनादिषम्	अनादिष्व	अनादिष्म	उ०

'अतो हलादेर्' इति वृद्ध्यभावपक्षे—

	अनदीत्	अनदिष्टाम्	अनदिषुः	प्र०
	अनदीः	अनदिष्टम्	अनदिष्ट	म०
	अनदिषम्	अनदिष्व	अनदिष्म	उ०
लृङ्—अनदिष्यत्		अनदिष्यताम्	अनदिष्यन्	प्र०
	अनदिष्यः	अनदिष्यतम्	अनदिष्यत	म०
	अनदिष्यम्	अनदिष्याव	अनदिष्याम	उ०

(८) टुनदि (नन्द) समृद्धौ (खुश होना) अ० । से० । पर० ।

लट्—नन्दति		नन्दतः	नन्दन्ति	प्र०
	नन्दसि	नन्दथः	नन्दथ	म०
	नन्दामि	नन्दावः	नन्दामः	उ०
लिट्—ननन्द		ननन्दतुः	ननन्दुः	प्र०
	ननन्दिथ	ननन्दथुः	ननन्द	म०

	ननन्द	ननन्दिव	ननन्दिम	उ०
लुट्—	नन्दिता	नन्दितारौ	नन्दितारः	प्र०
	नन्दितासि	नन्दितास्थः	नन्दितास्थ	म०
	नन्दितास्मि	नन्दितास्वः	नन्दितास्मः	उ०
लृट्—	नन्दिष्यति	नन्दिष्यतः	नन्दिष्यन्ति	प्र०
	नन्दिष्यसि	नन्दिष्यथः	नन्दिष्यथ	म०
	नन्दिष्यामि	नन्दिष्यावः	नन्दिष्यामः	उ०
लोट्—	नन्दतु तात्	नन्दताम्	नन्दन्तु	प्र०
	नन्द-तात्	नन्दतम्	नन्दत	म०
	नन्दानि	नन्दाव	नन्दाम	उ०
लङ्—	अनन्दत्	अनन्दताम्	अनन्दन्	प्र०
	अनन्दः	अनन्दतम्	अनन्दत	म०
	अनन्दम्	अनन्दाव	अनन्दाम	उ०
वि.लिङ्	नन्देत्	नन्देताम्	नन्देयुः	प्र०
	नन्देः	नन्देतम्	नन्देत	म०
	नन्देयम्	नन्देव	नन्देम	उ०
आ लिङ्-	नन्द्यात्	नन्द्यास्ताम्	नन्द्यासुः	प्र०

	नन्द्या	नन्द्यास्तम्	नन्द्यास्त	म०
	नन्द्यासम्	नन्द्यास्व	नन्द्यास्म	उ०
लुङ्—	अनन्दीत्	अनन्दिष्टाम्	अनन्दिषु	प्र०
	अनन्दी	अनन्दिष्टम्	अनन्दिष्ट	म०
	अनन्दिषम्	अनन्दिष्व	अनन्दिष्म	उ०
लृङ्—	अनन्दिष्यत्	अनन्दिष्यताम्	अनन्दिष्यन्	प्र०
	अनन्दिष्य	अनन्दिष्यतम्	अनन्दिष्यत	म०
	अनन्दिष्यम्	अनन्दिष्याव	अनन्दिष्याम	उ०

(१) अर्च पूजायाम (पूजा करना) अ०। सेट्। परस्मैपदी।

लट्—	अर्चति	अर्चत	अर्चन्ति	प्र०
	अर्चसि	अर्चथ	अर्चथ	म०
	अर्चामि	अर्चाव	अर्चाम	उ०
लिट्—	आनर्च	आनर्चतु	आनर्चु	प्र०
	आनर्चिथ	आनर्चथु	आनर्च	म०
	आनर्च	आनर्चिव	आनर्चिम	उ०
लुट्—	अर्चिता	अर्चितारौ	अर्चितार	प्र०
	अर्चितासि	अर्चितास्थ	अर्चितास्थ	म०

	अर्चितास्मि	अर्चितास्व	अर्चितास्म	उ०
लृट्—	अर्चिष्यति	अर्चिष्यत	अर्चिष्यन्ति	प्र०
	अर्चिष्यसि	अर्चिष्यथ	अर्चिष्यथ	म०
	अर्चिष्यामि	अर्चिष्याव	अर्चिष्याम	उ०
लोट्—	अर्चतु तात्	अर्चताम्	अर्चन्तु	प्र०
	अर्च-तात्	अर्चतम्	अर्चत	म०
	अर्चानि	अर्चाव	अर्चाम	उ०
लङ्—	आर्चत्	आर्चताम्	आर्चन्	प्र०
	आर्च	आर्चतम्	आर्चत	म०
	आर्चम्	आर्चाव	आर्चाम	उ०
वि लिङ्	अर्चेत्	अर्चेताम्	अर्चेयु	प्र०
	अर्चे	अर्चेतम्	अर्चेत	म०
	अर्चेयम्	अर्चेव	अर्चेम	उ०
आ लिङ्	अर्च्यात्	अर्च्यास्ताम्	अर्च्यासु	प्र०
	अर्च्या	अर्च्यास्तम्	अर्च्यास्त	म०
	अर्च्यासम्	अर्च्यास्व	अर्च्यास्म	उ०
लुङ्—	आर्चीत्	आर्चिष्टाम्	आर्चिषु	प्र०

	आर्चीः	आर्चिष्टम्	आर्चिष्ट	म०
	आर्चिषम्	आर्चिष्व	आर्चिष्म	उ०
लृङ्—	आर्चिष्यत्	आर्चिष्यताम्	आर्चिष्यन्	प्र०
	आर्चिष्य	आर्चिष्यतम्	आर्चिष्यत	म०
	आर्चिष्यम्	आर्चिष्याव	आर्चिष्याम	उ०

(१०) व्रज गतौ (जाना) स० । से० । परस्मैपदी ।

लट्—	व्रजति	व्रजत	व्रजन्ति	प्र०
	व्रजसि	व्रजथ	व्रजथ	म०
	व्रजामि	व्रजाव	व्रजाम	उ०
लिट्—	वव्राज	वव्रजतु	वव्रजु	प्र०
	वव्रजिथ	वव्रजथु	वव्रज	म०
	वव्राज वव्रज	वव्रजिव	वव्रजिम	उ०
लुट्—	व्रजिता	व्रजितारौ	व्रजितार	प्र०
	व्रजितासि	व्रजितास्थ	व्रजितास्थ	म०
	व्रजितास्मि	व्रजितास्व	व्रजितास्म	उ०
लृट्—	व्रजिष्यति	व्रजिष्यत	व्रजिष्यन्ति	प्र०
	व्रजिष्यसि	व्रजिष्यथ	व्रजिष्यथ	म०

	व्रजिष्यामि	व्रजिष्याव	व्रजिष्याम	उ०
लोट्—	व्रजतु तात्	व्रजताम्	व्रजन्तु	प्र०
	व्रज तात्	व्रजतम्	व्रजत	म०
	व्रजानि	व्रजाव	व्रजाम	उ०
लङ्—	अव्रजत्	अव्रजताम्	अव्रजन्	प्र०
	अव्रज	अव्रजतम्	अव्रजत	म०
	अव्रजम्	अव्रजाव	अव्रजाम	उ०
वि लिङ्	व्रजेत्	व्रजेताम्	व्रजेयु	प्र०
	व्रजे	व्रजेतम्	व्रजेत	म०
	व्रजेयम्	व्रजेव	व्रजेम	उ०
आ लिङ्	व्रज्यात्	व्रज्यास्ताम्	व्रज्यासु	प्र०
	व्रज्याः	व्रज्यास्तम्	व्रज्यास्त	म०
	व्रज्यासम्	व्रज्यास्व	व्रज्यास्म	उ०
लुङ्—	अव्राजीत्	अव्राजिष्टाम्	अव्राजिषुः	प्र०
	अव्राजी	अव्राजिष्टम्	अव्राजिष्ट	म०
	अव्राजिषम्	अव्राजिष्व	अव्राजिष्म	उ०
लृङ्—	अव्रजिष्यत्	अव्रजिष्यताम्	अव्रजिष्यन्	प्र०

अव्रजिष्य.	अव्रजिष्यतम्	अव्रजिष्यत	म०
अव्रजिष्यम्	अव्रजिष्याव	अव्रजिष्याम	उ०

(११) कटे वर्षावरणयो (बरसना और ढपना) स०।से०।प०।

लट्—कटति	कटत	कटन्ति	प्र०
कटसि	कटथ	कटथ	म०
कटामि	कटावः	कटामः	उ०
लिट्—चकाट	चकटतु	चकटु	प्र०
चकटिथ	चकटथु	चकट	म०
चकाट-चकट	चकटिव	चकटिम	उ०
लुट्—कटिता	कटितारौ	कटितारः	प्र०
कटितासि	कटितास्थ	कटितास्थ	म०
कटितास्मि	कटितास्वः	कटितास्म	उ०
लृट्—कटिष्यति	कटिष्यतः	कटिष्यन्ति	प्र०
कटिष्यसि	कटिष्यथ	कटिष्यथ	म०
कटिष्यामि	कटिष्याव	कटिष्याम	उ०
लोट्—कटतु-तात	कटताम्	कटन्तु	प्र०
कट-तात्	कटतम्	कटत	म०

	कटानि	कटाव	कटाम	उ०
लङ्—	अकटत्	अकटताम्	अकटन्	प्र०
	अकट	अकटतम्	अकटत	म०
	अकटम्	अकटाव	अकटाम	उ०
वि लिङ्	कटेत्	कटेताम्	कटेयु	प्र०
	कटे·	कटेतम्	कटेत	म०
	कटेयम्	कटेव	कटेम	उ०
आ लिङ्	कट्यात्	कट्यास्ताम्	कट्यासु	प्र०
	कटया	कटयास्तम्	कट्यास्त	म०
	कटयासम्	कटयास्व	कटयास्म	उ०
लुङ्-	अकटीत्	अकटिष्टाम्	अकटिषु·	प्र०
	अकटी·	अकटिष्टम्	अकटिष्ठ	म०
	अकटिषम्	अकटिष्व	अकटिष्म	उ०
लृङ्—	अकटिष्यत्	अकटिष्यताम्	अकटिष्यन्	प्र०
	अकटिष्य·	अकटिष्यतम्	अकटिष्यत	म०
	अकटिष्यम्	अकटिष्याव	अकटिष्याम	उ०

(१२) गुपू रक्षणे (रक्षा करना) सक० । सेट् । पर० ।

लट्—गोपायति	गोपायत	गोपायन्ति	प्र०
गोपायसि	गोपायथ	गोपायथ	म०
गोपायामि	गोपायाव	गोपायाम	उ०
लिट्—गोपायाञ्चकार	गोपायाञ्चक्रतु	गोपायाञ्चक्रु	प्र०
गोपायाञ्चकर्थ	गोपायाञ्चक्रथु	गोपायाञ्चक्र	म०
{ गोपायाञ्चकार / गोपायाञ्चकर	गोपायाञ्चकृव	गोपायाञ्चकृम	उ०

एवं-गोपायामास-गोपायाम्बभूव इत्यादि । आयप्रत्ययाभावे-

जुगोप	जुगुपतु	जुगुपु	प्र०
जुगोपिथ जुगोप्थ	जुगुपथु	जुगुप	म०
जुगोप	जुगुपिव-जुगुप्व	जुगुपिम-जुगुप्म	उ०

लुट्—{ गोपायिता	गोपायितारौ	गोपायितार	
गोपिता	गोपितारौ	गोपितार	प्र०
गोप्ता	गोप्तारौ	गोप्तारः	
{ गोपायितासि	गोपायितास्थः	गोपायितास्थ	
गोपितासि	गोपितास्थ	गोपितास्थ	म०
गोप्तासि	गोप्तास्थ	गोप्तास्थ	

	गोपायितास्मि	गोपायितास्व:	गोपायितास्म	
	गोपितास्मि	गोपितास्व	गोपितास्म	उ०
	गोप्तास्मि	गोप्तास्व	गोप्तास्म	
लृट्–	गोपायिष्यति	गोपायिष्यत	गोपायिष्यन्ति	
	गोपिष्यति	गोपिष्यत:	गोपिष्यन्ति	प्र०
	गोप्स्यति	गोप्स्यत.	गोप्स्यन्ति	
	गोपायिष्यसि	गोपायिष्यथ	गोपायिष्यथ	
	गोपिष्यसि	गोपिष्यथ	गोपिष्यथ	म०
	गोप्स्यसि	गोप्स्यथ:	गोप्स्यथ	
	गोपायिष्यामि	गोपायिष्याव:	गोपायिष्याम	
	गोपिष्यामि	गोपिष्याव	गोपिष्याम	उ०
	गोप्स्यामि	गोप्स्याव	गोप्स्याम	
लोट्—	गोपायतु-तात	गोपायताम्	गोपायन्तु	प्र०
	गोपाय-तात्	गोपायतम्	गोपायत	म०
	गोपायानि	गोपायाव	गोपायाम	उ०
लङ्—	अगोपायत्	अगोपायताम्	अगोपायन्	प्र०
	अगोपाय.	अगोपायतम्	अगोपायत	म०
	अगोपायम्	अगोपायाव	अगोपायाम	उ०
वि लिङ्	गोपायेत्	गोपायेताम्	गोपायेयु	प्र०

	गोपायेः	गोपायेतम्	गोपायेत
	गोपायेयम्	गोपायेव	गोपायेम
आ.लि –	गोपाय्यात्	गोपाय्यास्ताम्	गोपाय्यासु
	गुप्यात्	गुप्यास्ताम्	गुप्यासु
	गोपाय्या	गोपाय्यास्तम्	गोपाय्यास्त
	गुप्या	गुप्यास्तम्	गुप्यास्त
	गोपाय्यासम्	गोपाय्यास्व	गोपाय्यास्म
	गुप्यासम्	गुप्यास्व	गुप्यास्म
	अगोपायीत्	अगोपायिष्टाम्	अगोपायिषुः
लुङ्—	अगोपीत्	अगोपिष्टाम्	अगोपिषु
	अगौप्सीत्	अगौप्ताम्	अगौप्सु
	अगोपायी	अगोपायिष्टम्	अगोपायिष्ट
	अगोपी	अगोपिष्टम्	अगोपिष्ट
	अगौप्सीः	अगौप्तम्	अगौप्त
	अगोपायिषम्	अगोपायिष्व	अगोपायिष्म
	अगोपिषम्	अगोपिष्व	अगोपिष्म
	अगौप्सम्	अगौप्स्व	अगौप्स्म
	अगोपायिष्यत्	अगोपायिष्यताम्	अगोपायिष्यन्
लृङ्—	अगोपिष्यत्	अगोपिष्यताम्	अगोपिष्यन्
	अगोप्स्यत्	अगोप्स्यताम्	अगोप्स्यन्

अगोपायिष्यः	अगोपायिष्यतम्	अगोपायिष्यत
अगोपिष्य	अगोपिष्यतम्	अगोपिष्यत
अगोप्स्यः	अगोप्स्यतम्	अगोप्स्यत
अगोपायिष्यम्	अगोपायिष्याव	अगोपायिष्याम
अगोपिष्यम्	अगोपिष्याव	अगोपिष्याम
अगोप्स्यम्	अगोप्स्याव	अगोप्स्याम

(१३) क्षि क्षये—(नष्ट होना) अक० । अनि० । पर० ।

लट्—क्षयति	क्षयतः	क्षयन्ति	प्र०
क्षयसि	क्षयथ	क्षयथ	म०
क्षयामि	क्षयावः	क्षयाम	उ०
लिट्—चिक्षाय	चिक्षियतु	चिक्षियु	प्र०
चिक्षयिथ-चिक्षेथ	चिक्षियथु	चिक्षिय	म०
चिक्षाय-चिक्षय	चिक्षयिव	चिक्षयिम	उ०
लुट्—क्षेता	क्षेतारौ	क्षेतार	प्र०
क्षेतासि	क्षेतास्थ	क्षेतास्थ	म०
क्षेतास्मि	क्षेतास्वः	क्षेतास्म.	उ०
लृट्—क्षेष्यति	क्षेष्यत.	क्षेष्यन्ति	प्र०
क्षेष्यसि	क्षेष्यथः	क्षेष्यथ	म०

	क्षेष्यामि	क्षेष्याव	क्षेष्यामः	उ०
लोट्—	क्षयतु-तात्	क्षयताम्	क्षयन्तु	प्र०
	क्षय-तात्	क्षयतम्	क्षयत	म०
	क्षयाणि	क्षयाव	क्षयाम	उ०
लङ्—	अक्षयत्	अक्षयताम्	अक्षयन्	प्र०
	अक्षयः	अक्षयतम्	अक्षयत	म०
	अक्षयम्	अक्षयाव	अक्षयाम	उ०
वि.लि	क्षयेत्	क्षयेताम्	क्षयेयुः	प्र०
	क्षयेः	क्षयेतम्	क्षयेत	म०
	क्षयेयम्	क्षयेव	क्षयेम	उ०
आ.लिङ्-	क्षीयात्	क्षीयास्ताम्	क्षीयासुः	प्र०
	क्षीयाः	क्षीयास्तम्	क्षीयास्त	म०
	क्षीयासम्	क्षीयास्व	क्षीयास्म	उ०
लुङ्—	अक्षैषीत्	अक्षैष्टाम्	अक्षैषुः	प्र०
	अक्षैषीः	अक्षैष्टम्	अक्षैष्ट	म०
	अक्षैषम्	अक्षैष्व	अक्षैष्म	उ०
लृङ्—	अक्षेष्यत्	अक्षेष्यताम्	अक्षेष्यन्	प्र०

अक्षेप्य	अक्षेप्यतम्	अक्षेप्यत	म०
अक्षेप्यम्	अक्षेप्याव	अक्षेप्याम	उ०

(१४) तप सन्तापे (दुःखी होना) । अक० अनिट् । पर० ।

लट्—तपति	तपतः	तपन्ति	प्र०
तपसि	तपथः	तपथ	म०
तपामि	तपावः	तपामः	उ०
लिट्—तताप	तेपतुः	तेपुः	प्र०
तेपिथ-ततप्थ	तेपथुः	तेप	म०
तताप ततप	तेपिव	तेपिम	उ०
लुट्—तप्ता	तप्तारौ	तप्तारः	प्र०
तप्तासि	तप्तास्थः	तप्तास्थ	म०
तप्तास्मि	तप्तास्वः	तप्तास्मः	उ०
लृट्—तप्स्यति	तप्स्यतः	तप्स्यन्ति	प्र०
तप्स्यसि	तप्स्यथः	तप्स्यथ	म०
तप्स्यामि	तप्स्यावः	तप्स्यामः	उ०
लोट्—तपतु-तात्	तपताम्	तपन्तु	प्र०
तप-तात्	तपतम्	तपत	म०

	तपानि	तपाव	तपाम	उ०
लङ्—	अतपत्	अतपताम्	अपतन्	प्र०
	अतप	अतपतम्	अतपत	म०
	अतपम्	अतपाव	अतपाम	उ०
वि.लि–	तपेत्	तपेताम्	तपेयु	प्र०
	तपे	तपेतम्	तपेत	म०
	तपेयम्	तपेव	तपेम	उ०
आ लि.–	तप्यात्	तप्यास्ताम्	तप्यासु.	प्र०
	तप्या.	तप्यास्तम्	तप्यास्त	म०
	तप्यासम्	तप्यास्व	तप्यास्म	उ०
लुङ्—	अताप्सीत्	अताप्ताम्	अताप्सुः	प्र०
	अताप्सीः	अताप्तम्	अताप्त	म०
	अताप्सम्	अताप्स्व	अताप्स्म	उ०
लृङ्—	अतप्स्यत्	अतप्स्यताम्	अतप्स्यन्	प्र०
	अतप्स्य.	अतप्स्यतम्	अतप्स्यत	म०
	अतप्स्यम्	अतप्स्याव	अतप्स्याम	उ०

(१९) क्रमु पादविक्षेपे (चलना) सकर्मक । सेट। परस्मैपदी ।

लट्-	क्राम्यति / क्रामति	क्राम्यत / क्रामत	क्राम्यन्ति / क्रामन्ति	प्र०
	क्राम्यसि / क्रामसि	क्राम्यथ / क्रामथ	क्राम्यथ / क्रामथ	म०
	क्राम्यामि / क्रामामि	क्राम्याव / क्रामाव	क्राम्याम / क्रामाम	उ०
लिट्—	चक्राम	चक्रमतु	चक्रमु	प्र०
	चक्रमिथ	चक्रमथु	चक्रम	म०
	चक्राम चक्रम	चक्रमिव	चक्रमिम	उ०
लुट्—	क्रमिता	क्रमितारौ	क्रमितारः	प्र०
	क्रमितासि	क्रमितास्थ.	क्रमितास्थ	म०
	क्रमितास्मि	क्रमितास्व॰	क्रमितास्मः	उ०
लृट्—	क्रमिष्यति	क्रमिष्यत.	क्रमिष्यन्ति	प्र०
	क्रमिष्यसि	क्रमिष्यथ	क्रमिष्यथ	म०
	क्रमिष्यामि	क्रमिष्याव	क्रमिष्याम.	उ०
लोट्-	क्राम्यतु तात् / क्रामतु तात्	क्राम्यताम् / क्रामताम्	क्राम्यन्तु / क्रामन्तु	प्र०

	काम्य-तात् काम-तात्	काम्यतम् कामतम्	काम्यत कामत	म०
	काम्याणि कामाणि	काम्याव कामाव	काम्याम कामाम	उ०
लङ्-	अकाम्यत् अकामत्	अकाम्यताम् अकामताम्	अकाम्यन् अकामन्	प्र०
	अकाम्य अकाम•	अकाम्यतम् अकामतम्	अकाम्यत अकामत	म०
	अकाम्यम् अकामम्	अकाम्याव अकामाव	अकाम्याम अकामाम	उ०
व.लि-	काम्येत् कामेत्	काम्येताम् कामेताम्	काम्येयु• कामेयु	प्र०
	काम्ये• कामे	काम्येतम् कामेतम्	काम्येत कामेत	म०
	काम्येयम् कामेयम्	काम्येव कामेव	काम्येम कामेम	उ०
आ लिङ्-	क्रम्यात्	क्रम्यास्ताम्	क्रम्यासु•	प्र०
	क्रम्या	क्रम्यास्तम्	क्रम्यास्त	म०
	क्रम्यासम्	क्रम्यास्व	क्रम्यास्म	उ०

लुङ्—अक्रमीत्	अक्रमिष्टाम्	अक्रमिषु	प्र०
अक्रमीः	अक्रमिष्टम्	अक्रमिष्ट	म०
अक्रमिषम्	अक्रमिष्व	अक्रमिष्म	उ०
लृङ्—अक्रमिष्यत्	अक्रमिष्यताम्	अक्रमिष्यन्	प्र०
अक्रमिष्य	अक्रमिष्यतम्	अक्रमिष्यत	म०
अक्रमिष्यम्	अक्रमिष्याव	अक्रमिष्याम	उ०

(१६) पा पाने (पीना) सकर्मक । अनिट् । परस्मैपदी ।

लट्—पिबति	पिबत	पिबन्ति	प्र०
पिबसि	पिबथ	पिबथ	म०
पिबामि	पिबाव	पिबाम.	उ०
लिट्—पपौ	पपतु	पपु	प्र०
पपिथ पपाथ	पपथु	पप	म०
पपौ	पपिव	पपिम	उ०
लुट्—पाता	पातारौ	पातार	प्र०
पातासि	पातास्थः	पातास्थ	म०
पातास्मि	पातास्वः	पातास्म.	उ०
लृट्—पास्यति	पास्यत.	पास्यन्ति	प्र०

पास्यसि	पास्यथः	पास्यथ	म०
पास्यामि	पास्यावः	पास्यामः	उ०
लोट्—पिबतु तात्	पिबताम्	पिबन्तु	प्र०
पिब तात्	पिबतम्	पिबत	म०
पिबानि	पिबाव	पिबाम	उ०
लङ्—अपिबत्	अपिबताम्	अपिबन्	प्र०
अपिबः	अपिबतम्	अपिबत	म०
अपिबम्	अपिबाव	अपिबाम	उ०
वि.लि.—पिबेत्	पिबेताम्	पिबेयुः	प्र०
पिबेः	पिबेतम्	पिबेत	म०
पिबेयम्	पिबेव	पिबेम	उ०
आ लिङ्-पेयात्	पेयास्ताम्	पेयासुः	प्र०
पेयाः	पेयास्तम्	पेयास्त	म०
पेयासम्	पेयास्व	पेयास्म	उ०
लुङ्—अपात्	अपाताम्	अपुः	प्र०
अपाः	अपातम्	अपात	म०
अपाम्	अपाव	अपाम	उ०

लृङ्—अपास्यत्	अपास्यताम्	अपास्यन्	प्र०
अपास्य	अपास्यतम्	अपास्यत	उ०
अपास्यम्	अपास्याव	अपास्याम	उ०

(१७) ग्लै हर्षक्षये (धातुक्षय आदि रोग से उदास होना)

अकर्मक । अनिट् । परस्मैपदी ।

लट्—ग्लायति	ग्लायतः	ग्लायन्ति	प्र०
ग्लायसि	ग्लायथ	ग्लायथ	म०
ग्लायामि	ग्लायाव.	ग्लायाम	उ०
लिट्—जग्लौ	जग्लतु	जग्लु	प्र०
जग्लिथ जग्लाथ	जग्लथु	जग्ल	म०
जग्लौ	जग्लिव	जग्लिम	उ०
लुट्—ग्लाता	ग्लातारौ	ग्लातार.	प्र०
ग्लातासि	ग्लातास्थ	ग्लातास्थ	म०
ग्लातास्मि	ग्लातास्वः	ग्लातास्म.	उ०
लृट्—ग्लास्यति	ग्लास्यत.	ग्लास्यन्ति	प्र०
ग्लास्यसि	ग्लास्यथः	ग्लास्यथ	म०
ग्लास्यामि	ग्लास्याव.	ग्लास्याम.	उ०

लोट्—	ग्लायतु-तात्	ग्लायताम्	ग्लायन्तु	प्र०
	ग्लाय-तात्	ग्लायतम्	ग्लायत	म०
	ग्लायानि	ग्लायाव	ग्लायाम	उ०
लङ्—	अग्लायत्	अग्लायताम्	अग्लायन्	प्र०
	अग्लाय	अग्लायतम्	अग्लायत	म०
	अग्लायम्	अग्लायाव	अग्लायाम	उ०
वि.लिङ्	ग्लायेत्	ग्लायेताम्	ग्लायेयुः	प्र०
	ग्लायेः	ग्लायेतम्	ग्लायेत	म०
	ग्लायेयम्	ग्लायेव	ग्लायेम	उ०
आ लि.	ग्लेयात् / ग्लायात्	ग्लेयास्ताम् / ग्लायास्ताम्	ग्लेयासुः / ग्लायासुः	प्र०
	ग्लेयाः / ग्लायाः	ग्लेयास्तम् / ग्लायास्तम्	ग्लेयास्त / ग्लायास्त	म०
	ग्लेयासम् / ग्लायासम्	ग्लेयास्व / ग्लायास्व	ग्लेयास्म / ग्लायास्म	उ०
लुङ्—	अग्लासीत्	अग्लासिष्टाम्	अग्लासिषुः	प्र०
	अग्लासीः	अग्लासिष्टम्	अग्लासिष्ट	म०
	अग्लासिषम्	अग्लासिष्व	अग्लासिष्म	उ०

लृङ्—अग्लास्यत्	अग्लास्यताम्	अग्लास्यन्	प्र०
अग्लास्यः	अग्लास्यतम्	अग्लास्यत	म०
अग्लास्यम्	अग्लास्याव	अग्लास्याम	उ०

(१८) ह्वृ कौटिल्ये (कुटिलता करना) अक०। अनि०। पर०।

लट्—ह्वरति	ह्वरत	ह्वरन्ति	प्र०
ह्वरसि	ह्वरथ	ह्वरथ	म०
ह्वरामि	ह्वराव	ह्वराम	उ०
लिट्—जह्वार	जह्वरतु	जह्वरु.	प्र०
जह्वर्थ	जह्वरथु	जह्वर	म०
जह्वार	जह्वरिव	जह्वरिम	उ०
लुट्—ह्वर्ता	ह्वर्तारौ	ह्वर्तार	प्र०
ह्वर्तासि	ह्वर्तास्थ	ह्वर्तास्थ	म०
ह्वर्तास्मि	ह्वर्तास्व	ह्वर्तास्म	उ०
लृट्—ह्वरिष्यति	ह्वरिष्यत	ह्वरिष्यन्ति	प्र०
ह्वरिष्यसि	ह्वरिष्यत.	ह्वरिष्यथ	म०
ह्वरिष्यामि	ह्वरिष्याव.	ह्वरिष्याम	उ०
लोट्—ह्वरतु-तात्	ह्वरताम्	ह्वरन्तु	प्र०

	हर-तात्	हरतम्	हरत	म०
	हराणि	हराव	हराम	उ०
लङ्—	अहरत्	अहरताम्	अहरन्	प्र०
	अहर	अहरतम्	अहरत	म०
	अहरम्	अहराव	अहराम	उ०
वि लि०	हरेत्	हरेताम्	हरेयु	प्र०
	हरे	हरेतम्	हरेत	म०
	हरेयम्	हरेव	हरेम	उ०
आ लिङ्	ह्रियात्	ह्रियास्ताम्	ह्रियासु	प्र०
	ह्रिया	ह्रियास्तम्	ह्रियास्त	म०
	ह्रियासम्	ह्रियास्व	ह्रियास्म	उ०
लुङ्—	अहार्षीत्	अहार्ष्टाम्	अहार्षुं	प्र०
	अहार्षी	अहार्ष्टम्	अहार्ष्ट	म०
	अहार्षम्	अहार्ष्व	अहार्ष्म	उ०
लृङ्—	अहरिष्यत्	अहरिष्यताम्	अहरिष्यन्	प्र०
	अहरिष्य.	अहरिष्यतम्	अहरिष्यत	म०
	अहरिष्यम्	अहरिष्याव	अहरिष्याम	उ०

११) श्रु श्रवणे (सुनना) सकर्मक । अनिट् । परस्मैपदी ।

लट्—	शृणोति	शृणुत	शृण्वन्ति	प्र०
	शृणोषि	शृणुथ	शृणुथ	म०
	शृणोमि	शृणुव -शृण्व.	शृणुम -शृण्म	उ०
लिट्—	शुश्राव	शुश्रुवतु॰	शुश्रुवु	प्र०
	शुश्रोथ	शुश्रुवथु	शुश्रुव	म०
	शुश्राव–शुश्रव	शुश्रुविव	शुश्रुविम	उ०
लुट्—	श्रोता	श्रोतारौ	श्रोतार.	प्र०
	श्रोतासि	श्रोतास्थ	श्रोतास्थ	म०
	श्रोतास्मि	श्रोतास्व	श्रोतास्म	उ०
लृट्—	श्रोष्यति	श्रोष्यतः	श्रोष्यन्ति	प्र०
	श्रोष्यसि	श्रोष्यथ	श्रोष्यथ	म०
	श्रोष्यामि	श्रोष्याव	श्रोष्याम	उ०
लोट्—	शृणोतु–शृणुतात्	शृणुताम्	शृण्वन्तु	प्र०
	शृणु–शृणुतात्	शृणुतम्	शृणुत	म०
	शृणवानि	शृणवाव	शृणवाम	उ०
लङ्—	अशृणोत्	अशृणुताम्	अशृण्वन्	प्र०

	अशृणो	अशृणुतम्	अशृणुत	म०
	अशृणवम्	अशृणुव-अशृण्व	अशृणुम-अशृण्म	उ०
वि.लिङ्	शृणुयात्	शृणुयाताम्	शृणुयुः	प्र०
	शृणुयाः	शृणुयातम्	शृणुयात	म०
	शृणुयाम्	शृणुयाव	शृणुयाम	उ०
आ.लिङ्-	श्रूयात्	श्रूयास्ताम्	श्रूयासुः	प्र०
	श्रूयाः	श्रूयास्तम्	श्रूयास्त	म०
	श्रूयासम्	श्रूयास्व	श्रूयास्म	उ०
लुङ्—	अश्रौषीत्	अश्रौष्टाम्	अश्रौषुः	प्र०
	अश्रौषीः	अश्रौष्टम्	अश्रौष्ट	म०
	अश्रौषम्	अश्रौष्व	अश्रौष्म	उ०
लृङ्—	अश्रोष्यत्	अश्रोष्यताम्	अश्रोष्यन्	प्र०
	अश्रोष्यः	अश्रोष्यतम्	अश्रोष्यत	म०
	अश्रोष्यम्	अश्रोष्याव	अश्रोष्याम	उ०

(२०) गम्लृ गतौ (जाना) सक० । अनिट् । पर० ।

लट्—	गच्छति	गच्छतः	गच्छन्ति	प्र०
	गच्छसि	गच्छथः	गच्छथ	म०

	गच्छामि	गच्छाव	गच्छाम	उ०
लिट्—	जगाम	जग्मतु	जग्मु	प्र०
	जगमिथ जगन्थ	जग्मथु	जग्म	म०
	जगाम जगम	जग्मिव	जग्मिम	उ०
लुट्—	गन्ता	गन्तारौ	गन्तार	प्र०
	गन्तासि	गन्तास्थ	गन्तास्थ	म०
	गन्तास्मि	गन्तास्व	गन्तास्म	उ०
लृट्—	गमिष्यति	गमिष्यत	गमिष्यन्ति	प्र०
	गमिष्यसि	गमिष्यथ	गमिष्यथ	म०
	गमिष्यामि	गमिष्याव	गमिष्याम	उ०
लोट्—	गच्छतु-तात्	गच्छताम्	गच्छन्तु	प्र०
	गच्छ तात्	गच्छतम्	गच्छत	म०
	गच्छानि	गच्छाव	गच्छाम	उ०
लङ्—	अगच्छत्	अगच्छताम्	अगच्छन्	प्र०
	अगच्छ	अगच्छतम्	अगच्छत	म०
	अगच्छम्	अगच्छाव	अगच्छाम्	उ०
वि.लिङ्	गच्छेत्	गच्छेताम्	गच्छेयु.	प्र०

गच्छे	गच्छेतम्	गच्छेत	म०
गच्छेयम्	गच्छेव	गच्छेम	उ०
आ लिङ्-गम्यात्	गम्यास्ताम्	गम्यासु	प्र०
गम्या	गम्यास्तम्	गम्यास्त	म०
गम्यासम्	गम्यास्व	गम्यास्म	उ०
लुङ्—अगमत्	अगमताम्	अगमन्	प्र०
अगम	अगमतम्	अगमत	म०
अगमम्	अगमाव	अगमाम	उ०
लृङ्—अगमिष्यत्	अगमिष्यताम्	अगमिष्यन्	प्र०
अगमिष्य	अगमिष्यतम्	अगमिष्यत	म०
अगमिष्यम्	अगमिष्याव	अगमिष्याम	उ०

(२१) एध वृद्धौ (बढ़ना) अकर्मक । सेट् । आत्मनेपदी ।

लट्—एधते	एधेते	एधन्ते	प्र०
एधसे	एधेथे	एधध्वे	म०
एधे	एधावहे	एधामहे	उ०
लिट्—एधाञ्चक्रे	एधाञ्चक्राते	एधाञ्चक्रिरे	प्र०
एधाञ्चकृषे	एधाञ्चक्राथे	एधाञ्चकृढ्वे	म०

	एधाञ्चक्रे	एधाञ्चकृवहे	एधाञ्चकृमहे	उ

एवम्—'एधामास' 'एधाम्बभूव' इत्यादि बोध्यम् ।

लुट्—	एधिता	एधितारौ	एधितारः	प्र०
	एधितासे	एधितासाथे	एधिताध्वे	म०
	एधिताहे	एधितास्वहे	एधितास्महे	उ०
लृट्—	एधिष्यते	एधिष्येते	एधिष्यन्ते	प्र०
	एधिष्यसे	एधिष्येथे	एधिष्यध्वे	म०
	एधिष्ये	एधिष्यावहे	एधिष्यामहे	उ०
लोट्—	एधताम्	एधेताम्	एधन्ताम्	प्र०
	एधस्व	एधेथाम्	एधध्वम्	म०
	एधै	एधावहै	एधामहै	उ०
लङ्—	ऐधत	ऐधेताम्	ऐधन्त	प्र०
	ऐधथाः	ऐधेथाम्	ऐधध्वम्	म०
	ऐधे	ऐधावहि	ऐधामहि	उ०
वि लि.—	एधेत	एधेयाताम्	एधेरन्	प्र०
	एधेथाः	एधेयाथाम्	एधेध्वम्	म०
	एधेय	एधेवहि	एधेमहि	उ०

आ लि—	एधिषीष्ट	एधिषीयास्ताम्	एधिषीरन्	प्र०
	एधिषीष्ठाः	एधिषीयास्थाम्	एधिषीध्वम्	म०
	एधिषीय	एधिषीवहि	एधिषीमहि	उ०
लुङ्—	ऐधिष्ट	ऐधिषाताम्	ऐधिषत	प्र०
	ऐधिष्ठाः	ऐधिषाथाम्	ऐधिढ्वम्	म०
	ऐधिषि	ऐधिष्वहि	ऐधिष्महि	उ०
लृङ्—	ऐधिष्यत	ऐधिष्येताम्	ऐधिष्यन्त	प्र०
	ऐधिष्यथाः	ऐधिष्येथाम्	ऐधिष्यध्वम्	म०
	ऐधिष्ये	ऐधिष्यावहि	ऐधिष्यामहि	उ०

(२२) कमु कान्तौ (इच्छा करना) सकर्मक ।
सेट । आत्मनेपदी ।

लट्—	कामयते	कामयेते	कामयन्ते	प्र०
	कामयसे	कामयेथे	कामयध्वे	म०
	कामये	कामयावहे	कामयामहे	उ०
लिट्—	कामयाञ्चक्रे / चकमे	कामयाञ्चक्राते / चकमाते	कामयाञ्चक्रिरे / चकमिरे	प्र०
	कामयाञ्चकृषे / चकमिषे	कामयाञ्चक्राथे / चकमाथे	कामयाञ्चकृढ्वे / चकमिध्वे	म०

	कामयाञ्चक्रे / चकमे	कामयाञ्चकृवहे / चकमिवहे	कामयाञ्चकृमहे / चकमिमहे	उ०
लुट्-	कामयिता / कमिता	कामयितारौ / कमितारौ	कामयितारः / कमितारः	प्र०
	कामयितासे / कमितासे	कामयितासाथे / कमितासाथे	कामयिताध्वे / कमिताध्वे	म०
	कामयिताहे / कमिताहे	कामयितास्वहे / कमितास्वहे	कामयितास्महे / कमितास्महे	उ०
लृट्-	कामयिष्यते / कमिष्यते	कामयिष्येते / कमिष्येते	कामयिष्यन्ते / कमिष्यन्ते	
	कामयिष्यसे / कमिष्यसे	कामयिष्येथे / कमिष्येथे	कामयिष्यध्वे / कमिष्यध्वे	
	कामयिष्ये / कमिष्ये	कामयिष्यावहे / कमिष्यावहे	कामयिष्यामहे / कमिष्यामहे	
लोट्—	कामयताम्	कामयेताम्	कामयन्ताम्	
	कामयस्व	कामयेयाम्	कामयध्वम्	
	कामयै	कामयावहै	कामयामहै	
लङ्—	अकामयत	अकामयेताम्	अकामयन्त	
	अकामयथाः	अकामयेथाम्	अकामयध्वम्	

	अकामये	अकामयावहि	अकामयामहि
वि लि-	कामयेत	कामयेयाताम्	कामयेरन्
	कामयेथा	कामयेयाथाम्	कामयेध्वम्
	कामयेय	कामयेवहि	कामयेमहि
आ.लि.	कामयिषीष्ट कमिषीष्ट	कामयिषीयास्ताम् कमिषीयास्ताम्	कामयिषीरन् कमिषीरन्
	कामयिषीष्ठा कमिषीष्ठा	कामयिषीयास्ताम् कमिषीयास्ताम्	कामयिषीढ् कामयिषीध्वम् कमिषीध्वम्वम्
	कामयिषीय कमिषीय	कामयिषीवहि कमिषीवहि	कामयिषीमहि कमिषीमहि
लुङ्-	अचीकमत अचकमत	अचीकमेताम् अचकमेताम्	अचीकमन्त अचकमन्त
	अचीकमथा अचकमथाः	अचीकमेथाम् अचकमेथाम्	अचीकमध्वम् अचकमध्वम्
	अचीकमे अचकमे	अचीकमावहि अचकमावहि	अचीकमामहि अचकमामहि
लृङ्-	अकामयिष्यत अकमिष्यत	अकामयिष्येताम् अकमिष्येताम्	अकामयिष्यन्त अकमिष्यन्त

{ अकामयिष्यथा	अकामयिष्येथाम्	आकमयिष्यध्वम्
{ अकमिष्यथा	अकमिष्येथाम्	अकमिष्यध्वम्
{ अकामयिष्ये	अकामयिष्यावहि	अकामयिष्यामहि
{ अकमिष्ये	अकमिष्यावहि	अकमिष्यामहि

(२४) अय गतौ (जाना) सकर्मक । सेट् । आत्मनेपदी ।

लट्—	अयते	अयेते	अयन्ते	प्र०
	अयसे	अयेथे	अयध्वे	म०
	अये	अयावहे	अयामहे	उ०
लिट्—	अयाञ्चक्रे	अयाञ्चक्राते	अयाञ्चक्रिरे	प्र०
	अयाञ्चकृषे	अयाञ्चक्राथे	अयाञ्चकृढ्वे	म०
	अयाञ्चक्रे	अयाञ्चकृवहे	अयाञ्चकृमहे	उ०
लुट्—	अयिता	अयितारौ	अयितार	प्र०
	अयितासे	अयितासाथे	अयिताध्वे	म०
	अयिताहे	अयितास्वहे	अयितास्महे	उ०
लृट्—	अयिष्यते	अयिष्येते	अयिष्यन्ते	प्र०
	अयिष्यसे	अयिष्येथे	अयिष्यध्वे	म०
	अयिष्ये	अयिष्यावहे	अयिष्यामहे	उ०

लोट्—	अयताम्	अयेताम्	अयन्ताम्	प्र०
	अयस्व	अयेथाम्	अयध्वम्	म०
	अयै	अयावहै	अयामहै	उ०
लङ्—	आयत	आयेताम्	आयन्त	प्र०
	आयथाः	आयेथाम्	आयध्वम्	म०
	आये	आयावहि	आयामहि	उ०
वि. लिङ्	अयेत	अयेयाताम्	अयेरन्	प्र०
	अयेथाः	अयेयाथाम्	अयेध्वम्	म०
	अयेय	अयेवहि	अयेमहि	उ०
आ. लिङ्-	अयिषीष्ट	अयिषीयास्ताम्	अयिषीरन्	प्र०
	अयिषीष्ठाः	अयिषीयास्थाम्	अयिषीढ्वम् / अयिषीध्वम्	
	अयिषीय	अयिषीवहि	अयिषीमहि	
लुङ्—	आयिष्ट	आयिषाताम्	आयिषत	
	आयिष्ठाः	आयिषाथाम्	आयिढ्वम् ध्वम्	
	आयिषि	आयिष्वहि	आयिष्महि	
लृङ्—	आयिष्यत	आयिष्येताम्	आयिष्यन्त	

	आयिष्यथा॰	आयिष्येथाम्	आयिष्यध्वम्	म०
	आयिष्ये	आयिष्यावहि	आयिष्यामहि	उ०

(२९) द्युत दीप्तौ (चमकना) अकर्मक । सेट् । आत्मनेपदी ।

लट्—	द्योतते	द्योतेते	द्योतन्ते	प्र०
	द्योतसे	द्योतेथे	द्योतध्वे	म०
	द्योते	द्योतावहे	द्योतामहे	उ०
लिट्—	दिद्युते	दिद्युताते	दिद्युतिरे	प्र०
	दिद्युतिषे	दिद्युताथे	दिद्युतिध्वे	म०
	दिद्युते	दिद्युतिमहे	दिद्युतिमहे	उ०
लुट्—	द्योतिता	द्योतितारौ	द्योतितार	प्र०
	द्योतितासे	द्योतितासाथे	द्योतिताध्वे	म०
	द्योतिताहे	द्योतितास्वहे	द्योतितास्महे	उ०
लृट्—	द्योतिष्यते	द्योतिष्येते	द्योतिष्यन्ते	प्र०
	द्योतिष्यसे	द्योतिष्येथे	द्योतिष्यध्वे	म०
	द्योतिष्ये	द्योतिष्यावहे	द्योतिष्यामहे	उ०
लोट्—	द्योतताम्	द्योतेताम्	द्योतन्ताम्	प्र०
	द्योतस्व	द्योतेथाम्	द्योतध्वम्	म०

	द्योतै	द्योतावहै	द्योतामहै	उ०
लङ्—	अद्योतत	अद्योतेताम्	अद्योतन्त	प्र०
	अद्योतथा:	अद्योतेथाम्	अद्योतध्वम्	म०
	अद्योते	अद्योतावहि	अद्योतामहि	उ०
वि.लिङ्	द्योतेत	द्योतेयाताम्	द्योतेरन्	प्र०
	द्योतेथा:	द्योतेयाथाम्	द्योतेध्वम्	म०
	द्योतेय	द्योतेवहि	द्योतेमहि	उ०
आ लिङ्	द्योतिषीष्ट	द्योतिषीयास्ताम्	द्योतिषीरन्	प्र०
	द्योतिषीष्ठाः	द्योतिषीयास्थाम्	द्योतिषीध्वम्	म०
	द्योतिषीय	द्योतिषीवहि	द्योतिषीमहि	उ०
लुङ्—	अद्युतत्	अद्युतताम्	अद्युतन्	प्र०
	अद्युतः	अद्युततम्	अद्युतत	म०
	अद्युतम्	अद्युताव	अद्युताम	उ०

'द्युद्भ्यो लुङि' इत्यनेन परस्मैपदविकल्पपक्षे—

अद्योतिष्ट	अद्योतिषाताम्	अद्योतिषत
अद्योतिष्ठा:	अद्योतिषाथाम्	अद्योतिढ्वम्
अद्योतिषि	अद्योतिष्वहि	अद्योतिष्महि

लृङ्—अद्योतिष्यत	अद्योतिष्येताम्	अद्योतिष्यन्त	
अद्योतिष्यथा,	अद्योतिष्येथाम्	अद्योतिष्यध्वम्	
अद्योतिष्ये	अद्योतिष्यावहि	अद्योतिष्यामहि	

(२६) श्विता वर्णे (सफेद होना) अकर्मक। सेट्। आत्मनेपदी।

लट्—श्वेतते	श्वेतेते	श्वेतन्ते	प्र०
श्वेतसे	श्वेतेथे	श्वेतध्वे	म०
श्वेते	श्वेतावहे	श्वेतामहे	उ०
लिट्—शिश्विते	शिश्विताते	शिश्वितिरे	प्र०
शिश्वितिषे	शिश्विताथे	शिश्वितिध्वे	म०
शिश्विते	शिश्वितिवहे	शिश्वितिमहे	उ०
लुट्—श्वेतिता	श्वेतितारौ	श्वेतितारः	प्र०
श्वेतितासे	श्वेतितासाथे	श्वेतिताध्वे	म०
श्वेतिताहे	श्वेतितास्वहे	श्वेतितास्महे	उ०
लृट्—श्वेतिष्यते	श्वेतिष्येते	श्वेतिष्यन्ते	प्र०
श्वेतिष्यसे	श्वेतिष्येथे	श्वेतिष्यध्वे	म०
श्वेतिष्ये	श्वेतिष्यावहे	श्वेतिष्यामहे	उ०
लोट्—श्वेतताम्	श्वेतेताम्	श्वेतन्ताम्	प्र०

	श्वेतस्व	श्वेतेथाम्	श्वेतध्वम्	म०
	श्वेतै	श्वेतावहै	श्वेतामहै	उ०
लङ्—	अश्वेतत	अश्वेतेताम्	अश्वेतन्त	प्र०
	अश्वेतथा	अश्वेतेथाम्	अश्वेतध्वम्	म०
	अश्वेते	अश्वेतावहि	अश्वेतामहि	उ०
वि लि –	श्वेतेत	श्वेतेयाताम्	श्वेतेरन्	प्र०
	श्वेतेथा.	श्वेतेयाथाम्	श्वेतेध्वम्	म०
	श्वेतेय	श्वेतेवहि	श्वेतेमहि	उ०
आ.लि.–	श्वेतिषीष्ट	श्वेतिषीयास्तां	श्वेतिषीरन्	प्र०
	श्वेतिषीष्ठा'	श्वेतिषीयास्थां	श्वेतिषीध्वम्	म०
	श्वेतिषीय	श्वेतिषीवहि	श्वेतिषीमहि	उ०
लुङ्—	अश्वितत्	अश्वितताम्	अश्वितन्	प्र०
	अश्वित.	अश्विततम्	अश्वितत	म०
	अश्वितम्	अश्विताव	अश्विताम	उ०

'द्युद्भ्यो लुङि' इति विकल्पपक्षे—

अश्वेतिष्ट	अश्वेतिषाताम्	अश्वेतिषत	प्र०
अश्वेतिष्ठा	अश्वेतिषाथाम्	अश्वेतिढ्वम्	म०

	अश्वेतिषि	अश्वेतिष्वहि	अश्वेतिष्महि	उ०
लृङ्—	अश्वेतिष्यत	अश्वेतिष्येताम्	अश्वेतिष्यन्त	प्र०
	अश्वेतिष्यथाः	अश्वेतिष्येथाम्	अश्वेतिष्यध्वम्	म०
	अश्वेतिष्ये	अश्वेतिष्यावहि	अश्वेतिष्यामहि	उ०

(२७) ञिमिदा (मिद्) स्नेहने (चिकना होना) अ० । से० ।

लट्—	मेदते	मेदेते	मेदन्ते	प्र०
	मेदसे	मेदेथे	मेदध्वे	म०
	मेदे	मेदावहे	मेदामहे	उ०
लिट्—	मिमिदे	मिमिदाते	मिमिदिरे	प्र०
	मिमिदिषे	मिमिदाथे	मिमिदिध्वे	म०
	मिमिदे	मिमिदिवहे	मिमिदिमहे	उ०
लुट्—	मेदिता	मेदितारौ	मेदितारः	प्र०
	मेदितासे	मेदितासाथे	मेदिताध्वे	म०
	मेदिताहे	मेदितास्वहे	मेदितास्महे	उ०
लृट्—	मेदिष्यते	मेदिष्येते	मेदिष्यन्ते	प्र०
	मेदिष्यसे	मेदिष्येथे	मेदिष्यध्वे	म०
	मेदिष्ये	मेदिष्यावहे	मेदिष्यामहे	उ०

लोट्—	मेदताम्	मेदेताम्	मेदन्ताम्	प्र०
	मेदस्व	मेदेथाम्	मेदध्वम्	म०
	मेदै	मेदावहै	मेदामहै	उ०
लङ्—	अमेदत	अमेदेताम्	अमेदन्त	प्र०
	अमेदथा	अमेदेथाम्	अमेदध्वम्	म०
	अमेदे	अमेदावहि	अमेदामहि	उ०
वि लि.-	मेदेत	मेदेयाताम्	मेदेरन्	प्र०
	मेदेथा	मेदेयाथाम्	मेदेध्वम्	म०
	मेदेय	मेदेवहि	मेदेमहि	उ०
आ.लि —	मेदिषीष्ट	मेदिषीयास्ताम्	मेदिषीरन्	प्र०
	मेदिषीष्ठा	मेदिषीयास्थाम्	मेदिषीध्वम्	म०
	मेदिषीय	मेदिषीवहि	मेदिषीमहि	उ०
लुङ्—	अमिदत्	अमिदताम्	अमिदन्	प्र०
	अमिद	अमिदतम्	अमिदत	म०
	अमिदम्	अमिदाव	अमिदाम	उ०

'द्युद्भ्यो लुङि' इति विकल्पपक्षे—

अमेदिष्ट	अमेदिषाताम्	अमेदिषत	प्र०

	अमेदिष्ठा	अमेदिषाथाम्	अमेदिढ्वम्	म०
	अमेदिषि	अमेदिष्वहि	अमेदिष्महि	उ०
लृङ्	—अमेदिष्यत	अमेदिष्येताम्	अमेदिष्यन्त	प्र०
	अमेदिष्यथाः	अमेदिष्येथाम्	अमेदिष्यध्वम्	म०
	अमेदिष्ये	अमेदिष्यावहि	अमेदिष्यामहि	उ०

(२८) रुच् दीप्तौ अभिप्रीतौ च (चमकना और रुचना)

अ० । स० । से० ।

लट्	—रोचते	रोचेते	रोचन्ते	प्र०
	रोचसे	रोचेथे	रोचध्वे	म०
	रोचे	रोचावहे	रोचामहे	उ०
लिट्	—रुरुचे	रुरुचाते	रुरुचिरे	प्र०
	रुरुचिषे	रुरुचाथे	रुरुचिध्वे	म०
	रुरुचे	रुरुचिवहे	रुरुचिमहे	उ०
लुट्	—रोचिता	रोचितारौ	रोचितारः	प्र०
	रोचितासे	रोचितासाथे	रोचिताध्वे	म०
	रोचिताहे	रोचितास्वहे	रोचितास्महे	उ०
लृट्	—रोचिष्यते	रोचिष्येते	रोचिष्यन्ते	प्र०

	रोचिष्यसे	रोचिष्येथे	रोचिष्यध्वे	म०
	रोचिष्ये	रोचिष्यावहे	रोचिष्यामहे	उ०
लोट्—	रोचताम्	रोचेताम्	रोचन्ताम्	प्र०
	रोचस्व	रोचेथाम्	रोचध्वम्	म०
	रोचै	रोचावहै	रोचामहै	उ०
लङ्—	अरोचत	अरोचेताम्	अरोचन्त	प्र०
	अरोचथा'	अरोचेथाम्	अरोचध्वम्	म०
	अरोचे	अरोचावहि	अरोचामहि	उ०
वि लि.	रोचेत	रोचेयाताम्	रोचेरन्	प्र०
	रोचेथाः	रोचेयाथाम्	रोचेध्वम्	म०
	रोचेय	रोचेवहि	रोचेमहि	उ०
आ लि --	रोचिषीष्ट	रोचिषीयास्ताम्	रोचिषीरन्	प्र०
	रोचिषीष्ठा	रोचिषीयास्थाम्	रोचिषीध्वम्	म०
	रोचिषीय	रोचिषीवहि	रोचिषीमहि	उ०
लुङ्—	अरोचत्	अरोचताम्	अरोचन्	प्र०
	अरोच	अरोचतम्	अरोचत	म०
	अरोचम्	अरोचाव	अरोचाम्	उ०

'द्युद्भ्यो लुङि' इति विकल्पपक्षे—

	अरोचिष्ट	अरोचिषाताम्	अरोचिषत
	अरोचिष्ठाः	अरोचिषाथाम्	अरोचिढ्वम्
	अरोचिषि	अरोचिष्वहि	अरोचिष्महि
लृङ्—	अरोचिष्यत	अरोचिष्येताम्	अरोचिष्यन्त
	अरोचिष्यथाः	अरोचिष्येथाम्	अरोचिष्यध्वम्
	अरोचिष्ये	अरोचिष्यावहि	अरोचिष्यामहि

(२९) घुट परिवर्तने (भग आदि को घोटना) स०।से०।आ०।

लट्—	घोटते	घोटेते	घोटन्ते	प्र०
	घोटसे	घोटेथे	घोटध्वे	म०
	घोटे	घोटावहे	घोटामहे	उ०
लिट्—	जुघुटे	जुघुटाते	जुघुटिरे	प्र०
	जुघुटिषे	जुघुटाथे	जुघुटिध्वे	म०
	जुघुटे	जुघुटिवहे	जुघुटिमहे	उ०
लुट्—	घोटिता	घोटितारौ	घोटितारः	प्र०
	घोटितासे	घोटितासाथे	घोटिताध्वे	म०
	घोटिताहे	घोटितास्वहे	घोटितास्महे	उ०

लृट्-	घोटिष्यते	घोटिष्येते	घोटिष्यन्ते	प्र०
	घोटिष्यसे	घोटिष्येथे	घोटिष्यध्वे	म०
	घोटिष्ये	घोटिष्यावहे	घोटिष्यामहे	उ०
लोट्—	घोटताम्	घोटेताम्	घोटन्ताम्	प्र०
	घोटस्व	घोटेथाम्	घोटध्वम्	म०
	घोटै	घोटावहै	घोटामहै	उ०
लङ्—	अघोटत	अघोटेताम्	अघोटन्त	प्र०
	अघोटथा	अघोटेथाम्	अघोटध्वम्	म०
	अघोटे	अघोटावहि	अघोटामहि	उ०
वि.लि.-	घोटेत	घोटेयाताम्	घोटेरन्	प्र०
	घोटेथा॰	घोटेयाथाम्	घोटेध्वम्	म०
	घोटेय	घोटेवहि	घोटेमहि	उ०
आ.लि -	घोटिषीष्ट	घोटिषीयास्ताम्	घोटिषीरन्	प्र०
	घोटिषीष्ठा	घोटिषीयास्थाम्	घोटिषीध्वम्	म०
	घोटिषीय	घोटिषीवहि	घोटिषीमहि	उ०
लुङ्—	अघुटद्	अघुटताम्	अघुटन्	प्र०
	अघुट	अघुटतम्	अघुटत	म०

अघुटम्	अघुटाव	अघुटाम	उ०

'द्युद्भ्यो लुङि' इति विकल्पपक्षे—

अघोटिष्ट	अघोटिषाताम्	अघोटिषत
अघोटिष्ठाः	अघोटिषाथाम्	अघोटिढ्वम्
अघोटिषि	अघोटिष्वहि	अघोटिष्महि
लृङ्—अघोटिष्यत	अघोटिष्येताम्	अघोटिष्यन्त
अघोटिष्यथाः	अघोटिष्येथाम्	अघोटिष्यध्वम्
अघोटिष्ये	अघोटिष्यावहि	अघोटिष्यामहि

(३०) शुभ दीप्तौ (शोभित होना) अकर्मक । सेट् । आत्मनेपदी ।

लट्—शोभते	शोभेते	शोभन्ते	प्र०
शोभसे	शोभेथे	शोभध्वे	म०
शोभे	शोभावहे	शोभामहे	उ०
लिट्—शुशुभे	शुशुभाते	शुशुभिरे	प्र०
शुशुभिषे	शुशुभाथे	शुशुभिध्वे	म०
शुशुभे	शुशुभिवहे	शुशुभिमहे	उ०
लुट्—शोभिता	शोभितारौ	शोभितारः	प्र०
शोभितासे	शोभितासाथे	शोभिताध्वे	म०

	शोभिताहे	शोभितास्वहे	शोभितास्महे	उ०
लृट्—	शोभिष्यते	शोभिष्येते	शोभिष्यन्ते	प्र०
	शोभिष्यसे	शोभिष्येथे	शोभिष्यध्वे	म०
	शोभिष्ये	शोभिष्यावहे	शोभिष्यामहे	उ०
लोट्—	शोभताम्	शोभेताम्	शोभन्ताम्	प्र०
	शोभस्व	शोभेथाम्	शोभध्वम्	म०
	शोभै	शोभावहै	शोभामहै	उ०
लङ्—	अशोभत	अशोभेताम्	अशोभन्त	प्र०
	अशोभथा	अशोभेथाम्	अशोभध्वम्	म०
	अशोभे	अशोभावहि	अशोभामहि	उ०
वि लि–	शोभेत	शोभेयाताम्	शोभेरन्	प्र०
	शोभेथा.	शोभेयाथाम्	शोभेध्वम्	म०
	शोभेय	शोभेवहि	शोभेमहि	उ०
आ लि–	शोभिषीष्ट	शोभिषीयास्तां	शोभिषीरन्	प्र०
	शोभिषीष्ठा	शोभिषीयास्थां	शोभिषीध्व	म०
	शोभिषीय	शोभिषीवहि	शोभिषीमहि	उ०
लुङ्—	अशुभत्	अशुभताम्	अशुभन्	प्र०

	अशुभ	अशुभतम्	अशुभत	म०
	अशुभम्	अशुभाव	अशुभाम	उ०

'द्युद्भ्यो लुङि' इति विकल्पपक्षे—

	अशोभिष्ट	अशोभिषाताम्	अशोभिषत
	अशोभिष्ठाः	अशोभिषाथाम्	अशोभिढ्वम्
	अशोभिषि	अशोभिष्वहि	अशोभिष्महि
लृङ्—	अशोभिष्यत	अशोभिष्यताम्	अशोभिष्यन्त
	अशोभिष्यथाः	अशोभिष्येथाम्	अशोभिष्यध्वम्
	अशोभिष्ये	अशोभिष्यावहि	अशोभिष्यामहि

(३१) क्षुभ सञ्चलने (घबड़ाना) अकर्मक। सेट्। आत्मनेपदी।

लट्—	क्षोभते	क्षोभेते	क्षोभन्ते	प्र०
	क्षोभसे	क्षोभेथे	क्षोभध्वे	म०
	क्षोभे	क्षोभावहे	क्षोभामहे	उ०
लिट्—	चुक्षुभे	चुक्षुभाते	चुक्षुभिरे	प्र०
	चुक्षुभिषे	चुक्षुभाथे	चुक्षुभिध्वे	म०
	चुक्षुभे	चुक्षुभिवहे	चुक्षुभिमहे	उ०
लुट्—	क्षोभिता	क्षोभितारौ	क्षोभितारः	प्र०

	क्षोभितासे	क्षोभितासाथे	क्षोभिताध्वे	म०
	क्षोभिताहे	क्षोभितास्वहे	क्षोभितास्महे	उ०
लृट्—	क्षोभिष्यते	क्षोभिष्येते	क्षोभिष्यन्ते	प्र०
	क्षोभिष्यसे	क्षोभिष्येथे	क्षोभिष्यध्वे	म०
	क्षोभिष्ये	क्षोभिष्यावहे	क्षोभिष्यामहे	उ०
लोट्—	क्षोभताम्	क्षोभेताम्	क्षोभन्ताम्	प्र०
	क्षोभस्व	क्षोभेथाम्	क्षोभध्वम्	म०
	क्षोभै	क्षोभावहै	क्षोभामहै	उ०
लङ्—	अक्षोभत	अक्षोभेताम्	अक्षोभन्त	प्र०
	अक्षोभथा	अक्षोभेथाम्	अक्षोभध्वम्	म०
	अक्षोभे	अक्षोभावहि	अक्षोभामहि	उ०
वि.लि.-	क्षोभेत	क्षोभेयाताम्	क्षोभेरन्	प्र०
	क्षोभेथा.	क्षोभेयाथाम्	क्षोभेध्वम्	म०
	क्षोभेय	क्षोभेवहि	क्षोभेमहि	उ०
आ लि.-	क्षोभिषीष्ट	क्षोभिषीयास्ताम्	क्षोभिषीरन्	
	क्षोभिषीष्ठाः	क्षोभिषीयास्थाम्	क्षोभिषीध्वम्	
	क्षोभिषीय	क्षोभिषीवहि	क्षोभिषीमहि	

लुङ्—अक्षुभत्	अक्षुभताम्	अक्षुभन्	प्र०
अक्षुभः	अक्षुभतम्	अक्षुभत	म०
अक्षुभम्	अक्षुभाव	अक्षुभाम	उ०

'द्युद्भ्यो लुङि' इति विकल्पपक्षे—

अक्षोभिष्ट	अक्षोभिषाताम्	अक्षोभिषत
अक्षोभिष्ठाः	अक्षोभिषाथाम्	अक्षोभिढ्वम्
अक्षोभिषि	अक्षोभिष्वहि	अक्षोभिष्महि
लृङ्—अक्षोभिष्यत	अक्षोभिष्येताम्	अक्षोभिष्यन्त
अक्षोभिष्यथाः	अक्षोभिष्येथाम्	अक्षोभिष्यध्वम्
अक्षोभिष्ये	अक्षोभिष्यावहि	अक्षोभिष्यामहि

(३२) णभ (नभ) हिंसायाम् (मारना) स० । से० । पर० ।

लट्—नभते	नभेते	नभन्ते	प्र०
नभसे	नभेथे	नभध्वे	म०
नभे	नभावहे	नभामहे	उ०
लिट्—नेभे	नेभाते	नेभिरे	प्र०
नेभिषे	नेभाथे	नेभिध्वे	म०
नेभे	नेभिवहे	नेभिमहे	उ०

लुट्—	नभिता	नभितारौ	नभितारः	प्र०
	नभितासे	नभितासाथे	नभिताध्वे	म०
	नभिताहे	नभितास्वहे	नभितास्महे	उ०
लृट्—	नभिष्यते	नभिष्येते	नभिष्यन्ते	प्र०
	नभिष्यसे	नभिष्येथे	नभिष्यध्वे	म०
	नभिष्ये	नभिष्यावहे	नभिष्यामहे	उ०
लोट्—	नभताम्	नभेताम्	नभन्ताम्	प्र०
	नभस्व	नभेथाम्	नभध्वम्	म०
	नभै	नभावहै	नभामहै	उ०
लङ्—	अनभत	अनभेताम्	अनभन्त	प्र०
	अनभथा	अनभेथाम्	अनभध्वम्	म०
	अनभे	अनभावहि	अनभामहि	उ०
वि लि -	नभेत	नभेयाताम्	नभेरन्	प्र०
	नभेथा	नभेयाथाम्	नभेध्वम्	म०
	नभेय	नभेवहि	नभेमहि	उ०
आ लि -	नभिषीष्ट	नभिषीयास्ताम्	नभिषीरन्	प्र०
	नभिषीष्ठा	नभिषीयास्थाम्	नभिषीध्वम्	म०

नभिषीय	नभिषीवहि	नभिषीमहि	उ०
लुङ्—अनभत	अनभताम्	अनभन्	प्र०
अनभ	अनभतम्	अनभत	म०
अनभम्	अनभाव	अनभाम	उ०

'द्युद्भ्यो लुङि' इति विकल्पपक्षे—

अनभिष्ट	अनभिषाताम्	अनभिषत	प्र०
अनभिष्ठा	अनभिषाथाम्	अनभिढ्वम्	म०
अनभिषि	अनभिष्वहि	अनभिष्महि	उ०
लृङ्—अनभिष्य ।	अनभिष्येताम्	अनभिष्यन्त	
अनभिष्यथा	अनभिष्येथाम्	अनभिष्यध्वम्	
अनभिष्ये	अनभिष्यावहि	अनभिष्यामहि	

(३३) तुभ हिंसायाम् (मारना) सकर्मक । सेट् । आत्मनेपदी ।

लट्—तोभते	तोभेते	तोभन्ते	प्र०
तोभसे	तोभेथे	तोभध्वे	म०
तोभे	तोभावहे	तोभामहे	उ०
लिट्—तुतुभे	तुतुभाते	तुतुभिरे	प्र०
तुतुभिषे	तुतुभाथे	तुतुभिध्वे	म०

तुतुभे	तुतुभिवहे	तुतुभिमहे	उ०
लुट्—तोभिता	तोभितारौ	तोभितारः	प्र०
तोभितासे	तोभितासाथे	तोभिताध्वे	म०
तोभिताहे	तोभितास्वहे	तोभितास्महे	उ०
लृट्—तोभिष्यते	तोभिष्येते	तोभिष्यन्ते	प्र०
तोभिष्यसे	तोभिष्येथे	तोभिष्यध्वे	म०
तोभिष्ये	तोभिष्यावहे	तोभिष्यामहे	उ०
लोट्—तोभताम्	तोभेताम्	तोभन्ताम्	प्र०
तोभस्व	तोभेथाम्	तोभध्वम्	म०
तोभै	तोभावहै	तोभामहै	उ०
लङ्— अतोभत	अतोभेताम्	अतोभन्त	प्र०
अतोभथा	अतोभेथाम्	अतोभध्वम्	म०
अतोभे	अतोभावहि	अतोभामहि	उ०
वि लि –तोभेत	तोभेयाताम्	तोभेरन्	प्र०
तोभेथा	तोभेयाथाम्	तोभेध्वम्	म०
तोभेय	तोभेवहि	तोभेमहि	उ०
आ.लि.–तोभिषीष्ट	तोभिषीयास्ताम्	तोभिषीरन्	प्र०

स्रंसिषे	स्रसाथे	स्रंसिध्वे	म०
स्रसे	स्रसिवहे	स्रसिमहे	उ०
लुट्—स्रसिता	स्रसितारौ	स्रसितार	प्र०
स्रसितासे	स्रसितासाथे	स्रसिताध्वे	म०
स्रसिताहे	स्रसितास्वहे	स्रसितास्महे	उ०
लृट्—स्रसिष्यते	स्रसिष्येते	स्रसिष्यन्ते	प्र०
स्रसिष्यथे	स्रसिष्येथे	स्रसिष्यध्वे	म०
स्रसिष्ये	स्रसिष्यावहे	स्रसिष्यामहे	उ०
लोट्—स्रसताम्	स्रसेताम्	स्रसन्ताम्	प्र०
स्रसस्व	स्रसेथाम्	स्रसध्वम्	म०
स्रसै	स्रसावहै	स्रसामहै	उ०
लङ्—अस्रंसत	अस्रसेताम्	अस्रसन्त	प्र०
अस्रसथा	अस्रसेथाम्	अस्रसध्वम्	म०
अस्रसे	अस्रसावहि	अस्रसामहि	उ०
वि.लि-स्रसेत	स्रसेयाताम्	स्रसेरन्	प्र०
स्रसेथा.	स्रसेयाथाम्	स्रसेध्वम्	म०
स्रंसेय	स्रसेवहि	. स्रसेमहि	उ०

आ लि—स्रंसिषीष्ट	स्रंसिषीयास्ताम्	स्रंसिषीरन्	प्र०
स्रंसिषीष्ठाः	स्रंसिषीयास्थाम्	स्रंसिषीध्वम्	म०
स्रंसिषीय	स्रंसिषीवहि	स्रंसिषीमहि	उ०
लुङ्—अस्रसत्	अस्रसताम्	अस्रसन्	प्र०
अस्रसः	अस्रसतम्	अस्रसत	म०
अस्रसम्	अस्रसाव	अस्रसाम	उ०

'द्युद्भ्यो लुङि' इति विकल्पपक्षे—

अस्रंसिष्ट	अस्रंसिषाथाम्	अस्रंसिषत
अस्रंसिष्ठाः	अस्रंसिषाथाम्	अस्रंसिध्वम्
अस्रंसिषि	अस्रंसिष्वहि	अस्रंसिष्महि
लृङ्—अस्रंसिष्यत	अस्रंसिष्येताम्	अस्रंसिष्यन्त
अस्रंसिष्यथाः	अस्रंसिष्येथाम्	अस्रंसिष्यध्वम्
अस्रंसिष्ये	अस्रंसिष्यावहि	अस्रंसिष्यामहि

(३९) भ्रंसु (भ्रस्) अवस्रंसने (भ्रष्ट होना) अ०। से । आ० ।

लट्—भ्रंसते	भ्रंसेते	भ्रंसन्ते	प्र०
भ्रंससे	भ्रंसेथे	भ्रंसध्वे	म०
भ्रंसे	भ्रंसावहे	भ्रंसामहे	उ०

लिट्—बभ्रंसे	बभ्रंसाते	बभ्रंसिरे	प्र०
बभ्रंसिषे	बभ्रंसाथे	बभ्रंसिध्वे	म०
बभ्रंसे	बभ्रंसिवहे	बभ्रंसिमहे	उ०
लुट्—भ्रंसिता	भ्रंसितारौ	भ्रंसितारः	प्र०
भ्रंसितासे	भ्रंसितासाथे	भ्रंसिताध्वे	म०
भ्रंसिताहे	भ्रंसितास्वहे	भ्रंसितास्महे	उ०
लृट्—भ्रंसिष्यते	भ्रंसिष्येते	भ्रंसिष्यन्ते	प्र०
भ्रंसिष्यसे	भ्रंसिष्येथे	भ्रंसिष्यध्वे	म०
भ्रंसिष्ये	भ्रंसिष्यावहे	भ्रंसिष्यामहे	उ०
लोट्—भ्रंसताम्	भ्रंसेताम्	भ्रंसन्ताम्	प्र०
भ्रंसस्व	भ्रंसेथाम्	भ्रंसध्वम्	म०
भ्रंसै	भ्रंसावहै	भ्रंसामहै	उ०
लङ्—अभ्रंसत	अभ्रंसेताम्	अभ्रंसन्त	प्र०
अभ्रंसथाः	अभ्रंसेथाम्	अभ्रंसध्वम्	म०
अभ्रंसे	अभ्रंसावहि	अभ्रंसामहि	उ०
वि लि—भ्रंसेत	भ्रंसेयाताम्	भ्रंसेरन्	प्र०
भ्रंसेथाः	भ्रंसेयाथाम्	भ्रंसेध्वम्	म०

	असेय	असेवहि	असेमहि	उ०
आ लि —	असिषीष्ट	असिषीयास्ताम्	असिषीरन्	प्र०
	असिषीष्ठा	असिषीयास्थाम्	असिषीध्वम्	म०
	असिषीय	असिषीवहि	असिषीमहि	उ०
लुङ् —	अभ्रसत्	अभ्रसताम्	अभ्रसन्	प्र०
	अभ्रस:	अभ्रसतम्	अभ्रसत	म०
	अभ्रसम्	अभ्रसाव	अभ्रसाम	उ०
पक्षे —	अभ्रंसिष्ट	अभ्रंसिषाताम्	अभ्रंसिषत	
	अभ्रसिष्ठा	अभ्रंसिषाथाम्	अभ्रसिढ्वम्	
	अभ्रसिषि	अभ्रसिष्वहि	अभ्रसिष्महि	
लृङ् —	अभ्रंसिष्यत	अभ्रसिष्येताम्	अभ्रसिष्यन्त	
	अभ्रंसिष्यथा	अभ्रंसिष्येथाम्	अभ्रंसिष्यध्वम्	
	अभ्रसिष्ये	अभ्रंसिष्यावहि	अभ्रंसिष्यामहि	

(३६) ध्वंसु (ध्वंस्) अवस्रंसने (नष्ट होना) अ०। से०।आ०

लट् —	ध्वंसते	ध्वंसेते	ध्वसन्ते	प्र०
	ध्वंससे	ध्वसेथे	ध्वसध्वे	म०
	ध्वसे	ध्वंसावहे	ध्वंसामहे	उ०

लिट्—दध्वंसे	दध्वंसाते	दध्वंसिरे	प्र०
दध्वसिषे	दध्वसाथे	दध्वंसिध्वे	म०
दध्वसे	दध्वसिवहे	दध्वसिमहे	उ०
लुट्—ध्वंसिता	ध्वसितारौ	ध्वंसितार	प्र०
ध्वसितासे	ध्वसितासाथे	ध्वसिताध्वे	म०
ध्वसिताहे	ध्वसितास्वहे	ध्वसितास्महे	उ०
लृट्—ध्वसिष्यते	ध्वंसिष्येते	ध्वसिष्यन्ते	प्र०
ध्वसिष्यसे	ध्वसिष्येथे	ध्वंसिष्यध्वे	म०
ध्वसिष्ये	ध्वसिष्यावहे	ध्वंसिष्यामहे	उ०
लोट्—ध्वसताम्	ध्वसेताम्	ध्वसन्ताम्	प्र०
ध्वसस्व	ध्वसेथाम्	ध्वसध्वम्	म०
ध्वसै	ध्वसावहै	ध्वसामहै	उ०
लङ्—अध्वसत	अध्वसेताम्	अध्वसन्त	प्र०
अध्वसथा	अध्वसेथाम्	अध्वसध्वम्	म०
अध्वसे	अध्वसावहि	अध्वसामहि	
वि.लि—ध्वसेत	ध्वसेयाताम्	ध्वसेरन्	प्र०
ध्वंसेथा.	ध्वसेयाथाम्	ध्वसेध्वम्	म०

ध्वसेय	ध्वसेवहि	ध्वसेवहि	उ०
आ लि—ध्वसिषीष्ट	ध्वसिषीयास्ताम्	ध्वसिषीरन्	प्र०
ध्वसिषीष्ठा	ध्वसिषीयास्थाम्	ध्वसिषीध्वम्	
ध्वंसिषीय	ध्वसिषीवहि	ध्वसिषीमहि	उ०
लुङ्—अध्वसत्	अध्वसताम्	अध्वसन्	प्र०
अध्वस	अध्वसतम्	अध्वसत	म०
अध्वसम्	अध्वसाव	अध्वसाम	उ०

'द्युद्भ्यो लुङि' इति विकल्पपक्षे—

अध्वसिष्ट	अध्वसिषाताम्	अध्वसिषत प्र०
अध्वसिष्ठा'	अध्वसिषाथाम्	अध्वसिध्वम्
अध्वसिषि	अध्वसिष्वहि	अध्वंसिष्महि
लृङ्—अध्वंसिष्यत	अध्वसिष्येताम्	अध्वसिष्यन्त
अध्वंसिष्यथा	अध्वसिष्येथाम्	अध्वसिष्यध्वम्
अध्वसिष्ये	—अध्वसिष्यावहि	अध्वसिष्यामहि

(३७) वृतु वर्तने (रहना) अकर्मक । सेट् । आत्मनेपदी ।

लट्—वर्तते	वर्तेते	वर्तन्ते	प्र०
वर्तसे	वर्तेथे	वर्तध्वे	म०

	वर्ते	वर्तावहे	वर्तामहे	उ०
लिट्—	ववृते	ववृताते	ववृतिरे	प्र०
	ववृतिषे	ववृताथे	ववृतिध्वे	म०
	ववृते	ववृतिवहे	ववृतिमहे	उ०
लुट्—	वर्तिता	वर्तितारौ	वर्तितारः	प्र०
	वर्तितासे	वर्तितासाथे	वर्तिताध्वे	म०
	वर्तिताहे	वर्तितास्वहे	वर्तितास्महे	उ०
लृट्—	वर्त्स्यति	वर्त्स्यतः	वर्त्स्यन्ति	प्र०
	वर्त्स्यसि	वर्त्स्यथः	वर्त्स्यथ	म०
	वर्त्स्यामि	वर्त्स्यावः	वर्त्स्यामः	उ०

'वृद्भ्य स्यसनो' इति परस्मैपदविकल्पपक्षे—

	वर्तिष्यते	वर्तिष्येते	वर्तिष्यन्ते	प्र०
	वर्तिष्यसे	वर्तिष्येथे	वर्तिष्यध्वे	म०
	वर्तिष्ये	वर्तिष्यावहे	वर्तिष्यामहे	उ०
लोट्—	वर्तताम्	वर्तेताम्	वर्तन्ताम्	प्र०
	वर्तस्व	वर्तेथाम्	वर्तध्वम्	म०
	वर्तै	वर्तावहै	वर्तामहै	उ०

लङ्—अवर्तत	अवर्तेताम्	अवर्तन्त	प्र०
अवर्तथाः	अवर्तेथाम्	अवर्तध्वम्	म०
अवर्ते	अवर्तावहि	अवर्तामहि	उ०
वि.लि -वर्तेत	वर्तेयाताम्	वर्तेरन्	प्र०
वर्तेथा	वर्तेयाथाम्	वर्तेध्वम्	म०
वर्तेय	वर्तेवहि	वर्तेमहि	उ०
आ लि -वर्तिषीष्ट	वर्तिषीयास्ताम्	वर्तिषीरन्	प्र०
वर्तिषीष्ठा	वर्तिषीयास्थाम्	वर्तिषीध्वम्	म०
वर्तिषीय	वर्तिषीवहि	वर्तिषीमहि	उ०
लुङ्—अवृतत्	अवृतताम्	अवृतन्	प्र०
अवृत	अवृततम्	अवृतत	म०
अवृतम्	अवृताव	अवृताम	उ०
पक्षे —अवर्तिष्ट	अवर्तिषाताम्	अवर्तिषत	प्र०
अवर्तिष्ठाः	अवर्तिषातात्	अवर्तिढ्वम्	म०
अवर्तिषि	अवर्तिष्वहि	अवर्तिष्महि	उ०
लृङ्—अवर्त्स्यत्	अवर्त्स्यताम्	अवर्त्स्यन्	प्र०
अवर्त्स्य	अवर्त्स्यतम्	अवर्त्स्यत	म०

अवर्त्स्यम्	अवर्त्स्याव	अवर्त्स्याम	उ०
अवर्तिष्यत	अवर्तिष्येताम्	अवर्तिष्यन्त	
अवर्तिष्यथाः	अवर्तिष्येथाम्	अवर्तिष्यध्वम्	
अवर्तिष्ये	अवर्तिष्यावहि	अवर्तिष्यामहि	

(३८) दद दाने (देना) सक० । से० आ० ।

लट्—ददते	ददेते	ददन्ते	प्र०
ददसे	ददेथे	ददध्वे	म०
ददे	ददावहे	ददामहे	उ०
लिट्—ददवे	ददवाते	ददविरे	प्र०
ददविषे	ददवाथे	ददविध्वे	म०
ददवे	ददविवहे	ददविमहे	उ०
लुट्—ददिता	ददितारौ	ददितारः	प्र०
ददितासे	ददितासाथे	ददिताध्वे	म०
ददिताहे	ददितास्वहे	ददितास्महे	उ०
लृट्—ददिष्यते	ददिष्येते	ददिष्यन्ते	प्र०
ददिष्यसे	ददिष्येथे	ददिष्यध्वे	म०
ददिष्ये	ददिष्यावहे	ददिष्यामहे	उ०

लोट्—	ददताम्	ददेताम्	ददन्ताम्	प्र०
	ददस्व	ददेथाम्	ददध्वम्	म०
	ददै	ददावहै	ददामहै	उ०
लङ्—	अददत	अददेताम्	अददन्त	प्र०
	अददथा	अददेथाम्	अददध्वम्	म०
	अददे	अददावहि	अददामहि	उ०
वि.लि.-	ददेत	ददेयाताम्	ददेरन्	प्र०
	ददेथा	ददेयाथाम्	ददेध्वम्	म०
	ददेय	ददेवहि	ददेमहि	उ०
आ लि.-	ददिषीष्ट	ददिषीयान्ताम्	ददिषीरन्	प्र०
	ददिषीष्ठा	ददिषीयास्थाम्	ददिषीध्वम्	म०
	ददिषीय	ददिषीवहि	ददिषीमहि	उ०
लुङ्—	अददिष्ट	अददिषाताम्	अददिषत	प्र०
	अददिष्ठा	अददिषाथाम्	अददिढ्वम्	म०
	अददिषि	अददिष्वहि	अददिष्महि	उ०
लृङ्—	अददिष्यत	अददिष्येताम्	अददिष्यन्त	प्र
	अददिष्यथा	अददिष्येथाम्	अददिष्यध्वं	म०

अदर्दिष्ये	अदर्दिष्यावहि	अदर्दिष्यामहि	उ०

(३१) त्रपूष्(त्रप्) लज्जायाम्(लज्जा करना) अक०।वेट्। आ०।

लट्—त्रपते	त्रपेते	त्रपन्ते	प्र०
त्रपसे	त्रपेथे	त्रपध्वे	म०
त्रपे	त्रपावहे	त्रपामहे	उ०
लिट्—त्रेपे	त्रेपाते	त्रेपिरे	प्र०
त्रेपिषे	त्रेपाथे	त्रेपिध्वे	म०
त्रेपे	त्रेपिवहे	त्रेपिमहे	उ०
लुट्—{ त्रपिता / त्रप्ता	त्रपितारौ / त्रप्तारौ	त्रपितारः / त्रप्तारः	प्र०
{ त्रपितासे / त्रप्तासे	त्रपितासाथे / त्रप्तासाथे	त्रपिताध्वे / त्रप्ताध्वे	म०
{ त्रपिताहे / त्रप्ताहे	त्रपितास्वहे / त्रप्तास्वहे	त्रपितास्महे / त्रप्तास्महे	उ०
लृट्—{ त्रपिष्यते / त्रप्स्यते	त्रपिष्येते / त्रप्स्येते	त्रपिष्यन्ते / त्रप्स्यन्ते	प्र०
{ त्रपिष्यसे / त्रप्स्यसे	त्रपिष्येथे / त्रप्स्येथे	त्रपिष्यध्वे / त्रप्स्यध्वे	म०

	त्रपिष्ये / त्रप्स्ये	त्रपिष्यावहे / त्रप्स्यावहे	त्रपिष्यामहे / त्रप्स्यामहे	उ०
लोट्—	त्रपताम्	त्रपेताम्	त्रपन्ताम्	प्र०
	त्रपस्व	त्रपेथाम्	त्रपध्वम्	म०
	त्रपै	त्रपावहै	त्रपामहै	उ०
लङ्—	अत्रपत	अत्रपेताम्	अत्रपन्त	प्र०
	अत्रपथा	अत्रपेथाम्	अत्रपध्वम्	म०
	अत्रपे	अत्रपावहि	अत्रपामहि	उ०
वि लि ·	त्रपेत	त्रपेयाताम्	त्रतेरन्	प्र०
	त्रपेथा	त्रपेयाथाम्	त्रपेध्वम्	म०
	त्रपेय	त्रपेवहि	त्रपेमहि	उ०
आ –	त्रपिषीष्ट / त्रप्सीष्ट	त्रपिषीयास्ताम् / त्रप्सीयास्ताम्	त्रपिषीरन् / त्रप्सीरन्	
	त्रपिषीष्ठा / त्रप्सीष्ठा	त्रपिषीयास्थाम् / त्रप्सीयास्थाम्	त्रपिषीढ्वम् / त्रप्सीध्वम्	
	त्रपिषीय / त्रप्सीय	त्रपिषीवहि / त्रप्सीवहि	त्रपिषीमहि / त्रप्सीमहि	
लुङ्-	अत्रपिष्ट / अत्रप्त	अत्रपिषाताम् / अत्रप्साताम्	अत्रपिषत / अत्रप्सत	

	{ अत्रपिष्ठा / अत्रप्था	अत्रपिषाथाम् / अत्रप्साथाम्	अत्रपिढ्वम् / अत्रप्ध्वम्
	{ अत्रपिषि / अत्रप्सि	अत्रपिष्वहि / अत्रप्स्वहि	अत्रपिष्महि / अत्रप्स्महि
लृङ्-	{ अत्रपिष्यत / अत्रप्स्यत	अत्रपिष्येताम् / अत्रप्स्येताम्	अत्रपिष्यन्त / अत्रप्स्यन्त
	{ अत्रपिष्यथाः / अत्रप्स्यथाः	अत्रपिष्येथाम् / अत्रप्स्येथाम्	अत्रपिष्यध्वम् / अत्रप्स्यध्वम्
	{ अत्रपिष्ये / अत्रप्स्ये	अत्रपिष्यावहि / अत्रप्स्यावहि	अत्रपिष्यामहि / अत्रप्स्यामहि

अथ उभयपदिनः ।

(४०) श्रिञ् सेवायाम् (सेवा करना) सक०, सेट्, उभयपदी ।

लट्—	श्रयति	श्रयतः	श्रयन्ति	प्र०
	श्रयसि	श्रयथः	श्रयथ	म०
	श्रयामि	श्रयावः	श्रयामः	उ०
ल आ -	श्रयते	श्रयेते	श्रयन्ते	प्र०
	श्रयसे	श्रयेथे	श्रयध्वे	म०
	श्रये	श्रयावहे	श्रयामहे	उ०

लिट्—	शिश्राय	शिश्रियतुः	शिश्रियुः	प्र०
	शिश्रयिथ	शिश्रियथुः	शिश्रिय	म०
	शिश्राय-शिश्रय	शिश्रियिव	शिश्रियिम	उ०
लि आ—	शिश्रिये	शिश्रियाते	शिश्रियिरे	प्र०
	शिश्रियिषे	शिश्रियाथे	शिश्रियिध्वे ढ्वे	
	शिश्रिये	शिश्रियिवहे	शिश्रियिमहे	उ०
लुट्—	श्रयिता	श्रयितारौ	श्रयितारः	प्र०
	श्रयितासि	श्रयितास्थः	श्रयितास्थ	म०
	श्रयितास्मि	श्रयितास्वः	श्रयितास्मः	उ०
लु आ—	श्रयिता	श्रयितारौ	श्रयितारः	प्र०
	श्रयितासे	श्रयितासाथे	श्रयिताध्वे	म०
	श्रयिताहे	श्रयितास्वहे	श्रयितास्महे	उ०
लृट्—	श्रयिष्यति	श्रयिष्यतः	श्रयिष्यन्ति	प्र०
	श्रयिष्यसि	श्रयिष्यथः	श्रयिष्यथ	म०
	श्रयिष्यामि	श्रयिष्यावः	श्रयिष्यामः	उ०
लृङ्—	श्रयिष्यते	श्रयिष्येते	श्रयिष्यन्ते	प्र०
	श्रयिष्यसे	श्रयिष्येथे	श्रयिष्यध्वे	म०

	श्रयिष्ये	श्रयिष्यावहे	श्रयिष्यामहे	उ०
लोट्—	श्रयतु-तात्	श्रयताम्	श्रयन्तु	प्र०
	श्रय-तात्	श्रयतम्	श्रयत	म०
	श्रयाणि	श्रयाव	श्रयाम	उ०
लो.आ.-	श्रयताम्	श्रयेताम्	श्रयन्ताम्	प्र०
	श्रयस्व	श्रयेथाम्	श्रयध्वम्	म०
	श्रयै	श्रयावहै	श्रयामहै	उ०
लङ्—	अश्रयत्	अश्रयताम्	अश्रयन्	प्र०
	अश्रय	अश्रयतम्	अश्रयत	म०
	अश्रयम्	अश्रयाव	अश्रयाम	उ०
ल.आ.-	अश्रयत	अश्रयेताम्	अश्रयन्त	प्र०
	अश्रयथा	अश्रयेथाम्	अश्रयध्वम्	म०
	अश्रये	अश्रयावहि	अश्रयामहि	उ०
वि.लि.-	श्रयेत्	श्रयेताम्	श्रयेयु	प्र०
	श्रये	श्रयेतम्	श्रयेत	म०
	श्रयेयम्	श्रयेव	श्रयेम	उ०
वि.लिङ्	श्रयेत	श्रयेयाताम्	श्रयेरन्	प्र०

	श्रयेथा	श्रयेयाथाम्	श्रयेध्वम्	म०
	श्रयेय	श्रयेवहि	श्रयेमहि	उ०
आ लि-	श्रीयात्	श्रीयास्ताम्	श्रीयासु	प्र०
	श्रीया	श्रीयास्तम्	श्रीयास्त	म०
	श्रीयासम्	श्रीयास्व	श्रीयास्म	उ०
आ. आ. -	श्रयिषीष्ट	श्रयिषीयास्तां	श्रयिषीरन्	प्र०
	श्रयिषीष्ठाः	श्रयिषीयास्थां	श्रयिषीध्वम्	म०
	श्रयिषीय	श्रयिषीवहि	श्रयिषीमहि	उ०
लुङ्—	अशिश्रियत्	अशिश्रियेताम्	अशिश्रियन्	प्र०
	अशिश्रिय	अशिश्रियतम्	अशिश्रियत	म०
	अशिश्रियम्	अशिश्रियाव	अतिश्रियाम	उ०
लु. आ.	अशिश्रियत	अशिश्रियेताम्	अशिश्रियन्त	
	अशिश्रियथा	अशिश्रियेथाम्	अशिश्रियध्वम्	
	अशिश्रिये	अशिश्रियावहि	अशिश्रियामहि	
लृङ्—	अश्रयिष्यत्	अश्रयिष्यताम्	अश्रयिष्यन्	प्र०
	अश्रयिष्य	अश्रयिष्यतम्	अश्रयिष्यत	म०
	अश्रयिष्यम्	अश्रयिष्याव	अश्रयिष्याम	उ०

लृ.आ.-अश्रयिष्यत	अश्रयिष्येताम्	अश्रयिष्यन्त	
अश्रयिष्यथा	अश्रयिष्येथाम्	अश्रयिष्यध्वम्	
अश्रयिष्ये	अश्रयिष्यावहि	अश्रयिष्यामहि	

(४१) भृञ् (भृ) भरणे (पालन करना) सक०, अनिट्। उभय०

लट्—भरति	भरत'	भरन्ति	प्र०
भरसि	भरथ	भरथ	म०
भरामि	भराव	भराम.	उ०
ल.आ -भरते	भरेते	भरन्ते	प्र०
भरसे	भरेथे	भरध्वे	म०
भरे	भरावहे	भरामहे	उ०
लिट्—बभार	बभ्रतु	बभ्रु	प्र०
बभर्थ	बभ्रथु	बभ्र	म०
बभार बभर	बभृव	बभृम	उ०
लि.आ.-बभ्रे	बभ्राते	बभ्रिरे	प्र०
बभृषे	बभ्राथे	बभृढ्वे	म०
बभ्रे	बभृवहे	बभृमहे	उ०
लुट्—भर्ता	भर्तारौ	भर्तार.	प्र०

	भर्तासि	भर्तास्थ	भर्तास्थ	म०
	भर्तास्मि	भर्तास्व	भर्तास्म	उ०
लु आ.	-भर्ता	भर्तारौ	भर्तारः	प्र०
	भर्तासे	भर्तासाथे	भर्ताध्वे	म०
	भर्ताहे	भर्तास्वहे	भर्तास्महे	उ०
लृट्—	भरिष्यति	भरिष्यतः	भरिष्यन्ति	प्र०
	भरिष्यसि	भरिष्यथः	भरिष्यथ	म०
	भरिष्यामि	भरिष्यावः	भरिष्यामः	उ०
लृ.आ.	-भरिष्यते	भरिष्येते	भरिष्यन्ते	प्र०
	भरिष्यसे	भरिष्येथे	भरिष्यध्वे	म०
	भरिष्ये	भरिष्यावहे	भरिष्यामहे	उ०
लोट्—	भरतु-तात्	भरताम्	भरन्तु	प्र०
	भर तात्	भरतम्	भरत	म०
	भराणि	भराव	भराम	उ०
लो.आ.	-भरताम्	भरेताम्	भरन्ताम्	प्र०
	भरस्व	भरेथाम्	भरध्वम्	म०
	भरै	भरावहै	भरामहै	उ०

लङ्—	अभरत्	अभरताम्	अभरन्	प्र०
	अभरः	अभरतम्	अभरत	म०
	अभरम्	अभराव	अभराम	उ०
ल.आ.–	अभरत	अभरेताम्	अभरन्त	प्र०
	अभरथाः	अभरेथाम्	अभरध्वम्	म०
	अभरे	अभरावहि	अभरामहि	उ०
वि.लि –	भरेत्	भरेताम्	भरेयुः	प्र०
	भरेः	भरेतम्	भरेत	म०
	भरेयम्	भरेव	भरेम	उ०
वि आ –	भरेत	भरेयाताम्	भरेरन्	प्र०
	भरेथाः	भरेयाथाम्	भरेध्वम्	म०
	भरेय	भरेवहि	भरेमहि	उ०
आ.लि –	भ्रियात्	भ्रियास्ताम्	भ्रियासुः	प्र०
	भ्रियाः	भ्रियास्तम्	भ्रियास्त	म०
	भ्रियासम्	भ्रियास्व	भ्रियास्म	उ०
आ आ.–	भृषीष्ट	भृषीयास्ताम्	भृषीरन्	प्र०
	भृषीष्ठाः	भृषीयास्थाम्	भृषीढ्वम्	म०

मृषीय	मृषीवहि	मृषीमहि	उ०
लुङ् – अभार्षीत्	अभार्ष्टाम्	अभार्षुः	प्र०
अभार्षीः	अभार्ष्टम्	अभार्ष्ट	म०
अभार्षम्	अभार्ष्व	अभार्ष्म	उ०
लु.आ. –अभृत	अभृषाताम्	अभृषत	प्र०
अभृथाः	अभृषाथाम्	अभृढ्वम्	म०
अभृषि	अभृष्वहि	अभृष्महि	उ०
लृङ्—अभरिष्यत्	अभरिष्यताम्	अभरिष्यन्	प्र०
अभरिष्यः	अभरिष्यतम्	अभरिष्यत	म०
अभरिष्यम्	अभरिष्याव	अभरिष्याम	उ०
लृ आ –अभरिष्यत	अभरिष्येताम्	अभरिष्यन्त	प्र०
अभरिष्यथाः	अभरिष्येथाम्	अभरिष्यध्वम्	म०
अभरिष्ये	अभरिष्यावहि	अभरिष्यामहि	उ०

(४२) हृञ् (हृ) हरणे (चोरी करना) द्विकर्म०, अनि०, उभय० ।

लट्—हरति	हरतः	हरन्ति	प्र०
हरसि	हरथः	हरथ	म०
हरामि	हरावः	हरामः	उ०

ल.आ.-हरते	हरेते	हरन्ते	प्र०
हरसे	हरेथे	हरध्वे	म०
हरे	हरावहे	हरामहे	उ०
लिट्—जहार	जह्रतु	जह्रु	प्र०
जहर्थ	जह्रथुः	जह्र	म०
जहार जहर	जह्रिव	जह्रिम	उ०
लि.आ.-जह्रे	जह्राते	जह्रिरे	प्र०
जह्रिषे	जह्राथे	जह्रिध्वे ढ्वे	म०
जह्रे	जह्रिवहे	जह्रिमहे	उ०
लुट्—हर्ता	हर्तारौ	हर्तारः	प्र०
हर्तासि	हर्तास्थः	हर्तास्थ	म०
हर्तास्मि	हर्तास्वः	हर्तास्मः	उ०
लु.आ.-हर्ता	हर्तारौ	हर्तारः	प्र०
हर्तासे	हर्तासाथे	हर्ताध्वे	म०
हर्ताहे	हर्तास्वहे	हर्तास्महे	उ०
लृट्—हरिष्यति	हरिष्यतः	हरिष्यन्ति	प्र०
हरिष्यसि	हरिष्यथः	हरिष्यथ	म०
हरिष्यामि	हरिष्यावः	हरिष्यामः	उ०

लृ आ.-	हरिष्यते	हरिष्येते	हरिष्यन्ते	प्र०
	हरिष्यसे	हरिष्येथे	हरिष्यध्वे	म०
	हरिष्ये	हरिष्यावहे	हरिष्यामहे	उ०
लोट्—	हरतु तात्	हरताम्	हरन्तु	प्र०
	हर-तात्	हरतम्	हरत	म०
	हराणि	हराव	हराम	उ०
लो आ	हरताम्	हरेताम्	हरन्ताम्	प्र०
	हरस्व	हरेथाम्	हरध्वम्	म०
	हरै	हरावहै	हरामहै	उ०
लङ्—	अहरत्	अहरताम्	अहरन्	प्र०
	अहर	अहरतम्	अहरत	म०
	अहरम्	अहराव	अहराम	उ०
ल आ -	अहरत	अहरेताम्	अहरन्त	प्र०
	अहरथाः	अहरेथाम्	अहरध्वम्	म०
	अहरे	अहरावहि	अहरामहि	उ०
वि.लि	हरेत्	हरेताम्	हरेयु	प्र०
	हरे.	हरेतम्	हरेत	म०

	हरेयम्	हरेव	हरेम	उ०
आ.पद्	हरेत	हरेयाताम्	हरेरन्	प्र०
	हरेथा	हरेयाथाम्	हरेध्वम्	म०
	हरेय	हरेवहि	हरेमहि	उ०
आ लि.–	ह्रियात्	ह्रियास्ताम्	ह्रियासु:	प्र०
	ह्रिया:	ह्रियास्तम्	ह्रियास्त	म०
	ह्रियासम्	ह्रियास्व	ह्रियास्म	उ०
आ.पद्–	हृषीष्ट	हृषीयास्ताम्	हृषीरन्	प्र०
	हृषीष्ठा:	हृषीयास्थाम्	हृषीढ्वम्	म०
	हृषीय	हृषीवहि	हृषीमहि	उ०
लुङ्—	अहार्षीत्	अहाष्टाम्	अहार्षुः	प्र०
	अहार्षी:	अहार्ष्टम्	अहार्ष्ट	म०
	अहार्षम्	अहार्ष्व	अहार्ष्म	उ०
लु आ.–	अहृत	अहृषाताम्	अहृषत	प्र०
	अहृथा:	अहृषाथाम्	अहृढ्वम्	म०
	अहृषि	अहृष्वहि	अहृष्महि	उ०
लृङ्—	अहरिष्यत्	अहरिष्यताम्	अहरिष्यन्	प्र०

	अहरिष्य:	अहरिष्यतम्	अहरिष्यत	म०
	अहरिष्यम्	अहरिष्याव	अहरिष्याम	उ०
लृ आ०-	अहरिष्यत	अहरिष्येताम्	अहरिष्यन्त	प्र०
	अहरिष्यथाः	अहरिष्येथाम्	अहरिष्यध्वम्	म०
	अहरिष्ये	अहरिष्यावहि	अहरिष्यामहि	उ०

(४३) धृञ् (धृ) धारणे (पकड़ना) सक०, अनि०, उभय० ।

लट्—	धरति	धरतः	धरन्ति	प्र०
	धरसि	धरथः	धरथ	म०
	धरामि	धरावः	धरामः	उ०
ल.आ.-	धरते	धरेते	धरन्ते	प्र०
	धरसे	धरेथे	धरध्वे	म०
	धरे	धरावहे	धरामहे	उ०
लिट्—	दधार	दध्रतु	दध्रु	प्र०
	दधर्थ	दध्रथु	दध्र	म०
	दधार दधर	दध्रिव	दध्रिव	उ०
लि आ.-	दध्रे	दध्राते	दध्रिरे	प्र०
	दधृषे	दध्राथे	दधृढ्वे	म०

	दध्रे	दध्रिवहे	दध्रिमहे	उ०
लुट्—	धर्ता	धर्तारौ	धर्तारः	प्र०
	धर्तासि	धर्तास्थः	धर्तास्थ	म०
	धर्तास्मि	धर्तास्व	धर्तास्म	उ०
लु आ	धर्ता	धर्तारौ	धर्तार	प्र०
	धर्तासे	धर्तासाथे	धर्ताध्वे	म०
	धर्ताहे	धर्तास्वहे	धर्तास्महे	उ०
लृट—	धरिष्यति	धरिष्यत	धरिष्यन्ति	प्र०
	धरिष्यसि	धरिष्यथ	धरिष्यथ	म०
	धरिष्यामि	धरिष्याव	धरिष्याम	उ०
लृ आ.-	धरिष्यते	धरिष्येते	धरिष्यन्ते	प्र०
	धरिष्यसे	धरिष्येथे	धरिष्यध्वे	म०
	धरिष्ये	धरिष्यावहे	धरिष्यामहे	उ०
लोट्—	धरतु तात्	धरताम्	धरन्तु	प्र०
	धर-तात्	धरतम्	धरत	म०
	धराणि	धराव	धराम	उ०
लो.आ.-	धरताम्	धरेताम्	धरन्ताम्	प्र०

	धरस्व	धरेथाम्	धरध्वम्	म०
	धरै	धरावहै	धरामहै	उ०
लङ्—	अधरत्	अधरताम्	अधरन्	प्र०
	अधर	अधरतम्	अधरत	म०
	अधरम्	अधराव	अधराम	उ०
ल०आ –	अधरत	अधरेताम्	अधरन्त	प्र०
	अधरथाः	अधरेथाम्	अधरध्वम्	म०
	अधरे	अधरावहि	अधरामहि	उ०
वि लि –	धरेत्	धरेताम्	धरेयुः	प्र०
	धरेः	धरेतम्	धरेत	म०
	धरेयम्	धरेव	धरेम	उ०
आ पद-	धरेत	धरेयाताम्	धरेरन्	प्र०
	धरेथाः	धरेयाथाम्	धरेध्वम्	म०
	धरेय	धरेवहि	धरेमहि	उ०
आ.लि.–	ध्रियात्	ध्रियास्ताम्	ध्रियासुः	प्र०
	ध्रियाः	ध्रियास्तम्	ध्रियास्त	म०
	ध्रियासम्	ध्रियास्व	ध्रियास्म	उ०

आ पद् धृषीष्ट	धृषीयास्ताम्	धृषीरन्	प्र०
धृषीष्ठा	धृषीयास्थाम्	धृषीढ्वम्	म०
धृषीय	धृषीवहि	धृषीमहि	उ०
लुङ्—अधार्षीम्	अधार्ष्टाम्	अधार्षु	प्र०
अधार्षी	अधार्ष्टम्	अधार्ष्ट	म०
अधार्षम्	अधार्ष्व	अधार्ष्म	उ०
लु.आ.—अधृत	अधृषाताम्	अधृषत	प्र०
अधृथा	अधृषाथाम्	अधृढ्वम्	म०
अधृषि	अधृष्वहि	अधृष्महि	उ०
लृङ्—अधरिष्यत्	अधरिष्यताम्	अधरिष्यन्	प्र०
अधरिष्य॰	अधरिष्यतम्	अधरिष्यत	म०
अधरिष्यम्	अधरिष्याव	अधरिष्याम	उ०
लृ आ—अधरिष्यत	अधरिष्येताम्	अधरिष्यन्त	
अधरिष्यथा	अधरिष्येथाम्	अधरिष्यध्वम्	
अधरिष्ये	अधरिष्यावहि	अधरिष्यामहि	

(४४) णीञ् (नी) प्रापणे लेजाना द्विक०, अनि०, उभय० ।

लट्—नयति	नयतः	नयन्ति	प्र०

	नयसि	नयथ	नयथ	म०
	नयामि	नयाव	नयामः	उ०
लृ आ —	नयते	नयेते	नयन्ते	प्र०
	नयसे	नयेथे	नयध्वे	म०
	नये	नयावहे	नयामहे	उ०
लिट् —	निनाय	निन्यतु	निन्यु	प्र०
	निनयिथ निनेथ	निन्यथु	निन्य	म०
	निनाय निनय	निन्यिव	निन्यिम	उ०
लि आ	निन्ये	निन्याते	निन्यिरे	प्र०
	निन्यिषे	निन्याथे	निन्यिध्वे ढवे	म०
	निन्ये	निन्यिवहे	निन्यिमहे	उ०
लुट् —	नेता	नेतारौ	नेतार	प्र०
	नेतासि	नेतास्थ	नेतास्थ	म०
	नेतास्मि	नेतास्व.	नेतास्म	उ०
लु आ —	नेता	नेतारौ	नेतार	प्र०
	नेतासे	नेतासाथे	नेताध्वे	म०
	नेताहे	नेतास्वहे	नेतास्महे	उ०

लृट्--नेष्यति	नेष्यतः	नेष्यन्ति	प्र०
नेष्यसि	नेष्यथ	नेष्यथ	म०
नेष्यामि	नेष्याव	नेष्याम	उ०
लृ आ -नेष्यते	नेष्येते	नेष्यन्ते	प्र०
नेष्यसे	नेष्येथे	नेष्यध्वे	म०
नेष्ये	नेष्यावहे	नेष्यामहे	उ०
लोट्—नयतु तात्	नयताम्	नयन्तु	प्र०
नय तात्	नयतम्	नयत	म०
नयानि	नयाव	नयाम	उ०
लो आ.-नयताम्	नयेताम्	नयन्ताम्	प्र०
नयस्व	नयेथाम्	नयध्वम्	म०
नयै	नयावहै	नयामहै	उ०
लङ्—अनयत्	अनयताम्	अनयन्	प्र०
अनय	अनयतम्	अनयत	म०
अनयम्	अनयाव	अनयाम	उ०
ल.आ.-अनयत	अनयेताम्	अनयन्त	प्र०
अनयथाः	अनयेथाम्	अनयध्वम्	म०

	अनये	अनयावहि	अनयामहि	उ०
वि लि.-	नयेत्	नयेताम्	नयेयुः	प्र०
	नयेः	नयेतम्	नयेत	म०
	नयेयम्	नयेव	नयेम	उ०
आ पद	नयेत	नयेयाताम्	नयेरन्	प्र०
	नयेथाः	नयेयाथाम्	नयेध्वम्	म०
	नयेय	नयेवहि	नयेमहि	उ०
आ लि.-	नीयात्	नीयास्ताम्	नीयासुः	प्र०
	नीयाः	नीयास्तम्	नीयास्त	म०
	नीयासम्	नीयास्व	नीयास्म	उ०
आ पद -	नेषीष्ट	नेषीयास्ताम्	नेषीरन्	प्र०
	नेषीष्ठाः	नेषीयास्थाम्	नेषीढ्वम्	म०
	नेषीय	नेषीवहि	नेषीमहि	उ०
लुङ् —	अनैषीत्	अनैष्टाम्	अनैषुः	प्र०
	अनैषीः	अनैष्टम्	अनैष्ट	म०
	अनैषम्	अनैष्व	अनैष्म	उ०
लु आ.	अनेष्ट	अनेषाताम्	अनेषत	प्र०

अनेष्ठा.	अनेषाताम्	अनेढ्वम्	म०
अनेषि	अनेष्वहि	अनेष्महि	उ०
लृङ्—अनेष्यत्	अनेष्यताम्	अनेष्यन्	प्र०
अनेष्य.	अनेष्यतम्	अनेष्यत	म०
अनेष्यम्	अनेष्याव	अनेष्याम	उ०
लृ आ -अनेष्यत	अनेष्येताम्	अनेष्यन्त	प्र०
अनेष्यथा	अनेष्येथाम्	अनेष्यध्वम्	म०
अनेष्ये	अनेष्यावहि	अनेष्यामहि	उ०

(४९) डुपचष्(पच)पाके(पकाना) द्विक०,अनि०, उभय०, ।

लट्—पचति	पचत	पचन्ति	प्र०
पचसि	पचथ	पचथ	म०
पचामि	पचाव	पचामः	उ०
लिट्—पपाच	पेचतु.	पेचु.	प्र०
पेचिथ पपक्थ	पेचथु	पेच	म०
पपाच पपच	पेचिव	पेचिम	उ०
लि.आ. पेचे	पेचाते	पेचिरे	प्र०
पेचिषे	पेचाथे	पेचिध्वे	म०

पेचे	पेचिवहे	पेचिमहे	उ०
लुट्—पक्ता	पक्तारौ	पक्तारः	प्र०
पक्तासि	पक्तास्थ	पक्तास्थ	म०
पक्तास्मि	पक्तास्व	पक्तास्म	उ०
लु आ.-पक्ता	पक्तारौ	पक्तार	प्र०
पक्तासे	पक्तासाथे	पक्ताध्वे	म०
पक्ताहे	पक्तास्वहे	पक्तास्महे	उ०
लृट्—पक्ष्यति	पक्ष्यत'	पक्ष्यन्ति	प्र०
पक्ष्यसि	पक्ष्यथः	पक्ष्यथ	म०
पक्ष्यामि	पक्ष्याव	पक्ष्याम	उ०
लृ आ -पक्ष्यते	पक्ष्येते	पक्ष्यन्ते	प्र०
पक्ष्यसे	पक्ष्येथे	पक्ष्यध्वे	म०
पक्ष्ये	पक्ष्यावहे	पक्ष्यामहे	उ०
लोट्—पचतु तात्	पचताम्	पचन्तु	प्र०
पच-तात्	पचतम्	पचत	म०
पचानि	पचाव	पचाम	उ०
लो,आ,-पचताम्	पचेताम्	पचन्ताम्	प्र०

	पचस्व	पचेथाम्	पचध्वम्	म०
	पचै	पचावहै	पचामहै	उ०
लङ्—	अपचत्	अपचताम्	अपचन्	प्र०
	अपचः	अपचतम्	अपचत	म०
	अपचम्	अपचाव	अपचाम	उ०
ल.आ.-	अपचत	अपचेताम्	अपचन्त	प्र०
	अपचथा	अपचेथाम्	अपचध्वम्	म०
	अपचे	अपचावहि	अपचामहि	उ०
वि.लि.-	पचेत्	पचेताम्	पचेयु.	प्र०
	पचे	पचेतम्	पचेत	म०
	पचेयम्	पचेव	पचेम	उ०
आ.पद्-	पचेत	पचेयाताम्	पचेरन्	प्र०
	पचेथाः	पचेयाथाम्	पचेध्वम्	म०
	पचेय	पचेवहि	पचेमहि	उ०
आ लि –	पच्यात्	पच्यास्ताम्	पच्यासु	प्र०
	पच्या	पच्यास्तम्	पच्यास्त	म०
	पच्यासम्	पच्यास्व	पच्यास्म	उ०

आ. पद्-पक्षीष्ट	पक्षीयास्ताम्	पक्षीरन्	प्र०
पक्षीष्ठा	पक्षीयास्थाम्	पक्षीध्वम्	म०
पक्षीय	पक्षीवहि	पक्षीमहि	उ०
लुङ्—अपाक्षीत्	अपाक्ताम्	अपाक्षुः	प्र०
अपाक्षीः	अपाक्तम्	अपाक्त	म०
अपाक्षम्	अपाक्ष्व	अपाक्ष्म	उ०
लु आ अपक्त	अपक्षाताम्	अपक्षत	प्र०
अपक्थाः	अपक्षाथाम्	अपग्ध्वम्	म०
अपक्षि	अपक्ष्वहि	अपक्ष्महि	उ०
लृङ्—अपक्ष्यत्	अपक्ष्यताम्	अपक्ष्यन्	प्र०
अपक्ष्यः	अपक्ष्यतम्	अपक्ष्यत	म०
अपक्ष्यम्	अपक्ष्याव	अपक्ष्याम	उ०
लृ आ -अपक्ष्यत	अपक्ष्येताम्	अपक्ष्यन्त	प्र०
अपक्ष्यथाः	अपक्ष्येथाम्	अपक्ष्यध्वम्	म०
अपक्ष्ये	अपक्ष्यावहि	अपक्ष्यामहि	उ०

(४६) भज सेवायाम् (सेवा करना) सक०, अनि०, उभ० ।

लट्—भजति	भजतः	भजन्ति	प्र०

	भजसि	भजथः	भजथ	म०
	भजामि	भजावः	भजामः	उ०
ल.आ.-	भजते	भजेते	भजन्ते	प्र०
	भजसे	भजेथे	भजध्वे	म०
	भजे	भजावहे	भजामहे	उ०
लिट्—	बभाज	भेजतुः	भेजुः	प्र०
	भेजिथ बभक्थ	भेजथुः	भेज	म०
	बभाज बभज	भेजिव	भेजिम	उ०
लि.आ.-	भेजे	भेजाते	भेजिरे	प्र०
	भेजिषे	भेजाथे	भेजिध्वे	म०
	भेजे	भेजिवहे	भेजिमहे	उ०
लुट्—	भक्ता	भक्तारौ	भक्तारः	प्र०
	भक्तासि	भक्तास्थः	भक्तास्थ	म०
	भक्तास्मि	भक्तास्वः	भक्तास्मः	उ०
लु.आ.-	भक्ता	भक्तारौ	भक्तारः	प्र०
	भक्तासे	भक्तासाथे	भक्ताध्वे	म०
	भक्ताहे	भक्तास्वहे	भक्तास्महे	उ०

लृट्—	भक्ष्यति	भक्ष्यत	भक्ष्यन्ति	प्र
	भक्ष्यसि	भक्ष्यथ	भक्ष्यथ	म०
	भक्ष्यामि	भक्ष्यावः	भक्ष्याम.	उ०
लृ आ.-	भक्ष्यते	भक्ष्येते	भक्ष्यन्ते	प्र०
	भक्ष्यसे	भक्ष्येथे	भक्ष्यध्वे	म०
	भक्ष्ये	भक्ष्यावहे	भक्ष्यामहे	उ०
लोट्—	भजतु-तात्	भजताम्	भजन्तु	प्र०
	भज तात्	भजतम्	भजत	म०
	भजानि	भजाव	भजाम	उ०
लो. आ	भजताम्	भजेताम्	भजन्ताम्	प्र०
	भजस्व	भजेथाम्	भजध्वम्	म०
	भजै	भजावहै	भजामहै	उ०
लङ्—	अभजत्	अभजताम्	अभजन्	प्र०
	अभज	अभजतम्	अभजत	म०
	अभजम्	अभजाव	अभजाम	उ०
ल आ.-	अभजत	अभजेताम्	अभजन्त	प्र०
	अभजथाः	अभजेथाम्	अभजध्वम्	म०

	अभजे	अभजावहि	अभजामहि	उ०
वि.लि	-भजेत्	भजेताम्	भजेयु	प्र०
	भजे	भजेतम्	भजेत	म०
	भजेयम्	भजेव	भजेम	उ०
आ पद्	-भजेत	भजेयाताम्	भजेरन्	प्र०
	भजेथा	भजेयाथाम्	भजेध्वम्	म०
	भजेय	भजेवहि	भजेमहि	उ०
आ लि	-भज्यात्	भज्यास्ताम्	भज्यासु॰	प्र०
	भज्या	भज्यास्तम्	भज्यास्त	म०
	भज्यासम्	भजास्व	भज्यास्म	उ०
आ पद्	-भक्षीष्ट	भक्षीयास्ताम्	भक्षीरन्	प्र०
	भक्षीष्ठा॰	भक्षीयास्थाम्	भक्षीध्वम्	म०
	भक्षीय	भक्षीवहि	भक्षीमहि	उ०
लुङ्	—अभाक्षीत्	अभाक्ताम्	अभाक्षु	प्र०
	अभाक्षी	अभाक्तम्	अभाक्त	म०
	अभाक्षम्	अभाक्ष्व	अभाक्ष्म	उ०
लु आ.	-अभक्त	अभक्षाताम्	अभक्षत	प्र०

	अभक्था	अभक्षाथाम्	अभग्ध्वम्	म०
	अभक्षि	अभक्ष्वहि	अभक्ष्महि	उ०
लृङ्—	अभक्ष्यत्	अभक्ष्यताम्	अभक्ष्यन्	प्र०
	अभक्ष्यः	अभक्ष्यतम्	अभक्ष्यत	म०
	अभक्ष्यम्	अभक्ष्याव	अभक्ष्याम	उ०
लृ आ –	अभक्ष्यत	अभक्ष्येताम्	अभक्ष्यन्त	प्र०
	अभक्ष्यथा	अभक्ष्येथाम्	अभक्ष्यध्वम्	म०
	अभक्ष्ये	अभक्ष्यावहि	अभक्ष्यामहि	उ०

(४७) यज देवपूजासङ्गतिकरणदानेषु (पूजा वा याग करना)
सकर्म०, अनि०, उभयपदी ।

लट् —	यजति	यजतः	यजन्ति	प्र०
	यजसि	यजथ	यजथ	म०
	यजामि	यजाव	यजामः	उ०
ल आ –	यजते	यजेते	यजन्ते	प्र०
	यजसे	यजेथे	यजध्वे	म०
	यजे	यजावहे	यजामहे	उ०
लिट्—	इयाज	ईजतुः	ईजुः	प्र०

इयजिथ-इयष्ठ	ईजथु	ईज	म०
इयाज इयज	ईजिव	ईजिम	उ०
लि.आ.–ईजे	ईजाते	ईजिरे	प्र०
ईजिषे	ईजाथे	ईजिध्वे	म०
ईजे	ईजिवहे	ईजिमहे	उ०
लुट्—यष्टा	यष्टारौ	यष्टार	प्र०
यष्टासि	यष्टास्थ	यष्टास्थ	म०
यष्टास्मि	यष्टास्व	यष्टास्म	उ०
लु.आ.–यष्टा	यष्टारौ	यष्टार·	प्र०
यष्टासे	यष्टासाथे	यष्टाध्वे	म०
यष्टाहे	यष्टास्वहे	यष्टास्महे	उ०
लृट्—यक्ष्यति	यक्ष्यत	यक्ष्यन्ति	प्र०
यक्ष्यसि	यक्ष्यथः	यक्ष्यथ	म०
यक्ष्यामि	यक्ष्यावः	यक्ष्याम.	उ०
लृ.आ.–यक्ष्यते	यक्ष्येते	यक्ष्यन्ते	प्र०
यक्ष्यसे	यक्ष्येथे	यक्ष्यध्वे	म०
यक्ष्ये	यक्ष्यावहे	यक्ष्यामहे	उ०

लोट्—यजतु-तात्	यजताम्	यजन्तु	प्र०
यज तात्	यजतम्	यजत	म०
यजानि	यजाव	यजाम	उ०
लो आ –यजताम्	यजेताम्	यजन्ताम्	प्र०
यजस्व	यजेथाम्	यजध्वम्	म०
यजै	यजावहै	यजामहै	उ०
लङ्—अयजत्	अयजताम्	अयजन्	प्र०
अयज	अयजतम्	अयजत	म०
अयजम्	अयजाव	अयजाम	उ०
ल, आ, –अयजत	अयजेताम्	अयजन्त	प्र०
अयजथा	अयजेथाम्	अयजध्वम्	म०
अयजे	अयजावहि	अयजामहि	उ०
वि, लि –यजेत्	यजेताम्	यजेयु	प्र०
यजे	यजेतम्	यजेत	म०
यजेयम्	यजेव	यजेम	उ०
आ, पद्–यजेत	यजेयाताम्	यजेरन्	प्र०
यजेथा.	यजेयाथाम्	यजेध्वम्	म०

	यजेय	यजेवहि	यजेमहि	उ०
आ. लि.-	इज्यात्	इज्यास्ताम्	इज्यासुः	प्र०
	इज्याः	इज्यास्तम्	इज्यास्त	म०
	इज्यासम्	इज्यास्व	इज्यास्म	उ०
आ. पद्.-	यक्षीष्ट	यक्षीयास्ताम्	यक्षीरन्	प्र०
	यक्षीष्ठाः	यक्षीयास्थाम्	यक्षीध्वम्	म०
	यक्षीय	यक्षीवहि	यक्षीमहि	उ०
लुङ्—	अयाक्षीत्	अयाष्टाम्	अयाक्षुः	प्र०
	अयाक्षीः	अयाष्टम्	अयाष्ट	म०
	अयाक्षम्	अयाक्ष्व	अयाक्ष्म	उ०
लु आ -	अयष्ट	अयक्षाताम्	अयक्षत	प्र०
	अयष्ठाः	अयक्षाथाम्	अयड्ढ्वम्	म०
	अयक्षि	अयक्ष्वहि	अयक्ष्महि	उ०
लृङ्—	अयक्ष्यत्	अयक्ष्यताम्	अयक्ष्यन्	प्र०
	अयक्ष्यः	अयक्ष्यतम्	अयक्ष्यत	म०
	अयक्ष्यम्	अयक्ष्याव	अयक्ष्याम	उ०
लृ आ -	अयक्ष्यत	अयक्ष्येताम्	अयक्ष्यन्त	प्र०

अयक्ष्यथाः	अयक्ष्येथाम्	अयक्ष्वध्वम्	म०
अयक्ष्ये	अयक्ष्यावहि	अयक्ष्यामहि	उ०

(४८) प्रापणे (बहना, लेजाना) सकर्मकार्मकौ ।

लट्—वहति	वहतः	वहन्ति	प्र०
वहसि	वहथ	वहथ	म०
वहामि	वहाव	वहाम	उ०
ल. आ.-वहते	वहेते	वहन्ते	प्र०
वहसे	वहेथे	वहध्वे	म०
वहे	वहावहे	वहामहे	उ०
लिट्—उवाह	ऊहतु	ऊहु	प्र०
उवहिथ उवोढ	ऊहथु	ऊह	म०
उवाह उवह	ऊहिव	ऊहिम	उ०
लि. आ.-ऊहे	ऊहाते	ऊहिरे	प्र०
ऊहिषे	ऊहाथे	ऊहिध्वे ढ्वे	म०
ऊहे	ऊहिवहे	ऊहिमहे	उ०
लुट्—वोढा	वोढारौ	वोढार	प्र०
वोढासि	वोढास्थ.	वोढास्थ	म०

	वोढास्मि	वोढास्वः	वोढास्म	उ०
लु आ –	वोढा	वोढारौ	वोढारः	प्र०
	वोढासे	वोढासाथे	वोढाध्वे	म०
	वोढाहे	वोढास्वहे	वोढास्महे	उ०
लृट्—	वक्ष्यति	वक्ष्यतः	वक्ष्यन्ति	प्र०
	वक्ष्यसि	वक्ष्यथः	वक्ष्यथ	म०
	वक्ष्यामि	वक्ष्यावः	वक्ष्यामः	उ०
लृ आ –	वक्ष्यते	वक्ष्येते	वक्ष्यन्ते	प्र०
	वक्ष्यसे	वक्ष्येथे	वक्ष्यध्वे	म०
	वक्ष्ये	वक्ष्यावहे	वक्ष्यामहे	उ०
लोट्—	वहतु तात्	वहताम्	वहन्तु	प्र०
	वह-तात्	वहतम्	वहत	म०
	वहानि	वहाव	वहाम	उ०
लो.आ.–	वहताम्	वहेताम्	वहन्ताम्	प्र०
	वहस्व	वहेथाम्	वहध्वम्	म०
	वहै	वहावहै	वहामहै	उ०
लङ्—	अवहत्	अवहताम्	अवहन्	प्र०

	अवढ	अवढतम्	अवढत	म०
	अवहम्	अवहाव	अवहाम	उ०
ल आ –	अवढत	अवहेताम्	अवहन्त	प्र०
	अवढथा:	अवहेथाम्	अवढ्ध्वम्	म०
	अवहे	अवहावहि	अवहामहि	उ०
वि लि	वहेत्	वहेताम्	वहेयु	प्र०
	वहे	वहेतम्	वहेत	म०
	वहेयम्	वहेव	वहेम	उ०
आ पद-	वहेत	वहेयाताम्	वहेरन्	प्र०
	वहेथा	वहेयाथाम्	वहेध्वम्	म०
	वहेय	वहेवहि	वहेमहि	उ०
आ लि –	उह्याम्	उह्यास्ताम्	उह्यासु	प्र०
	उह्याः	उह्यास्तम्	उह्यास्त	म०
	उह्यासम्	उह्यास्व	उह्यास्म	उ०
आ.पद.	वक्षीष्ट	वक्षीयास्ताम्	वक्षीरन्	प्र०
	वक्षीष्ठा:	वक्षीयास्थाम्	वक्षीध्वम्	म०
	वक्षीय	वक्षीवहि	वक्षीमहि	उ०

लुङ्—अवाक्षीत्	अवोढाम्	अवाक्षुः	प्र०
अवाक्षीः	अवोढम्	अवोढ	म०
अवाक्षम्	अवाक्ष्व	अवाक्ष्म	उ०
लु आ.-अवोढ	अवक्षाताम्	अवक्षत	प्र०
अवोढाः	अवक्षाथाम्	अवोढ्वम्	म०
अवक्षि	अवक्ष्वहि	अवक्ष्महि	उ०
लृङ्—अवक्ष्यत्	अवक्ष्यताम्	अवक्ष्यन्	प्र०
अवक्ष्यः	अवक्ष्यतम्	अवक्ष्यत	म०
अवक्ष्यम्	अवक्ष्याव	अवक्ष्याम	उ०
लृ आ.-अवक्ष्यत	अवक्ष्येताम्	अवक्ष्यन्त	प्र०
अवक्ष्यथाः	अवक्ष्येथाम्	अवक्ष्यध्वम्	म०
अवक्ष्ये	अवक्ष्यावहि	अवक्ष्यामहि	उ०

इति भ्वादिप्रकरणम् ।

अथ अदादिप्रकरणम्

(४९) अद् भक्षणे (खाना) सक०, अनि०, पर० ।

लट्—अत्ति	अत्तः	अदन्ति	प्र०
अत्सि	अत्थः	अत्थ	म०

अद्मि	अद्वः	अद्मः	उ०
लिट्—जघास	जक्षतुः	जक्षुः	प्र०
जघसिथ	जक्षथुः	जक्ष	म०
जघास जघस	जक्षिव	जक्षिम	उ०

घस्लादेशाऽभावपक्षे—

आद	आदतुः	आदुः	प्र०
आदिथ	आदथुः	आद	म०
आद	आदिव	आदिम	उ०
लुट्—अत्ता	अत्तारौ	अत्तारः	प्र०
अत्तासि	अत्तास्थः	अत्तास्थ	म०
अत्तास्मि	अत्तास्वः	अत्तास्मः	उ०
लृट्—अत्स्यति	अत्स्यतः	अत्स्यन्ति	प्र०
अत्स्यसि	अत्स्यथः	अत्स्यथ	म०
अत्स्यामि	अत्स्यावः	अत्स्यामः	उ०
लोट्—अत्तु-अत्तात्	अत्ताम्	अदन्तु	प्र०
अद्धि अत्तात्	अत्तम्	अत्त	म०
अदानि	अदाव	अदाम	उ०

लङ्—आदत्	आत्ताम्	आदन्	प्र०
आदः	आत्तम्	आत्त	म०
आदम्	आद्व	आद्म	उ०
वि लि –अद्यात्	अद्याताम्	अद्युः	प्र०
अद्याः	अद्यातम्	अद्यात	म०
अद्याम्	अद्याव	अद्याम	उ०
आ. लि -अद्यात्	अद्यास्ताम्	अद्यासुः	प्र०
अद्याः	अद्यास्तम्	अद्यास्त	म०
अद्यासम्	अद्यास्व	अद्यास्म	उ०
लुङ्—अघसत्	अघसताम्	अघसन्	प्र०
अघसः	अघसतम्	अघसत	म०
अघसम्	अघसाव	अघसाम	उ०
लृङ्—आत्स्यत्	आत्स्यताम्	आत्स्यन्	प्र०
आत्स्यः	आत्स्यतम्	आत्स्यत	म०
आत्स्यम्	आत्स्याव	आत्स्याम	उ०

(५०) हन हिंसागत्योः (वधकरना, जाना)। स०से०। प०।

लट्—हन्ति	हतः	घ्नन्ति	प्र०

	हंसि	हथ	हथ	म०
	हन्मि	हन्व	हन्म	उ०
लिट्—	जघान	जघ्नतुः	जघ्नुः	प्र०
	जघनिथ जघन्थ,	जघ्नथु	जघ्न	म०
	जघान जघन	जघ्निव	जघ्निम	उ०
लुट्—	हन्ता	हन्तारौ	हन्तारः	प्र०
	हन्तासि	हन्तास्थ	हन्तास्थ	म०
	हन्तास्मि	हन्तास्व	हन्तास्मः	उ०
लृट्—	हनिष्यति	हनिष्यतः	हनिष्यन्ति	प्र०
	हनिष्यसि	हनिष्यथ	हनिष्यथ	म०
	हनिष्यामि	हनिष्यावः	हनिष्यामः	उ०
लोट्—	हन्तु-हतात्	हताम्	घ्नन्तु	प्र०
	जहि हतात्	हतम्	हत	म०
	हनानि	हनाव	हनाम	उ०
लङ्—	अहन्	अहताम्	अघ्नन्	प्र०
	अहः	अहतम्	अहत	म०
	अहनम्	अहन्व	अहन्म	उ०

वि.लि.-हन्यात्	हन्याताम्	हन्युः	प्र०
हन्या	हन्यातम्	हन्यात	म०
हन्याम्	हन्याव	हन्याम	उ०
आ.लि -वध्यात्	वध्यास्ताम्	वध्यासु	प्र०
वध्या	वध्यास्तम्	वध्यास्त	म०
वध्यासम्	वध्यास्व	वध्यास्म	उ०
लुङ्—अवधीत्	अवधिष्टाम्	अवधिषु	प्र०
अवधी.	अवधिष्टम्	अवधिष्ट	म०
अवधिषम्	अवधिष्व	अवधिष्म	उ०
लृङ्—अहनिष्यत्	अहनिष्यताम्	अहनिष्यन्	प्र०
अहनिष्यः	अहनिष्यतम्	अहनिष्यत	म०
अहनिष्यम्	अहनिष्याव	अहनिष्याम	उ०

(९१) यु मिश्रणाऽमिश्रणयोः(मिलना, पृथक् करना)सकर्मकाक०।

लट्—यौति	युतः	युवन्ति	प्र०
यौषि	युथः	युथ	म०
यौमि	युव	युम.	उ०
लिट्—युयाव	युयुवतु.	युयुवुः	प्र०

	युयविथ	युयुवथु	युयुव	म०
	युयाव युयव	युयुविव	युयुविम	उ०
लुट्—	यविता	यवितारौ	यवितार	प्र०
	यवितासि	यवितास्थ	यवितास्थ	म०
	यवितास्मि	यवितास्व	यवितास्म.	उ०
लृट्—	यविष्यति	यविष्यत	यविष्यन्ति	प्र०
	यविष्यसि	यविष्यथ	यविष्यथ	म०
	यविष्यामि	यविष्याव	यविष्याम	उ०
लोट्—	यौतु युतात्	युताम्	युवन्तु	प्र०
	युहि युतात्	युतम्	युत	म०
	यवानि	यवाव	यवाम	उ०
लङ्—	अयौत्	अयुताम्	अयुवन्	प्र०
	अयौः	अयुतम्	अयुत	म०
	अयवम्	अयुव	अयुम	उ०
वि.लि.-	युयात्	युयाताम्	युयु	प्र०
	युया.	युयातम्	युयात	म०
	युयाम्	युयाव	युयाम	उ०

आ. लि.—यूयात्	यूयास्ताम्	यूयासु	प्र०
यूयाः	यूयास्तम्	यूयास्त	म०
यूयासम्	यूयास्व	यूयास्म	उ०
लुङ्—अयावीत्	अयाविष्टाम्	अयाविषुः	प्र०
अयावीः	अयाविष्टम्	अयाविष्ट	म०
अयाविषम्	अयाविष्व	अयाविष्म	उ०
लृङ्—अयविष्यत्	अयविष्यताम्	अयविष्यन्	प्र०
अयविष्यः	अयविष्यतम्	अयविष्यत	म०
अयविष्यम्	अयविष्याव	अयविष्याम	उ०

(९२) या प्रापणे (प्राप्तकरना, जाना) सक०, अनि०, पर०।

लट्—याति	यातः	यान्ति	प्र०
यासि	याथः	याथ	म०
यामि	यावः	यामः	उ०
लिट्—ययौ	ययतुः	ययुः	प्र०
ययिथ ययाथ	ययथुः	यय	म०
ययौ	ययिव	ययिम	उ०
लुट्—याता	यातारौ	यातारः	प्र०

	यातासि	यातास्थः	यातास्थ	म०
	यातास्मि	यातास्व	यातास्मः	उ०
लृट्—	यास्यति	यास्यत	यास्यन्ति	प्र०
	यास्यसि	यास्यथः	यास्यथ	म०
	यास्यामि	यास्याव	यास्याम.	उ०
लोट्—	यातु-तात्	याताम्	यान्तु	प्र०
	याहि तात्	यातम्	यात	म०
	यानि	याव	याम	उ०
लङ्—	अयात्	अयाताम्	अयु -अयान्	प्र०
	अया॰	अयातम्	अयात	म०
	अयाम्	अयाव	अयाम	उ०
वि.लि.-	यायात्	यायाताम्	यायुः	प्र०
	यायाः	यायातम्	यायात	म०
	यायाम्	यायाव	यायाम	उ०
आ.लि.-	यायात्	यायास्ताम्	यायासु.	प्र०
	याया	यायास्तम्	यायास्त	म०
	यायासम्	यायास्व	यायास्म	उ०

लुङ्—अयासीत्	अयासिष्टाम्	अयासिषु	प्र०
अयासी.	अयासिष्टम्	अयासिष्ट	म०
अयासिषम्	अयासिष्व	अयासिष्म	उ०
लृङ्—अयास्यत्	अयास्यताम्	अयास्यन्	प्र०
अयास्य·	अयास्यतम्	अयास्यत	म०
अयास्यम्	अयास्याव	अयास्याम	उ०

(९३) वा गतिगन्धनयोः (जाना, महकना)

सकर्मकाक०, अ०, प० ।

लट्—वाति	वात	वान्ति	प्र०
वासि	वाथ.	वाथ	म०
वामि	वावः	वाम	उ०
लिट्—ववौ	ववतुः	ववुः	प्र०
वविथ ववाथ	ववथु.	वव	म०
ववौ	वविव	वविम	उ०
लुट—वाता	वातारौ	वातार	प्र०
वातासि	वातास्थ.	वातास्थ	म०
वातास्मि	वातास्वः	वातास्मः	उ०

लृट्—	वास्यति	वास्यतः	वास्यन्ति	प्र०
	वास्यसि	वास्यथः	वास्यथ	म०
	वास्यामि	वास्यावः	वास्यामः	उ०
लोट्—	वातु वातात्	वाताम्	वान्तु	प्र०
	वाहि वातात्	वातम्	वात	म०
	वानि	वाव	वाम	उ०
लङ्—	अवात्	अवाताम्	अवुः-अवान्	प्र०
	अवाः	अवातम्	अवात	म०
	अवाम्	अवाव	अवाम	उ०
वि. लि.—	वायात्	वायाताम्	वायुः	प्र०
	वायाः	वायातम्	वायात	म०
	वायाम्	वायाव	वायाम	उ०
आ. लि.—	वायात्	वायास्ताम्	वायासुः	प्र०
	वायाः	वायास्तम्	वायास्त	म०
	वायासम्	वायास्व	वायास्म	उ०
लुङ्—	अवासीत्	अवासिष्टाम्	अवासिषुः	प्र०
	अवासीः	अवासिष्टम्	अवासिष्ट	म०

	अवासिषम्	अवासिष्व	अवासिष्म	उ०
लृङ्—	अवास्यत्	अवास्यताम्	अवास्यन्	प्र०
	अवास्य	अवास्यतम्	अवास्यत	म०
	अवास्यम्	अवास्याव	अवास्याम	उ०

(१४) भा दीप्तौ (चमकना, जाहिर होना) अक०, अनि, पर०।

लट्—	भाति	भातः	भान्ति	प्र०
	भासि	भाथः	भाथ	म०
	भामि	भावः	भामः	उ०
लिट्—	बभौ	बभतुः	बभुः	प्र०
	बभिथ-बभाथ	बभथुः	बभ	म०
	बभौ	बभिव	बभिम	उ०
लुट्—	भाता	भातारौ	भातारः	प्र०
	भातासि	भातास्थः	भातास्थ	म०
	भातास्मि	भातास्वः	भातास्मः	उ०
लृट्—	भास्यति	भास्यतः	भास्यन्ति	प्र०
	भास्यसि	भास्यथः	भास्यथ	म०
	भास्यामि	भास्यावः	भास्यामः	उ०

लोट्—भातु-भातात्	भाताम्	भान्तु	प्र०
भाहि भातात्	भातम्	भात	म०
भानि	भाव	भाम	उ०
लङ्—अभात्	अभाताम्	अभुः-अभान्	प्र०
अभाः	अभातम्	अभात	म०
अभाम्	अभाव	अभाम	उ०
वि.लि -भायात्	भायाताम्	भायुः	प्र०
भायाः	भायातम्	भायात	म०
भायाम्	भायाव	भायाम	उ०
आ लि.-भायात्	भायास्ताम्	भायासुः	प्र०
भायाः	भायास्तम्	भायास्त	म०
भायासम्	भायास्व	भायास्म	उ०
लुङ्—अभासीत्	अभासिष्टाम्	अभासिषुः	प्र०
अभासीः	अभासिष्टम्	अभासिष्ट	म०
अभासिषम्	अभासिष्व	अभासिष्म	उ०
लृङ्—अभास्यत्	अभास्यताम्	अभास्यन्	प्र०
अभास्यः	अभास्यतम्	अभास्यत	म०
अभास्यम्	अभास्याव	अभास्याम	उ०

(५९) ष्णा (स्ना) शौचे (नहाना) अक०, अनि०, पर० ।

लट्—स्नाति	स्नातः	स्नान्ति	प्र०
स्नासि	स्नाथः	स्नाथ	म०
स्नामि	स्नावः	स्नामः	उ०
लिट्—सस्नौ	सस्नतुः	सस्नुः	प्र०
सस्निथ-सस्नाथ	सस्नथुः	सस्न	म०
सस्नौ	सस्निव	सस्निम	उ०
लुट्—स्नाता	स्नातारौ	स्नातारः	प्र०
स्नातासि	स्नातास्थः	स्नातास्थ	म०
स्नातास्मि	स्नातास्वः	स्नातास्मः	उ०
लृट्—स्नास्यति	स्नास्यतः	स्नास्यन्ति	प्र०
स्नास्यसि	स्नास्यथः	स्नास्यथ	म०
स्नास्यामि	स्नास्यावः	स्नास्यामः	उ०
लोट्—स्नातु-स्नातात्	स्नाताम्	स्नान्तु	प्र०
स्नाहि स्नातात्	स्नातम्	स्नात	म०
स्नानि	स्नाव	स्नाम	उ०
लङ्—अस्नात्	अस्नाताम्	अस्नुः-अस्नान्	प्र०

	अस्ना	अस्नातम्	अस्नात	म०
	अस्नाम्	अस्नाव	अस्नाम	उ०
वि.लि.–	स्नायात्	स्नायाताम्	स्नायुः	प्र०
	स्नायाः	स्नायातम्	स्नायात	म०
	स्नायाम्	स्नायाव	स्नायाम	उ०
आ.लि.–	स्नेयात्	स्नेयास्ताम्	स्नेयासुः	प्र०
	स्नेयाः	स्नेयास्तम्	स्नेयास्त	म०
	स्नेयासम्	स्नेयास्व	स्नेयास्म	उ०

'वाऽन्यस्य संयोगादेः' इति एत्वविकल्पपक्षे—

	स्नायात्	स्नायास्ताम्	स्नायासुः	प्र०
	स्नायाः	स्नायास्तम्	स्नायास्त	म०
	स्नायासम्	स्नायास्व	स्नायास्म	उ०
लुङ्—	अस्नासीत्	अस्नासिष्टाम्	अस्नासिषुः	प्र०
	अस्नासीः	अस्नासिष्टम्	अस्नासिष्ट	म०
	अस्नासिषम्	अस्नासिष्व	अस्नासिष्म	उ०
लृङ्—	अस्नास्यत्	अस्नास्यताम्	अस्नास्यन्	प्र०
	अस्नास्यः	अस्नास्यतम्	अस्नास्यत	म०
	अस्नास्यम्	अस्नास्याव	अस्नास्याम	उ०

(९६) श्रा पाके (पकाना) सक०, अनि०, पर० ।

लट्—श्राति	श्रातः	श्रान्ति	प्र०
श्रासि	श्राथः	श्राथ	म०
श्रामि	श्रावः	श्रामः	उ०
लिट्—शश्रौ	शश्रतुः	शश्रुः	प्र०
शश्रिथ शश्राथ	शश्रथुः	शश्र	म०
शश्रौ	शश्रिव	शश्रिम	उ०
लुट्—श्राता	श्रातारौ	श्रातारः	प्र०
श्रातासि	श्रातास्थः	श्रातास्थ	म०
श्रातास्मि	श्रातास्वः	श्रातास्मः	उ०
लृट्—श्रास्यति	श्रास्यतः	श्रास्यन्ति	प्र०
श्रास्यसि	श्रास्यथः	श्रास्यथ	म०
श्रास्यामि	श्रास्यावः	श्रास्यामः	उ०
लोट्—श्रातु श्रातात्	श्राताम्	श्रान्तु	प्र०
श्राहि श्रातात्	श्रातम्	श्रात	म०
श्राणि	श्राव	श्राम	उ०
लङ्—अश्रात्	अश्राताम्	अश्रुः अश्रान्	प्र०

	अश्रा	अश्रातम्	अश्रात	म०
	अश्राम्	अश्राव	अश्राम	उ०
वि लि.-	श्रायात्	श्रायाताम्	श्रायु	प्र०
	श्राया	श्रायातम्	श्रायात	म०
	श्रायाम्	श्रायाव	श्रायाम	उ०
आ लि.-	श्रायात्	श्रायास्ताम्	श्रायासु	प्र०
	श्राया'	श्रायास्तम्	श्रायास्त	म०
	श्रायासम्	श्रायास्व	श्रायास्म	उ०
एत्वे—	श्रेयात्	श्रेयास्ताम्	श्रेयासु	प्र०
	श्रेया	श्रेयास्तम्	श्रेयास्त	म०
	श्रेयासम्	श्रेयास्व	श्रेयास्म	उ०
लुङ्—	अश्रासीत्	अश्रासिष्टाम्	अश्रासिषु'	प्र०
	अश्रासी	अश्रासिष्टम्	अश्रासिष्ट	म०
	अश्रासिषम्	अश्रासिष्व	अश्रासिष्म	उ०
लृङ्—	अश्रास्यत्	अश्रास्यताम्	अश्रास्यन्	प्र०
	अश्रास्य	अश्रास्यतम्	अश्रास्यत	म०
	अश्रास्यम्	अश्रास्याव	अश्रास्याम	उ०

(९७)द्रा कुत्सायां गतौ(बुरीचाल चलना,भागना)अक०,अनि०।

लट्—द्राति	द्रात	द्रान्ति	प्र०
द्रासि	द्राथ	द्राथ	म०
द्रामि	द्राव॰	द्रामः	उ०
लिट्—दद्रौ	दद्रतु	दद्रु	प्र०
दद्रिथ-दद्राथ	दद्रथु॰	दद्र	म०
दद्रौ	दद्रिव	दद्रिम	उ०
लुट्—द्राता	द्रातारौ	द्रातार	प्र०
द्रातासि	द्रातास्थ	द्रातास्थ	म०
द्रातास्मि	द्रातास्व	द्रातास्म॰	उ०
लृट्—द्रास्यति	द्रास्यत	द्रास्यन्ति	प्र०
द्रास्यसि	द्रास्यथः	द्रास्यथ	म०
द्रास्यामि	द्रास्याव	द्रास्यामः	उ०
लोट्—द्रातु द्रातात्	द्राताम्	द्रान्तु	प्र०
द्राहि-द्रातात्	द्रातम्	द्रात	म०
द्राणि	द्राव	द्राम	उ०
लङ्—अद्रात्	अद्राताम्	अद्रः-अद्रान्	प्र०

अद्राः	अद्रातम्	अद्रात	म०
अद्राम्	अद्राव	अद्राम	उ०
वि.लि –द्रायात्	द्रायाताम्	द्रायु	प्र०
द्रायाः	द्रायातम्	द्रायात	म०
द्रायाम्	द्रायाव	द्रायाम	उ०
आ.लि.–द्रायात्	द्रायास्ताम्	द्रायासु	प्र०
द्रायाः	द्रायास्तम्	द्रायास्त	म०
द्रायासम्	द्रायास्व	द्रायास्म	उ०
एत्वे—द्रेयात्	द्रेयास्ताम्	द्रेयासु	प्र०
द्रेयाः	द्रेयास्तम्	द्रेयास्त	म०
द्रेयासम्	द्रेयास्व	द्रेयास्म	उ०
लुङ्—अद्रासीत्	अद्रासिष्टाम्	अद्रासिषुः	प्र०
अद्रासीः	अद्रासिष्टम्	अद्रासिष्ट	म०
अद्रासिषम्	अद्रासिष्व	अद्रासिष्म	उ०
लृङ्—अद्रास्यत्	अद्रास्यताम्	अद्रास्यन्	प्र०
अद्रास्यः	अद्रास्यतम्	अद्रास्यत	म०
अद्रास्यम्	अद्रास्याव	अद्रास्याम	उ०

(९८) प्सा भक्षणे (खाना) सक०, अनि०, पर० ।

लट्—प्साति	प्सातः	प्सान्ति	प्र०
प्सासि	प्साथः	प्साथ	म०
प्सामि	प्सावः	प्सामः	उ०
लिट्—पप्सौ	पप्सतुः	पप्सुः	प्र०
पप्सिथ पप्साथ	पप्सथुः	पप्स	म०
पप्सौ	पप्सिव	पप्सिम	उ०
लुट्—प्साता	प्सातारौ	प्सातारः	प्र०
प्सातासि	प्सातास्थः	प्सातास्थ	म०
प्सातास्मि	प्सातास्वः	प्सातास्मः	उ०
लृट्—प्सास्यति	प्सास्यतः	प्सास्यन्ति	प्र०
प्सास्यसि	प्सास्यथः	प्सास्यथ	म०
प्सास्यामि	प्सास्यावः	प्सास्यामः	उ०
लोट्—प्सातु तात्	प्साताम्	प्सान्तु	प्र०
प्साहि तात्	प्सातम्	प्सात	म०
प्सानि	प्साव	प्साम	उ०
लङ्—अप्सात्	अप्साताम्	अप्सुः, अप्सान्	प्र०

अप्साः	अप्सातम्	अप्सात	म०
अप्साम्	अप्साव	अप्साम	उ०
वि.लि -प्सायात्	प्सायाताम्	प्सायुः	प्र०
प्सायाः	प्सायातम्	प्सायात	म०
प्सायाम्	प्सायाव	प्सायाम	उ०
आ.लि.-प्सायात्	प्सायास्ताम्	प्सायासुः	प्र०
प्सायाः	प्सायास्तम्	प्सायास्त	म०
प्सायासम्	प्सायास्व	प्सायास्म	उ०
एत्वे—प्सेयात्	प्सेयास्ताम्	प्सेयासुः	प्र०
प्सेयाः	प्सेयास्तम्	प्सेयास्त	म०
प्सेयासम्	प्सेयास्व	प्सेयास्म	उ०
लुङ्--अप्सासीत्	अप्सासिष्टाम्	अप्सासिषुः	प्र०
अप्सासीः	अप्सासिष्टम्	अप्सासिष्ट	म०
अप्सासिषम्	अप्सासिष्व	अप्सासिष्म	उ०
लृङ्—अप्सास्यत्	अप्सास्यताम्	अप्सास्यन्	प्र०
अप्सास्यः	अप्सास्यतम्	अप्सास्यत	म०
अप्सास्यम्	अप्सास्याव	अप्सायाम	उ०

(९१) रा दाने (देना) सक०, अनि०, पर० ।

लट्—राति	रात.	रान्ति	प्र०
रासि	राथ·	राथ	म०
रामि	राव	राम.	उ०
लिट्—ररौ	ररतु·	ररु	प्र०
ररिथ रराथ	ररथु	रर	म०
ररौ	ररिव	ररिम	उ०
लुट्—राता	रातारौ	रातारः	प्र०
रातासि	रातास्थ	रातास्थ	म०
रातास्मि	रातास्वः	रातास्मः	उ०
लृट्—रास्यति	रास्यतः	रास्यन्ति	प्र०
रास्यसि	रास्यथः	रास्यथ	म०
रास्यामि	रास्यावः	रास्याम	उ०
लोट्—रातु तात्	राताम्	रान्तु	प्र०
राहि-तात्	रातम्	रात	म०
राणि	राव	राम	उ०
लङ्—अरात्	अराताम्	अरु.—अरान्	प्र०

	अराः	अरातम्	अरात	म०
	अराम्	अराव	अराम	उ०
वि.लि.-	रायात्	रायाताम्	रायुः	प्र०
	रायाः	रायातम्	रायात	म०
	रायाम्	रायाव	रायाम	उ०
आ.लि.-	रायात्	रायास्ताम्	रायासुः	प्र०
	रायाः	रायास्तम्	रायास्त	म०
	रायासम्	रायास्व	रायास्म	उ०
लुङ्—	अरासीत्	अरासिष्टाम्	अरासिषुः	प्र०
	अरासीः	अरासिष्टम्	अरासिष्ट	म०
	अरासिषम्	अरासिष्व	अरासिष्म	उ०
लृङ्—	अरास्यत्	अरास्यताम्	अरास्यन्	प्र०
	अरास्यः	अरास्यतम्	अरास्यत	म०
	अरास्यम्	अरास्याव	अरास्याम	उ०

(६०) ला आदाने (लेना) सक० अनि० पर० ।

लट्—	लाति	लातः	लान्ति	प्र०
	लासि	लाथः	लाथ	म०

	लामि	लाव	लाम	उ०
लिट्—	ललौ	ललतु	ललुः	प्र०
	ललिथ-ललाथ	ललथु	लल	म०
	ललौ	ललिव	ललिव	उ०
लुट्—	लाता	लातारौ	लातार	प्र०
	लातासि	लातास्थ	लातास्थ	म०
	लातास्मि	लातास्व	लातास्म	उ०
लृट्—	लास्यति	लास्यत	लास्यन्ति	प्र०
	लास्यसि	लास्यथः	लास्यथ	म०
	लास्यामि	लास्याव	लास्याम.	उ०
लोट्—	लातु-तात्	लाताम्	लान्तु	प्र०
	लाहि तात्	लातम्	लात	म०
	लानि	लाव	लाम	उ०
लङ्—	अलात्	अलाताम्	अलु -अलान्	प्र०
	अलाः	अलातम्	अलात	म०
	अलाम्	अलाव	अलाम	उ०
वि. लि.—	लायात्	लायाताम	लायुः	प्र०

	लाया	लायातम्	लायात	म०
	लायाम्	लायाव	लायाम	उ०
आ.लि.–	लायात्	लायास्ताम्	लायासु	प्र०
	लाया	लायास्तम्	लायास्त	म०
	लायासम्	लायास्व	लायास्म	उ०
लुङ्—	अलासीत्	अलासिष्टाम्	अलासिषु	प्र०
	अलासी	अलासिष्टम्	अलासिष्ट	म०
	अलासिषम्	अलासिष्व	अलासिष्म	उ०
लृङ्—	अलास्यत्	अलास्यताम्	अलास्यन्	प्र०
	अलास्य.	अलास्यतम्	अलास्यत	म०
	अलास्यम्	अलास्याव	अलास्याम	उ०

(६१) दाप् (दा) लवने (काटना) सकर्म० अनि० पर० ।

लट्—	दाति	दात	दान्ति	प्र०
	दासि	दाथ	दाथ	म०
	दामि	दाव	दाम.	उ०
लिट्—	ददौ	ददतुः	ददु·	प्र०
	ददिथ ददाथ	ददथु	दद	म०

ददौ	ददिव	ददिम	उ०
लुट्—दाता	दातारौ	दातार॰	प्र०
दातासि	दतास्थ॰	दातास्थ	म०
दातास्मि	दातास्वः	दातास्मः	उ०
लृट्—दास्यति	दास्यतः	दास्यन्ति	प्र०
दास्यसि	दास्यथ॰	दास्यथ	म०
दास्यामि	दास्याव	दास्याम॰	उ०
लोट्—दातु-तात्	दाताम्	दान्तु	प्र०
दाहि तात्	दातम्	दात	म०
दानि	दाव	दाम	उ०
लङ्—अदात्	अदाताम्	अदु॰-अदान्	प्र०
अदा	अदातम्	अदात	म०
अदाम्	अदाव	अदाम	उ०
वि लि॰—दायात्	दायाताम्	दायु॰	प्र०
दाया	दायातम्	दायात	म०
दायाम्	दायाव	दायाम	उ०
आ॰लि॰—दायात्	दायास्ताम्	दायासु॰	प्र०

	दायाः	दायास्तम्	दायास्त	म०
	दायासम्	दायास्व	दायास्म	उ०
लुङ्—	अदासीत्	अदासिष्टाम्	अदासिषुः	प्र०
	अदासीः	अदासिष्टम्	अदासिष्ट	म०
	अदासिषम्	अदासिष्व	अदासिष्म	उ०
लृङ्—	अदास्यत्	अदास्यताम्	अदास्यन्	प्र०
	अदास्यः	अदास्यतम्	अदास्यत	म०
	अदास्यम्	अदास्याव	अदास्याम	उ०

(६२) पा रक्षणे (रक्षा करना) सक०, अनि०, पर० ।

लट्—	पाति	पातः	पान्ति	प्र०
	पासि	पाथः	पाथ	म०
	पामि	पावः	पामः	उ०
लिट्—	पपौ	पपतुः	पपुः	प्र०
	पपिथ-पपाथ	पपथुः	पप	म०
	पपौ	पपिव	पपिम	उ०
लुट्—	पाता	पातारौ	पातारः	प्र०
	पातासि	पातास्थः	पातास्थ	म०

	पातास्मि	पातास्व	पातास्म.	उ०
लृट्—	पास्यति	पास्यत	पास्यन्ति	प्र०
	पास्यसि	पास्यथः	पास्यथ	म०
	पास्यामि	पास्याव	पास्याम॰	उ०
लोट्—	पातु-तात्	पाताम्	पान्तु	प्र०
	पाहि तात्	पातम्	पात	म०
	पानि	पाव	पाम	उ०
लङ्—	अपात्	अपाताम्	अपु अपान्	प्र०
	अपा	अपातम्	अपात	म०
	अपाम्	अपाव	अपाम	उ०
वि.लि.-	पायात्	पायाताम्	पायु	प्र०
	पाया	पायातम्	पायात	म०
	पायाम्	पायाव	पायाम	उ०
आ.लि.-	पायात्	पायास्ताम्	पायासु	प्र०
	पाया	पायास्तम्	पायास्त	म०
	पायासम्	पायास्व	पायास्म	उ०
लुङ्—	अपासीत्	अपासिष्टाम्	अपासिषु॰	प्र०

	अपासी	अपासिष्टम्	अपासिष्ट	म०
	अपासिषम्	अपासिष्व	अपासिष्म	उ०
लृङ्—	अपास्यत्	अपास्यताम्	अपास्यन्	प्र०
	अपास्य	अपास्यतम्	अपास्यत	म०
	अपास्यम्	अपास्याव	अपास्याम	उ०

(६३) (१) ख्या प्रकथने (बोलना) अक०, अनि०, पर० ।

लट्—	ख्याति	ख्यात	ख्यान्ति	प्र०
	ख्यासि	ख्याथ	ख्याथ	म०
	ख्यामि	ख्याव	ख्याम	उ०
लोट्—	ख्यातु तात्	ख्याताम्	ख्यान्तु	प्र०
	ख्याहि-तात्	ख्यातम्	ख्यात	म०
	ख्यानि	ख्याव	ख्याम	उ०
लङ्—	अख्यात्	अख्याताम्	अख्यु अख्यान्	प्र०

---

(१) अयं धातु सार्वधातुके एव प्रयोक्तव्य । अत्र मान "सस्थानत्व नम ख्यात्रे" इति वार्तिकमेव । सस्थान.= जिह्वामूलीय· स न इति ख्याञादेशस्य खशादित्वे प्रयोजन- मिति भाष्याशय ।

	अख्या:	अख्यातम्	अख्यात	म०
	अख्याम्	अख्याव	अख्याम	उ०
वि. लि.—	ख्यायात्	ख्यायाताम्	ख्यायुः	प्र०
	ख्यायाः	ख्यायातम्	ख्यायात	म०
	ख्यायाम्	ख्यायाव	ख्यायाम	उ०

(६४) विद ज्ञाने (समझना) सक०, सेट्०, पर० ।

लट्—	वेद	विदतुः	विदुः	प्र०
	वेत्थ	विदथुः	विद	म०
	वेद	विद्व	विद्म	उ०

'विदो लटो वा' इति णलाऽभावपक्षे—

वेत्ति	वित्तः	विदन्ति	प्र०
वेत्सि	वित्थः	वित्थ	म०
वेद्मि	विद्वः	विद्मः	उ०

लिट्—	विदाञ्चकार	विदाञ्चक्रतुः	विदाञ्चक्रुः	प्र०
	विदाञ्चकर्थ	विदाञ्चक्रथुः	विदाञ्चक्र	म०
	विदाञ्चकार / विदाञ्चकर	विदाञ्चकृव	विदाञ्चकृम	उ०

'उष-विद-जागृभ्योऽन्यतरस्याम्' इत्यस्याऽभावे—

	विवेद	विविदतु	विविदु	प्र०
	विवेदिथ	विविदथु	विविद	म०
	विवेद	विविदिव	विविदिम	उ०
लुट्—	वेदिता	वेदितारौ	वेदितारः	प्र०
	वेदितासि	वेदितास्थ	वेदितास्थ	म०
	वेदितास्मि	वेदितास्व	वेदितास्म	उ०
लृट्—	वेदिष्यति	वेदिष्यत	वेदिष्यन्ति	प्र०
	वेदिष्यसि	वेदिष्यथ	वेदिष्यथ	म०
	वेदिष्यामि	वेदिष्याव	वेदिष्याम.	उ०
लोट्—	विदाङ्करोतु विदाङ्कुरुतात्	विदाङ्कु ताम्	विदाङ्कुर्वन्तु	प्र०
	विदाङ्कुरु विदाङ्कुरुतात्	विदाङ्कुरुतम्	विदाङ्कुरुत	म०
	विदाङ्करवाणि	विदाङ्करवाव	विदाङ्करवाम	उ०
लङ्—	अवेत्	अवित्ताम्	अविदु'	प्र०
	अवे. अवेत्	अवित्तम्	अवित्त	म०
	अवेदम्	अविद्व	अविद्म	उ०

वि. लि –विद्यात्	विद्याताम्	विद्युः	प्र०
विद्या	विद्यातम्	विद्यात	म०
विद्याम्	विद्याव	विद्याम	उ०
आ लि –विद्यात्	विद्यास्ताम्	विद्यासुः	प्र०
विद्या	विद्यास्तम्	विद्यास्त	म०
विद्यासम्	विद्यास्व	विद्यास्म	उ०
लुङ्—अवेदीत्	अवेदिष्टाम्	अवेदिषु	प्र०
अवेदी	अवेदिष्टम्	अवेदिष्ट	म०
अवेदिषम्	अवेदिष्व	अवेदिष्म	उ०
लृङ्—अवेदिष्यत्	अवेदिष्यताम्	अवेदिष्यन्	प्र०
अवेदिष्य	अवेदिष्यतम्	अवेदिष्यत	म०
अवेदिष्यम्	अवेदिष्याव	अवेदिष्याम	उ०

(६९) अस् भुवि (वर्तमान रहना) अक०, अनि०, पर० ।

लट्—अस्ति	स्त	सन्ति	प्र०
असि	स्थ	स्थ	म०
अस्मि	स्व.	स्म.	उ०
लिट—बभूव	बभूवतु	बभुवु	प्र०

बभूविथ	बभूवथु	बभूव	म०
बभूव	बभूविव	बभूविम	उ०
लुट्—भविता	भवितारौ	भवितार	प्र०
भवितासि	भवितास्थ	भवितास्थ	म०
भवितास्मि	भवितास्व	भवितास्म.	उ०
लृट्—भविष्यति	भविष्यतः	भविष्यन्ति	प्र०
भविष्यसि	भविष्यथः	भविष्यथ	म०
भविष्यामि	भविष्याव	भविष्याम	उ०
लोट्—अस्तु-स्तात्	स्ताम्	सन्तु	प्र०
एधि स्तात्	स्तम्	स्त	म०
असानि	असाव	असाम	उ०
लङ्—आसीत्	आस्ताम्	आसन्	प्र०
आसी॰	आस्तम्	आस्त	म०
आसम्	आस्व	आस्म	उ०
वि लि.—स्यात्	स्याताम्	स्युः	प्र०
स्या॰	स्यातम्	स्यात	म०
स्याम्	स्याव	स्याम	उ०

आ लि-भूयात्	भूयास्ताम्	भूयासुः	प्र०
भूयाः	भूयास्तम्	भूयास्त	म०
भूयासम्	भूयास्व	भूयास्म	उ०
लुङ्—अभूत्	अभूताम्	अभूवन्	प्र०
अभूः	अभूतम्	अभूत	म०
अभूवम्	अभूव	अभूम	उ०
लृङ्—अभविष्यत्	अभविष्यताम्	अभविष्यन्	प्र०
अभविष्यः	अभविष्यतम्	अभविष्यत	म०
अभविष्यम्	अभविष्याव	अभविष्याम	उ०

(६६) इण् गतौ (जाना) सक०, अनिट्, पर० ।

लट्—एति	इतः	यन्ति	प्र०
एषि	इथः	इथ	म०
एमि	इवः	इमः	उ०
लिट्—इयाय	ईयतुः	ईयुः	प्र०
इययिथ-इयेथ	ईयथुः	ईय	म०
इयाय-इयय	ईयिव	ईयिम	उ०
लुट्—एता	एतारौ	एतारः	प्र०

	एतासि	एतास्थ॰	एतास्थ	म०
	एतास्मि	एतास्व	एतास्म	उ०
लृट्—	एष्यति	एष्यत॰	एष्यन्ति	प्र०
	एष्यसि	एष्यथ	एष्यथ	म०
	एष्यामि	एष्यावः	एष्याम	उ०
लोट्—	एतु इतात्	इताम्	यन्तु	प्र०
	इहि इतात्	इतम्	इत	म०
	अयानि	अयाव	अयाम	उ०
लङ्—	ऐत्	ऐताम्	आयन्	प्र०
	ऐ॰	ऐतम्	ऐत	म०
	आयम्	ऐव	ऐम	उ०
वि.लि.—	इयात्	इयाताम्	इयु॰	प्र०
	इयाः	इयातम्	इयात	म०
	इयाम्	इयाव	इयाम	उ०
आ लि.—	ईयात्	ईयास्ताम्	ईयासु॰	प्र०
	ईया	ईयास्तम्	ईयास्त	म०
	ईयासम्	ईयास्व	ईयास्म	उ०

लुङ्—अगात्	अगाताम्	अगुः	प्र०
अगाः	अगातम्	अगात	म०
अगाम्	अगाव	अगाम	उ०
लृङ्—ऐष्यत्	ऐष्यताम्	ऐष्यन्	प्र०
ऐष्यः	ऐष्यतम्	ऐष्यत	म०
ऐष्यम्	ऐष्याव	ऐष्याम	उ०

(६७)शीङ् (शी) स्वप्ने=शयने, (सोना) अ०, सेट्०, आ० ।

लट्—शेते	शयाते	शेरते	प्र०
शेषे	शयाथे	शेध्वे	म०
शये	शेवहे	शेमहे	उ०
लिट्—शिश्ये	शिश्याते	शिश्यिरे	प्र०
शिश्यिषे	शिश्याथे	शिश्यिध्वे ढ्वे	म०
शिश्ये	शिश्यिवहे	शिश्यिमहे	उ०
लुट्—शयिता	शयितारौ	शयितारः	प्र०
शयितासे	शयितासाथे	शयिताध्वे	म०
शयिताहे	शयितास्वहे	शयितास्महे	उ०
लृट्—शयिष्यते	शयिष्येते	शयिष्यन्ते	प्र०

शयिष्यसे	शयिष्येथे	शयिष्यध्वे	म०
शयिष्ये	शयिष्यावहे	शयिष्यामहे	उ०
लोट्—शेताम्	शयाताम्	शेरताम्	प्र०
शेष्व	शयाथाम्	शेध्वम्	म०
शयै	शयावहै	शयामहै	उ०
लङ्—अशेत	अशेयाताम्	अशेरत	प्र०
अशेथाः	अशेयाथाम्	अशेध्वम्	म०
अशयि	अशेवहि	अशेमहि	उ०
वि. लि.-शयीत	शयीयाताम्	शयीरन्	प्र०
शयीथा	शयीयाथाम्	शयीध्वम्	म०
शयीय	शयीवहि	शयीमहि	उ०
आ। लि.-शयिषीष्ट	शयिषीयास्तां	शयिषीरन्	प्र०
शयिषीष्ठाः	शयिषीयास्थां	शयिषीध्वं ढ्वं	म०
शयिषीय	शयिषीवहि	शयिषीमहि	उ०
लुङ्—अशयिष्ट	अशयिषाताम्	अशयिषत	प्र०
अशयिष्ठा	अशयिषाथाम्	अशयिध्वं ढ्वं	म०
अशयिषि	अशयिष्वहि	अशयिष्महि	उ०

१ रु० च०

लृङ्—	अशयिष्यत	अशयिष्येताम्	अशयिष्यन्त	प्र०
	अशयिष्यथा	अशयिष्येथाम्	अशयिष्यध्वं	म०
	अशयिष्ये	अशयिष्यावहि	अयिष्यामहि	उ०

(६८) इङ् (इ) अध्ययने = नित्यमधिपूर्वः (पढ़ना) सक० ।

लट्—	अधीते	अधीयाते	अधीयते	प्र०
	अधीषे	अधीयाथे	अधीध्वे	म०
	अधीये	अधीवहे	अधीमहे	उ०
लिट्—	अधिजगे	अधिजगाते	अधिजगिरे	प्र०
	अधिजगिषे	अधिजगाथे	अधिजगिध्वे	म०
	अधिजगे	अधिजगिवहे	अधिजगिमहे	उ०
लुट्—	अध्येता	अध्येतारौ	अध्येतार	प्र०
	अध्येतासे	अध्येतासाथे	अध्येताध्वे	म०
	अध्येताहे	अध्येतास्वहे	अध्येतास्महे	उ०
लृट्—	अध्येष्यते	अध्येष्येते	अध्येष्यन्ते	प्र०
	अध्येष्यसे	अध्येष्येथे	अध्येष्यध्वे	म०
	अध्येष्ये	अध्येष्यावहे	अध्येष्यामहे	उ०
लोट्—	अधीताम्	अधीयाताम्	अधीयताम्	प्र०

अधीष्व	अधीयाथाम्	अधीध्वम्	म०
अध्ययै	अध्ययावहै	अध्ययामहै	उ०
लङ्—अध्यैत	अध्यैयाताम्	अध्यैयत	प्र०
अध्यैथा॰	अध्यैयाथाम्	अध्यैध्वम्	म०
अध्यैयि	अध्यैवहि	अध्यैमहि	उ०
वि.लि.-अधीयीत	अधीयीयाताम्	अधीयीरन्	प्र०
अधीयीथा	अधीयीयाथाम्	अधीयीध्वम्	म०
अधीयीय	अधीयीवहि	अधीयीमहि	उ०
आ.लि.-अध्येषीष्ट	अध्येषीयास्ताम्	अध्येषीरन्	प्र०
अध्येषीष्ठा	अध्येषीयास्थाम्	अध्येषीढ्वम्	म०
अध्येषीय	अध्येषीवहि	अध्येषीमहि	उ०
लुङ्—अध्यगीष्ट	अध्यगीषाताम्	अध्यगीषत	प्र०
अध्यगीष्ठा	अध्यगीषाथाम्	अध्यगीढ्वम्	म०
अध्यगीषि	अध्यगीष्वहि	अध्यगीष्महि	उ०

'विभाषालुङ् लृङो' इति विकल्पपक्षे—

अध्यैष्ट	अध्यैषाताम्	अध्यैषत	प्र०
अध्यैष्ठा	अध्यैषाथाम्	अध्यैढ्वम्	म०

	अध्यैषि	अध्यैष्वहि	अध्यैष्महि	उ०
लृङ्—	अध्यगीष्यत	अध्यगीष्येताम्	अध्यगीष्यन्त	
	अध्यगीष्यथा	अध्यगीष्येथाम्	अध्यगीष्यध्वम्	
	अध्यगीष्ये	अध्यगीष्यावहि	अध्यगीष्यामहि	
पक्षे—	अध्यैष्यत	अध्यैष्येताम्	अध्यैष्यन्त	प्र०
	अध्यैष्यथा	अध्यैष्येथाम्	अध्यैष्यध्वम्	म०
	अध्यैष्ये	अध्यैष्यावहि	अध्यैष्यामहि	उ०

(६१) दुह प्रपूरणे=त्याजने । (दूहना) उभ०, द्विक०, अ० ।

लट्—	दोग्धि	दुग्ध	दुहन्ति	प्र०
	धोक्षि	दुग्ध	दुग्ध	म०
	दोह्मि	दुह्व	दुह्म	उ०
लिट्—	दुदोह	दुदुहतु	दुदुहु	प्र०
	दुदोहिथ	दुदुहथु	दुदुह	म०
	दुदोह	दुदुहिव	दुदुहिम	उ०
लुट्—	दोग्धा	दोग्धारौ	दोग्धार	प्र०
	दोग्धासि	दोग्धास्थ	दोग्धास्थ	म०
	दोग्धास्मि	दोग्धास्व	दोग्धास्म	उ०

लृट्—घोक्ष्यति	घोक्ष्यतः	घोक्ष्यन्ति	प्र०
घोक्ष्यसि	घोक्ष्यथः	घोक्ष्यथ	म०
घोक्ष्यामि	घोक्ष्यावः	घोक्ष्यामः	उ०
लोट्—दोग्धु-दुग्धात्	दुग्धाम्	दुहन्तु	प्र०
दुग्धि दुग्धात्	दुग्धम्	दुग्ध	म०
दोहानि	दोहाव	दोहाम	उ०
लङ्—अधोक् अधोग्	अदुग्धाम्	अदुहन्	प्र०
अधोक् अधोग्	अदुग्धम्	अदुग्ध	म०
अदोहम्	अदुह्व	अदुह्म	उ०
वि लि.—दुह्यात्	दुह्याताम्	दुह्युः	प्र०
दुह्याः	दुह्यातम्	दुह्यात	म०
दुह्याम्	दुह्याव	दुह्याम	उ०
आ शि.—दुह्यात्	दुह्यास्ताम्	दुह्यासुः	प्र०
दुह्याः	दुह्यास्तम्	दुह्यास्त	म०
दुह्यासम्	दुह्यास्व	दुह्यास्म	उ०
लुङ्—अधुक्षत्	अधुक्षताम्	अधुक्षन्	प्र०
अधुक्षः	अधुक्षतम्	अधुक्षत	म०

	अधुक्षम्	अधुक्षाव	अधुक्षाम	उ०
लृङ्—	अधोक्ष्यत्	अधोक्ष्यताम्	अधोक्ष्यन्	प्र०
	अधोक्ष्य	अधोक्ष्यतम्	अधोक्ष्यत	म०
	अधोक्ष्यम्	अधोक्ष्याव	अधोक्ष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	दुग्धे	दुहाते	दुहते	प्र०
	धुक्षे	दुहाथे	धुग्ध्वे	म०
	दुहे	दुह्वहे	दुह्महे	उ०
लिट्—	दुदुहे	दुदुहाते	दुदुहिरे	प्र०
	दुदुहिषे	दुदुहाथे	दुदुहिध्वे-ढ्वे	म०
	दुदुहे	दुदुहिवहे	दुदुहिमहे	उ०
लुट्—	दोग्धा	दोग्धारौ	दोग्धार	प्र०
	दोग्धासे	दोग्धासाथे	दोग्धाध्वे	म०
	दोग्धाहे	दोग्धास्वहे	दोग्धास्महे	उ०
लृट्—	धोक्ष्यते	धोक्ष्येते	धोक्ष्यन्ते	प्र०
	धोक्ष्यसे	धोक्ष्येथे	धोक्ष्यध्वे	म०
	धोक्ष्ये	धोक्ष्यावहे	धोक्ष्यामहे	उ०

लोट्—	दुग्धाम्	दुहाताम्	दुहताम्	प्र०
	धुक्ष्व	दुहाथाम्	धुग्ध्वम्	म०
	दोहै	दोहावहै	दोहामहै	उ०
लङ्—	अदुग्ध	अदुहाताम्	अदुहत	प्र०
	अदुग्धा	अदुहाथाम्	अदुग्ध्वम्	म०
	अदुहि	अदुहवहि	अदुह्महि	उ०
वि लि.-	दुहीत	दुहीयाताम्	दुहीरन्	प्र०
	दुहीथाः	दुहीयाथाम्	दुहीध्वम्	म०
	दुहीय	दुहीवहि	दुहीमहि	उ०
आ लि.-	धुक्षीष्ट	धुक्षीयास्ताम्	धुक्षीरन्	प्र०
	धुक्षीष्ठाः	धुक्षीयास्थाम्	धुक्षीध्वम्	म०
	धुक्षीय	धुक्षीवहि	धुक्षीमहि	उ०
लुङ्—	अदुग्ध-अधुक्षत	अधुक्षाताम्	अधुक्षन्त	प्र०
	अदुग्धाः / अधुक्षथाः	अधुक्षाथाम्	अधुग्ध्वम् / अधुक्षध्वम्	म०
	अधुक्षि	अदुह्वहि-अधुक्षावहि	अधुक्षामहि	उ०
लृङ्—	अधोक्ष्यत	अधोक्ष्येताम्	अधोक्ष्यन्त	प्र०

अधोक्ष्यथाः	अधोक्ष्येथाम्	अधोक्ष्यध्वम्	म०
अधोक्ष्ये	अधोक्ष्यावहि	अधोक्ष्यामहि	उ०

(७०) दिह उपचये (बढना) अक०, अनि०, परस्मैपदपक्षे-

लट्—देग्धि	दिग्धः	दिहन्ति	प्र०
धेक्षि	दिग्धः	दिग्ध	म०
देह्मि	दिह्वः	दिह्मः	उ०
लिट्—दिदेह	दिदिहतुः	दिदिहुः	प्र०
दिदेहिथ	दिदिहथुः	दिदिह	म०
दिदेह	दिदिहिव	दिदिहिम	उ०
लुट्—देग्धा	देग्धारौ	देग्धारः	प्र०
देग्धासि	देग्धास्थः	देग्धास्थ	म०
देग्धास्मि	देग्धास्वः	देग्धास्मः	उ०
लृट्—धेक्ष्यति	धेक्ष्यतः	धेक्ष्यन्ति	प्र०
धेक्ष्यसि	धेक्ष्यथः	धेक्ष्यथ	म०
धेक्ष्यामि	धेक्ष्यावः	धेक्ष्यामः	उ०
लोट्—देग्धु-दिग्धात्	दिग्धाम्	दिहन्तु	प्र०
देग्धि-दिग्धात्	दिग्धम्	दिग्ध	म०

	देह्यानि	देह्याव	देह्याम	उ०
लङ्—	अधेक्-ग्	अदिग्धाम्	अदिहन्	प्र०
	अधेक्-ग्	अदिग्धम्	अदिग्ध	म०
	अदेहम्	अदिह्व	अदिह्म	उ०
वि.लि	दिह्यात्	दिह्याताम्	दिह्यु.	प्र०
	दिह्या	दिह्यातम्	दिह्यात	म०
	दिह्याम्	दिह्याव	दिह्याम	उ०
आ.लि.-	दिह्यात्	दिह्यास्ताम्	दिह्यासु.	प्र०
	दिह्याः	दिह्यास्तम्	दिह्यास्त	म०
	दिह्यासम्	दिह्यास्व	दिह्यास्म	उ०
लुङ्	अधिक्षत्	अधिक्षताम्	अधिक्षन्	प्र०
	अधिक्ष	अधिक्षतम्	अधिक्षत	म०
	अधिक्षम्	अधिक्षाव	अधिक्षाम	उ०
लृङ्—	अधेक्ष्यत्	अधेक्ष्यताम्	अधेक्ष्यन्	प्र०
	अधेक्ष्य	अधेक्ष्यतम्	अधेक्ष्यत	म०
	अधेक्ष्यम्	अधेक्ष्याव	अधेक्ष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	दिग्धे	दिह्राते	दिह्रते	प्र०
	धिक्षे	दिह्राथे	दिग्ध्वे	म०
	दिहे	दिह्वहे	दिह्महे	उ०
लिट्—	दिदिहे	दिदिहाते	दिदिहिरे	प्र०
	दिदिहिषे	दिदिहाथे	दिदिहिध्वे ढ्वे	म०
	दिदिहे	दिदिहिवहे	दिदिहिमहे	उ०
लुट्—	देग्धा	देग्धारौ	देग्धार	प्र०
	देग्धासे	देग्धासाथे	देग्धाध्वे	म०
	देग्धाहे	देग्धास्वहे	देग्धास्महे	उ०
ऌट्—	धेक्ष्यते	धेक्ष्येते	धेक्ष्यन्ते	प्र०
	धेक्ष्यसे	धेक्ष्येथे	धेक्ष्यध्वे	म०
	धेक्ष्ये	धेक्ष्यावहे	धेक्ष्यामहे	उ०
लोट्—	दिग्धाम्	दिह्राताम्	दिह्रताम्	प्र०
	धिक्ष्व	दिह्राथाम्	धिग्ध्वम्	म०
	देहै	देहावहै	देहामहै	उ०
लङ्—	अदिग्ध	अदिह्राताम्	अदिह्रत	

	अदिग्धा	अदिहाथाम्	अधिग्ध्वम्	म०
	अदिहि	अदिह्वहि	अदिह्महि	उ०
वि लि.—	दिहीत	दिहीयाताम्	दिहीरन्	प्र०
	दिहीथाः	दिहीयाथाम्	दिहीध्वम्	म०
	दिहीय	दिहीवहि	दिहीमहि	उ०
आ.लि.—	धिक्षीष्ट	धिक्षीयास्ताम्	धिक्षीरन्	प्र०
	धिक्षीष्ठाः	धिक्षीयास्थाम्	धिक्षीध्वम्	म०
	धिक्षीय	धिक्षीवहि	धिक्षीमहि	उ०
लुङ्—	अदिग्ध अधिक्षत	अधिक्षाताम्	अधिक्षन्त	प्र०
	अदिग्धा अधिक्षथाः	अधिक्षाथाम्	अधिग्ध्वम् अधिक्षध्वम्	म०
	अधिक्षि	अदिह्वहि अधिक्षावहि	अधिक्षामहि	उ०
लृङ्—	अधेक्ष्यत	अधेक्ष्येताम्	अधेक्ष्यन्त	प्र०
	अधेक्ष्यथाः	अधेक्ष्येथाम्	अधेक्ष्यध्वम्	म०
	अधेक्ष्ये	अधेक्ष्यावहि	अधेक्ष्यामहि	उ०

(७१) लिह आस्वादने (चाटना) सक०, अनि० परस्मैपदपक्षे-

लट्—	लेढि	लीढः	लिहन्ति	प्र०

	लेक्षि	लीढ	लीढ	म०
	लेह्मि	लिह्व	लिह्म	उ०
लिट्—	लिलेह	लिलिहतु	लिलिहु	प्र०
	लिलेहिथ	लिलिहथु	लिलिह	म०
	लिलेह	लिलिहिव	लिलिहिम	उ०
लुट्—	लेढा	लेढारौ	लेढारः	प्र०
	लेढासि	लेढास्थ	लेढास्थ	म०
	लेढास्मि	लेढास्वः	लेढास्मः	उ०
लृट्—	लेक्ष्यति	लेक्ष्यत	लेक्ष्यन्ति	प्र०
	लेक्ष्यसि	लेक्ष्यथ	लेक्ष्यथ	म०
	लेक्ष्यामि	लेक्ष्याव.	लेक्ष्यामः	उ०
लोट्—	लेढु लीढात्	लीढाम्	लिहन्तु	प्र०
	लीढि- लीढात्	लीढम्	लीढ	म०
	लेहानि	लेहाव	लेहाम	उ०
लङ्—	अलेट्-ड्	अलीढाम्	अलिहन्	प्र०
	अलेट्-ड्	अलीढम्	अलीढ	म०
	अलेहम्	अलिह्व	अलिह्म	उ०

वि. लि.—	लिह्यात्	लिह्याताम्	लिह्युः	प्र०
	लिह्याः	लिह्यातम्	लिह्यात	म०
	लिह्याम	लिह्याव	लिह्याम	उ०
आ. लि.—	लिह्यात्	लिह्यास्ताम्	लिह्यासुः	प्र०
	लिह्याः	लिह्यास्तम्	लिह्यास्त	म०
	लिह्यासम्	लिह्यास्व	लिह्यास्म	उ०
लुङ्—	अलिक्षत्	अलिक्षताम्	अलिक्षन्	प्र०
	अलिक्षः	अलिक्षतम्	अलिक्षत	म०
	अलिक्षम्	अलिक्षाव	अलिक्षाम	उ०
लृङ्—	अलेक्ष्यत्	अलेक्ष्यताम्	अलेक्ष्यन्	प्र०
	अलेक्ष्यः	अलेक्ष्यतम्	अलेक्ष्यत	म०
	अलेक्ष्यम्	अलेक्ष्याव	अलेक्ष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	लीढे	लिहाते	लिहते	प्र०
	लिक्षे	लिहाथे	लीढ्वे	म०
	लिहे	लिह्वहे	लिह्महे	उ०
लिट्—	लिलिहे	लिलिहाते	लिलिहिरे	प्र०

	लिलिहिषे	लिलिहाथे	लिलिहिध्वे-ढ्वे	म०
	लिलिहे	लिलिहिवहे	लिलिहिमहे	उ०
लुट्—	लेढा	लेढारौ	लेढार	प्र०
	लेढासे	लेढासाथे	लेढाध्वे	म०
	लेढाहे	लेढास्वहे	लेढास्महे	उ०
लृट्—	लेक्ष्यते	लेक्ष्येते	लेक्ष्यन्ते	प्र०
	लेक्ष्यसे	लेक्ष्येथे	लेक्ष्यध्वे	म०
	लेक्ष्ये	लेक्ष्यावहे	लेक्ष्यामहे	उ०
लोट्—	लीढाम्	लिह्राताम्	लिह्रताम्	प्र०
	लिक्ष्व	लिह्राथाम्	लीढ्वम्	म०
	लेहै	लेहावहै	लेहामहै	उ०
लङ्—	अलीढ	अलिह्राताम्	अलिह्रत	प्र०
	अलीढा	अलिह्राथाम्	अलीढ्वम्	म०
	अलिहि	अलिह्वहि	अलिह्महि	उ०
वि.लि	लिहीत	लिहियाताम्	लिहीरन्	प्र०
	लिहीथाः	लिहियाथाम्	लिहीध्वम्	म०
	लिहीय	लिहीवहि	लिहीमहि	उ०

आ.लि.	लिक्षीष्ट	लिक्षीयास्ताम्	लिक्षीरन्	प्र०
	लिक्षीष्ठाः	लिक्षीयास्थाम्	लिक्षीध्वम्	म०
	लिक्षीय	लिक्षीवहि	लिक्षीमहि	उ०
लुङ्—	अलीढ अलिक्षत	अलिक्षाताम्	अलिक्षन्त	प्र०
	अलीढाः / अलिक्षथाः	अलिक्षाथाम्	अलिढ्वम् / अलिक्षध्वम्	म०
	अलिक्षि	अलिह्वहि / अलिक्षावहि	अलिक्षामहि	उ०
लृङ्—	अलेक्ष्यत	अलेक्ष्येताम्	अलेक्ष्यन्त	प्र०
	अलेक्ष्यथाः	अलेक्ष्येथाम्	अलेक्ष्यध्वम्	म०
	अलेक्ष्ये	अलेक्ष्यावहि	अलेक्ष्यामहि	उ०

(७२) ब्रूञ् व्यक्तायां वाचि (स्पष्ट बोलना) द्विकर्मक, सेट् , (वच्यादेशे अनिट्) परस्मैपदपक्षे—

लट्-	ब्रवीति / आह	'ब्रुव. पञ्चानामादित आहोब्रुव'	ब्रूत / आहतुः	ब्रुवन्ति / आहुः	प्र०
	ब्रवीषि / आत्थ		ब्रूथः / आहथुः	ब्रूथ	म०
	ब्रवीमि		ब्रूवः	ब्रूमः	उ०

लिट्—उवाच	ऊचतु	ऊचु	प्र०
उवचिथ उवक्थ	ऊचथु	ऊच	म०
उवाच उवच	ऊचिव	ऊचिम	उ०
लुट्—वक्ता	वक्तारौ	वक्तार	प्र०
वक्तासि	वक्तास्थ	वक्तास्थ	म०
वक्तास्मि	वक्तास्व	वक्तास्म	उ०
लृट्—वक्ष्यति	वक्ष्यत	वक्ष्यन्ति	प्र०
वक्ष्यसि	वक्ष्यथ	वक्ष्यथ	म०
वक्ष्यामि	वक्ष्याव	वक्ष्याम	उ०
लोट्—ब्रवीतु-ब्रूतात्	ब्रूताम्	ब्रुवन्तु	प्र०
ब्रूहि ब्रूतात्	ब्रूतम्	ब्रूत	म०
ब्रवाणि	ब्रवाव	ब्रवाम	उ०
लङ्—अब्रवीत्	अब्रूताम्	अब्रुवन्	प्र०
अब्रवी•	अब्रूतम्	अब्रूत	म०
अब्रुवम्	अब्रुव	अब्रूम	उ०
वि.लि.-ब्रूयात्	ब्रयाताम्	ब्रूयुः	प्र०
ब्रूयाः	ब्रूयातम्	ब्रूयात	म०

	ब्रूयाम	ब्रूयाव	ब्रूयाम	उ०
आ.लि–	उच्यात्	उच्यास्ताम्	उच्यासु	प्र०
	उच्या	उच्यास्तम्	उच्यास्त	म०
	उच्यासम्	उच्यास्व	उच्यास्म	उ०
लुङ्—	अवोचत्	अवोचताम्	अवोचन्	प्र०
	अवोच	अवोचतम्	अवोचत	म०
	अवोचम्	अवोचाव	अवोचाम	उ०
लृङ्—	अवक्ष्यत्	अवक्ष्यताम्	अवक्ष्यन्	प्र०
	अवक्ष्य.	अवक्ष्यतम्	अवक्ष्यत	म०
	अवक्ष्यम्	अवक्ष्याव	अवक्ष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	ब्रूते	ब्रुवाते	ब्रुवते	प्र०
	ब्रूषे	ब्रुवाथे	ब्रूध्वे	म०
	ब्रुवे	ब्रूवहे	ब्रूमहे	उ०
लिट्—	ऊचे	ऊचाते	ऊचिरे	प्र०
	ऊचिषे	ऊचाथे	ऊचिध्वे	म०
	ऊचे	ऊचिवहे	ऊचिमहे	उ०

लुट्—वक्ता	वक्तारौ	वक्तारः	प्र०
वक्तासे	वक्तासाथे	वक्ताध्वे	म०
वक्ताहे	वक्तास्वहे	वक्तास्महे	उ०
लृट्—वक्ष्यते	वक्ष्येते	वक्ष्यन्ते	प्र०
वक्ष्यसे	वक्ष्येथे	वक्ष्यध्वे	म०
वक्ष्ये	वक्ष्यावहे	वक्ष्यामहे	उ०
लोट्—ब्रूताम्	ब्रुवाताम्	ब्रुवताम्	प्र०
ब्रूष्व	ब्रुवाथाम्	ब्रूध्वम्	म०
ब्रवै	ब्रवावहै	ब्रवामहै	उ०
लङ्—अब्रूत	अब्रुवाताम्	अब्रुवत	प्र०
अब्रूथाः	अब्रुवाथाम्	अब्रूध्वम्	म०
अब्रुवि	अब्रूवहि	अब्रूमहि	उ०
वि.लि.–ब्रुवीत	ब्रुवीयाताम्	ब्रुवीरन्	प्र०
ब्रुवीथाः	ब्रुवीयाथाम्	ब्रुवीध्वम्	म०
ब्रुवीय	ब्रुवीवहि	ब्रुवीमहि	उ०
आ.लि.-वक्षीष्ट	वक्षीयास्ताम्	वक्षीरन्	प्र०
वक्षीष्ठाः	वक्षीयास्थाम्	वक्षीध्वम्	म०

	वक्षीय	वक्षीवहि	वक्षीमहि	उ०
लुङ्—	अवोचत	अवोचेताम्	अवोचन्त	प्र०
	अवोचथा	अवोचेथाम्	अवोचध्वम्	म०
	अवोचे	अवोचावहि	अवोचामहि	उ०
लृङ्—	अवक्ष्यत	अवक्ष्येताम्	अवक्ष्यन्त	प्र०
	अवक्ष्यथा	अवक्ष्येथाम्	अवक्ष्यध्वम्	म०
	अवक्ष्ये	अवक्ष्यावहि	अवक्ष्यामहि	उ०

(७३) ऊर्णु(ञ्)आच्छादने (ढकना) स०, सेट्, परस्मैपदपक्षे-

लट्—	ऊर्णौति ऊर्णोति	ऊर्णुत	ऊर्णुवन्ति	प्र०
	ऊर्णौषि ऊर्णोषि	ऊर्णुथ	ऊर्णुथ	म०
	ऊर्णौमि ऊर्णोमि	ऊर्णुव	ऊर्णुव	उ०
लिट्—	ऊर्णुनाव	ऊर्णुनुवतु	ऊर्णुनुवु	प्र०
	{ ऊर्णुनुविथ / ऊर्णुनविथ	ऊर्णुनुवथु	ऊर्णुनुव	म०
	ऊर्णुनाव-ऊर्णुनव	ऊर्णुनुविव	ऊर्णुनुविम	उ०
लुट्—	ऊर्णविता	ऊर्णवितारौ	ऊर्णवितार	प्र०
	ऊर्णवितासि	ऊर्णवितास्थ	ऊर्णवितास्थ	म०

	ऊर्णवितास्मि	ऊर्णवितास्व	ऊर्णवितास्म	उ०
ङित्वे—	ऊर्णुविता	ऊर्णुवितारौ	ऊर्णुवितारः	प्र०
	ऊर्णुवितासि	ऊर्णुवितास्थः	ऊर्णुवितास्थ	म०
	ऊर्णुवितास्मि	ऊर्णुवितास्वः	ऊर्णुवितास्मः	उ०
लृट्—	ऊर्णविष्यति	ऊर्णविष्यतः	ऊर्णविष्यन्ति	प्र०
	ऊर्णविष्यसि	ऊर्णविष्यथः	ऊर्णविष्यथ	म०
	ऊर्णविष्यामि	ऊर्णविष्यावः	ऊर्णविष्यामः	उ०
ङित्वे—	ऊर्णुविष्यति	ऊर्णुविष्यतः	ऊर्णुविष्यन्ति	प्र०
	ऊर्णुविष्यसि	ऊर्णुविष्यथः	ऊर्णुविष्यथ	म०
	ऊर्णुविष्यामि	ऊर्णुविष्यावः	ऊर्णुविष्यामः	उ०
लोट्—	ऊर्णौतु-ऊर्णोतु ऊर्णुतात्	ऊर्णुताम्	ऊर्णुवन्तु	प्र०
	ऊर्णुहि-ऊर्णुतात्	ऊर्णुतम्	ऊर्णुत	म०
	ऊर्णवानि	ऊर्णवाव	ऊर्णवाम	उ०
लङ्—	और्णोत्	और्णुताम्	और्णुवन्	प्र०
	और्णोः	और्णुतम्	और्णुत	म०
	और्णवम्	और्णुव	और्णुम	उ०

वि लि.–	ऊर्णुयात्	ऊर्णुयाताम्	ऊर्णुयु	प्र०
	ऊर्णुया	ऊर्णुयातम्	ऊर्णुयात	म०
	ऊर्णुयाम्	ऊर्णुयाव	ऊर्णुयाम	उ०
आ.लि.–	ऊर्णूयात्	ऊर्णूयास्ताम्	ऊर्णूयासु	प्र०
	ऊर्णूया	ऊर्णूयास्तम्	ऊर्णूयास्त	म०
	ऊर्णूयासम्	ऊर्णूयास्व	ऊर्णूयास्म	उ०
लुङ्—	और्णुवीत्	और्णुविष्टाम्	और्णुविषु	प्र०
	और्णुवी	और्णुविष्टम्	और्णुविष्ट	म०
	और्णुविषम्	और्णुविष्व	और्णुविष्म	उ०
वृद्धौ—	और्णावीत्	और्णाविष्टाम्	और्णाविषु	प्र०
	और्णावी	और्णाविष्टम्	और्णाविष्ट	म०
	और्णाविषम्	और्णाविष्व	और्णाविष्म	उ०
पक्षे—	और्णवीत्	और्णविष्टाम्	और्णविषु	प्र०
	और्णवी	और्णविष्टम्	और्णविष्ट	म०
	और्णविषम्	और्णविष्व	और्णविष्म	उ०
लृङ्—	और्णविष्यत्	और्णविष्यताम्	और्णविष्यन्	प्र०
	और्णविष्य.	और्णविष्यतम्	और्णविष्यत	म०

	और्णविष्यम्	और्णविष्याव	और्णविष्याम	उ०
ङित्वे—	और्णुविष्यत्	और्णुविष्यताम्	और्णुविष्यन्	प्र०
	और्णुविष्य.	और्णुविष्यतम्	और्णुविष्यत	म०
	और्णुविष्यम्	और्णुविष्याव	और्णुविष्याम	उ०

आत्मनेपदपत्ते—

लट्—	ऊर्णुते	उर्णुवाते	ऊर्णुवते	प्र०
	ऊर्णुषे	ऊर्णुवाथे	ऊर्णुध्वे	म०
	ऊर्णुवे	ऊर्णुवहे	ऊर्णुमहे	उ०
लिट्—	ऊर्णुनुवे	ऊर्णुनुवाते	ऊर्णुनुविरे	प्र०
	ऊर्णुनुविषे	ऊर्णुनुवाथे (१)	ऊर्णुनुविध्वे	म०
	ऊर्णुनुवे	ऊर्णुनुविवहे	ऊर्णुनुविमहे	उ०
लुट्—	ऊर्णविता	ऊर्णवितारौ	ऊर्णवितारः	प्र०
	ऊर्णवितासे	ऊर्णवितासाथे	ऊर्णविताध्वे	म०
	ऊर्णविताहे	ऊर्णवितास्वहे	ऊर्णवितास्महे	उ०
ङित्वे-	ऊर्णुविता	ऊर्णुवितारौ	ऊर्णुवितारः	प्र०
	ऊर्णुवितासे	ऊर्णुवितासाथे	ऊर्णुविताध्वे	म०

(१) 'असंयोगाल्लिट्कित्' इति कित्वम्

ऊर्णुविताहे	ऊर्णुवितास्वहे	ऊर्णुवितास्महे	उ०
लृट्—ऊर्णविष्यते	ऊर्णविष्येते	ऊर्णविष्यन्ते	प्र
ऊर्णविष्यसे	ऊर्णविष्येथे	ऊर्णविष्यध्वे	म०
ऊर्णविष्ये	ऊर्णविष्यावहे	ऊर्णविष्यामहे	उ०
ङित्वे-ऊर्णुविष्यते	ऊर्णुविष्येते	ऊर्णुविष्यन्ते	प्र०
ऊर्णुविष्यसे	ऊर्णुविष्येथे	ऊर्णुविष्यध्वे	म०
ऊर्णुविष्ये	ऊर्णुविष्यावहे	ऊर्णुविष्यामहे	उ०
लोट्—ऊर्णुताम्	ऊर्णुवाताम्	ऊर्णुवताम्	प्र०
ऊर्णुष्व	ऊर्णुवाथाम्	ऊर्णुध्वम्	म०
ऊर्णवै	ऊर्णवावहै	ऊर्णवामहै	उ०
लङ्—और्णुत	और्णुवाताम्	और्णुवत	प्र०
और्णुथा	और्णुवाथाम्	और्णुध्वम्	म०
और्णुवि	और्णुवहि	और्णुमहि	उ०
वि. लि.—ऊर्णुवीत	ऊर्णुवीयाताम्	ऊर्णुवीरन्	प्र०
ऊर्णुवीथा	ऊर्णुवीयाथाम्	ऊर्णुवीध्वम्	म०
ऊर्णुवीय	ऊर्णुवीवहि	ऊर्णुवीमहि	उ०
आ. लि.—ऊर्णविषीष्ट	ऊर्णविषीयास्ताम्	ऊर्णविषीरन्	प्र०

	ऊर्णविषीष्ठा	ऊर्णविषीयास्थाम्	ऊर्णविषीध्वं-ढ्वं	म०
	ऊर्णविषीय	ऊर्णविषीवहि	ऊर्णविषीमहि	उ०
ङित्वे—	ऊर्णुविषीष्ट	ऊर्णुविषीयास्ताम्	ऊर्णुविषीरन्	प्र०
	ऊर्णुविषीष्ठा	ऊर्णुविषीयास्थाम्	ऊर्णुविषीध्वं-ढ्वं	म०
	ऊर्णुविषीय	ऊर्णुविषीवहि	ऊर्णुविषीमहि	उ०
लुङ्—	और्णविष्ट	और्णविषाताम्	और्णविषत	प्र०
	और्णविष्ठाः	और्णविषाथाम्	और्णविध्व-ढ्व	म०
	और्णविषि	और्णविष्वहि	और्णविष्महि	उ०
ङित्वे—	और्णुविष्ट	और्णुविषाताम्	और्णुविषत	प्र०
	और्णुविष्ठा	और्णुविषाथाम्	और्णुविध्वं-ढ्वं	म०
	और्णुविषि	और्णुविष्वहि	और्णुविष्महि	उ०
लृङ्—	और्णविष्यत	और्णविष्येताम्	और्णविष्यन्त	प्र०
	और्णविष्यथा	और्णविष्येथाम्	और्णविष्यध्वम्	म०
	और्णविष्ये	और्णविष्यावहि	और्णविष्यामहि	उ०
ङित्वे—	और्णुविष्यत	और्णुविष्येताम्	और्णुविष्यन्त	प्र०
	और्णुविष्यथा॰	और्णुविष्येथाम्	और्णुविष्यध्वम्	म०
	और्णुविष्ये	और्णुविष्यावहि	और्णुविष्यामहि	उ०

इति अदादिप्रकरणम् ।

अथ जुहोत्यादिप्रकरणम् ।

(७४) हु दानादनयो (हवन करना) सक०, अनि, पर०।

लट्—	जुहोति	जुहुत	जुह्वति	प्र०
	जुहोषि	जुहुथ	जुहुथ	म०
	जुहोमि	जुहुव	जुहुम	उ०
लिट्—	जुहवाञ्चकार	जुहवाञ्चक्रतु	जुहवाञ्चक्रु	प्र०
	जुहवाञ्चकर्थ	जुहवाञ्चक्रथु	जुहवाञ्चक्र	म०
	जुहवाञ्चकार-कर	जुहवाञ्चकृव	जुहवाञ्चकृम	उ०

'भी ह्री भृ हुवा श्लुवच्च' इति विकल्पपक्षे—

	जुहाव	जुहुवतु	जुहुवु	प्र०
	जुहविथ जुहोथ	जुहुवथु.	जुहुव	म०
	जुहाव-जुहव	जुहुविव	जुहुविम	उ०
लुट्—	होता	होतारौ	होतार	प्र०
	होतासि	होतास्थ	होतास्थ	म०
	होतास्मि	होतास्व	होतास्मः	उ०
लृट्—	होष्यति	होष्यतः	होष्यन्ति	प्र०
	होष्यसि	होष्यथ	होष्यथ	म०

	होष्यामि	होष्याव:	होष्याम:	उ०
लोट्—	जुहोतु-जुहुतात्	जुहुताम्	जुह्वतु	प्र०
	जुहुधि जुहुतात्	जुहुतम्	जुहुत	म०
	जुहवानि	जुहवाव	जुहवाम	उ०
लङ्—	अजुहोत्	अजुहुताम्	अजुहवु	प्र०
	अजुहो	अजुहुतम्	अजुहुत	म०
	अजुहवम्	अजुहुव	अजुहुम	उ०
वि. लि.—	जुहुयात्	जुहुयाताम्	जुहुयु	प्र०
	जुहुया:	जुहुयाताम्	जुहुयात	म०
	जुहुयाम्	जुहुयाव	जुहुयाम	उ०
आ लि.—	हूयात्	हूयास्ताम्	हूयासु:	प्र०
	हूया:	हूयास्तम्	हूयास्त	म०
	हूयासम्	हूयास्व	हूयास्म	उ०
लुङ्—	अहौषीत्	अहौष्टाम्	अहौषु	प्र०
	अहौषी:	अहौष्टम्	अहौष्ट	म०
	अहौषम्	अहौष्व	अहौष्म	उ०
लृङ्—	अहोष्यत्	अहोष्यताम्	अहोष्यन्	प्र०

	अहोष्यः	अहोष्यतम्	अहोष्यत	म०
	अहोष्यम्	अहोष्याव	अहोष्याम	उ०

(७९) (ञी) भी भये (डरना) अकर्म०, अनि०, पर० ।

लट्—	बिभेति	(भियोऽन्यतरस्याम्)	बिभित -बिभीतः	बिभ्यति	प्र०
	बिभेषि		बिभिथ -बिभीथ	बिभिथ-बिभीथ	म०
	बिभेमि		बिभिव -बिभीव	बिभिम बिभीम	उ०

लिट्—	बिभयाञ्चकार	बिभयाञ्चक्रतुः	बिभयाञ्चक्रुः	प्र०
	बिभयाञ्चकर्थ	बिभयाञ्चक्रथुः	बिभयाञ्चक्र	म०
	बिभयाञ्चकार कर	बिभयाञ्चकृव	बिभयाञ्चकृम	उ०

'भी-ह्री-भृ-हुवां श्लुवच्च' इति विकल्पपक्षे—

बिभाय	बिभ्यतुः	बिभ्युः	प्र०
बिभयिथ बिभेथ	बिभ्यथुः	बिभ्य	म०
बिभाय बिभय	बिभ्यिव	बिभ्यिम	उ०

लुट्—	भेता	भेतारौ	भेतारः	प्र०
	भेतासि	भेतास्थः	भेतास्थ	म०
	भेतास्मि	भेतास्वः	भेतास्मः	उ०

लृट्—भेष्यति	भेष्यत	भेष्यन्ति	प्र०
भेष्यसि	भेष्यथ	भेष्यथ	म०
भेष्यामि	भेष्याव	भेष्याम	उ०
लोट्- बिभेतु विभितात् / बिभीतात्	बिभिताम् / बिभीताम्	विभ्यतु	प्र०
बिभिहि बिभितात् / विभीतात्	विभितम् / विभीतम्	विभित / विभीत	म०
बिभयानि	बिभयाव	बिमयाम	उ०
लङ्—अबिभेत्	अबिभिताम्-अबिभीताम्	अबिभयु	प्र०
अबिभे	अबिभितम् / अबिभीतम्	अबिभित / अबिभीत	म०
अबिभयम्	अबिभिव / अबिभीव	अबिभिम / अबिभीम	उ०
वि. लि-बिभियात	बिभियाताम्	विभियु	प्र०
बिभिया	बिभियातम्	बिभियात	म०
बिभियाम्	बिभियाव	बिभियाम	उ०
पक्षे—बिभीयात्	बिभीयाताम्	बिभीयु	प्र०
बिभीयाः	बिभीयातम्	बिभीयात	म०

	बिभीयाम्	बिभीयाव	बिभीयाम	उ०
आ.लि	–भीयात्	भीयास्ताम्	भीयासु	प्र०
	भीयाः	भीयास्तम्	भीयास्त	म०
	भीयासम्	भीयास्व	भीयास्म	उ०
लुङ्	—अभैषीत्	अभैष्टाम्	अभैषु	प्र०
	अभैषी	अभैष्टम्	अभैष्ट	म०
	अभैषम्	अभैष्व	अभैष्म	उ०
लृङ्	—अभेष्यत्	अभेष्यताम्	अभेष्यन्	प्र०
	अभेष्य	अभेष्यतम्	अभेष्यत	म०
	अभेष्यम्	अभेष्याव	अभेष्याम	उ०

(७६) ह्री लज्जायाम् (शर्मिन्दा होना) अक०, अनि, पर० ।

लट्	—जिहेति	जिह्रीत	जिह्रियति	प्र०
	जिहेषि	जिह्रीथ	जिह्रीथ	म०
	जिहेमि	जिह्रीवः	जिह्रीम.	उ०
लिट्	—जिह्रयाञ्चकार	जिह्रयाञ्चक्रतु	जिह्रयाञ्चक्रु·	प्र०
	जिह्रयाञ्चकर्थ	जिह्रयाञ्चक्रथुः	जिह्रयाञ्चक्र	म०
	जिह्रयाञ्चकार, कर	जिह्रयाञ्चकृव	जिह्रयाञ्चकृम	उ०

पक्षे—जिहाय	जिह्रियतु	जिह्रियु	प्र०
जिह्रयिथ-जिहेथ	जिह्रियथु	जिह्रिय	म०
जिहाय-जिह्रय	जिह्रियिव	जिह्रियिम	उ०
लुट्—हेता	हेतारौ	हेतार	प्र०
हेतासि	हेतास्थ	हेतास्थ	म०
हेतास्मि	हेतास्व	हेतास्म	उ०
लृट—हेष्यति	हेष्यत	हेष्यन्ति	प्र०
हेष्यसि	हेष्यथ	हेष्यथ	म०
हेष्यामि	हेष्यावः	हेष्याम	उ०
लोट्— जिहेतु-जिह्रीतात्	जिह्रीताम्	जिह्रीयतु	प्र०
जिह्रीहि-तात्	जिह्रीतम्	जिह्रीत	म०
जिह्रयाणि	जिह्रयाव	जिह्रयाम	उ०
लङ्—अजिहेत्	अजिह्रिताम्	अजिह्रयु	प्र०
अजिहे.	अजिह्रीतम्	अजिह्रीत	म०
अजिह्रयम्	अजिह्रीव	अजिह्रीम	उ०
वि.लि –जिह्रीयात्	जिह्रीयाताम्	जिह्रीयुः	प्र०
जिह्रीयाः	जह्रीयातम्	जिह्रीयात	म०

	जिह्रीयाम्	जिह्रीयाव	जिह्रीयाम	उ०
आ लि-	ह्रीयात्	ह्रीयास्ताम्	ह्रीयासु	प्र०
	ह्रीया॰	ह्रीयास्तम्	ह्रीयास्त	म०
	ह्रीयासम्	ह्रीयास्व	ह्रीयास्म	उ०
लुङ्—	अह्रैषीत्	अह्रैष्टाम्	अह्रैषु	प्र०
	अह्रैषी॰	अह्रैष्टम्	अह्रैष्ट	म०
	अह्रैषम्	अह्रैष्व	अह्रैष्म	उ०
लृङ्—	अह्रेष्यत्	अह्रेष्यताम्	अह्रेष्यन्	प्र०
	अह्रेष्य	अह्रेष्यतम्	अह्रेष्यत	म०
	अह्रेष्यम्	अह्रेष्याव	अह्रेष्याम	उ०

(७७) पॄ पालनपूरणयोः (पोषण और पूर्तिकरना)

सक, सेट् पर० ।

लट्—	पिपर्ति	पिपूर्तं	पिपुरति	प्र०
	पिपर्षि	पिपूर्थ॰	पिपूर्थ	म०
	पिपर्मि	पिपूर्वः	पिपूर्मः	उ०
लिट्—	पपार	पप्रतु॰-पपरतु	पप्रुः-पपरु॰	प्र०
	पपरिथ	पप्रथु पपरथु॰	पप्र पपर	म०

	पपार-पपर	पप्रिव पपरिव	पप्रिम पपरिम	उ०
लुट्—	परीता	परीतारौ	परीतारः	प्र०
	परीतासि	परीतास्थः	परीतास्थ	म०
	परीतास्मि	परीतास्वः	परीतास्मः	उ०

'वृतो वा' इति दीर्घविकल्पपक्षे—

	परिता	परितारौ	परितारः	प्र०
	परितासि	परितास्थः	परितास्थ	म०
	परितास्मि	परितास्वः	परितास्मः	उ०
लृट्—	परिष्यति	परिष्यतः	परिष्यन्ति	प्र०
	परिष्यसि	परिष्यथः	परिष्यथ	म०
	परिष्यामि	परिष्यावः	परिष्यामः	उ०
पक्षे—	परीष्यति	परीष्यतः	परीष्यन्ति	प्र०
	परीष्यसि	परीष्यथः	परीष्यथ	म०
	परीष्यामि	परीष्यावः	परीष्यामः	उ०
लोट्—	पिपर्तु-पिपूर्तात्	पिपूर्ताम्	पिपुरतु	प्र०
	पिपूर्हि-पिपूर्तात्	पिपूर्तम्	पिपूर्त	म०
	पिपराणि	पिपराव	पिपराम	उ०

	अपरिष्यम्	अपरिष्याव	अपरिष्याम	उ०

(७८) ओहाक् (हा) त्यागे (छोड़ना) सक०, अनिट्, पर० ।

लट्—	जहाति	जहित जहीत	जहति	प्र०
	जहासि	जहिथः-जहीथः	जहिथ जहीथ	म०
	जहामि	जहिवः-जहीवः	जहिम जहीम	उ०
लिट्—	जहौ	जहतुः	जहुः	प्र०
	जहिथ जहाथ	जहथुः	जह	म०
	जहौ	जहिव	जहिम	उ०
लुट्—	हाता	हातारौ	हातारः	प्र०
	हातासि	हातास्थः	हातास्थ	म०
	हातास्मि	हातास्वः	हातास्मः	उ०
लृट्—	हास्यति	हास्यतः	हास्यन्ति	प्र०
	हास्यसि	हास्यथः	हास्यथ	म०
	हास्यामि	हास्यावः	हास्यामः	उ०
लोट्—	जहातु जहितात् जहीतात्	जहिताम् जहीताम्	जहतु	प्र०
	जहाहि जहिहि- जहीहि, जहितात् जहीतात्	जहितम् जहीतम्	जहित जहीत	म०

जहानि	जहाव	जहाम	उ०
लङ्—अजहात्	अजहिताम्-अजहीताम्	अजहुः	प्र०
अजहाः	अजहितम्-अजहीतम्	अजहित-अजहीत	म०
अजहाम्	अजहिव-अजहीव	अजहिम-अजहीम	उ०
वि.लि.—जह्यात्	जह्याताम्	जह्युः	प्र०
जह्याः	जह्यातम्	जह्यात	म०
जह्याम्	जह्याव	जह्याम	उ०
आ.लि.—हेयात्	हेयास्ताम्	हेयासुः	प्र०
हेयाः	हेयास्तम्	हेयास्त	म०
हेयासम्	हेयास्व	हेयास्म	उ०
लुङ्—अहासीत्	अहासिष्टाम्	अहासिषुः	प्र०
अहासीः	अहासिष्टम्	अहासिष्ट	म०
अहासिषम्	अहासिष्व	अहासिष्म	उ०
लृङ्—अहास्यत्	अहास्यताम्	अहास्यन्	प्र०
अहास्यः	अहास्यतम्	अहास्यत	म०

अहास्यम्	अहास्याव	अहास्याम	उ०

(७१) माङ् (मा) माने शब्दे च (नापना, मोमियाना)
सकर्मकाकर्मकौ, अनिट् आत्मनेपदी ।

लट्—	मिमीते	मिमाते	ममते	प्र०
	मिमीषे	मिमाथे	मिमीध्वे	म०
	मिमे	मिमीवहे	मिमीमहे	उ०
लिट्—	ममे	ममाते	ममिरे	प्र०
	ममिषे	ममाथे	ममिध्वे	म०
	ममे	ममिवहे	ममिमहे	उ०
लुट्—	माता	मातारौ	मातारः	प्र०
	मातासे	मातासाथे	माताध्वे	म०
	माताहे	मातास्वहे	मातास्महे	उ०
लृट्—	मास्यते	मास्येते	मास्यन्ते	प्र०
	मास्यसे	मास्येथे	मास्यध्वे	म०
	मास्ये	मास्यावहे	मास्यामहे	उ०
लोट्—	मिमीताम्	मिमाताम्	मिमताम्	प्र०
	मिमीष्व	मिमाथाम्	मिमीध्वम्	म०

	मिमै	मिमावहै	मिमामहै	उ०
लङ्—	अमिमीत	अमिमाताम्	अमिमत	प्र०
	अमिमीथाः	अमिमाथाम्	अमिमीध्वम्	म०
	अमिमि	अमिमीवहि	अमिमीमहि	उ०
वि.लि.—	मिमीत	मिमीयाताम्	मिमीरन्	प्र०
	मिमीथा	मिमीयाथाम्	मिमीध्वम्	म०
	मिमीय	मिमीवहि	मिमीमहि	उ०
आ.लि.—	मासीष्ट	मासीयास्ताम्	मासीरन्	प्र०
	मासीष्ठा	मासीयास्थाम्	मासीध्वम्	म०
	मासीय	मासीवहि	मासीमहि	उ०
लुङ्—	अमास्त	अमासाताम्	अमासत	प्र०
	अमास्था	अमासाथाम्	अमाध्वम्	म०
	अमासि	अमास्वहि	अमास्महि	उ०
लृङ्—	अमास्यत	अमास्येताम्	अमास्यन्त	प्र०
	अमास्यथा	अमास्येथाम्	अमास्यध्वम्	म०
	अमास्ये	अमास्यावहि	अमास्यामहि	उ०

(८०) ओहाङ् (हा) गतौ (जाना) सक०, अनिट्, आत्म०।

लट्—	जिहीते	जिहाते	जिहते	प्र०

जिहीषे	जिहाथे	जिहीध्वे	म०
जिहे	जिहीवहे	जिहीमहे	उ०
लिट्—जहे	जहाते	जहिरे	प्र०
जहिषे	जहाथे	जहिध्वे ढ्वे	म०
जहे	जहिवहे	जहिमहे	उ०
लुट्—हाता	हातारौ	हातार:	प्र०
हातासे	हातासाथे	हाताध्वे	म०
हाताहे	हातास्वहे	हातास्महे	उ०
लृट्—हास्यते	हास्येते	हास्यन्ते	प्र०
हास्यसे	हास्येथे	हास्यध्वे	म०
हास्ये	हास्यावहे	हास्यामहे	उ०
लोट्—जिहीताम्	जिहाताम्	जिहताम्	प्र०
जिहीस्व	जिहाथाम्	जिहीध्वम्	म०
जिहै	जिहावहै	जिहामहै	उ०
लङ्—अजिहीत	अजिहाताम्	अजिहत	प्र०
अजिहीथाः	अजिहाथाम्	अजिहीध्वम्	म०
अजिहि	अजिहीवहि	अजिहीमहि	उ०

वि.लि.-जिहीत	जिहीयाताम्	जिहीरन्	प्र०
जिहीथाः	जिहीयाथाम्	जिहीध्वम्	म०
जिहीय	जिहीवहि	जिहीमहि	उ०
आ.लि.-हासीष्ट	हासीयास्ताम्	हासीरन्	प्र०
हासीष्ठाः	हासीयास्थाम्	हासीध्वम्	म०
हासीय	हासीवहि	हासीमहि	उ०
लुङ्—अहास्त	अहासाताम्	अहासत	प्र०
अहास्थाः	अहासाथाम्	अहाध्वम्	म०
अहासि	अहास्वहि	अहास्महि	उ०
लृङ्—अहास्यत	अहास्येताम्	अहास्यन्त	प्र०
अहास्यथाः	अहास्येथाम्	अहास्यध्वम्	म०
अहास्ये	अहास्यावहि	अहास्यामहि	उ०

(८१) डुभृञ्(भृ) धारणपोषणयोः सक०, अनि०, उभयपदी।

लट्—बिभर्ति	बिभृतः	बिभ्रति	प्र०
बिभर्षि	बिभृथः	बिभृथ	म०
बिभर्मि	बिभृवः	बिभृमः	उ०
लिट्—बिभराञ्चकार	बिभराञ्चक्रतुः	बिभराञ्चक्रुः	प्र०

	बिभराञ्चकर्थ	बिभराञ्चक्रथुः	बिभराञ्चक्र	म०
	बिभराञ्चकार कर	बिभराञ्चकृव	बिभराञ्चकृम	उ०
पक्षे—	बभार	बभ्रतु	बभ्रु	प्र०
	बभर्थ	बभ्रथुः	बभ्र	म०
	बभार बभर	बभृव	बभृम	उ०
लुट्—	भर्ता	भर्तारौ	भर्तार	प्र०
	भर्तासि	भर्तास्थ	भर्तास्थ	म०
	भर्तास्मि	भर्तास्वः	भर्तास्म	उ०
लृट्—	भरिष्यति	भरिष्यत	भरिष्यन्ति	प्र०
	भरिष्यसि	भरिष्यथः	भरिष्यथ	म०
	भरिष्यामि	भरिष्याव	भरिष्याम	उ०
लोट्—	बिभर्तु बिभृतात्	बिभृताम्	बिभ्रतु	प्र०
	बिभृहि बिभृतात्	बिभृतम्	बिभृत	म०
	बिभराणि	बिभराव	बिभराम	उ०
लङ्—	अबिभ	अबिभृताम्	अबिभरु	प्र०
	अबिभ	अबिभृतम्	अबिभृत	म०
	अबिभरम्	अबिभृव	अबिभृम	उ०

वि.लि.—	बिभृयात्	बिभृयाताम्	बिभृयुः	प्र०
	बिभृया	बिभृयातम्	बिभृयात	म०
	बिभृयाम्	बिभृयाव	बिभृयाम	उ०
आ.लि.—	भ्रियात्	भ्रियास्ताम्	भ्रियासु	प्र०
	भ्रियाः	भ्रियास्तम्	भ्रियास्त	म०
	भ्रियासम्	भ्रियास्व	भ्रियास्म	उ०
लुङ्—	अभार्षीत्	अभार्ष्टाम्	अभार्षुः	प्र०
	अभार्षीः	अभार्ष्टम्	अभार्ष्ट	म०
	अभार्षम्	अभार्ष्व	अभार्ष्म	उ०
लृङ्—	अभरिष्यत्	अभरिष्यताम्	अभरिष्यन्	प्र०
	अभरिष्यः	अभरिष्यतम्	अभरिष्यत	म०
	अभरिष्यम्	अभरिष्याव	अभरिष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	बिभृते	बिभ्राते	बिभ्रते	प्र०
	बिभृषे	बिभ्राथे	बिभृध्वे	म०
	बिभ्रे	बिभृवहे	बिभृमहे	उ०
लिट्—	बिभराञ्चक्रे	बिभराञ्चक्राते	बिभराञ्चक्रिरे	प्र०

	विभराञ्चकृषे	विभराञ्चक्राथे	विभराञ्चकृढ्वे	म०
	विभराञ्चक्रे	विभराञ्चकृवहे	विभराञ्चकृमहे	उ०
पक्षे—	बभ्रे	बभ्राते	बभ्रिरे	प्र०
	बभृषे	बभ्राथे	बभृध्वे ढ्वे	म०
	बभ्रे	बभृवहे	बभृमहे	उ०
लुट्—	भर्ता	भर्तारौ	भर्तारः	प्र०
	भर्तासे	भर्तासाथे	भर्ताध्वे	म०
	भर्ताहे	भर्तास्वहे	भर्तास्महे	उ०
लृट्—	भरिष्यते	भरिष्येते	भरिष्यन्ते	प्र०
	भरिष्यसे	भरिष्येथे	भरिष्यध्वे	म०
	भरिष्ये	भरिष्यावहे	भरिष्यामहे	उ०
लोट्—	बिभृताम्	बिभ्राताम्	बिभ्रताम्	प्र०
	बिभृष्व	बिभ्राथाम्	बिभृध्वम्	म०
	बिभरै	बिभरावहै	बिभरामहै	उ०
लङ्—	अबिभृत	अबिभ्राताम्	अबिभ्रत	प्र०
	अबिभृथाः	अबिभ्राथाम्	अबिभृध्वम्	म०
	अबिभ्रि	अबिभृवहि	अबिभृमहि	उ०

वि. लि -बिभ्रीत	बिभ्रीयाताम्	बिभ्रीरन्	प्र०
बिभ्रीथाः	बिभ्रीयाथाम्	बिभ्रीध्वम्	म०
बिभ्रीय	बिभ्रीवहि	बिभ्रीमहि	उ०
आ लि.-भृषीष्ट	भृषीयास्ताम्	भृषीरन्	प्र०
भृषीष्ठा	भृषीयास्थाम्	भृषीध्वम्	म०
भृषीय	भृषीवहि	भृषीमहि	उ०
लुङ्—अभृत	अभृषाताम्	अभृषत	प्र०
अभृथा	अभृषाथाम्	अभृढ्वम्	म०
अभृषि	अभृष्वहि	अभृष्महि	उ०
लृङ्—अभरिष्यत	अभरिष्येताम्	अभरिष्यन्त	प्र०
अभरिष्यथाः	अभरिष्येथाम्	अभरिष्यध्वम्	म०
अभरिष्ये	अभरिष्यावहि	अभरिष्यामहि	उ०

(८२) डुदाञ् (दा) दाने (देना) सक०,अनि०, उभयपदी ।

लट्—ददाति	दत्त	ददति	प्र०
ददासि	दत्थ	दत्थ	म०
ददामि	दद्व॰	दद्म॰	उ०
लिट्—ददौ	ददतुः	ददु	प्र०

ददिथ-ददाथ	ददथुः	दद	म०
ददौ	ददिव	ददिम	उ०
लुट्—दाता	दातारौ	दातारः	प्र०
दातासि	दातास्थः	दातास्थ	म०
दातास्मि	दातास्वः	दातास्मः	उ०
लृट्—दास्यति	दास्यतः	दास्यन्ति	प्र०
दास्यसि	दास्यथः	दास्यथ	म०
दास्यामि	दास्यावः	दास्यामः	उ०
लोट्—ददातु-दत्तात्	दत्ताम्	ददतु	प्र०
देहि दत्तात्	दत्तम्	दत्त	म०
ददानि	ददाव	ददाम	उ०
लङ्—अददात्	अदत्ताम्	अददुः	प्र०
अददाः	अदत्तम्	अदत्त	म०
अददाम्	अदद्व	अदद्म	उ०
वि.लि.-दद्यात्	दद्याताम्	दद्युः	प्र०
दद्याः	दद्यातम्	दद्यात	म०
दद्याम्	दद्याव	दद्याम	उ०

आ.लि.–देयात्	देयास्ताम्	देयासु	प्र०
देया.	देयास्तम्	देयास्त	म०
देयासम्	देयास्व	देयास्म	उ०
लुङ्–अदात्	अदाताम्	अदुः	प्र०
अदाः	अदातम्	अदात	म०
अदाम्	अदाव	अदाम	उ०
लृङ्–अदास्यत्	अदास्यताम्	अदास्यन्	प्र०
अदास्य	अदास्यतम्	अदास्यत	म०
अदास्यम्	अदास्याव	अदास्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्–दत्ते	ददाते	ददते	प्र०
दत्से	ददाथे	दद्ध्वे	म०
ददे	दद्वहे	दद्महे	उ०
लिट्–ददे	ददाते	ददिरे	प्र०
ददिषे	ददाथे	ददिध्वे	म०
ददे	ददिवहे	ददिमहे	उ०
लुट्–दाता	दातारौ	दातारः	प्र०

	दातासे	दातासाथे	दताध्वे	म०
	दाताहे	दातास्वहे	दातास्महे	उ०
लृट्—	दास्यते	दास्येते	दास्यन्ते	प्र०
	दास्यसे	दास्येथे	दास्यध्वे	म०
	दास्ये	दास्यावहे	दास्यावहे	उ०
लोट्—	दत्ताम्	ददाताम्	ददताम्	प्र०
	दत्स्व	ददाथाम्	दद्ध्वम्	म०
	ददै	ददावहै	ददामहै	उ०
लुङ्—	अदत्त	अददाताम्	अददत	प्र०
	अदत्थाः	अददाथाम्	अदद्ध्वम्	म०
	अददि	अदद्वहि	अदद्महि	उ०
वि.लि —	ददीत	ददीयाताम्	ददीरन्	प्र०
	ददीथाः	ददीयाथाम्	ददीध्वम्	म०
	ददीय	ददीवहि	ददीमहि	उ०
आ.लि —	दासीष्ट	दासीयास्ताम्	दासीरन्	प्र०
	दासीष्ठाः	दासीयास्थाम्	दासीध्वम्	म०
	दासीय	दासीवहि	दासीमहि	उ०

लुङ्—अदित	अदिषाताम्	अदिषत	प्र०
अदिथा	अदिषाथाम्	अदिढ्वम्	म०
अदिषि	अदिष्वहि	अदिष्महि	उ०
लृङ्—अदास्यत	अदास्येताम्	अदास्यन्त	प्र०
अदास्यथाः	अदास्येथाम्	अदास्यध्वम्	म०
अदास्ये	अदास्यावहि	अदास्यामहि	उ०

(८३) डुधाञ् (धा) धारणपोषणयोः । सक०, उभयपदि ।

लट्—दधाति	धत्त	दधति	प्र०
दधासि	धत्थः	धत्थ	म०
दधामि	दध्व	दध्म.	उ०
लिट्—दधौ	दधतु	दधु	प्र०
दधिथ-धाथ	दधथुः	दध	म०
दधौ	दधिव	दधिम	उ०
लुट्—धाता	धातारौ	धातार॰	प्र०
धातासि	धातास्थः	धातास्थ	म०
धातास्मि	धातास्व	धातास्म	उ०
लृट्—धास्यति	धास्यतः	धास्यन्ति	प्र०

	धास्यसि	धास्यथः	धास्यथ	म०
	धास्यामि	धास्यावः	धास्यामः	उ०
लोट्—	दधातु धत्तात्	धत्ताम्	दधतु	प्र०
	धेहि-धत्तात्	धत्तम्	धत्त	म०
	दधानि	दधाव	दधाम	उ०
लङ्—	अदधात्	अधत्ताम्	अदधुः	प्र०
	अदधाः	अधत्तम्	अधत्त	म०
	अदधाम्	अदध्व	अदध्म	उ०
वि लि—	दध्यात्	दध्याताम्	दध्युः	प्र०
	दध्याः	दध्यातम्	दध्यात	म०
	दध्याम्	दध्याव	दध्याम	उ०
आ.लि.—	धेयात्	धेयास्ताम्	धेयासुः	प्र०
	धेयाः	धेयास्तम्	धेयास्त	म०
	धेयासम्	धेयास्व	धेयास्म	उ०
लुङ्—	अधात्	अधाताम्	अधुः	प्र०
	अधाः	अधातम्	अधात	म०
	अधाम्	अधाव	अधाम	उ०

लृङ्—अधास्यत्	अधास्यताम्	अधास्यन्	प्र०
अधास्य	अधास्यतम्	अधास्यत	म०
अधास्यम्	अधास्याव	अधास्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—धत्ते	दधाते	दधते	प्र०
धत्से	दधाथे	धद्ध्वे	म०
दधे	दध्वहे	दध्महे	उ०
लिट्—दधे	दधाते	दधिरे	प्र०
दधिषे	दधाथे	दधिध्वे	म०
दधे	दधिवहे	दधिमहे	उ०
लुट्—धाता	धातारौ	धातारः	प्र०
धातासे	धातासाथे	धाताध्वे	म०
धाताहे	धातास्वहे	धातास्महे	उ०
लृट्—धास्यते	धास्येते	धास्यन्ते	प्र०
धास्यसे	धास्येथे	धास्यध्वे	म०
धास्ये	धास्यावहे	धास्यामहे	उ०
लोट्—धत्ताम्	दधाताम्	दधताम्	प्र०

धत्स्व	दधाथाम्	धद्ध्वम्	म०
दधै	दधावहै	दधामहै	उ०
लङ्—अधत्त	अदधाताम्	अदधत	प्र०
अधत्था:	अदधाथाम्	अदद्ध्वम्	म०
अदधि	अदध्वहि	अदध्महि	उ०
वि.लि.–दधीत	दधीयाताम्	दधीरन्	प्र०
दधीथा:	दधीयाथाम्	दधीध्वम्	म०
दधीय	दधीवहि	दधीमहि	उ०
आ.लि.–धासीष्ट	धासीयास्ताम्	धासीरन्	प्र०
धासीष्ठा:	धासीयास्थाम्	धासीध्वम्	म०
धासीय	धासीवहि	धासीमहि	उ०
लुङ्—अधित	अधिषाताम्	अधिषत	प्र०
अधिथा:	अधिषाथाम्	अधिढ्वम्	म०
अधिषि	अधिष्वहि	अधिष्महि	उ०
लृङ्—अधास्यत	अधास्येताम्	अधास्यन्त	प्र०
अधास्यथा:	अधास्येथाम्	अधास्यध्वम्	म०
अधास्ये	अधास्यावहि	अधास्यामहि	उ०

(८४) णिजिर् (निज) शौचपोषणयोः (धोना) स०, उभ०।

लट्—	नेनिक्ति	नेनिक्त	नेनिजति	प्र०
	नेनेक्षि	नेनिक्थ	नेनिक्थ.	म०
	नेनेज्मि	नेनिज्व.	नेनिज्मः	उ०
लिट्—	निनेज	निनिजतुः	निनिजु	प्र०
	निनेजिथ	निनिजथु.	निनिज	म०
	निनेज	निनिजिव	निनिजिम	उ०
लुट्—	नेक्ता	नेक्तारौ	नेक्तार	प्र०
	नेक्तासि	नेक्तास्थ	नेक्तास्थ	म०
	नेक्तास्मि	नेक्तास्व	नेक्तास्म.	उ०
लृट्—	नेक्ष्यति	नेक्ष्यत.	नेक्ष्यन्ति	प्र०
	नेक्ष्यसि	नेक्ष्यथः	नेक्ष्यथ	म०
	नेक्ष्यामि	नेक्ष्याव	नेक्ष्याम	उ०
लोट्--	नेनेक्तु-क्तात्	नेनिक्ताम्	नेनिजतु	प्र०
	नेनेग्धि क्तात्	नेनिक्तम्	नेनिक्त	म०
	नेनिजानि	नेनिजाव	नेनिजाम	उ०
लङ्—	अनेनेक् ग्	अनेनिक्ताम्	अनेनिजुः	प्र०

	अनेनेक्, ग्	अनेनिक्तम्	अनेनिक्त	म०
	अनेनिजम्	अनेनिज्व	अनेनिज्म	उ०
वि.लि.-	नेनिज्यात्	नेनिज्याताम्	नेनिज्युः	प्र०
	नेनिज्याः	नेनिज्यातम्	नेनिज्यात	म०
	नेनिज्याम्	नेनिज्याव	नेनिज्याम	उ०
आ.लि.-	निज्यात्	निज्यास्ताम्	निज्यासुः	प्र०
	निज्याः	निज्यास्तम्	निज्यास्त	म०
	निज्यासम्	निज्यास्व	निज्यास्म	उ०
लुङ्—	अनिजत्	अनिजताम्	अनिजन्	प्र०
	अनिजः	अनिजतम्	अनिजत	म०
	अनिजम्	अनिजाव	अनिजाम	उ०

"इरितो वा" इत्यङभावे—

	अनैक्षीत्	अनैक्ताम्	अनैक्षुः	प्र०
	अनैक्षीः	अनैक्तम्	अनैक्त	म०
	अनैक्षम्	अनैक्ष्व	अनैक्ष्म	उ०
लृङ्—	अनेक्ष्यत्	अनेक्ष्यताम्	अनेक्ष्यन्	प्र०
	अनेक्ष्यः	अनेक्ष्यतम्	अनेक्ष्यत	म०

अनेक्ष्यम्	अनेक्ष्याव	अनेक्ष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—नेनिक्ते	नेनिजाते	नेनिजते	प्र०
नेनिक्षे	नेनिजाथे	नेनिग्ध्वे	म०
नेनिजे	नेनिज्वहे	नेनिज्महे	उ०
लिट्—निनिजे	निनिजाते	निनिजिरे	प्र०
निनिजिषे	निनिजाथे	निनिजिध्वे	म०
निनिजे	निनिजिवहे	निनिजिमहे	उ०
लुट्—नेक्ता	नेक्तारौ	नेक्तार	प्र०
नेक्तासे	नेक्तासाथे	नेक्ताध्वे	म०
नेक्ताहे	नेक्तास्वहे	नेक्तास्महे	उ०
लृट्—नेक्ष्यते	नेक्ष्येते	नेक्ष्यन्ते	प्र०
नेक्ष्यसे	नेक्ष्येथे	नेक्ष्यध्वे	म०
नेक्ष्ये	नेक्ष्यावहे	नेक्ष्यामहे	उ०
लोट्—नेनिक्ताम्	नेनिजाताम्	नेनिजताम्	प्र०
नेनिक्ष्व	नेनिजाथाम्	नेनिग्ध्वम्	म०
नेनिजै	नेनिजावहै	नेनिजामहै	उ०

लङ्—अनेनिक्त	अनेनिजाताम्	अनेनिजत	प्र०
अनेनिक्थाः	अनेनिजाथाम्	अनेनिग्ध्वम्	म०
अनेनिजि	अनेनिज्वहि	अनेनिज्महि	उ०
वि. लि.—नेनिजीत	नेनिजीयाताम्	नेनिजीरन्	प्र०
नेनिजीथाः	नेनिजीयाथाम्	नेनिजीध्वम्	म०
नेनिजीय	नेनिजीवहि	नेनिजीमहि	उ०
आ. लि.—निक्षीष्ट	निक्षीयास्ताम्	निक्षीरन्	प्र०
निक्षीष्ठाः	निक्षीयास्थाम्	निक्षीध्वम्	म०
निक्षीय	निक्षीवहि	निक्षीमहि	उ०
लुङ्—अनिक्त	अनिक्षाताम्	अनिक्षत	प्र०
अनिक्थाः	अनिक्षाथाम्	अनिग्ध्वम्	म०
अनिक्षि	अनिक्ष्वहि	अनिक्ष्वहि	उ०
लृङ्—अनेक्ष्यत	अनेक्ष्येताम्	अनेक्ष्यन्त	प्र०
अनेक्ष्यथाः	अनेक्ष्येथाम्	अनेक्ष्यध्वम्	म०
अनेक्ष्ये	अनेक्ष्यावहि	अनेक्ष्यामहि	उ०

इति जुहोत्यादिप्रकरणम् ।

अथ दिवादिप्रकरणम् ।

(८९) दिवु (दिव्) क्रीडादौ (खेल आदि) अर्थानुसारेण सकर्मकोऽकर्मकश्च । सेट्, परस्मैपदी ।

लट्—	दीव्यति	दीव्यतः	दीव्यन्ति	प्र०
	दीव्यसि	दीव्यथः	दीव्यथ	म०
	दीव्यामि	दीव्यावः	दीव्यामः	उ०
लिट्—	दिदेव	दिदिवतुः	दिदिवुः	प्र०
	दिदेविथ	दिदिवथुः	दिदिव	म०
	दिदेव	दिदिविव	दिदिविम	उ०
लुट्—	देविता	देवितारौ	देवितारः	प्र०
	देवितासि	देवितास्थः	देवितास्थ	म०
	देवितास्मि	देवितास्वः	देवितास्मः	उ०
लृट्—	देविष्यति	देविष्यतः	देविष्यन्ति	प्र०
	देविष्यसि	देविष्यथः	देविष्यथ	म०
	देविष्यमि	देविष्यावः	देविष्यामः	उ०
लोट्—	दीव्यतु तात्	दीव्यताम्	दीव्यन्तु	प्र०
	दीव्य तात्	दीव्यतम्	दीव्यत	म०

	दीव्यानि	दीव्याव	दीव्याम	उ०
लङ्	—अदीव्यत्	अदीव्यताम्	अदीव्यन्	प्र०
	अदीव्य.	अदीव्यतम्	अदीव्यत	म०
	अदीव्यम्	अदीव्याव	अदीव्याम	उ०
वि. लि	—दीव्येत्	दीव्येताम्	दीव्येयु	प्र०
	दीव्ये.	दीव्येतम्	दीव्येत	म०
	दीव्येयम्	दीव्येव	दीव्येम	उ०
आ. लि.	—दीव्यात्	दीव्यास्ताम्	दीव्यासु.	प्र०
	दीव्या	दीव्यास्तम्	दीव्यास्त	म०
	दीव्यासम्	दीव्यास्व	दीव्यास्म	उ०
लुङ्	—अदेवीत्	अदेविष्टाम्	अदेविषु	प्र०
	अदेवीः	अदेविष्टम्	अदेविष्ट	म०
	अदेविषम्	अदेविष्व	अदेविष्म	उ०
लृङ्	—अदेविष्यत्	अदेविष्यताम्	अदेविष्यन्	प्र०
	अदेविष्यः	अदेविष्यतम्	अदेविष्यत	म०
	अदेविष्यम्	अदेविष्याव	अदेविष्याम	उ०

(८६) षिवु । (सिव्) तन्तुसन्ताने (कपड़ा सीना) अक० ।

लट्—	सीव्यति	सीव्यतः	सीव्यन्ति	प्र०
	सीव्यसि	सीव्यथः	सीव्यथ	म०
	सीव्यामि	सीव्यावः	सीव्यामः	उ०
लिट्—	सिषेव	सिषिवतुः	सिषिवुः	प्र०
	सिषेविथ	सिषिवथुः	सिषिव	म०
	सिषेव	सिषिविव	सिषिविम	उ०
लुट्—	सेविता	सेवितारौ	सेवितारः	प्र०
	सेवितासि	सेवितास्थः	सेवितास्थ	म०
	सेवितास्मि	सेवितास्वः	सेवितास्मः	उ०
लृट्—	सेविष्यति	सेविष्यतः	सेविष्यन्ति	प्र०
	सेविष्यसि	सेविष्यथः	सेविष्यथ	म०
	सेविष्यामि	सेविष्यावः	सेविष्यामः	उ०
लोट्—	सीव्यतु तात्	सीव्यताम्	सीव्यन्तु	प्र०
	सीव्य-तात्	सीव्यतम्	सीव्यत	म०
	सीव्यानि	सीव्याव	सीव्याम	उ०
लङ्—	असीव्यत्	असीव्यताम्	असीव्यन्	प्र०

	असीव्य:	असीव्यतम्	असीव्यत	म०
	असीव्यम्	असीव्याव	असीव्याम	उ०
वि.लि.—	सीव्येत्	सीव्येताम्	सीव्येयुः	प्र०
	सीव्येः	सीव्येतम्	सीव्येत	म०
	सीव्येयम्	सीव्येव	सीव्येम	उ०
आ.लि.—	सीव्यात्	सीव्यास्ताम्	सीव्यासुः	प्र०
	सीव्याः	सीव्यास्तम्	सीव्यास्त	म०
	सीव्यासम्	सीव्यास्व	सीव्यास्म	उ०
लुङ्—	असेवीत्	असेविष्टाम्	असेविषुः	प्र०
	असेवीः	असेविष्टम्	असेविष्ट	म०
	असेविषम्	असेविष्व	असेविष्म	उ०
लृङ्—	असेविष्यत्	असेविष्यताम्	असेविष्यन्	प्र०
	असेविष्यः	असेविष्यतम्	असेविष्यत	म०
	असेविष्यम्	असेविष्याव	असेविष्याम	उ०

(८७) नृती (नृत्) गात्रविक्षेपे (नाचना) अक०, सेट्, पर०।

लट्—	नृत्यति	नृत्यतः	नृत्यन्ति	प्र०
	नृत्यसि	नृत्यथः	नृत्यथ	म०

	नृत्यामि	नृत्याव	नृत्यामः	उ०
लिट्—	ननर्त्त	ननृततु	ननृतु	प्र०
	ननर्तिथ	ननृतथु	ननृत	म०
	ननर्त	ननृतिव	ननृतिम	उ०
लुट्—	नर्तिता	नर्तितारौ	नर्तितारः	प्र०
	नर्तितासि	नर्तितास्थ	नर्तितास्थ	म०
	नर्तितास्मि	नर्तितास्वः	नर्तितास्म	उ०
लृट—	नर्तिष्यति	नर्तिष्यतः	नर्तिष्यन्ति	प्र०
	नर्तिष्यसि	नर्तिष्यथ	नर्तिष्यथ	म०
	नर्तिष्यामि	नर्तिष्याव	नर्तिष्याम	उ०

"सेऽसिचि कृत-चृत-छृद-तृद-नृतः" इतीड्विकल्पपक्षे-

	नर्त्स्यति	नर्त्स्यतः	नर्त्स्यन्ति	प्र०
	नर्त्स्यसि	नर्त्स्यथ	नर्त्स्यथ	म०
	नर्त्स्यामि	नर्त्स्याव	नर्त्स्याम	उ०
लोट्—	नृत्यतु तात्	नृत्यताम्	नृत्यन्तु	प्र०
	नृत्य-ताम्	नृत्यतम्	नृत्यत	म०
	नृत्यानि	नृत्याव	नृत्याम	उ०

लङ्—अनृत्यत्	अनृत्यताम्	अनृत्यन्	प्र०
अनृत्य॰	अनृत्यतम्	अनृत्यत	म०
अनृत्यम्	अनृत्याव	अनृत्याम	उ०
वि.लि—नृत्येत्	नृत्येताम्	नृत्येयुः	प्र०
नृत्ये	नृत्येतम्	नृत्येत	म०
नृत्येयम्	नृत्येव	नृत्येम	उ०
आ.लि.—नृत्यात्	नृत्यास्ताम्	नृत्यासु	प्र०
नृत्या	नृत्यास्तम्	नृत्यास्त	म०
नृत्यासम्	नृत्यास्व	नृत्यास्म	उ०
लुङ्—अनर्तीत्	अनर्तिष्टाम्	अनर्तिषु	प्र०
अनर्ती	अनर्तिष्टम्	अनर्तिष्ट	म०
अनर्तिषम्	अनर्तिष्व	अनर्तिष्म	उ०
लृङ्—अनर्तिष्यत्	अनर्तिष्यताम्	अनर्तिष्यन्	प्र०
अनर्तिष्य	अनर्तिष्यतम्	अनर्तिष्यत	म०
अनर्तिष्यम्	अनर्तिष्याव	अनर्तिष्याम	उ०
पक्षे—अनर्त्स्यत्	अनर्त्स्यताम्	अनर्त्स्यन्	प्र०
अनर्त्स्यः	अनर्त्स्यतम्	अनर्त्स्यत	म०

अनत्स्यम्	अनत्स्याव	अनत्स्याम	उ०

(८८) असी (अस) उद्वेगे (डरना) अक०, सेट्, पर० ।

लट्—त्रस्यति	त्रस्यतः	त्रस्यन्ति	प्र०
त्रस्यसि	त्रस्यथः	त्रस्यथ	म०
त्रस्यामि	त्रस्यावः	त्रस्यामः	उ०

"वा भ्राश" इति श्यन्विकल्पपक्षे—

त्रसति	त्रसतः	त्रसन्ति	प्र०
त्रससि	त्रसथः	त्रसथ	म०
त्रसामि	त्रसावः	त्रसामः	उ०
लिट्—तत्रास	त्रेसतु–तत्रसतु	त्रेसु तत्रसु	प्र०
त्रेसिथ-तत्रसिथ	त्रेसथु–तत्रसथु	त्रेस–तत्रस	म०
तत्रास-तत्रस	त्रेसिव-तत्रसिव	त्रेसिम तत्रसिम	उ०
लुट—त्रसिता	त्रसितारौ	त्रसितारः	प्र०
त्रसितासि	त्रसितास्थः	त्रसितास्थ	म०
त्रसितास्मि	त्रसितास्वः	त्रसितास्मः	उ०
लृट्—त्रसिष्यति	त्रसिष्यतः	त्रसिष्यन्ति	प्र०
त्रसिष्यसि	त्रसिष्यथः	त्रसिष्यथ	म०

	असिष्यामि	असिष्याव	असिष्याम	उ०
लोट्—	अस्यतु-तात्	अस्यताम्	अस्यन्तु	प्र०
	अस्य-तात्	अस्यतम्	अस्यत	म०
	अस्यानि	अस्याव	अस्याम	उ०
पक्षे—	असतु तात्	असताम्	असन्तु	प्र०
	अस-तात्	असतम्	असत	म०
	असानि	असाव	असाम	उ०
लङ्—	आस्यत्	आस्यताम्	आस्यन्	प्र०
	आस्य	आस्यतम्	आस्यत	म०
	आस्यम्	आस्याव	आस्याम	उ०
पक्षे—	आसत्	आसताम्	आसन्	प्र०
	आस	आसतम्	आसत	म०
	आसम्	आसाव	आसाम	उ०
वि. लि.-	अस्येत्	अस्येताम्	अस्येयु	प्र०
	अस्ये.	अस्येतम्	अस्येत	म०
	अस्येयम्	अस्येव	अस्येम	उ०
पक्षे—	असेत्	असेताम्	असेयु	प्र०

त्रसे	त्रसेतम्	त्रसेत	म०
त्रसेयम्	त्रसेव	त्रसेम	उ०
आ. लि—त्रस्यात्	त्रस्यास्ताम्	त्रस्यासुः	प्र०
त्रस्याः	त्रस्यास्तम्	त्रस्यास्त	म०
त्रस्यासम्	त्रस्यास्व	त्रस्यास्म	उ०
लुङ्—अत्रसीत्	अत्रसिष्टाम्	अत्रसिषुः	प्र०
अत्रसीः	अत्रसिष्टम्	अत्रसिष्ट	म०
अत्रसिषम्	अत्रसिष्व	अत्रसिष्म	उ०
लृङ्—अत्रसिष्यत्	अत्रसिष्यताम्	अत्रसिष्यन्	प्र०
अत्रसिष्यः	अत्रसिष्यतम्	अत्रसिष्यत	म०
अत्रसिष्यम्	अत्रसिष्याव	अत्रसिष्याम	उ०

(८९) शो तनूकरणे (पतला करना) सक०, अनि० पर० ।

लट्—श्यति(१) श्यतः श्यन्ति प्र०

---

(१) लटि, तिपि, श्यनि "ओतः श्यनि" इति शोवर्तिन ओकारलोपे 'श्यति' इति । एवं छो ९०, षो ९१, दो ९२, धातूनामपि ओकारलोपे छयति स्यति—द्यति इति रूपाणि बोध्यानि ।

	श्यसि	श्यथः	श्यथ	म०
	श्यामि	श्याव.	श्याम	उ०
लिट्—	शशौ	शशतु	शशु'	प्र०
	शशिथ शशाथ.	शशथु	शश	म०
	शशौ	शशिव	शशिम	उ०
लुट्—	शाता	शातारौ	शातार	प्र०
	शातासि	शातास्थः	शातास्थ	म०
	शातास्मि	शातास्व	शातास्म	उ०
लृट्—	शास्यति	शास्यत.	शास्यन्ति	प्र०
	शास्यसि	शास्यथः	शास्यथ	म०
	शास्यामि	शास्याव	शास्याम	उ०
लोट्—	श्यतु-तात्	श्यताम्	श्यन्तु	प्र०
	श्य-तात्	श्यतम्	श्यत	म०
	श्यानि	श्याव	श्याम	उ०
लङ्—	अश्यत्	अश्यताम्	अश्यन्	प्र०
	अश्य'	अश्यतम्	अश्यत	म०
	अश्यम्	अश्याव	अश्याम	उ०

वि. लि.-श्येत्	श्येताम्	श्येयुः	प्र०
श्येः	श्येतम्	श्येत	म०
श्येयम्	श्येव	श्येम	उ०
आ लि -शायात्	शायास्ताम्	शायासुः	प्र०
शायाः	शायास्तम्	शायास्त	म०
शायासम्	शायास्व	शायास्म	उ०
लुङ्—अशात्(१)	अशाताम्	अशुः	प्र०
अशाः	अशातम्	अशात	म०
अशाम्	अशाव	अशाम	उ०
पक्षे—अशासीत्	अशासिष्टाम्	अशासिषुः	प्र०
अशासीः	अशासिष्टम्	अशासिष्ट	म०
अशासिषम्	अशासिष्व	अशासिष्म	उ०

(१) 'विभाषाघ्राधेट्' इति सिचो लुकि 'अशात्' लुगभावे—'यमरमे' ति इटसकौ' अशासीत्' । एवं 'छो' धातोर्लुङि 'अछात्-अछासीत् । 'सो' धातोर्लुङि 'असात्-असासीत्' दो धातोर्लुङि तु—अदात्' इत्येव तत्र 'आदेच उपदेशे' इत्यात्वे 'गातिस्थे' ति सिचो लुक् ।

लङ्—अशास्यत	अशास्यताम्	अशास्यन्	प्र०
अशास्य	अशास्यतम्	अशास्यत	म०
अशास्यम्	अशास्याव	अस्यास्याम	उ०

एवं शो १० धातुवत् ११-१३ धातूनामपि बोध्यम् ।

(११) छो छेदने (छेदन करना) सक०, अनि०, पर० ।

(१२) षो (सो) अन्तकर्मणि (नष्टकरना) स०, अ०, प० ।

(१३) दो अवखण्डने (टुकड़ा करना) सक०, अनि०, पर० ।

(१४) व्यध ताडने (चुभाना, छेदना) सक०, अनि०, पर० ।

लट्—विध्यति	विध्यत	विध्यन्ति	प्र०
विध्यसि	विध्यथ	विध्यथ	म०
विध्यामि	विध्याव	विध्याम	उ०
लिट्—विव्याध	विविधतु	विविधु	प्र०
विव्यधिथ विव्यद्ध	विविधथु.	विविध	म०
विव्याध विव्यध	विविधिव	विविधिम	उ०
लुट्—व्यद्धा	व्यद्धारौ	व्यद्धार·	प्र०
व्यद्धासि	व्यद्धास्थ.	व्यद्धास्थ	म०
व्यद्धास्मि	व्यद्धास्व	व्यद्धास्मः	उ०

लृट्—	व्यत्स्यति	व्यत्स्यतः	व्यत्स्यन्ति	प्र०
	व्यत्स्यसि	व्यत्स्यथः	व्यत्स्यथ	म०
	व्यत्स्यामि	व्यत्स्यावः	व्यत्स्यामः	उ०
लोट्—	विध्यतु-तात्	विध्यताम्	विध्यन्तु	प्र०
	विध्य तात्	विध्यतम्	विध्यत	म०
	विध्यानि	विध्याव	विध्याम	उ०
लङ्—	अविध्यत्	अविध्यताम्	अविध्यन्	प्र०
	अविध्यः	अविध्यतम्	अविध्यत	म०
	अविध्यम्	अविध्याव	अविध्याम	उ०
वि.लि—	विध्येत्	विध्येताम्	विध्येयुः	प्र०
	विध्येः	विध्येतम्	विध्येत	म०
	विध्येयम्	विध्येव	विध्येम	उ०
आ.लि.—	विध्यात्	विध्यास्ताम्	विध्यासुः	प्र०
	विध्याः	विध्यास्तम्	विध्यास्त	म०
	विध्यासम्	विध्यास्व	विध्यास्म	उ०
लुङ्—	अव्यात्सीत्	अव्याद्धाम्	अव्यात्सुः	प्र०
	अव्यात्सीः	अव्याद्धम्	अव्याद्ध	म०

	अव्यारसम्	अव्यास्स्व	अव्यास्स्म	उ०
लङ्—	अव्यस्स्यत्	अव्यस्स्यताम्	अव्यस्स्यन्	प्र०
	अव्यस्स्य	अव्यस्स्यतम्	अव्यस्स्यत	म०
	अव्यस्स्यम्	अव्यस्स्याव	अव्यस्स्याम	उ०

(९९) पुष पुष्टौ (पुष्ट होना बढाना) सक०, अनि०, पर०।

लट्—	पुष्यति	पुष्यत	पुष्यन्ति	प्र०
	पुष्यसि	पुष्यथ.	पुष्यथ	म०
	पुष्यामि	पुष्याव	पुष्याम	उ०
लिट्—	पुपोष	पुपुषतुः	पुपुषु	प्र०
	पुपोषिथ	पुपुषथु	पुपुष	म०
	पुपोष	पुपुषिव	पुपुषिम	उ०
लुट्—	पोष्टा	पोष्टारौ	पोष्टार	प्र०
	पोष्टासि	पोष्टास्थ	पोष्टास्थ	म०
	पोष्टास्मि	पोष्टास्व.	पोष्टास्म	उ०
लृट्—	पोक्ष्यति	पोक्ष्यत	पोक्ष्यन्ति	प्र०
	पोक्ष्यसि	पोक्ष्यथ	पोक्ष्यथ	म०
	पोक्ष्यामि	पोक्ष्याव.	पोक्ष्यामः	उ०

लोट्—	पुष्यतु-तात्	पुष्यताम्	पुष्यन्तु	प्र०
	पुष्य तात्	पुष्यतम्	पुष्यत	म०
	पुष्यामि	पुष्याव	पुष्याम	उ०
लङ्—	अपुष्यत्	अपुष्यताम्	अपुष्यन्	प्र०
	अपुष्य.	अपुष्यतम्	अपुष्यत	म०
	अपुष्यम्	अपुष्याव	अपुष्याम	उ०
वि.लि.-	पुष्येत्	पुष्येताम्	पुष्येयु"	प्र०
	पुष्ये.	पुष्येतम्	पुष्येत	म०
	पुष्येयम्	पुष्येव	पुष्येम	उ०
आ.लि.-	पुष्यात्	पुष्यास्ताम्	पुष्यासु	प्र०
	पुष्या	पुष्यास्तम्	पुष्यास्त	म०
	पुष्यासम्	पुष्यास्व	पुष्यास्म	उ०
लुङ्—	अपुषत्	अपुषताम्	अपुषन्	प्र०
	अपुष'	अपुषतम्	अपुषत	म०
	अपुषम्	अपुषाव	अपुषाम	उ०
लृङ्—	अपोक्ष्यत्	अपोक्ष्यताम्	अपोक्ष्यन्	प्र०
	अपोक्ष्य.	अपोक्ष्यतम्	अपोक्ष्यत	म०

अपोक्ष्यम्	अपोक्ष्याव	अपोक्ष्याम	उ०

(१६) शुष् शोषणे (सुखना) अक०, अनि०, पर० ।

लट्—शुष्यति	शुष्यतः	शुष्यन्ति	प्र०
शुष्यसि	शुष्यथ	शुष्यथ	म०
शुष्यामि	शुष्याव	शुष्याम	उ०
लिट्—शुशोष	शुशुषतु	शुशुषु	प्र०
शुशोषिथ	शुशुषथु	शुशुष	म०
शुशोष	शुशुषिव	शुशुषिम	उ०
लुट्—शोष्टा	शोष्टारौ	शोष्टार.	प्र०
शोष्टासि	शोष्टास्थः	शोष्टास्थ	म०
शोष्टास्मि	शोष्टास्वः	शोष्टास्म.	उ०
लृट्—शोक्ष्यति	शोक्ष्यत	शोक्ष्यन्ति	प्र०
शोक्ष्यसि	शोक्ष्यथ.	शोक्ष्यथ	म०
शोक्ष्यामि	शोक्ष्याव.	शोक्ष्याम	उ०
लोट्—शुष्यतु तात्	शुष्यताम्	शुष्यन्तु	प्र०
शुष्य तात्	शुष्यतम्	शुष्यत	म०
शुष्याणि	शुष्याव	शुष्याम	उ०

लङ्—अशुष्यत्	अशुष्यताम्	अशुष्यन्	प्र०
अशुष्यः	अशुष्यतम्	अशुष्यत	म०
अशुष्यम्	अशुष्याव	अशुष्याम	उ०
वि.लि.—शुष्येत्	शुष्येताम्	शुष्येयुः	प्र०
शुष्येः	शुष्येतम्	शुष्येत	म०
शुष्येयम्	शुष्येव	शुष्येम	उ०
आ.लि.—शुष्यात्	शुष्यास्ताम्	शुष्यासुः	प्र०
शुष्याः	शुष्यास्तम्	शुष्यास्त	म०
शुष्यासम्	शुष्यास्व	शुष्यास्म	उ०
लुङ्—अशुषत्	अशुषताम्	अशुषन्	प्र०
अशुषः	अशुषतम्	अशुषत	म०
अशुषम्	अशुषाव	अशुषाम	उ०
लृङ्—अशोक्ष्यत्	अशोक्ष्यताम्	अशोक्ष्यन्	प्र०
अशोक्ष्यः	अशोक्ष्यतम्	अशोक्ष्यत	म०
अशोक्ष्यम्	अशोक्ष्याव	अशोक्ष्याम	उ०

(१७) णश् (नश्) अदर्शने (अदृष्ट होना) रधादित्वाद्वेट् ।

लट्—नश्यति	नश्यतः	नश्यन्ति	प्र०

नश्यसि	नश्यथः	नश्यथ	म०
नश्यामि	नश्याव.	नश्यामः	उ०
लिट्—ननाश	नेशतु	नेशुः	प्र०
नेशिथ-ननष्ठ	नेशथु	नेश	म०
ननाश-ननश	नेशिव नेश्व	नेशिम नेश्म	उ०
लुट्—नशिता	नशितारौ	नशितारः	प्र०
नशितासि	नशितास्थ.	नशितास्थ	म०
नशितास्मि	नशितास्व.	नशितास्म	उ०
पक्षे—नंष्टा	नंष्टारौ	नंष्टार.	प्र०
नंष्टासि	नंष्टास्थ.	नष्टास्थ	म०
नष्टास्मि	नष्टास्व.	नंष्टास्म.	उ०
लृट्—नशिष्यति	नशिष्यतः	नशिष्यन्ति	प्र०
नशिष्यसि	नशिष्यथ॰	नशिष्यथ	म०
नशिष्यामि	नशिष्यावः	नशिष्याम	उ०
पक्षे—नंक्ष्यति	नक्ष्यत.	नंक्ष्यन्ति	प्र०
नंक्ष्यसि	नक्ष्यथ.	ॱक्ष्यथ	म०
नंक्ष्यामि	ॱक्ष्याव.	नंक्ष्यामः	उ०

लोट्—	नश्यतु-तात्	नश्यताम्	नश्यन्तु	प्र०
	नश्य-तात्	नश्यतम्	नश्यत	म०
	नश्यानि	नश्याव	नश्याम	उ०
लङ्—	अनश्यत्	अनश्यताम्	अनश्यन्	प्र०
	अनश्यः	अनश्यतम्	अनश्यत	म०
	अनश्यम्	अनश्याव	अनश्याम	उ०
वि लि—	नश्येत्	नश्येताम्	नश्येयु	प्र०
	नश्ये.	नश्येतम्	नश्येत	म०
	नश्येयम्	नश्येव	नश्येम	उ०
आ.लि.—	नश्यात्	नश्यास्ताम्	नश्यासुः	प्र०
	नश्या	नश्यास्तम्	नश्यास्त	म०
	नश्यासम्	नश्यास्व	नश्यास्म	उ०
लुङ्—	अनशत्	अनशताम्	अनशन्	प्र०
	अनशः	अनशतम्	अनशत	म०
	अनशम्	अनशाव	अनशाम	उ०
लृङ्—	अनशिष्यत्	अनशिष्यताम्	अनशिष्यन्	प्र०
	अनशिष्य.	अनशिष्यतम्	अनशिष्यत	म०

	अनशिष्यम्	अनशिष्याव	अनशिष्याम	उ०
पक्षे—	अनक्ष्यत्	अनक्ष्यताम्	अनंक्ष्यन्	प्र०
	अनक्ष्यः	अनंक्ष्यतम्	अनंक्ष्यत	म०
	अनक्ष्यम्	अनंक्ष्याव	अनंक्ष्याम	उ०

(१८)षूङ्(सू)प्राणिप्रसवे(प्रसव करना)स०,ऊदित्वाद्वेट् आ०

लट्—	सूयते	सूयेते	सूयन्ते	प्र०
	सूयसे	सूयेथे	सूयध्वे	म०
	सूये	सूयावहे	सूयामहे	उ०
लिट्—	सुषुवे	सुषुवाते	सुषुविरे	प्र०
	सुषुविषे	सुषुवाथे	सुषुविध्वे ढ्वे	म०
	सुषुवे	सुषुविवहे	सुषुविमहे	उ०
लुट्—	सोता	सोतारौ	सोतार	प्र०
	सोतासे	सोतासाथे	सोताध्वे	म०
	सोताहे	सोतास्वहे	सोतास्महे	उ०
पक्षे—	सविता	सवितारौ	सवितार	प्र०
	सवितासे	सवितासाथे	सविताध्वे	म०
	सविताहे	सवितास्वहे	सवितास्महे	उ०

लृट्—	सोष्यते	सोष्येते	सोष्यन्ते	प्र०
	सोष्यसे	सोष्येथे	सोष्यध्वे	म०
	सोष्ये	सोष्यावहे	सोष्यामहे	उ०
पक्षे—	सविष्यते	सविष्येते	सविष्यन्ते	प्र०
	सविष्यसे	सविष्येथे	सविष्यध्वे	म०
	सविष्ये	सविष्यावहे	सविष्यामहे	उ०
लोट्—	सूयताम्	सूयेताम्	सूयन्ताम्	प्र०
	सूयस्व	सूयेथाम्	सूयध्वम्	म०
	सूयै	सूयावहै	सूयामहै	उ०
लङ्—	असूयत	असूयेताम्	असूयन्त	प्र०
	असूयथाः	असूयेथाम्	असूयध्वम्	म०
	असूये	असूयावहि	असूयामहि	उ०
वि.लि.—	सूयेत	सूयेयाताम्	सूयेरन्	प्र०
	सूयेथाः	सूयेयाथाम्	सूयेध्वम्	म०
	सूयेय	सूयेवहि	सूयेमहि	उ०
आ.लि.—	सविषीष्ट	सविषीयास्ताम्	सविषीरन्	प्र०
	सविषीष्ठाः	सविषीयास्थाम्	सविषीढ्वं-ध्वं	

	सविषीय	सविषीवहि	सविषीमहि	उ०
पक्षे—	सोषीष्ट	सोषीयास्ताम्	सोषीरन्	प्र०
	सोषीष्ठा	सोषीयास्थाम्	सोषीढ्वम्	म०
	सोषीय	सोषीवहि	सोषीमहि	उ०
लुङ्—	असोष्ट	असोषाताम्	असोषत	प्र०
	असोष्ठा	असोषाथाम्	असोढ्वम्	म०
	असोषि	असोष्वहि	असोष्महि	उ०
पक्षे—	असविष्ट	असविषाताम्	असविषत	
	असविष्ठा.	असविषाथाम्	असविध्वं ढ्वं	
	असविषि	असविष्वहि	असविष्महि	
लृङ्—	असोष्यत	असोष्येताम्	असोष्यन्त	
	असोष्यथा	असोष्येथाम्	असोष्यध्वम्	
	असोष्ये	असोष्यावहि	असोष्यामहि	
पक्षे—	असविष्यत	असविष्येताम्	असविष्यन्त	
	असविष्यथा	असविष्येथाम्	असविष्यध्वं	
	असविष्ये	असविष्यावहि	असविष्यामहि	

(११) दू (ङ्) परितापे (दुःखी होना) अक०, सेट्०, आ० ।

लट्—दूयते	दूयेते	दूयन्ते	प्र०
दूयसे	दूयेथे	दूयध्वे	म०
दूये	दूयावहे	दूयामहे	उ०
लिट्—दुदुवे	दुदुवाते	दुदुविरे	प्र०
दुदुविषे	दुदुवाथे	दुदुविध्वे-ढ्वे	म०
दुदुवे	दुदुविवहे	दुदुविमहे	उ०
लुट्—दविता	दवितारौ	दवितारः	प्र०
दवितासे	दवितासाथे	दविताध्वे	म०
दविताहे	दवितास्वहे	दवितास्महे	उ०
लृट्—दविष्यते	दविष्येते	दविष्यन्ते	प्र०
दविष्यसे	दविष्येथे	दविष्यध्वे	म०
दविष्ये	दविष्यावहे	दविष्यामहे	उ०
लोट्—दूयताम्	दूयेताम्	दूयन्ताम्	प्र०
दूयस्व	दूयेथाम्	दूयध्वम्	म०
दूयै	दूयावहै	दूयामहै	उ०
लङ्—अदूयत	अदूयेताम्	अदूयन्त	प्र०
अदूयथाः	अदूयेथाम्	अदूयध्वम्	म०

	अदूये	अदूयावहि	अदूयामहि	उ०
वि.लि.—	दूयेत	दूयेयाताम्	दूयेरन्	प्र०
	दूयेथाः	दूयेयाथाम्	दूयेध्वम्	म०
	दूयेय	दूयेवहि	दूयेमहि	उ०
आ.लि.—	दविषीष्ट	दविषीयास्ताम्	दविषीरन्	प्र०
	दविषीष्ठाः	दविषीयास्थाम्	दविषीध्वं ढ्व	म०
	दविषीय	दविषीवहि	दविषीमहि	उ०
लुङ्—	अदविष्ट	अदविषाताम्	अदविषत	प्र०
	अदविष्ठाः	अदविषाथाम्	अदविड्ढ्वं ढ्वं	म०
	अदविषि	अदविष्वहि	अदविष्महि	उ०
लृङ्—	अदविष्यत	अदविष्येताम्	अदविष्यन्त	प्र०
	अदविष्यथाः	अदविष्येथाम्	अदविष्यध्वं	म०
	अदविष्ये	अदविष्यावहि	अदविष्यामहि	उ०

(१००) दी(ङ्) क्षये (नाश होना) अक०, अनि०, आ० ।

लट्—	दीयते	दीयेते	दीयन्ते	प्र०
	दीयसे	दीयेथे	दीयध्वे	म०
	दीये	दीयावहे	दीयामहे	उ०

लिट्—दिदीये	दीदीयाते	दीदीयिरे	प्र०
दिदीयिषे	दिदीयाथे	दिदीयिध्वे ढ्वे	म०
दिदीये	दिदीयिवहे	दिदीयिमहे	उ०
लुट्—दाता	दातारौ	दातारः	प्र०
दातासे	दातासाथे	दाताध्वे	म०
दाताहे	दातास्वहे	दातास्महे	उ०
लृट्—दास्यते	दास्येते	दास्यन्ते	प्र०
दास्यसे	दास्येथे	दास्यध्वे	म०
दास्ये	दास्यावहे	दास्यामहे	उ०
लोट्—दीयताम्	दीयेताम्	दीयन्ताम्	प्र०
दीयस्व	दीयेथाम्	दीयध्वम्	म०
दीयै	दीयावहै	दीयामहै	उ०
लङ्—अदीयत	अदीयेताम्	अदीयन्त	प्र०
अदीयथाः	अदीयेथाम्	अदीयध्वम्	म०
अदीये	अदीयावहि	अदीयामहि	उ०
वि.लि.—दीयेत	दीयेयाताम्	दीयेरन्	प्र०
दीयेथाः	दीयेयाथाम्	दीयेध्वम्	म०

दीयेय	दीयेवहि	दीयेमहि	उ०
आशि—दासीष्ट	दासीयास्ताम्	दासीरन्	प्र०
दासीष्ठाः	दासीयास्थाम्	दासीध्वम्	म०
दासीय	दासीवहि	दासीमहि	उ०
लुङ्—अदास्त	अदासाताम्	अदासत	प्र०
अदास्थाः	अदासाथाम्	अदाध्वम्	म०
अदासि	अदास्वहि	अदास्महि	उ०
लृङ्—अदास्यत	अदास्येताम्	अदास्यन्त	प्र०
अदास्यथाः	अदास्येथाम्	अदास्यध्वम्	
अदास्ये	अदास्यावहि	अदास्यामहि	

(१०१)डी(ङ्) विहायसा गतौ (उड़ना) अक०, सेट्, आ०।

लट्—डीयते	डीयेते	डीयन्ते	प्र०
डीयसे	डीयेथे	डीयध्वे	म०
डीये	डीयावहे	डीयामहे	उ०
लिट्—डिड्ये	डिड्याते	डिड्यिरे	प्र०
डिड्यिषे	डिड्याथे	डिड्यिध्वे ढ्वे	म०
डिड्ये	डिड्यिवहे	डिड्यिमहे	उ०

लुट्—	डयिता	डयितारौ	डयितारः	प्र०
	डयितासे	डयितासाथे	डयिताध्वे	म०
	डयिताहे	डयितास्वहे	डयितास्महे	उ०
लृट्—	डयिष्यते	डयिष्येते	डयिष्यन्ते	प्र०
	डयिष्यसे	डयिष्येथे	डयिष्यध्वे	म०
	डयिष्ये	डयिष्यावहे	डयिष्यामहे	उ०
लोट्—	डीयताम्	डीयेताम्	डीयन्ताम्	प्र०
	डीयस्व	डीयेथाम्	डीयध्वम्	म०
	डीयै	डीयावहै	डीयामहै	उ०
लङ्—	अडीयत	अडीयेताम्	अडीयन्त	प्र०
	अडीयथाः	अडीयेथाम्	अडीयध्वम्	म०
	अडीये	अडीयावहि	अडीयामहि	उ०
वि० लि०—	डीयेत	डीयेयाताम्	डीयेरन्	प्र०
	डीयेथाः	डीयेयाथाम्	डीयेध्वम्	म०
	डीयेय	डीयेवहि	डीयेमहि	उ०
आ० लि०—	डयिषीष्ट	डयिषीयास्ताम्	डयिषीरन्	प्र०
	डयिषीष्ठाः	डयिषीयास्थाम्	डयिषीध्वम्-ढ्वम्	

डयिषीय	डयिषीवहि	डयिषीमहि	उ०
लुङ्—अडयिष्ट	अडयिषाताम्	अडयिषत	प्र०
अडयिष्ठा	अडयिषाथाम्	अडयिध्व-ढ्वं	म०
अडयिषि	अडयिष्वहि	अडयिष्महि	
लृङ्—अडयिष्यत	अडयिष्येताम्	अडयिष्यन्त	
अडयिष्यथा:	अडयिष्येथाम्	अडयिष्यध्वम्	
अडयिष्ये	अडयिष्यावहि	अडयिष्यामहि	

(१०२) पीङ् (पी) पाने (पीना) सक०, अनि०, आ०।

लट्—पीयते	पीयेते	पीयन्ते	प्र०
पीयसे	पीयेथे	पीयध्वे	म०
पीये	पीयावहे	पीयामहे	उ०
लिट्—पिप्ये	पिप्याते	पिप्यिरे	प्र०
पिप्यिषे	पिप्याथे	पिप्यिध्वे-ढ्वे	म०
पिप्ये	पिप्यिवहे	पिप्यिमहे	उ०
लुट्—पेता	पेतारौ	पेतार:	प्र०
पेतासे	पेतासाथे	पेताध्वे	म०
पेताहे	पेतास्वहे	पेतास्महे	उ०

लृट्—	पेष्यते	पेष्येते	पेष्यन्ते	प्र०
	पेष्यसे	पेष्येथे	पेष्यध्वे	म०
	पेष्ये	पेष्यावहे	पेष्यामहे	उ०
लोट्—	पीयताम्	पीयेताम्	पीयन्ताम्	प्र०
	पीयस्व	पीयेथाम्	पीयध्वम्	म०
	पीयै	पीयावहै	पीयामहै	उ०
लङ्—	अपीयत	अपीयेताम्	अपीयन्त	प्र०
	अपीयथा	अपीयेथाम्	अपीयध्वम्	म०
	अपीये	अपीयावहि	अपीयामहि	उ०
वि. लि.-	पीयेत	पीयेयाताम्	पीयेरन्	प्र०
	पीयेथा	पीयेयाथाम्	पीयेध्वम्	म०
	पीयेय	पीयेवहि	पीयेमहि	उ०
आ लि.-	पेषीष्ट	पेषीयास्ताम्	पेषीरन्	प्र०
	पेषीष्टा	पेषीयास्थाम्	पेषीढ्वम्	म०
	पेषीय	पेषीवहि	पेषीमहि	उ०
लुङ्—	अपेष्ट	अपेषाताम्	अपेषत	प्र०
	अपेष्ठाः	अपेषाथाम्	अपेढ्वम्	म०

	अपेषि	अपेष्वहि	अपेष्महि	उ०
लृङ्—	अपेष्यत	अपेष्येताम्	अपेष्यन्त	प्र०
	अपेष्यथाः	अपेष्येथाम्	अपेष्यध्वम्	म०
	अपेष्ये	अपेष्यावहि	अपेष्यामहि	उ०

(१०३) माङ् (मा) माने (नापना) सक०, अनि०, आ०।

लट्—	मायते	मायेते	मायन्ते	प्र०
	मायसे	मायेथे	मायध्वे	म०
	माये	मायावहे	मायामहे	उ०
लिट्—	ममे	ममाते	ममिरे	प्र०
	ममिषे	ममाथे	ममिध्वे	म०
	ममे	ममिवहे	ममिमहे	उ०
लुट्—	माता	मातारौ	मातारः	प्र०
	मातासे	मातासाथे	माताध्वे	म०
	माताहे	मातास्वहे	मातास्महे	उ०
लृट्—	मास्यते	मास्येते	मास्यन्ते	प्र०
	मास्यसे	मास्येथे	मास्यध्वे	म०
	मास्ये	मास्यावहे	मास्यामहे	उ०

लोट्—मायताम्	मायेताम्	मायन्ताम्	प्र०
मायस्व	मायेथाम्	मायध्वम्	म०
मायै	मायावहै	मायामहै	उ०
लङ्—अमायत	अमायेताम्	अमायन्त	प्र०
अमायथाः	अमायेथाम्	अमायध्वम्	म०
अमाये	अमायावहि	अमायामहि	उ०
वि.लि.-मायेत	मायेयाताम्	मायेरन्	प्र०
मायेथाः	मायेयाथाम्	मायेध्वम्	म०
मायेय	मायेवहि	मायेमहि	उ०
आ.लि.-मासीष्ट	मासीयास्ताम्	मासीरन्	प्र०
मासीष्ठा	मासीयास्थाम्	मासीध्वम्	म०
मासीय	मासीवहि	मासीमहि	उ०
लुङ्—अमास्त	अमासाताम्	अमासत	प्र०
अमास्था	अमासाथाम्	अमाध्वम्	म०
अमासि	अमास्वहि	अमास्महि	उ०
लृङ्—अमास्यत	अमास्येताम्	अमास्यन्त	प्र०
अमास्यथा	अमास्येथाम्	अमास्यध्वं	म०

अमास्ये	अमास्यावहि	अमास्यामहि	उ०

(१०४) जनी (जन्) प्रादुर्भावे (पैदा होना) अ०, सेट्, आ०।

लट्—जायते	जायेते	जायन्ते	प्र०
जायसे	जायेथे	जायध्वे	म०
जाये	जायावहे	जायामहे	उ०
लिट्—जज्ञे	जज्ञाते	जज्ञिरे	प्र०
जज्ञिषे	जज्ञाथे	जज्ञिध्वे	म०
जज्ञे	जज्ञिवहे	जज्ञिमहे	उ०
लुट्—जनिता	जनितारौ	जनितारः	प्र०
जनितासे	जनितासाथे	जनिताध्वे	म०
जनिताहे	जनितास्वहे	जनितास्महे	उ०
लृट्—जनिष्यते	जनिष्येते	जनिष्यन्ते	प्र०
जनिष्यसे	जनिष्येथे	जनिष्यध्वे	म०
जनिष्ये	जनिष्यावहे	जनिष्यामहे	उ०
लोट्—जायताम्	जायेताम्	जायन्ताम्	प्र०
जायस्व	जायेथाम्	जायध्वम्	म०
जायै	जायावहै	जायामहै	उ०

लङ्—अजायत	अजायेताम्	अजायन्त	प्र०
अजायथा	अजायेथाम्	अजायध्वम्	म०
अजाये	अजायावहि	अजायामहि	उ०
वि.लि.—जायेत	जायेयाताम्	जायेरन्	प्र०
जायेथाः	जायेयाथाम्	जायेध्वम्	म०
जायेय	जायेवहि	जायेमहि	उ०
आ लि.—जनिषीष्ट	जनिषीयास्तां	जनिषीरन्	प्र०
जनिषीष्ठा	जनिषीयास्थां	जनिषीध्वं	म०
जनिषीय	जनिषीवहि	जनिषीमहि	उ०
लुङ्—अजनि अजनिष्ट	अजनिषाताम्	अजनिषत	
अजनिष्ठा	अजनिषाथाम्	अजनिढ्वम्	
अजनिषि	अजनिष्वहि	अजनिष्महि	
लृङ्—अजनिष्यत	अजनिष्येताम्	अजनिष्यन्त	
अजनिष्यथा	अजनिष्येथाम्	अजनिष्यध्वम्	
अजनिष्ये	अजनिष्यावहि	अजनिष्यामहि	

(१०९) दीपी (दीप्) दीप्तौ अक०, से०, आ० ।

लट्—दीप्यते	दीप्येते	दीप्यन्ते	प्र०

दीप्यसे	दीप्येथे	दीप्यध्वे	म०
दीप्ये	दीप्यावहे	दीप्यामहे	उ०
लिट्—दिदीपे	दिदीपाते	दिदीपिरे	प्र०
दिदीपिषे	दिदीपाथे	दिदीपिध्वे	म०
दिदीपे	दिदीपिवहे	दिदीपिमहे	उ०
लुट्—दीपिता	दीपितारौ	दीपितारः	प्र०
दीपितासे	दीपितासाथे	दीपिताध्वे	म०
दीपिताहे	दीपितास्वहे	दीपितास्महे	उ०
लृट्—दीपिष्यते	दीपिष्येते	दीपिष्यन्ते	प्र०
दीपिष्यसे	दीपिष्येथे	दीपिष्यध्वे	म०
दीपिष्ये	दीपिष्यावहे	दीपिष्यामहे	उ०
लोट्—दीप्यताम्	दीप्येताम्	दीप्यन्ताम्	प्र०
दीप्यस्व	दीप्येथाम्	दीप्यध्वम्	म०
दीप्यै	दीप्यावहै	दीप्यामहै	उ०
लङ्—अदीप्यत	अदीप्येताम्	अदीप्यन्त	प्र०
अदीप्यथाः	अदीप्येथाम्	अदीप्यध्वं	म०
अदीप्ये	अदीप्यावहि	अदीप्यामहि	उ०

वि. लि.-दीप्येत	दीप्येयाताम्	दीप्येरन्	प्र०
दीप्येथाः	दीप्येयाथाम्	दीप्येध्वम्	म०
दीप्येय	दीप्येवहि	दीप्येमहि	उ०
आ. लि.-दीपिषीष्ट	दीपिषीयास्ताम्	दीपिषीरन्	प्र०
दीपिषीष्ठाः	दीपिषीयास्थाम्	दीपिषीध्वम्	म०
दीपिषीय	दीपिषीवहि	दीपिषीमहि	उ०
लुङ्—अदीपि अदीपिष्ट	अदीपिषाताम्	अदीपिषत	प्र०
अदीपिष्ठाः	अदीपिषाथाम्	अदीपिढ्वम्	म०
अदीपिषि	अदीपिष्वहि	अदीपिष्महि	उ०
लृङ्—अदीपिष्यत	अदीपिष्येताम्	अदीपिष्यन्त	
अदीपिष्यथाः	अदीपिष्येथाम्	अदीपिष्यध्वम्	
अदीपिष्ये	अदीपिष्यावहि	अदीपिष्यामहि	

(१०६) पद गतौ (चलना) सक०, अनि० आ० ।

लट्—पद्यते	पद्येते	पद्यन्ते	प्र०
पद्यसे	पद्येथे	पद्यध्वे	म०
पद्ये	पद्यावहे	पद्यामहे	उ०
लिट्—पेदे	पेदाते	पेदिरे	प्र०

पेदिषे	पेदाथे	पेदिध्वे	म०
पेदे	पेदिवहे	पेदिमहे	उ०
लुट्—पत्ता	पत्तारौ	पत्तारः	प्र०
पत्तासे	पत्तासाथे	पत्ताध्वे	म०
पत्ताहे	पत्तास्वहे	पत्तास्महे	उ०
लृट्—पत्स्यते	पत्स्येते	पत्स्यन्ते	प्र०
पत्स्यसे	पत्स्येथे	पत्स्यध्वे	म०
पत्स्ये	पत्स्यावहे	पत्स्यामहे	उ०
लोट्—पद्यताम्	पद्येताम्	पद्यन्ताम्	प्र०
पद्यस्व	पद्येथाम्	पद्यध्वम्	म०
पद्यै	पद्यावहै	पद्यामहै	उ०
लङ्—अपद्यत	अपद्येताम्	अपद्यन्त	प्र०
अपद्यथाः	अपद्येथाम्	अपद्यध्वम्	म०
अपद्ये	अपद्यावहि	अपद्यामहि	उ०
वि.लि.-पद्येत	पद्येयाताम्	पद्येरन्	प्र०
पद्येथाः	पद्येयाथाम्	पद्येध्वम्	म०
पद्येय	पद्येवहि	पद्येमहि	उ०

आ. लि.-पत्सीष्ट	पत्सीयास्तां	पत्सीरन्	प्र०
पत्सीष्ठा	पत्सीयास्थां	पत्सीध्वम्	म०
पत्सीय	पत्सीवहि	पत्सीमहि	उ०
लुङ्—अपादि	अपत्साताम्	अपत्सत	प्र०
अपत्था	अपत्साथाम्	अपद्ध्वम्	म०
अपत्सि	अपत्स्वहि	अपत्स्महि	उ०
लृङ्—अपत्स्यत	अपत्स्येताम्	अपत्स्यन्त	
अपत्स्यथा.	अपत्स्येथाम्	अपत्स्यध्वम्	
अपत्स्ये	अपत्स्यावहि	अपत्स्यामहि	

(१०७) विद सत्तायाम् (रहना) अक०, अनि०, आ० ।

लट्—विद्यते	विद्येते	विद्यन्ते	प्र०
विद्यसे	विद्येथे	विद्यध्वे	म०
विद्ये	विद्यावहे	विद्यामहे	उ०
लिट्—विविदे	विविदाते	विविदिरे	प्र०
विविदिषे	विविदाथे	विविदिध्वे	म०
विविदे	विविदिवहे	विविदिमहे	उ०
लुट्—वेत्ता	वेत्तारौ	वेत्तार.	प्र०

	वेत्तासे	वेत्तासाथे	वेत्ताध्वे	म०
	वेत्ताहे	वेत्तास्वहे	वेत्तास्महे	उ०
लृट्—	वेत्स्यते	वेत्स्येते	वेत्स्यन्ते	प्र०
	वेत्स्यसे	वेत्स्येथे	वेत्स्यध्वे	म०
	वेत्स्ये	वेत्स्यावहे	वेत्स्यामहे	उ०
लोट्—	विद्यताम्	विद्येताम्	विद्यन्ताम्	प्र०
	विद्यस्व	विद्येथाम्	विद्यध्वम्	म०
	विद्यै	विद्यावहै	विद्यामहै	उ०
लङ्—	अविद्यत	अविद्येताम्	अविद्यन्त	प्र०
	अविद्यथा	अविद्येथाम्	अविद्यध्वम्	म०
	अविद्ये	अविद्यावहि	अविद्यामहि	उ०
वि. लि.-	विद्येत	विद्येयाताम्	विद्येरन्	प्र०
	विद्येथाः	विद्येयाथाम्	विद्येध्वम्	म०
	विद्येय	विद्येवहि	विद्येमहि	उ०
आ. लि.-	वित्सीष्ट	वित्सीयास्तां	वित्सीरन्	प्र०
	वित्सीष्ठाः	वित्सीयास्थां	वित्सीध्वम्	म०
	वित्सीय	वित्सीवहि	वित्सीमहि	उ०

लुङ्—अवित्त	अवित्साताम्	अवित्सत	प्र०
अवित्थाः	अवित्साथाम्	अविद्ध्वम्	म०
अवित्सि	अवित्स्वहि	अवित्स्महि	उ०
लृङ्—अवेत्स्यत	अवेत्स्येताम्	अवेत्स्यन्त	
अवेत्स्यथाः	अवेत्स्येथाम्	अवेत्स्यध्वम्	
अवेत्स्ये	अवेत्स्यावहि	अवेत्स्यामहि	

(१०८) बुध अवगमने (समझना) सक०, अनि०, आ० ।

लट्—बुध्यते	बुध्येते	बुध्यन्ते	प्र०
बुध्यसे	बुध्येथे	बुध्यध्वे	म०
बुध्ये	बुध्यावहे	बुध्यामहे	उ०
लिट्—बुबुधे	बुबुधाते	बुबुधिरे	प्र०
बुबुधिषे	बुबुधाथे	बुबुधिध्वे	म०
बुबुधे	बुबुधिवहे	बुबुधिमहे	उ०
लुट्—बोद्धा	बोद्धारौ	बोद्धारः	प्र०
बोद्धासे	बोद्धासाथे	बोद्धाध्वे	म०
बोद्धाहे	बोद्धास्वहे	बोद्धास्महे	उ०
लृट्—भोत्स्यते	भोत्स्येते	भोत्स्यन्ते	प्र०

	भोत्स्यसे	भोत्स्येथे	भोत्स्यध्वे	म०
	भोत्स्ये	भोत्स्यावहे	भोत्स्यामहे	उ०
लोट्—	बुध्यताम्	बुध्येताम्	बुध्यन्ताम्	प्र०
	बुध्यस्व	बुध्येथाम्	बुध्यध्वम्	म०
	बुध्यै	बुध्यावहै	बुध्यामहै	उ०
लङ्—	अबुध्यत	अबुध्येताम्	अबुध्यन्त	प्र०
	अबुध्यथा	अबुध्येथाम्	अबुध्यध्वम्	म०
	अबुध्ये	अबुध्यावहि	अबुध्यामहि	उ०
वि लि –	बुध्येत	बुध्येयाताम्	बुध्येरन्	प्र०
	बुध्येथा	बुध्येयाथाम्	बुध्येध्वम्	म०
	बुध्येय	बुध्येवहि	बुध्येमहि	उ०
आ. लि –	भुत्सीष्ट	भुत्सीयास्तां	भुत्सीरन्	प्र०
	भुत्सीष्ठाः	भुत्सीयास्थां	भुत्सीध्वम्	म०
	भुत्सीय	भुत्सीवहि	भुत्सीमहि	उ०
लुङ्—	अबोधि अबुद्ध	अभुत्साताम्	अभुत्सत	प्र०
	अबुद्धाः	अभुत्साथाम्	अभुद्ध्वम्	म०
	अभुत्सि	अभुत्स्वहि	अभुत्स्महि	उ०

लृङ्—अभोत्स्यत	अभोत्स्येताम्	अभोत्स्यन्त	प्र०
अभोत्स्यथा	अभोत्स्येथाम्	अभोत्स्यध्वम्	म०
अभोत्स्ये	अभोत्स्यावहि	अभोत्स्यामहि	उ०

(१०९) युध सम्प्रहारे (लड़ाई करना) अक०, अनि०, आ०।

लट्—युध्यते	युध्येते	युध्यन्ते	प्र०
युध्यसे	युध्येथे	युध्यध्वे	म०
युध्ये	युध्यावहे	युध्यामहे	उ०
लिट्—युयुधे	युयुधाते	युयुधिरे	प्र०
युयुधिषे	युयुधाथे	युयुधिध्वे	म०
युयुधे	युयुधिवहे	युयुधिमहे	उ०
लुट्—योद्धा	योद्धारौ	योद्धार	प्र०
योद्धासे	योद्धासाथे	योद्धाध्वे	म०
योद्धाहे	योद्धास्वहे	योद्धास्महे	उ०
लृट्—योत्स्यते	योत्स्येते	योत्स्यन्ते	प्र०
योत्स्यसे	योत्स्येथे	योत्स्यध्वे	म०
योत्स्ये	योत्स्यावहे	योत्स्यामहे	उ०
लोट—युध्यताम्	युध्येताम्	युध्यन्ताम्	प्र०

युध्यस्व	युध्येथाम्	युध्यध्वम्	म०
युध्यै	युध्यावहै	युध्यामहै	उ०
लङ्—अयुध्यत	अयुध्येताम्	अयुध्यन्त	प्र०
अयुध्यथा	अयुध्येथाम्	अयुध्यध्वम्	म०
अयुध्ये	अयुध्यावहि	अयुध्यामहि	उ०
वि. लि.—युध्येत	युध्येयाताम्	युध्येरन्	प्र०
युध्येथा	युध्येयाथाम्	युध्येध्वम्	म०
युध्येय	युध्येवहि	युध्येमहि	उ०
आ. लि.—युत्सीष्ट	युत्सीयास्ता	युत्सीरन्	प्र०
युत्सीष्ठाः	युत्सीयास्था	युत्सीध्वम्	म०
युत्सीय	युत्सीवहि	युत्सीमहि	उ०
लुङ्—अयुद्ध	अयुत्साताम्	अयुत्सत	प्र०
अयुद्धाः	अयुत्साथाम्	अयुद्ध्वम्	म०
अयुत्सि	अयुत्स्वहि	अयुत्स्महि	उ०
लृङ्—अयोत्स्यत	अयोत्स्येताम्	अयोत्स्यन्त	प्र०
अयोत्स्यथाः	अयोत्स्येथाम्	अयोत्स्यध्वम्	म०
अयोत्स्ये	अयोत्स्यावहि	अयोत्स्यामहि	उ०

(११०) सृज विसर्गे (त्यागना) सक०, अनि०, आ० ।

लट्—सृज्यते	सृज्येते	सृज्यन्ते	प्र०
सृज्यसे	सृज्येथे	सृज्यध्वे	म०
सृज्ये	सृज्यावहे	सृज्यामहे	उ०
लिट्—ससृजे	ससृजाते	ससृजिरे	प्र०
ससृजिषे	ससृजाथे	ससृजिध्वे	म०
ससृजे	ससृजिवहे	ससृजिमहे	उ०
लुट्—स्रष्टा	स्रष्टारौ	स्रष्टारः	प्र०
स्रष्टासे	स्रष्टासाथे	स्रष्टाध्वे	म०
स्रष्टाहे	स्रष्टास्वहे	स्रष्टास्महे	उ०
लृट् स्रक्ष्यते	स्रक्ष्येते	स्रक्ष्यन्ते	प्र०
स्रक्ष्यसे	स्रक्ष्येथे	स्रक्ष्यध्वे	म०
स्रक्ष्ये	स्रक्ष्यावहे	स्रक्ष्यामहे	उ०
लोट्—सृज्यताम्	सृज्येताम्	सृज्यन्ताम्	प्र०
सृज्यस्व	सृज्येथाम्	सृज्यध्वम्	म०
सृज्यै	सृज्यावहै	सृज्यामहै	उ०
लङ्—असृज्यत	असृज्येताम्	असृज्यन्त	प्र०

असृज्यथा	असृज्येथाम्	असृज्यध्वं	म०
असृज्ये	असृज्यावहि	असृज्यामहि	उ०
वि लि.-सृज्येत	सृज्येयाताम्	सृज्येरन्	प्र०
सृज्येथा.	सृज्येयाथाम्	सृज्येध्वम्	म०
सृज्येय	सृज्येवहि	सृज्येमहि	उ०
आ लि.-सृक्षीष्ट	सृक्षीयास्तां	सृक्षीरन्	प्र०
सृक्षीष्ठाः	सृक्षीयास्थां	सृक्षीध्वम्	म०
सृक्षीय	सृक्षीवहि	सृक्षीमहि	उ०
लुङ्—असृष्ट	असृक्षाताम्	असृक्षत	प्र०
असृष्ठा	असृक्षाथाम्	असृड्ढ्वम्	म०
असृक्षि	असृक्ष्वहि	असृक्ष्महि	उ०
लृङ्—अस्रक्ष्यत	अस्रक्ष्येताम्	अस्रक्ष्यन्त	प्र०
अस्रक्ष्यथा	अस्रक्ष्येथाम्	अस्रक्ष्यध्व	म०
अस्रक्ष्ये	अस्रक्ष्यावहि	अस्रक्ष्यामहि	उ०

(१११) मृष तितिक्षायाम् (क्षमाकरना) उभयपदी ।

लट्—मृष्यति	मृष्यतः	मृष्यन्ति	प्र०
मृष्यसि	मृष्यथः	मृष्यथ	म०

	मृष्यामि	मृष्यावः	मृष्यामः	उ०
लिट्—	ममर्ष	ममृषतुः	ममृषुः	प्र०
	ममर्षिथ	ममृषथु	ममृष	म०
	ममर्ष	ममृषिव	ममृषिम	उ०
लुट्—	मर्षिता	मर्षितारौ	मर्षितारः	प्र०
	मर्षितासि	मर्षितास्थः	मर्षितास्थ	म०
	मर्षितास्मि	मर्षितास्वः	मर्षितास्मः	उ०
लृट्—	मर्षिष्यति	मर्षिष्यतः	मर्षिष्यन्ति	प्र०
	मर्षिष्यसि	मर्षिष्यथः	मर्षिष्यथ	म०
	मर्षिष्यामि	मर्षिष्यावः	मर्षिष्यामः	उ०
लोट्—	मृष्यतु तात्	मृष्यताम्	मृष्यन्तु	प्र०
	मृष्य-तात्	मृष्यतम्	मृष्यत	म०
	मृष्याणि	मृष्याव	मृष्याम	उ०
लङ्—	अमृष्यत्	अमृष्यताम्	अमृष्यन्	प्र०
	अमृष्य	अमृष्यतम्	अमृष्यत	म०
	अमृष्यम्	अमृष्याव	अमृष्याम	उ०
वि॰ लि॰—	मृष्यात्	मृष्याताम्	मृष्युः	प्र०

	मृष्याः	मृष्यातम्	मृष्यात	म०
	मृष्याम्	मृष्याव	मृष्याम	उ०
आ. लि.—	मृष्यात्	मृष्यास्ताम्	मृष्यासुः	प्र०
	मृष्याः	मृष्यास्तम्	मृष्यास्त	म०
	मृष्यासम्	मृष्यास्व	मृष्यास्म	उ०
लुङ्—	अमर्षीत्	अमर्षिष्टाम्	अमर्षिषुः	प्र०
	अमर्षीः	अमर्षिष्टम्	अमर्षिष्ट	म०
	अमर्षिषम्	अमर्षिष्व	अमर्षिष्म	उ०
लृङ्—	अमर्षिष्यत्	अमर्षिष्यताम्	अमर्षिष्यन्	प्र०
	अमर्षिष्यः	अमर्षिष्यतम्	अमर्षिष्यत	म०
	अमर्षिष्यम्	अमर्षिष्याव	अमर्षिष्याम	उ०
लट्—	मृष्यते	मृष्येते	मृष्यन्ते	प्र०
	मृष्यसे	मृष्येथे	मृष्यध्वे	म०
	मृष्ये	मृष्यावहे	मृष्यामहे	उ०
लिट्—	ममृषे	ममृषाते	ममृषिरे	प्र०
	ममृषिषे	ममृषाथे	ममृषिध्वे	म०
	ममृषे	ममृषिवहे	ममृषिमहे	उ०

लुट्—	मर्षिता	मर्षितारौ	मर्षितारः	प्र०
	मर्षितासे	मर्षितासाथे	मर्षिताध्वे	म०
	मर्षिताहे	मर्षितास्वहे	मर्षितास्महे	उ०
लृट्—	मर्षिष्यते	मर्षिष्येते	मर्षिष्यन्ते	प्र०
	मर्षिष्यसे	मर्षिष्येथे	मर्षिष्यध्वे	म०
	मर्षिष्ये	मर्षिष्यावहे	मर्षिष्यामहे	उ०
लोट्—	मृष्यताम्	मृष्येताम्	मृष्यन्ताम्	प्र०
	मृष्यस्व	मृष्येथाम्	मृष्यध्वम्	म०
	मृष्यै	मृष्यावहै	मृष्यामहै	उ०
लङ्—	अमृष्यत	अमृष्येताम्	अमृष्यन्त	प्र०
	अमृष्यथाः	अमृष्येथाम्	अमृष्यध्वम्	म०
	अमृष्ये	अमृष्यावहि	अमृष्यामहि	उ०
वि.लि -	मृष्येत	मृष्येयाताम्	मृष्येरन्	प्र०
	मृष्येथा	मृष्येयाथाम्	मृष्येध्वम्	म०
	मृष्येय	मृष्येवहि	मृष्येमहि	उ०
आ.लि.-	मर्षिषीष्ट	मर्षिषीयास्तां	मर्षिषीरन्	प्र०
	मर्षिषीष्ठा	मर्षिषीयास्थां	मर्षिषीध्वम्	म०

मर्षिषीय	मर्षिषीवहि	मर्षिषीमहि	उ०
लुङ्—अमर्षिष्ट	अमर्षिषाताम्	अमर्षिषत	प्र०
अमर्षिष्ठाः	अमर्षिषाथाम्	अमर्षिढ्वं	म०
अमर्षिषि	अमर्षिष्वहि	अमर्षिष्महि	उ०
लृङ्—अमर्षिष्यत	अमर्षिष्येताम्	अमर्षिष्यन्त	प्र०
अमर्षिष्यथाः	अमर्षिष्येथाम्	अमर्षिष्यध्वम्	म०
अमर्षिष्ये	अमर्षिष्यावहि	अमर्षिष्यामहि	उ०

(११२) णह (नह) बन्धने (बांधना) सक०, अनि०, उभ० ।

लट्—नह्यति	नह्यतः	नह्यन्ति	प्र०
नह्यसि	नह्यथः	नह्यथ	म०
नह्यामि	नह्यावः	नह्यामः	उ०
लिट्—ननाह	नेहतुः	नेहुः	प्र०
नेहिथ-ननद्ध	नेहथुः	नेह	म०
ननाह-ननह	नेहिव	नेहिम	उ०
लुट्—नद्धा	नद्धारौ	नद्धारः	प्र०
नद्धासि	नद्धास्थः	नद्धास्थ	म०
नद्धास्मि	नद्धास्वः	नद्धास्मः	उ०

लृट्—नश्स्यति	नश्स्यतः	नश्स्यन्ति	प्र०
नश्स्यसि	नश्स्यथः	नश्स्यथ	म०
नश्स्यामि	नश्स्यावः	नश्स्यामः	उ०
लोट्—नह्यतु-तात्	नह्यताम्	नह्यन्तु	प्र०
नह्य-तात्	नह्यतम्	नह्यत	म०
नह्यानि	नह्याव	नह्याम	उ०
लङ्—अनह्यत्	अनह्यताम्	अनह्यन्	प्र०
अनह्यः	अनह्यतम्	अनह्यत	म०
अनह्यम्	अनह्याव	अनह्याम	उ०
वि.लि.-नह्येत्	नह्येताम्	नह्येयुः	प्र०
नह्येः	नह्येतम्	नह्येत	म०
नह्येयम्	नह्येव	नह्येम	उ०
आ.लि.-नह्यात्	नह्यास्ताम्	नह्यासुः	प्र०
नह्याः	नह्यास्तम्	नह्यास्त	म०
नह्यासम्	नह्यास्व	नह्यास्म	उ०
लुङ्—अनात्सीत्	अनाद्धाम्	अनात्सुः	प्र०
अनात्सीः	अनाद्धम्	अनाद्ध	म०
अनात्सम्	अनात्स्व	अनात्स्म	उ०

लृङ्—अनत्स्यत्	अनत्स्यताम्	अनत्स्यन्	प्र०
अनत्स्य	अनत्स्यतम्	अनत्स्यत	म०
अनत्स्यम्	अनत्स्याव	अनत्स्याम	उ०
आ.ल –नह्यते	नह्येते	नह्यन्ते	प्र०
नह्यसे	नह्येथे	नह्यध्वे	म०
नह्ये	नह्यावहे	नह्यामहे	उ०
लिट्—नेहे	नेहाते	नेहिरे	प्र०
नेहिषे	नेहाथे	नेहिध्वे ढ्वे	म०
नेहे	नेहिवहे	नेहिमहे	उ०
लुट्—नद्धा	नद्धारौ	नद्धारः	प्र०
नद्धासे	नद्धासाथे	नद्धाध्वे	म०
नद्धाहे	नद्धास्वहे	नद्धास्महे	उ०
लृट्- नत्स्यते	नत्स्येते	नत्स्यन्ते	प्र०
नत्स्यसे	नत्स्येथे	नत्स्यध्वे	म०
नत्स्ये	नत्स्यावहे	नत्स्यामहे	उ०
लोट्—नह्यताम्	नह्येताम्	नह्यन्ताम्	प्र०
नह्यस्व	नह्येथाम्	नह्यध्वम्	म०

नह्ये	नह्यावहै	नह्यामहै	उ०
लङ्—अनह्यत	अनह्येताम्	अनह्यन्त	प्र०
अनह्यथा	अनह्येथाम्	अनह्यध्वम्	म०
अनह्ये	अनह्यावहि	अनह्यामहि	उ०
वि.लि.-नह्येत	नह्येयाताम्	नह्येरन्	प्र०
नह्येथा	नह्येयाथाम्	नह्येध्वम्	म०
नह्येय	नह्येवहि	नह्येमहि	उ०
आ.लि.-नत्सीष्ट	नत्सीयास्ताम्	नत्सीरन्	प्र०
नत्सीष्ठाः	नत्सीयास्थाम्	नत्सीध्वम्	म०
नत्सीय	नत्सीवहि	नत्सीमहि	उ०
लुङ्—अनद्ध	अनत्साताम्	अनत्सत	प्र०
अनद्धाः	अनत्साथाम्	अनद्ध्वम्	म०
अनत्सि	अनत्स्वहि	अनत्स्महि	उ०
लृङ्—अनत्स्यत	अनत्स्येताम्	अनत्स्यन्त	प्र०
अनत्स्यथाः	अनत्स्येथाम्	अनत्स्यध्वं	म०
अनत्स्ये	अनत्स्यावहि	अनत्स्यामहि	उ०

इति दिवादिप्रकरणम् ।

अथ स्वादिप्रकरणम् ।

(११३) षुञ् (सु) अभिषवे । सक०, स्नान अर्थ में अकर्मक, अनि०, उभयपदी । [इसके ४ अर्थ हैं—मद्य चुआना, सोमलता आदि को निचोड़ना, मथना, नहाना] ।

लट्—सुनोति	सुनुतः	सुन्वन्ति	प्र०
सुनोषि	सुनुथः	सुनुथ	म०
सुनोमि	सुनुवः-सुन्वः	सुनुमः सुन्मः	उ०
लिट्—सुषाव	सुषुवतुः	सुषुवुः	प्र०
सुषविथ सुषोथ	सुषुवथुः	सुषुव	म०
सुषाव-सुषव	सुषुविव	सुषुविम	उ०
लुट्—सोता	सोतारौ	सोतारः	प्र०
सोतासि	सोतास्थः	सोतास्थ	म०
सोतास्मि	सोतास्वः	सोतास्मः	उ०
लृट्—सोष्यति	सोष्यतः	सोष्यन्ति	प्र०
सोष्यसि	सोष्यथः	सोष्यथ	म०
सोष्यामि	सोष्यावः	सोष्यामः	उ०
लोट्—सुनोतु-सुनुतात्	सुनुताम्	सुन्वन्तु	प्र०

	सुनु-सुनुतात्	सुनुतम्	सुनुत	म०
	सुनवानि	सुनवाव	सुनवाम	उ०
लङ्—	असुनोत्	असुनुताम्	असुन्वन्	प्र०
	असुनो	असुनुतम्	असुनुत	म०
	असुनवम्	असुनुव असुन्व	असुनुम असुन्म	उ०
वि लि -	सुनुयात्	सुनुयाताम्	सुनुयुः	प्र०
	सुनुयाः	सुनुयातम्	सुनुयात	म०
	सुनुयाम्	सुनुयाव	सुनुयाम	उ०
आ.लि -	सूयात्	सूयास्ताम्	सूयासु	प्र०
	सूया	सूयास्तम्	सूयास्त	म०
	सूयासम्	सूयास्व	सूयास्म	उ०
लुङ्—	असावीत्	असाविष्टाम्	असाविषु	प्र०
	असावी	असाविष्टम्	असाविष्ट	म०
	असाविषम्	असाविष्व	असाविष्म	उ०
लृङ्—	असोष्यत्	असोष्यताम्	असोष्यन्	प्र०
	असोष्यः	असोष्यतम्	असोष्यत	म०
	असोष्यम्	असोष्याव	असोष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—सुनुते	सुन्वाते	सुन्वते	प्र०
सुनुषे	सुन्वाथे	सुनुध्वे	म०
सुन्वे	सुनुवहे सुन्वहे	सुनुमहे-सुन्महे	उ०
लिट्—सुषुवे	सुषुवाते	सुषुविरे	प्र०
सुषुविषे	सुषुवाथे	सुषुविध्वे ढ्वे	म०
सुषुवे	सुषुविवहे	सुषुविमहे	उ०
लुट्— सोता	सोतारौ	सोतारः	प्र०
सोतासे	सोतासाथे	सोताध्वे	म०
सोताहे	सोतास्वहे	सोतास्महे	उ०
लृट्—सोष्यते	सोष्येते	सोष्यन्ते	प्र०
सोष्यसे	सोष्येथे	सोष्यध्वे	म०
सोष्ये	सोष्यावहे	सोष्यामहे	उ०
लोट्— सुनुताम्	सुन्वाताम्	सुन्वताम्	उ०
सुनुष्व	सुन्वाथाम्	सुनुध्वम्	म०
सुनवै	सुनवावहै	सुनवामहै	उ०
लङ्—असुनुत	असुन्वाताम्	असुन्वत	प्र०

असुनुथा	असुन्वाथाम्	असुनुध्वम्	म०
असुन्वि	{ असुनुवहि / असुन्वहि	असुनुमहि / असुन्महि	उ०
वि. लि.–सुन्वीत	सुन्वीयाताम्	सुन्वीरन्	प्र०
सुन्वीथाः	सुन्वीयाथाम्	सुन्वीध्वम्	म०
सुन्वीय	सुन्वीवहि	सुन्वीमहि	उ०
आ. लि.–सोषीष्ट	सोषीयास्ताम्	सोषीरन्	प्र०
सोषीष्ठाः	सोषीयास्थाम्	सोषीध्वम्	म०
सोषीय	सोषीवहि	सोषीमहि	उ०
लुङ्—असोष्ट	असोषाताम्	असोषत	प्र०
असोष्ठाः	असोषाथाम्	असोढ्वम्	म०
असोषि	असोष्वहि	असोष्महि	उ०
लृङ्—असोष्यत	असोष्येताम्	असोष्यन्त	प्र०
असोष्यथाः	असोष्येथाम्	असोष्यध्वम्	म०
असोष्ये	असोष्यावहि	असोष्यामहि	उ०

(११४) चिञ् (चि) चयने (चुनना) सक०, अनि० उभ० ।

लट्—चिनोति	चिनुतः	चिन्वन्ति	प्र०

चिनोषि	चिनुथः	चिनुथ	म०
चिनोमि	चिनुवः चिन्वः	चिनुमः चिन्मः	उ०
लिट्—चिकाय	चिक्यतुः	चिक्युः	प्र०
चिकयिथ-चिकेथ	चिक्यथुः	चिक्य	म०
चिकाय-चिकय	चिक्यिव	चिक्यिम	उ०

'विभाषा चे' इति कत्वाभावे—

चिचाय	चिच्यतुः	चिच्युः	प्र०
चिचयिथ-चिचेथ	चिच्यथुः	चिच्य	म०
चिचाय-चिचय	चिच्यिव	चिच्यिम	उ०
लुट्—चेता	चेतारौ	चेतारः	प्र०
चेतासि	चेतास्थः	चेतास्थ	म०
चेतास्मि	चेतास्वः	चेतास्मः	उ०
लृट्—चेष्यति	चेष्यतः	चेष्यन्ति	प्र०
चेष्यसि	चेष्यथः	चेष्यथ	म०
चेष्यामि	चेष्यावः	चेष्यामः	उ०
लोट्—चिनोतु-तात्	चिनुताम्	चिन्वन्तु	प्र०
चिनु-तात्	चिनुतम्	चिनुत	म०

चिनवानि	चिनवाव	चिनवाम	उ०
लङ्—अचिनोत्	अचिनुताम्	अचिन्वन्	प्र०
अचिनोः	अचिनुतम्	अचिनुत	म०
अचिनवम्	{ अचिनुव अचिन्व	अचिनुम अचिन्म	उ०
वि. लि.–चिनुयात्	चिनुयाताम्	चिनुयुः	प्र०
चिनुयाः	चिनुयातम्	चिनुयात	म०
चिनुयाम्	चिनुयाव	चिनुयाम	उ०
आ. लि.–चीयात्	चीयास्ताम्	चीयासुः	प्र०
चीयाः	चीयास्तम्	चीयास्त	म०
चीयासम्	चीयास्व	चीयास्म	उ०
लुङ्—अचैषीत्	अचैष्टाम्	अचैषुः	प्र०
अचैषीः	अचैष्टम्	अचैष्ट	म०
अचैषम्	अचैष्व	अचैष्म	उ०
लृङ्—अचेष्यत्	अचेष्यताम्	अचेष्यन्	प्र०
अचेष्यः	अचेष्यतम्	अचेष्यत	म०
अचेष्यम्	अचेष्याव	अचेष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—चिनुते	चिन्वाते	चिन्वते	प्र०
चिनुषे	चिन्वाथे	चिनुध्वे	म०
चिन्वे	चिनुवहे न्वहे	चिनुमहे न्महे	उ०
लिट्—चिक्ये	चिक्याते	चिक्यिरे	प्र०
चिक्यिषे	चिक्याथे	चिक्यिध्वे ढ्वे	म०
चिक्ये	चिक्यिवहे	चिक्यिमहे	उ०
पक्षे—चिच्ये	चिच्याते	चिच्यिरे	प्र०
चिच्यिषे	चिच्याथे	चिच्यिध्वे ढ्वे	म०
चिच्ये	चिच्यिवहे	चिच्यिमहे	उ०
लुट्—चेता	चेतारौ	चेतारः	प्र०
चेतासे	चेतासाथे	चेताध्वे	म०
चेताहे	चेतास्वहे	चेतास्महे	उ०
लृट्—चेष्यते	चेष्येते	चेष्यन्ते	प्र०
चेष्यसे	चेष्येथे	चेष्यध्वे	म०
चेष्ये	चेष्यावहे	चेष्यामहे	उ०
लोट्—चिनुताम्	चिन्वाताम्	चिन्वताम्	प्र०

चिनुष्व	चिन्वाथाम्	चिनुध्वम्	म०
चिनवै	चिनवावहै	चिनवामहै	उ०
लङ्—अचिनुत	अचिन्वाताम्	अचिन्वत	प्र०
अचिनुथाः	अचिन्वाथाम्	अचिनुध्वम्	म०
अचिन्वि	{ अचिनुवहि अचिन्वहि	अचिनुमहि अचिन्महि	उ०
वि.लि -चिन्वीत	चिन्वीयाताम्	चिन्वीरन्	प्र०
चिन्वीथाः	चिन्वीयाथाम्	चिन्वीध्वम्	म०
चिन्वीय	चिन्वीवहि	चिन्वीमहि	उ०
आ.लि.-चेषीष्ट	चेषीयास्ताम्	चेषीरन्	प्र०
चेषीष्ठाः	चेषीयास्थाम्	चेषीढ्वम्	म०
चेषीय	चेषीवहि	चेषीमहि	उ०
लुङ्—अचेष्ट	अचेषाताम्	अचेषत	प्र
अचेष्ठाः	अचेषाथाम्	अचेढ्वम्	म०
अचेषि	अचेष्वहि	अचेष्महि	उ०
लृङ्—अचेष्यत	अचेष्येताम्	अचेष्यन्त	प्र०
अचेष्यथाः	अचेष्येथाम्	अचेष्यध्वम्	म०
अचेष्ये	अचेष्यावहि	अचेष्यामहि	उ०

(११९) स्तृञ् (स्तृ) आच्छादने (ढांकना बिछाना) उभ० ।

लट्—	स्तृणोति	स्तृणुत	स्तृण्वन्ति	प्र०
	स्तृणोषि	स्तृणुथ	स्तृणुथ	म०
	स्तृणोमि	स्तृणुव स्तृण्व	स्तृणुम स्तृण्म	उ०
लिट्—	तस्तार	तस्तरतु	तस्तरु	प्र०
	तस्तरिथ	तस्तरथु	तस्तर	म०
	तस्तार तस्तर	तस्तरिव	तस्तरिम	उ०
लुट्—	स्तर्ता	स्तर्तारौ	स्तर्तार	प्र०
	स्तर्तासि	स्तर्तास्थ	स्तर्तास्थ	म०
	स्तर्तास्मि	स्तर्तास्व	स्तर्तास्म	उ०
लृट्—	स्तरिष्यति	स्तरिष्यत	स्तरिष्यन्ति	प्र०
	स्तरिष्यसि	स्तरिष्यथ	स्तरिष्यथ	म०
	स्तरिष्यामि	स्तरिष्याव.	स्तरिष्याम	उ०
लोट्—	स्तृणोतु स्तृणुतात्	स्तृणुताम्	स्तृण्वन्तु	प्र०
	स्तृणु स्तृणुतात्	स्तृणुतम्	स्तृणुत	म०
	स्तृणवानि	स्तृणवाव	स्तृणवाम	उ०
लङ्—	अस्तृणोत्	अस्तृणुताम्	अस्तृण्वन्	प्र०

अस्तृणो॰	अस्तृणुतम्	अस्तृणुत	म॰
अस्तृणवम्	अस्तृणुव अस्तृण्व	अस्तृणुम अस्तृण्म	
वि.लि.–स्तृणुयात्	स्तृणुयताम्	स्तृणुयु	प्र॰
स्तृणुया	स्तृणुयातम्	स्तृणुयात	म॰
स्तृणुयाम्	स्तृणुयाव	स्तृणुयाम	उ॰
आ.लि –स्तर्यात्	स्तर्यास्ताम्	स्तर्यासु	प्र॰
स्तर्या	स्तर्यास्तम्	स्तर्यास्त	म॰
स्तर्यासम्	स्तर्यास्व	स्तर्यास्म	उ॰
लुङ्—अस्तार्षीत्	अस्ताष्टीम्	अस्तार्षुः	प्र॰
अस्तार्षी॰	अस्ताष्टम्	अस्ताष्ट	म॰
अस्ताषम्	अस्तार्ष्व	अस्तार्ष्म	उ॰
लृङ्—अस्तरिष्यत्	अस्तरिष्यताम्	अस्तरिष्यन्	प्र॰
अस्तरिष्य॰	अस्तरिष्यतम्	अस्तरिष्यत	म॰
अस्तरिष्यम्	अस्तरिष्याव	अस्तरिष्याम	उ॰

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—स्तृणुते	स्तृण्वाते	स्तृण्वते	प्र॰
स्तृणुषे	स्तृण्वाथे	स्तृणुध्वे	म॰

स्तृण्वे	स्तृणुवहे ण्वहे	स्तृणुमहे ण्महे	उ०
लिट्—तस्तरे	तस्तराते	तस्तरिरे	प्र०
तस्तरिषे	तस्तराथे	तस्तरिध्वे ढ्वे	म०
तस्तरे	तस्तरिवहे	तस्तरिमहे	उ०
लुट्—स्तर्ता	स्तर्तारौ	स्तर्तारः	प्र०
स्तर्तासे	स्तर्तासाथे	स्तर्ताध्वे	म०
स्तर्ताहे	स्तर्तास्वहे	स्तर्तास्महे	उ०
लृट्—स्तरिष्यते	स्तरिष्येते	स्तरिष्यन्ते	प्र०
स्तरिष्यसे	स्तरिष्येथे	स्तरिष्यध्वे	म०
स्तरिष्ये	स्तरिष्यावहे	स्तरिष्यामहे	उ०
लोट्—स्तृणुताम्	स्तृण्वाताम्	स्तृण्वताम्	प्र०
स्तृणुष्व	स्तृण्वाथाम्	स्तृणुध्वम्	म०
स्तृणवै	स्तृणवावहै	स्तृणवामहै	उ०
लङ्—अस्तृणुत	अस्तृण्वाताम्	अस्तृण्वत	प्र०
अस्तृणुथाः	अस्तृण्वाथाम्	अस्तृणुध्वम्	म०
अस्तृण्वि	अस्तृण्वहि णुवहि	अस्तृण्महि णुमहि	
वि.लि.-स्तृण्वीत	स्तृण्वीयाताम्	स्तृण्वीरन्	प्र०

	स्तृण्वीथाः	स्तृण्वीयाथां	स्तृण्वीध्वम्	म०
	स्तृण्वीय	स्तृण्वीवहि	स्तृण्वीमहि	उ०
आ लि.–	स्तरिषीष्ट	स्तरिषीयास्तां	स्तरिषीरन्	
	स्तरिषीष्ठाः	स्तरिषीयास्थां	स्तरिषीध्व ढ्व	
	स्तरिषीय	स्तरिषीवहि	स्तरिषीमहि	
पक्षे—	स्तृषीष्ट	स्तृषीयास्ताम्	स्तृषीरन्	प्र०
	स्तृषीष्ठाः	स्तृषीयास्थाम्	स्तृषीढ्वम्	म०
	स्तृषीय	स्तृषीवहि	स्तृषीमहि	उ०
लुङ्—	अस्तरिष्ट	अस्तरिषाताम्	अस्तरिषत	
	अस्तरिष्ठाः	अस्तरिषाथाम्	अस्तरिढ्वं,ध्वं	
	अस्तरिषि	अस्तरिष्वहि	अस्तरिष्महि	
पक्षे—	अस्तृत	अस्तृषाताम्	अस्तृषत	प्र०
	अस्तृथाः	अस्तृषाथाम्	अस्तृढ्वम्	म०
	अस्तृषि	अस्तृष्वहि	अस्तृष्वहि	उ०
लृङ्—	अस्तरिष्यत	अस्तरिष्येताम्	अस्तरिष्यन्त	
	अस्तरिष्यथाः	अस्तरिष्येथाम्	अस्तरिष्यध्वम्	
	अस्तरिष्ये	अस्तरिष्यावहि	अस्तरिष्यामहि	

(११६) धूञ् (धू) कम्पने (हिलाना) सक० सेट्, उभ०

लट्—	धूनोति	धूनुतः	धून्वन्ति	प्र०
	धूनोषि	धूनुथः	धूनुथ	म०
	धूनोमि	धूनुवः धून्व	धूनुम धून्म	उ०
लिट्—	दुधाव	दुधुवतु	दुधुवु	प्र०
	दुधविथ दुधोथ	दुधुवथु	दुधुव	म०
	दुधाव दुधव	दुधुविव	दुधुविम	उ०
लुट्—	धविता	धवितारौ	धवितारौ	प्र०
	धवितासि	धवितास्थ	धवितास्थ	म०
	धवितास्मि	धवितास्वः	धवितास्म	उ०
पक्षे—	धोता	धोतारौ	धोतार	प्र०
	धोतासि	धोतास्थ	धोतास्थ	म०
	धोतास्मि	धोतास्वः	धोतास्म	उ०
लृट्—	धविष्यति	धविष्यत	धविष्यन्ति	प्र०
	धविष्यसि	धविष्यथ	धविष्यथ	म०
	धविष्यामि	धविष्याव	धविष्याम	उ०
पक्षे—	धोष्यति	धोष्यतः	धोष्यन्ति	प्र०

धोष्यसि	धोष्यथः	धोष्यथ	म०
धोष्यामि	धोष्याव	धोष्यामः	उ०
लोट्—धूनोतु-तात्	धूनुताम्	धून्वन्तु	प्र०
धूनु तात्	धनुतम्	धूनुत	म०
धूनवानि	धूनवाव	धूनवाम	उ०
लङ्—अधूनोत्	अधूनुताम्	अधून्वन्	प्र०
अधूनो	अधूनुतम्	अधूनुत	म०
अधूनवम्	अधूनुव अधून्व	अधूनुम अधून्म	
वि.लि.-धूनुयात्	धूनुयाताम्	धूनुयु	प्र०
धूनुया	धूनुयातम्	धूनुयात	म०
धूनुयाम्	धूनुयाव	धूनुयाम	उ०
आ लि -धूयात्	धूयास्ताम्	धूयासुः	प्र०
धूया	धूयास्तम्	धूयास्त	म०
धूयासम्	धूयास्व	धूयास्म	उ०
लुङ्—अधावीत्	अधाविष्टाम्	अधाविषु	प्र०
अधावी	अधाविष्टम्	अधाविष्ट	म०
अधाविषम	अधाविष्व	अधाविष्म	उ०

लृङ्—अधविष्यत्	अधविष्यताम्	अधविष्यन्	प्र०
अधविष्य.	अधविष्यतम्	अधविष्यत	म०
अधविष्यम्	अधविष्याव	अधविष्याम	उ०
पक्षे—अधोष्यत्	अधोष्यताम्	अधोष्यन्	प्र०
अधोष्य	अधोष्यतम्	अधोष्यत	म०
अधोष्यम्	अधोष्याव	अधोष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—धूनुते	धून्वाते	धून्वते	प्र०
धूनुषे	धून्वाथे	धूनुध्वे	म०
धून्वे	धूनुवहे धून्वहे	धूनुमहे-धून्महे	
लिट्—दुधुवे	दुधुवाते	दुधुविरे	प्र०
दुधुविषे	दुधुवाथे	दुधुविध्वे ढ्वे	म०
दुधुवे	दुधुविवहे	दुधुविमहे	उ०
लुट्—धविता	धवितारौ	धवितार	प्र०
धवितासे	धवितासाथे	धविताध्वे	म०
धविताहे	धवितास्वहे	धवितास्महे	उ०
पक्षे—धोता	धोतारौ	धोतारः	प्र०

	धोतासे	धोतासाथे	धोताध्वे	म०
	धोताहे	धोतास्वहे	धोतास्महे	उ०
लृट्—	धविष्यते	धविष्येते	धविष्यन्ते	प्र०
	धविष्यसे	धविष्येथे	धविष्यध्वे	म०
	धविष्ये	धविष्यावहे	धविष्यामहे	उ०
पक्षे—	धोष्यते	धोष्येते	धोष्यन्ते	प्र०
	धोष्यसे	धोष्येथे	धोष्यध्वे	म०
	धोष्ये	धोष्यावहे	धोष्यामहे	उ०
लोट्—	धूनुताम्	धून्वाताम्	धून्वताम्	प्र०
	धूनुष्व	धून्वाथाम्	धूनुध्वम्	म०
	धूनवै	धूनवावहै	धूनवामहै	उ०
लङ्—	अधूनुत	अधून्वाताम्	अधून्वत	प्र०
	अधूनुथाः	अधून्वाथाम्	अधूनुध्वम्	म०
	अधून्वि	{ अधूनुवहि अधून्वहि	अधूनुमहि अधून्महि	उ०
वि लि	धून्वीत	धून्वीयाताम्	धून्वीरन्	प्र०
	धून्वीथाः	धून्वीयाथाम्	धून्वीध्वम्	म०

	धून्वीय	धून्वीवहि	धून्वीमहि	उ०
आ लि	धविषीष्ट	धविषीयास्तां	धविषीरन्	प्र०
	धविषीष्ठा	धविषीयास्तां	धविषीध्वं-ढ्वं	म०
	धविषीय	धविषीवहि	धविषीमहि	उ०
पक्षे—	धोषीष्ट	धोषीयास्तां	धोषीरन्	प्र०
	धोषीष्ठा	धोषीयास्थां	धोषीढ्वम्	म०
	धोषीय	धोषीवहि	धोषीमहि	उ०
लुङ्—	अधविष्ट	अधविषाताम्	अधविषत	प्र०
	अधविष्ठा	अधविषाथाम्	अधविढ्ध्वं	म०
	अधविषि	अधविष्वहि	अधविष्महि	उ०
पक्षे—	अधोष्ट	अधोषाताम्	अधोषत	प्र०
	अधोष्ठा	अधोषाताम्	अधोढ्वम्	म०
	अधोषि	अधोष्वहि	अधोष्महि	उ०
लृङ्—	अधविष्यत	अधविष्येताम्	अधविष्यन्त	प्र०
	अधविष्यथा	अधविष्येथाम्	अधविष्यध्वम्	म०
	अधविष्ये	अधविष्यावहि	अधविष्यामहि	उ०
पक्षे—	अधोष्यत	अधोष्येताम्	अधोष्यन्त	प्र०

अधोष्यथा:	अधोष्येथाम्	अधोष्यध्वम्	म०
अधोष्ये	अधोष्यावहि	अधोष्यामहि	उ०

इति स्वादिप्रकरणम् ।

अथ तुदादिप्रकरणम् ।

(११७) तुद व्यथने (दुःख देना) अक, अनि, उभ० ।

लट्—	तुदति	तुदत:	तुदन्ति	प्र०
	तुदसि	तुदथ:	तुदथ	म०
	तुदामि	तुदाव:	तुदाम:	उ०
लिट्—	तुतोद	तुतुदतु:	तुतुदु:	प्र०
	तुतोदिथ	तुतुदथु:	तुतुद	म०
	तुतोद	तुतुदिव	तुतुदिम	उ०
लुट्—	तोत्ता	तोत्तारौ	तोत्तार:	प्र०
	तोत्तासि	तोत्तास्थ:	तोत्तास्थ	म०
	तोत्तास्मि	तोत्तास्व:	तोत्तास्म:	उ०
लृट्—	तोत्स्यति	तोत्स्यत:	तोत्स्यन्ति	प्र०
	तोत्स्यसि	तोत्स्यथ:	तोत्स्यथ	म०

	तोत्स्यामि	तोत्स्याव	तोत्स्याम	उ०
लोट्—	तुदतु तात्	तुदताम्	तुदन्तु	प्र०
	तुद–तात्	तुदतम्	तुदत	म०
	तुदानि	तुदाव	तुदाम	उ०
लङ्—	अतुदत्	अतुदताम्	अतुदन्	प्र०
	अतुद	अतुदतम्	अतुदत	म०
	अतुदम्	अतुदाव	अतुदाम	उ०
वि.लि–	तुदेत्	तुदेताम्	तुदेयु	प्र०
	तुदे	तुदेतम्	तुदेत	म०
	तुदेयम्	तुदेव	तुदेम	उ०
आ.लि.–	तुद्यात्	तुद्यास्ताम्	तुद्यासु	प्र०
	तुद्या	तुद्यास्तम्	तुद्यास्त	म०
	तुद्यासम्	तुद्यास्व	तुद्यास्म	उ०
लुङ्—	अतौत्सीत्	अतौत्ताम्	अतौत्सु	प्र०
	अतौत्सी.	अतौत्तम्	अतौत्त	म०
	अतौत्सम्	अतौत्स्व	अतौत्स्म	उ०
लृङ्—	अतोत्स्यत्	अतोत्स्यताम्	अतोत्स्यन्	प्र०

	अतोत्स्य	अतोत्स्यतम्	अतोत्स्यत	म०
	अतोत्स्यम्	अतोत्स्याव	अतोत्स्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे —

लट्—	तुदते	तुदेते	तुदन्ते	प्र०
	तुदसे	तुदेथे	तुदध्वे	म०
	तुदे	तुदावहे	तुदामहे	उ०
लिट्—	तुतुदे	तुतुदाते	तुतुदिरे	प्र०
	तुतुदिषे	तुतुदाथे	तुतुदिध्वे	म०
	तुतुदे	तुतुदिवहे	तुतुदिमहे	उ०
लुट्—	तोत्ता	तोत्तारौ	तोत्तारः	प्र०
	तोत्तासे	तोत्तासाथे	तोत्ताध्वे	म०
	तोत्ताहे	तोत्तास्वहे	तोत्तास्महे	उ०
लृट्—	तोत्स्यते	तोत्स्येते	तोत्स्यन्ते	प्र०
	तोत्स्यसे	तोत्स्येथे	तोत्स्यध्वे	म०
	तोत्स्ये	तोत्स्यावहे	तोत्स्यामहे	उ०
लोट्-	तुदताम्	तुदेताम्	तुदन्ताम्	प्र०
	तुदस्व	तुदेथाम्	तुदध्वम्	म०

	तुदै	तुदावहै	तुदामहै	उ०
लङ्—	अतुदत	अतुदेताम्	अतुदन्त	प्र०
	अतुदथाः	अतुदेथाम्	अतुदध्वम्	म०
	अतुदे	अतुदावहि	अतुदामहि	उ०
वि लि.—	तुदेत	तुदेयाताम्	तुदेरन्	प्र०
	तुदेथाः	तुदेयाथाम्	तुदेध्वम्	म०
	तुदेय	तुदेवहि	तुदेमहि	उ०
आ.लि —	तुत्सीष्ट	तुत्सीयास्ताम्	तुत्सीरन्	प्र०
	तुत्सीष्ठाः	तुत्सीयास्थाम्	तुत्सीध्वम्	म०
	तुत्सीय	तुत्सीवहि	तुत्सीमहि	उ०
लुङ्—	अतुत्त	अतुत्साताम्	अतुत्सत	प्र०
	अतुत्थाः	अतुत्साथाम्	अतुद्ध्वम्	म०
	अतुत्सि	अतुत्स्वहि	अतुत्स्महि	उ०
लृङ्—	अतोत्स्यत	अतोत्स्येताम्	अतोत्स्यन्त	प्र०
	अतोत्स्यथाः	अतोत्स्येथाम्	अतोत्स्यध्वम्	
	अतोत्स्ये	अतोत्स्यावहि	अतोत्स्यामहि	

(११८) णुद (नुद) प्रेरणे (हुक्मत करना, अनि०, उभ० ।

लट्—	नुदति	नुदतः	नुदन्ति	प्र०

	तुदसि	तुदथ	तुदथ	म०
	तुदामि	तुदाव	तुदाम	उ०
लिट्—	तुनोद	तुनुदतु	तुनुदु	प्र०
	तुनोदिथ	तुनुदथु	तुनुद	म०
	तुनोद	तुनुदिव	तुनुदिम	उ०
लुट्—	नोत्ता	नोत्तारौ	नोत्तारः	प्र०
	नोत्तासि	नोत्तास्थ	नोत्तास्थ	म०
	नोत्तास्मि	नोत्तास्व.	नोत्तास्म	उ०
लृट्—	नोत्स्यति	नोत्स्यत	नोत्स्यन्ति	प्र०
	नोत्स्यसि	नोत्स्यथ	नोत्स्यथ	म०
	नोत्स्यामि	नोत्स्याव.	नोत्स्याम	उ०
लोट्—	तुदतु तात्	तुदताम्	तुदन्तु	प्र०
	तुद तात्	तुदतम्	तुदत	म०
	तुदानि	तुदाव	तुदाम	उ०
लङ्—	अतुदत्	अतुदताम्	अतुदन्	प्र०
	अतुदः	अतुदतम्	अतुदत	म०
	अतुदम्	अतुदाव	अतुदाम	उ०

वि.लि	—नुदेत्	नुदेताम्	नुदेयु	प्र०
	नुदे	नुदेतम्	नुदेत	म०
	नुदेयम्	नुदेव	नुदेम	उ०
आ.लि	—नुद्यात्	नुद्यास्ताम्	नुद्यासु	प्र०
	नुद्या.	नुद्यास्तम्	नुद्यास्त	म०
	नुद्यासम्	नुद्यास्व	नुद्यास्म	उ०
लुङ्	—अनौत्सीत्	अनौत्ताम्	अनौत्सु	प्र०
	अनौत्सी	अनौत्तम्	अनौत्त	म०
	अनौत्सम्	अनौत्स्व	अनौत्स्म	उ०
लृङ्	—अनोत्स्यत्	अनोत्स्यताम्	अनोत्स्यन्	प्र०
	अनोत्स्य	अनोत्स्यतम्	अनोत्स्यत	म०
	अनोत्स्यम्	अनोत्स्याव	अनोत्स्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्	—नुदते	नुदेते	नुदन्ते	प्र०
	नुदसे	नुदेथे	नुदध्वे	म०
	नुदे	नुदावहे	नुदामहे	उ०
लिट्	—नुनुदे	नुनुदाते	नुनुदिरे	प्र०

	नुनुदिषे	नुनुदाथे	नुनुदिध्वे	म०
	नुनुदे	नुनुदिवहे	नुनुदिमहे	उ०
लुट्—	नोत्ता	नोत्तारौ	नोत्तारः	प्र०
	नोत्तासे	नोत्तासाथे	नोत्ताध्वे	म०
	नोत्ताहे	नोत्तास्वहे	नोत्तास्महे	उ०
लृट्—	नोत्स्यते	नोत्स्येते	नोत्स्यन्ते	प्र०
	नोत्स्यसे	नोत्स्येथे	नोत्स्यध्वे	म०
	नोत्स्ये	नोत्स्यावहे	नोत्स्यामहे	उ०
लोट्—	नुदताम्	नुदेताम्	नुदन्ताम्	प्र०
	नुदस्व	नुदेथाम्	नुदध्वम्	म०
	नुदै	नुदावहै	नुदामहै	उ०
लङ्—	अनुदत	अनुदेताम्	अनुदन्त	प्र०
	अनुदथाः	अनुदेथाम्	अनुदध्वम्	म०
	अनुदे	अनुदावहि	अनुदामहि	उ०
वि.लि.—	नुदेत	नुदेयाताम्	नुदेरन्	प्र०
	नुदेथाः	नुदेयाथाम्	नुदेध्वम्	म०
	नुदेय	नुदेवहि	नुदेमहि	उ०

आ. लि.—	नुत्सीष्ट	नुत्सीयास्तां	नुत्सीरन्	प्र०
	नुत्सीष्ठाः	नुत्सीयास्थां	नुत्सीध्वम्	म०
	नुत्सीय	नुत्सीवहि	नुत्सीमहि	उ०
लुङ्—	अनुत्त	अनुत्साताम्	अनुत्सत	प्र०
	अनुत्था	अनुत्साथाम्	अनुध्वम्	म०
	अनुत्सि	अनुत्स्वहि	अनुत्स्महि	उ०
लृङ्—	अनोत्स्यत	अनोत्स्येताम्	अनोत्स्यन्त	प्र०
	अनोत्स्यथा	अनोत्स्येथाम्	अनोत्स्यध्व	म०
	अनोत्स्ये	अनोत्स्यावहि	अनोत्स्यामहि	उ०

(११९) भ्रस्ज पाके (भूनना) सक०, अनि, उभ०

लट्—	भृज्जति	भृज्जत	भृज्जन्ति	प्र०
	भृज्जसि	भृज्जथ	भृज्जथ	म०
	भृज्जामि	भृज्जाव.	भृज्जाम	उ०
लिट्—	बभर्ज	बभर्जतु	बभर्जुः	प्र०
	बभर्जिथ बभर्ष्ट	बभर्जथु	बभर्ज	म०
	बभर्ज	बभर्जिव	बभर्जिम	उ०
पक्षे—	बभ्रज्ज	बभ्रज्जतु	बभ्रज्जु.	प्र०

	बभ्रजिथ बभ्रष्ठ	बभ्रज्जथु	बभ्रज्ज	म०
	बभ्रज्ज	बभ्रज्जिव	बभ्रज्जिम	उ०
लुट्—	भर्ष्टा	भर्ष्टारौ	भर्ष्टारः	प्र०
	भर्ष्टासि	भर्ष्टास्थ	भर्ष्टास्थ	म०
	भर्ष्टास्मि	भर्ष्टास्व	भर्ष्टास्म	उ०
पक्षे—	भ्रष्टा	भ्रष्टारौ	भ्रष्टार	प्र०
	भ्रष्टासि	भ्रष्टास्थः	भ्रष्टास्थ	म०
	भ्रष्टास्मि	भष्टास्व	भ्रष्टास्मः	उ०
लृट्—	भर्क्ष्यति	भर्क्ष्यत.	भर्क्ष्यन्ति	प्र०
	भर्क्ष्यसि	भर्क्ष्यथ	भर्क्ष्यथ	म०
	भर्क्ष्यामि	भर्क्ष्याव	भर्क्ष्याम	उ०
पक्षे—	भ्रक्ष्यति	भ्रक्ष्यत	भ्रक्ष्यन्ति	प्र०
	भ्रक्ष्यसि	भ्रक्ष्यथ	भ्रक्ष्यथ	म०
	भ्रक्ष्यामि	भ्रक्ष्याव	भ्रक्ष्याम	उ०
लोट्—	भृज्जतु ताव	भृज्जताम्	भृज्जन्तु	प्र०
	भृज्ज-तात्	भृज्जतम्	भृज्जत	म०
	भृज्जानि	भृज्जाव	भृज्जाम	उ०

भ्रस्जोरोपधयोरमन्यतरस्याम्

लङ्—अभृज्जत्	अभृज्जताम्	अभृज्जन्	प्र०
अभृज्जः	अभृज्जतम्	अभृज्जत	म०
अभृज्जम्	अभृज्जाव	अभृज्जाम	उ०
वि.लि.-भृज्जेत्	भृज्जेताम्	भृज्जेयुः	प्र०
भृज्जेः	भृज्जेतम्	भृज्जेत	म०
भृज्जेयम्	भृज्जेव	भृज्जेम	उ०
आ.लि.-भृज्ज्यात्	भृज्ज्यास्ताम्	भृज्ज्यासुः	प्र०
भृज्ज्याः	भृज्ज्यास्तम्	भृज्ज्यास्त	म०
भृज्ज्यासम्	भृज्ज्यास्व	भृज्ज्यास्म	उ०
लुङ्—अभार्क्षीत्	अभार्ष्टाम्	अभार्क्षुः	प्र०
अभार्क्षीः	अभार्ष्टम्	अभार्ष्ट	म०
अभार्क्षम्	अभार्क्ष्व	अभार्क्ष्म	उ०
पक्षे—अभ्राक्षीत्	अभ्राष्टाम्	अभ्राक्षुः	प्र०
अभ्राक्षीः	अभ्राष्टम्	अभ्राष्ट	म०
अभ्राक्षम्	अभ्राक्ष्व	अभ्राक्ष्म	उ०
लृङ्—अभर्क्ष्यत्	अभर्क्ष्यताम्	अभर्क्ष्यन्	प्र०
अभर्क्ष्यः	अभर्क्ष्यतम्	अभर्क्ष्यत	म०

	अभर्क्ष्यम्	अभर्क्ष्याव	अभर्क्ष्याम	उ०
पक्षे—	अभ्रक्ष्यत्	अभ्रक्ष्यताम्	अभ्रक्ष्यन्	प्र०
	अभ्रक्ष्य	अभ्रक्ष्यतम्	अभ्रक्ष्यत	म०
	अभ्रक्ष्यम्	अभ्रक्ष्याव	अभ्रक्ष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	भृज्जते	भृज्जेते	भृज्जन्ते	प्र०
	भृज्जसे	भृज्जेथे	भृज्जध्वे	म०
	भृज्जे	भृज्जावहे	भृज्जामहे	उ०
लिट्—	बभर्जे	बभर्जाते	बभर्जिरे	प्र०
	बभर्जिषे	बभर्जाथे	बभर्जिध्वे	म०
	बभर्जे	बभर्जिवहे	बभर्जिमहे	उ०
पक्षे—	बभ्रज्जे	बभ्रज्जाते	बभ्रज्जिरे	प्र०
	बभ्रज्जिषे	बभ्रज्जाथे	बभ्रज्जिध्वे	म०
	बभ्रज्जे	बभ्रज्जिवहे	बभ्रज्जिमहे	उ०
लुट्—	भर्ष्टा	भर्ष्टारौ	भर्ष्टारः	प्र०
	भर्ष्टासे	भर्ष्टासाथे	भर्ष्टाध्वे	म०
	भर्ष्टाहे	भर्ष्टास्वहे	भर्ष्टास्महे	उ०

पक्षे—	भ्रष्टा	भ्रष्टारौ	भ्रष्टारः	प्र०
	भ्रष्टासे	भ्रष्टासाथे	भ्रष्टाध्वे	म०
	भ्रष्टाहे	भ्रष्टास्वहे	भ्रष्टास्महे	उ०
लृट्—	भर्क्ष्यते	भर्क्ष्येते	भर्क्ष्यन्ते	प्र०
	भर्क्ष्यसे	भर्क्ष्येथे	भर्क्ष्यध्वे	म०
	भर्क्ष्ये	भर्क्ष्यावहे	भर्क्ष्यामहे	उ०
पक्षे—	भ्रक्ष्यते	भ्रक्ष्येते	भ्रक्ष्यन्ते	प्र०
	भ्रक्ष्यसे	भ्रक्ष्येथे	भ्रक्ष्यध्वे	म०
	भ्रक्ष्ये	भ्रक्ष्यावहे	भ्रक्ष्यामहे	उ०
लोट्—	भृज्जताम्	भृज्जेताम्	भृज्जन्ताम्	प्र०
	भृज्जस्व	भृज्जेथाम्	भृज्जध्वम्	म०
	भृज्जै	भृज्जावहै	भृज्जामहै	उ०
लङ्—	अभृज्जत	अभृज्जेताम्	अभृज्जन्त	प्र०
	अभृज्जथाः	अभृज्जेथाम्	अभृज्जध्वम्	म०
	अभृज्जे	अभृज्जावहि	अभृज्जामहि	उ०
वि.लि.	भृज्जेत	भृज्जेयाताम्	भृज्जेरन्	प्र०
	भृज्जेथाः	भृज्जेयाथाम्	भृज्जेध्वम्	म०

	भृञ्जेय	भृञ्जेवहि	भृञ्जेमहि	उ०
आ लि०	भर्क्षीष्ट	भर्क्षीयास्ताम्	भर्क्षीरन्	प्र०
	भर्क्षीष्ठाः	भर्क्षीयास्थाम्	भर्क्षीध्वम्	म०
	भर्क्षीय	भर्क्षीवहि	भर्क्षीमहि	उ०
पक्षे—	भ्रक्षीष्ट	भ्रक्षीयास्ताम्	भ्रक्षीरन्	प्र०
	भ्रक्षीष्ठाः	भ्रक्षीयास्थाम्	भ्रक्षीध्वम्	म०
	भ्रक्षीय	भ्रक्षीवहि	भ्रक्षीमहि	उ०
लुङ्—	अभर्ष्ट	अभर्क्षाताम्	अभर्क्षत	प्र०
	अभर्ष्ठाः	अभर्क्षाथाम्	अभर्ढ्वम्	म०
	अभर्क्षि	अभर्क्ष्वहि	अभर्क्ष्महि	उ०
पक्षे—	अभ्रष्ट	अभ्रक्षाताम्	अभ्रक्षत	प्र०
	अभ्रष्ठाः	अभ्रक्षाताम्	अभ्रढ्वम्	म०
	अभ्रक्षि	अभ्रक्ष्वहि	अभ्रक्ष्महि	उ०
लृङ्—	अभर्क्ष्यत	अभर्क्ष्येताम्	अभ्रर्क्ष्यन्त	प्र०
	अभर्क्ष्यथाः	अभर्क्ष्येथाम्	अभर्क्ष्यध्व	म०
	अभर्क्ष्ये	अभर्क्ष्यावहि	अभर्क्ष्यामहि	उ०
पक्षे—	अभ्रक्ष्यत	अभ्रक्ष्येताम्	अभ्रक्ष्यन्त	प्र०

अभ्रक्ष्यथाः	अभ्रक्ष्येथाम्	अभ्रक्ष्यध्वं	म०
अ क्ष्ये	अ क्ष्यावहि	अभ्रक्ष्यामहि	उ०

(१२०) कृष विलेखने (जोतना) सक०, अनि०, उभ० ।

लट्—कृषति	कृषत	कृषन्ति	प्र०
कृषसि	कृषथ.	कृषथ	म
कृषामि	कृषाव	कृषामः	उ०
लिट्—चकर्ष	चकृषतु	चकृषु	प्र०
चकर्षिथ	चकृषथु	चकृष	म०
चकर्ष	चकृषिव	चकृषिम	उ०
लुट्—क्रष्टा	क्रष्टारौ	क्रष्टारः	प्र०
क्रष्टासि	क्रष्टास्थ	क्रष्टास्थ	म०
क्रष्टास्मि	क्रष्टास्व	क्रष्टास्मः	उ०
पक्षे- कर्ष्टा	कर्ष्टारौ	कष्टार	प्र०
कर्ष्टासि	कष्टास्थ.	कर्ष्टास्थ	म०
कर्ष्टास्मि	कर्ष्टास्व.	कर्ष्टास्म	उ०
लृट्—क्रक्ष्यति	क्रक्ष्यतः	क्रक्ष्यन्ति	प्र०
क्रक्ष्यसि	क्रक्ष्यथः	क्रक्ष्यथ	म०

अनुदात्तस्य चर्दुपधस्यान्यतरस्याम्

	क्रक्ष्यामि	क्रक्ष्यावः	क्रक्ष्यामः	उ०
पक्षे—	कर्क्ष्यति	कर्क्ष्यतः	कर्क्ष्यन्ति	प्र०
	कर्क्ष्यसि	कर्क्ष्यथः	कर्क्ष्यथ	म०
	कर्क्ष्यामि	कर्क्ष्यावः	कर्क्ष्याम	उ०
लोट्—	कृषतु-तात्	कृषताम्	कृषन्तु	प्र०
	कृष-तात्	कृषतम्	कृषत	म०
	कृषाणि	कृषाव	कृषाम	उ०
लङ्—	अकृषत्	अकृषताम्	अकृषन्	प्र०
	अकृषः	अकृषतम्	अकृषत	म०
	अकृषम्	अकृषाव	अकृषाम	उ०
वि.लि-	कृषेत्	कृषेताम्	कृषेयुः	प्र०
	कृषेः	कृषेतम्	कृषेत	म०
	कृषेयम्	कृषेव	कृषेम	उ०
आ.लि	कृष्यात्	कृष्यास्ताम्	कृष्यासुः	प्र०
	कृष्याः	कृष्यास्तम्	कृष्यास्त	म०
	कृष्यासम्	कृष्यास्व	कृष्यास्म	उ०

'अनुदात्तस्ये'ति अमि । 'स्पृशमृशकृषतृपदृपामि'ति सिचि-

लुङ्—अक्राक्षीत्	अक्राष्टाम्	अक्राक्षुः	प्र०
अक्राक्षीः	अक्राष्टम्	अक्राष्ट	म०
अक्राक्षम्	अक्राक्ष्व	अक्राक्ष्म	उ०
अ.वि.—अकार्क्षीत्	अकार्ष्टाम्	अकार्क्षुः	प्र०
अकार्क्षीः	अकार्ष्टम्	अकार्ष्ट	म०
अकार्क्षम्	अकार्क्ष्व	अकार्क्ष्म	उ०

'शल इगुपधादनिटः क्सः'—

सि.वि. अकृक्षत्	अकृक्षताम्	अकृक्षन्	प्र०
अकृक्षः	अकृक्षतम्	अकृक्षत	म०
अकृक्षम्	अकृक्षाव	अकृक्षाम	उ०
लृङ्—अक्रक्ष्यत्	अक्रक्ष्यताम्	अक्रक्ष्यन्	प्र०
अक्रक्ष्यः	अक्रक्ष्यतम्	अक्रक्ष्यत	म०
अक्रक्ष्यम्	अक्रक्ष्याव	अक्रक्ष्याम	उ०
पक्षे—अकर्क्ष्यत्	अकर्क्ष्यताम्	अकर्क्ष्यन्	प्र०
अकर्क्ष्यः	अकर्क्ष्यतम्	अकर्क्ष्यत	म०
अकर्क्ष्यम्	अकर्क्ष्याव	अकर्क्ष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—कृषते	कृषेते	कृषन्ते	प्र०
कृषसे	कृषेथे	कृषध्वे	म०
कृषे	कृषावहे	कृषामहे	उ०
लिट्—चकृषे	चकृषाते	चकृषिरे	प्र०
चकृषिषे	चकृषाथे	चकृषिध्वे	म०
चकृषे	चकृषिवहे	चकृषिमहे	उ०
लुट्—क्रष्टा	क्रष्टारौ	क्रष्टारः	प्र०
क्रष्टासे	क्रष्टासाथे	क्रष्टाध्वे	म०
क्रष्टाहे	क्रष्टास्वहे	क्रष्टास्महे	उ०
पक्षे—कर्ष्टा	कर्ष्टारौ	कर्ष्टारः	प्र०
कर्ष्टासे	कर्ष्टासाथे	कर्ष्टाध्वे	म०
कर्ष्टाहे	कर्ष्टास्वहे	कर्ष्टास्महे	उ०
लृट्—क्रक्ष्यते	क्रक्ष्येते	क्रक्ष्यन्ते	प्र०
क्रक्ष्यसे	क्रक्ष्येथे	क्रक्ष्यध्वे	म०
क्रक्ष्ये	क्रक्ष्यावहे	क्रक्ष्यामहे	उ०
पक्षे—कर्क्ष्यते	कर्क्ष्येते	कर्क्ष्यन्ते	प्र०

	कक्ष्यसे	कक्ष्येथे	कक्ष्यध्वे	म०
	कक्ष्ये	कक्ष्यावहे	कक्ष्यामहे	उ०
लोट्—	कृषताम्	कृषेताम्	कृषन्ताम्	प्र०
	कृषस्व	कृषेथाम्	कृषध्वम्	म०
	कृषै	कृषावहै	कृषामहै	उ०
लुङ्—	अकृषत	अकृषेताम्	अकृषन्त	प्र०
	अकृषथा:	अकृषेथाम्	अकृषध्वम्	म०
	अकृषे	अकृषावहि	अकृषामहि	उ०
वि. लि.—	कृषेत	कृषेयाताम्	कृषेरन्	प्र०
	कृषेथाः	कृषेयाथाम्	कृषेध्वम्	म०
	कृषेय	कृषेवहि	कृषेमहि	उ०
आ. लि—	कृक्षीष्ट	कृक्षीयास्ताम्	कृक्षीरन्	प्र०
	कृक्षीष्ठा	कृक्षीयास्थाम्	कृक्षीध्वम्	म०
	कृक्षीय	कृक्षीवहि	कृक्षीमहि	उ०
लुङ्—	अकृष्ट	अकृक्षाताम्	अकृक्षत	प्र०
	अकृष्ठाः	अकृक्षाताम्	अकृढ्वम्	म०
	अकृक्षि	अकृक्ष्वहि	अकृक्ष्वहि	उ०

पक्षे—अकृक्षत	अकृक्षाताम्	अकृक्षन्त	प्र०
अकृक्षथाः	अकृक्षाथाम्	अकृक्षध्वम्	म०
अकृक्षि	अकृक्षवहि	अकृक्षामहि	उ०
लृङ्—अक्रक्ष्यत	अक्रक्ष्येताम्	अक्रक्ष्यन्त	प्र०
अक्रक्ष्यथा	अक्रक्ष्येथाम्	अक्रक्ष्यध्वम्	म०
अक्रक्ष्ये	अक्रक्ष्यावहि	अक्रक्ष्यामहि	उ०
पक्षे—अकर्क्ष्यत	अकर्क्ष्येताम्	अकर्क्ष्यन्त	प्र०
अकर्क्ष्यथाः	अकर्क्ष्येथाम्	अकर्क्ष्यध्वम्	म०
अकर्क्ष्ये	अकर्क्ष्यावहि	अकर्क्ष्यामहि	उ०

(१२१) मिल सङ्गमे (मिलना) सकर्मकाकर्मकौ, सेट्, उभ० ।

लट्—मिलति	मिलतः	मिलन्ति	प्र०
मिलसि	मिलथ	मिलथ	म०
मिलामि	मिलावः	मिलाम	उ०
लिट्—मिमेल	मिमिलतु	मिमिलु	प्र०
मिमेलिथ	मिमिलथु	मिमिल	म०
मिमेल	मिमिलिव	मिमिलिम	उ०
लुट्—मेलिता	मेलितारौ	मेलितारः	प्र०

	मेलितासि	मेलितास्थ	मेलितास्थ	म०
	मेलितास्मि	मेलितास्व	मेलितास्म	उ०
लृट्—	मेलिष्यति	मेलिष्यत	मेलिष्यन्ति	प्र०
	मेलिष्यसि	मेलिष्यथ	मेलिष्यथ	म०
	मेलिष्यामि	मेलिष्याव	मेलिष्यामः	उ०
लोट्—	मिलतु तात्	मिलताम्	मिलन्तु	प्र०
	मिल-तात्	मिलतम्	मिलत	म०
	मिलानि	मिलाव	मिलाम	उ०
लङ्—	अमिलत्	अमिलताम्	अमिलन्	प्र०
	अमिल	अमिलतम्	अमिलत	म०
	अमिलम्	अमिलाव	अमिलाम	उ०
वि.लि	-मिलेत्	मिलेताम्	मिलेयु	प्र०
	मिले.	मिलेतम्	मिलेत	म०
	मिलेयम्	मिलेव	मिलेम	उ०
आ.लि.	-मिल्यात्	मिल्यास्ताम्	मिल्यासु.	प्र०
	मिल्या.	मिल्यास्तम्	मिल्यास्त	म०
	मिल्यासम्	मिल्यास्व	मिल्यास्म	उ०

लुङ्—अमेलीत्	अमेलिष्टाम्	अमेलिषुः	प्र०
अमेलीः	अमेलिष्टम्	अमेलिष्ट	म०
अमेलिषम्	अमेलिष्व	अमेलिष्म	उ०
लृङ्—अमेलिष्यत्	अमेलिष्यताम्	अमेलिष्यन्	प्र०
अमेलिष्यः	अमेलिष्यतम्	अमेलिष्यत	म०
अमेलिष्यम्	अमेलिष्याव	अमेलिष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—मिलते	मिलेते	मिलन्ते	प्र०
मिलसे	मिलेथे	मिलध्वे	म०
मिले	मिलावहे	मिलामहे	उ०
लिट्—मिमिले	मिमिलाते	मिमिलिरे	प्र०
मिमिलिषे	मिमिलाथे	मिमिलिध्वे-ढ्वे	म०
मिमिले	मिमिलिवहे	मिमिलिमहे	उ०
लुट्—मेलिता	मेलितारौ	मेलितारः	प्र०
मेलितासे	मेलितासाथे	मेलिताध्वे	म०
मेलिताहे	मेलितास्वहे	मेलितास्महे	उ०
लृट्—मेलिष्यते	मेलिष्येते	मेलिष्यन्ते	प्र०

	मेलिष्यसे	मेलिष्येथे	मेलिष्यध्वे	म०
	मेलिष्ये	मेलिष्यावहे	मेलिष्यामहे	उ०
लोट्—	मिलताम्	मिलेताम्	मिलन्ताम्	प्र०
	मिलस्व	मिलेथाम्	मिलध्वम्	म०
	मिलै	मिलावहै	मिलामहै	उ०
लङ्—	अमिलत	अमिलेताम्	अमिलन्त	प्र०
	अमिलथाः	अमिलेथाम्	अमिलध्वम्	म०
	अमिले	अमिलावहि	अमिलामहि	उ०
वि० लि०	मिलेत	मिलेयाताम्	मिलेरन्	प्र०
	मिलेथाः	मिलेयाथाम्	मिलेध्वम्	म०
	मिलेय	मिलेवहि	मिलेमहि	उ०
आ० लि०	मेलिषीष्ट	मेलिषीयास्तां	मेलिषीरन्	प्र०
	मेलिषीष्ठाः	मेलिषीयास्थां	मेलिषीढ्वं-ध्वं	म०
	मेलिषीय	मेलिषीवहि	मेलिषीमहि	उ०
लुङ्—	अमेलिष्ट	अमेलिषाताम्	अमेलिषत	प्र०
	अमेलिष्ठाः	अमेलिषाथाम्	अमेलिढ्व ध्वं	म०
	अमेलिषि	अमेलिष्वहि	अमेलिष्महि	उ०

मुञ्चानि	मुञ्चाव	मुञ्चाम	उ०
लङ्—अमुञ्चत्	अमुञ्चताम्	अमुञ्चन्	प्र०
अमुञ्च:	अमुञ्चतम्	अमुञ्चत	म०
अमुञ्चम्	अमुञ्चाव	अमुञ्चाम	उ०
वि.लि.-मुञ्चेत्	मुञ्चेताम्	मुञ्चेयु:	प्र०
मुञ्चे:	मुञ्चेतम्	मुञ्चेत	म०
मुञ्चेयम्	मुञ्चेव	मुञ्चेम	उ०
आ.लि.-मुच्यात्	मुच्यास्ताम्	मुच्यासु:	प्र०
मुच्या:	मुच्यास्तम्	मुच्यास्त	म०
मुच्यासम्	मुच्यास्व	मुच्यास्म	उ०
लुङ्—अमुचत्	अमुचताम्	अमुचन्	प्र०
अमुच:	अमुचतम्	अमुचत	म०
अमुचम्	अमुचाव	अमुचाम	उ०
लृङ्—अमोक्ष्यत्	अमोक्ष्यताम्	अमोक्ष्यन्	प्र०
अमोक्ष्य:	अमोक्ष्यतम्	अमोक्ष्यत	म०
अमोक्ष्यम्	अमोक्ष्याव	अमोक्ष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—मुञ्चते	मुञ्चेते	मुञ्चन्ते	प्र०
मुञ्चसे	मुञ्चेथे	मुञ्चध्वे	म०
मुञ्चे	मुञ्चावहे	मुञ्चामहे	उ०
लिट्—मुमुचे	मुमुचाते	मुमुचिरे	प्र०
मुमुचिषे	मुमुचाथे	मुमुचिध्वे	म०
मुमुचे	मुमुचिवहे	मुमुचिमहे	उ०
लुट्—मोक्ता	मोक्तारौ	मोक्तारः	प्र०
मोक्तासे	मोक्तासाथे	मोक्ताध्वे	म०
मोक्ताहे	मोक्तास्वहे	मोक्तास्महे	उ०
लृट्—मोक्ष्यते	मोक्ष्येते	मोक्ष्यन्ते	प्र०
मोक्ष्यसे	मोक्ष्येथे	मोक्ष्यध्वे	म०
मोक्ष्ये	मोक्ष्यावहे	मोक्ष्यामहे	उ०
लोट्—मुञ्चताम्	मुञ्चेताम्	मुञ्चन्ताम्	प्र०
मुञ्चस्व	मुञ्चेथाम्	मुञ्चध्वम्	म०
मुञ्चै	मुञ्चावहै	मुञ्चामहै	उ०
लङ्—अमुञ्चत	अमुञ्चेताम्	अमुञ्चन्त	प्र०

	अमुञ्चथाः	अमुञ्चेथाम्	अमुञ्चध्वं	म०
	अमुञ्चे	अमुञ्चावहि	अमुञ्चामहि	उ०
वि. लि	मुञ्चेत	मुञ्चेयाताम्	मुञ्चेरन्	प्र०
	मुञ्चेथाः	मुञ्चेयाथाम्	मुञ्चेध्वम्	म०
	मुञ्चेय	मुञ्चेवहि	मुञ्चेमहि	उ०
आ. लि	मुक्षीष्ट	मुक्षीयास्ताम्	मुक्षीरन्	प्र०
	मुक्षीष्ठाः	मुक्षीयास्थाम्	मुक्षीध्वम्	म०
	मुक्षीय	मुक्षीवहि	मुक्षीमहि	उ०
लुङ्—	अमुक्त	अमुक्षाताम्	अमुक्षत	प्र०
	अमुक्थाः	अमुक्षाथाम्	अमुग्ध्वम्	म०
	अमुक्षि	अमुक्ष्वहि	अमुक्ष्महि	उ०
लृङ्—	अमोक्ष्यत	अमोक्ष्येताम्	अमोक्ष्यन्त	प्र०
	अमोक्ष्यथाः	अमोक्ष्येथाम्	अमोक्ष्यध्वं	म०
	अमोक्ष्ये	अमोक्ष्यावहि	अमोक्ष्यामहि	उ

(१२३) लुप्लृ (लुप) छेदने (काटना,) मुच् धातुवत् ।

(१२४) विदॢ (विद) लाभे (पाना) सक०, भाष्यमते अनिट् । व्याघ्रभूतिमते सेट्, उभ० ।

लट्—	विन्दति	विन्दतः	विन्दन्ति	प्र०

	विन्दसि	विन्दथ.	विन्दथ	म०
	विन्दामि	विन्दाव.	विन्दाम	उ०
लिट्—	विवेद	विविदतु	विविदु	प्र०
	विवेदिथ	विविदथु	विविद	म०
	विवेद	विविदिव	विविदिम	उ०
लुट्—	वेत्ता	वेत्तारौ	वेत्तार	प्र०
	वेत्तासि	वेत्तास्थ	वेत्तास्थ	म०
	वेत्तास्मि	वेत्तास्व	वेत्तास्म.	उ०
व्या. म.	वेदिता	वेदितारौ	वेदितार.	प्र०
	वेदितासि	वेदितास्थ	वेदितास्थ	म०
	वेदितास्मि	वेदितास्व	वेदितास्म	उ०
लृट्—	वेत्स्यति	वेत्स्यत	वेत्स्यन्ति	प्र०
	वेत्स्यसि	वेत्स्यथ	वेत्स्यथ	म०
	वेत्स्यामि	वेत्स्य व	वेत्स्याम	उ०
व्या. म	वेदिष्यति	वेदिष्यत	वेदिष्यन्ति	प्र०
	वेदिष्यसि	वेदिष्यथ	वेदिष्यथ	म०
	वेदिष्यामि	वेदिष्याव.	वेदिष्याम.	उ०

लोट्—विन्दतु-तात्	विन्दताम्	विन्दन्तु	प्र०
विन्द-तात्	विन्दतम्	विन्दत	म०
विन्दानि	विन्दाव	विन्दाम	उ०
लङ्—अविन्दत्	अविन्दताम्	अविन्दन्	प्र०
अविन्दः	अविन्दतम्	अविन्दत	म०
अविन्दम्	अविन्दाव	अविन्दाम	उ०
वि. लि. विन्देत्	विन्देताम्	विन्देयुः	प्र०
विन्देः	विन्देतम्	विन्देत	म०
विन्देयम्	विन्देव	विन्देम	उ०
आ. लि. विद्यात्	विद्यास्ताम्	विद्यासुः	प्र०
विद्याः	विद्यास्तम्	विद्यास्त	म०
विद्यासम्	विद्यास्व	विद्यास्म	उ०
लुङ्—अविदत्	अविदताम्	अविदन्	प्र०
अविदः	अविदतम्	अविदत	म०
अविदम्	अविदाव	अविदाम	उ०
लृङ्—अवेत्स्यत्	अवेत्स्यताम्	अवेत्स्यन्	प्र०
अवेत्स्यः	अवेत्स्यतम्	अवेत्स्यत	म०

अवेत्स्यम्	अवेत्स्याव	अवेत्स्याम	उ०
व्या.म.–अवेदिष्यत्	अवेदिष्यताम्	अवेदिष्यन्	प्र०
अवेदिष्यः	अवेदिष्यतम्	अवेदिष्यत	म०
अवेदिष्यम्	अवेदिष्याव	अवेदिष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—विन्दते	विन्देते	विन्दन्ते	प्र०
विन्दसे	विन्देथे	विन्दध्वे	म०
विन्दे	विन्दावहे	विन्दामहे	उ०
लिट्—विविदे	विविदाते	विविदिरे	प्र०
विविदिषे	विविदाथे	विविदिध्वे	म०
विविदे	विविदिवहे	विविदिमहे	उ०
लुट्—वेत्ता	वेत्तारौ	वेत्तारः	प्र०
वेत्तासे	वेत्तासाथे	वेत्ताध्वे	म०
वेत्ताहे	वेत्तास्वहे	वेत्तास्महे	उ०
व्या.म.–वेदिता	वेदितारौ	वेदितारः	प्र०
वेदितासे	वेदितासाथे	वेदिताध्वे	म०
वेदिताहे	वेदितास्वहे	वेदितास्महे	उ०

लृट्—वेत्स्यते	वेत्स्येते	वेत्स्यन्ते	प्र०
वेत्स्यसे	वेत्स्येथे	वेत्स्यध्वे	म०
वेत्स्ये	वेत्स्यावहे	वेत्स्यामहे	उ०
क्या.म.–वेदिष्यते	वेदिष्येते	वेदिष्यन्ते	प्र०
वेदिष्यसे	वेदिष्येथे	वेदिष्यध्वे	म०
वेदिष्ये	वेदिष्यावहे	वेदिष्यामहे	उ०
लोट्—विन्दताम्	विन्देताम्	विन्दन्ताम्	प्र०
विन्दस्व	विन्देथाम्	विन्दध्वम्	म०
विन्दै	विन्दावहै	विन्दामहै	उ०
लङ्—अविन्दत	अविन्देताम्	अविन्दन्त	प्र
अविन्दथा	अविन्देथाम्	अविन्दध्वम्	म०
अविन्दे	अविन्दावहि	अविन्दामहि	उ०
वि.लि.–विन्देत	विन्देयाताम्	विन्देरन्	प्र०
विन्देथा	विन्देयाथाम्	विन्देध्वम्	म०
विन्देय	विन्देवहि	विन्देमहि	उ०
आ लि.–वित्सीष्ट	वित्सीयास्तां	वित्सीरन्	प्र०
वित्सीष्ठाः	वित्सीयास्थां	वित्सीध्वम्	म०

वित्सीय	वित्सीवहि	वित्सीमहि	उ०
व्या.म.—वेदिषीष्ट	वेदिषीयास्ताम्	वेदिषीरन्	प्र०
वेदिषीष्ठाः	वेदिषीयास्थाम्	वेदिषीध्वम्	म०
वेदिषीय	वेदिषीवहि	वेदिषीमहि	उ०
लुङ्—अवित्त	अवित्साताम्	अवित्सत	प्र०
अवित्थाः	अवित्साथाम्	अविद्ध्वम्	म०
अवित्सि	अवित्स्वहि	अवित्स्महि	उ०
व्या.म.—अवेदिष्ट	अवेदिषाताम्	अवेदिषत	प्र०
अवेदिष्ठाः	अवेदिषाथाम्	अवेदिढ्वम्	म०
अवेदिषि	अवेदिष्वहि	अवेदिष्महि	उ०
लृङ्—अवेत्स्यत	अवेत्स्येताम्	अवेत्स्यन्त	प्र०
अवेत्स्यथाः	अवेत्स्येथाम्	अवेत्स्यध्वम्	म०
अवेत्स्ये	अवेत्स्यावहि	अवेत्स्यामहि	उ०
व्या.म.—अवेदिष्यत	अवेदिष्येताम्	अवेदिष्यन्त	प्र०
अवेदिष्यथाः	अवेदिष्येथाम्	अवेदिष्यध्वम्	म०
अवेदिष्ये	अवेदिष्यावहि	अवेदिष्यामहि	उ०

(१२९) षिच (सिच) क्षरणे (सींचना) स० अ० उ० ।

लट्—सिञ्चति	सिञ्चत	सिञ्चन्ति	प्र०
सिञ्चसि	सिञ्चथ	सिञ्चथ	म०
सिञ्चामि	सिञ्चाव	सिञ्चामः	उ०
लिट्—सिषेच	सिषिचतुः	सिषिचुः	प्र०
सिषेचिथ	सिषिचथु	सिषिच	म०
सिषेच	सिषिचिव	सिषिचिम	उ०
लुट्—सेक्ता	सेक्तारौ	सेक्तारः	प्र०
सेक्तासि	सेक्तास्थ	सेक्तास्थ	म०
सेक्तास्मि	सेक्तास्वः	सेक्तास्म	उ०
लृट्—सेक्ष्यति	सेक्ष्यत	सेक्ष्यन्ति	प्र०
सेक्ष्यसि	सेक्ष्यथ	सेक्ष्यथ	म०
सेक्ष्यामि	सेक्ष्याव	सेक्ष्याम	उ०
लोट्—सिञ्चतु-तात्	सिञ्चताम्	सिञ्चन्तु	प्र०
सिञ्च-तात्	सिञ्चतम्	सिञ्चत	म०
सिञ्चानि	सिञ्चाव	सिञ्चाम	उ०
लङ्—असिञ्चत्	असिञ्चताम्	असिञ्चन्	प्र०

	असिञ्च	असिञ्चतम्	असिञ्चत	म०
	असिञ्चम्	असिञ्चाव	असिञ्चाम	उ०
वि.लि.-	सिञ्चेत्	सिञ्चेताम्	सिञ्चेयु	प्र०
	सिञ्चे	सिञ्चेतम्	सिञ्चेत	म०
	सिञ्चेयम्	सिञ्चेव	सिञ्चेम	उ०
आ.लि.	सिच्यात्	सिच्यास्ताम्	सिच्यासु	प्र०
	सिच्या	सिच्यास्तम्	सिच्यास्त	म०
	सिच्यासम्	सिच्यास्व	सिच्यास्म	उ०
लुङ्—	असिचत्	असिचताम्	असिचन्	प्र०
	असिच	असिचतम्	असिचत	म०
	असिचम्	असिचाव	असिचाम	उ०
लृङ्—	असेक्ष्यत्	असेक्ष्यताम्	असेक्ष्यन्	प्र०
	असेक्ष्यः	असेक्ष्यतम्	असेक्ष्यत	म०
	असेक्ष्यम्	असेक्ष्याव	असेक्ष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	सिञ्चते	सिञ्चेते	सिञ्चन्ते	प्र०
	सिञ्चसे	सिञ्चेथे	सिञ्चध्वे	म०

	सिञ्चे	सिञ्चावहे	सिञ्चामहे	उ०
लिट्—	सिषिचे	सिषिचाते	सिषिचिरे	प्र०
	सिषिचिषे	सिषिचाथे	सिषिचिध्वे	म०
	सिषिचे	सिषिचिवहे	सिषिचिमहे	उ०
लुट्—	सेक्ता	सेक्तारौ	सेक्तारः	प्र०
	सेक्तासे	सेक्तासाथे	सेक्ताध्वे	म०
	सेक्ताहे	सेक्तास्वहे	सेक्तास्महे	उ०
लृट्—	सेक्ष्यते	सेक्ष्येते	सेक्ष्यन्ते	प्र०
	सेक्ष्यसे	सेक्ष्येथे	सेक्ष्यध्वे	म०
	सेक्ष्ये	सेक्ष्यावहे	सेक्ष्यामहे	उ०
लोट्—	सिञ्चताम्	सिञ्चेताम्	सिञ्चन्ताम्	प्र०
	सिञ्चस्व	सिञ्चेथाम्	सिञ्चध्वम्	म०
	सिञ्चै	सिञ्चावहै	सिञ्चामहै	उ०
लङ्—	असिञ्चत	असिञ्चेताम्	असिञ्चन्त	प्र०
	असिञ्चथाः	असिञ्चेथाम्	असिञ्चध्वम्	म०
	असिञ्चे	असिञ्चावहि	असिञ्चामहि	उ०
वि.लि	सिञ्चेत	सिञ्चेयाताम्	सिञ्चेरन्	प्र०

	सिञ्चेथाः	सिञ्चेयाथाम्	सिञ्चेध्वम्	म०
	सिञ्चेय	सिञ्चेवहि	सिञ्चेमहि	उ०
आ लि	सिक्षीष्ट	सिक्षीयास्ताम्	सिक्षीरन्	प्र०
	सिक्षीष्ठाः	सिक्षीयास्थाम्	सिक्षीध्वम्	म०
	सीक्षीय	सिक्षीवहि	सिक्षीमहि	उ०
लुङ्—	असिचत	असिचेताम्	असिचन्त	प्र०
	असिचथाः	असिचेथाम्	असिचध्वम्	म०
	असिचे	असिचावहि	असिचामहि	उ०
पक्षे—	असिक्त	असिक्षाताम्	असिक्षत	प्र०
	असिक्थाः	असिक्षाथाम्	असिग्ध्वम्	म०
	असिक्षि	असिक्ष्वहि	असिक्ष्महि	उ०
लृङ्—	असेक्ष्यत	असेक्ष्येताम्	असेक्ष्यन्त	प्र०
	असेक्ष्यथाः	असेक्ष्येथाम्	असेक्ष्यध्वं	म०
	असेक्ष्ये	असेक्ष्यावहि	असेक्ष्यामहि	उ०

(१२६) कृती (कृत) छेदने (काटना) सक०, सेट्०, परस्मपदी

लट्—	कृन्तति	कृन्ततः	कृन्तन्ति	प्र०
	कृन्तसि	कृन्तथः	कृन्तथ	म०

	कृन्तामि	कृन्तावः	कृन्तामः	उ०
लिट्—	चकर्त	चकृततुः	चकृतुः	प्र०
	चकर्तिथ	चकृतथुः	चकृत	म०
	चकर्त	चकृतिव	चकृतिम	उ०
लुट्—	कर्तिता	कर्तितारौ	कर्तितारः	प्र०
	कर्तितासि	कर्तितास्थः	कर्तितास्थ	म०
	कर्तितास्मि	कर्तितास्वः	कर्तितास्मः	उ०
लृट्—	कर्तिष्यति	कर्तिष्यतः	कर्तिष्यन्ति	प्र०
	कर्तिष्यसि	कर्तिष्यथः	कर्तिष्यथ	म०
	कर्तिष्यामि	कर्तिष्यावः	कर्तिष्यामः	उ०

"सेऽसिचिकृतचृतच्छृदतृदनृतः" इतीट् विकल्पपक्षे-

	कर्त्स्यति	कर्त्स्यतः	कर्त्स्यन्ति	प्र०
	कर्त्स्यसि	कर्त्स्यथः	कर्त्स्यथ	म०
	कर्त्स्यामि	कर्त्स्यावः	कर्त्स्यामः	उ०
लोट्—	कृन्ततु तात्	कृन्तताम्	कृन्तन्तु	प्र०
	कृन्त तात्	कृन्ततम्	कृन्तत	म०
	कृन्तानि	कृन्ताव	कृन्ताम	उ०

लङ्—	अकृन्तत्	अकृन्तताम्	अकृन्तन्	प्र०
	अकृन्तः	अकृन्ततम्	अकृन्तत	म०
	अकृन्तम्	अकृन्ताव	अकृन्ताम	उ०
वि॰लि॰	कृन्तेत्	कृन्तेताम्	कृन्तेयुः	प्र०
	कृन्तेः	कृन्तेतम्	कृन्तेत	म०
	कृन्तेयम्	कृन्तेव	कृन्तेम	उ०
आ॰लि॰—	कृत्यात्	कृत्यास्ताम्	कृत्यासुः	प्र०
	कृत्याः	कृत्यास्तम्	कृत्यास्त	म०
	कृत्यासम्	कृत्यास्व	कृत्यास्म	उ०
लुङ्—	अकर्तीत्	अकर्तिष्टाम्	अकर्तिषुः	प्र०
	अकर्तीः	अकर्तिष्टम्	अकर्तिष्ट	म०
	अकर्तिषम्	अकर्तिष्व	अकर्तिष्म	उ०
लृङ्—	अकर्तिष्यत्	अकर्तिष्यताम्	अकर्तिष्यन्	प्र०
	अकर्तिष्यः	अकर्तिष्यतम्	अकर्तिष्यत	म०
	अकर्तिष्यम्	अकर्तिष्याव	अकर्तिष्याम	उ०
पक्षे—	अकर्त्स्यत्	अकर्त्स्यताम्	अकर्त्स्यन्	प्र०
	अकर्त्स्यः	अकर्त्स्यतम्	अकर्त्स्यत	म०

	अकर्त्स्यम्	अकर्त्स्याव	अकर्त्स्याम	उ०

(१२७) खिद परिघाते (दुःखी होना) अक०, अनि०, पर० ।

लट्—	खिन्दति	खिन्दत	खिन्दन्ति	प्र०
	खिन्दसि	खिन्दथः	खिन्दथ	म०
	खिन्दामि	खिन्दाव॰	खिन्दाम	उ०
लिट्—	चिखेद	चिखिदतु॰	चिखिदु॰	प्र॰
	चिखेदिथ	चिखिदथु	चिखिद	म०
	चिखेद	चिखिदिव	चिखिदिम	उ०
लुट्—	खेत्ता	खेत्तारौ	खेत्तारः	प्र०
	खेत्तासि	खेत्तास्थः	खेत्तास्थ	म०
	खेत्तास्मि	खेत्तास्व	खेत्तास्म.	उ०
लृट्—	खेत्स्यति	खेत्स्यत	खेत्स्यन्ति	प्र०
	खेत्स्यसि	खेत्स्यथ	खेत्स्यथ	म०
	खेत्स्यामि	खेत्स्याव॰	खेत्स्याम	उ०
लोट्—	खिन्दतु तात्	खिन्दताम्	खिन्दन्तु	प्र०
	खिन्द तात्	खिन्दतम्	खिन्दत	म०
	खिन्दानि	खिन्दाव	खिन्दाम	उ०
लङ्—	अखिन्दत्	अखिन्दताम्	अखिन्दन्	प्र०

	अखिन्दः	अखिन्दतम्	अखिन्दत	म०
	अखिन्दम्	अखिन्दाव	अखिन्दाम	उ०
वि. लि.-	खिन्देत्	खिन्देताम्	खिन्देयुः	प्र०
	खिन्देः	खिन्देतम्	खिन्देत	म०
	खिन्देयम्	खिन्देव	खिन्देम	उ०
आ. लि.-	खिद्यात्	खिद्यास्ताम्	खिद्यासुः	प्र०
	खिद्याः	खिद्यास्तम्	खिद्यास्त	म०
	खिद्यासम्	खिद्यास्व	खिद्यास्म	उ०
लुङ्—	अखैत्सीत्	अखैत्ताम्	अखैत्सु	प्र०
	अखैत्सी	अखैत्तम्	अखैत्त	म०
	अखैत्सम्	अखैत्स्व	अखैत्स्म	उ०
लृङ्—	अखेत्स्यत्	अखेत्स्यताम्	अखेत्स्यन्	प्र०
	अखेत्स्यः	अखेत्स्यतम्	अखेत्स्यत	म०
	अखेत्स्यम्	अखेत्स्याव	अखेत्स्याम	उ०

(१२८) पिश अवयवे (पीसना) सक०, सेट्, पर० ।

लट्—	पिंशति	पिंशत	पिंशन्ति	प्र०
	पिंशसि	पिंशथ	पिंशथ	म०

	पिंशामि	पिंशावः	पिंशाम.	उ०
लिट्—	पिपेश	पिपिशतुः	पिपिशुः	प्र०
	पिपेशिथ	पिपिशथु'	पिपिश	म०
	पिपेश	पिपिशिव	पिपिशिम	उ०
लुट्—	पेशिता	पेशितारौ	पेशितारः	प्र०
	पेशितासि	पेशितास्थ	पेशितास्थ	म०
	पेशतास्मि	पेशितास्वः	पेशितास्म.	उ०
लृट्—	पेशिष्यति	पेशिष्यतः	पेशिष्यन्ति	प्र०
	पेशिष्यसि	पेशिष्यथः	पेशिष्यथ	म०
	पेशिष्यामि	पेशिष्यावः	पेशिष्यामः	उ०
लोट्—	पिंशतु तात्	पिंशताम्	पिंशन्तु	प्र०
	पिंश-तात्	पिंशतम्	पिंशत	म०
	पिशानि	पिंशाव	पिंशाम	उ०
लङ्—	अपिंशत्	अपिंशताम्	अपिंशन्	प्र०
	अपिंश.	अपिंशतम्	अपिंशत	म०
	अपिंशम्	अपिंशाव	अपिंशाम	उ०
वि लि.	पिंशेत्	पिंशेताम्	पिंशेयुः	प्र०

	पिंशेः	पिंशेतम्	पिंशेत	म०
	पिंशेयम्	पिंशेव	पिंशेम	उ०
आ.लि.	पिंश्यात्	पिंश्यास्ताम्	पिंश्यासुः	प्र०
	पिंश्याः	पिंश्यास्तम्	पिंश्यास्त	म०
	पिंश्यासम्	पिंश्यास्व	पिंश्यास्म	उ०
लुङ्—	अपेशीत्	अपेशिष्टाम्	अपेशिषुः	प्र०
	अपेशीः	अपेशिष्टम्	अपेशिष्ट	म०
	अपेशिषम्	अपेशिष्व	अपेशिष्म	उ०
लृङ्—	अपेशिष्यत्	अपेशिष्यताम्	अपेशिष्यन्	प्र०
	अपेशिष्यः	अपेशिष्यतम्	अपेशिष्यत	म०
	अपेशिष्यम्	अपेशिष्याव	अपेशिष्याम	उ०

(१२१) ओ व्रश्चू (व्रश्च) छेदने (काटना) सक०, सेट, पर० ।

लट्—	वृश्चति	वृश्चतः	वृश्चन्ति	प्र०
	वृश्चसि	वृश्चथः	वृश्चथ	म०
	वृश्चामि	वृश्चावः	वृश्चामः	उ०
लिट्—	वव्रश्च	वव्रश्चतुः	वव्रश्चुः	प्र०
	वव्रश्चिथ-वव्रष्ठ	वव्रश्चथुः	वव्रश्च	म०

	वव्रश्च	वव्रश्चिव	वव्रश्चिम	उ०
लुट्—	व्रश्चिता	व्रश्चितारौ	व्रश्चितार:	प्र०
	व्रश्चितासि	व्रश्चितास्थ	व्रश्चितास्थ	म०
	व्रश्चितास्मि	व्रश्चितास्व	व्रश्चितास्म:	उ०
पक्षे—	व्रष्टा	व्रष्टारौ	व्रष्टार:	प्र०
	व्रष्टासि	व्रष्टास्थ	व्रष्टास्थ	म०
	व्रष्टास्मि	व्रष्टास्व	व्रष्टास्म:	उ०
लृट्—	व्रश्चिष्यति	व्रश्चिष्यत	व्रश्चिष्यन्ति	प्र०
	व्रश्चिष्यसि	व्रश्चिष्यथ	व्रश्चिष्यथ	म०
	व्रश्चिष्यामि	व्रश्चिष्याव:	व्रश्चिष्याम:	उ०
पक्षे—	व्रक्ष्यति	व्रक्ष्यत	व्रक्ष्यन्ति	प्र०
	व्रक्ष्यसि	व्रक्ष्यथ:	व्रक्ष्यथ	म०
	व्रक्ष्यामि	व्रक्ष्याव	व्रक्ष्याम	उ०
लोट्—	वृश्चतु-तात्	वृश्चताम्	वृश्चन्तु	प्र०
	वृश्च तात्	वृश्चतम्	वृश्चत	म०
	वृश्चानि	वृश्चाव	वृश्चाम	उ०
लङ्—	अवृश्चत्	अवृश्चताम्	अवृश्चन्	प्र०

	अवृश्च	अवृश्चतम्	अवृश्चत	म०
	अवृश्चम्	अवृश्चाव	अवृश्चाम	उ०
वि.लि.–	वृश्चेत्	वृश्चेताम्	वृश्चेयुः	प्र०
	वृश्चे	वृश्चेतम्	वृश्चेत	म०
	वृश्चेयम्	वृश्चेव	वृश्चेम	उ०
आ.लि –	वृश्च्यात्	वृश्च्यास्ताम्	वृश्च्यासु	प्र०
	वृश्च्याः	वृश्च्यास्तम्	वृश्च्यास्त	म०
	वृश्च्यासम्	वृश्च्यास्व	वृश्च्यास्म	उ०
लुङ्—	अव्रश्चीत्	अव्रश्चिष्टाम्	अव्रश्चिषुः	प्र०
	अव्रश्ची	अव्रश्चिष्टम्	अव्रश्चिष्ट	म०
	अव्रश्चिषम्	अव्रश्चिष्व	अव्रश्चिष्म	उ०
पक्षे—	अव्राक्षीत्	अव्राष्टाम्	अव्राक्षु	प्र०
	अव्राक्षी.	अव्राष्टम्	अव्राष्ट	म०
	अव्राक्षम्	अव्राक्ष्व	अव्राक्ष्म	उ०
लृङ्—	अव्रश्चिष्यत्	अव्रश्चिष्यताम्	अव्रश्चिष्यन्	प्र०
	अव्रश्चिष्य	अव्रश्चिष्यतम्	अव्रश्चिष्यत	म०
	अव्रश्चिष्यम्	अव्रश्चिष्याव	अव्रश्चिष्याम	उ०

पक्षे—अव्रक्ष्यत्	अव्रक्ष्यताम्	अव्रक्ष्यन्	प्र०
अव्रक्ष्य.	अव्रक्ष्यतम्	अव्रक्ष्यत	म०
अव्रक्ष्यम्	अव्रक्ष्याव	अव्रक्ष्याम	उ०

(१३०) व्यच व्याजीकरणे (कपट करना) अ०, सेट, प० ।

लट्—विचति	विचतः	विचन्ति	प्र०
विचसि	विचथः	विचथ	म०
विचामि	विचावः	विचामः	उ०
लिट्—विव्याच	विविचतु.	विविचुः	प्र०
विव्यचिथ	विविचथु	विविच	म०
विव्याच विव्यच	विविचिव	विविचिम	उ०
लुट्—व्यचिता	व्यचितारौ	व्यचितार·	प्र०
व्यचितासि	व्यचितास्थ·	व्यचितास्थ	म०
व्यचितास्मि	व्यचितास्व	स्वचितास्म.	उ०
लृट्—व्यचिष्यति	व्यचिष्यत.	व्यचिष्यन्ति	प्र०
व्यचिष्यसि	व्यचिष्यथ	व्यचिष्यथ	म०
व्यचिष्यामि	व्यचिष्याव.	व्यचिष्याम	उ०
लोट्—विचतु तात्	विचताम्	विचन्तु	प्र०

	विचतात्	विचतम्	विचत	म०
	विचानि	विचाव	विचाम	उ०
लङ्—	अविचत्	अविचताम्	अविचन्	प्र०
	अविच.	अविचतम्	अविचत	म०
	अविचम्	अविचाव	अविचाम	उ०
वि. लि.	विचेत्	विचेताम्	विचेयु	प्र०
	विचे	विचेतम्	विचेत	म०
	विचेयम्	विचेव	विचेम	उ०
आ. लि.	विच्यात्	विच्यास्ताम्	विच्यासु	प्र०
	विच्या	विच्यास्तम्	विच्यास्त	म०
	विच्यासम्	विच्यास्व	विच्यास्म	उ०
लुङ्—	अव्याचीत्	अव्याचिष्टाम्	अव्याचिषु	प्र०
	अव्याची	अव्याचिष्टम्	अव्याचिष्ट	म०
	अव्याचिषम्	अव्याचिष्व	अव्याचिष्म	उ०
पक्षे—	अव्यचीत्	अव्यचिष्टाम्	अव्यचिषु	प्र०
	अव्यची	अव्यचिष्टम्	अव्यचिष्ट	म०
	अव्यचिषम्	अव्यचिष्व	अव्यचिष्म	उ०

लृङ्—अभ्यचिष्यत्	अभ्यचिष्यताम्	अभ्यचिष्यन्	प्र०
अभ्यचिष्य	अभ्यचिष्यतम्	अभ्यचिष्यत	म०
अभ्यचिष्यम्	अभ्यचिष्याव	अभ्यचिष्याम	उ०

(१३१)उछि (उञ्छ) उञ्छे (चुनना) सक०, सेट, पर० ।

लट्—उञ्छति	उञ्छतः	उञ्छन्ति	प्र०
उञ्छसि	उञ्छथः	उञ्छथ	म०
उञ्छामि	उञ्छावः	उञ्छामः	उ०
लिट्—उञ्छाञ्चकार	उञ्छाञ्चक्रतुः	उञ्छाञ्चक्रुः	प्र०
उञ्छाञ्चकर्थ	उञ्छाञ्चक्रथुः	उञ्छाञ्चक्र	म०
उञ्छाञ्चकार कर	उञ्छाञ्चकृव	उञ्छाञ्चकृम	उ०
लुट्—उञ्छिता	उञ्छितारौ	उञ्छितारः	प्र०
उञ्छितासि	उञ्छितास्थः	उञ्छितास्थ	म०
उञ्छितास्मि	उञ्छितास्वः	उञ्छितास्मः	उ०
लृट्—उञ्छिष्यति	उञ्छिष्यतः	उञ्छिष्यन्ति	प्र०
उञ्छिष्यसि	उञ्छिष्यथः	उञ्छिष्यथ	म०
उञ्छिष्यामि	उञ्छिष्यावः	उञ्छिष्यामः	उ०
लोट्—उञ्छतु तात्	उञ्छताम्	उञ्छन्तु	प्र०

	उञ्छ-सात्	उञ्छतम्	उञ्छत	म०
	उञ्छानि	उञ्छाव	उञ्छाम	उ०
लङ्—	औञ्छत्	औञ्छताम्	औञ्छन्	प्र०
	औञ्छः	औञ्छतम्	औञ्छत	म०
	औञ्छम्	औञ्छाव	औञ्छाम	उ०
वि लि.—	उञ्छेत्	उञ्छेताम्	उञ्छेयुः	प्र०
	उञ्छेः	उञ्छेतम्	उञ्छेत	म०
	उञ्छेयम्	उञ्छेव	उञ्छेम	उ०
आ. लि.—	उञ्छयात्	उञ्छयास्ताम्	उञ्छयासु·	प्र०
	उञ्छया	उञ्छयास्तम्	उञ्छयास्त	म०
	उञ्छयासम्	उञ्छयास्व	उञ्छयास्म	उ०
लुङ्—	औञ्छीत्	औञ्छिष्टाम्	औञ्छिषु	प्र०
	औञ्छी	औञ्छिष्टम्	औञ्छिष्ट	म०
	औञ्छिषम्	औञ्छिष्व	औञ्छिष्म	उ०
लृङ्—	औञ्छिष्यत्	औञ्छिष्यताम्	औञ्छिष्यन्	प्र०
	औञ्छिष्य	औञ्छिष्यतम्	औञ्छिष्यत	म०
	औञ्छिष्यम्	औञ्छिष्याव	औञ्छिष्याम	उ०

(१३२) ऋच्छ गतीन्द्रियप्रलयमूर्तिभावेषु (जाना, विरक्त होना)

लट्—	ऋच्छति	ऋच्छत	ऋच्छन्ति	प्र०
	ऋच्छसि	ऋच्छथ	ऋच्छथ	म०
	ऋच्छामि	ऋच्छाव	ऋच्छाम	उ०
लिट्—	आनर्च्छ	आनर्च्छतु:	आनर्च्छु	प्र०
	आनर्च्छिथ	आनर्च्छथु	आनर्च्छ	म०
	आनर्च्छ	आनर्च्छिव	आनर्च्छिम	उ०
लुट्—	ऋच्छिता	ऋच्छितारौ	ऋच्छितार	प्र०
	ऋच्छितासि	ऋच्छितास्थ	ऋच्छितास्थ	म०
	ऋच्छितास्मि	ऋच्छितास्व	ऋच्छितास्म	उ०
लृट्—	ऋच्छिष्यति	ऋच्छिष्यत	ऋच्छिष्यन्ति	प्र०
	ऋच्छिष्यसि	ऋच्छिष्यथ	ऋच्छिष्यथ	म०
	ऋच्छिष्यामि	ऋच्छिष्याव	ऋच्छिष्याम	उ०
लोट्—	ऋच्छतु तात्	ऋच्छताम्	ऋच्छन्तु	प्र०
	ऋच्छ तात्	ऋच्छतम्	ऋच्छत	म०
	ऋच्छानि	ऋच्छाव	ऋच्छाम	उ०
लङ्—	आर्च्छत्	आर्च्छताम्	आर्च्छन्	प्र०

	आर्च्छः	आर्च्छतम्	आर्च्छत	म०
	आर्च्छम्	आर्च्छाव	आर्च्छाम	उ०
वि. लि.-	ऋच्छेत्	ऋच्छेताम्	ऋच्छेयुः	प्र०
	ऋच्छेः	ऋच्छेतम्	ऋच्छेत	म०
	ऋच्छेयम्	ऋच्छेव	ऋच्छेम	उ०
आ. लि.-	ऋच्छ्यात्	ऋच्छ्यास्ताम्	ऋच्छ्यासुः	प्र०
	ऋच्छ्याः	ऋच्छ्यास्तम्	ऋच्छ्यास्त	म०
	ऋच्छ्यासम्	ऋच्छ्यास्व	ऋच्छ्यास्म	उ०
लुङ्—	आर्च्छीत्	आर्च्छिष्टाम्	आर्च्छिषुः	प्र०
	आर्च्छीः	आर्च्छिष्टम्	आर्च्छिष्ट	म०
	आर्च्छिषम्	आर्च्छिष्व	आर्च्छिष्म	उ०
लृङ्—	आर्च्छिष्यत्	आर्च्छिष्यताम्	आर्च्छिष्यन्	प्र०
	आर्च्छिष्यः	आर्च्छिष्यतम्	आर्च्छिष्यत	म०
	आर्च्छिष्यम्	आर्च्छिष्याव	आर्च्छिष्याम	उ०

(१३३) उज्झ उत्सर्गे (छोड़ना) सक०, सेट्, पर० ।

लट्—	उज्झति	उज्झतः	उज्झन्ति	प्र०
	उज्झसि	उज्झथः	उज्झथ	म०

	उज्झामि	उज्झाव.	उज्झाम	उ०
लिट्—	उज्झाञ्चकार	उज्झाञ्चकतुः	उज्झाञ्चक्रुः	प्र०
	उज्झाञ्चकर्थ	उज्झाञ्चक्रथुः	उज्झाञ्चक्र	म०
	उज्झाञ्चकार	उज्झाञ्चकृव	उज्झाञ्चकृम	उ०
लुट्—	उज्झिता	उज्झितारौ	उज्झितार	प्र०
	उज्झितासि	उज्झितास्थ	उज्झितास्थ	म०
	उज्झितास्मि	उज्झितास्वः	उज्झितास्मः	उ०
लृट्—	उज्झिष्यति	उज्झिष्यत	उज्झिष्यन्ति	प्र०
	उज्झिष्यासि	उज्झिष्यथ	उज्झिष्यथ	म०
	उज्झिष्यामि	उज्झिष्यावः	उज्झिष्यामः	उ०
लोट्—	उज्झतु-तात्	उज्झताम्	उज्झन्तु	प्र०
	उज्झ-तात्	उज्झतम्	उज्झत	म०
	उज्झानि	ऊज्झाव	उज्झाम	उ०
लङ्—	औज्झत्	औज्झताम्	औज्झन्	प्र०
	औज्झः	औज्झतम्	औज्झत	म०
	औज्झम्	औज्झाव	उज्झाव	उ०
वि. लि.-	उज्झेत्	उज्झेताम	उज्झेयुः	प्र०

	उज्झे	उज्झेतम्	उज्झेत	म०
	उज्झेयम्	उज्झेव	उज्झेम	उ०
आ. वि.	उज्झ्यात्	उज्झ्यास्ताम्	उज्झ्यासुः	प्र०
	उज्झ्याः	उज्झ्यास्तम्	उज्झ्यास्त	म०
	उज्झ्यासम्	उज्झ्यास्व	उज्झ्यास्म	उ०
लुङ्—	औज्झीत्	औज्झिष्टाम्	औज्झिषुः	प्र०
	औज्झीः	औज्झिष्टम्	औज्झिष्ट	म०
	औज्झिषम्	औज्झिष्व	औज्झिष्म	उ०
लृङ्—	औज्झिष्यत्	औज्झिष्यताम्	औज्झिष्यन्	प्र०
	औज्झिष्यः	औज्झिष्यतम्	औज्झिष्यत	म०
	औज्झिष्यम्	औज्झिष्याव	औज्झिष्याम	उ०

(१३४) लुभ विमोहने (लालच करना) सक०, सेट्, पर० ।

लट्—	लुभति	लुभतः	लुभन्ति	प्र०
	लुभसि	लुभथः	लुभथ	म०
	लुभामि	लुभावः	लुभामः	उ०
लिट्—	लुलोभ	लुलुभतुः	लुलुभुः	प्र०
	लुलोभिथ	लुलुभथुः	लुलुभ	म०

	लुलोभ	लुलुभिव	लुलुभिम	उ०
लुट्—	लोभिता	लोभितारौ	लोभितारः	प्र०
	लोभितासि	लोभितास्थ	लोभितास्थ	म०
	लोभितास्मि	लोभिस्तास्वः	लोभितास्मः	उ०
पक्षे—	लोब्धा	लोब्धारौ	लोब्धार.	प्र०
	लोब्धासि	लोब्धास्थः	लोब्धास्थ	म०
	लोब्धास्मि	लोब्धास्वः	लोब्धास्मः	उ०
लृट्—	लोभिष्यति	लोभिष्यतः	लोभिष्यन्ति	प्र०
	लोभिष्यसि	लोभिष्यथ.	लोभिष्यथ	म०
	लोभिष्यामि	लोभिष्यावः	लोभिष्यामः	उ०
लोट्—	लुभतु-तात्	लुभताम्	लुभन्तु	प्र०
	लुभ तात्	लुभतम्	लुभत	म०
	लुभानि	लुभाव	लुभाम	उ०
लङ्—	अलुभत्	अलुभताम्	अलुभन्	प्र०
	अलुभ.	अलुभतम्	अलुभत	म०
	अलुभम्	अलुभाव	अलुभाम	उ०
वि.लि.	लुभेत्	लुभेताम्	लुभेयुः	प्र०

	लुभेः	लुभेतम्	लुभेत	म०
	लुभेयम्	लुभेव	लुभेम	उ०
आ लि.	लुभ्यात्	लुभ्यास्ताम्	लुभ्यासुः	प्र०
	लुभ्याः	लुभ्यास्तम्	लुभ्यास्त	म०
	लुभ्यासम्	लुभ्यास्व	लुभ्यास्म	उ०
लुङ्—	अलोभीत्	अलोभिष्टाम्	अलोभिषुः	प्र०
	अलोभीः	अलोभिष्टम्	अलोभिष्ट	म०
	अलोभिषम्	अलोभिष्व	अलोभिष्म	उ०
लृङ्—	अलोभिष्यत्	अलोभिष्यताम्	अलोभिष्यन्	प्र०
	अलोभिष्यः	अलोभिष्यतम्	अलोभिष्यत	म०
	अलोभिष्यम्	अलोभिष्याव	अलोभिष्याम	उ०

(१३६) तृप तृप्तौ (तृप्त व राजी होना) अक, सेट्, पर० ।

लट्—	तृपति	तृपतः	तृपन्ति	प्र०
	तृपसि	तृपथः	तृपथ	म०
	तृपामि	तृपावः	तृपामः	उ०
लिट्—	ततर्प	ततृपतुः	ततृपुः	प्र०
	ततर्पिथ	ततृपथुः	ततृप	म०

	ततर्प	ततृपिव	ततृपिम	उ०
लुट्—	तर्पिता	तर्पितारौ	तर्पितारः	प्र०
	तर्पितासि	तर्पितास्थः	तर्पितास्थ	म०
	तर्पितास्मि	तर्पितास्वः	तर्पितास्मः	उ०
लृट्—	तर्पिष्यति	तर्पिष्यतः	तर्पिष्यन्ति	प्र०
	तर्पिष्यसि	तर्पिष्यथः	तर्पिष्यथ	म०
	तर्पिष्यामि	तर्पिष्यावः	तर्पिष्यामः	उ०
लोट्—	तृपतु-तात्	तृपताम्	तृपन्तु	प्र०
	तृप-तात्	तृपतम्	तृपत	म०
	तृपाणि	तृपाव	तृपाम	उ०
लङ्—	अतृपत्	अतृपताम्	अतृपन्	प्र०
	अतृपः	अतृपतम्	अतृपत	म०
	अतृपम्	अतृपाव	अतृपाम	उ०
वि.लि.—	तृपेत्	तृपेताम्	तृपेयुः	प्र०
	तृपेः	तृपेतम्	तृपेत	म०
	तृपेयम्	तृपेव	तृपेम	उ०
आ.लि—	तृप्यात्	तृप्यास्ताम्	तृप्यासुः	प्र०

तृप्याः	तृप्यास्तम्	तृप्यास्त	म०
तृप्यासम्	तृप्यास्व	तृप्यास्म	उ०
लुङ्—अतर्पीत्	अतर्पिष्टाम्	अतर्पिषु	प्र०
अतर्पी	अतर्पिष्टम्	अतर्पिष्ट	म०
अतर्पिषम्	अतर्पिष्व	अतर्पिष्म	उ०
लृङ्—अतर्पिष्यत्	अतर्पिष्यताम्	अतर्पिष्यन्	प्र०
अतर्पिष्य	अतर्पिष्यतम्	अतर्पिष्यत	म०
अतर्पिष्यम्	अतर्पिष्याव	अतर्पिष्याम्	उ०

(१३६) तृम्फ तृप्तौ (तृप्त होना)

लटि—तृम्फति । लिटि-ततृम्फ । लुटि-तृम्फिता । लृटि-तृम्फिष्यति । लोटि-तृम्फतु-तृम्फतात् । लङि—अतृम्फत् । वि.लि.-तृम्फेत् । आ.लि.-तृफ्यात् । लुङि-अतृम्फीत् । लृङि-अतृम्फिष्यत्

(१३७) मृड सुखने (सुखी होना) अ०, सेट्, पर० ।

लट्—मृडति	मृडत	मृडन्ति	प्र०
मृडसि	मृडथः	मृडथ	म०
मृडामि	मृडावः	मृडामः	उ०

लिट्—ममर्ड	ममृडतु	ममृडुः	प्र०
ममर्डिथ	ममृडथु	ममृड	म०
ममर्ड	ममृडिव	ममृडिम	उ०
लुट्—मर्डिता	मर्डितारौ	मर्डितारः	प्र०
मर्डितासि	मर्डितास्थः	मर्डितास्थ	म०
मर्डितास्मि	मर्डितास्वः	मर्डितास्मः	उ०
लृट्—मर्डिष्यति	मर्डिष्यतः	मर्डिष्यन्ति	प्र०
मर्डिष्यसि	मर्डिष्यथ	मर्डिष्यथ	म०
मर्डिष्यामि	मर्डिष्याव	मर्डिष्यामः	उ०
लोट्—मृडतु तात्	मृडताम्	मृडन्तु	प्र०
मृड-तात्	मृडतम्	मृडत	म०
मृडानि	मृडाव	मृडाम	उ०
लङ्—अमृडत्	अमृडताम्	अमृडन्	प्र०
अमृडः	अमृडतम्	अमृडत	म०
अमृडम्	अमृडाव	अमृडाम	उ०
वि.लि.-मृडेताम्	मृडेताम्	मृडेयुः	प्र०
मृडेः	मृडेतम्	मृडेत	म०

मृडेयम्	मृडेव	मृडेम	उ०
आ.लि.-मृडयात्	मृडयास्ताम्	मृडयासुः	प्र०
मृडयाः	मृडयास्तम्	मृडयास्त	म
मृडयासम्	मृडयास्व	मृडयास्म	उ०
लुङ्—अमर्डीत्	अमर्डिष्टाम्	अमर्डिषुः	प्र०
अमर्डीः	अमर्डिष्टम्	अमर्डिष्ट	म०
अमर्डिषम्	अमर्डिष्व	अमर्डिष्म	उ०
लृङ्—अमर्डिष्यत्	अमर्डिष्यताम्	अमर्डिष्यन्	प्र०
अमर्डिष्यः	अमर्डिष्यतम्	अमर्डिष्यत	म०
अमर्डिष्यम्	अमर्डिष्याव	अमर्डिष्याम	उ०

एवं 'पृड' धातोरपि बोध्यम् ।

(१३८)शुन गतौ (चलना)सक०, सेट, पर० ।

लट्—शुनति	शुनतः	शुनन्ति	प्र०
शुनसि	शुनथः	शुनथ	म०
शुनामि	शुनावः	शुनामः	उ०
लिट्—शुशोन	शुशुनतुः	शुशुनुः	प्र०
शुशोनिथ	शुशुनथुः	शुशुन	म०

	शुशोन	शुशुनिव	शुशुनिम	उ०
लुट्—	शोनिता	शोनितारौ	शोनितारः	प्र०
	शोनितासि	शोनितास्थः	शोनितास्थ	म०
	शोनितास्मि	शोनितास्वः	शोनितास्मः	उ०
लृट्—	शोनिष्यति	शोनिष्यतः	शोनिष्यन्ति	प्र०
	शोनिष्यसि	शोनिष्यथः	शोनिष्यथ	म०
	शोनिष्यामि	शोनिष्यावः	शोनिष्यामः	उ०
लोट्—	शुनतु-तात्	शुनताम्	शुनन्तु	प्र०
	शुन तात्	शुनतम्	शुनत	म०
	शुनानि	शुनाव	शुनाम	उ०
लङ्—	अशुनत्	अशुनताम्	अशुनन्	प्र०
	अशुन	अशुनतम्	अशुनत	म०
	अशुनम्	अशुनाव	अशुनाम	उ०
वि.धि.—	शुनेत्	शुनेताम्	शुनेयुः	प्र०
	शुनेः	शुनेतम्	शुनेत	म०
	शुनेयम्	शुनेव	शुनेम	उ०
आ.लि.—	शुन्यात्	शुन्यास्ताम्	शुन्यासुः	प्र०

	शुन्याः	शुन्यास्तम्	शुन्यास्त	म०
	शुन्यासम्	शुन्यास्व	शुन्यास्म	उ०
लुङ्—	अशोनीत्	अशोनिष्टाम्	अशोनिषुः	प्र०
	अशोनीः	अशोनिष्टम्	अशोनिष्ट	म०
	अशोनिषम्	अशोनिष्व	अशोनिष्म	उ०
लृङ्—	अशोनिष्यत्	अशोनिष्यताम्	अशोनिष्यन्	प्र०
	अशोनिष्य	अशोनिष्यतम्	अशोनिष्यत	म०
	अशोनिष्यम्	अशोनिष्याव	अशोनिष्याम	उ०

(१३९) इष इच्छायाम् (चाहना) सक०, सेट्, पर० ।

लट्—	इच्छति	इच्छतः	इच्छन्ति	प्र०
	इच्छसि	इच्छथः	इच्छथ	म०
	इच्छामि	इच्छावः	इच्छामः	उ०
लिट्—	इयेष	ईषतुः	ईषुः	प्र०
	इयेषिथ	ईषथुः	ईष	म०
	इयेष	ईषिव	ईषिम	उ०
लुट्—	एषिता	एषितारौ	एषितारः	प्र०
	एषितासि	एषितास्थः	एषितास्थ	म०

	एषितास्मि	एषितास्वः	एषितास्मः	उ०
पक्षे—	एष्टा	एष्टारौ	एष्टारः	प्र०
	एष्टासि	एष्टास्थः	एष्टास्थ	म०
	एष्टास्मि	एष्टास्वः	एष्टास्मः	उ०
लृट्—	एषिष्यति	एषिष्यतः	एषिष्यन्ति	प्र०
	एषिष्यसि	एषिष्यथः	एषिष्यथ	म०
	एषिष्यामि	एषिष्यावः	एषिष्यामः	उ०
लोट्—	इच्छतु तात्	इच्छताम्	इच्छन्तु	प्र०
	इच्छ तात्	इच्छतम्	इच्छत	म०
	इच्छानि	इच्छाव	इच्छाम	उ०
लङ्—	ऐच्छत्	ऐच्छताम्	ऐच्छन्	प्र०
	ऐच्छः	ऐच्छतम्	ऐच्छत	म०
	ऐच्छम्	ऐच्छाव	ऐच्छाम	उ०
वि.लि.-	इच्छेत्	इच्छेताम्	इच्छेयुः	प्र०
	इच्छेः	इच्छेतम्	इच्छेत	म०
	इच्छेयम्	इच्छेव	इच्छेम	उ०
आ.शि.-	इष्यात्	इष्यास्ताम्	इष्यासुः	प्र०

	इष्या	इष्यास्तम्	इष्यास्त	म०
	इष्यासम्	इष्यास्व	इष्यास्म	उ०
लुङ्—	ऐषीत्	ऐषिष्टाम्	ऐषिषु	प्र०
	ऐषी	ऐषिष्टम्	ऐषिष्ट	म०
	ऐषिषम्	ऐषिष्व	ऐषिष्म	उ०
लृङ्—	ऐषिष्यत्	ऐषिष्यताम्	ऐषिष्यन्	प्र०
	ऐषिष्य	ऐषिष्यतम्	ऐषिष्यत	म०
	ऐषिष्यम्	ऐषिष्याव	ऐषिष्याम	उ०

(१४०) कुट कौटिल्ये (कुटिलता करना)

लट्—	कुटति	कुटत	कुटन्ति	प्र०
	कुटसि	कुटथ	कुटथ	म०
	कुटामि	कुटाव	कुटाम:	उ०
लिट्—	चुकोट	चुकुटतु	चुकुटु	प्र०
	चुकुटिथ	चुकुटथु	चुकुट	म०
	चुकोट-चुकुट	चुकुटिव	चुकुटिम	उ०
लुट्—	कुटिता	कुटितारौ	कुटितार:	प्र०
	कुटितासि	कुटितास्थः	कुटितास्थ	म०

कुटिताश्मि	कुटितास्व	कुटतास्म	उ०
लृट्—कुटिष्यति	कुटिष्यतः	कुटिष्यन्ति	प्र०
कुटिष्यसि	कुटिष्यथः	कुटिष्यथ	म०
कुटिष्यामि	कुटिष्यावः	कुटिष्यामः	उ०
लोट्—कुटतु-तात्	कुटताम्	कुटन्तु	प्र०
कुट तात्	कुटतम्	कुटत	म०
कुटानि	कुटाव	कुटाम	उ०
लङ्—अकुटत्	अकुटताम्	अकुटन्	प्र०
अकुटः	अकुटतम्	अकुटत	म०
अकुटम्	अकुटाव	अकुटाम	उ०
वि.लि.-कुटेत्	कुटेताम्	कुटेयु	प्र०
कुटेः	कुटेतम्	कुटेत	म०
कुटेयम्	कुटेव	कुटेम	उ०
आ.लि.-कुटयात्	कुटयास्ताम्	कुटयासु	प्र०
कुटया	कुटयास्तम्	कुटयास्त	म०
कुटयासम्	कुटयास्व	कुटयास्म	उ०
लुङ—अकुटीत्	अकुटिष्टाम्	अकुटिषु	प्र०

	अकुटीः	अकुटिष्टम्	अकुटिष्ट	म०
	अकुटिषम्	अकुटिष्व	अकुटिष्म	उ०
लृङ्—	अकुटिष्यत्	अकुटिष्यताम्	अकुटिष्यन्	प्र०
	अकुटिष्यः	अकुटिष्यतम्	अकुटिष्यत्	म०
	अकुटिष्यम्	अकुटिष्याव	अकुटिष्याम	उ०

एवं-धुट संश्लेषणे। स्फुट विकसने। स्फुर स्फुल सञ्चलने एतेषां रूपाणि प्रायेण कुट धातुवद् बोध्यानि।

(१४१) णू (नू) स्तवने (स्तुति करना) सक०, सेट्, पर०।

लट्—	नुवति	नुवतः	नुवन्ति	प्र०
	नुवसि	नुवथः	नुवथ	म०
	नुवामि	नुवावः	नुवामः	उ०
लिट्—	नुनाव	नुनुवतुः	नुनुवुः	प्र०
	नुनुविथ	नुनुवथुः	नुनुव	म०
	नुनाव नुनव	नुनुविव	नुनुविम	उ०
लुट्—	नुविता	नुवितारौ	नुवितारः	प्र०
	नुवितासि	नुवितास्थः	नुवितास्थ	म०
	नुवितास्मि	नुवितास्वः	नुवितास्मः	उ०

लृट्—	नुविष्यति	नुविष्यत.	नुविष्यन्ति	प्र०
	नुविष्यसि	नुविष्यथः	नुविष्यथ	म०
	नुविष्यामि	नुविष्याव.	नुविष्याम	उ०
लोट्—	नुवतु-तात्	नुवताम्	नुवन्तु	प्र०
	नुव तात्	नुवतम्	नुवत	म०
	नुवानि	नुवाव	नुवाम	उ०
लङ्—	अनुवत्	अनुवताम्	अनुवन्	प्र०
	अनुव·	अनुवतम्	अनुवत	म०
	अनुवम्	अनुवाव	अनुवाम	उ०
वि. लि.–	नुवेत्	नुवेताम्	नुवेयु	प्र०
	नुवे	नुवेतम्	नुवेत	म०
	नुवेयम्	नुवेव	नुवेम	उ०
आ. लि.–	नूयात्	नूयास्ताम्	नूयासु	प्र०
	नूया.	नूयास्तम्	नूयास्त	म०
	नूयासम्	नूयास्व	नूयास्म	उ०
लुङ्—	अनुवीत्	अनुविष्टाम्	अनुविषुः	प्र०
	अनुवीः	अनुविष्टम्	अनुविष्ट	म०

	अनुविषम्	अनुविष्व	अनुविष्म	उ०
लृङ्—	अनुविष्यत्	अनुविष्यताम्	अनुविष्यन्	प्र०
	अनुविष्य	अनुविष्यतम्	अनुविष्यत	म०
	अनुविष्यम्	अनुविष्याव	अनुविष्याम	उ०

(१४२) टुमस्जो (मस्ज) शुद्धौ (नहाना मांजना)
सकर्मकाकर्मको अनि० पर० ।

लट्—	मज्जति	मज्जतः	मज्जतः	प्र०
	मज्जसि	मज्जथ	मज्जथ	म०
	मज्जामि	मज्जाव.	मज्जाम	उ०
लिट्—	ममज्ज	ममज्जतु	ममज्जु	प्र०
	ममज्जिथ ङ्क्थ	ममज्जथुः	ममज्ज	म०
	ममज्ज	ममज्जिव	ममज्जिम	उ०
लुट्—	मङ्क्ता	मङ्क्तारौ	मङ्क्तार.	प्र०
	मङ्क्तासि	मङ्क्तस्थः	मङ्क्तास्थ	म०
	मङ्क्तास्मि	मङ्क्तास्व	मङ्क्तास्मः	उ०
लृट्—	मङ्क्ष्यति	मङ्क्ष्यत	मङ्क्ष्यन्ति	प्र०
	मङ्क्ष्यसि	मङ्क्ष्यथ.	मङ्क्ष्यथ	म०

	मङ्क्ष्यामि	मङ्क्ष्याव.	मक्ष्याम	उ०
लोट्—	मज्जतु तात्	मज्जताम्	मज्जन्तु	प्र०
	मज्ज-तात्	मज्जतम्	मज्जत	म०
	मज्जानि	मज्जाव	मज्जाम	उ०
लङ्—	अमज्जत्	अमज्जताम्	अमज्जन्	प्र०
	अमज्ज.	अमज्जतम्	अमज्जत	म०
	अमज्जम्	अमज्जाव	अमज्जाम	उ०
वि.लि -	मज्जेत्	मज्जेताम्	मज्जेयुः	प्र०
	मज्जेः	मज्जेतम्	मज्जेत	म०
	मज्जेयम्	मज्जेव	मज्जेम	उ०
आ.लि -	मज्ज्यात्	मज्ज्यास्ताम्	मज्ज्यासु	प्र०
	मज्ज्याः	मज्ज्यास्तम्	मज्यास्त	म०
	मज्ज्यासम्	मज्ज्यास्व	मज्ज्यास्म	उ०
लुङ्—	अमाङ्क्षीत्	अमाङ्क्ताम्	अमाङ्क्षु	प्र०
	अमाङ्क्षी	अमाङ्क्तम्	अमाङ्क्त	म०
	अमाङ्क्षम्	अमाङ्क्ष्व	अमाङ्क्ष्म	उ०
लृङ्—	अमङ्क्ष्यत्	अमङ्क्ष्यताम्	अमङ्क्ष्यन्	प्र०

अभक्ष्यत	अभक्ष्यतम्	अभक्ष्यत	म०
अभक्ष्यम्	अभक्ष्याव	अभक्ष्याम	उ०

(१४३) रुजो(रुज)भङ्गे तोड़ना, पीडित होना सकर्मकाकर्मकौ।

लट्—रुजति	रुजतः	रुजन्ति	प्र०
रुजसि	रुजथः	रुजथ	म०
रुजामि	रुजावः	रुजामः	उ०
लिट्—रुरोज	रुरुजतुः	रुरुजुः	प्र०
रुरोजिथ	रुरुजथुः	रुरुज	म०
रुरोज	रुरुजिव	रुरुजिम	उ०
लुट्—रोक्ता	रोक्तारौ	रोक्तारः	प्र०
रोक्तासि	रोक्तास्थः	रोक्तास्थ	म०
रोक्तास्मि	रोक्तास्वः	रोक्तास्मः	उ०
लृट्—रोक्ष्यति	रोक्ष्यतः	रोक्ष्यन्ति	प्र०
रोक्ष्यसि	रोक्ष्यथः	रोक्ष्यथ	म०
रोक्ष्यामि	रोक्ष्यावः	रोक्ष्यामः	उ०
लोट्—रुजतु तात्	रुजताम्	रुजन्तु	प्र०
रुज-तात्	रुजतम्	रुजत	म०

रुजानि	रुजाव	रुजाम	उ०
लङ्—अरुजत्	अरुजताम्	अरुजन्	प्र०
अरुजः	अरुजतम्	अरुजत	म०
अरुजम्	अरुजाव	अरुजाम	उ०
वि लि.-रुजेत्	रुजेताम्	रुजेयु	प्र०
रुजे	रुजेतम्	रुजेत	म०
रुजेयम्	रुजेव	रुजेम	उ०
आ.लि. रुज्यात्	रुज्यास्ताम्	रुज्यासु.	प्र०
रुज्या.	रुज्यास्तम्	रुज्यास्त	म०
रुज्यासम्	रुज्यास्व	रुज्यास्म	उ०
लुङ्—अरौक्षीत्	अरौक्ताम्	अरौक्षु·	प्र०
अरौक्षीः	अरौक्तम्	अरौक्त	म०
अरौक्षम्	अरौक्ष्व	अरौक्ष्म	उ०
लृङ्—अरोक्ष्यत्	अरोक्ष्यताम्	अरोक्ष्यन्	प्र०
अरोक्ष्य.	अरोक्ष्यतम्	अरोक्ष्यत	म०
अरोक्ष्यम्	अरोक्ष्याव	अरोक्ष्याम	उ०

(१४४) एवं भुजो (भुज्) कौटिल्ये रुजवत् ।

(१४५) विश प्रवेशने (घुसना) सक०, अनि०, पर० ।

लट्—	विशति	विशतः	विशन्ति	प्र०
	विशसि	विशथः	विशथ	म०
	विशामि	विशावः	विशामः	उ०
लिट्—	विवेश	विविशतुः	विविशुः	प्र०
	विवेशिथ	विविशथुः	विविश	म०
	विवेश	विविशिव	विविशिम	उ०
लुट्—	वेष्टा	वेष्टारौ	वेष्टारः	प्र०
	वेष्टासि	वेष्टास्थः	वेष्टास्थ	म०
	वेष्टास्मि	वेष्टास्वः	वेष्टास्मः	उ०
लृट्—	वेक्ष्यति	वेक्ष्यतः	वेक्ष्यन्ति	प्र०
	वेक्ष्यसि	वेक्ष्यथः	वेक्ष्यथ	म०
	वेक्ष्यामि	वेक्ष्यावः	वेक्ष्यामः	उ०
लोट्—	विशतु तात्	विशताम्	विशन्तु	प्र०
	विश-तात्	विशतम्	विशत	म०
	विशानि	विशाव	विशाम	उ०

लङ्—अविशत्	अविशताम्	अविशन्	प्र०
अविश	अविशतम्	अविशत	म०
अविशम्	अविशाव	अविशाम	उ०
वि. लि - विशेत्	विशेताम्	विशेयु.	प्र०
विशे	विशेतम्	विशेत	म०
विशेयम्	विशेव	विशेम	उ०
आ. लि.–विश्यात्	विश्यास्ताम्	विश्यासु	प्र०
विश्या	विश्यास्तम्	विश्यास्त	म०
विश्यासम्	विश्यास्व	विश्यास्म	उ०
लुङ्—अविक्षत्	अविक्षताम्	अविक्षन्	प्र०
अविक्ष	अविक्षतम्	अविक्षत	म०
अविक्षम्	अविक्षाव	अविक्षाम	उ०
लृङ्—अवेक्ष्यत्	अवेक्ष्यताम्	अवेक्ष्यन्	प्र०
अवेक्ष्य	अवेक्ष्यतम्	अवेक्ष्यत	म०
अवेक्ष्यम्	अवेक्ष्याव	अवेक्ष्याम	उ०

(१४६) मृश आमर्शने (स्पर्श करना) सक०, अनि०, पर०

लट्—मृशति	मृशत.	मृशन्ति	प्र०

मृशसि	मृशथ:	मृशथ	म०
मृशामि	मृशावः	मृशामः	उ०
लिट्—ममर्श	ममृशतुः	ममृशुः	प्र०
ममर्शिथ	ममृशथुः	ममृश	म०
ममर्श	ममृशिव	ममृशिम	उ०
लुट्- म्रष्टा	म्रष्टारौ	म्रष्टारः	प्र०
म्रष्टासि	म्रष्टास्थः	म्रष्टास्थ	म०
म्रष्टास्मि	म्रष्टास्वः	म्रष्टास्मः	उ०
पक्षे—मर्ष्टा	मर्ष्टारौ	मर्ष्टारः	प्र०
मर्ष्टासि	मर्ष्टास्थः	मर्ष्टास्थ	म०
मर्ष्टास्मि	मर्ष्टास्वः	मर्ष्टास्मः	उ०
लृट्—म्रक्ष्यति	म्रक्ष्यतः	म्रक्ष्यन्ति	प्र०
म्रक्ष्यसि	म्रक्ष्यथः	म्रक्ष्यथ	म०
म्रक्ष्यामि	म्रक्ष्यावः	म्रक्ष्यामः	उ०
पक्षे—मर्क्ष्यति	मर्क्ष्यतः	मर्क्ष्यन्ति	प्र०
मर्क्ष्यसि	मर्क्ष्यथः	मर्क्ष्यथ	म०
मर्क्ष्यामि	मर्क्ष्यावः	मर्क्ष्यामः	उ०

लोट्—	मृशतु तात्	मृशताम्	मृशन्तु	प्र०
	मृश तात्	मृशतम्	मृशत	म०
	मृशानि	मृशाव	मृशाम	उ०
लङ्—	अमृशत्	अमृशताम्	अमृशन्	प्र०
	अमृश	अमृशतम्	अमृशत	म०
	अमृशम्	अमृशाव	अमृशाम	उ०
वि.लि.-	मृशेत्	मृशेताम्	मृशेयु.	प्र०
	मृशेः	मृशेतम्	मृशेत	म०
	मृशेयम्	मृशेव	मृशेम	उ०
आ लि.-	मृश्यात्	मृश्यास्ताम्	मृश्यासु	प्र०
	मृश्या	मृश्यास्तम्	मृश्यास्त	म०
	मृश्यासम्	मृश्यास्व	मृश्यास्म	उ०
लुङ्—	अम्राक्षीत्	अम्राष्टाम्	अम्राक्षु.	प्र०
	अम्राक्षीः	अम्राष्टम्	अम्राष्ट	म०
	अम्राक्षम्	अम्राक्ष्व	अम्राक्ष्म	उ०

'अनुदात्तस्य चर्दुपधस्यान्यतरस्याम्'इत्यम्विकल्पपक्षे—

	अमार्क्षीत्	अमार्ष्टाम्	अमार्क्षुः	प्र०

	अमार्क्षीः	अमार्ष्टम्	अमार्ष्ट	म०
	अमार्क्षम्	अमार्क्ष्व	अमार्क्ष्म	उ०

'स्पृशमृशे'ति सिजभावे 'शल इगुपधे'ति क्सादेशपक्षे—

	अमृक्षत्	अमृक्षताम्	अमृक्षन्	प्र०
	अमृक्षः	अमृक्षतम्	अमृक्षत	म०
	अमृक्षम्	अमृक्षाव	अमृक्षाम	उ०
लृङ्—	अम्रक्ष्यत्	अम्रक्ष्यताम्	अम्रक्ष्यन्	प्र०
	अम्रक्ष्यः	अम्रक्ष्यतम्	अम्रक्ष्यत	म०
	अम्रक्ष्यम्	अम्रक्ष्याव	अम्रक्ष्याम्	उ०
पक्षे—	अमर्क्ष्यत्	अमर्क्ष्यताम्	अमर्क्ष्यन्	प्र०
	अमर्क्ष्यः	अमर्क्ष्यतम्	अमर्क्ष्यत	म०
	अमर्क्ष्यम्	अमर्क्ष्याव	अमर्क्ष्याम	उ०

(१४७) षद्लृ (सद्) विशरणगत्यवसादनेषु (उदास होना)

लट्—	सीदति	सीदतः	सीदन्ति	प्र०
	सीदसि	सीदथः	सीदथ	म०
	सीदामि	सीदावः	सीदामः	उ०
लिट्—	ससाद	सेदतुः	सेदुः	प्र०

	सेदिथ ससत्थ	सेदथुः	सेद	म०
	ससाद ससद	सेदिव	सेदिम	उ०
लुट्—	सत्ता	सत्तारौ	सत्तारः	प्र०
	सत्तासि	सत्तास्थः	सत्तास्थ	म०
	सत्तास्मि	सत्तास्वः	सत्तास्मः	उ०
लृट्—	सत्स्यति	सत्स्यतः	सत्स्यन्ति	प्र०
	सत्स्यसि	सत्स्यथः	सत्स्यथ	म०
	सत्स्यामि	सत्स्यावः	सत्स्यामः	उ०
लोट्—	सीदतु तात्	सीदताम्	सीदन्तु	प्र०
	सीद तात्	सीदतम्	सीदत	म०
	सीदानि	सीदाव	सीदाम	उ०
लङ्—	असीदत्	असीदताम्	असीदन्	प्र०
	असीदः	असीदतम्	असीदत	म०
	असीदम्	असीदाव	असीदाम	उ०
वि.लि.-	सीदेत्	सीदेताम्	सीदेयुः	प्र०
	सीदेः	सीदेतम्	सीदेत	म०
	सीदेयम्	सीदेव	सीदेम	उ०

आ. लि.—सद्यात्	सद्यास्ताम्	सद्यासुः	प्र०
सद्याः	सद्यास्तम्	सद्यास्त	म०
सद्यासम्	सद्यास्व	सद्यास्म	उ०
लुङ्—असदत्	असदताम्	असदन्	प्र०
असदः	असदतम्	असदत	म०
असदम्	असदाव	असदाम	उ०
लृङ्—असत्स्यत्	असत्स्यताम्	असत्स्यन्	प्र०
असत्स्यः	असत्स्यतम्	असत्स्यत	म०
असत्स्यम्	असत्स्याव	असत्स्याम	उ०

(१४८) शदॢ(शद)शातने । "शदेश्शितः"इत्यात्मनेपदत्वे-

लट्—शीयते	शीयेते	शीयन्ते	प्र०
शीयसे	शीयेथे	शीयध्वे	म०
शीये	शीयावहे	शीयामहे	उ०
लिट्—शशाद	शेदतुः	शेदुः	प्र०
शेदिथ शशत्थ	शेदथुः	शेद	म०
शशाद शशद	शेदिव	शेदिम	उ०
लुट्—शत्ता	शत्तारौ	शत्तारः	प्र०

	शत्तासि	शत्तास्थः	शत्तास्थ	म०
	शत्तास्मि	शत्तास्वः	शत्तास्म	उ०
लृट्—	शत्स्यति	शत्स्यतः	शत्स्यन्ति	प्र०
	शत्स्यसि	शत्स्यथ	शत्स्यथ	म०
	शत्स्यामि	शत्स्याव	शत्स्याम	उ०
लोट्—	शीयताम्	शीयेताम्	शीयन्ताम्	प्र०
	शीयस्व	शीयेथाम्	शीयध्वम्	म०
	शीयै	शीयावहै	शीयामहै	उ०
लङ्—	अशीयत	अशीयेताम्	अशीयन्त	प्र०
	अशीयथाः	अशीयेथाम्	अशीयध्वम्	म०
	अशीये	अशीयावहि	अशीयामहि	उ०
वि.लि.-	शीयेत	शीयेयाताम्	शीयेरन्	प्र०
	शीयेथाः	शीयेयाथाम्	शीयेध्वम्	म०
	शीयेय	शीयेवहि	शीयेमहि	उ०
आ.लि.-	शयात्	शयास्ताम्	शयासुः	प्र०
	शयाः	शयास्तम्	शयास्त	म०
	शयासम्	शयास्व	शयास्म	उ०

लङ्—अशदत्	अशदताम्	अशदन्	प्र०
अशदः	अशदतम्	अशदत	म०
अशदम्	अशदाव	अशदाम	उ०
लृङ्—अशत्स्यत्	अशत्स्यताम्	अशत्स्यन्	प्र०
अशत्स्यः	अशत्स्यतम्	अशत्स्यत	म०
अशत्स्यम्	अशत्स्याव	अशत्स्याम	उ०

(१४१) कॄ विक्षेपे (बखेरना) सक०, सेट्, पर०,

लट्—किरति	किरतः	किरन्ति	प्र०
किरसि	किरथः	किरथ	म०
किरामि	किरावः	किरामः	उ०
लिट्—चकार	चकरतुः	चकरुः	प्र०
चकरिथ	चकरथुः	चकर	म०
चकार, चकर	चकरिव	चकरिम	उ०
लुट्—करीता	करीतारौ	करीतारः	प्र०
करीतासि	करीतास्थः	करीतास्थ	म०
करीतास्मि	करीतास्वः	करीतास्मः	उ०
पक्षे—करिता	करितारौ	करितारः	प्र०

	करितासि	करितास्थ	करितास्थ	म०
	करितास्मि	करितास्वः	करितास्मः	उ०
लृट्—	करीष्यति	करीष्यत	करीष्यतः	प्र०
	करीष्यसि	करीष्यथ	करीष्यथ	म०
	करीष्यामि	करीष्याव	करीष्याम.	उ०
पक्षे—	करिष्यति	करिष्यत	करिष्यन्ति	प्र०
	करिष्यसि	करिष्यथ	करिष्यथ	म०
	करिष्यामि	करिष्याव	करिष्याम.	उ०
लोट्—	किरतु तात्	किरताम्	किरन्तु	प्र०
	किर तात्	किरतम्	किरत	म०
	किराणि	किराव	किराम	उ०
लङ्—	अकिरत्	अकिरताम्	अकिरन्	प्र०
	अकिर	अकिरतम्	अकिरत	म०
	अकिरम्	अकिराव	अकिराम्	उ०
वि.लि.—	किरेत्	किरेताम्	किरेयुः	प्र०
	किरे	किरेतम्	किरेत	म०
	किरेयम्	किरेव	किरेम	उ०

आ.लि.—	कीर्यात्	कीर्यास्ताम्	कीर्यासुः	प्र०
	कीर्याः	कीर्यास्तम्	कीर्यास्त	म०
	कीर्यासम्	कीर्यास्व	कीर्यास्म	उ०
लुङ्—	अकारीत्	अकारिष्टाम्	अकारिषुः	प्र०
	अकारीः	अकारिष्टम्	अकारिष्ट	म०
	अकारिषम्	अकारिष्व	अकारिष्म	उ०
लृङ्—	अकरीष्यत्	अकरीष्यताम्	अकरीष्यन्	प्र०
	अकरीष्यः	अकरीष्यतम्	अकरीष्यत	म०
	अकरीष्यम्	अकरीष्याव	अकरीष्याम	उ०
पक्षे—	अकरिष्यत्	अकरिष्यताम्	अकरिष्यन्	प्र०
	अकरिष्यः	अकरिष्यतम्	अकरिष्यत	म०
	अकरिष्यम्	अकरिष्याव	अकरिष्याम	उ०

(१५०) गॄ निगरणे (निगलना) सक०, सेट्, पर० ।

	गिरति	गिरतः	गिरन्ति	प्र०
	गिरसि	गिरथः	गिरथ	म०
	गिरामि	गिराव	गिरामः	उ०
लत्वे—	गिलति	गिलतः	गिलन्ति	प्र०

गिलसि	गिलथः	गिलथ	म०
गिलामि	गिलाव॰	गिलामः	उ०
लिट्—जगार	जगरतुः	जगरु	प्र०
जगरिथ	जगरथु	जगर	म०
जगार जगर	जगरिव	जगरिम	उ०
लत्वे—जगाल	जगलतु	जगलु	प्र०
जगलिथ	जगलथु.	जगल	म०
जगाल जगल	जगलिव	जगलिम	उ०
लुट्—गरीता	गरीतारौ	गरीतार	प्र०
गरीतासि	गरीतास्थ	गरीतास्थ	म०
गरीतास्मि	गरीतास्व	गरीतास्मः	उ०
पक्षे—गरिता	गरितारौ	गरितारः	प्र०
गरितासि	गरितास्थः	गरितास्थ	म०
गरितास्मि	गरितास्वः	गरितास्म.	उ०
लत्वे—गलीता	गलीतारौ	गलीतारः	प्र०
गलीतासि	गलीतास्थ.	गलीतास्थ	म०
गलीतास्मि	गलीतास्व.	गलीतास्मः	उ०

पक्षे—गलिता	गलितारौ	गलितारः	प्र०
गलितासि	गलितास्थः	गलितास्थ	म०
गलितास्मि	गलितास्वः	गलितास्मः	उ०
लृट्—गरीष्यति	गरीष्यतः	गरीष्यन्ति	प्र०
गरीष्यसि	गरीष्यथः	गरीष्यथ	म०
गरीष्यामि	गरीष्यावः	गरीष्यामः	उ०
पक्षे—गरिष्यति	गरिष्यतः	गरिष्यन्ति	प्र०
गरिष्यसि	गरिष्यथः	गरिष्यथ	म०
गरिष्यामि	गरिष्यावः	गरिष्यामः	उ०
लत्वे—गलीष्यति	गलीष्यतः	गलीष्यन्ति	प्र०
गलीष्यसि	गलीष्यथः	गलीष्यथ	म०
गलीष्यामि	गलीष्यावः	गलीष्यामः	उ०
पक्षे—गलिष्यति	गलिष्यतः	गलिष्यन्ति	प्र०
गलिष्यसि	गलिष्यथः	गलिष्यथ	म०
गलिष्यामि	गलिष्यावः	गलिष्यामः	उ०
लोट्—गिरतु तात्	गिरताम्	गिरन्तु	प्र०
गिर-तात्	गिरतम्	गिरत	म०

	गिराणि	गिराव	गिराम	उ०
लत्वे—	गिलतु-तात्	गिलताम्	गिलन्तु	प्र०
	गिल-तात्	गिलतम्	गिलत	म०
	गिलानि	गिलाव	गिलाम	उ०
लङ्—	अगिरत्	अगिरताम्	अगिरन्	प्र०
	अगिरः	अगिरतम्	अगिरत	म०
	अगिरम्	अगिराव	अगिराम	उ०
लत्वे—	अगिलत्	अगिलताम्	अगिलन्	प्र०
	अगिल.	अगिलतम्	अगिलत	म०
	अगिलम्	अगिलाव	अगिलाम	उ०
वि. लि.-	गिरेत्	गिरेताम्	गिरेयु.	प्र०
	गिरे	गिरेतम्	गिरेत	म०
	गिरेयम्	गिरेव	गिरेम	उ०
लत्वे—	गिलेत्	गिलेताम्	गिलेयुः	प्र०
	गिले	गिलेतम्	गिलेत	म०
	गिलेयम्	गिलेव	गिलेम	उ०
आ. लि.-	गीर्यात्	गीर्यास्ताम्	गीर्यासुः	प्र०

	गीर्याः	गीर्यास्तम्	गीर्यास्त	म०
	गीर्यासम्	गीर्यास्व	गीर्यास्म	उ०
लुङ्—	अगारीत्	अगारिष्टाम्	अगारिषुः	प्र०
	अगारीः	अगारिष्टम्	अगारिष्ट	म०
	अगारिषम्	अगारिष्व	अगारिष्म	उ०
लत्वे—	अगालीत्	अगालिष्टाम्	अगालिषुः	प्र०
	अगालीः	अगालिष्टम्	अगालिष्ट	म०
	अगालिषम्	अगालिष्व	अगालिष्म	उ०
लृङ्—	अगरीष्यत्	अगरीष्यताम्	अगरीष्यन्	प्र०
	अगरीष्यः	अगरीष्यतम्	अगरीष्यत	म०
	अगरीष्यम्	अगरीष्याव	अगरीष्याम	उ०
पक्षे—	अगरिष्यत्	अगरिष्यताम्	अगरिष्यन्	प्र०
	अगरिष्यः	अगरिष्यतम्	अगरिष्यत	म०
	अगरिष्यम्	अगरिष्याव	अगरिष्याम	उ०
लत्वे—	अगलीष्यत्	अगलीष्यताम्	अगलीष्यन्	प्र०
	अगलीष्यः	अगलीष्यतम्	अगलीष्यत	म०
	अगलीष्यम्	अगलीष्याव	अगलीष्याम	उ०

पक्षे—अगलिष्यत्	अगलिष्यताम्	अगलिष्यन्	प्र०
अगलिष्य.	अगलिष्यतम्	अगलिष्यत	म०
अगलिष्यम्	अगलिष्याव	अगलिष्याम	उ०

(१९१) प्रच्छ ज्ञीप्सायाम् (पूछना) द्विकर्मक, पर०,

लट्—पृच्छति	पृच्छत.	पृच्छन्ति	प्र०
पृच्छसि	पृच्छथः	पृच्छथ	म०
पृच्छामि	पृच्छावः	पृच्छाम.	उ०
लिट्—पप्रच्छ	पप्रच्छतुः	पप्रच्छु	प्र०
पप्रच्छिथ-पप्रष्ठ	पप्रच्छतु'	पप्रच्छ	म०
पप्रच्छ	पप्रच्छिव	पप्रच्छिम	उ०
लुट्—प्रष्टा	प्रष्टारौ	प्रष्टार'	प्र०
प्रष्टासि	प्रष्टास्थः	प्रष्टास्थ	म०
प्रष्टास्मि	प्रष्टास्व	प्रष्टास्म	उ०
लृट्—प्रक्ष्यति	प्रक्ष्यतः	प्रक्ष्यन्ति	प्र०
प्रक्ष्यसि	प्रक्ष्यथः	प्रक्ष्यथ	म०
प्रक्ष्यामि	प्रक्ष्यावः	प्रक्ष्याम'	उ०
लोट्—पृच्छतु-तात्	पृच्छताम्	पृच्छन्तु	प्र०

	पृच्छ-तात्	पृच्छतम्	पृच्छत	म०
	पृच्छानि	पृच्छाव	पृच्छाम	उ०
लङ्—	अपृच्छत्	अपृच्छताम्	अपृच्छन्	प्र०
	अपृच्छ	अपृच्छतम्	अपृच्छत	म०
	अपृच्छम्	अपृच्छाव	अपृच्छाम	उ०
वि.लि.—	पृच्छेत्	पृच्छेताम्	पृच्छेयुः	प्र०
	पृच्छेः	पृच्छेतम्	पृच्छेत	म०
	पृच्छेयम्	पृच्छेव	पृच्छेम	उ०
आ.लि.—	पृच्छयात्	पृच्छयास्ताम्	पृच्छयासुः	प्र०
	पृच्छयाः	पृच्छयास्तम्	पृच्छयास्त	म०
	पृच्छयासम्	पृच्छयास्व	पृच्छयास्म	उ०
लुङ्—	अप्राक्षीत्	अप्राष्टाम्	अप्राक्षुः	प्र०
	अप्राक्षीः	अप्राष्टम्	अप्राष्ट	म०
	अप्राक्षम्	अप्राक्ष्व	अप्राक्ष्म	उ०
लृङ्—	अप्रक्ष्यत्	अप्रक्ष्यताम्	अप्रक्ष्यन्	प्र०
	अप्रक्ष्यः	अप्रक्ष्यतम्	अप्रक्ष्यत	म०
	अप्रक्ष्यम्	अप्रक्ष्याव	अप्रक्ष्याम	उ०

(१९२) मृङ् प्राणत्यागे (मरना) अक०, अनि०, आत्म० ।

लट्—म्रियते	म्रियेते	म्रियन्ते	प्र०
म्रियसे	म्रियेथे	म्रियध्वे	म०
म्रिये	म्रियावहे	म्रियामहे	उ०
लिट्—ममार	मम्रतुः	मम्रुः	प्र०
ममर्थ	मम्रथुः	मम्र	म०
ममार ममर	मम्रिव	मम्रिम	उ०
लुट्—मर्ता	मर्तारौ	मर्तारः	प्र०
मर्तासि	मर्तास्थः	मर्तास्थ	म०
मर्तास्मि	मर्तास्वः	मर्तास्मः	उ०
लृट्—मरिष्यति	मरिष्यतः	मरिष्यन्ति	प्र०
मरिष्यसि	मरिष्यथः	मरिष्यथ	म०
मरिष्यामि	मरिष्यावः	मरिष्यामः	उ०
लोट्—म्रियताम्	म्रियेताम्	म्रियन्ताम्	प्र०
म्रियस्व	म्रियेथाम्	म्रियध्वम्	म०
म्रियै	म्रियावहै	म्रियामहै	उ०
लङ्—अम्रियत	अम्रियेताम्	अम्रियन्त	प्र०

	अम्रियथाः	अम्रियेथाम्	अम्रियध्वम्	म०
	अम्रिये	अम्रियावहि	अम्रियामहि	उ०
वि.लि.-	म्रियेत	म्रियेयाताम्	म्रियेरन्	प्र०
	म्रियेथाः	म्रियेयाथाम्	म्रियेध्वम्	म०
	म्रियेय	म्रियेवहि	म्रियेमहि	उ०
आ.लि.-	मृषीष्ट	मृषीयास्ताम्	मृषीरन्	प्र०
	मृषीष्ठाः	मृषीयास्थाम्	मृषीढ्वम्	म०
	मृषीय	मृषीवहि	मृषीमहि	उ०
लुङ्—	अमृत	अमृषाताम्	अमृषत	प्र०
	अमृथाः	अमृषाथाम्	अमृढ्वम्	म०
	अमृषि	अमृष्वहि	अमृष्महि	उ०
लृङ्—	अमरिष्यत्	अमरिष्यताम्	अमरिष्यन्	प्र०
	अमरिष्यः	अमरिष्यतम्	अमरिष्यत	म०
	अमरिष्यम्	अमरिष्याव	अमरिष्याम	उ०

(२९३) पृङ् व्यायामे (व्यापृत होना) "धर्मे व्याप्रियते सुधीः" आत्मनेपदी । प्रायेणाऽयं व्याङ्पूर्वः—

लट्—	व्याप्रियते	व्याप्रियेते	व्याप्रियन्ते	प्र०

	व्याप्रियसे	व्याप्रियेथे	व्याप्रियध्वे
	व्याप्रिये	व्याप्रियावहे	व्याप्रियामहे
लिट्—	व्यापप्रे	व्यापप्राते	व्यापप्रिरे
	व्यापप्रिषे	व्यापप्राथे	व्यापप्रिढ्वेध्वे
	व्यापप्रे	व्यापप्रिवहे	व्यापप्रिमहे
लुट्—	व्यापर्ता	व्यापर्तारौ	व्यापर्तारः
	व्यापर्तासे	व्यापर्तासाथे	व्यापर्ताध्वे
	व्यापर्ताहे	व्यापर्तास्वहे	व्यापर्तास्महे
लृट्—	व्यापरिष्यते	व्यापरिष्येते	व्यापरिष्यन्ते
	व्यापरिष्यसे	व्यापरिष्येथे	व्यापरिष्यध्वे
	व्यापरिष्ये	व्यापरिष्यामहे	व्यापरिष्यामहे
लोट्—	व्याप्रियताम्	व्याप्रियेताम्	व्याप्रियन्ताम्
	व्याप्रियस्व	व्याप्रियेथाम्	व्याप्रियध्वम्
	व्याप्रियै	व्याप्रियावहै	व्याप्रियामहै
लङ्—	व्याप्रियत	व्याप्रियेताम्	व्याप्रियन्त
	व्याप्रियथाः	व्याप्रियेथाम्	व्याप्रियध्वम्
	व्याप्रिये	व्याप्रियावहि	व्याप्रियामहि

वि.लि.—व्याप्रियेत	व्याप्रियेयाताम्	व्याप्रियेरन्
व्याप्रियेथाः	व्याप्रियेयाथाम्	व्याप्रियेध्वम्
व्याप्रियेय	व्याप्रियेवहि	व्याप्रियेमहि
आ.लि.—व्यापृषीष्ट	व्यापृषीयास्ताम्	व्यापृषीरन्
व्यापृषीष्ठाः	व्यापृषीयास्थाम्	व्यापृषीढ्वम्
व्यापृषीय	व्यापृषीवहि	व्यापृषीमहि
लुङ्—व्यापृत	व्यापृषाताम्	व्यापृषत
व्यापृथाः	व्यापृषाथाम्	व्यापृढ्वम्
व्यापृषि	व्यापृष्वहि	व्यापृष्महि
लृङ्—व्यापरिष्यत	व्यापरिष्येताम्	व्यापरिष्यन्त
व्यापरिष्यथाः	व्यापरिष्येथाम्	व्यापरिष्यध्वम्
व्यापरिष्ये	व्यापरिष्यावहि	व्यापरिष्यामहि

(१९४) जुषी (जुष्) प्रीति सेवनयोः । (सेवन करना, आनन्दित होना) अक० आत्मनेपदी ।

लट्—जुषते	जुषेते	जुषन्ते	प्र०
जुषसे	जुषेथे	जुषध्वे	म०
जुषे	जुषावहे	जुषामहे	उ०

लिट्—जुजुषे	जुजुषाते	जुजुषिरे	प्र०
जुजुषिषे	जुजुषाथे	जुजुषिध्वे	म०
जुजुषे	जुजुषिवहे	जुजुषिमहे	उ०
लुट्—जुषिता	जुषितारौ	जुषितारः	प्र०
जुषितासे	जुषितासाथे	जुषिताध्वे	म०
जुषिताहे	जुषितास्वहे	जुषितास्महे	उ०
लृट्—जुषिष्यते	जुषिष्येते	जुषिष्यन्ते	प्र०
जुषिष्यसे	जुषिष्येथे	जुषिष्यध्वे	म०
जुषिष्ये	जुषिष्यावहे	जुषिष्यामहे	उ०
लोट्—जुषताम्	जुषेताम्	जुषन्ताम्	प्र०
जुषस्व	जुषेथाम्	जुषध्वम्	म०
जुषै	जुषावहै	जुषामहै	उ०
लङ्—अजुषत	अजुषेताम्	अजुषन्त	प्र०
अजुषथाः	अजुषेथाम्	अजुषध्वम्	म०
अजुषे	अजुषावहि	अजुषामहि	उ०
वि.लि.—जुषेत	जुषेयाताम्	जुषेरन्	प्र०
जुषेथाः	जुषेयाथाम्	जुषेध्वम्	म०

	जुषेय	जुषेवहि	जुषेमहि
आ.लि.—	जुषिषीष्ट	जुषिषीयास्ताम्	जुषिषीरन्
	जुषिषीष्ठाः	जुषिषीयास्थाम्	जुषिषीध्वम्
	जुषिषीय	जुषिषीवहि	जुषिषीमहि
लुङ्—	अजुषिष्ट	अजुषिषाताम्	अजुषिषत
	अजुषिष्ठाः	अजुषिषाथाम्	अजुषिढ्वम्
	अजुषिषि	अजुषिष्वहि	अजुषिष्महि
लृङ्—	अजुषिष्यत	अजुषिष्येताम्	अजुषिष्यन्त
	अजुषिष्यथाः	अजुषिष्येथाम्	अजुषिष्यध्वम्
	अजुषिष्ये	अजुषिष्यावहि	अजुषिष्यामहि

(१९९) ओविजी(विज्)भयचलनयोः । (डरना, विचलित होना) प्रायेणायमुत्पूर्वः ।

लट्—	उद्विजते	उद्विजेते	उद्विजन्ते	प्र०
	उद्विजसे	उद्विजेथे	उद्विजध्वे	म०
	उद्विजे	उद्विजावहे	उद्विजामहे	उ०
लिट्—	उद्विविजे	उद्विविजाते	उद्विविजिरे	प्र०
	उद्विविजिषे	उद्विविजाथे	उद्विविजिध्वे	म०

	उद्विविजे	उद्विविजिवहे	उद्विविजिमहे
लुट्—	उद्विजिता	उद्विजितारौ	उद्विजितारः
	उद्विजितासे	उद्विजितासाथे	उद्विजिताध्वे
	उद्विजिताहे	उद्विजितास्वहे	उद्विजितास्महे
लृट्—	उद्विजिष्यते	उद्विजिष्येते	उद्विजिष्यन्ते
	उद्विजिष्यसे	उद्विजिष्येथे	उद्विजिष्यध्वे
	उद्विजिष्ये	उद्विजिष्यावहे	उद्विजिष्यामहे
लोट्—	उद्विजताम्	उद्विजेताम्	उद्विजन्ताम्
	उद्विजस्व	उद्विजेथाम्	उद्विजध्वम्
	उद्विजै	उद्विजावहै	उद्विजामहै
लङ्—	उदविजत	उदविजेताम्	उदविजन्त
	उदविजथाः	उदविजेथाम्	उदविजध्वम्
	उदविजे	उदविजावहि	उदविजामहि
वि.लि.-	उद्विजेत	उद्विजेयाताम्	उद्विजेरन्
	उद्विजेथाः	उद्विजेयाथाम्	उद्विजेध्वम्
	उद्विजेय	उद्विजेवहि	उद्विजेमहि
आ.लि.-	उद्विजिषीष्ट	उद्विजिषीयास्ताम्	उद्विजिषीरन्

उद्विजिषीष्ठाः	उद्विजिषीयास्थाम्	उद्विजिषीध्वम्
उद्विजिषीय	उद्विजिषीवहि	उद्विजिषीमहि
लुङ्—उदविजिष्ट	उदविजिषाताम्	उदविजिषत
उदविजिष्ठाः	उदविजिषाथाम्	उदविजिढ्वम्
उदविजिषि	उदविजिष्वहि	उदविजिष्महि
लृङ्—उदविजिष्यत	उदविजिष्येताम्	उदविजिष्यन्त
उदविजिष्यथाः	उदविजिष्येथाम्	उदविजिष्यध्वम्
उदविजिष्ये	उदविजिष्यावहि	उदविजिष्यामहि

इति तुदादिप्रकरणम् ।

अथ रुधादिप्रकरणम् ।

(१६६) रुधिर् आवरणे (रोकना) द्विक०, उभयपदी ।

लट्—रुणद्धि	रुन्द्धः	रुन्धन्ति	प्र०
रुणत्सि	रुन्द्ध	रुन्द्ध	म०
रुणध्मि	रुन्ध्वः	रुन्ध्मः	उ०
लिट्—रुरोध	रुरुधतुः	रुरुधुः	प्र०
रुरोधिथ	रुरुधथुः	रुरुध	म०
रुरोध	रुरुधिव	रुरुधिम	उ०

लुट्—रोद्धा	रोद्धारौ	रोद्धारः	प्र०
रोद्धासि	रोद्धास्थः	रोद्धास्थ	म०
रोद्धास्मि	रोद्धास्व	रोद्धास्मः	उ०
लृट्—रोत्स्यति	रोत्स्यतः	रोत्स्यन्ति	प्र०
रोत्स्यसि	रोत्स्यथः	रोत्स्यथ	म०
रोत्स्यामि	रोत्स्यावः	रोत्स्यामः	उ०
लोट्—रुणद्धु रुन्द्धात्	रुन्द्धाम्	रुन्धन्तु	प्र०
रुन्द्धि रुन्द्धात्	रुन्द्धम्	रुन्द्ध	म०
रुणधानि	रुणधाव	रुणधाम	उ०
लङ्—अरुणत्-द्	अरुन्द्धाम्	अरुन्धन्	प्र०
अरुण अरुणत्-द्	अरुन्द्धम्	अरुन्द्ध	म०
अरुणधम्	अरुन्ध्व	अरुन्ध्म	उ०
वि.लि.-रुन्ध्यात्	रुन्ध्याताम्	रुन्ध्युः	प्र०
रुन्ध्याः	रुन्ध्यातम्	रुन्ध्यात	म०
रुन्ध्याम्	रुन्ध्याव	रुन्ध्याम	उ०
आ.लि.-रुध्यात्	रुध्यास्ताम्	रुध्यासुः	प्र०
रुध्याः	रुध्यास्तम्	रुध्यास्त	म०

	रुध्यासम्	रुध्यास्व	रुध्यास्म	उ०
लुङ्—	अरुधत्	अरुधताम्	अरुधन्	प्र०
	अरुधः	अरुधतम्	अरुधत	म०
	अरुधम्	अरुधाव	अरुधाम	उ०
पक्षे—	अरौत्सीत्	अरौद्धाम्	अरौत्सुः	प्र०
	अरौत्सी.	अरौद्धम्	अरौद्ध	म०
	अरौत्सम्	अरौत्स्व	अरौत्स्म	उ०
लृङ्—	अरोत्स्यत्	अरोत्स्यताम्	अरोत्स्यन्	प्र०
	अरोत्स्य	अरोत्स्यतम्	अरोत्स्यत	म०
	अरोत्स्यम्	अरोत्स्याव	अरोत्स्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	रुन्धे	रुन्धाते	रुन्धते	प्र०
	रुन्त्से	रुन्धाथे	रुन्द्ध्वे	म०
	रुन्धे	रुन्ध्वहे	रुन्ध्महे	उ०
लिट्—	रुरुधे	रुरुधाते	रुरुधिरे	प्र०
	रुरुधिषे	रुरु थे	रुरुधिध्वे	म०
	रुरुधे	रुरुधिवहे	रुरुधिमहे	उ०

लुट्—रोद्धा	रोद्धारौ	रोद्धारः	प्र०
रोद्धासे	रोद्धासाथे	रोद्धाध्वे	म०
रोद्धाहे	रोद्धास्वहे	रोद्धास्महे	उ०
लृट्—रोत्स्यते	रोत्स्येते	रोत्स्यन्ते	प्र०
रोत्स्यसे	रोत्स्येथे	रोत्स्यध्वे	म०
रोत्स्ये	रोत्स्यावहे	रोत्स्यामहे	उ०
लोट्—रुन्द्धाम्	रुन्धाताम्	रुन्धताम्	प्र०
रुन्त्स्व	रुन्धाथाम्	रुन्द्ध्वम्	म०
रुणधै	रुणधावहै	रुणधामहै	उ०
लङ्—अरुन्द्ध	अरुन्धाताम्	अरुन्धत	प्र०
अरुन्द्धा	अरुन्धाथाम्	अरुन्द्ध्वम्	म०
अरुन्धि	अरुन्ध्वहि	अरुन्ध्महि	उ०
वि.लि.-रुन्धीत	रुन्धीयाताम्	रुन्धीरन्	प्र०
रुन्धीथा	रुन्धीयाथाम्	रुन्धीध्वम्	म०
रुन्धीय	रुन्धीवहि	रुन्धीमहि	उ०
आ.लि.-रुत्सीष्ट	रुत्सीयास्ताम्	रुत्सीरन्	प्र०
रुत्सीष्ठाः	रुत्सीयास्थाम्	रुत्सीध्वम्	म०

रुत्सीय	रुत्सीवहि	रुत्सीमहि	उ०
लुङ्—अरुद्ध	अरुत्साताम्	अरुत्सत	प्र०
अरुद्धाः	अरुत्साथाम्	अरुद्ध्वम्	म०
अरुत्सि	अरुत्स्वहि	अरुत्स्महि	उ०
लृङ्—अरोत्स्यत	अरोत्स्येताम्	अरोत्स्यन्त	प्र०
अरोत्स्यथाः	अरोत्स्येथाम्	अरोत्स्यध्वम्	
अरोत्स्ये	अरोत्स्यावहि	अरोत्स्यामहि	

(१९७) भिदिर् विदारणे (भेदन करना) सक०अनि०उभ० ।

लट्—भिनत्ति	भिन्तः	भिन्दन्ति	प्र०
भिनत्सि	भिन्त्थः	भिन्त्थ	म०
भिनद्मि	भिन्द्वः	भिन्द्मः	उ०
लिट्—बिभेद	बिभिदतुः	बिभिदु	प्र०
बिभेदिथ	बिभिदथुः	बिभिद	म०
बिभेद	बिभिदिव	बिभिदिम	उ०
लुट्—भेत्ता	भेत्तारौ	भेत्तारः	प्र०
भेत्तासि	भेत्तास्थः	भेत्तास्थ	म०
भेत्तास्मि	भेत्तास्वः	भेत्तास्मः	उ०

	अभिदः	अभिदतम्	अभिदत	म०
	अभिदम्	अभिदाव	अभिदाम	उ०
पक्षे—	अभैत्सीत्	अभैत्ताम्	अभैत्सुः	प्र०
	अभैत्सीः	अभैत्तम्	अभैत्त	म०
	अभैत्सम्	अभैत्स्व	अभैत्स्म	उ०
लृङ्—	अभेत्स्यत्	अभेत्स्यताम्	अभेत्स्यन्	प्र०
	अभेत्स्यः	अभेत्स्यतम्	अभेत्स्यत	म०
	अभेत्स्यम्	अभेत्स्याव	अभेत्स्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	भिन्ते	भिन्दाते	भिन्दते	प्र०
	भिन्त्से	भिन्दाथे	भिन्द्ध्वे	म०
	भिन्दे	भिन्द्वहे	भिन्द्महे	उ०
लिट्—	बिभिदे	बिभिदाते	बिभिदिरे	प्र०
	बिभिदिषे	बिभिदाते	बिभिदिध्वे	म०
	बिभिदे	बिभिदिवहे	बिभिदिमहे	उ०
लुट्—	भेत्ता	भेत्तारौ	भेत्तारः	प्र०
	भेत्तासे	भेत्तासाथे	भेत्ताध्वे	म०

	भेत्ताहे	भेत्तास्वहे	भेत्तास्महे	उ०
लृट्—	भेत्स्यते	भेत्स्येते	भेत्स्यन्ते	प्र०
	भेत्स्यसे	भेत्स्येथे	भेत्स्यध्वे	म०
	भेत्स्ये	भेत्स्यावहे	भेत्स्यामहे	उ०
लोट्—	भिन्ताम्	भिन्दाताम्	भिन्दताम्	प्र०
	भिन्त्स्व	भिन्दाथाम्	भिन्द्ध्वम्	म०
	भिनदै	भिनदावहै	भिनदामहै	उ०
लङ्—	अभिन्त	अभिन्दाताम्	अभिन्दत	प्र०
	अभिन्त्थाः	अभिन्दाथाम्	अभिन्द्ध्वं	म०
	अभिन्दि	अभिन्द्वहि	अभिन्द्महि	उ०
वि. लि.—	भिन्दीत	भिन्दीयाताम्	भिन्दीरन्	प्र०
	भिन्दीथाः	भिन्दीयाथाम्	भिन्दीध्वम्	म०
	भिन्दीय	भिन्दीवहि	भिन्दीमहि	उ०
आ. लि.—	भित्सीष्ट	भित्सीयास्ताम्	भित्सीरन्	प्र०
	भित्सीष्ठाः	भित्सीयास्थाम्	भित्सीध्वम्	म०
	भित्सीय	भित्सीवहि	भित्सीमहि	उ०
लुङ्—	अभित्त	अभित्साताम्	अभित्सत	प्र०

	अभित्थाः	अभित्साथाम्	अभिद्ध्वम्	म०
	अभित्सि	अभित्स्वहि	अभित्स्महि	उ०
लृङ्—	अभेत्स्यत	अभेत्स्येताम्	अभेत्स्यन्त	प्र०
	अभेत्स्यथाः	अभेत्स्येथाम्	अभेत्स्यध्वम्	
	अभेत्स्ये	अभेत्स्यावहि	अभेत्स्यामहि	

(१९८) छिदिर् द्वैधीकरणे । (काटना) सक०, अनि, उभ० ।

लट्—	छिनत्ति	छिन्तः	छिन्दन्ति	प्र०
	छिनत्सि	छिन्त्थः	छिन्त्थ	म०
	छिनद्मि	छिन्द्वः	छिन्द्मः	उ०
लिट्—	चिच्छेद	चिच्छिदतुः	चिच्छिदुः	प्र०
	चिच्छेदिथ	चिच्छिदथुः	चिच्छिद	म०
	चिच्छेद	चिच्छिदिव	चिच्छिदिम	उ०
लुट्—	छेत्ता	छेत्तारौ	छेत्तारः	प्र०
	छेत्तासि	छेत्तास्थः	छेत्तास्थ	म०
	छेत्तास्मि	छेत्तास्वः	छेत्तास्मः	उ०
लृट्—	छेत्स्यति	छेत्स्यतः	छेत्स्यन्ति	प्र०
	छेत्स्यसि	छेत्स्यथः	छेत्स्यथ	म०

	छेत्स्यामि	छेत्स्याव	छेत्स्याम	उ०
लोट्—	छिनत्तु-छिन्तात्	छिन्ताम्	छिन्दन्तु	प्र०
	छिन्द्धि छिन्तात्	छिन्तम्	छिन्त	म०
	छिनदानि	छिनदाव	छिनदाम	उ०
लङ्—	अच्छिनत्-द्	अच्छिन्ताम्	अच्छिदन्	प्र०
	अच्छिनः / अच्छिनत् द्	अच्छिन्तम्	अच्छिन्त	म०
	अच्छिनदम्	अच्छिन्द्व	अच्छिन्द्म	उ०
वि. लि.—	छिन्द्यात्	छिन्द्याताम्	छिन्द्युः	प्र०
	छिन्द्याः	छिन्द्यातम्	छिन्द्यात	म०
	छिन्द्याम्	छिन्द्याव	छिन्द्याम	म०
आ. लि.—	छिद्यात्	छिद्यास्ताम्	छिद्यासुः	प्र०
	छिद्याः	छिद्यास्तम्	छिद्यास्त	म०
	छिद्यासम्	छिद्यास्व	छिद्यास्म	उ०
लुङ्—	अच्छिदत्	अच्छिदताम्	अच्छिदन्	प्र०
	अच्छिदः	अच्छिदतम्	अच्छिदत	म०
	अच्छिदम्	अच्छिदाव	अच्छिदाम	उ०

पक्षे—अच्छैत्सीत्	अच्छैत्ताम्	अच्छैत्सुः	प्र०
अच्छैत्सीः	अच्छैत्तम्	अच्छैत्त	म०
अच्छैत्सम्	अच्छैत्स्व	अच्छैत्स्म	उ०
लृङ्—अच्छेत्स्यत्	अच्छेत्स्यताम्	अच्छेत्स्यन्	प्र०
अच्छेत्स्यः	अच्छेत्स्यतम्	अच्छेत्स्यत	म०
अच्छेत्स्यम्	अच्छेत्स्याव	अच्छेत्स्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—छिन्त्ते	छिन्दाते	छिन्दते	प्र०
छिन्त्से	छिन्दाथे	छिन्द्ध्वे	म०
छिन्दे	छिन्द्वहे	छिन्द्महे	उ०
लिट्—चिच्छिदे	चिच्छिदाते	चिच्छिदिरे	प्र०
चिच्छिदिषे	चिच्छिदाथे	चिच्छिदिध्वे	म०
चिच्छिदे	चिच्छिदिवहे	चिच्छिदिमहे	उ०
लुट्—छेत्ता	छेत्तारौ	छेत्तारः	प्र०
छेत्तासे	छेत्तासाथे	छेत्ताध्वे	म०
छेत्ताहे	छेत्तास्वहे	छेत्तास्महे	उ०
लृट्—छेत्स्यते	छेत्स्येते	छेत्स्यन्ते	प्र०

	छेत्स्यसे	छेत्स्येथे	छेत्स्यध्वे	म०
	छेत्स्ये	छेत्स्यावहे	छेत्स्यामहे	उ०
लोट्—	छिन्ताम्	छिन्दाताम्	छिन्दताम्	प्र०
	छिन्त्स्व	छिन्दाथाम्	छिन्द्ध्वम्	म०
	छिनदै	छिनदावहै	छिनदामहै	उ०
लङ्—	अच्छिन्त	अच्छिन्दाताम्	अच्छिन्दत	प्र०
	अच्छिन्थाः	अच्छिन्दाथाम्	अच्छिन्द्ध्वं	म०
	अच्छिन्दि	अच्छिन्द्वहि	अच्छिन्द्महि	उ०
वि. लि.-	छिन्दीत	छिन्दीयाताम्	छिन्दीरन्	प्र०
	छिन्दीथाः	छिन्दीयाथाम्	छिन्दीध्वम्	म०
	छिन्दीय	छिन्दीवहि	छिन्दीमहि	उ०
आ. लि.-	छित्सीष्ट	छित्सीयास्ताम्	छित्सीरन्	प्र०
	छित्सीष्ठाः	छित्सीयास्थाम्	छित्सीध्वम्	म०
	छित्सीय	छित्सीवहि	छित्सीमहि	उ०
लुङ्—	अच्छित्त	अच्छित्साताम्	अच्छित्सत	प्र०
	अच्छित्थाः	अच्छित्साथाम्	अच्छिद्ध्वं	म०
	अच्छित्सि	अच्छित्स्वहि	अच्छित्स्महि	उ०

लृङ्—अच्छेत्स्यत	अच्छेत्स्येताम्	अच्छेत्स्यन्त
अच्छेत्स्यथाः	अच्छेत्स्येथाम्	अच्छेत्स्यध्वम्
अच्छेत्स्ये	अच्छेत्स्यावहि	अच्छेत्स्यामहि

(१९९) युजिर् (युज्) योगे (मिलाना) सक०, अनि०, उभ० ।

युनक्ति । युङ्क्ते । युयोज । युयुजे । योक्ता । योक्ता । योक्ष्यति । योक्ष्यते । युनक्तु । युङ्क्ताम् । अयुनक्-ग् । अयुङ्क्त । युञ्ज्यात् । युञ्जीत । युज्यात् । युक्षीष्ट । अयुजत् । अयौक्षीत् । अयुक्त । अयोक्ष्यत् । अयोक्ष्यत ।

(१६०) रिचिर् (रिच्) विरेचने (सूना करना) सक०, उभ० ।

लट्—रिणक्ति	रिङ्क्तः	रिञ्चन्ति	प्र०
रिणक्षि	रिङ्क्थः	रिङ्क्थ	म०
रिणच्मि	रिञ्च्वः	रिञ्च्मः	उ०
लिट्—रिरेच	रिरिचतुः	रिरिचुः	प्र०
रिरेचिथ	रिरिचथुः	रिरिच	म०
रिरेच	रिरिचिव	रिरिचिम	उ०
लुट्—रेक्ता	रेक्तारौ	रेक्तारः	प्र०
रेक्तासि	रेक्तास्थः	रेक्तास्थ	म०

रेक्तास्मि	रेक्तास्वः	रेक्तास्मः	उ०
लृट्—रेक्ष्यति	रेक्ष्यत	रेक्ष्यन्ति	प्र०
रेक्ष्यसि	रेक्ष्यथः	रेक्ष्यथ	म०
रेक्ष्यामि	रेक्ष्यावः	रेक्ष्यामः	उ०
लोट्—रिणक्तु रिङ्क्तात्	रिङ्क्ताम्	रिञ्चन्तु	प्र०
रिणग्धि-रिङ्क्तात्	रिङ्क्तम्	रिङ्क्त	म०
रिणचानि	रिणचाव	रिणचाम	उ०
लङ्—अरिणक्-ग्	अरिङ्क्ताम्	अरिञ्चन्	प्र०
अरिणक्-ग्	अरिङ्क्तम्	अरिङ्क्त	म०
अरिणचम्	अरिञ्च्व	अरिञ्च्म	उ०
वि.लि.-रिञ्च्यात्	रिञ्च्याताम्	रिञ्च्युः	प्र०
रिञ्च्याः	रिञ्च्यातम्	रिञ्च्यात	म०
रिञ्च्याम्	रिञ्च्याव	रिञ्च्याम	उ०
आ.लि.-रिच्यात्	रिच्यास्ताम्	रिच्यासुः	प्र०
रिच्याः	रिच्यास्तम्	रिच्यास्त	म०
रिच्यासम्	रिच्यास्व	रिच्यास्म	उ०
लुङ्—अरिचत्	अरिचताम्	अरिचन्	प्र०

अरिचः	अरिचतम्	अरिचत	म०
अरिच	अरिचाव	अरिचाम	उ०
पक्षे—अरैक्षीत्	अरैक्ताम्	अरैक्षुः	प्र०
अरैक्षीः	अरैक्तम्	अरैक्त	म०
अरैक्षम्	अरैक्ष्व	अरैक्ष्म	उ०
लृङ्—अरेक्ष्यत्	अरेक्ष्यताम्	अरेक्ष्यन्	प्र०
अरेक्ष्यः	अरेक्ष्यतम्	अरेक्ष्यत	म०
अरेक्ष्यम्	अरेक्ष्याव	अरेक्ष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—रिङ्क्ते	रिञ्चाते	रिञ्चते	प्र०
रिङ्क्षे	रिञ्चाथे	रिङ्ग्ध्वे	म०
रिञ्चे	रिञ्च्वहे	रिञ्च्महे	उ०
लिट्—रिरिचे	रिरिचाते	रिरिचिरे	प्र०
रिरिचिषे	रिरिचाथे	रिरिचिध्वे	म०
रिरिचे	रिरिचिवहे	रिरिचिमहे	उ०
लुट्—रेक्ता	रेक्तारौ	रेक्तारः	प्र०
रेक्तासे	रेक्तासाथे	रेक्ताध्वे	म०

	रेक्ताहे	रेक्तास्वहे	रेक्तास्महे	उ०
लृट्—	रेक्ष्यते	रेक्ष्येते	रेक्ष्यन्ते	प्र०
	रेक्ष्यसे	रेक्ष्येथे	रेक्ष्यध्वे	म०
	रेक्ष्ये	रेक्ष्यावहे	रेक्ष्यामहे	उ०
लोट्—	रिङ्क्ताम्	रिञ्चाताम्	रिञ्चताम्	प्र०
	रिङ्क्ष्व	रिञ्चाथाम्	रिङ्ग्ध्वम्	म०
	रिणचै	रिणचावहै	रिणचामहै	उ०
लङ्—	अरिङ्क्त	अरिञ्चाताम्	अरिञ्चत	प्र०
	अरिङ्क्थाः	अरिञ्चाथाम्	अरिङ्ग्ध्वम्	म०
	अरिञ्चि	अरिञ्च्वहि	अरिञ्च्महि	उ०
वि. लि.-	रिञ्चीत	रिञ्चीयाताम्	रिञ्चीरन्	प्र०
	रिञ्चीथा	रिञ्चीयाथाम्	रिञ्चीध्वम्	म०
	रिञ्चीय	रिञ्चीवहि	रिञ्चीमहि	उ०
आ. लि.-	रिक्षीष्ट	रिक्षीयास्ताम्	रिक्षीरन्	प्र०
	रिक्षीष्ठा	रिक्षीयास्थाम्	रिक्षीध्वम्	म०
	रिक्षीय	रिक्षीवहि	रिक्षीमहि	उ०
लुङ्—	अरिक्त	अरिक्षाताम्	अरिक्षत	प्र०

	अरिक्था:	अरिक्षाथाम्	अरिग्ध्वम्	म०
	अरिक्षि	अरिक्ष्वहि	अरिक्ष्महि	उ०
लृङ्—	अरेक्ष्यत	अरेक्ष्येताम्	अरेक्ष्यन्त	प्र०
	अरेक्ष्यथा:	अरेक्ष्येथाम्	अरेक्ष्यध्वम्	म०
	अरेक्ष्ये	अरेक्ष्यावहि	अरेक्ष्यावहि	उ०

(१६१) विचिर् (विच्) पृथग्भावे (अलग होना) उभयपदी

लट्—	विनक्ति	विङ्क्त:	विञ्चन्ति	प्र०
	विनक्षि	विङ्क्थ:	विङ्क्थ	प्र०
	विनच्मि	विञ्च्व:	विञ्च्म:	उ०
लिट्—	विवेच	विविचतु:	विविचु:	प्र०
	विवेचिथ	विविचथु:	विविच	म०
	विवेच	विविचिव	विविचिम	उ०
लुट्—	वेक्ता	वेक्तारौ	वेक्तार:	प्र०
	वेक्तासि	वेक्तास्थ:	वेक्तास्थ	म०
	वेक्तास्मि	वेक्तास्व:	वेक्तास्म:	उ०
लृट्—	वेक्ष्यति	वेक्ष्यत:	वेक्ष्यन्ति	प्र०
	वेक्ष्यसि	वेक्ष्यथ:	वेक्ष्यथ	म०

	वेक्ष्यामि	वेक्ष्याव	वेक्ष्यामः	उ०
लोट्—	विनक्तु विङ्क्तात्	विङ्क्ताम्	विञ्चन्तु	प्र०
	विङ्ग्धि विङ्क्तात्	विङ्क्तम्	विङ्क्त	म०
	विनचानि	विनचाव	विनचाम	उ०
लङ्—	अविनक्-ग्	अविङ्क्ताम्	अविञ्चन्	प्र०
	अविनक्-ग्	अविङ्क्तम्	अविङ्क्त	म०
	अविनचम्	अविञ्च्व	अविञ्च्म	उ०
वि. लि.—	विञ्च्यात्	विञ्च्याताम्	विञ्च्युः	प्र०
	विञ्च्याः	विञ्च्यातम्	विञ्च्यात	म
	विञ्च्याम्	विञ्च्याव	विञ्च्याम	उ०
आ. लि.—	विच्यात्	विच्यास्ताम्	विच्यासुः	प्र०
	विच्याः	विच्यास्तम्	विच्यास्त	म०
	विच्यासम्	विच्यास्व	विच्यास्म	उ०
लुङ्—	अविचत्	अविचताम्	अविचन्	प्र०
	अविचः	अविचतम्	अविचत	म०
	अविचम्	अविचाव	अविचाम	उ०
पक्षे—	अवैक्षीत्	अवैक्ताम्	अवैक्षुः	प्र०

अवैक्षी:	अवैक्तम्	अवैक्त	म०
अवैक्षम्	अवैक्ष्व	अवैक्ष्म	उ०
लृङ्—अवेक्ष्यत्	अवेक्ष्यताम्	अवेक्ष्यन्	प्र०
अवेक्ष्य:	अवेक्ष्यतम्	अवेक्ष्यत	म०
अवेक्ष्यम्	अवेक्ष्याव	अवेक्ष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—विङ्क्ते	विञ्चाते	विञ्चते	प्र०
विङ्क्षे	विञ्चाथे	विङ्ग्ध्वे	म०
विञ्चे	विञ्च्वहे	विञ्च्महे	उ०
लिट्—विविचे	विविचाते	विविचिरे	प्र०
विविचिषे	विविचाथे	विविचिध्वे	म०
विविचे	विविचिवहे	विविचिमहे	उ०
लुट्—वेक्ता	वेक्तारौ	वेक्तारः	प्र०
वेक्तासे	वेक्तासाथे	वेक्ताध्वे	म०
वेक्ताहे	वेक्तास्वहे	वेक्तास्महे	उ०
लृट्—वेक्ष्यते	वेक्ष्येते	वेक्ष्यन्ते	प्र०
वेक्ष्यसे	वेक्ष्येथे	वेक्ष्यध्वे	म०

वेक्ष्ये	वेक्ष्यावहे	वेक्ष्यामहे	उ०
लोट्—विङ्क्ताम्	विञ्जाताम्	विञ्जताम्	प्र०
विङ्क्ष्व	विञ्जाथाम्	विङ्ग्ध्वम्	म०
विनजै	विनजावहै	विनजामहै	उ०
लङ्—अविङ्क्त	अविञ्जाताम्	अविञ्जत	प्र०
अविङ्क्थाः	अविञ्जाथाम्	अविङ्ग्ध्वम्	म०
अविञ्जि	अविञ्ज्वहि	अविञ्ज्महि	उ०
वि.लि.-विञ्जीत	विञ्जीयाताम्	विञ्जीरन्	प्र०
विञ्जीथाः	विञ्जीयाथाम्	विञ्जीध्वम्	म०
विञ्जीय	विञ्जीवहि	विञ्जीमहि	उ०
आ.लि.-विक्षीष्ट	विक्षीयास्ताम्	विक्षीरन्	प्र०
विक्षीष्ठाः	विक्षीयास्थाम्	विक्षीध्वम्	म०
विक्षीय	विक्षीवहि	विक्षीमहि	उ०
लुङ्—अविक्त	अविक्षाताम्	अविक्षत	प्र०
अविक्थाः	अविक्षाथाम्	अविग्ध्वम्	म०
अविक्षि	अविक्ष्वहि	अविक्ष्महि	उ०
लृङ्—अवेक्ष्यत	अवेक्ष्येताम्	अवेक्ष्यन्त	प्र०

अवेक्ष्यथा	अवेक्ष्येथाम्	अवेक्ष्यध्वम्	म०
अवेक्ष्ये	अवेक्ष्यावहि	अवेक्ष्यामहि	उ०

(१६२) क्षुदिर् (क्षुद्) संपेषणे (कूटना पीसना)

सक०, अनि०, उभ० ।

लट्—क्षुणत्ति	क्षुन्त	क्षुन्दन्ति	प्र०
क्षुणत्सि	क्षुन्थ.	क्षुन्थ	म०
क्षुणद्मि	क्षुन्द्व:	क्षुन्द्मः	उ०
लिट्—चुक्षोद	चुक्षुदतुः	चुक्षुदुः	प्र०
चुक्षोदिथ	चुक्षुदथुः	चुक्षुद	म०
चुक्षोद	चुक्षुदिव	चुक्षुदिम	उ०
लुट्—क्षोत्ता	क्षोत्तारौ	क्षोत्तारः	प्र०
क्षोत्तासि	क्षोत्तास्थः	क्षोत्तास्थ	म०
क्षोत्तास्मि	क्षोत्तास्व.	क्षोत्तास्म	उ०
लृट्—क्षोत्स्यति	क्षोत्स्यत:	क्षोत्स्यन्ति	प्र०
क्षोत्स्यसि	क्षोत्स्यथः	क्षोत्स्यथ	म०
क्षोत्स्यामि	क्षोत्स्याव	क्षोत्स्याम:	उ०
लोट्—क्षुणत्तु-क्षुन्तात्	क्षुन्ताम्	क्षुन्दन्तु	प्र०

	क्षुन्द्धि क्षुन्तात्	क्षुन्तम्	क्षुन्त	म०
	क्षुणदानि	क्षुणदाव	क्षुणदाम	उ०
लङ्—	अक्षुणत्	अक्षुन्ताम्	अक्षुन्दन्	प्र०
	अक्षुणः अक्षुणत्-द्	अक्षुन्तम्	अक्षुन्त	म०
	अक्षुणदम्	अक्षुन्द्व	अक्षुन्द्म	उ०
वि. लि.—	क्षुन्द्यात्	क्षुन्द्याताम्	क्षुन्द्युः	प्र०
	क्षुन्द्याः	क्षुन्द्यातम्	क्षुन्द्यात	म०
	क्षुन्द्याम्	क्षुन्द्याव	क्षुन्द्याम	उ०
आ. लि.—	क्षुद्यात्	क्षुद्यास्ताम्	क्षुद्यासुः	प्र०
	क्षुद्याः	क्षुद्यास्तम्	क्षुद्यास्त	म०
	क्षुद्यासम्	क्षुद्यास्व	क्षुद्यास्म	उ०
लुङ्—	अक्षुदत्	अक्षुदताम्	अक्षुदन्	प्र०
	अक्षुदः	अक्षुदतम्	अक्षुदत	म०
	अक्षुदम्	अक्षुदाव	अक्षुदाम	उ०
पक्षे—	अक्षौत्सीत्	अक्षौत्ताम्	अक्षौत्सुः	प्र०
	अक्षौत्सीः	अक्षौत्तम्	अक्षौत्त	म०
	अक्षौत्सम्	अक्षौत्स्व	अक्षौत्स्म	उ०

लृङ्—अक्षोत्स्यत्	अक्षोत्स्यताम्	अक्षोत्स्यन्	प्र०
अक्षोत्स्यः	अक्षोत्स्यतम्	अक्षोत्स्यत	म०
अक्षोत्स्यम्	अक्षोत्स्याव	अक्षोत्स्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—क्षुन्ते	क्षुन्दाते	क्षुन्दते	प्र०
क्षुन्त्से	क्षुन्दाथे	क्षुन्ध्वे	म०
क्षुन्दे	क्षुन्द्वहे	क्षुन्द्महे	उ०
लिट्—चुक्षुदे	चुक्षुदाते	चुक्षुदिरे	प्र०
चुक्षुदिषे	चुक्षुदाथे	चुक्षुदिध्वे	म०
चुक्षुदे	चुक्षुदिवहे	चुक्षुदिमहे	उ०
लुट्—क्षोत्ता	क्षोत्तारौ	क्षोत्तारः	प्र०
क्षोत्तासे	क्षोत्तासाथे	क्षोत्ताध्वे	म०
क्षोत्ताहे	क्षोत्तास्वहे	क्षोत्तास्महे	उ०
लृट्—क्षोत्स्यते	क्षोत्स्येते	क्षोत्स्यन्ते	प्र०
क्षोत्स्यसे	क्षोत्स्येथे	क्षोत्स्यध्वे	म०
क्षोत्स्ये	क्षोत्स्यावहे	क्षोत्स्यामहे	उ०
लोट्—क्षुन्ताम्	क्षुन्दाताम्	क्षुन्दताम्	प्र०

क्षुन्त्स्व	क्षुन्दाथाम्	क्षुन्ध्वम्	म०
क्षुणदै	क्षुणदावहै	क्षुणदामहै	उ०
लङ्—अक्षुन्त	अक्षुन्दाताम्	अक्षुन्दत	प्र०
अक्षुन्थाः	अक्षुन्दाथाम्	अक्षुन्ध्वम्	म०
अक्षुन्दि	अक्षुन्द्वहि	अक्षुन्द्महि	उ०
वि. लि.–क्षुन्दीत	क्षुन्दीयाताम्	क्षुन्दीरन्	प्र०
क्षुन्दीथाः	क्षुन्दीयाथाम्	क्षुन्दीध्वम्	म०
क्षुन्दीय	क्षुन्दीवहि	क्षुन्दीमहि	उ०
आ. लि.–क्षुत्सीष्ट	क्षुत्सीयास्ताम्	क्षुत्सीरन्	प्र०
क्षुत्सीष्ठाः	क्षुत्सीयास्थाम्	क्षुत्सीध्वम्	म०
क्षुत्सीय	क्षुत्सीवहि	क्षुत्सीमहि	उ०
लुङ्—अक्षुत्त	अक्षुत्साताम्	अक्षुत्सत	प्र०
अक्षुत्थाः	अक्षुत्साथाम्	अक्षुद्ध्वम्	म०
अक्षुत्सि	अक्षुत्स्वहि	अक्षुत्स्महि	उ०
लृङ्—अक्षोत्स्यत	अक्षोत्स्येताम्	अक्षोत्स्यन्त	
अक्षोत्स्यथाः	अक्षोत्स्येथाम्	अक्षोत्स्यध्वं	
अक्षोत्स्ये	अक्षोत्स्यावहि	अक्षोत्स्यामहि	

(१६३) उच्छृदिर् (छृद्) दीप्तिदेवनयोः (दीप्त होना, खेलना) अक०, वेट्, उभयपदी ।

लट्—छृणत्ति	छृन्तः	छृन्दन्ति	प्र०
छृणत्सि	छृन्थः	छृन्थ	म०
छृणद्मि	छृन्द्वः	छृन्द्मः	उ०
लिट्—चच्छर्द	चच्छृदतुः	चच्छृदुः	प्र०
चच्छर्दिथ	चच्छृदथुः	चच्छृद	म०
चच्छर्द	चच्छृदिव	चच्छृदिम	उ०
लुट्—छर्दिता	छर्दितारौ	छर्दितारः	प्र०
छर्दितासि	छर्दितास्थः	छर्दितास्थ	म०
छर्दितास्मि	छर्दितास्वः	छर्दितास्मः	उ०
लृट्—छर्दिष्यति	छर्दिष्यतः	छर्दिष्यन्ति	प्र०
छर्दिष्यसि	छर्दिष्यथः	छर्दिष्यथ	म०
छर्दिष्यामि	छर्दिष्यावः	छर्दिष्यामः	उ०
पक्षे—छर्त्स्यति	छर्त्स्यतः	छर्त्स्यन्ति	प्र०
छर्त्स्यसि	छर्त्स्यथः	छर्त्स्यथ	म०
छर्त्स्यामि	छर्त्स्यावः	छर्त्स्यामः	उ०

लोट्—	छृणत्तु-छृन्तात्	छृन्ताम्	छृन्दन्तु	प्र०
	छृन्धि छृन्तात्	छृन्तम्	छृन्त	म०
	छृणदानि	छृणदाव	छृणदाम	उ०
लङ्—	अच्छृणत्-द्	अच्छृन्ताम्	अच्छृन्दन्	प्र०
	अच्छृण / अच्छृणत्-द्	अच्छृन्तम्	अच्छृन्त	म०
	अच्छृणदम्	अच्छृन्द्व	अच्छृन्द्म	उ०
वि.लि-	छृन्द्यात्	छृन्द्याताम्	छृन्द्युः	प्र०
	छृन्द्याः	छृन्द्यातम्	छृन्द्यात	म०
	छृन्द्याम्	छृन्द्याव	छृन्द्याम	उ०
आ.लि.-	छृद्यात्	छृद्यास्ताम्	छृद्यासुः	प्र०
	छृद्याः	छृद्यास्तम्	छृद्यास्त	म०
	छृद्यासम्	छृद्यास्व	छृद्यास्म	उ०
लुङ्—	अच्छृदत्	अच्छृदताम्	अच्छृदन्	प्र०
	अच्छृदः	अच्छृदतम्	अच्छृदत	म०
	अच्छृदम्	अच्छृदाव	अच्छृदाम	उ०
पक्षे—	अच्छर्दीत्	अच्छर्दिष्टाम्	अच्छर्दिषुः	प्र०

अच्छर्दीः	अच्छर्दिष्टम्	अच्छर्दिष्ट	म०
अच्छर्दिषम्	अच्छर्दिष्व	अच्छर्दिष्म	उ०
लृङ्—अच्छर्दिष्यत्	अच्छर्दिष्यताम्	अच्छर्दिष्यन्	
अच्छर्दिष्यः	अच्छर्दिष्यतम्	अच्छर्दिष्यत	
अच्छर्दिष्यम्	अच्छर्दिष्याव	अच्छर्दिष्याम	
पक्षे—अच्छर्त्स्यत्	अच्छर्त्स्यताम्	अच्छर्त्स्यन्	
अच्छर्त्स्यः	अच्छर्त्स्यतम्	अच्छर्त्स्यत	
अच्छर्त्स्यम्	अच्छर्त्स्याव	अच्छर्त्स्याम	

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—छृन्ते	छृन्दाते	छृन्दते	प्र०
छृन्त्से	छृन्दाथे	छृन्ध्वे	म०
छृन्दे	छृन्द्वहे	छृन्द्महे	उ०
लिट्—चच्छृदे	चच्छृदाते	चच्छृदिरे	प्र०
चच्छृदिषे चच्छृत्से	चच्छृदाथे	चच्छृद्ध्वे	म०
चच्छृदे	चच्छृदिवहे	चच्छृदिमहे	उ०
लुट्—छर्दिता	छर्दितारौ	छर्दितारः	प्र०
छर्दितासे	छर्दितासाथे	छर्दिताध्वे	म०

	छर्दिताहे	छर्दितास्वहे	छर्दितास्महे	उ०
लृट्—	छर्दिष्यते	छर्दिष्येते	छर्दिष्यन्ते	प्र०
	छर्दिष्यसे	छर्दिष्येथे	छर्दिष्यध्वे	म०
	छर्दिष्ये	छर्दिष्यावहे	छर्दिष्यामहे	उ०
पक्षे—	छर्त्स्यंते	छर्त्स्येंते	छर्त्स्यंन्ते	प्र०
	छर्त्स्यंसे	छर्त्स्येंथे	छर्त्स्यंध्वे	म०
	छर्त्स्यें	छर्त्स्यांवहे	छर्त्स्यांमहे	उ०
लोट्—	छृन्ताम्	छृन्दाताम्	छृन्दताम्	प्र०
	छृन्त्स्व	छृन्दाथाम्	छृन्ध्वम्	म०
	छृणदै	छृणदावहै	छृणदामहै	उ०
लङ्—	अच्छृन्त	अच्छृन्दाताम्	अच्छृन्दत	प्र०
	अच्छृन्थाः	अच्छृन्दाथाम्	अच्छृन्द्ध्वं	म०
	अच्छृन्दि	अच्छृन्द्वहि	अच्छृन्द्महि	उ०
वि.लि.—	छृन्दीत	छृन्दीयाताम्	छृन्दीरन्	प्र०
	छृन्दीथाः	छृन्दीयाथाम्	छृन्दीध्वम्	म०
	छृन्दीय	छृन्दीवहि	छृन्दीमहि	उ०
आ.लि.—	छृत्सीष्ट	छृत्सीयास्ताम्	छृत्सीरन्	प्र०

	छृत्सीष्ठाः	छृत्सीयास्थाम्	छृत्सीध्वम्	म०
	छृत्सीय	छृत्सीवहि	छृत्सीमहि	उ०
पक्षे—	छर्दिषीष्ट	छर्दिषीयास्ताम्	छर्दिषीरन्	प्र०
	छर्दिषीष्ठाः	छर्दिषीयास्थाम्	छर्दिषीध्वम्	म०
	छर्दिषीय	छर्दिषीवहि	छर्दिषीमहि	उ०
लुङ्—	अच्छर्दिष्ट	अच्छर्दिषाताम्	अच्छर्दिषत	प्र०
	अच्छर्दिष्ठाः	अच्छर्दिषाथाम्	अच्छर्दिढ्व	म०
	अच्छर्दिषि	अच्छर्दिष्वहि	अच्छर्दिष्महि	
लृङ्—	अच्छर्दिष्यत	अच्छर्दिष्येताम्	अच्छर्दिष्यन्त	
	अच्छर्दिष्यथाः	अच्छर्दिष्येथाम्	अच्छर्दिष्यध्वम्	
	अच्छर्दिष्ये	अच्छर्दिष्यावहि	अच्छर्दिष्यामहि	
पक्षे—	अच्छर्त्स्यंत	अच्छर्त्स्यंताम्	अच्छर्त्स्यन्त	
	अच्छर्त्स्यथाः	अच्छर्त्स्यंथाम्	अच्छर्त्स्यध्वम्	
	अच्छर्त्स्यें	अच्छर्त्स्यावहि	अच्छर्त्स्यामहि	

(१६४) उतृदिर् (तृद्) हिंसानादरयो. (हिंसा, तिरस्कार करना) सकर्मक, उभयपदी, सेट् ।

लट्—	तृणत्ति	तृन्तः	तृन्दन्ति	प्र०

	तृणत्सि	तृन्थः	तृन्थ	म०
	तृणद्मि	तृन्द्वः	तृन्द्मः	उ०
लिट्—	ततर्द	ततृदतुः	ततृदुः	प्र
	ततर्दिथ	ततृदथुः	ततृद	म०
	ततर्द	ततृदिव	ततृदिम	उ०
लुट्—	तर्दिता	तर्दितारौ	तर्दितारः	प्र०
	तर्दितासि	तर्दितास्थः	तर्दितास्थ	म०
	तर्दितास्मि	तर्दितास्वः	तर्दितास्मः	उ०
लृट्—	तर्दिष्यति	तर्दिष्यतः	तर्दिष्यन्ति	प्र०
	तर्दिष्यसि	तर्दिष्यथः	तर्दिष्यथ	म०
	तर्दिष्यामि	तर्दिष्यावः	तर्दिष्यामः	उ०
पक्षे—	तर्त्स्यति	तर्त्स्यतः	तर्त्स्यन्ति	प्र०
	तर्त्स्यसि	तर्त्स्यथः	तर्त्स्यथ	म०
	तर्त्स्यामि	तर्त्स्यावः	तर्त्स्यामः	उ०
लोट्—	तृणत्तु तृन्तात्	तृन्ताम्	तृन्दन्तु	प्र०
	तृन्धि तृन्तात्	तृन्तम्	तृन्त	म०
	तृणदानि	तृणदाव	तृणदाम	उ०

लङ्—अतृणत्-द्	अतृन्ताम्	अतृन्दन्	प्र०
अतृण-अतृणत्-द्	अतृन्तम्	अतृन्त	म०
अतृणदम्	अतृन्द्व	अतृन्द्म	उ०
वि. लि.—तृन्द्यात्	तृन्द्याताम्	तृन्द्युः	प्र०
तृन्द्याः	तृन्द्यातम्	तृन्द्यात	म०
तृन्द्याम्	तृन्द्याव	तृन्द्याम	उ०
आ. लि.—तृद्यात्	तृद्यास्ताम्	तृद्यासुः	प्र०
तृद्याः	तृद्यास्तम्	तृद्यास्त	म०
तृद्यासम्	तृद्यास्व	तृद्यास्म	उ०
लुङ्—अतृदत्	अतृदताम्	अतृदन्	प्र०
अतृदः	अतृदतम्	अतृदत	म०
अतृदम्	अतृदाव	अतृदाम	उ०
पक्षे—अतर्दीत्	अतर्दिष्टाम्	अतर्दिषुः	प्र०
अतर्दीः	अतर्दिष्टम्	अतर्दिष्ट	म०
अतर्दिषम्	अतर्दिष्व	अतर्दिष्म	उ०
लृङ्—अतर्दिष्यत्	अतर्दिष्यताम्	अतर्दिष्यन्	प्र०
अतर्दिष्यः	अतर्दिष्यतम्	अतर्दिष्यत	म०

	अतर्दिष्यम्	अतर्दिष्याव	अतर्दिष्याम	उ०
पक्षे—	अतर्स्त्यत्	अतर्स्त्यताम्	अतर्स्त्यन्	प्र०
	अतर्स्त्यः	अतर्स्त्यतम्	अतर्स्त्यत	म०
	अतर्स्त्यम्	अतर्स्त्याव	अतर्स्त्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	तृन्ते	तृन्दाते	तृन्दते	प्र०
	तृन्त्से	तृन्दाथे	तृन्ध्वे	म०
	तृन्दे	तृन्द्वहे	तृन्द्महे	उ०
लिट्—	ततृदे	ततृदाते	ततृदिरे	प्र०
	ततृदिषे ततृत्से	ततृदाथे	ततृदिध्वे	म०
	ततृदे	ततृदिवहे	ततृदिमहे	उ०
लुट्—	तर्दिता	तर्दितारौ	तर्दितारः	प्र०
	तर्दितासे	तर्दितासाथे	तर्दिताध्वे	म०
	तर्दिताहे	तर्दितास्वहे	तर्दितास्महे	उ०
लृट्—	तर्दिष्यते	तर्दिष्येते	तर्दिष्यन्ते	प्र०
	तर्दिष्यसे	तर्दिष्येथे	तर्दिष्यध्वे	म०
	तर्दिष्ये	तर्दिष्यावहे	तर्दिष्यामहे	उ०

पक्षे—तर्त्स्यते	तर्त्स्येते	तर्त्स्यन्ते	प्र०
तर्त्स्यसे	तर्त्स्येथे	तर्त्स्यध्वे	म०
तर्त्स्ये	तर्त्स्यावहे	तर्त्स्यामहे	उ०
लोट्—तृन्ताम्	तृन्दाताम्	तृन्दताम्	प्र०
तृन्त्स्व	तृन्दाथाम्	तृन्ध्वम्	म०
तृणदै	तृणदावहै	तृणदामहै	उ०
लङ्—अतृन्त	अतृन्दाताम्	अतृन्दत	प्र
अतृन्त्था	अतृन्दाथाम्	अतृन्दध्वम्	म०
अतृन्दि	अतृन्द्वहि	अतृन्द्महि	उ०
वि लि.—तृन्दीत	तृन्दीयाताम्	तृन्दीरन्	प्र०
तृन्दीथाः	तृन्दीयाथाम्	तृन्दीध्वम्	म०
तृन्दीय	तृन्दीवहि	तृन्दीमहि	उ०
आ लि.—तर्दिषीष्ट	तर्दिषीयास्ताम्	तर्दिषीरन्	प्र०
तर्दिषीष्ठाः	तर्दिषीयास्थाम्	तर्दिषीध्वम्	म०
तर्दिषीय	तर्दिषीवहि	तर्दिषीमहि	उ०
पक्षे—तृत्सीष्ट	तृत्सीयास्ताम्	तृत्सीरन्	प्र०
तृत्सीष्ठाः	तृत्सीयास्थाम्	तृत्सीध्वम्	म०

तृत्सीय	तृत्सीवहि	तृत्सीमहि	उ०
लुङ्—अतर्दिष्ट	अतर्दिषाताम्	अतर्दिषत	प्र०
अतर्दिष्ठाः	अतर्दिषाथाम्	अतर्दिढ्वम्	म०
अतर्दिषि	अतर्दिष्वहि	अतर्दिष्महि	उ०
लृङ्—अतर्दिष्यत	अतर्दिष्येताम्	अतर्दिष्यन्त	
अतर्दिष्यथाः	अतर्दिष्येथाम्	अतर्दिष्यध्वम्	
अतर्दिष्ये	अतर्दिष्यावहि	अतर्दिष्यामहि	
पक्षे—अतर्त्स्यत	अतर्त्स्येताम्	अतर्त्स्यन्त	
अतर्त्स्यथाः	अतर्त्स्येथाम्	अतर्त्स्यध्वम्	
अतर्त्स्ये	अतर्त्स्यावहि	अतर्त्स्यामहि	

(१६९) कृती (कृत्) वेष्टने (सूत कातना) परस्मैपदी।

लट्—कृणत्ति	कृन्तः	कृन्दन्ति	प्र०
कृणत्सि	कृन्थः	कृन्थ	म०
कृणत्मि	कृन्त्वः	कृन्त्मः	उ०
लिट्—चकर्त	चकृततुः	चकृतुः	प्र०
चकर्तिथ	चकृतथुः	चकृत	म०
चकर्त	चकृतिव	चकृतिम	उ०

लुट्—कर्तिता	कर्तितारौ	कर्तितारः	प्र०
कर्तितासि	कर्तितास्थ	कर्तितास्थ	म०
कर्तितास्मि	कर्तितास्वः	कर्तितास्मः	उ०
लृट्—कर्तिष्यति	कर्तिष्यतः	कर्तिष्यन्ति	प्र०
कर्तिष्यसि	कर्तिष्यथ	कर्तिष्यथ	म०
कर्तिष्यामि	कर्तिष्यावः	कर्तिष्यामः	उ०
पक्षे—कर्त्स्यति	कर्त्स्यतः	कर्त्स्यन्ति	प्र०
कर्त्स्यसि	कर्त्स्यथः	कर्त्स्यथ	म०
कर्त्स्यामि	कर्त्स्यावः	कर्त्स्यामः	उ०
लोट्—कृणत्तु-कृन्तात्	कृन्ताम्	कृन्तन्तु	प्र०
कृन्धि कृन्तात्	कृन्तम्	कृन्त	म०
कृणतानि	कृणताव	कृणताम	उ०
लङ्—अकृणत्-द्	अकृन्ताम्	अकृन्तन्	प्र०
अकृणः, अकृणत्-द्	अकृन्तम्	अकृन्त	म०
अकृणतम्	अकृन्त्व	अकृन्त्म	उ०
वि.लि.—कृन्त्यात्	कृन्त्याताम्	कृन्त्युः	प्र०
कृन्त्याः	कृन्त्यातम्	कृन्त्यात	म०

	कृन्त्याम्	कृन्त्याव	कृन्त्याम	उ०
आ. लि.—	कृत्यात्	कृत्यास्ताम्	कृत्यासुः	प्र०
	कृत्याः	कृत्यास्तम्	कृत्यास्त	म०
	कृत्यासम्	कृत्यास्व	कृत्यास्म	उ०
लुङ्—	अकर्तीत्	अकर्तिष्टाम्	अकर्तिषुः	प्र०
	अकर्तीः	अकर्तिष्टम्	अकर्तिष्ट	म०
	अकर्तिषम्	अकर्तिष्व	अकर्तिष्म	उ०
लृङ्—	अकर्तिष्यत्	अकर्तिष्यताम्	अकर्तिष्यन्	प्र०
	अकर्तिष्यः	अकर्तिष्यतम्	अकर्तिष्यत	म०
	अकर्तिष्यम्	अकर्तिष्याव	अकर्तिष्याम	उ०
पक्षे—	अकर्त्स्यत्	अकर्त्स्यताम्	अकर्त्स्यन्	प्र०
	अकर्त्स्यः	अकर्त्स्यतम्	अकर्त्स्यत	म०
	अकर्त्स्यम्	अकर्त्स्याव	अकर्त्स्याम	उ०

(१६६) तृह हिंसायाम् । (वध करना) सक०, से, पर० ।

लट्—	तृणेढि	तृण्ढः	तृंहन्ति	प्र०
	तृणेक्षि	तृण्ढः	तृण्ढ	म०
	तृणेह्मि	तृंह्वः	तृंह्मः	उ०

लिट्—ततर्ह	ततृहतुः	ततृहुः	प्र०
ततर्हिथ	ततृहथु	ततृह	म०
ततर्ह	ततृहिव	ततृहिम	उ०
लुट्—तर्हिता	तर्हितारौ	तर्हितारः	प्र०
तर्हितासि	तर्हितास्थ	तर्हितास्थ	म०
तर्हितास्मि	तर्हितास्व	तर्हितास्म.	उ०
लृट्—तर्हिष्यति	तर्हिष्यतः	तर्हिष्यन्ति	प्र०
तर्हिष्यसि	तर्हिष्यथ.	तर्हिष्यथ	म०
तर्हिष्यामि	तर्हिष्याव.	तर्हिष्याम	उ०
लोट्—तृणेढु तृण्ढात्	तृण्ढाम्	तृहन्तु	प्र०
तृण्ढि तृण्ढात्	तृण्ढम्	तृण्ढ	म०
तृणहानि	तृणहाव	तृणहाम	उ०
लङ्—अतृणेट् ड्	अतृण्ढाम्	अतृंहन्	प्र०
अतृणेट्-ड्	अतृण्ढम्	अतृण्ढ	म०
अतृणहम्	अतृंह्व	अतृंह्म	उ०
वि. लि.-तृंह्यात्	तृंह्याताम्	तृंह्युः	प्र०
तृंह्याः	तृंह्यातम्	तृंह्यात	म०

	तृह्याम्	तृह्याव	तृंह्याम	उ०
आ. लि.—	तृह्यात्	तृह्यास्ताम्	तृह्यासु	प्र०
	तृह्याः	तृह्यास्तम्	तृह्यास्त	म०
	तृह्यासम्	तृह्यास्व	तृह्यास्म	उ०
लुङ्—	अतर्हीत्	अतर्हिष्टाम्	अतर्हिषु	प्र०
	अतर्हीः	अतर्हिष्टम्	अतर्हिष्ट	म०
	अतर्हिषम्	अतर्हिष्व	अतर्हिष्म	उ०
लृङ्—	अतर्हिष्यत्	अतर्हिष्यताम्	अतर्हिष्यन्	प्र०
	अतर्हिष्यः	अतर्हिष्यतम्	अतर्हिष्यत	म०
	अतर्हिष्यम्	अतर्हिष्याव	अतर्हिष्याम	उ०

(१६७) हिसि (हिंस) हिंसायाम् । (मारडालना, नष्ट करना) सक०, सेट्, परस्मैपदी ।

लट्—	हिनस्ति	हिंस्तः	हिंसन्ति	प्र०
	हिनस्सि	हिंस्थः	हिंस्थ	म०
	हिनस्मि	हिंस्वः	हिंस्मः	उ०
लिट्—	जिहिंस	जिहिंसतुः	जिहिंसुः	प्र०
	जिहिंसिथ	जिहिंसथुः	जिहिंस	म०

	जिहिंसि	जिहिंसिव	जिहिंसिम	उ०
लुट्—	हिंसिता	हिंसितारौ	हिंसितारः	प्र०
	हिंसितासि	हिंसितास्थ	हिंसितास्थ	म०
	हिंसितास्मि	हिंसितास्वः	हिंसितास्म.	उ०
लृट्—	हिंसिष्यति	हिंसिष्यतः	हिंसिष्यन्ति	प्र०
	हिंसिष्यसि	हिंसिष्यथः	हिंसिष्यथ	म०
	हिंसिष्यामि	हिंसिष्यावः	हिंसिष्यामः	उ०
लोट्—	हिनस्तु हिंस्तात्	हिंस्ताम्	हिंसन्तु	प्र०
	हिंधि-हिंस्तात्	हिंस्तम्	हिंस्त	म०
	हिनसानि	हिनसाव	हिनसाम	उ०
लङ्—	अहिनत्-द्	अहिंस्ताम्	अहिंसन्	प्र०
	अहिन -अहिनत्-द्	अहिंस्तम्	अहिंस्त	म०
	अहिनसम्	अहिंस्व	अहिंस्म	उ०
वि. लि.-	हिंस्यात्	हिंस्याताम्	हिंस्युः	प्र०
	हिंस्या.	हिंस्यातम्	हिंस्यात	म०
	हिंस्याम्	हिंस्याव	हिंस्याम	उ०
आ. लि.-	हिंस्यात्	हिंस्यास्ताम्	हिंस्यासु.	प्र०

हिंस्याः	हिंस्यास्तम्	हिंस्यास्त	म०
हिंस्यासम्	हिंस्यास्व	हिंस्यास्म	उ०
लुङ्—अहिंसीत्	अहिंसिष्टाम्	अहिंसिषु	प्र०
अहिंसीः	अहिंसिष्टम्	अहिंसिष्ट	म०
अहिंसिषम्	अहिंसिष्व	अहिंसिष्म	उ०
लृङ्—अहिंसिष्यत्	अहिंसिष्यताम्	अहिंसिष्यन्	
अहिंसिष्यः	अहिंसिष्यतम्	अहिंसिष्यत	
अहिंसिष्यम्	अहिंसिष्याव	अहिंसिष्याम	

(१६८) उन्दी (उन्द्) क्लेदने (गीला करना)

सक०, सेट्, परस्मैपदी ।

लट्—उनत्ति	उन्त्तः	उन्दति	प्र०
उनत्सि	उन्त्थः	उन्त्थ	म०
उनद्मि	उन्द्वः	उन्द्मः	उ०
लिट्—उन्दाञ्चकार	उन्दाञ्चक्रतुः	उन्दाञ्चक्रुः	प्र०
उन्दाञ्चकर्थ	उन्दाञ्चक्रथुः	उन्दाञ्चक्र	म०
{ उन्दाञ्चकार { उन्दाञ्चकर	उन्दाञ्चकृव	उन्दाञ्चकृम	उ०
लुट्—उन्दिता	उन्दितारौ	उन्दितारः	प्र०

उन्दितासि	उन्दितास्थः	उन्दितास्थ	म०
उन्दितास्मि	उन्दितास्वः	उन्दितास्मः	उ०
लृट्—उन्दिष्यति	उन्दिष्यतः	उन्दिष्यन्ति	प्र०
उन्दिष्यसि	उन्दिष्यथः	उन्दिष्यथ	म०
उन्दिष्यामि	उन्दिष्यावः	उन्दिष्यामः	उ०
लोट्—उनत्तु उन्तात्	उन्ताम्	उन्दन्तु	प्र०
उन्द्धि उन्तात्	उन्तम्	उन्त	म०
उनदानि	उनदाव	उनदाम	उ०
लङ्—औनत्-द्	औन्ताम्	औन्दन्	प्र०
औन -औनत् द्	औन्तम्	औन्त	म०
औनदम्	औन्द्व	औन्द्म	उ०
वि.लि.—उन्द्यात्	उन्द्याताम्	उन्द्युः	प्र०
उन्द्याः	उन्द्यातम्	उन्द्यात	म०
उन्द्याम्	उन्द्याव	उन्द्याम	उ०
आ लि.—उन्द्यात्	उन्द्यास्ताम्	उन्द्यासुः	प्र०
उन्द्याः	उन्द्यास्तम्	उन्द्यास्त	म०
उन्द्यासम्	उन्द्यास्व	उन्द्यास्म	उ०

लुङ्—औन्दीत्	औन्दिष्टाम्	औन्दिषुः	प्र०
औन्दीः	औन्दिष्टम्	औन्दिष्ट	म०
औन्दिषम्	औन्दिष्व	औन्दिष्म	उ०
लृङ्—औन्दिष्यत्	औन्दिष्यताम्	औन्दिष्यन्	प्र०
औन्दिष्य	औन्दिष्यतम्	औन्दिष्यत	म०
औन्दिष्यम्	औन्दिष्याव	औन्दिष्याम	उ०

(१६१) अञ्जू (अञ्ज्) व्यक्तिम्रक्षणकान्तिगतिषु
(तेल लगाना, लेपन करना, प्रकाशन करना, चलना)

लट्—अनक्ति	अङ्क्तः	अञ्जन्ति	प्र०
अनक्षि	अङ्क्थः	अङ्क्थ	म०
अनज्मि	अञ्ज्वः	अञ्ज्मः	उ०
लिट्—आनञ्ज	आनञ्जतुः	आनञ्जुः	प्र०
आनञ्जिथ आनङ्क्थ	आनञ्जथुः	आनञ्ज	म०
आनञ्ज	आनञ्जिव	आनञ्जिम	उ०
लुट्—अञ्जिता	अञ्जितारौ	अञ्जितारः	प्र०
अञ्जितासि	अञ्जितास्थः	अञ्जितास्थ	म०
अञ्जितास्मि	अञ्जितास्वः	अञ्जितास्मः	उ०

पक्षे—अङ्क्ता	अङ्क्तारौ	अङ्क्तारः	प्र०
अङ्क्तासि	अङ्क्तास्थः	अङ्क्तास्थ	म०
अङ्क्तास्मि	अङ्क्तास्वः	अङ्क्तास्मः	उ०
लृट्—अञ्जिष्यति	अञ्जिष्यतः	अञ्जिष्यन्ति	प्र०
अञ्जिष्यसि	अञ्जिष्यथः	अञ्जिष्यथ	म०
अञ्जिष्यामि	अञ्जिष्यावः	अञ्जिष्यामः	उ०
पक्षे—अङ्क्ष्यति	अङ्क्ष्यतः	अङ्क्ष्यन्ति	प्र०
अङ्क्ष्यसि	अङ्क्ष्यथः	अङ्क्ष्यथ	म०
अङ्क्ष्यामि	अङ्क्ष्याव	अङ्क्ष्यामः	उ०
लोट्—अनक्तु अङ्क्तात्	अङ्क्ताम्	अञ्जन्तु	प्र०
अङ्ग्धि अङ्क्तात्	अङ्क्तम्	अङ्क्त	म०
अनजानि	अनजाव	अनजाम	उ०
लङ्—आनक् ग्	आङ्क्ताम्	आञ्जन्	प्र०
आनक्-ग्	आङ्क्तम्	आङ्क्त	म०
आनजम्	आञ्ज्व	आञ्ज्म	उ०
वि लि.—अज्यात्	अज्याताम्	अज्युः	प्र०
अज्याः	अज्यातम्	अज्यात	म०

	अञ्ज्याम्	अञ्ज्याव	अञ्ज्याम	उ०
आ. लि.—	अज्यात्	अज्यास्ताम्	अज्यासु	प्र०
	अज्याः	अज्यास्तम्	अज्यास्त	म०
	अज्यासम्	अज्यास्व	अज्यास्म	उ०
लुङ्—	आञ्जीत्	आञ्जिष्टाम्	आञ्जिषु.	प्र०
	आञ्जीः	आञ्जिष्टम्	आञ्जिष्ट	म०
	आञ्जिषम्	आञ्जिष्व	आञ्जिष्म	उ०
लृङ्—	आञ्जिष्यत्	आञ्जिष्यताम्	आञ्जिष्यन्	प्र०
	आञ्जिष्य:	आञ्जिष्यतम्	आञ्जिष्यत	म०
	आञ्जिष्यम्	आञ्जिष्याव	आञ्जिष्याम	उ०
पक्षे—	आङ्क्ष्यत्	आङ्क्ष्यताम्	आङ्क्ष्यन्	प्र०
	आङ्क्ष्य:	आङ्क्ष्यतम्	आङ्क्ष्यत	म०
	आङ्क्ष्यम्	आङ्क्ष्याव	आङ्क्ष्याम	उ०

एवं "तञ्चू सङ्कोचने" इत्यस्याऽपि अञ्जूवद्रूपाणि यथायोग्यमूह्यानि ।

(१७०) ओविजी (विज्) भयचलनयोः (डरना, जाना)

लट्—	विनक्ति	विक्तः	विञ्जन्ति	प्र०

	विनक्ति	विङ्क्थः	विङ्क्थ	म०
	विनज्मि	विञ्ज्वः	विञ्ज्म	उ०
लिट्—	विवेज	विविजतुः	विविजुः	प्र०
	विविजिथ	विविजथुः	विविज	म०
	विवेज	विविजिव	विविजिम	उ०
लुट्—	विजिता	विजितारौ	विजितारः	प्र०
	विजितासि	विजितास्थः	विजितास्थ	म०
	विजितास्मि	विजितास्वः	विजितास्मः	उ०
लृट्—	विजिष्यति	विजिष्यतः	विजिष्यन्ति	प्र०
	विजिष्यसि	विजिष्यथः	विजिष्यथ	म०
	विजिष्यामि	विजिष्यावः	विजिष्यामः	उ०
लोट्—	विनक्तु विङ्क्तात्	विङ्क्ताम्	विञ्जन्तु	प्र०
	विङ्ग्धि विङ्क्तात्	विङ्क्तम्	विङ्क्त	म०
	विनजानि	विनजाम	विनजाम	उ०
लङ्—	अविनक्-ग्	अविङ्क्ताम्	अविञ्जन्	प्र०
	अविनक्-ग्	अविङ्क्तम्	अविङ्क्त	म०
	अविनजम्	अविञ्ज्व	अविञ्ज्म	उ०

वि. लि.—विज्यात्	विज्याताम्	विज्युः	प्र०
विज्याः	विज्यातम्	विज्यात	म०
विज्याम्	विज्याव	विज्याम	उ०
आ. लि.—विज्यात्	विज्यास्ताम्	विज्यासुः	प्र०
विज्याः	विज्यास्तम्	विज्यास्त	म०
विज्यासम्	विज्यास्व	विज्यास्म	उ०
लुङ्—अविजीत्	अविजिष्टाम्	अविजिषुः	प्र०
अविजीः	अविजिष्टम्	अविजिष्ट	म०
अविजिषम्	अविजिष्व	अविजिष्म	उ०
लृङ्—अविजिष्यत्	अविजिष्यताम्	अविजिष्यन्	प्र०
अविजिष्यः	अविजिष्यतम्	अविजिष्यत	म०
अविजिष्यम्	अविजिष्याव	अविजिष्याम	उ०

(१७१) शिष्लृ (शिष्) विशेषणे (विशेषित करना) स० अ० प०।

लट्—शिनष्टि	शिंष्टः	शिंषन्ति	प्र०
शिनक्षि	शिंष्ठ	शिंष्ठ	म०
शिनष्मि	शिंष्व	शिंष्मः	उ०
लिट्—शिशेष	शिशिषतुः	शिशिषुः	प्र०

	शिशेषिथ	शिशिषथुः	शिशिष	म०
	शिशेष	शिशिषिव	शिशिषिम	उ०
लुट्—	शेष्टा	शेष्टारौ	शेष्टारः	प्र०
	शेष्टासि	शेष्टास्थः	शेष्टास्थ	म०
	शेष्टास्मि	शेष्टास्वः	शेष्टास्मः	उ०
लृट्—	शेक्ष्यति	शेक्ष्यतः	शेक्ष्यन्ति	प्र०
	शेक्ष्यसि	शेक्ष्यथः	शेक्ष्यथ	म०
	शेक्ष्यामि	शेक्ष्यावः	शेक्ष्यामः	उ०
लोट्—	शिनष्टु शिंष्टात्	शिंष्टाम्	शिंषन्तु	प्र०
	शिण्ढि शिण्ड्ढि शिंष्टात्	शिंष्टम्	शिंष्ट	म०
	शिनषाणि	शिनषाव	शिनषाम	उ०
लङ्—	अशिनट् ड्	अशिंष्टाम्	अशिंषन्	प्र०
	अशिनट् ड्	अशिंष्टम्	अशिंष्ट	म०
	अशिनषम्	अशिंष्व	अशिंष्म	उ०
वि.लि.—	शिंष्यात्	शिंष्याताम्	शिंष्युः	प्र०
	शिंष्याः	शिंष्यातम्	शिंष्यात	म०
	शिंष्याम्	शिंष्याव	शिंष्याम	उ०

आ. लि.—शिष्यात्	शिष्यास्ताम्	शिष्यासुः	प्र०
शिष्याः	शिष्यास्तम्	शिष्यास्त	म०
शिष्यासम्	शिष्यास्व	शिष्यास्म	उ०
लुङ्—अशिषत्	अशिषताम्	अशिषन्	प्र०
अशिषः	अशिषतम्	अशिषत	म०
अशिषम्	अशिषाव	अशिषाम	उ०
लृङ्—अशेक्ष्यत्	अशेक्ष्यताम्	अशेक्ष्यन्	प्र०
अशेक्ष्यः	अशेक्ष्यतम्	अशेक्ष्यत	म०
अशेक्ष्यम्	अशेक्ष्याव	अशेक्ष्याम	उ०

एवं 'पिष्लृ सञ्चूर्णने' (पीसना) इत्यपि

(१७२) भञ्जो (भञ्ज्) आमर्दने (तोड़ना नष्ट करना) स०, अ०,

लट्—भनक्ति	भङ्क्तः	भञ्जन्ति	प्र०
भनक्षि	भङ्क्थः	भङ्क्थ	म०
भनज्मि	भञ्ज्वः	भञ्ज्मः	उ०
लिट्—बभञ्ज	बभञ्जतुः	बभञ्जुः	प्र०
बभञ्जिथ-बभङ्क्थ	बभञ्जथुः	बभञ्ज	म०
बभञ्ज	बभञ्जिव	बभञ्जिम	उ०

लुट्—भङ्क्ता	भङ्क्तारौ	भङ्क्तारः	प्र०
भङ्क्तासि	भङ्क्तास्थः	भङ्क्तास्थ	म०
भङ्क्तास्मि	भङ्क्तास्वः	भङ्क्तास्मः	उ०
लृट्—भङ्क्ष्यति	भङ्क्ष्यतः	भङ्क्ष्यन्ति	प्र०
भङ्क्ष्यसि	भङ्क्ष्यथः	भङ्क्ष्यथ	म०
भङ्क्ष्यामि	भङ्क्ष्यावः	भङ्क्ष्यामः	उ०
लोट्—भनक्तु-भङ्क्तात्	भङ्क्ताम्	भञ्जन्तु	प्र०
भङ्ग्धि भङ्क्तात्	भङ्क्तम्	भङ्क्त	म०
भनजानि	भनजाव	भनजाम	उ०
लङ्—अभनक्-ग्	अभङ्क्ताम	अभञ्जन्	प्र०
अभनक्-ग्	अभङ्क्तम्	अभङ्क्त	म०
अभञ्जम्	अभञ्ज्व	अभञ्जम	उ०
वि. लि.-भञ्ज्यात्	भञ्ज्याताम्	भञ्ज्युः	उ०
भञ्ज्याः	भञ्ज्यातम्	भञ्ज्यात	म०
भञ्ज्याम्	भञ्ज्याव	भञ्ज्याम	उ०
आ. लि.-भज्यात्	भज्यास्ताम्	भज्यासुः	प्र०
भज्याः	भज्यास्तम्	भज्यास्त	म०

	भज्यासम्	भज्यास्व	भज्यास्म	उ०
लुङ्—	अभाङ्क्षीत्	अभाङ्क्ताम्	अभाङ्क्षुः	प्र०
	अभाङ्क्षीः	अभाङ्क्तम्	अभाङ्क्त	म०
	अभाङ्क्षम्	अभाङ्क्ष्व	अभाङ्क्ष्म	उ०
लृङ्—	अभङ्क्ष्यत्	अभङ्क्ष्यताम्	अभङ्क्ष्यन्	प्र०
	अभङ्क्ष्यः	अभङ्क्ष्यतम्	अभङ्क्ष्यत	म०
	अभङ्क्ष्यम्	अभङ्क्ष्याव	अभङ्क्ष्याम	उ०

(१७३) भुज पालनाऽभ्यवहारयो. (पालने पारस्मैपदी)

लट्—	भुनक्ति	भुङ्क्तः	भुञ्जन्ति	प्र०
	भुनक्षि	भुङ्क्थः	भुङ्क्थ	म०
	भुनज्मि	भुञ्ज्वः	भुञ्ज्मः	उ०
लिट्—	बुभोज	बुभुजतुः	बुभुजुः	प्र०
	बुभोजिथ	बुभुजथुः	बुभुज	म०
	बुभोज	बुभुजिव	बुभुजिम	उ०
लुट्—	भोक्ता	भोक्तारौ	भोक्तारः	प्र०
	भोक्तासि	भोक्तास्थः	भोक्तास्थ	म०
	भोक्तास्मि	भोक्तास्वः	भोक्तास्मः	उ०

लृट्—	भोक्ष्यति	भोक्ष्यतः	भोक्ष्यन्ति	प्र०
	भोक्ष्यसि	भोक्ष्यथ	भोक्ष्यथ	म०
	भोक्ष्यामि	भोक्ष्याव.	भोक्ष्यामः	उ०
लोट्—	भुनक्तु भुङ्क्तात्	भुङ्क्ताम्	भुञ्जन्तु	प्र०
	भुङ्ग्धि भुङ्क्तात्	भुङ्क्तम्	भुङ्क्त	म०
	भुनजानि	भुनजाव	भुनजाम	उ०
लङ्—	अभुनक्-ग्	अभुङ्क्ताम्	अभुञ्जन्	प्र०
	अभुनक् ग्	अभुङ्क्तम्	अभुङ्क्त	म०
	अभुनजम्	अभुञ्ज्व	अभुञ्ज्म	उ०
वि.लि.-	भुञ्ज्यात्	भुञ्ज्याताम्	भुञ्ज्युः	प्र०
	भुञ्ज्या	भुञ्ज्यातम्	भुञ्ज्यात	म०
	भुञ्ज्याम्	भुञ्ज्याव	भुञ्ज्याम	उ०
आ.लि.-	भुज्यात्	भुज्यास्ताम्	भुज्यासु	प्र०
	भुज्या	भुज्यास्तम्	भुज्यास्त	म०
	भुज्यासम्	भुज्यास्व	भुज्यास्म	उ०
लुङ्—	अभौक्षीत्	अभौक्ताम्	अभौक्षुः	प्र०
	अभौक्षीः	अभौक्तम्	अभौक्त	म०

	अभौक्षम्	अभौक्ष्व	अभोक्ष्म	उ०
लृङ्—	अभोक्ष्यत्	अभोक्ष्यताम्	अभोक्ष्यन्	प्र०
	अभोक्ष्यः	अभोक्ष्यतम्	अभोक्ष्यत	म०
	अभोक्ष्यम्	अभोक्ष्याव	अभोक्ष्याम	उ०

भोजनेऽर्थे 'भुज्' धातु आत्मनेपदी। लटि-भुङ्क्ते। लिटि-बुभुजे। लुटि-भोक्ता। लृटि-भोक्ष्यते। लोटि-भुङ्क्ताम्। लङि-अभुङ्क्त। वि.लि.-भुञ्जीत। आ.लि.-भुक्षीष्ट। लुङि-अभुक्त। लृङि-अभोक्ष्यत।

(१७४) ञिइन्धी (इन्ध्) दीप्तौ (चमकना) आत्मनेपदी।

लट्—	इन्धे	इन्धाते	इन्धते	प्र०
	इन्त्से	इन्धाथे	इन्ध्वे	म०
	इन्धे	इन्ध्वहे	इन्ध्महे	उ०
लिट्—	इन्धाञ्चक्रे	इन्धाञ्चक्राते	इन्धाञ्चक्रिरे	प्र०
	इन्धाञ्चकृषे	इन्धाञ्चक्राथे	इन्धाञ्चकृढ्वे	म०
	इन्धाञ्चक्रे	इन्धाञ्चकृवहे	इन्धाञ्चकृमहे	उ०
लुट्—	इन्धिता	इन्धितारौ	इन्धितारः	प्र०
	इन्धितासे	इन्धितासाथे	इन्धिताध्वे	म०

इन्धिताहे	इन्धितास्वहे	इन्धितास्महे	उ०
लृट्—इन्धिष्यते	इन्धिष्येते	इन्धिष्यन्ते	प्र०
इन्धिष्यसे	इन्धिष्येथे	इन्धिष्यध्वे	म०
इन्धिष्ये	इन्धिष्यावहे	इन्धिष्यामहे	उ०
लोट्—इन्धाम्	इन्धाताम्	इन्धताम्	प्र०
इन्त्स्व	इन्धाथाम्	इन्ध्वम्	म०
इनधै	इनधावहै	इनधामहै	उ०
लङ्—ऐन्ध	ऐन्धाताम्	ऐन्धत	प्र०
ऐन्धथा.	ऐन्धाथाम्	ऐन्ध्वम्	म०
ऐन्धि	ऐन्ध्वहि	ऐन्ध्महि	उ०
वि. लि.–इन्धीत	इन्धीयाताम्	इन्धीरन्	प्र०
इन्धीथा.	इन्धीयाथाम्	इन्धीध्वम्	म०
इन्धीय	इन्धीवहि	इन्धीमहि	उ०
आ.लि.–इन्धिषीष्ठ	इन्धिषीयास्ताम्	इन्धिषीरन्	प्र०
इन्धिषीष्ठा.	इन्धिषीयास्थाम्	इन्धिषीध्वम्	म०
इन्धिषीय	इन्धिषीवहि	इन्धिषीमहि	उ०
लुङ्—ऐन्धिष्ट	ऐन्धिषाताम्	ऐन्धिषत	प्र०

ऐन्धिष्ठाः	ऐन्धिषाथाम्	ऐण्धिढ्वम्	म०
ऐन्धिषि	ऐन्धिष्वहि	ऐन्धिष्महि	उ०
लृङ्—ऐन्धिष्यत	ऐन्धिष्येताम्	ऐन्धिष्यन्त	प्र०
ऐन्धिष्यथाः	ऐन्धिष्येथाम्	ऐन्धिष्यध्वम्	म०
ऐन्धिष्ये	ऐन्धिष्यावहि	ऐन्धिष्यामहि	उ०

(१७९) विद् विचारणे (विचारना) सकर्मक-आत्मनेपदी।

लट्—विन्ते	विन्दाते	विदन्ते	प्र०
विन्त्से	विन्दाथे	विन्ध्वे	म०
विन्दे	विन्द्वहे	विन्द्महे	उ०
लिट्—विविदे	विविदाते	विविदिरे	प्र०
विविदिषे	विविदाथे	विविदिध्वे	म०
विविदे	विविदिवहे	विविदिमहे	उ०
लुट्—वेत्ता	वेत्तारौ	वेत्तारः	प्र०
वेत्तासे	वेत्तासाथे	वेत्ताध्वे	म०
वेत्ताहे	वेत्तास्वहे	वेत्तास्महे	उ०
लृट्—वेत्स्यते	वेत्स्येते	वेत्स्यन्ते	प्र०
वेत्स्यसे	वेत्स्येथे	वेत्स्यध्वे	म०

वेत्स्ये	वेत्स्यावहे	वेत्स्यामहे	उ०
लोट्—विन्ताम्	विन्दाताम्	विन्दताम्	प्र०
विन्त्स्व	विन्दाथाम्	विन्द्ध्वम्	म०
विनदै	विनदावहै	विनदामहै	उ०
लङ्—अविन्त	अविन्दाताम्	अविन्दत	प्र०
अविन्त्था	अविन्दाथाम्	अविन्द्ध्वम्	म०
अविन्दि	अविन्द्वहि	अविन्द्महि	उ०
वि. लि.–विन्दीत	विन्दीयाताम्	विन्दीरन्	प्र०
विन्दीथा	विन्दीयाथाम्	विन्दीध्वम्	म०
विन्दीय	विन्दीवहि	विन्दीमहि	उ०
आ. लि.–वित्सीष्ट	वित्सीयास्ताम्	वित्सीरन्	प्र०
वित्सीष्ठा	वित्सीयास्थाम्	वित्सीध्वम्	म०
वित्सीय	वित्सीवहि	वित्सीमहि	उ०
लुङ्—अवित्त	अवित्साताम्	अवित्सत	प्र०
अवित्थाः	अवित्साथाम्	अविद्ध्वम्	म०
अवित्सि	अवित्स्वहि	अवित्स्महि	उ०
लृङ्—अवेत्स्यत	अवेत्स्येताम्	अवेत्स्यन्त	प्र०

अवेत्स्यथाः	अवेत्स्येथाम्	अवेत्स्यध्वम्	म०
अवेत्स्ये	अवेत्स्यावहि	अवेत्स्यामहि	उ०

इति रुधादिप्रकरणम् ।

अथ तनादिप्रकरणम् ।

(७६) तनु (तनू) विस्तारे (तानना, फैलाना) सक०, उभय०

लट्—	तनोति	तनुतः	तन्वन्ति	प्र०
	तनोषि	तनुथः	तनुथ	म०
	तनोमि	तनुवः-तन्वः	तनुमः-तन्मः	उ०
लिट्—	ततान	तेनतुः	तेनुः	प्र०
	तेनिथ	तेनथुः	तेन	म०
	ततान-ततन	तेनिव	तेनिम	उ०
लुट्—	तनिता	तनितारौ	तनितारः	प्र०
	तनितासि	तनितास्थः	तनितास्थ	म०
	तनितास्मि	तनितास्वः	तनितास्मः	उ०
लृट्—	तनिष्यति	तनिष्यतः	तनिष्यन्ति	प्र०
	तनिष्यसि	तनिष्यथः	तनिष्यथ	म०
	तनिष्यामि	तनिष्यावः	तनिष्यामः	उ०

लोट्—तनोतु-तनुतात्	तनुताम्	तन्वन्तु	प्र०
तनु-तनुतात्	तनुतम्	तनुत	म०
तनवानि	तनवाव	तनवाम	उ०
लङ्—अतनोत्	अतनुताम्	अतन्वन्	प्र०
अतनोः	अतनुतम्	अतनुत	म०
अतनवम्	अतनुव-अतन्व	अतनुम-अतन्म	उ
वि.लि-तनुयात्	तनुयाताम्	तनुयुः	प्र०
तनुयाः	तनुयातम्	तनुयात	म०
तनुयाम्	तनुयाव	तनुयाम	उ०
आ लि.-तन्यात्	तन्यास्ताम्	तन्यासुः	प्र०
तन्याः	तन्यास्तम्	तन्यास्त	म०
तन्यासम्	तन्यास्व	तन्यास्म	उ०
लुङ्—अतानीत्	अतानिष्टाम्	अतानिषुः	प्र०
अतानीः	अतानिष्टम्	अतानिष्ट	म०
अतानिषम्	अतानिष्व	अतानिष्म	उ०
पक्षे—अतनीत्	अतनिष्टाम्	अतनिषुः	प्र०
अतनीः	अतनिष्टम्	अतनिष्ट	म०

	अतनिष्म्	अतनिष्व	अतनिष्म	उ०
लृङ्—	अतनिष्यत्	अतनिष्यताम्	अतनिष्यन्	प्र०
	अतनिष्य	अतनिष्यतम्	अतनिष्यत	म०
	अतनिष्यम्	अतनिष्याम्	अतनिष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	तनुते	तन्वाते	तन्वते	प्र०
	तनुषे	तन्वाथे	तनुध्वे	म०
	तन्वे	तनुवहे-तन्वहे	तनुमहे तन्महे	उ०
लिट्—	तेने	तेनाते	तेनिरे	प्र०
	तेनिषे	तेनाथे	तेनिध्वे	म०
	तेने	तेनिवहे	तेनिमहे	उ०
लुट्—	तनिता	तनितारौ	तनितारः	प्र०
	तनितासे	तनितासाथे	तनिताध्वे	म०
	तनिताहे	तनितास्वहे	तनितास्महे	उ०
लृट्—	तनिष्यते	तनिष्येते	तनिष्यन्ते	प्र०
	तनिष्यसे	तनिष्येथे	तनिष्यध्वे	म०
	तनिष्ये	तनिष्यावहे	तनिष्यामहे	उ०

लोट्—	तनुताम्	तन्वाताम्	तन्वताम्	प्र०
	तनुष्व	तन्वाथाम्	तनुध्वम्	म०
	तनवै	तनवावहै	तनवामहै	उ०
लङ्—	अतनुत	अतन्वाताम्	अतन्वत	प्र०
	अतनुथा:	अतन्वाथाम्	अतनुध्वम्	म०
	अतन्वि	अतनुवहि अतन्वहि	अतनुमहि अतन्महि	उ०
वि लि–	तन्वीत	तन्वीयाताम्	तन्वीरन्	प्र०
	तन्वीथाः	तन्वीयाथाम्	तन्वीध्वम्	म०
	तन्वीय	तन्वीवहि	तन्वीमहि	उ०
आ.लि–	तनिषीष्ट	तनिषीयास्ताम्	तनिषीरन्	प्र
	तनिषीष्ठाः	तनिषीयास्थाम्	तनिषीध्वम्	म०
	तनिषीय	तनिषीवहि	तनिषीमहि	उ०
लुङ्—	अतत–अतनिष्ट	अतनिषाताम्	अतनिषत	प्र०
	अतथा अतनिष्ठा.	अतनिषाथाम्	अतनिढ्वम्	म०
	अतनिषि	अतनिष्वहि	अतनिष्महि	उ०
लृङ्—	अतनिष्यत	अतनिष्येताम्	अतनिष्यन्त	प्र०

अतनिष्यथा	अतनिष्येथाम्	अतनिष्यध्वम्	म०
अतनिष्ये	अतनिष्यावहि	अतनिष्यामहि	उ०

(१७७) षणु (सनु) दाने (देना) सक०, उभयपदी।

लट्—सनोति	सनुत	सन्वन्ति	प्र०
सनोषि	सनुथ	सनुथ	म०
सनोमि	सनुवः–सन्वः	सनुम -सन्म	उ०
लिट्—ससान	सेनतु	सेनु	प्र०
सेनिथ	सेनथु	सेन	म०
ससान-ससन	सेनिव	सेनिम	उ०
लुट्—सनिता	सनितारौ	सनितार	प्र०
सनतासि	सनितास्थ	सनितास्थ	उ०
सनितास्मि	सनितास्व	सनितास्म	म०
लृट—सनिष्यति	सनिष्यत.	सनिष्यन्ति	प्र०
सनिष्यसि	सनिष्यथ	सनिष्यथ	म०
सनिष्यामि	सनिष्यावः	सनिष्यामः	उ०
लोट्—सनोतु सनुतात्	सनुताम	सन्वन्तु	प्र०
सनु सनुतात्	सनुतम्	सनुत	म०

	सनवानि	सनवाव	सनवाम	उ०
लङ्—	असनोत्	असनुताम्	असन्वन्	प्र०
	असनोः	असनुतम्	असनुत	म०
	असनवम्	असनुव असन्व	असनुम असन्म	
वि. लि.-	सनुयात्	सनुयाताम्	सनुयुः	प्र०
	सनुयाः	सनुयातम्	सनुयात	म०
	सनुयाम्	सनुयाव	सनुयाम	उ०
आ. लि.-	सायात्	सायास्ताम्	सायासुः	प्र०
	सायाः	सायास्तम्	सायास्त	म०
	सायासम्	सायास्व	सायास्म	उ०

"ये विभाषा" इत्यात्वाभावे—

	सन्यात्	सन्यास्ताम्	सन्यासुः	प्र०
	सन्याः	सन्यास्तम्	सन्यास्त	म०
	सन्यासम्	सन्यास्व	सन्यास्म	उ०
लुङ्—	असानीत्	असानिष्टाम्	असानिषुः	प्र०
	असानीः	असानिष्टम्	असानिष्ट	म०
	असानिषम्	असानिष्व	असानिष्म	उ०

पक्षे—असनीत्	असनिष्टाम्	असनिषु	प्र०
असनीः	असनिष्टम्	असनिष्ट	म०
असनिषम्	असनिष्व	असनिष्म	उ०
लृङ्—असनिष्यत्	असनिष्यताम्	असनिष्यन्	प्र०
असनिष्यः	असनिष्यतम्	असनिष्यत	म०
असनिष्यम्	असनिष्याव	असनिष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—सनुते	सन्वाते	सन्वते	प्र०
सनुषे	सन्वाथे	सनुध्वे	म०
सन्वे	सन्वहे सनुवहे	सन्महे सनुमहे	उ०
लिट—सेने	सेनाते	सेनिरे	प्र०
सेनिषे	सेनाथे	सेनिध्वे	म०
सेने	सेनिवहे	सेनिमहे	उ०
लुट्—सनिता	सनितारौ	सनितार	प्र०
सनितासे	सनितासाथे	सनिताध्वे	म०
सनिताहे	सनितास्वहे	सनितास्महे	उ०
लृट्—सनिष्यते	सनिष्येते	सनिष्यन्ते	प्र०

	सनिष्यसे	सनिष्येथे	सनिष्यध्वे	म०
	सनिष्ये	सनिष्यावहे	सनिष्यामहे	उ०
लोट्—	सनुताम्	सन्वाताम्	सन्वताम्	प्र०
	सनुष्व	सन्वाथाम्	सनुध्वम्	म०
	सनवै	सनवावहै	सनवामहै	उ०
लङ्—	असनुत	असन्वाताम्	असन्वत	प्र०
	असनुथाः	असन्वाथाम्	असनुध्वम्	म०
	असन्वि	असनुवहि	असनुमहि	उ०
		असन्वहि	असन्महि	
वि. लि.–	सन्वीत	सन्वीयाताम्	सन्वीरन्	प्र०
	सन्वीथाः	सन्वीयाथाम्	सन्वीध्वम्	म०
	सन्वीय	सन्वीवहि	सन्वीमहि	उ०
आ. लि.–	सनिषीष्ट	सनिषीयास्ताम्	सनिषीरन्	प्र०
	सनिषीष्ठाः	सनिषीयास्थाम्	सनिषीध्वम्	म०
	सनिषीय	सनिषीवहि	सनिषीमहि	उ०
लुङ्—	असनिष्ट–असात	असनिषाताम्	असनिषत	प्र०
	असनिष्ठाः असाथाः	असनिषाथाम्	असनिढ्वम्	

	असनिषि	असनिष्वहि	असनिष्महि
लृङ्—असनिष्यत		असनिष्येताम्	असनिष्यन्त
	असनिष्यथाः	असनिष्येथाम्	असनिष्यध्वम्
	असनिष्ये	असनिष्यावहि	असनिष्यामहि

(१७८) क्षणु हिंसायाम् (वध करना) सक०, सेट्, उभय०।

लट्—क्षणोति		क्षणुत	क्षण्वन्ति	प्र०
	क्षणोषि	क्षणुथ.	क्षणुथ	म०
	क्षणोमि	क्षणुव –क्षण्व.	क्षणुम –क्षण्म	उ०
लिट्—चक्षाण		चक्षणतु	चक्षणु	प्र०
	चक्षणिथ	चक्षणथुः	चक्षण	म०
	चक्षाण–चक्षण	चक्षणिव	चक्षणिम	उ०
लुट्—क्षणिता		क्षणितारौ	क्षणितार	प्र०
	क्षणितासि	क्षणितास्थ·	क्षणितास्थ	म०
	क्षणितास्मि	क्षणितास्व.	क्षणितास्म	उ०
लृट्—क्षणिष्यति		क्षणिष्यत	क्षणिष्यन्ति	प्र०
	क्षणिष्यसि	क्षणिष्यथ	क्षणिष्यथ	म०
	क्षणिष्यामि	क्षणिष्याव	क्षणिष्यामः	उ०

लोट्—क्षणोतु-क्षणुतात्	क्षणुताम्	क्षण्वन्तु	प्र०
क्षणु क्षणुतात्	क्षणुतम्	क्षणुत	म०
क्षणवानि	क्षणवाव	क्षणवाम	उ०
लङ्—अक्षणोत्	अक्षणुताम्	अक्षण्वन्	उ०
अक्षणो	अक्षणुतम्	अक्षणुत	म०
अक्षणवम्	अक्षणुव अक्षण्व	अक्षणुम अक्षण्म	
वि.लि.-क्षणुयात्	क्षणुयाताम्	क्षणुयु	प्र०
क्षणुया	क्षणुयातम्	क्षणुयात	म०
क्षणुयाम्	क्षणुयाव	क्षणुयाम	उ०
आ.लि.-क्षण्यात्	क्षण्यास्ताम्	क्षण्यासुः	प्र०
क्षण्याः	क्षण्यास्तम्	क्षण्यास्त	म०
क्षण्यासम्	क्षण्यास्व	क्षण्यास्म	उ०
लुङ्—अक्षणीत्	अक्षणिष्टाम्	अक्षणिषु.	प्र०
अक्षणीः	अक्षणिष्टम्	अक्षणिष्ट	म०
अक्षणिषम्	अक्षणिष्व	अक्षणिष्म	उ०
लृङ्—अक्षणिष्यत्	अक्षणिष्यताम्	अक्षणिष्यन्	प्र०
अक्षणिष्यः	अक्षणिष्यतम्	अक्षणिष्यत	म०

	अक्षणिष्यम्	अक्षणिष्याव	अक्षणिष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	क्षणुते	क्षण्वाते	क्षण्वते	प्र०
	क्षणुषे	क्षण्वाथे	क्षणुध्वे	म०
	क्षण्वे	क्षणुवहे-क्षण्वहे	क्षणुमहे-क्षण्महे	उ०
लिट्—	चक्षणे	चक्षणाते	चक्षणिरे	प्र०
	चक्षणिषे	चक्षणाथे	चक्षणिध्वे	म०
	चक्षणे	चक्षणिवहे	चक्षणिमहे	उ०
लुट्—	क्षणिता	क्षणितारौ	क्षणितारः	प्र०
	क्षणितासे	क्षणितासाथे	क्षणिताध्वे	म०
	क्षणिताहे	क्षणितास्वहे	क्षणितास्महे	उ०
लृट्—	क्षणिष्यते	क्षणिष्येते	क्षणिष्यन्ते	प्र०
	क्षणिष्यसे	क्षणिष्येथे	क्षणिष्यध्वे	म०
	क्षणिष्ये	क्षणिष्यावहे	क्षणिष्यामहे	उ०
लोट्—	क्षणुताम्	क्षण्वाताम्	क्षण्वताम्	प्र०
	क्षणुष्व	क्षण्वाथाम्	क्षणुध्वम्	म०
	क्षणवै	क्षणवावहै	क्षणवामहै	उ०

लङ्—अक्षणुत	अक्षण्वाताम्	अक्षण्वत	प्र०
अक्षणुथाः	अक्षण्वाथाम्	अक्षणुध्वम्	म०
अक्षणिव	अक्षणुवहि अक्षण्वहि	अक्षणुमहि- अक्षण्महि	उ०
वि.लि.–क्षण्वीत	क्षण्वीयाताम्	क्षण्वीरन्	प्र०
क्षण्वीयाः	क्षण्वीयाथाम्	क्षण्वीध्वम्	म०
क्षण्वीय	क्षण्वीवहि	क्षण्वीमहि	उ०
आ लि.–क्षणिषीष्ट	क्षणिषीयास्ताम्	क्षणिषीरन्	प्र०
क्षणिषीष्ठा॰	क्षणिषीयास्थाम्	क्षणिषीध्वम्	म०
क्षणिषीय	क्षणिषीवहि	क्षणिषीमहि	उ०
लुङ्—अक्षणिष्ट अक्षत	अक्षणिषाताम्	अक्षणिषत	प्र०
अक्षथाः अक्षणिष्ठाः	अक्षणिषाथाम्	अक्षणिढ्वम्	म०
अक्षणिषि	अक्षणिष्वहि	अक्षणिष्महि	उ०
लृङ्—अक्षणिष्यत	अक्षणिष्येताम्	अक्षणिष्यन्त	
अक्षणिष्यथाः	अक्षणिष्येथाम्	अक्षणिष्यध्वम्	
अक्षणिष्ये	अक्षणिष्यावहि	अक्षणिष्यामहि	

(१७९) तृणु अदने (भोजन करना) सक॰ सेट् उभय॰ ।

लट्—तृणोति	तृणुत॰	तृण्वन्ति	प्र०

तृणोषि	तृणुथः	तृणुथ	म०
तृणोमि	तृणुवः तृण्वः	तृणुमः तृण्मः	उ०
पक्षे—तर्णोति	तर्णुतः	तर्णुवन्ति	प्र०
तर्णोषि	तर्णुथः	तर्णुथ	म०
तर्णोमि	तर्णुवः	तर्णुमः	उ०
लिट्—ततर्ण	ततृणतुः	ततृणुः	प्र०
ततर्णिथ	ततृणथुः	ततृण	म०
ततर्ण	ततृणिव	ततृणिम	उ०
लुट्—तर्णिता	तर्णितारौ	तर्णितारः	प्र०
तर्णितासि	तर्णितास्थः	तर्णितास्थ	म०
तर्णितास्मि	तर्णितास्वः	तर्णितास्मः	उ०
लृट्—तर्णिष्यति	तर्णिष्यतः	तर्णिष्यन्ति	प्र०
तर्णिष्यसि	तर्णिष्यथः	तर्णिष्यथ	म०
तर्णिष्यामि	तर्णिष्यावः	तर्णिष्यामः	उ०
लोट्—तृणोतु तृणुतात्	तृणुताम्	तृण्वन्तु	प्र०
तृणु-तृणुतात्	तृणुतम्	तृणुत	म०
तृणवानि	तृणवाव	तृणवाम	उ०

पक्षे—तर्णोतु तर्णुतात्	तर्णुताम्	तर्णुवन्तु	प्र०
तर्णुहि तर्णुतात्	तर्णुतम्	तर्णुत	म०
तर्णवानि	तर्णवाव	तर्णवाम्	उ०
लङ्—अतृणोत्	अतृणुताम्	अतृण्वन्	प्र०
अतृणोः	अतृणुतम्	अतृणुत	म०
अतृणवम्	अतृणुव-अतृण्व	अतृणुम अतृण्म	उ०
पक्षे—अतर्णोत्	अतर्णुताम्	अतर्णुवन्	प्र०
अतर्णोः	अतर्णुतम्	अतर्णुत	म०
अतर्णवम्	अतर्णुव	अतर्णुम	उ०
वि. लि.—तृणुयात्	तृणुयाताम्	तृणुयुः	प्र०
तृणुयाः	तृणुयातम्	तृणुयात	म०
तृणुयाम्	तृणुयाव	तृणुयाम	उ०
पक्षे—तर्णुयात्	तर्णुयाताम्	तर्णुयुः	प्र०
तर्णुयाः	तर्णुयातम्	तर्णुयात	म०
तर्णुयाम्	तर्णुयाव	तर्णुयाम	उ०
आ. लि.—तृण्यात्	तृण्यास्ताम्	तृण्यासुः	प्र०
तृण्याः	तृण्यास्तम्	तृण्यास्त	म०

	तृण्यास्म्	तृण्यास्व	तृण्यास्म	उ०
लुङ्—	अतर्णीत्	अतर्णिष्टाम्	अतर्णिषुः	प्र०
	अतर्णीः	अतर्णिष्टम्	अतर्णिष्ट	म०
	अतर्णिषम्	अतर्णिष्व	अतर्णिष्म	उ०
लृङ्—	अतर्णिष्यत्	अतर्णिष्यताम्	अतर्णिष्यन्	प्र०
	अतर्णिष्य	अतर्णिष्यतम्	अतर्णिष्यत	म०
	अतर्णिष्यम्	अतर्णिष्याव	अतर्णिष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	तृणुते	तृण्वाते	तृण्वते	प्र०
	तृणुषे	तृण्वाथे	तृणुध्वे	म०
	तृण्वे	तृणुवहे तृण्वहे	तृणुमहे-तृण्महे	उ०
पक्षे—	तर्णुते	तर्णुवाते	तर्णुवते	प्र०
	तर्णुषे	नर्णुवाथे	तर्णुध्वे	म०
	तर्णुवे	तर्णुवहे	तर्णुमहे	उ०
लिट्—	ततृणे	ततृणाते	ततृणिरे	प्र०
	ततृणिषे	ततृणाथे	ततृणिध्वे	म०
	ततृणे	ततृणिवहे	ततृणिमहे	उ०

लुट्—तर्णिता	तर्णितारौ	तर्णितारः	प्र०
तर्णितासे	तर्णितासाथे	तर्णिताध्वे	म०
तर्णिताहे	तर्णितास्वहे	तर्णितास्महे	उ०
लृट्—तर्णिष्यते	तर्णिष्येते	तर्णिष्यन्ते	प्र०
तर्णिष्यसे	तर्णिष्येथे	तर्णिष्यध्वे	म०
तर्णिष्ये	तर्णिष्यावहे	तर्णिष्यामहे	उ०
लोट्—तृणुताम्	तृण्वाताम्	तृण्वताम्	प्र०
तृणुष्व	तृण्वाथाम्	तृणुध्वम्	म०
तृणवै	तृणवावहै	तृणवामहै	उ०
पक्षे—तर्णुताम्	तर्णुवाताम्	तर्णुवताम्	प्र०
तर्णुष्व	तर्णुवाथाम्	तर्णुध्वम्	म०
तर्णवै	तर्णवावहै	तर्णवामहै	उ०
लङ्—अतृणुत	अतृण्वाताम्	अतृण्वत	प्र०
अतृणुथाः	अतृण्वाथाम्	अतृणुध्वम्	म०
अतृण्वि	{ अतृणुवहि अतृण्वहि	अतृणुमहि अतृण्महि	उ०
पक्षे—अतर्णुत	अतर्णुवाथाम्	अतर्णुवत	प्र०

	अतर्णुथाः	अतर्णुवाथाम्	अतर्णुध्वम्	म०
	अतर्णुवि	अतर्णुवहि	अतर्णुमहि	उ०
वि. लि.—	तृण्वीत	तृण्वीयाताम्	तृण्वीरन्	प्र०
	तृण्वीथाः	तृण्वीयाथाम्	तृण्वीध्वम्	म०
	तृण्वीय	तृण्वीवहि	तृण्वीमहि	उ०
पक्षे—	तर्णुवीत	तर्णुवीयाताम्	तर्णुवीरन्	प्र०
	तर्णुवीथाः	तर्णुवीयाथाम्	तर्णुवीध्वम्	म०
	तर्णुवीय	तर्णुवीवहि	तर्णुवीमहि	उ०
आ. लि.—	तर्णिषीष्ट	तर्णिषीयास्ताम्	तर्णिषीरन्	प्र०
	तर्णिषीष्ठाः	तर्णिषीयास्थाम्	तर्णिषीध्वम्	म०
	तर्णिषीय	तर्णिषीवहि	तर्णिषीमहि	उ०
लुङ्—	अतर्णिष्ट अतृत	अतर्णिषाताम्	अतर्णिषत	प्र०
	अतर्णिष्ठाः अतृथाः	अतर्णिषाथाम्	अतर्णिढ्वम्	म०
	अतर्णिषि	अतर्णिष्वहि	अतर्णिष्महि	उ०
लृङ्—	अतर्णिष्यत	अतर्णिष्येताम्	अतर्णिष्यन्त	प्र०
	अतर्णिष्यथाः	अतर्णिष्येथाम्	अतर्णिष्यध्वम्	
	अतर्णिष्ये	अतर्णिष्यावहि	अतर्णिष्यामहि	

(१८०) डुकृञ् (कृ) करणे (करना) सक०, से०, उभ० ।

लट्—करोति	कुरुतः	कुर्वन्ति	प्र०
करोषि	कुरुथः	कुरुथ	म०
करोमि	कुर्वः	कुर्मः	उ०
लिट्—चकार	चक्रतुः	चक्रुः	प्र०
चकर्थ	चक्रथुः	चक्र	म०
चकार-चकर	चकृव	चकृम	उ०
लुट्—कर्ता	कर्तारौ	कर्तारः	प्र०
कर्तासि	कर्तास्थ	कर्तास्थ	म०
कर्तास्मि	कर्तास्वः	कर्त्तास्म	उ०
लृट्—करिष्यति	करिष्यतः	करिष्यन्ति	प्र०
करिष्यसि	करिष्यथः	करिष्यथ	म०
करिष्यामि	करिष्यावः	करिष्यामः	उ०
लोट्—करोतु कुरुतात्	कुरुताम्	कुर्वन्तु	प्र०
कुरु-कुरुतात्	कुरुतम्	कुरुत	म०
करवाणि	करवाव	करवाम	उ०
लङ्—अकरोत्	अकुरुताम्	अकुर्वन्	प्र०

	अकरो	अकुरुतम्	अकुरुत	म०
	अकरवम्	अकुर्व	अकुर्म	उ०
वि. लि.—	कुर्यात्	कुर्याताम्	कुर्युः	प्र०
	कुर्या	कुर्यातम्	कुर्यात	म०
	कुर्याम्	कुर्याव	कुर्याम	उ०
आ. लि.—	क्रियात्	क्रियास्तात्	क्रियासु	प्र०
	क्रिया.	क्रियास्तम्	क्रियास्त	म०
	क्रियासम्	क्रियास्व	क्रियास्म	उ०
लुङ्—	अकार्षीत्	अकार्ष्टाम्	अकार्षुं	प्र०
	अकार्षीः	अकार्ष्टम्	अकार्ष्ट	म०
	अकार्षम्	अकार्ष्व	अकार्ष्म	उ०
लृङ्—	अकरिष्यत्	अकरिष्यताम्	अकरिष्यन्	प्र०
	अकरिष्य	अकरिष्यतम्	अकरिष्यत	म०
	अकरिष्यम्	अकरिष्याव	अकरिष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	कुरुते	कुर्वाते	कुर्वते	प्र०
	कुरुषे	कुर्वाथे	कुरुध्वे	म०

कुर्वे	कुर्वहे	कुर्महे	उ०
लिट्—चक्रे	चक्राते	चक्रिरे	प्र०
चकृषे	चक्राथे	चकृढ्वे	म०
चक्रे	चकृवहे	चकृमहे	उ०
लुट्—कर्ता	कर्तारौ	कर्तारः	प्र०
कर्तासे	कर्तासाथे	कर्ताध्वे	म०
कर्ताहे	कर्तास्वहे	कर्तास्महे	उ०
लृट्—करिष्यते	करिष्येते	करिष्यन्ते	प्र०
करिष्यसे	करिष्येथे	करिष्यध्वे	म०
करिष्ये	करिष्यावहे	करिष्यामहे	उ०
लोट्—कुरुताम्	कुर्वाताम्	कुर्वताम्	प्र०
कुरुष्व	कुर्वाथाम्	कुरुध्वम्	म०
करवै	करवावहै	करवामहै	उ०
लङ्—अकुरुत	अकुर्वाताम्	अकुर्वत	प्र०
अकुरुथाः	अकुर्वाथाम्	अकुरुध्वम्	म०
अकुर्वि	अकुर्वहि	अकुर्महि	उ०
वि. लि.-कुर्वीत	कुर्वीयाताम्	कुर्वीरन्	प्र०

	कुर्वीथाः	कुर्वीयाथाम्	कुर्वीध्वम्	म०
	कुर्वीय	कुर्वीवहि	कुर्वीमहि	उ०
आ.लि.—	कृषीष्ट	कृषीयास्ताम्	कृषीरन्	प्र०
	कृषीष्ठा	कृषीयास्थाम्	कृषीढ्वम्	म०
	कृषीय	कृषीवहि	कृषीमहि	उ०
लुङ—	अकृत	अकृषाताम्	अकृषत	प्र०
	अकृथा	अकृषाथाम्	अकृढ्वम्	म०
	अकृषि	अकृष्वहि	अकृष्महि	उ०
लृङ—	अकरिष्यत	अकरिष्येताम्	अकरिष्यन्त	
	अकरिष्यथा.	अकरिष्येथाम्	अकरिष्यध्वम्	
	अकरिष्ये	अकरिष्यावहि	अकरिष्यामहि	

(१८१) वनु (वन) याचने (मागना) द्विक०, से०, आ० ।

लट्—	वनुते	वन्वाते	वन्वते	प्र०
	वनुषे	वन्वाथे	वनुध्वे	म०
	वन्वे	वनुवहे वन्वहे	वनुमहे वन्महे	
लिट्—	ववने	ववनाते	ववनिरे	प्र०
	ववनिषे	ववनाथे	ववनिध्वे	म०

	ववने	ववनिवहे	ववनिमहे	उ०
लुट्—	वनिता	वनितारौ	वनितारः	प्र०
	वनितासे	वनितासाथे	वनिताध्वे	म०
	वनिताहे	वनितास्वहे	वनितास्महे	उ०
लृट्—	वनिष्यते	वनिष्येते	वनिष्यन्ते	प्र०
	वनिष्यसे	वनिष्येथे	वनिष्यध्वे	म०
	वनिष्ये	वनिष्यावहे	वनिष्यामहे	उ०
लोट्—	वनुताम्	वन्वाताम्	वन्वताम्	प्र०
	वनुष्व	वन्वाथाम्	वनुध्वम्	म०
	वनवै	वनवावहै	वनवामहै	उ०
लङ्—	अवनुत	अवन्वाताम्	अवन्वत	प्र०
	अवनुथाः	अवन्वाथाम्	अवनुध्वम्	म०
	अवन्वि	अवनुवहि- अवन्वहि	अवनुमहि- अवन्महि	उ०
वि. लि.-	वन्वीत	वन्वीयाताम्	वन्वीरन्	प्र०
	वन्वीथा.	वन्वीयाथाम्	वन्वीध्वम्	म०
	वन्वीय	वन्वीवहि	वन्वीमहि	उ०

आ लि.—वनिषीष्ट	वनिषीयास्ताम्	वनिषीरन्	प्र०
वनिषीष्ठाः	वनिषीयास्थाम्	वनिषीध्वम्	म०
वनिषीय	वनिषीवहि	वनिषीमहि	उ०
लुङ्—अवनिष्ट-अवत	अवनिषाताम्	अवनिषत	प्र०
अवनिष्ठाः-अवथाः	अवनिषाथाम्	अवनिढ्वम्	म०
अवनिषि	अवनिष्वहि	अवनिष्महि	उ०
लृङ्—अवनिष्यत	अवनिष्येताम्	अवनिष्यन्त	
अवनिष्यथाः	अवनिष्येथाम्	अवनिष्यध्वम्	
अवनिष्ये	अवनिष्यावहि	अवनिष्यामहि	

(१८२) मनु अवबोधने(स्वीकार करना)सक०, सेट्, आत्म०।

लट्—मनुते	मन्वाते	मन्वते	प्र०
मनुषे	मन्वाथे	मनुध्वे	म०
मन्वे	मनुवहे मन्वहे	मनुमहे मन्महे	उ०
लिट्—मेने	मेनाते	मेनिरे	प्र०
मेनिषे	मेनाथे	मेनिध्वे	म०
मेने	मेनिवहे	मेनिमहे	उ०
लुट्—मनिता	मनितारौ	मनितारः	प्र०

मनितासे	मनितासाथे	मनिताध्वे	म०
मनिताहे	मनितास्वहे	मनितास्महे	उ०
लृट्—मनिष्यते	मनिष्येते	मनिष्यन्ते	प्र०
मनिष्यसे	मनिष्येथे	मनिष्यध्वे	म०
मनिष्ये	मनिष्यावहे	मनिष्यामहे	उ०
लोट्—मनुताम्	मन्वाताम्	मन्वताम्	प्र०
मनुष्व	मन्वाथाम्	मनुध्वम्	म०
मनवै	मनवावहै	मनवामहै	उ०
लङ्—अमनुत	अमन्वाताम्	अमन्वत	प्र०
अमनुथाः	अमन्वाथाम्	अमनुध्वम्	म०
अमन्वि	{ अमनुवहि अमन्वहि	अमनुमहि अमन्महि	उ०
वि.लि.—मन्वीत	मन्वीयाताम्	मन्वीरन्	प्र०
मन्वीथाः	मन्वीयाथाम्	मन्वीध्वम्	म०
मन्वीय	मन्वीवहि	मन्वीमहि	उ०
आ.लि.—मनिषीष्ट	मननिषीयास्ताम्	मनिषीरन्	प्र०
मनिषीष्ठाः	मनिषीयास्थाम्	मनिषीध्वम्	म०

	मनिषीय	मनिषीवहि	मनिषीमहि उ०
लुङ्—अमनिष्ट अमत		अमनिषाताम्	अमनिषत प्र०
	अमनिष्ठाः अमथा.	अमनिषाथाम्	अमनिढ्वम् म०
	अमनिषि	अमनिष्वहि	अमनिष्महि उ०
लृङ्—अमनिष्यत		अमनिष्येताम्	अमनिष्यन्त
	अमनिष्यथा	अमनिष्येथाम्	अमनिष्यध्व
	अमनिष्ये	अमनिष्यावहि	अमनिष्यामहि

इति तनादिप्रकरणम् ।

अथ क्र्यादिप्रकरणम् ।

(१८३) डुक्रीञ् (क्री) द्रव्यविनिमये (खरीद बिक्री करना) सक०, अनि०, उभयपदी ।

लट्—	क्रीणाति	क्रीणीत	क्रीणन्ति	प्र०
	क्रीणासि	क्रीणीथः	क्रीणीथ	म०
	क्रीणामि	क्रीणीव	क्रीणीम	उ०
लिट्—	चिक्राय	चिक्रियतुः	चिक्रियुः	प्र०
	चिक्रयिथ चिक्रेथ	चिक्रियथुः	चिक्रिय	म०

	चिक्राय चिक्रय	चिक्रियिव	चिक्रियिम	उ०
लुट्—	क्रेता	क्रेतारौ	क्रेतारः	प्र०
	क्रेतासि	क्रेतास्थः	क्रेतास्थ	म०
	क्रेतास्मि	क्रेतास्वः	क्रेतास्मः	उ०
लृट्—	क्रेष्यति	क्रेष्यतः	क्रेष्यन्ति	प्र०
	क्रेष्यसि	क्रेष्यथः	क्रेष्यथ	म०
	क्रेष्यामि	क्रेष्यावः	क्रेष्यामः	उ०
लोट्—	क्रीणातु-क्रीणीतात्	क्रीणीताम्	क्रीणन्तु	प्र०
	क्रीणीहि ,,	क्रीणीतम्	क्रीणीत	म०
	क्रीणानि	क्रीणाव	क्रीणाम	उ०
लङ्—	अक्रीणात्	अक्रीणीताम्	अक्रीणन्	प्र०
	अक्रीणाः	अक्रीणीतम्	अक्रीणीत	म०
	अक्रीणाम्	अक्रीणीव	अक्रीणीम	उ०
वि.लि.–	क्रीणीयात्	क्रीणीयाताम्	क्रीणीयुः	प्र०
	क्रीणीयाः	क्रीणीयातम्	क्रीणीयात	म०
	क्रीणीयाम्	क्रीणीयाव	क्रीणीयाम	उ०
आ.लि.–	क्रीयात्	क्रीयास्ताम्	क्रीयासुः	प्र०

	क्रीयाः	क्रीयास्तम्	क्रीयास्त	म०
	क्रीयासम्	क्रीयास्व	क्रीयास्म	उ०
लुङ्—	अक्रैषीत्	अक्रैष्टाम्	अक्रैषुः	प्र०
	अक्रैषीः	अक्रैष्टम्	अक्रैष्ट	म०
	अक्रैषम्	अक्रैष्व	अक्रैष्म	उ०
लृङ्—	अक्रेष्यत्	अक्रेष्यताम्	अक्रेष्यन्	प्र०
	अक्रेष्यः	अक्रेष्यतम्	अक्रेष्यत	म०
	अक्रेष्यम्	अक्रेष्याव	अक्रेष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	क्रीणीते	क्रीणाते	क्रीणते	प्र०
	क्रीणीषे	क्रीणाथे	क्रीणीध्वे	म०
	क्रीणे	क्रीणीवहे	क्रीणीमहे	उ०
लिट्—	चिक्रिये	चिक्रियाते	चिक्रियिरे	प्र०
	चिक्रियिषे	चिक्रियाथे	चिक्रियिध्वे	म०
	चिक्रिये	चिक्रियिवहे	चिक्रियिमहे	उ०
लुट्—	क्रेता	क्रेतारौ	क्रेतारः	प्र०
	क्रेतासे	क्रेतासाथे	क्रेताध्वे	म०

	क्रेताहे	क्रेतास्वहे	क्रेतास्महे	उ०
लृट्—	क्रेष्यते	क्रेष्येते	क्रेष्यन्ते	प्र०
	क्रेष्यसे	क्रेष्येथे	क्रेष्यध्वे	म०
	क्रेष्ये	क्रेष्यावहे	क्रेष्यामहे	उ०
लोट्—	क्रीणीताम्	क्रीणाताम्	क्रीणताम्	प्र०
	क्रीणीष्व	क्रीणाथाम्	क्रीणीध्वम्	म०
	क्रीणै	क्रीणावहै	क्रीणामहै	उ०
लङ्—	अक्रीणीत	अक्रीणाताम्	अक्रीणत	प्र०
	अक्रीणीथाः	अक्रीणाथाम्	अक्रीणीध्वं	म०
	अक्रीणि	अक्रीणीवहि	अक्रीणीमहि	उ०
वि.लि.—	क्रीणीत	क्रीणीयाताम्	क्रीणीरन्	प्र०
	क्रीणीथा	क्रीणीयाथाम्	क्रीणीध्वम्	म०
	क्रीणीय	क्रीणीवहि	क्रीणीमहि	उ०
आ.लि.—	क्रेषीष्ट	क्रेषीयास्ताम्	क्रेषीरन्	प्र०
	क्रेषीष्ठाः	क्रेषीयास्थाम्	क्रेषीढ्वम्	म०
	क्रेषीय	क्रेषीवहि	क्रेषीमहि	उ०
लुङ्—	अक्रेष्ट	अक्रेषाताम्	अक्रेषत	प्र०

	अक्रेष्ठा	अक्रेषाथाम्	अक्रेढ्वम्	म०
	अक्रेषि	अक्रेष्वहि	अक्रेष्महि	उ०
लृङ्—	अकरिष्यत	अकरिष्येताम्	अकरिष्यन्त	
	अकरिष्यथाः	अकरिष्येथाम्	अकरिष्यध्वम्	
	अकरिष्ये	अकरिष्यावहि	अकरिष्यामहि	

(१८४) प्रीञ् (प्री) तर्पणे कान्तौ च

(खुश करना इच्छा करना,) उभयपदी ।

लट्—	प्रीणाति	प्रीणीतः	प्रीणन्ति	प्र०
	प्रीणासि	प्रीणीथः	प्रीणीथ	म०
	प्रीणामि	प्रीणीवः	प्रीणीमः	उ०
लिट्—	पिप्राय	पिप्रियतुः	पिप्रियुः	प्र०
	पिप्रयिथ-पिप्रेथ	पिप्रियथुः	पिप्रिय	म०
	पिप्राय पिप्रय	पिप्रियिव	पिप्रियिम	उ०
लुट्—	प्रेता	प्रेतारौ	प्रेतारः	प्र०
	प्रेतासि	प्रेतास्थः	प्रेतास्थ	म०
	प्रेतास्मि	प्रेतास्वः	प्रेतास्मः	उ०
लृट्—	प्रेष्यति	प्रेष्यतः	प्रेष्यन्ति	प्र०

	प्रेष्यसि	प्रेष्यथः	प्रेष्यथ	म०
	प्रेष्यामि	प्रेष्यावः	प्रेष्यामः	उ०
लोट्—	प्रीणातु प्रीणीतात्	प्रीणीताम्	प्रीणन्तु	प्र०
	प्रीणीहि ,,	प्रीणीतम्	प्रीणीत	म०
	प्रीणानि	प्रीणाव	प्रीणाम	उ०
लङ्—	अप्रीणात्	अप्रीणीताम्	अप्रीणन्	प्र०
	अप्रीणाः	अप्रीणीतम्	अप्रीणीत	म०
	अप्रीणाम्	अप्रीणीव	अप्रीणीम	उ०
वि. लि.—	प्रीणीयात्	प्रीणीयाताम्	प्रीणीयुः	प्र०
	प्रीणीयाः	प्रीणीयातम्	प्रीणीयात	म०
	प्रीणीयाम्	प्रीणीयाव	प्रीणीयाम	उ०
आ. लि.—	प्रीयात्	प्रीयास्ताम्	प्रीयासुः	प्र०
	प्रीयाः	प्रीयास्तम्	प्रीयास्त	म०
	प्रीयासम्	प्रीयास्व	प्रीयास्म	उ०
लुङ्—	अप्रैषीत्	अप्रैष्टाम्	अप्रैषुः	प्र०
	अप्रैषीः	अप्रैष्टम्	अप्रैष्ट	म०
	अप्रैषम्	अप्रैष्व	अप्रैष्म	उ०

लृङ्—अप्रेष्यत्	अप्रेष्यताम्	अप्रेष्यन्	प्र०
अप्रेष्य	अप्रेष्यतम्	अप्रेष्यत	म०
अप्रेष्यम्	अप्रेष्याव	अप्रेष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—प्रीणीते	प्रीणाते	प्रीणते	प्र०
प्रीणीषे	प्रीणाथे	प्रीणीध्वे	म०
प्रीणे	प्रीणीवहे	प्रीणीमहे	उ०
लिट्—पिप्रिये	पिप्रियाते	पिप्रियिरे	प्र०
पिप्रियिषे	पिप्रियाथे	पिप्रियिढ्वे ध्वे	
पिप्रिये	पिप्रियिवहे	पिप्रियिमहे	उ०
लुट्—प्रेता	प्रेतारौ	प्रेतारौ	प्र०
प्रेतासे	प्रेतासाथे	प्रेताध्वे	म०
प्रेताहे	प्रेतास्वहे	प्रेतास्वहे	उ०
लृट्—प्रेष्यते	प्रेष्येते	प्रेष्यन्ते	प्र०
प्रेष्यसे	प्रेष्येथे	प्रेष्यध्वे	म०
प्रेष्ये	प्रेष्यावहे	प्रेष्यामहे	उ०
लोट्—प्रीणीताम्	प्रीणाताम्	प्रीणताम्	प्र०

प्रीणीध्व	प्रीणाथाम्	प्रीणीध्वम्	म०
प्रीणै	प्रीणावहै	प्रीणामहै	उ०
लङ्—अप्रीणीत	अप्रीणीताम्	अप्रीणत	प्र०
अप्रीणीथा	अप्रीणाथाम्	अप्रीणीध्वम्	म०
अप्रीणि	अप्रीणीवहि	अप्रीणीमहि	उ०
वि. लि.-प्रीणीत	प्रीणीयाताम्	प्रीणीरन्	प्र०
प्रीणीथाः	प्रीणीयाथाम्	प्रीणीध्वम्	म०
प्रीणीय	प्रीणीवहि	प्रीणीमहि	उ०
आ. लि.-प्रेषीष्ट	प्रेषीयास्ताम्	प्रेषीरन्	प्र०
प्रेषीष्ठा	प्रेषीयास्थाम्	प्रेषीढ्वम्	म०
प्रेषीय	प्रेषीवहि	प्रेषीमहि	उ०
लुङ्—अप्रेष्ट	अप्रेषाताम्	अप्रेषत	प्र०
अप्रेष्ठा	अप्रेषाथाम्	अप्रेढ्वम्	म०
अप्रेषि	अप्रेष्वहि	अप्रेष्महि	उ०
लृङ—अप्रेष्यते	अप्रेष्येते	अप्रेष्यन्ते	प्र०
अप्रेष्यसे	अप्रेष्येथे	अप्रेष्यध्वे	म०
अप्रेष्ये	अप्रेष्यावहि	अप्रेष्यामहि	उ०

(१८९) श्रीञ् (श्री) पाके । (पकाना) सक०, उभयपदी

लट्—	श्रीणाति	श्रीणीत	श्रीणन्ति	प्र०
	श्रीणासि	श्रीणीथः	श्रीणीथ	म०
	श्रीणामि	श्रीणीवः	श्रीणीम	उ०
लिट्—	शिश्राय	शिश्रियतु	शिश्रियु	प्र०
	शिश्रयिथ शिश्रेथ	शिश्रियथु	शिश्रिय	म०
	शिश्राय-शिश्रय	शिश्रियिव	शिश्रियिम	उ०
लुट्—	श्रेता	श्रेतारौ	श्रेतार	प्र०
	श्रेतासि	श्रेतास्थः	श्रेतास्थ	म०
	श्रेतास्मि	श्रेतास्वः	श्रेतास्म	उ०
लृट्—	श्रेष्यति	श्रेष्यत	श्रेष्यन्ति	प्र०
	श्रेष्यसि	श्रेष्यथ	श्रेष्यथ	म०
	श्रेष्यामि	श्रेष्याव	श्रेष्याम	उ०
लोट्—	श्रीणातु-श्रीणीतात्	श्रीणीताम्	श्रीणन्तु	प्र०
	श्रीणहि ,,	श्रीणीतम्	श्रीणीत	म०
	श्रीणानि	श्रीणाव	श्रीणाम	उ०
लङ्—	अश्रीणात्	अश्रीणीताम्	अश्रीणन्	प्र०

अश्रीणाः	अश्रीणीतम्	अश्रीणीत	म०
अश्रीणाम्	अश्रीणीव	अश्रीणीम	उ०
वि. लि.–श्रीणीयात्	श्रीणीयाताम्	श्रीणीयुः	प्र०
श्रीणीयाः	श्रीणीयातम्	श्रीणीयात	म०
श्रीणीयाम्	श्रीणीयाव	श्रीणीयाम	उ०
आ. लि.–श्रीयात्	श्रीयास्ताम्	श्रीयासुः	प्र०
श्रीयाः	श्रीयास्तम्	श्रीयास्त	म०
श्रीयासम्	श्रीयास्व	श्रीयास्म	उ०
लुङ्–अश्रैषीत्	अश्रैष्टाम्	अश्रैषुः	प्र०
अश्रैषीः	अश्रैष्टम्	अश्रैष्ट	म०
अश्रैषम्	अश्रैष्व	अश्रैष्म	उ०
लृङ्–अश्रेष्यत्	अश्रेष्यताम्	अश्रेष्यन्	प्र०
अश्रेष्यः	अश्रेष्यतम्	अश्रेष्यत	म०
अश्रेष्यम्	अश्रेष्याव	अश्रेष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्–श्रीणीते	श्रीणाते	श्रीणते	प्र०
श्रीणीषे	श्रीणाथे	श्रीणीध्वे	म०

	श्रीणे	श्रीणीवहे	श्रीणीमहे	उ०
लिट्—	शिश्रिये	शिश्रीयाते	शिश्रियिरे	प्र०
	शिश्रियिषे	शिश्रियाथे	शिश्रियिध्वे ढ्वे	
	शिश्रिये	शिश्रियिवहे	शिश्रियिमहे	उ०
लुट्—	श्रेता	श्रेतारौ	श्रेतारः	प्र०
	श्रेतासे	श्रेतासाथे	श्रेताध्वे	म०
	श्रेताहे	श्रेतास्वहे	श्रेतास्महे	उ०
लृट्—	श्रेष्यते	श्रेष्येते	श्रेष्यन्ते	प्र०
	श्रेष्यसे	श्रेष्येथे	श्रेष्यध्वे	म०
	श्रेष्ये	श्रेष्यावहे	श्रेष्यामहे	उ०
लोट्—	श्रीणीताम्	श्रीणाताम्	श्रीणताम्	प्र०
	श्रीणीष्व	श्रीणाथाम्	श्रीणीध्वम्	म०
	श्रीणै	श्रीणावहै	श्रीणामहै	उ०
लङ्—	अश्रीणीत	अश्रीणाताम्	अश्रीणत	प्र०
	अश्रीणीथाः	अश्रीणाथाम्	अश्रीणीध्वम्	म०
	अश्रीणि	अश्रीणीवहि	अश्रीणीमहि	उ०
वि. लि.—	श्रीणीत	श्रीणीयाताम्	श्रीणीरन्	प्र०

	श्रीणीथा.	श्रीणीयाथाम्	श्रीणीध्वम्	म०
	श्रीणीय	श्रीणीवहि	श्रीणीमहि	उ०
आ लि.-	श्रेषीष्ट	श्रेषीयास्ताम्	श्रेषीरन्	प्र०
	श्रेषीष्ठा	श्रेषीयास्थाम्	श्रेषीढ्वम्	म०
	श्रेषीय	श्रेषीवहि	श्रेषीमहि	उ०
लुङ्—	अश्रेष्ट	अश्रेषाताम्	अश्रेषत	प्र०
	अश्रेष्ठा	अश्रेषाथाम्	अश्रेढ्वम्	म०
	अश्रेषि	अश्रेष्वहि	अश्रेष्महि	उ०
लृङ्—	अश्रेष्यत	अश्रेष्येताम्	अश्रेष्यन्त	प्र०
	अश्रेष्यथाः	अश्रेष्येथाम्	अश्रेष्यध्वम्	म०
	अश्रेष्ये	अश्रेष्यावहि	अश्रेष्यामहि	उ०

(१८६) मीञ् (मी) हिंसायाम् (मारना) सकर्म, उभयपदी ।

लट्—	मीनाति	मीनीत	मीनन्ति	प्र०
	मीनासि	मीनीथ	मीनीथ	म०
	मीनामि	मीनीव	मीनीम.	उ०
लिट्—	ममौ	मिम्यतुः	मीम्यु.	प्र०
	ममिथ ममाथ	मिम्यथु.	मिम्य	म०

	ममौ	मिम्यिव	मिम्यिम	उ०
लुट्—	माता	मातारौ	मातारः	प्र०
	मातासि	मातास्थः	मातास्थ	म०
	मातास्मि	मातास्वः	मातास्मः	उ०
लृट्—	मास्यति	मास्यतः	मास्यन्ति	प्र०
	मास्यसि	मास्यथः	मास्यथ	म०
	मास्यामि	मास्यावः	मास्यामः	उ०
लोट्—	मीनातु-मीनीतात्	मीनीताम्	मीनन्तु	प्र०
	मीनीहि ,,	मीनीतम्	मीनीत	म०
	मीनामि	मीनाव	मीनाम	उ०
लङ्—	अमीनात्	अमीनीताम्	अमीनन्	प्र०
	अमीनाः	अमीनीतम्	अमीनीत	म०
	अमीनाम्	अमीनीव	अमीनीम	उ०
वि. लि.—	मीनीयात्	मीनीयाताम्	मीनीयुः	प्र०
	मीनीयाः	मीनीयातम्	मीनीयात	म०
	मीनीयाम्	मीनीयाव	मीनीयाम	उ०
आ. लि.—	मीयात्	मीयास्ताम्	मीयासुः	प्र०

	मीयाः	मीयास्तम्	मीयास्त	म०
	मीयासम्	मीयास्व	मीयास्म	उ०
लुङ्—	अमासीत्	अमासिष्टाम्	अमासिषु	प्र०
	अमासीः	अमासिष्टम्	अमासिष्ट	म०
	अमासिषम्	अमासिष्व	अमासिष्म	उ०
लृङ्—	अमास्यत्	अमास्यताम्	अमास्यन्	प्र०
	अमास्य	अमास्यतम्	अमास्यत	म०
	अमास्यम्	अमास्याव	अमास्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	मीनीते	मीनाते	मीनते	प्र०
	मीनीषे	मीनाथे	मीनीध्वे	म०
	मीने	मीनीवहे	मीनीमहे	उ०
लिट्—	मिम्ये	मिम्याते	मिम्यिरे	
	मिम्यिषे	मिम्याथे	मिम्यिध्वे ढ्वे	
	मिम्ये	मिम्यिवहे	मिम्यिमहे	
लुट्—	माता	मातारौ	ातार	प्र०
	मातासे	मातासाथे	माताध्वे	म०

माताहे	मातास्वहे	मातास्महे	उ०
लृट्—मास्यते	मास्येते	मास्यन्ते	प्र०
मास्यसे	मास्येथे	मास्यध्वे	म०
मास्ये	मास्यावहे	मास्यामहे	उ०
लोट्—मीनीताम्	मीनाताम्	मीनताम्	प्र०
मीनीष्व	मीनाथाम्	मीनीध्वम्	म०
मीनै	मीनावहै	मीनामहै	उ०
लङ्—अमीनीत	अमीनाताम्	अमीनत	प्र०
अमीनीथाः	अमीनाथाम्	अमीनीध्वं	म०
अमीनि	अमीनीवहि	अमीनीमहि	उ०
वि.लि.-मीनीत	मीनीयाताम्	मीनीरन्	प्र०
मीनीथाः	मीनीयाथाम्	मीनीध्वम्	म०
मीनीय	मीनीवहि	मीनीमहि	उ०
आ.लि.-मासीष्ट	मासीयास्ताम्	मासीरन्	प्र०
मासीष्ठाः	मासीयास्थाम्	मासीध्वम्	म०
मासीय	मासीवहि	मासीमहि	उ०
लुङ्—अमास्त	अमासाताम्	अमासत	प्र०

	अमास्थाः	अमासाथाम्	अमाध्वम्	म०
	अमासि	अमास्वहि	अमास्महि	उ०
लृङ्—	अमास्यत	अमास्येताम्	अमास्यन्त	
	अमास्यथा	अमास्येथाम्	अमास्यध्वम्	
	अमास्ये	अमास्यावहि	अमास्यामहि	

(१८७) षिञ् (सि) बन्धने (बान्धना) सक०, उभय०,

लट्—	सिनाति	सिनीतः	सिनन्ति	प्र०
	सिनासि	सिनीथः	सिनीथ	म०
	सिनामि	सिनीव	सिनीमः	उ०
लिट्—	सिषाय	सिष्यतु	सिष्यु	प्र०
	सिषयिथ सिषेथ	सिष्यथुः	सिष्य	म०
	सिषाय सिषय	सिष्यिव	सिष्यिम	उ०
लुट्—	सेता	सेतारौ	सेतार	प्र०
	सेतासि	सेतास्थः	सेतास्थ	म०
	सेतास्मि	सेतास्वः	सेतास्म.	उ०
लृट्—	सेष्यति	सेष्यतः	सेष्यन्ति	प्र०
	सेष्यसि	सेष्यथः	सेष्यथ	म०

	सेष्यामि	सेष्याव	सेष्यामः	उ०
लोट्—	सिनातु सिनीतात्	सिनीताम्	सिनन्तु	प्र०
	सिनीहि ,,	सिनीतम्	सिनीत	म०
	सिनानि	सिनाव	सिनाम	उ०
लङ्—	असिनात्	असिनीताम्	असिनन्	प्र०
	असिना	असिनीतम्	असिनीत	म०
	असिनाम्	असिनीव	असीनीम	उ०
वि लि.-	सिनीयात्	सिनीयाताम्	सिनीयुः	प्र०
	सिनीया.	सिनीयातम्	सिनीयात	म०
	सिनीयाम्	सिनीयाव	सिनीयाम	उ०
आ लि -	सीयात्	सीयास्ताम्	सीयासुः	प्र०
	सीया'	सीयास्तम्	सीयास्त	म०
	सीयासम्	सीयास्व	सीयास्म	उ०
लुङ्—	असैषीम्	असैष्टाम्	असैषु	प्र०
	असैषी	असैष्टम्	असैष्ट	म०
	असैषम्	असैष्व	असैष्म	उ०
लृङ्—	असेष्यत्	असेष्यताम्	असेष्यन्	प्र०

	असेष्यः	असेष्यतम्	असेष्यत	म०
	असेष्यम्	असेष्याव	असेष्याम	उ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	सिनीते	सिनाते	सिनते	प्र०
	सिनीषे	सिनाथे	सिनीध्वे	म०
	सिने	सिनीवहे	सिनीमहे	उ०
लिट्—	सिष्ये	सिष्याते	सिष्यिरे	प्र०
	सिष्यिषे	सिष्याथे	सिष्यिध्वे ढ्वे	
	सिष्ये	सिष्यिवहे	सिष्यिवहे	उ०
लुट्—	सेता	सेतारौ	सेतारः	प्र०
	सेतासे	सेतासाथे	सेताध्वे	म०
	सेताहे	सेतास्वहे	सेतास्महे	उ०
लृट्—	सेष्यते	सेष्येते	सेष्यन्ते	प्र०
	सेष्यसे	सेष्येथे	सेष्यध्वे	म०
	सेष्ये	सेष्यावहे	सेष्यामहे	उ०
लोट्—	सिनीताम्	सिनाताम्	सिनताम्	प्र०
	सिनीष्व	सिनाथाम्	सिनीध्वम्	म०

सिनै	सिनावहै	सिनामहै	उ०
लङ्—असिनीत	असिनाताम्	असिनत	प्र०
असिनीथाः	असिनाथाम्	असिनीध्वम्	म०
असिनि	असिनीवहि	असिनीमहि	उ०
वि.लि.-सिनीत	सिनायाताम्	सिनीरन्	प्र०
सिनीथा	सिनीयाथाम्	सिनीध्वम्	म०
सिनीय	सिनीवहि	सिनीमहि	उ०
आ.लि.-सेषीष्ट	सेषीयास्ताम्	सेषीरन्	प्र०
सेषीष्ठा	सेषीयास्थाम्	सेषीढ्वम्	म०
सेषीय	सेषीवहि	सेषीमहि	उ०
लुङ्—असेष्ट	असेषाताम्	असेषत	प्र०
असेष्ठा	असेषाथाम्	असेढ्वम्	म०
असेषि	असेष्वहि	असेष्महि	उ०
लृङ्—असेष्यत	असेष्येताम्	असेष्यन्त	प्र०
असेष्यथा	असेष्येथाम्	असेष्यध्वम्	म०
असेष्ये	असेष्यावहि	असेष्यामहि	उ०

(१८८) स्कुञ् (स्कु) आप्लवने (कूदना) उभयप०

लट्—स्कुनोति	स्कुनुतः	स्कुन्वन्ति

	स्कुनोषि	स्कुनुथ.	स्कुनुथ	
	स्कुनोमि	स्कुन्व स्कुनुव	स्कुन्म -स्कुनुमः	
पक्षे—	स्कुनाति	स्कुनीतः	स्कुनन्ति	प्र०
	स्कुनासि	स्कुनीथः	स्कुनीथ	म०
	स्कुनामि	स्कुनीव.	स्कुनीम.	उ०
लिट्	चुस्काव	चुस्कुवतु	चुस्कुवु	प्र०
	चुस्कविथ चुस्कोथ	चुस्कुवथुः	चुस्कुव	म०
	चुस्काव-चुस्कव	चुस्कुविव	चुस्कुविम	उ०
लुट्—	स्कोता	स्कोतारौ	स्कोतारः इत्यादि	
लृट्—	स्कोष्यति	स्कोष्यतः	स्कोष्यन्ति	,
लोट्—	स्कुनोतु स्कुनुतात्	स्कुनुताम्	स्कुन्वन्तु	प्र०
	स्कुनु स्कुनुतात्	स्कुनुतम्	स्कुनुत	म०
	स्कुनवानि	स्कुनवाव	स्कुनवाम	उ०
पक्षे—	स्कुनातु-स्कुनीतात्	स्कुनीताम्	स्कुनन्तु	प्र०
	स्कुनीहि स्कुनीतात्	स्कुनीतम्	स्कुनीत	म०
	स्कुनानि	स्कुनाव	स्कुनाम	उ०
लङ्—	अस्कुनोत्	अस्कुनुताम्	अस्कुन्वन्	प्र०

अस्कुनो	अस्कुनुतम्	अस्कुनुत	म०
अस्कुनवम्	अस्कुनुव अस्कुन्व	अस्कुनुव अस्कुन्म	
पक्षे—अस्कुनात्	अस्कुनीताम्	अस्कुनन्	प्र०
अस्कुना.	अस्कुनीतम्	अस्कुनीत	म०
अस्कुनाम्	अस्कुनीव	अस्कुनीम	उ०
वि. लि.-स्कुनुयात्	स्कुनुयाताम्	स्कुनुयु	प्र०
स्कुनुया.	स्कुनुयातम्	स्कुनुयात	म०
स्कुनुयाम्	स्कुनुयाव	स्कुनुयाम	उ०
पक्षे—स्कुनीयात्	स्कुनीयाताम्	स्कुनीयु	प्र०
स्कुनीया	स्कुनीयातम्	स्कुनीयात	म०
स्कुनीयाम्	स्कुनीयाव	स्कुनीयाम	उ०
आ. लि.-स्कूयात्	स्कूयास्ताम्	स्कूयासु	उ०
स्कूयाः	स्कूयास्तम्	स्कूयास्त	म०
स्कूयासम्	स्कूयास्व	स्कूयास्म	उ०
लुङ्—अस्कोषीत्	अस्कोष्टाम्	अस्कोषु	प्र०
अस्कोषीः	अस्कोष्टम्	अस्कोष्ट	म०
अस्कोषम्	अस्कोष्व	अस्कोष्म	उ०

लृङ्—अस्कोष्यत्	अस्कोष्यताम्	अस्कोष्यन् इत्यादि		

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—स्कुनुते	स्कुन्वाते	स्कुन्वते	
स्कुनुषे	स्कुन्वाथे	स्कुनुध्वे	
स्कुन्वे	स्कुनुवहे स्कुन्वहे	स्कुनुमहे-स्कुन्महे	
पक्षे—स्कुनीते	स्कुनाते	स्कुनते	प्र०
स्कुनीषे	स्कुनाथे	स्कुनीध्वे	म०
स्कुने	स्कुनीवहे	स्कुनीमहे	उ०
लिट्—चुस्कुवे	चुस्कुवाते	चुस्कुविरे	प्र०
चुस्कुविषे	चुस्कुवाथे	चुस्कुविढ्वे-ध्वे	
चुस्कुवे	चुस्कुविवहे	चुस्कुविमहे	उ०
लुट्—स्कोता	स्कोतारौ	स्कोतारः इत्यादि	
लृट्—स्कोष्यते	स्कोष्येते	स्कोष्यन्ते	,,
लोट्—स्कुनुताम्	स्कुन्वाताम्	स्कुन्वताम्	प्र०
स्कुनुष्व	स्कुन्वाथाम्	स्कुनुध्वम्	म०
स्कुनवै	स्कुनवावहै	स्कुनवामहै	उ०
पक्षे—स्कुनीताम्	स्कुनाताम्	स्कुनताम्	प्र०

स्कुनीध्व	स्कुनाथाम्	स्कुनीध्वम्	म०
स्कुनै	स्कुनावहै	स्कुनामहै	उ०
लङ्—अस्कुनुत	अस्कुन्वाताम्	अस्कुन्वत	प्र०
अस्कुनुथा	अस्कुन्वाथाम्	अस्कुनुध्वम्	म०
{ अस्कुन्वि	अस्कुनुवहि अस्कुन्वहि	अस्कुनुमहि अस्कुन्महि	उ०
पक्षे—अस्कुनीत	अस्कुनाताम्	अस्कुनत	प्र०
अस्कुनीथा	अस्कुनाथाम्	अस्कुनीध्वम्	
अस्कुनि	अस्कुनीवहि	अस्कुनीमहि	
वि.लि.-स्कुन्वीत	स्कुन्वीयाताम्	स्कुन्वीरन्	प्र०
स्कुन्वीथा	स्कुन्वीयाथान्	स्कुन्वीध्वम्	म०
स्कुन्वीय	स्कुन्वीवहि	स्कुन्वीमहि	उ०
पक्षे—स्कुनीत	स्कुनीयाताम्	स्कुनीरन्	प्र०
स्कुनीथा	स्कुनीयाथाम्	स्कुनीध्वम्	म०
स्कुनीय	स्कुनीवहि	स्कुनीमहि	उ०
आ लि.-स्कोषीष्ट	स्कोषीयास्ताम्	स्कोषीरन्	प्र०
स्कोषीष्ठाः	स्कोषीयास्थाम्	स्कोषीढ्वम्	म०

स्कोषीय	स्कोषीवहि	स्कोषीमहि	उ०
लुङ्—अस्कोष्ट	अस्कोषाताम्	अस्कोषत	प्र०
अस्कोष्ठाः	अस्कोषाथाम्	अस्कोढ्वम्	म०
अस्कोषि	अस्कोष्वहि	अस्कोष्महि	उ०
लृङ्—अस्कोष्यत,	अस्कोष्येताम्	अस्कोष्यन्त	इ०

(१८९) स्तम्भु (स्तम्भ) इति सौत्रो धातुः आवरणार्थे वर्तते (रोकना) सक०, सेट्, परस्मैपदी ।

लट्—स्तभ्नाति	स्तभ्नीतः	स्तभ्नन्ति	प्र०
स्तभ्नासि	स्तभ्नीथः	स्तभ्नीथ	म०
स्तभ्नामि	स्तभ्नीवः	स्तभ्नीमः	उ०
लिट्—तस्तम्भ	तस्तम्भतुः	तस्तम्भुः	प्र०
तस्तम्भिथ	तस्तम्भथुः	तस्तम्भ	म०
तस्तम्भ	तस्तम्भिव	तस्तम्भिम	उ०
लुट्—स्तम्भिता	स्तम्भितारौ	स्तम्भितारः	इ०
लृट्—स्तम्भिष्यति	स्तम्भिष्यतः	स्तम्भिष्यन्ति	,,
लोट्—स्तभ्नातु भ्नीतात्	स्तभ्नीताम्	स्तभ्नन्तु	प्र०
स्तभान भ्नीतात्	स्तभ्नीतम्	स्तभ्नीत	म०

	स्तभ्नानि	स्तभ्नाव	स्तभ्नाम	उ०
लङ्—	अस्तभ्नात्	अस्तभ्नीताम्	अस्तभ्नन्	प्र०
	अस्तभ्ना	अस्तभ्नीतम्	अस्तभ्नीत	म०
	अस्तभ्नाम्	अस्तभ्नीव	अस्तभ्नीम	म०
वि.लि —	स्तभ्नीयात्	स्तभ्नीयाताम्	स्तभ्नीयु	प्र०
	स्तभ्नीया·	स्तभ्नीयातम्	स्तभ्नीयात	म०
	स्तभ्नीयाम्	स्तभ्नीयाव	स्तभ्नीयाम	उ०
आ.लि.-	स्तभ्यात्	स्तभ्यास्ताम्	स्तभ्यासु	प्र०
	स्तभ्या	स्तभ्यास्तम्	स्तभ्यास्त	म०
	स्तभ्यासम्	स्तभ्यास्व	स्तभ्यास्म	उ०
लुङ्—	व्यष्टभत्	व्यष्टभताम्	व्यष्टभन्	प्र०
	व्यष्टभः	व्यष्टभतम्	व्यष्टभत	म०
	व्यष्टभम्	व्यष्टभाव	व्यष्टभाम	उ०
पक्षे—	अस्तम्भीत्	अस्तम्भिष्टाम्	अस्तम्भिषु	प्र०
	अस्तम्भी	अस्तम्भिष्टम्	अस्तम्भिष्ट	म०
	अस्तम्भिषम्	अस्तम्भिष्व	अस्तम्भिष्म	उ०
लृङ्—	अस्तम्भिष्यत्	अस्तम्भिष्यताम्	अस्तम्भिष्यन्	प्र०

(११०) युञ् (यु) बन्धने (बांधना) स०, अनि०, उ० ।

लट्—युनाति	युनीत.	युनन्ति	प्र०
युनासि	युनीथ.	युनीथ	म०
युनामि	युनीव	युनीम	उ०
लिट्— युयाव	युयुवतु	युयुवु	प्र०
युयविथ युयथ	युयुवथु	युयुव	म०
युयाव युयव	युयुवि	युयुविम	उ०
लुट्—योता	योतारौ	योतार	इत्यादि
लृट्—योष्यति	योष्यत	योष्यन्ति	,,
लोट्—युनातु युनीतात्	युनीताम्	युनन्तु	प्र०
युनीहि ,,	युनीतम्	युनीत	म०
युनानि	युनाव	युनाम	उ०
लङ्—अयुनात्	अयुनीताम्	अयुनन्	प्र०
अयुना॰	अयुनीतम्	अयुनीत	म०
अयुनाम्	अयुनीव	अयुनीम	उ०
वि.लि.-युनीयात्	युनीयाताम्	युनीयु	प्र०
युनीयाः	युनीयाताम्	युनीयात	म०

	युनीयाम्	युनीयाव	युनीयाम	उ०
आ. लि.—	यूयात्	यूयास्ताम्	यूयासु	प्र०
	यूया	यूयास्तम्	यूयास्त	म०
	यूयासम्	यूयास्व	यूयास्म	उ०
लुङ्—	अयौषीत्	अयौष्टाम्	अयौषु	प्र०
	अयौषी:	अयौष्टम्	अयौष्ट	म०
	अयौषम्	अयौष्व	अयौष्म	उ०
लृङ्—	अयोष्यत्	अयोष्यताम्	अयोष्यन् इत्यादि	

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	युनीते	युनाते	युनते	प्र०
	युनीषे	युनाथे	युनीध्वे	म०
	युने	युनीवहे	युनीमहे	उ०
लिट्—	युयुवे	युयुवाते	युयुविरे	प्र०
	युयुविषे	युयुवाथे	युयुविध्वे ढ्वे	
	युयुवे	युयुविवहे	युयुविमहे	
लुट्—	योता	योतारौ	योतार इत्यादि	
लृट्—	योष्यते	योष्येते	योष्यन्ते ,,	

लोट्—युनीताम्	युनाताम्	युनताम्	प्र०
युनीष्व	युनाथाम्	युनीध्वम्	म०
युनै	युनावहै	युनामहै	उ०
लङ्—अयुनीत	अयुनाताम्	अयुनत	प्र०
अयुनीथाः	अयुनाथाम्	अयुनीध्वम्	म०
अयुनि	अयुनीवहि	अयुनीमहि	उ०
वि. लि.—युनीत	युनीयाताम्	युनीरन्	प्र०
युनीथाः	युनीयाथाम्	युनीध्वम्	म०
युनीय	युनीवहि	युनीमहि	उ०
आ. लि.—योषीष्ट	योषीयास्ताम्	योषीरन्	प्र०
योषीष्ठाः	योषीयास्थाम्	योषीढ्वम्	म०
योषीय	योषीवहि	योषीमहि	उ०
लुङ्—अयोष्ट	अयोषाताम्	अयोषत	प्र०
अयोष्ठाः	अयोषाथाम्	अयोढ्वम्	प्र०
अयोषि	अयोष्वहि	अयोष्महि	उ०
लृङ्—अयोष्यत	अयोष्येताम्	अयोष्यन्त इत्यादि	

(१९१)क्नूञ् (क्नू) शब्दे (चिल्लाना) अक० सेट्, उभय०।

लट्—	क्नूनाति	क्नूनीतः	क्नूनन्ति	प्र०
	क्नूनासि	क्नूनीथः	क्नूनीथ	म०
	क्नूनामि	क्नूनीवः	क्नूनीम	उ०
लिट्—	चुक्नाव	चुक्नुवतुः	चुक्नुवुः	प्र०
	चुक्नविथ	चुक्नुवथुः	चुक्नुव	म०
	चुक्नाव चुक्नव	चुक्नुविव	चुक्नुविम	उ०
लुट्—	क्नविता	क्नवितारौ	क्नवितारः	इत्यादि
लृट्—	क्नविष्यति	क्नविष्यतः	क्नविष्यन्ति	,,
लोट्—	क्नूनातु-क्नूनीतात्	क्नूनीताम्	क्नूनन्तु	प्र०
	क्नूनीहि- ,,	क्नूनीतम्	क्नूनीत	म०
	क्नूनानि	क्नूनाव	क्नूनाम	उ०
लङ्—	अक्नूनात्	अक्नूनीताम्	अक्नूनन्	प्र०
	अक्नूनाः	अक्नूनीतम्	अक्नूनीत	म०
	अक्नूनाम्	अक्नूनीव	अक्नूनीम	उ०
वि. लि.—	क्नूनीयात्	क्नूनीयाताम्	क्नूनीयुः	प्र०
	क्नूनीयाः	क्नूनीयातम्	क्नूनीयात	म०

	क्नूनीयाम्	क्नूनीयाव	क्नूनीयाम	उ०
आ.लि.—	क्नूयात्	क्नूयास्ताम्	क्नूयासु	प्र०
	क्नूयाः	क्नूयास्तम्	क्नूयास्त	म०
	क्नूयासम्	क्नूयास्व	क्नूयास्म	उ०
लुङ्—	अक्नवीत्	अक्नविष्टाम्	अक्नविषु	प्र०
	अक्नवीः	अक्नविष्टम्	अक्नविष्ट	म०
	अक्नविषम्	अक्नविष्व	अक्नविष्म	उ०
लृङ्—	अक्नविष्यत्	अक्नविष्यताम्	अक्नविष्यन्	इ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	क्नूनीते	क्नूनाते	क्नूनते	प्र०
	क्नूनीषे	क्नूनाथे	क्नूनीध्वे	म०
	क्नूने	क्नूनीवहे	क्नूनीमहे	उ०
लिट्—	चुक्नुवे	चुक्नुवाते	चुक्नुविरे	प्र०
	चुक्नुविषे	चुक्नुवाथे	चुक्नुविध्वे	ढ्वे
	चुक्नुवे	चुक्नुविवहे	चुक्नुविमहे	
लुट्—	क्नविता	क्नवितारौ	क्नवितारः	इत्यादि
लृट्—	क्नविष्यते	क्नविष्येते	क्नविष्यन्ते	,,

लोट्—कनूनीताम्	कनूनाताम्	कनूनताम्	प्र०
कनूनीष्व	कनूनाथाम्	कनूनीध्वम्	म०
कनूनै	कनूनावहै	कनूनामहै	उ०
लङ्—अकनूनीत	अकनूनीताम्	अकनूनत	प्र०
अकनूनीथा	अकनूनाथाम्	अकनूनीध्व	म०
अकनूनि	अकनूनीवहि	अकनूनीमहि	उ०
वि. लि.—कनूनीत	कनूनीयाताम्	कनूनीरन्	प्र०
कनूनीथा	कनूनीयाथाम्	कनूनीध्वम्	म०
कनूनीय	कनूनीवहि	कनूनीमहि	उ०
आ. लि.—कनविषीष्ट	कनविषीयास्ताम्	कनविषीरन्	
कनविषीष्ठाः	कनविषीयास्थाम्	कनविषीढ्व ध्व	
कनविषीय	कनविषीवहि	कनविषीमहि	
लुङ्—अकनविष्ट	अकनविषाताम्	अकनविषत	
अकनविष्ठाः	अकनविषाथाम्	अकनविढ्वं ध्व	
अकनविषि	अकनविष्वहि	अकनविष्महि	
लृङ्—अकनविष्यत	अकनविष्येताम्	अकनविष्यन्त	इ०

एवं "दूञ् हिंसायाम्" इत्यपि

(१९२) पुञ् (पू) पवने (पवित्र करना) स० सेट्, उभ०

लट्—पुनाति	पुनीत.	पुनन्ति	प्र०
पुनासि	पुनीथः	पुनीथ	म०
पुनामि	पुनीव	पुनीम.	उ०
लिट्—पुपाव	पुपुवतुः	पुपुवुः	प्र०
पुपविथ	पुपुवथुः	पुपुव	म०
पुपाव-पुपव	पुपुविव	पुपुविम	उ०
लुट्—पविता	पवितारौ	पवितार इत्यादि	
लृट्—पविष्यति	पविष्यत	पविष्यन्ति	,,
लोट्—पुनातु पुनीतात्	पुनीताम्	पुनन्तु	प्र०
पुनीहि- ,,	पुनीतम्	पुनीत	म०
पुनानि	पुनाव	पुनाम	उ०
लङ्—अपुनात्	अपुनीताम्	अपुनन्	प्र०
अपुनाः	अपुनीतम्	अपुनीत	म०
अपुनाम्	अपुनीव	अपुनीम	उ०
वि. लि -पुनीयात्	पुनीयाताम्	पुनीयु.	प्र०
पुनीयाः	पुनीयाताम्	पुनीयात	म०

पुनीयाम्	पुनीयाव	पुनीयाम	उ०
आ. लि.-पूयात्	पूयास्ताम्	पूयासुः	प्र०
पूयाः	पूयास्तम्	पूयास्त	म०
पूयासम्	पूयास्व	पूयास्म	उ०
लुङ्—अपावीत्	अपाविष्टाम्	अपाविषु	प्र०
अपावी	अपाविष्टम्	अपाविष्ठ	म०
अपाविषम्	अपाविष्व	अपाविष्म	उ०
लृङ्—अपविष्यत्	अपविष्यताम्	अपविष्यन्	इत्यादि
लट्—पुनीते	पुनाते	पुनते	प्र०
पुनीषे	पुनाथे	पुनीध्वे	म०
पुने	पुनीवहे	पुनीमहे	उ०
लिट्—पुपुवे	पुपुवाते	पुपुविरे	प्र०
पुपुविषे	पुपुवाथे	पुपुविध्वे ढ्वे	म०
पुपुवे	पुपुविवहे	पुपुविमहे	उ०
लुट्—पविता	पवितारौ	पवितार	इत्यादि
लृट्—पविष्यते	पविष्येते	पविष्यन्ते	,,
लोट्—पुनीताम्	पुनाताम्	पुनताम्	प्र०

पुनीष्व	पुनाथाम्	पुनीध्वम्	म०
पुनै	पुनावहै	पुनामहै	उ०
लङ्—अपुनीत	अपुनाताम्	अपुनत	प्र०
अपुनीथाः	अपुनाथाम्	अपुनीध्वम्	म०
अपुनि	अपुनीवहि	अपुनीमहि	उ०
वि. लि.-पुनीत	पुनीयाताम्	पुनीरन्	प्र०
पुनीयाः	पुनीयाथाम्	पुनीध्वम्	म०
पुनीय	पुनीवहि	पुनीमहि	उ०
आ. लि.-पविषीष्ट	पविषीयास्ताम्	पविषीरन्	प्र०
पविषीष्ठाः	पविषीयास्थाम्	पविषीढ्व ध्व	म०
पविषीय	पविषीवहि	पविषीमहि	उ०
लुङ्—अपविष्ट	अपविषाताम्	अपविषत	प्र०
अपविष्ठाः	अपविषाथाम्	अपविढ्व ध्व	म०
अपविषि	अपविष्वहि	अपविष्महि	उ०
लृङ्—अपविष्यत	अपविष्येताम्	अपविष्यन्त	इत्यादि

(१९३) लूञ् (लू) छेदने (काटना) स०, सेट्, उभ० ।

लट्—लुनाति	लुनीतः	लुनन्ति	प्र०

	लुनासि	लुनीथ	लुनीथ	म०
	लुनामि	लुनीव	लुनीमः	उ०
लिट्—	लुलाव	लुलुवतुः	लुलुवुः	प्र०
	लुलुविथ	लुलुवथु	लुलुव	म०
	लुलाव लुलव	लुलुविव	लुलुविम	उ०
लुट्—	लविता	लवितारौ	लवितारः इत्यादि	
लृट्—	लविष्यति	लविष्यत	लविष्यन्ति	,,
लोट्—	लुनातु लुनीतात्	लुनीताम्	लुनन्तु	प्र०
	लुनीहि ,,	लुनीतम्	लुनीत	म०
	लुनानि	लुनाव	लुनाम	उ०
लङ्—	अलुनात्	अलुनीताम्	अलुनन्	प्र०
	अलुनाः	अलुनीतम्	अलुनीत	म०
	अलुनाम्	अलुनीव	अलुनीम	उ०
वि. लि.-	लुनीयात्	लुनीयाताम्	लुनीयुः	प्र०
	लुनीयाः	लुनीयातम्	लुनीयात	म०
	लुनीयाम्	लुनीयाव	लुनीयाम	उ०
आ. लि.-	लूयात्	लूयास्ताम्	लूयासुः	प्र०

लूया॰	लूयास्तम्	लूयास्त	म॰
लूयासम्	लूयास्व	लूयास्म	उ॰
लुङ्—अलावीत्	अलाविष्टाम्	अलाविषुः	प्र॰
अलावी॰	अलाविष्टम्	अलाविष्ट	म॰
अलाविषम्	अलाविष्व	अलाविष्म	उ॰
लृङ्—अलविष्यत्	अलविष्यताम्	अलविष्यन्	इ॰

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—लुनीते	लुनाते	लुनते	प्र॰
लुनीषे	लुनाथे	लुनीध्वे	म॰
लुने	लुनीवहे	लुनीमहे	उ॰
लिट्—लुलुवे	लुलुवाते	लुलुविरे	प्र॰
लुलुविषे	लुलुवाथे	लुलुविध्वे ढ्वे	म॰
लुलुवे	लुलुविवहे	लुलुविमहे	उ॰
लुट्—लविता	लवितारौ	लवितारः	इत्यादि
लृट्—लविष्यते	लविष्येते	लविष्यन्ते	,,
लोट्—लुनीताम्	लुनाताम्	लुनताम्	प्र॰
लुनीष्व	लुनाथाम्	लुनीध्वम्	म॰

	लुनै	लुनावहै	लुनामहै	उ०
लङ्—	अलुनीत	अलुनीताम्	अलुनत	प्र०
	अलुनीथाः	अलुनीथाम्	अलुनीध्वम्	म०
	अलुनि	अलुनीवहि	अलुनीमहि	उ०
वि० लि०—	लुनीत	लुनीयाताम्	लुनीरन्	प्र०
	लुनीथाः	लुनीयाथाम्	लुनीध्वम्	म०
	लुनीय	लुनीवहि	लुनीमहि	उ०
आ० लि०—	लविषीष्ट	लविषीयास्ताम्	लविषीरन्	प्र०
	लविषीष्ठाः	लविषीयास्थाम्	लविषीढ्वं-ध्वं	म०
	लविषीय	लविषीवहि	लविषीमहि	उ०
लुङ्—	अलविष्ट	अलविषाताम्	अलविषत	प्र०
	अलविष्ठाः	अलविषाथाम्	अलविढ्वं-ध्वं	म०
	अलविषि	अलविष्वहि	अलविष्महि	उ०
लृङ्—	अलविष्यत	अलविष्येताम्	अलविष्यन्त	प्र०

(१९४) स्तॄञ् (स्तॄ) आच्छादने (ढाँपना) सक०, उभय०।

लट्—	स्तृणाति	स्तृणीतः	स्तृणन्ति	प्र०
	स्तृणासि	स्तृणीथः	स्तृणीथ	उ०

स्तृणामि	स्तृणीवः	स्तृणीमः	उ०
लिट्—तस्तार	तस्तरतुः	तस्तरुः	प्र०
तस्तरिथ	तस्तरथुः	तस्तर	म०
तस्तार तस्तर	तस्तरिव	तस्तरिम	उ०
लुट्—स्तरीता	स्तरीतारौ	स्तरीतारः इत्यादि	
पक्षे—स्तरिता	स्तरितारौ	स्तरितारः	,,
लृट्—स्तरीष्यति	स्तरीष्यतः	स्तरीष्यन्ति	,,
पक्षे—स्तरिष्यति	स्तरिष्यतः	स्तरिष्यन्ति	,,
लोट्—स्तृणातु-स्तृणीतात्	स्तृणीताम्	स्तृणन्तु	प्र०
स्तृणीहि- ,,	स्तृणीतम्	स्तृणीत	म०
स्तृणानि	स्तृणाव	स्तृणाम	उ०
लङ्—अस्तृणात्	अस्तृणीताम्	अस्तृणन्	प्र०
अस्तृणाः	अस्तृणीतम्	अस्तृणीत	म०
अस्तृणाम्	अस्तृणीव	अस्तृणीम	उ०
वि. लि.-स्तृणीयात्	स्तृणीयाताम्	स्तृणीयुः	प्र०
स्तृणीयाः	स्तृणीयातम्	स्तृणीयात	म०
स्तृणीयाम्	स्तृणीयाव	स्तृणीयाम	उ०

लोट्—स्तृणीताम्	स्तृणाताम्	स्तृणताम्	प्र०
स्तृणीष्व	स्तृणाथाम्	स्तृणीध्वम्	म०
स्तृणै	स्तृणावहै	स्तृणामहै	उ०
लङ्—अस्तृणीत	अस्तृणाताम्	अस्तृणत	प्र०
अस्तृणीथाः	अस्तृणाथाम्	अस्तृणीध्वं	म०
अस्तृणि	अस्तृणीवहि	अस्तृणीमहि	उ०
वि.लि.-स्तृणीत	स्तृणीयाताम्	स्तृणीरन्	प्र०
स्तृणीथा	स्तृणीयाथाम्	स्तृणीध्वम्	म०
स्तृणीय	स्तृणीवहि	स्तृणीमहि	उ०
आ.लि.-स्तरिषीष्ट	स्तरिषीयास्ताम्	स्तरिषीरन्	
स्तरिषीष्ठा	स्तरिषीयास्थाम्	स्तरिषीढ्व-ध्व	
स्तरिषीय	स्तरिषीवहि	स्तरिषीमहि	
पक्षे—स्तीर्षीष्ट	स्तीर्षीयास्थाम्	स्तीर्षीरन्	प्र०
स्तीर्षीष्ठा	स्तर्षीयास्थाम्	स्तीर्षीढ्वम्	म०
स्तीर्षीय	स्तर्षीवहि	स्तीर्षीमहि	उ०
लुङ्—अस्तरीष्ट	अस्तरीषाताम्	अस्तरीषत	
अस्तरीष्ठा	अस्तरीषाथाम्	अस्तरीढ्व-र्ध्वं	

	अस्तरीषि	अस्तरीष्वहि	अस्तरीष्महि	
पक्षे—	अस्तरिष्ट	अस्तरिषाताम्	अस्तरिषत	
	अस्तरिष्ठा	अस्तरिषाथाम्	अस्तरिढ्व ध्व	
	अस्तरिषि	अस्तरिष्वहि	अस्तरिष्महि	
पक्षे—	अस्तीर्ष्ट	अस्तीर्षाताम्	अस्तीर्षत	प्र०
	अस्तीर्ष्ठा	अस्तीर्षाथाम्	अस्तीर्ढ्वम्	म०
	अस्तीर्षि	अस्तीर्ष्वहि	अस्तीर्ष्महि	उ०

लृङ्—अस्तरीष्यत-अस्तरिष्यत इत्यादि

(१९५) कॄञ् (कॄ) हिंसायाम् सक०, सेट्, उभयपदी।

लट्—	कृणाति	कृणीतः	कृणन्ति	प्र०
	कृणासि	कृणीथः	कृणीथ	म०
	कृणामि	कृणीव	कृणीम	उ०
लिट्—	चकार	चकरतु	चकरुः	प्र०
	चकरिथ	चकरथु	चकर	म०
	चकार चकर	चकरिव	चकरिम	उ०
लुट्—	करीता	करीतारौ	करीतारः इत्यादि	
पक्षे—	करिता	करितारौ	करितारः	,,

लृट्—करीष्यति	करीष्यत	करीष्यन्ति	इत्यादि
पक्षे—करिष्यति	करिष्यत	करिष्यन्ति	,,
लोट्—कृणातु कृणीतात्	कृणीताम्	कृणन्तु	प्र०
कृणीहि ,,	कृणीतम्	कृणीत	म०
कृणानि	कृणाव	कृणाम	उ०
लङ्—अकृणात्	अकृणीताम्	अकृणन्	प्र०
अकृणाः	अकृणीतम्	अकृणीत	म०
अकृणाम्	अकृणीव	अकृणीम	उ०
वि.लि.-कृणीयात्	कृणीयाताम्	कृणीयुः	प्र०
कृणीयाः	कृणीयातम्	कृणीयात	म०
कृणीयाम्	कृणीयाव	कृणीयाम	उ०
आ.लि.-कीर्यात्	कीर्यास्ताम्	कीर्यासुः	प्र०
कीर्याः	कीर्यास्तम्	कीर्यास्त	म०
कीर्यासम्	कीर्यास्व	कीर्यास्म	उ०
लुङ्—अकारीत्	अकारिष्टाम्	अकारिषुः	प्र०
अकारीः	अकारिष्टम्	अकारिष्ट	म०
अकारिषम्	अकारिष्व	अकारिष्म	उ०

लृङ्—अकरीष्यत्	अकरीष्यताम्	अकरीष्यन्	इ०
पक्षे—अकरिष्यत्	अकरिष्यताम्	अकरिष्यन्	,,

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—कृणीते	कृणाते	कृणते	प्र०
कृणीषे	कृणाथे	कृणीध्वे	म०
कृणे	कृणीवहे	कृणीमहे	उ०
लिट्—चकरे	चकराते	चकरिरे	प्र०
चकरिषे	चकराथे	चकरिढ्वे-ध्वे	म०
चकरे	चकरिवहे	चकरिमहे	उ०
लुट्—करीता-करिता इत्यादि			
लृट्—करीष्यते-करिष्यते ,,			
लोट्—कृणीताम	कृणाताम्	कृणताम्	प्र०
कृणीष्व	कृणाथाम्	कृणाध्वम्	म०
कृणै	कृणावहै	कृणामहै	उ०
लङ्—अकृणीत	अकृणाताम्	अकृणात	प्र०
अकृणीथाः	अकृणाथाम्	अकृणीध्वम्	म०
अकृणि	अकृणीवहि	अकृणीमहि	उ०

वि लि.–कृणीत	कृणीयाताम्	कृणीरन्	प्र०
कृणीथा.	कृणीयाथाम्	कृणीध्वम्	म०
कृणीय	कृणीवहि	कृणीमहि	उ०
आ.लि.–करिषीष्ट	करिषीयास्ताम्	करिषीरन्	प्र०
करिषीष्ठा	करिषीयास्ताम्	करिषीढ्ध्व	म०
करिषीथ	करिषीवहि	करिषीमहि	उ०
पक्षे—कीर्षीष्ट	कीर्षीयास्ताम्	कीर्षीरन्	प्र०
कीर्षीष्ठा	कीर्षीयास्थाम्	कीर्षीढ्वम्	म०
कीर्षीय	कीर्षीवहि	कीर्षीमहि	उ०
लुङ्—अकरीष्ट	अकरीषाताम्	अकरीषत	प्र०
अकरीष्ठा.	अकरीषाथाम्	अकरीढ्वं ध्वं	म०
अकरीषि	अकरीष्वहि	अकरीष्महि	उ०
पक्षे—अकरिष्ट	अकरिषाताम्	अकरिषत	प्र०
अकरिष्ठा	अकरिषाथाम्	अकरिढ्व ध्वं	म०
अकरिषि	अकरिष्वहि	अकरिष्महि	उ०
पक्षे—अकीर्ष्ट	अकीर्षाताम्	अकीर्षत	प्र०
अकीर्ष्ठाः	अकीर्षाथाम्	अकीर्ढ्वम्	म०

अकीर्षि	अकीर्ष्वहि	अकीर्ष्महि	उ०

लृङ्—अकरीष्यत-अकरिष्यत इत्यादि

(१९६) वृञ् (वृ)वरणे (स्वीकार करना) उभयपदी ।

लट्—वृणाति	वृणीतः	वृणन्ति	प्र०
वृणासि	वृणीथः	वृणीथ	म०
वृणामि	वृणीवः	वृणीमः	उ०
लिट्—ववार	ववरतु	ववरु	प्र०
ववरिथ	ववरथुः	ववर	म०
ववार ववर	ववरिव	ववरिम	उ०
लुट्—वरीता	वरीतारौ	वरीतार इत्यादि	
पक्षे—वरिता	वरितारौ	वरितार	,,
लृट्—वरीष्यति	वरीष्यतः	वरीष्यन्ति	,,
पक्षे—वरिष्यति	वरिष्यतः	वरिष्यन्ति	,,
लोट्—वृणातु-वृणीतात्	वृणीताम्	वृणन्तु	प्र०
वृणीहि- ,,	वृणीतम्	वृणीत	म०
वृणानि	वृणाव	वृणाम	उ०
लङ्—अवृणात्	अवृणीताम्	अवृणन्	प्र०

अवृणाः	अवृणीतम्	अवृणीत	म०
अवृणाम्	अवृणीव	अवृणीम	उ०
वि लि.–वृणीयात्	वृणीयाताम्	वृणीयुः	प्र०
वृणीयाः	वृणीयातम्	वृणीयात	म०
वृणीयाम्	वृणीयाव	वृणीयाम	उ०
आ. लि.–वूर्यात्	वूर्यास्ताम्	वूर्यासुः	प्र०
वूर्याः	वूर्यास्तम्	वूर्यास्त	म०
वूर्यासम्	वूर्यास्व	वूर्यास्म	उ०
लुङ्—अवारीत्	अवारिष्टाम्	अवारिषुः	प्र०
अवारीः	अवारिष्टम्	अवारिष्ट	म०
अवारिषम्	अवारिष्व	अवारिष्म	उ०

लृङ्—अवरिष्यत्–अवरीष्यत् इत्यादि

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—वृणीते	वृणाते	वृणते	प्र०
वृणीषे	वृणाथे	वृणीध्वे	म०
वृणे	वृणीवहे	वृणीमहे	उ०
लिट्—ववरे	ववराते	ववरिरे	प्र०

	ववरिषे	ववराथे	ववरिढ्वे ध्वे	म०
	ववरे	ववरिवहे	ववरिमहे	उ०

लुट्—वरीता-वरिता इत्यादि

लृट्—वरीष्यते-वरिष्यते ,,

लोट्—	वृणीताम्	वृणाताम्	वृणताम्	प्र०
	वृणीष्व	वृणाथाम्	वृणीध्वम्	म०
	वृणै	वृणावहै	वृणामहै	उ०
लङ्—	अवृणीत	अवृणाताम्	अवृणत	प्र०
	अवृणीथाः	अवृणाथाम्	अवृणीध्वम्	म०
	अवृणि	अवृणीवहि	अवृणीमहि	उ०
वि.लि.—	वृणीत	वृणीयाताम्	वृणीरन्	प्र०
	वृणीथाः	वृणीयाथाम्	वृणीध्वम्	म०
	वृणीय	वृणीवहि	वृणीमहि	उ०
आ.लि.—	वरिषीष्ट	वरिषीयास्ताम्	वरिषीरन्	प्र०
	वरिषीष्ठाः	वरिषीयास्थाम्	वरिषीढ्व-ध्व	म०
	वरिषीय	वरिषीवहि	वरिषीमहि	उ०
पक्षे—	वूर्षीष्ट	वूर्षीयास्ताम्	वूर्षीरन्	प्र०

	वूर्षीष्ठाः	वूर्षीयीस्थाम्	वूर्षीढ्वम्	म०
	वूर्षीय	वूर्षीवहि	वूर्षीमहि	उ०
लुङ्—	अवरीष्ट	अवरीषाताम्	अवरीषत	प्र०
	अवरीष्ठाः	अवरीषाथाम्	अवरीढ्वम्	म०
	अवरीषि	अवरीष्वहि	अवरीष्महि	उ०
पक्षे—	अवरिष्ट	अवरिषाताम्	अवरिषत	प्र०
	अवरिष्ठा	अवरिषाथाम्	अवरिढ्वं-ध्व	म०
	अवरिषि	अवरिष्वहि	अवरिष्महि	उ०
पक्षे—	अवूर्ष्ट	अवूर्षाताम्	अवूर्षत	प्र०
	अवूर्ष्ठा	अवूर्षाथाम्	अवूर्ढ्वम्	म०
	अवूर्षि	अवूर्ष्वहि	अवूर्ष्महि	उ०

लृङ्—अवरीष्यत-अवरिष्यत इत्यादि

(११७) धूञ् कम्पने (कपना) अक०, अनि० उभय० ।

लट्—	धुनाति	धुनीत.	धुनन्ति	प्र०
	धुनासि	धुनीथ	धुनीथ	म०
	धुनामि	धुनीव	धुनीम.	उ०
लिट—	दुधाव	दुधुवतु	दुधुवु'	प्र०

दुधविथ दुधोथ	दुधुवथुः	दुधुव	म०
दुधाव दुधव	दुधुविव	दुधुविम	उ०
लुट्—धोता	धोतारौ	धोतार.	इत्यादि
पक्षे—धविता	धवितारौ	धवितारः	,,
लृट्—धोष्यति	धोष्यत	धोष्यन्ति	,,
धविष्यति	धविष्यतः	धविष्यन्ति	
लोट्—धुनातु धुनीतात्	धुनीताम्	धुनन्तु	प्र०
धुनीहि ,,	धुनीतम्	धुनीत	म०
धुनानि	धुनाव	धुनाम	उ०
लङ्—अधुनात्	अधुनीताम्	अधुनन्	प्र०
अधुना	अधुनीतम्	अधुनीत	म०
अधुनाम्	अधुनीव	अधुनीम	उ०
वि. लि.—धुनीयात्	धुनीयाताम्	धुनीयु	प्र०
धुनीया	धुनीयातम्	धुनीयात	म०
धुनीयाम्	धुनीयाव	धुनीयाम	उ०
आ. लि—धूयात्	धूयास्ताम्	धूयासुः	प्र०
धूया	धूयास्तम्	धूयास्त	म०

	धूयासम्	धूयास्व	धूयास्म	उ०
लुङ्—	अधावीत्	अधाविष्टाम्	अधाविषु	प्र०
	अधावीः	अधाविष्टम्	अधाविष्ट	म०
	अधाविषम्	अधाविष्व	अधाविष्म	उ०
लृङ्—	अधविष्यत्	अधविष्यताम्	अधविष्यन्	इ०
पक्षे—	अधोष्यत्	अधोष्यताम्	अधोष्यन्	,,

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	धुनीते	धुनाते	धुनते	प्र०
	धुनीषे	धुनाथे	धुनीध्वे	म०
	धुने	धुनीवहे	धुनीमहे	उ०
लिट्—	दुधुवे	दुधुवाते	दुधुविरे	प्र०
	दुधुविषे	दुधुवाथे	दुधुविध्वे-ढ्वे	म०
	दुधुवे	दुधुविवहे	दुधुविमहे	उ०

लुट्—धविता-धोता इत्यादि

लृट्—धविष्यते-धोष्यते ,,

लोट्—	धुनीताम्	धुनाताम्	धुनताम्	प्र०
	धुनीष्व	धुनाथाम्	धुनीध्वम्	म०

	धुनै	धुनावहै	धुनामहै	उ०
लङ्—	अधुनीत	अधुनाताम्	अधुनत	प्र०
	अधुनीथा	अधुनाथाम्	अधुनीध्वम्	म०
	अधुनि	अधुनीवहि	अधुनीमहि	उ०
वि. लि.-	धुनीत	धुनीयाताम्	धुनीरन्	प्र०
	धुनीथा.	धुनीयाथाम्	धुनीध्वम्	म०
	धुनीय	धुनीवहि	धुनीमहि	उ०
आ. लि.-	धविषीष्ट	धविषीयास्ताम्	धविषीरन्	प्र०
	धविषीष्ठा	धविषीयास्थाम्	धविषीध्व ढ्व	म०
	धविषीय	धविषीवहि	धविषीमहि	उ०
पक्षे—	धोषीष्ट	धोषीयास्ताम्	धोषीरन्	प्र०
	धोषीष्ठा	धोषीयास्थाम्	धोषीढ्वम्	म०
	धोषीय	धोषीवहि	धोषीमहि	उ०
लुङ्—	अधविष्ट	अधविषाताम्	अधविषत	प्र०
	अधविष्ठा	अधविषाथाम्	अधविढ्वं ध्व	म०
	अधविषि	अधविष्वहि	अधविष्महि	उ०
पक्षे—	अधोष्ट	अधोषाताम्	अधोषत	प्र०

अधोष्ठा:	अधोषाथाम्	अधोढ्वम्	म०
अधोषि	अधोष्वहि	अधोष्महि	उ०

लृङ्—अघविष्यत-अधोष्यत इत्यादि

(१९८) ग्रह उपादाने (स्वीकार करना) सक०, उभय० ।

लट्—गृह्णाति	गृह्णीत:	गृह्णन्ति	प्र०
गृह्णासि	गृह्णीथ:	गृह्णीथ	म०
गृह्णामि	गृह्णीव	गृह्णीम:	उ०
लिट्—जग्राह	जगृहतु:	जगृहु:	प्र०
जग्रहिथ	जगृहथु:	जगृह	म०
जग्राह-जग्रह	जगृहिव	जगृहिम	उ०
लुट्—ग्रहीता	ग्रहीतारौ	ग्रहीतार: इत्यादि	
लृट्—ग्रहीष्यति	ग्रहीष्यत:	ग्रहीष्यन्ति ,,	
लोट्—गृह्णातु गृह्णीतात्	गृह्णीताम्	गृह्णन्तु	प्र०
गृहाण- ,,	गृह्णीतम्	गृह्णीत	म०
गृह्णानि	गृह्णाव	गृह्णाम	उ०
लङ्—अगृह्णात्	अगृह्णीताम्	अगृह्णन्	प्र०
अगृह्णा:	अगृह्णीतम्	अगृह्णीत	म०

	अगृह्णाम्	अगृह्णीव	अगृह्णीम	उ०
वि.लि.—	गृह्णीयात्	गृह्णीयाताम्	गृह्णीयुः	प्र०
	गृह्णीयाः	गृह्णीयातम्	गृह्णीयात	म०
	गृह्णीयाम्	गृह्णीयाव	गृह्णीयाम	उ०
आ.लि.—	गृह्यात्	गृह्यास्ताम्	गृह्यासुः	प्र०
	गृह्याः	गृह्यास्तम्	गृह्यास्त	म०
	गृह्यासम्	गृह्यास्व	गृह्यास्म	उ०
लुङ्—	अग्रहीत्	अग्रहीष्टाम्	अग्रहीषुः	प्र०
	अग्रहीः	अग्रहीष्टम्	अग्रहीष्ट	म०
	अग्रहीषम्	अग्रहीष्व	अग्रहीष्म	उ०
लृङ्—	अग्रहीष्यत्	अग्रहीष्यताम्	अग्रहीष्यन्	इ०

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	गृह्णीते	गृह्णाते	गृह्णते	प्र०
	गृह्णीषे	गृह्णाथे	गृह्णीध्वे	म०
	गृह्णे	गृह्णीवहे	गृह्णीमहे	उ०
लिट्—	जगृहे	जगृहाते	जगृहिरे	प्र०
	जगृहिषे	जगृहाथे	जगृहिढ्वे-ध्वे	म०

जगृहे	जगृहिवहे	जगृहिमहे	उ०
लुट्—ग्रहीता	ग्रहीतारौ	ग्रहीतार इत्यादि	
लृट्—ग्रहीष्यते	ग्रहीष्यते	ग्रहीष्यन्ते	,,
लोट्—गृह्णीताम्	गृह्णाताम्	गृह्णताम्	प्र०
गृह्णीष्व	गृह्णाथाम्	गृह्णीध्वम्	म०
गृह्णै	गृह्णावहै	गृह्णामहै	उ०
लङ्—अगृह्णीत	अगृह्णाताम्	अगृह्णत	प्र०
अगृह्णीथा	अगृह्णाथाम्	अगृह्णीध्वम्	म०
अगृह्णि	अगृह्णीवहि	अगृह्णीमहि	उ०
वि. लि.-गृह्णीत	गृह्णीयाताम्	गृह्णीरन्	प्र०
गृह्णीथा	गृह्णीयाथाम्	गृह्णीध्वम्	म०
गृह्णीय	गृह्णीवहि	गृह्णीमहि	उ०
आ. लि.-ग्रहीषीष्ट	ग्रहीषीयास्ताम्	ग्रहीषीरन्	प्र०
ग्रहीषीष्ठाः	ग्रहीषीयास्थाम	ग्रहीषीढवं ध्वं	म०
ग्रहीषीय	ग्रहीषीवहि	ग्रहीषीमहि	उ०
लुङ्—अग्रहीष्ट	अग्रहीषाताम्	अग्रहीषत	प्र०
अग्रहीष्ठा·	अग्रहीषाथाम्	अग्रहीध्व-ढ्वं	म०

	अग्रहीषि	अग्रहीष्वहि	अग्रहीष्महि	उ०
लृङ्—अग्रहीष्यत		अग्रहीष्येताम्	अग्रहीष्यन्त	इ०

(२११) कुष निष्कर्षे (बाहर करना) सकर्म०, परस्मै० ।

लट्—	कुष्णाति	कुष्णीतः	कुष्णन्ति	प्र०
	कुष्णासि	कुष्णीथः	कुष्णीथ	म०
	कुष्णामि	कुष्णीवः	कुष्णीमः	उ०
लिट्—	चुकोष	चुकुषतुः	चुकुषुः	प्र०
	चुकोषिथ	चुकुषथुः	चुकुष	म०
	चुकोष	चुकुषिव	चुकुषिम	उ०
लुट्—	कोषिता	कोषितारौ	कोषितारः	इत्यादि
लृट्—	कोषिष्यति	कोषिष्यतः	कोषिष्यन्ति	,,
लोट्—	कुष्णातु कुष्णीतात्	कुष्णीताम्	कुष्णन्तु	प्र०
	कुषाण ,,	कुष्णीतम्	कुष्णीत	म०
	कुष्णानि	कुष्णाव	कुष्णाम	उ०
लङ्—	अकुष्णात्	अकुष्णीताम्	अकुष्णन्	प्र०
	अकुष्णाः	अकुष्णीतम्	अकुष्णीत	म०
	अकुष्णाम्	अकुष्णीव	अकुष्णीम	उ०

वि. लि.-	कुष्णीयात्	कुष्णीयाताम्	कुष्णीयुः	प्र०
	कुष्णीयाः	कुष्णीयातम्	कुष्णीयात	म०
	कुष्णीयाम्	कुष्णीयाव	कुष्णीयाम	उ०
आ. लि.-	कुष्यात्	कुष्यास्ताम्	कुष्यासुः	प्र०
	कुष्याः	कुष्यास्तम्	कुष्यास्त	म०
	कुष्यासम्	कुष्यास्व	कुष्यास्म	उ०
लुङ्—	अकोषीत्	अकोषिष्टाम्	अकोषिषुः	प्र०
	अकोषीः	अकोषिष्टम्	अकोषिष्ट	म०
	अकोषिषम्	अकोषिष्व	अकोषिष्म	उ०
लृङ्—	अकोषिष्यत्	अकोषिष्यताम्	अकोषिष्यन्	प्र०
	अकोषिष्यः	अकोषिष्यतम्	अकोषिष्यत	म०
	अकोषिष्यम्	अकोषिष्याव	अकोषिष्याम	उ०

(२००) अश भोजने (भोजन करना) सकर्मक०, परस्मै० ।

लट्—	अश्नाति	अश्नीतः	अश्नन्ति	प्र०
	अश्नासि	अश्नीथः	अश्नीथ	म०
	अश्नामि	अश्नीवः	अश्नीमः	उ०
लिट्—	आश	आशतुः	आशुः	प्र०

आशिथ	आशथुः	आश	म०
आश	आशिव	आशिम	उ०
लुट्—अशिता	अशितारौ	अशितारः इत्यादि	
लृट्—अशिष्यति	अशिष्यतः	अशिष्यन्ति ,,	
लोट्—अश्नातु-अश्नीतात्	अश्नीताम्	अश्नन्तु	प्र०
अशान ,,	अश्नीतम्	अश्नीत	म०
अश्नानि	अश्नाव	अश्नाम	उ०
लङ्—आश्नात्	आश्नीताम्	आश्नन्	प्र०
आश्ना	आश्नीतम्	आश्नीत	म०
आश्नाम्	आश्नीव	आश्नीम	उ०
वि.लि.—अश्नीयात्	अश्नीयाताम्	अश्नीयुः	प्र०
अश्नीया	अश्नीयातम्	अश्नीयात	म०
अश्नीयाम्	अश्नीयाव	अश्नीयाम	उ०
आ.लि.—अश्यात्	अश्यास्ताम्	अश्यासुः	प्र०
अश्या	अश्यास्त	अश्यस्त	म०
अश्यासम्	अश्यास्व	अश्यास्म	उ०
लुङ्—आशीत्	आशिष्टाम्	आशिषुः	प्र०

आशीः	आशिष्टम्	आशिष्ट	म०
आशिषम्	आशिष्व	आशिष्म	उ०
लृङ्—आशिष्यत्	आशिष्यताम्	आशिष्यन् इत्यादि	

(२०१) मुष स्तेये (चोरी करना) सकर्म०, परस्मैपदी ।

लट्—मुष्णाति	मुष्णीतः	मुष्णन्ति	प्र०
मुष्णासि	मुष्णीथः	मुष्णीथ	म०
मुष्णामि	मुष्णीवः	मुष्णीमः	उ०
लिट्—मुमोष	मुमुषतुः	मुमुषुः	प्र०
मुमोषिथ	मुमुषथुः	मुमुष	म०
मुमोष	मुमुषिव	मुमुषिम	उ०
लुट्—मोषिता	मोषितारौ	मोषितारः इत्यादि	
लृट्—मोषिष्यति	मोषिष्यतः	मोषिष्यन्ति	,,
लोट्—मुष्णातु मुष्णीतात्	मुष्णीताम्	मुष्णन्तु	प्र०
मुषाण ,,	मुष्णीतम्	मुष्णीत	म०
मुष्णानि	मुष्णाव	मुष्णाम	उ०
लङ्—अमुष्णात्	अमुष्णीताम्	अमुष्णन्	प्र०
अमुष्णाः	अमुष्णीतम्	अमुष्णीत	म०

	अमुष्णाम्	अमुष्णीव	अमुष्णीम	उ०
वि.लि.-	मुष्णीयात्	मुष्णीयाताम्	मुष्णीयुः	प्र०
	मुष्णीयाः	मुष्णीयातम्	मुष्णीयात	म०
	मुष्णीयाम्	मुष्णीयाव	मुष्णीयाम	उ०
आ.लि.-	मुष्यात्	मुष्यास्ताम्	मुष्यासुः	प्र०
	मुष्याः	मुष्यास्तम्	मुष्यास्त	म०
	मुष्यासम्	मुष्यास्व	मुष्यास्म	उ०
लुङ्—	अमोषीत्	अमोषिष्टाम्	अमोषिषुः	प्र०
	अमोषीः	अमोषिष्टम्	अमोषिष्ट	म०
	अमोषिषम्	अमोषिष्व	अमोषिष्म	उ०
लृङ्—	अमोषिष्यत्	अमोषिष्यताम्	अमोषिष्यन्	प्र०

(२०२) ज्ञा अवबोधने (जानना) सकर्मक, परस्मैपदी ।

लट्—	जानाति	जानीतः	जानन्ति	प्र०
	जानासि	जानीथः	जानीथ	म०
	जानामि	जानीवः	जानीमः	उ०
लिट्—	जज्ञौ	जज्ञतुः	जज्ञुः	प्र०
	जज्ञिथ-जज्ञाथ	जज्ञथुः	जज्ञ	म०

	जज्ञौ	जज्ञिव	जज्ञिम	उ०
लुट्—	ज्ञाता	ज्ञातारौ	ज्ञातारः	इत्यादि
लृट्—	ज्ञास्यति	ज्ञास्यत	ज्ञास्यन्ति	,,
लोट्—	जानातु जानीतात्	जानीताम्	जानन्तु	प्र०
	जानीहि ,,	जानीतम्	जानीत	म०
	जानानि	जानाव	जानाम	उ०
लङ्—	अजानात्	अजानीताम्	अजानन्	प्र०
	अजानाः	अजानीतम्	अजानीत	म०
	अजानाम्	अजानीव	अजानीम	उ०
वि. लि.—	जानीयात्	जानीयाताम्	जानीयु	प्र०
	जानीया	जानीयातम्	जानीयात	म०
	जानीयाम्	जानीयाव	जानीयाम	उ०
आ. लि.—	ज्ञायात्	ज्ञायास्ताम्	ज्ञायासुः	इत्यादि
पक्षे—	ज्ञेयात्	ज्ञेयास्ताम्	ज्ञेयासु	,,
लुङ्—	अज्ञासीत्	अज्ञासिष्टाम्	अज्ञासिषु	,,
लृङ्—	अज्ञास्यत्	अज्ञास्यताम्	अज्ञास्यन्	इत्यादि

(२०३) वृङ् (वृ) संभक्तौ (स्वीकार करना) सक०, आत्मने०।

लट्—	वृणीते	वृणाते	वृणते	प्र०

	वृणीषे	वृणाथे	वृणीध्वे	म०
	वृणे	वृणीवहे	वृणीमहे	उ०
लिट्—	वव्रे	वव्राते	वव्रिरे	इत्यादि
लुट्—	वरीता	वरीतारौ	वरीतारः	इत्यादि
पक्षे—	वरिता	वरितारौ	वरितारः	,,
लृट्—	वरीष्यते	वरीष्येते	वरीष्यन्ते	,,
पक्षे—	वरिष्यते	वरिष्येते	वरिष्यन्ते	,,
लोट्—	वृणीताम्	वृणाताम्	वृणताम्	प्र०
	वृणीष्व	वृणाथाम्	वृणीध्वम्	म०
	वृणै	वृणावहै	वृणामहै	उ०
लङ्—	अवृणीत	अवृणाताम्	अवृणत	प्र०
	अवृणीथाः	अवृणाथाम्	अवृणीध्वम्	म०
	अवृणि	अवृणीवहि	अवृणीमहि	उ०
वि. लि.—	वृणीत	वृणीयाताम्	वृणीरन्	इत्यादि
आ. लि.—	वरिषीष्ट	वरिषीयास्ताम्	वरिषीरन्	,,
लुङ्—	अवरिष्ट	अवरिषाताम्	अवरिषत	,,
पक्षे—	अवरीष्ट	अवरीषाताम्	अवरीषत	,,

पक्षे—अवृत	अवृषाताम्	अवृषत	,,
लृङ्—अवरीष्यत	अवरीष्येताम्	अवरीष्यन्त	,,
पक्षे—अवरिष्यत	अवरिष्येताम्	अवरिष्यन्त	,,

इति क्र्यादिप्रकरणम् ।

अथ चुरादिप्रकरणम् ।

(२०४) चुर स्तेये (चोरी करना) सकर्मक, उभयपदी ।

लट्—चोरयति	चोरयत	चोरयन्ति	प्र०
चोरयसि	चोरयथः	चोरयथ	म०
चोरयामि	चोरयाव	चोरयाम	उ०
लिट्—चोरयामास	चयोरयामासतु	चोरयामासु:	प्र०
चोरयामासिथ	चोरयामासथु	चोरयामास	म०
चोरयामास	चोरयामासिव	चोरयामासिम	
लुट्—चोरयिता	चोरयितारौ	चोरयितार:	
चोरयितासि	चोरयितास्थ	चोरयितास्थ	
चोरयितास्मि	चोरयितास्व.	चोरयितास्म.	
लृट्—चोरयिष्यति	चोरयिष्यत	चोरयिष्यन्ति	
चोरयिष्यसि	चोरयिष्यथः	चोरयिष्यथ	

	चोरयिष्यामि	चोरयिष्याव.	चोरयिष्याम.	
लोट्—	चोरयतु चोरयतात्	चोरयताम्	चोरयन्तु	प्र०
	चोरय- ,,	चोरयतम्	चोरयत	म०
	चोरयाणि	चोरयाव	चोरयाम	उ०
लङ्—	अचोरयत्	अचोरयताम्	अचोरयन्	प्र०
	अचोरय·	अचोरयतम्	अचोरयत	म०
	अचोरयम्	अचोरयाव	अचोरयाम	उ०
वि. लि.—	चोरयेत्	चोरयेताम्	चोरयेयु	प्र०
	चोरये.	चोरयेतम्	चोरयेत	म०
	चोरयेयम्	चोरयेव	चोरयेम	उ०
आ.लि	चार्यात्	चोर्यास्ताम्	चोर्यासु.	प्र०
	चोर्या.	चोर्यास्तम्	चोर्यास्त	म०
	चोर्यासम्	चोर्यास्व	चोर्यास्म	उ०
लुङ्—	अचूचुरत्	अचूचुरताम्	अचूचुरन्	प्र०
	अचूचुर	अचूचुरतम्	अचूचुरत	म०
	अचूचुरम्	अचूचुराव	अचूचुराम	उ०
लृङ्—	अचोरयिष्यत्	अचोरयिष्यताम्	अचोरयिष्यन्	

अचोरयिष्य	अचोरयिष्यतम्	अचोरयिष्यत
अचोरयिष्यम्	अचोरयिष्याव	अचोरयिष्याम

आत्मनेपदपक्षे—

लट्—	चोरयते	चोरयेते	चोरयन्ते	प्र०
	चोरयसे	चोरयेथे	चोरयध्वे	म०
	चोरये	चोरयावहे	चोरयामहे	उ०
लिट्—	चोरयाञ्चक्रे	चोरयाञ्चक्राते	चोरयाञ्चक्रिरे	
	चोरयाञ्चकृषे	चोरयाञ्चक्राथे	चोरयाञ्चकृढ्वे	
	चोरयाञ्चक्रे	चोरयाञ्चकृवहे	चोरयाञ्चकृमहे	
लुट्—	चोरयिता	चोरयितारौ	चोरयितारः	
	चोरयितासे	चोरयितासाथे	चोरयिताध्वे	
	चोरयिताहे	चोरयितास्वहे	चोरयितास्महे	
लृट्—	चोरयिष्यते	चोरयिष्येते	चोरयिष्यन्ते	
	चोरयिष्यसे	चोरयिष्येथे	चोरयिष्यध्वे	
	चोरयिष्ये	चोरयिष्यावहे	चोरयिष्यामहे	
लोट्—	चोरयताम्	चोरयेताम्	चोरयन्ताम्	प्र०
	चोरयस्व	चोरयेथाम्	चोरयध्वम्	म०

	चोरये	चोरयावहै	चोरयामहै
लङ्—	अचोरयत	अचो॰येताम्	अचोरयन्त
	अचोरयथा	अचोरयेथाम्	अचोरयध्वम्
	अचोरये	अचोरयावहि	अचोरयामहि
वि. लि.—	चोरयेत	चोरयेयाताम्	चोरयेरन्
	चोरयेथा	चोरयेयाथाम्	चोरयेध्वम्
	चोरयेय	चोरयेवहि	चो॰येमहि
आ. लि.—	चोरयिषीष्ट	चोरयिषीयास्तां	चोरयिषीरन्
	चोरयिषीष्ठा	चोरयिषीयास्थां	चोरयिषीध्वम्
	चोरयिषीय	चोरयिषीवहि	चोरयिषीमहि
लुङ्—	अचूचुरत	अचूचुरेताम्	अचूचुरन्त
	अचूचुरथा	अचूचुरेथाम्	अचूचुरध्वम्
	अचूचुरे	अचूचुरावहि	अचूचुरामहि
लृङ्—	अचोरयिष्यत	अचोरयिष्येताम्	अचोरयिष्यन्त
	अचोरयिष्यथा.	अचोरयिष्येथाम्	अचोरयिष्यध्वम्
	अचोरयिष्ये	अचोरयिष्यावहि	अचोरयिष्यामहि

(२०९) कथ वाक्यप्रबन्धे (कहना) सकर्मक, परस्मैपदी ।

लट्—कथयति	कथयतः	कथयन्ति	प्र॰

	कथयसि	कथयथः	कथयथ	म०
	कथयामि	कथयाव	कथयाम	उ०
लिट्—	कथयामास	कथयामासतु	कथयामासु	प्र०
	कथयामासिथ	कथयामासथु	कथयामास	म०
	कथयामास	कथयामासिव	कथयामासिम	
लुट्—	कथयिता	कथयितारौ	कथयितारः	प्र०
	कथयितासि	कथयितास्थ	कथयितास्थ	म०
	कथयितास्मि	कथयितास्व	कथयितास्म	उ०
लृट्—	कथयिष्यति	कथयिष्यतः	कथयिष्यन्ति	प्र०
	कथयिष्यसि	कथयिष्यथ	कथयिष्यथ	म०
	कथयिष्यामि	कथयिष्याव	कथयिष्याम	उ०
लोट्—	कथयतु तात्	कथयताम्	कथयन्तु	प्र०
	कथय-तात्	कथयतम्	कथयत	म०
	कथयानि	कथयाव	कथयाम	उ०
लङ्—	अकथयत्	अकथयताम्	अकथयन्	प्र०
	अकथय॰	अकथयतम्	अकथयत	म०
	अकथयम्	अकथयाव	अकथयाम	उ०

वि. लि.–कथयेत्	कथयेताम्	कथयेयु	प्र०
कथये	कथयेतम्	कथयेत	म०
कथयेयम्	कथयेव	कथयेम	उ०
आ. लि.–कथ्यात्	कथ्यास्ताम्	कथ्यासु	प्र०
कथ्याः	कथ्यास्तम्	कथ्यास्त	म०
कथ्यासम्	कथ्यास्व	कथ्यास्म	उ०
लुङ्—अचकथत्	अचकथताम्	अचकथन्	प्र०
अचकथ	अचकथतम्	अचकथत	म०
अचकथम्	अचकथाव	अचकथाम	उ०
लृङ्—अकथयिष्यत्	अकथयिष्यताम्	अकथयिष्यन्	
अकथयिष्य	अकथयिष्यतम्	अकथयिष्यत	
अकथयिष्यम्	अकथयिष्याव	अकथयिष्याम	

(२०६) गण संख्याने (गिनना) सकर्मक, परस्मैपदी ।

लट्—गणयति	गणयत॰	गणयन्ति	प्र०
गणयसि	गणयथ॰	गणयथ	म०
गणयामि	गणायवः	गणयाम	उ०
लिट्—गणयामास	गणयामासतु॰	गणयामासु॰	६०

लुट्—गणयिता	गणयितारौ	गणयितार	प्र०
गणयितासि	गणयितास्थ	गणयितास्थ	म०
गणयितास्मि	गणयितास्वः	गणयितास्मः	उ०
लृट्—गणयिष्यति	गणयिष्यतः	गणयिष्यन्ति	प्र०
गणयिष्यसि	गणयिष्यथः	गणयिष्यथ	म०
गणयिष्यामि	गणयिष्यावः	गणयिष्यामः	उ०
लोट्—गणयतु-तात्	गणयताम्	गणयन्तु	प्र०
गणय-तात्	गणयतम्	गणयत	म०
गणयानि	गणयाव	गणयाम	उ०
लङ्—अगणयत्	अगणयताम्	अगणयन्	प्र०
अगणय	अगणयतम्	अगणयत	म०
अगणयम्	अगणयाव	अगणयाम	उ०
…. लि.—गणयेत्	गणयेताम्	गणयेयुः	प्र०
गणये	गणयेतम्	गणयेत	म०
गणयेयम्	गणयेव	गणयेम	उ०
…ा लि.—गण्यात्	गण्यास्ताम्	गण्यासुः	प्र०
गण्याः	गण्यास्तम्	गण्यास्त	म०
गण्यासम्	गण्यास्व	गण्यास्म	उ०

लुङ्—अजीगणत्	अजीगणताम्	अजीगणन्	प्र०
अजीगण	अजीगणतम्	अजीगणत	म०
अजीगणम्	अजीगणाव	अजीगणाम	उ०
पक्षे—अजगणत्	अजगणताम्	अजगणन्	प्र०
अजगण	अजगणतम्	अजगणत	म०
अजगणम्	अजगणाव	अजगणाम	उ०
लृङ्—अगणयिष्यत्	अगणयिष्यताम्	अगणयिष्यन्	
अगणयिष्य	अगणयिष्यतम्	अगणयिष्यत	
अगणयिष्यम्	अगणयिष्याव	अगणयिष्याम	

इति चुरादिप्रकरणम् ।

समाप्ताचेयं रूपचन्द्रिका ।

प्राप्तिस्थानम्—
चौखम्बा-संस्कृत-पुस्तकालय,
बनारस सिटी । ५

रूपचन्द्रिका-परिशिष्टम्

अथ लघुकौमुदीस्थसार्थोदाहरणानुक्रमणिकायाम्

अच्सन्धिप्रकरणोदाहरणम् ।

सुद्ध्युपास्य-विद्वानों के उपासनीय भगवान् विष्णु । **मध्वरि**-'मधु' दैत्य के शत्रु भगवान् विष्णु । **धात्रंशः**-ब्रह्मा का अंश । **लाकृतिः**-'ऌ' यह स्वरूप वा 'ऌ' के समान टेढ़ी आकृति वाला मनुष्य । **हरये**-पापहारी भगवान् के लिये । **विष्णवे**-विष्णु भगवान् के लिए । **नायकः**-नेता, प्रधान । **पावकः**-पवित्रकर्ता या अग्नि । **गव्यम्**-गौ का विकार दुग्ध, दही, घृत, गोमूत्र, गोबर आदि । **नाव्यम्**-नौका से तरने योग्य जल । **गव्यूतिः**-दो कोस । **उपेन्द्रः**-इन्द्र के छोटे भाई वामन भगवान् । **गङ्गोदकम्**-गङ्गा का जल । **कृष्णर्द्धिः**-भगवान् कृष्ण की समृद्धि । **तवल्कारः**-तेरा ऌकार । **हर इह**-हे हरि ! यहां । **विष्ण इह**-हे विष्णु ! यहां । **कृष्णैकत्वम्**-भगवान् कृष्ण की एकता । **गङ्गौघ**-गङ्गा का प्रवाह । **देवैश्वर्यम्**-देवताओं का ऐश्वर्य । **कृष्णौत्कण्ठ्यम्**-कृष्ण भगवान् से उत्कण्ठा । **उपैति**-पास आता है । **उपैधते**-समीप बढ़ता है । **प्रष्ठौह**-सिखाने के लिये जिस के गले में काष्ठ बांध देते हैं ऐसे बछड़े को 'प्रष्ठवाट्' कहते हैं (तस्य प्रष्ठौह.) प्रष्ठवाट् का । **उपेतः**-समीप आया हुआ, या प्राप्त हुआ ।

मा भवान् प्रेदिधत्-आप अधिक न बढाइए। **अक्षौहिणी**-सेना-विशेष। **प्रोढः**-अधिक तर्क या उत्तम तर्क करने वाला। **प्रौढः**-प्रोढा, अधेड। **प्रौढिः**-प्रौढता **प्रैषः**-प्रेरणा। **प्रैष्यः**-नौकर। **सुखार्तः**-सुख से प्राप्त हुआ, सुखी। **परमर्तं**-परम प्राप्त मुक्त। **प्रार्णम्**-अधिक ऋण (कर्जा)। **वत्सतरार्णम्**-बछड़े का ऋण। **कम्बलार्णम्**-कम्बल का ऋण। **वसनार्णम्**-वस्त्र का ऋण। **ऋणार्णम्**-एक ऋण को उतारने के लिये लिया गया दूसरा ऋण। **दशार्णम्**-दश किले जिस देश में हों ऐसा देश। **प्राच्छंति**-अधिक चलता है। **प्रेजते**-अधिक कांपता है। **उपोषति**-जलाता है। **शकन्धुः**-शक देश का कूप (कूआं)। **कर्कन्धु**-बदरी फल-(बेर)। **मनीषा**-बुद्धि। **मार्तण्डः**-सूर्य। **सीमन्तः**-केशवेश। **हलीषा**-हलदण्ड। **लाङ्गलीषा**-हलदण्ड। **पतञ्जलिः**-पतञ्जलि मुनि। **सारङ्गः**-मृग। **कुलटा**-व्यभिचारिणी स्त्री। **शिवायोंनमः**-शिवजी को नमस्कार हो। **शिवेहि**-हे शिवजी! आइये। **दैत्यारिः**-दैत्यों का शत्रु-विष्णु भगवान्। **श्रीशः**-लक्ष्मीपति भगवान् विष्णु। **विष्णूदयः**-भगवान् विष्णु का अभ्युदय। **होतृकारः**-होता का ऋकार। **हरेऽव**-हे हरि, रक्षा करो? **विष्णोऽव**-हे विष्णु रक्षा करो? **गो अग्रम्**-गौ का अग्रभाग। **चित्रग्वग्रम्**-विचित्र गौए हैं जिसके उस पुरुष का अग्रभाग। **गौः**-गौ का। **गवाग्रम्** गौका अग्रभाग। **गवाक्षः**-खिड़की, झरोखा। **गवि**-गौमें। **गवेन्द्रः**-गोस्वामी। **आगच्छ कृष्णा३ अत्र गौश्चरति**-हे कृष्ण! आइये यहां

गौ चरती है । **हरी एतौ**-ये दोनों हरि हैं, सिंह हैं । **विष्णू इमौ**-ये दोनों विष्णु हैं । **गङ्गे अमू**-ये दोनों गङ्गायें हैं । **अमी ईशाः**-ये अधिपति हैं । **रामकृष्णावमू आसाते**-ये बलराम और कृष्णचन्द्र बैठे हैं । **अमुकेऽत्र**-ये यहां हैं । **इ इन्द्रः**-ओह ! यह इन्द्र है । **उ उमेशः**-क्या ये महादेव हैं । **आ एवं नु मन्यसे**-क्या तुम ऐसा मानते हो ? **आ एवं किल तत्**-हां वह बात ऐसी ही है ? **ओष्णम्**-कुछ गर्म । **अहो ईशाः**-अहो ये अधिपति हैं ? **विष्णो इति**-हे विष्णु ऐसा ? **किम्वुक्तम्**-क्या कहा ? । **चक्रि अत्र**-विष्णु यहां हैं । **गौर्यौ**-दो गौरी ये हैं । **वाप्यश्वः**-वापीपर घोड़ा । **ब्रह्मर्षिः**-ब्रह्म ऋषि, वसिष्ठ । **आच्छर्त्**-चला गया । इत्यचसन्धि ।

अथ हल्सन्धिप्रकरणोदाहरणम् ।

रामश्शेते-राम सोते हैं । **रामश्चिनोति**-राम चुनते हैं । **सच्चित्**-सत् और ज्ञान स्वरूप । **शार्ङ्गिञ्जय**-हे शार्ङ्गधनुर्धारी भगवन् ! आप की जय हो । **विश्नः**-विचलना या गति विशेष । **प्रश्नः**-पूछना । **रामष्षष्ठः**-राम छठा है । **रामष्टीकते**-राम जाता है । **पेष्टा**-पीसने वाला **तट्टीका**-वह टीका । **चक्रिण्ढौकसे**-हे चक्रधारी ! आप जाते हैं । **षट् सन्तः**-छः सत्पुरुष । **षट्ते**-वे छः । **ईट्टे**-स्तुति करता है । **सर्पिष्टमम्**-अत्युत्कृष्ट घृत । **षण्णाम्**-छः (पुरुषों) का । **षण्णवतिः**-छियानवें (९६) । **षण्णगर्यः**-छः नगरी । **सन् षष्ठः**-छठा श्रेष्ठ

(है)। **वागीशः**-बृहस्पति। **एतन्मुरारिः**-ये भगवान् मुरारि हैं। **तन्मात्रम्**-केवल वही। **चिन्मयम्**-ज्ञानस्वरूप। **तल्लयः**-उसमेंलय-(हीन) होना। **विद्वांल्लिखति**-पण्डित लिखता है। **उत्थानम्**-उठना, उन्नति। **उत्तम्भनम्**-उठाना, उभारना। **वाग्घारः**-बोलने में शेर। **तच्छिवः**-वह शिव (है)। **तच्छ्लोकेन**-उस श्लोक से या उसकी कीर्ति से। **हरिं वन्दे**-हरि को मैं नमस्कार करता हूँ। **यशांसि**-बहुत से यश। **आक्रंस्यते** आक्रमण करेगा। **मन्यते**-मानता है। **शान्तः**-शान्त। **अङ्कित**-चिह्नित। **अञ्चितः**-पूजित या गत। **कुण्ठितः**-रुका हुआ। **दान्त**-जितेन्द्रिय। **गुम्फितः**-गुथा हुआ। **त्वङ्करोषि**-तुम करते हो। **सँव्वत्सरः**-वर्ष (सवत्)। **सम्राट्**-चक्रवर्ती राजा। **किं ह्मलयति**-क्या चलाया जाता है? **किं ह्यः**-कल क्या था? **किं ह्वलयति**-क्या चलाया जाता है? **किं ह्लादयति**-कौन वस्तु प्रसन्न करता है? **किं ह्नुते**-क्या छिपाता है। **षट्सन्तः**-छै सज्जन। **प्राङ् षष्ठः**-छठा पूजित है। **सुगण्षष्ठः**-छठा अच्छा गणितज्ञ है। **सन्त्सः**-वह सत्पुरुष है। **सञ्छम्भु**-शम्भु सत्स्वरूप है। **प्रत्यङ्ङात्मा**-अन्तरात्मा (जीवात्मा)। **सुगण्णीशः**-अच्छा गणितज्ञों का ईश। **सन्नच्युतः**-भगवान् अच्युत सत्स्वरूप हैं। **संस्कर्त्ता**-संस्कार करने वाला। **पुंस्कोकिलः**-नरकोकिल (कोयल)। **चक्रिंस्त्रायस्व**-हे चक्रधारिन् विष्णो! रक्षा करो। **प्रशान्तनोति**-शान्त पुरुष विस्तार करता है। **हन्सि**-मारता है। **नॄः पाहि**-मनुष्यों की रक्षा करो? **कांस्कान्**-

किन २ को। **शिवच्छाया**-शिवजी की छाया। **लक्ष्मी छाया**-लक्ष्मी की छाया या शोभा। इति हल्सन्धि ।

अथ विसर्गसन्धिप्रकरणोदाहरणम् ।

विष्णुस्त्राता-श्री विष्णु रक्षक हैं। **हरिश्शेते**-हरि सोते हैं। **शिवो वन्द्यः**-शिवजी वन्दनीय हैं। **देवा इह**-देवता यहां। **भो देवाः**-हे देवताओ। **भगो नमस्ते**-हे भगवन्! आपको नमस्कार है। **अघो याहि**-पाप दूर हट (यहां से)। **अहरहः**-प्रतिदिन। **अहर्गण**-दिन समूह, अहर्गण। **पुना रमते**-फिर खेलता है। **हरीरम्यः**-हरि रमणीय है। **शम्भू राजते**-शम्भुजी विराजते हैं। **अजर्घाः**-तुमने बार बार ग्रहण किया। **तृढ**-हिंसित। **वृढः**-उद्यत तैयार हुआ। **मनोरथ**-इच्छा। **एष विष्णु**-यह विष्णु भगवान् हैं। **स सम्भुः**-वह शम्भु भगवान् हैं। **एषको रुद्रः**-ये भगवान् रुद्र हैं। **अस शिव**-शिव वह नहीं हैं। **एषोऽत्र**-यह यहां है। **सेमामविड्ढि प्रभृतिम्**-इसे देने में आप समर्थ हैं वह आप हमें इस प्रभृति प्रकृष्टधारणा प्राप्तकरायें। **सैष दाशरथी राम**-ये वे दशरथ के पुत्र श्रीरामचन्द्रजी हैं। इति विसर्गसन्धिः।

समासचक्रम्

अथ प्रयोगविधिः ।

षोढा समासः संक्षेपादष्टाविंशतिधा पुनः । नित्यानित्यत्वयोगेन लुगलुक्त्वेन च द्विधा १ तत्राष्टधा तत्पुरुषः सप्तधा कर्मधारयः । सप्तधा च बहुव्रीहिर्द्विगुराभाषितो द्विधा २ द्वन्द्वोऽपि द्विविधो ज्ञेयोऽव्ययीभावो द्विधा मतः । तेषां पुनः समासानां प्राधान्यं स्याच्चतुर्विधम् ३ चकारबहुलो द्वन्द्वः स चासौ कर्मधारयः । यस्य येषां बहुव्रीहिः शेषस्तत्पुरुषः स्मृतः ४ कर्तृकर्मक्रियायुक्तः प्रयोगः स्यात्सकर्मकः । अकर्मकः कर्मशून्यः, कर्मद्वन्द्वो द्विकर्मकः ॥५॥

अथ बालबोधार्थं प्रयोगविधिः ।

प्रयोगाः पञ्चविधाः । सकर्मकोऽकर्मकः कर्मणि भावे द्विकर्मकश्चेति भेदात् । सकर्मकप्रयोगो यथा-कृष्णो भक्तान् रक्षति ॥ अकर्मकप्रयोगो यथा-कृष्णस्तिष्ठति। कर्मणि प्रयोगो यथा-विष्णुना प्रपञ्चः क्रियते । भावे प्रयोगो यथा—कृष्णेन स्थीयते । द्विकर्मकप्रयोगो यथा-धरामन्नं दुदोह॥ इति प्रयोगविधिः ।

अथ समासविधिः ।

समासाः षड्विधाः । तत्पुरुषः कर्मधारयो बहुव्रीहिर्द्विगुर्द्वन्द्वोऽव्ययीभावश्चेति भेदात् । तल्लक्षणानि तु–पूर्वपदार्थप्रधानोऽव्ययीभावः । उत्तरपदार्थप्रधानस्तत्पुरुषः । उभयपदार्थप्रधानो द्वन्द्वः । अन्यपदार्थप्रधानो बहुव्रीहिः । द्विगुकर्मधारयौ तत्पुरुषभेदौ । समासार्थविबोधक वाक्य विग्रह इति ॥ तत्राष्टधा तत्पुरुष क्रमः–प्रथमातत्पुरुषो द्वितीयातत्पुरुषस्तृतीयातत्पुरुषश्चतुर्थीतत्पुरुषः पञ्चमीतत्पुरुषः षष्ठीतत्पुरुषः सप्तमीतत्पुरुषो नञ्तत्पुरुषश्चेति । तत्र प्रथमातत्पुरुषोय था–अर्धं पिप्पल्याः अर्धपिप्पली । पूर्वं कायस्येति पूर्वकायः ॥ द्वितीयातत्पुरुषो यथा–कृष्णं श्रितः कृष्णश्रितः । ग्राम गतो ग्रामगतः ॥ कान्तारमतीतः कान्तारातीतः ॥ तृतीयातत्पुरुषो यथा–शङ्कुलया खण्डः शङ्कुलाखण्डः । धान्येनार्थो धान्यार्थः ॥ मासेन पूर्वो मासपूर्वः ॥ चतुर्थीतत्पुरुषो यथा–यूपाय दारु यूपदारु । कुण्डलाय हिरण्यम् कुण्डलहिरण्यम् । गुरवे दक्षिणा गुरुदक्षिणा ॥ पञ्चमीतत्पुरुषो यथा–अर्थात् अपेतः अर्थापेतः ॥

सिंहात् भयं सिंहभयम । वृश्चिकात् भीः वृश्चिकभीः। षष्ठीतत्पुरुषो यथा कृष्णस्य भक्तः कृष्णभक्तः। आम्रस्य फलम् आम्रफलम् । राज्ञः पुरुषो राजपुरुषः ॥ सप्तमी तत्पुरुषो यथा—अक्षेषु शौण्डः अक्षशौण्डः । कर्मणि कुशलः कर्मकुशलः । विद्यायां निपुणः विद्यानिपुणः॥ नञ्तत्पुरुषो यथा—न ब्राह्मणः अब्राह्मणः । न वृषभः अवृषभः । पापाभावः अपापम् । धर्मविरुद्धोऽधर्मः ॥

इति तत्पुरुषः ।

अथ कर्मधारयः ।

स च विशेषणपूर्वपदो विशेष्यपूर्वपदो विशेषणोभयपद उपमानपूर्वपद उपमानोत्तरपदः सम्भावनापूर्वपदोऽवधारणापूर्वपदश्चेति भेदात्सप्तविधः । तत्र विशेषणपूर्वपदः कर्मधारयो यथा— कृष्णश्चासौ सर्पश्च कृष्णसर्पः । कृष्णौ च तौ सर्पौ च कृष्णसर्पौ कृष्णाश्च ते सर्पाश्च कृष्णसर्पाः । रक्ता चासौ लता च रक्तलता। रक्ते च ते लते च रक्तलते। रक्ताश्च ताः लताश्च रक्तलताः । नीलं च तत् उत्पलं च नीलोत्पलम् । नीले च ते उत्पले च नीलोत्पले ।

नीलानि च तानि उत्पलानि च नीलोत्पलानि ॥ विशेष्यपूर्वपदः कर्मधारयो यथा–वैयाकरणश्चासौ खसूचिश्च वैयाकरणखसूचिः। गोपालश्चाऽसौ बालश्च गोपालबालः ॥ विशेषणोभयपदः कर्मधारयो यथा–शीतं च तत् उष्णं च शीतोष्णम् ॥ उपमानपूर्वपदः कर्मधारयो यथा–मेघ इव श्यामो मेघश्यामः। कम्बुवत् ग्रीवा कम्बुग्रीवा। चन्द्रवत् मुखं चन्द्रमुखम् ॥ उपमानोत्तरपदः कर्मधारयो यथा पुरुषः व्याघ्र इव पुरुषव्याघ्रः। नरः सिंहः इव नरसिंहः॥ सम्भावनापूर्वपदः कर्मधारयो यथा–गुण इति बुद्धिः गुणबुद्धिः ॥ अवधारणापूर्वपदः कर्मधारयो यथा–विद्यैव धन विद्याधनम् ॥ अविद्यैव शृङ्खला अविद्याशृङ्खला ॥ मध्यमपदलोपी समासो यथा शाकप्रियः पार्थिवः शाकपार्थिवः ॥ देवपूजको ब्राह्मणः देवब्राह्मणः। इति कर्मधारयः।

अथ बहुव्रीहिः।

स च द्विपदो, बहुपदः, सहपूर्वपदः, संख्योत्तरपदः, संख्योभयपदो, व्यतिहारलक्षणो, दिगन्तराल-

लक्षणश्चेति भेदात्सप्तविधः । तत्र द्विपदबहुव्रीहिर्यथा— चित्राः गावो यस्य सः चित्रगुः, गोपः । प्राप्तम् उदकं यं सः प्राप्तोदकः, ग्रामः । भुक्तम् ओदनं येन सः भुक्तोदनो, राजा । निर्जितः कामो येन स निर्जितकामः, शिवः । विभक्तं धनं यैस्ते विभक्तधना, बन्धवः । दत्तः सूपो यस्मै सः दत्तसूपो, ब्राह्मणः । उद्धृतं धनं यस्मात्तत् उद्धृतधनं, कुण्डम् । चक्रं पाणौ यस्य सः चक्रपाणिः हरिः । करे स्थितं धनं यस्य स करस्थितधनो, वणिक् । पुष्पिताः द्रुमाः यस्मिन् सः पुष्पितद्रुमः, आरामः । बहवो यज्वानो यस्यां सा बहुयज्वा, शाला । पुष्पिताः द्रुमाः यस्मिन् तत् पुष्पितद्रुमं, वनम् । खरस्य मुखमिव मुखं यस्य सः खरमुखः, तुरगः । उष्ट्रस्य मुखमिव मुखं यस्य सः उष्ट्रमुखो, यक्षः । उच्चैर्घटो यस्याः सा उच्चैर्घटा, नारी । अङ्गगात्रोदरस्तनकण्ठोष्ठदन्तमुखाद्विकेशाः स्त्रिया बहुव्रीहौ ईबन्ता भवन्ति । ते च यथा— सुन्दरम् अङ्गं यस्याः सा सुन्दराङ्गी । शोभनं गात्रं यस्याः सा सुगात्री । कृशम् उदरं यस्याः सा कृशो-

दरी। चारू स्तनौ यस्याः सा चारुस्तनी। इन्दीवरे इव अक्षिणी यस्याः सा इन्दीवराक्षी। कम्बुरिव कण्ठो यस्याः सा कम्बुकण्ठी। कुटिलाः केशा यस्याः सा कुटिलकेशी। इतरेषाम् अङ्गादिवाचकानाम् स्त्रीत्वेऽपि आबन्तत्वमेव। चारुदेहा, विस्तृतालका, आवृतकुचा, कुन्ददशनेत्यादि। उरुपृथुलघुबहुपटुऋजुस्वादुचारुमृदुशब्दाना स्त्रीलिङ्गविशेषणत्वे ईबन्तत्वमपि। यथा—मृद्वीशाटी लघ्वी भाषेत्यादि॥ इति द्विपद बहुव्रीहिः। बहुपदो यथा-अधिकः उन्नतः अंसो यस्य सः अधिकोन्नतांसः। सहपूर्वपदो यथा सह कृष्णेन वर्तत इति सकृष्णः। सह पुत्रेणेति सपुत्रः। रामेण सह वर्तत इति सरामः। सङ्ख्योत्तरपदो यथा-दशानां समीपे ये सन्ति ते उपदशाः। सङ्ख्योभयपदो यथा-द्वौ वा त्रयो वा द्वित्राः। व्यतिहारलक्षणो यथा-केशेषु केशेषु गृहीत्वा इद युद्ध प्रवृत्तम् इति केशाकेशि युद्धम्। दण्डैर्दण्डः कृत्वा इदम् युद्धम् प्रवृत्तम् इति दण्डादण्डि। दिगन्तराललक्षणो यथा-दक्षिणस्याः पूर्वस्याश्च दिशो यदन्तरालम् सा दक्षिणपूर्वा। इति बहुव्रीहिः।

अथ द्विगुः ।

द्विगुसमासो द्विविधः । एकवद्भावी, अनेकवद्भावी चेति । एकवद्भावी द्विगुर्यथा-त्रयाणां शृङ्गाणां समाहारस्त्रिशृङ्गम् । पञ्चानां फलानां समाहारः पञ्चफली । अनेकवद्भावी द्विगुर्यथा—सप्तच ते ऋषयश्च सप्तर्षयः ॥

अथ द्वन्द्वः ।

द्वन्द्वो हि द्विविधिः-इतरेतरयोगसमाहारभेदात् । इतरेतरयोगद्वन्द्वो यथा—प्लक्षश्च न्यग्रोधश्च प्लक्षन्यग्रोधौ । रामश्च कृष्णश्च रामकृष्णौ । समाहारद्वन्द्वो यथा—हरिश्च हरश्च गुरुश्च एषां समाहारः हरिहर गुरु । प्राणितूर्यसेनाङ्गानां द्वन्द्वैकवद्भावः । प्राण्यङ्गे यथा—पाणी च पादौ च मुखं च पाणिपादमुखम् । तूर्याङ्गे यथा—मार्दङ्गिकश्च वैणविकश्च मार्दङ्गिकवैणविकम । शङ्खश्च पटहश्च शङ्खपटहम् । सेनाङ्गे यथा—राजन्याश्च रथाश्च अश्वाश्च राजन्यरथाश्वम् ॥

अथाऽव्ययीभावः ।

स यथा-तटं तटं प्रत्यनुतटम् । गिरिं गिरिं प्रत्य-

नुगिरि। क्रममनतिक्रम्य वर्तत इति यथाक्रमम्। वेला मित्यर्थवेतम्। कुम्भस्य समीपे वर्तत इत्युपकुम्भम्। माक्षिकाणामभावो निर्माक्षिकम्। हिमस्य अत्ययः अतिहिमम्। अव्ययीभावस्याव्ययत्वात्त्रिषु लिङ्गेषु समानं रूपम्। इति षट् समासा निर्णीताः।

अथ अलुक्समासो लुक्समासश्च।

लुक्समासो यथा-तनुरेव लता तनुलता। कृष्णा एव मेघाः कृष्णमेघाः। अलुक्समासो यथा वनेचरतीति वनेचरः। पङ्के रोहतीति पङ्केरुहम्। मत्वर्थीयो यथा-बुद्धिरस्यास्तीति बुद्धिमान्। धनमस्यास्तीति धनवान्। धीरस्य भावो धीरता। जनानां समूहो जनता। घटस्य भावो घटत्वम्॥

वृक्षशाखा तत्पुरुषः श्वेताश्वः कर्मधारयः। रक्तवस्त्रो बहुव्रीहिर्द्वन्द्वश्चन्द्रदिवाकरौ॥१॥ यल्लिङ्गं यद्वचनं या च विभक्तिर्विशेष्यस्य। तल्लिङ्गं तद्वचनं सैव च विभक्तिर्विशेषणस्य॥२॥ सदृशं त्रिषु लिङ्गेषु सर्वासु च विभक्तिषु। वचनेषु च सर्वेषु यन्न व्येति तदव्ययम्॥३॥ आदौ कर्तृपदं वाच्यं द्वितीयादिपदं

ततः। क्त्वातुमुँल्ल्यप् च मध्ये कुर्यादन्ते क्रियापदम्।

अथ कारकाणि।

कर्ता कर्म च करणं सम्प्रदानं तथैव च। अपा-
दानाधिकरणमित्याहुः कारकाणि षट् ॥१॥ निर्दे-
प्रथमा प्रोक्ता सैव चामन्त्रणेष्वपि। द्वितीया कर्मणि
प्रोक्ता तृतीया कर्तृकरणयोः ॥२॥ ज्ञानज्ञाप्येऽङ्गवि-
कारे हेतावपि च इष्यते। तादर्थ्ये सम्प्रदाने च
चतुर्थी स्याच्च सर्वदा ॥३॥ हेत्वपादानयोः पञ्चमी
षष्ठी तु कर्तृ कर्मसम्बन्धे। अधिकरणनिमित्तस्ये
सप्तमी स्यात् विषयेऽपि ॥४॥ यदा कर्तरि प्रथमा
स्यात्कर्मणि द्वितीया तदा। यदा कर्तरि तृतीया
स्यात्कर्मणि प्रथमा तदा ॥५॥ विशेषणं पुरस्कृत्य
विशेष्यं तदनन्तरम्। कर्तृकर्म क्रियायुक्तमेतदन्व-
यलक्षणम् ॥६॥

प्रथमान्तस्तृतीयान्तः षष्ठ्यन्तः कर्ता। द्विती-
यान्तं षष्ठ्यन्त कर्म। तृतीयान्तं करणम्। चतुर्थ्यन्त
सम्प्रदानम्। पञ्चम्यन्तमपादानम्। षष्ठ्यर्थः सम्ब-
न्धः। सप्तम्यन्तमधिकरणम् ॥

इति रामचन्द्रझासकलित परिशिष्ट समाप्तम्।